

Я. Агарунов
М.Агарунов

**БОЛЬШОЙ СЛОВАРЬ ЯЗЫКА
ГОРСКИХ ЕВРЕЕВ – ДЖУУРИ**

КӘЛӘ ЛҮГӘТ ЗУҢУН ЧУҢУРИ

II

**ЛҮГӘТ УРУСИ-ЧУҢУРИ
РУССКО-ДЖУУРИ СЛОВАРЬ**

ПЯТИГОРСК 2010

Вторая книга настоящего словаря включает в себя русский указатель к "Джуури – русскому словарю", опубликованному в 1-ой книге и являющемуся к настоящему времени наиболее подробным словарем языка горских евреев. Этот указатель может быть представлен и как самостоятельный "Русско – джуури словарь", так как картотека автора уже успешно использовалась некоторыми лицами, занимавшимися переводами различных текстов с русского языка на язык джуури. Следует при этом все же учитывать, что, во-первых, словник словаря составлен на основе русских слов, вошедших в основной словарь 1-ой книги, и, во-вторых, при большей части слов отсутствуют примеры их использования.

Напоминаем, что данный словарь базируется, в основном, на кубинском (южном) диалекте языка джуури.

Трудно переоценить роль русского языка в развитии культуры горских евреев страны. Еще в 1927 году, когда правительством СССР было создано в Москве первое всесоюзное совещание по вопросам культурного строительства среди горских евреев, было принято решение об издании различных словарей языка джуури. И уже тогда один из основных докладчиков на этом совещании двадцатилетний делегат от Азербайджана Яков Михайлович Агарунов начал свою работу над словарем. В 1934 году Яков Агарунов был назначен в Баку главным редактором новой республиканской газеты «Коммунист», издававшейся на его родном языке. Одновременно он руководил так называемым «Татским отделом» Азербайджанского Государственного издательства, занимавшимся вопросами выпуска книг и учебников на языке джуури. В течение только лишь трех лет этим отделом было выпущено в свет более 200 наименований различных изданий на родном языке, из них 50 - учебники для горско-еврейских школ. Вся эта литература переводилась на джуури, в основном, с русского языка, в том числе и зарубежная классика.

Понимая огромную значимость для этой цели и необходимость в переводных словарях, Яков Агарунов в течение всей своей жизни не переставал работать над словарем, над созданием словарной картотеки. К сожалению, не найдя поддержки в государственных структурах, он не сумел издать при жизни результаты этого своего труда. И лишь после его кончины мне удалось частично завершить его работу и выпустить в 1997 году в издательстве Еврейского университета в Москве первый у нашего народа «Татско(еврейско)-русский словарь» объемом в 9000 слов и словосочетаний. В настоящее время, когда довольно многочисленные общины горских евреев появились также и в Москве, и в других городах России, необходимость в таких словарях значительно повысилась. Мною никогда не прекращалась работа над совершенствованием и пополнением словаря и по желанию многих видных представителей нашей интеллигенции я предоставляю им этот

свой многолетний труд. Думается, он послужит хорошей основой для создания в дальнейшем и других словарей языка джуури, учитывая то, что горские евреи волею судьбы проживают сегодня и в других странах мира, сохраняя при этом свою уникальную идентификацию.

В словаре приводится значительное количество распространенных устойчивых словосочетаний и идиоматических выражений.

Разные части речи одного заглавного слова отделяются внутри словарной статьи жирной арабской цифрой с точкой.

Омонимы даются как отдельные заглавные слова и обозначаются римскими цифрами.

Синонимы в переводе даются через запятую, точка с запятой отделяет различные оттенки значения. Пояснения к переводам даются в круглых скобках курсивом.

Указания на область применения слова (медицина, религия и пр.) или на стиль речи (разговорный, поэтический и пр.) приводятся курсивом перед переводом.

Примечания:

1. Орфографические варианты написания отдельных слов проведены в скобках рядом с основным вариантом.
2. В необходимых случаях подчернута ударная гласная.

Список условных сокращений

азерб. -- слово, заимствованное с азербайджанского языка
анат. -- анатомия
арамейск. -- арамейский
астр. -- астрономия
биол. -- биология
бот. -- ботаника
бран. -- бранное слово, выражение
букв. -- буквально
вет. -- ветеринария
вульг. -- вульгарное слово, выражение
г. -- город
гл. -- глагол, глагольный
грам. -- грамматика
груб. -- грубое слово, выражение
дерб. -- дербентский говор
диал. -- диалектное
ед. -- единственное число
ж. -- женский (род)
жарг. -- жаргон, жаргонизм
звукоподр. -- звукоподражание
зоол. -- зоология
ивр. -- язык иврит
идиом. -- идиоматическое выражение
инстр. -- инструмент
иронич. -- иронически
ист. -- история
клятв. -- клятвенное выражение
л. -- лицо (глагола)
ласк. -- ласкательное
личн. -- личное
м. -- мужской (род)
махач. -- махачкалинский говор
мед. -- медицина
межд. -- междометие
мест. -- местоимение
мн. -- множественное число

муз. -- музыка, музыкальный
накл. -- наклонение
напр. -- например
перен. -- в переносном значении
повел. -- повелительное (наклонение)
посл. -- пословица
поэт. -- поэтическое выражение
предик. -- предикатив
предл. -- предлог
прил. -- прилагательное
притяж. -- притяжательное
разг. -- разговорное слово, выражение
рел. -- религия
сем. -- семейство
см. -- смотри
см. тж. -- смотри также
собир. -- собирательное
ср. -- сравнить
строит. -- строительный
сущ. -- имя существительное
тж. -- также
указ. -- указательное
уст. -- устаревшее слово, выражение
фольк. -- фольклор
ч. -- число
част. -- частица
шахм. -- шахматный термин
ширв. -- ширванское наречие
шуринск. -- шушинское наречие
шутл. -- шутливо
юр. -- юридический термин

А

а союз ommo; ki; **а в те времена...** ommo u məhəli...; **а мой сын...** kukmə ki...

а част. bəs, pəs (употребляется для усиления выразительности вопроса, ответа и т.п.); **а я?** pəs mən?; **а после?** pəs bəqdə?

абажур 1) sərləmpəi; 2) abaçur (sər ləmpərə dəgyrdəniho)

абзац taza riz, sər miqrə; abzats

абитуриент abiturent (migləi şkolərə varasdəgor; kirə xundə voisdəniğə: ə texnikum, ə institut və dijəş)

абориген həmxorii

аборт мед. abort; həil fuşəndə; xətosoxdə; вет. bala şəndə, bala ofdorə

абрикос muşmuşu, qəjsi

абрикосовый qəjsii, muşmuşui (muşmuşi); **абрикосовое варенье** mirobəj qəjsii; mirobəj muşmuşui; **абрикосовое дерево** dor qəjsii; dor muşmuşui; **абрикосовая косточка** qinqol qəjsii; qinqol muşmuşi

абсолютно hic, hiçiş; **абсолютно не...** əsləh (употребляется для выражения категорического отрицания)

абсолютный şərtsyz, gofsyz, tom

абсурд buşəgof; məhənosyzi, məhənosyze gof, məhənosyze fikir

абсурдность buşəgofi, məhənosyzi

абсурдный məhənosyz; buş

абсцесс rimgyrdə, rimgyrdəi (гнойный)

авангард avangard, pyşoi dəstə

авангардный ə pyşə dəbirəniho

аванс 1) avans, bih; 2) перен. imid, vəhdə

авансировать avans dorə, bih dorə

авансом pyşoki vəgyrdə

авантюра fyryldoqi, avantjura

авантюризм fyryldoqi

авантюрист fyryldoqci, avantjurist

аварийный qəzoly

авария 1) avarija; əjəki voxurdə; 2) qəzo, qozijə; qəzəb; 3) xərab birə

авгур xovətəhbursox, minəçib (молкователь снов)

август avgust

авиация aviasija, flot ən hovo

авось bəlkə, bəlkəm, bəlki; midany birə, bəxtəbəxt; **на авось** cumbəsde

авоська zənbil, setkə; sumkəj setkəi

австралиец avstralijəi

австриец avstrijəi

автобаза avtobaza

автобиография avtobiografija

автобус avtobus

автограф dəsxət

автомат avtomat, əz səri xyşdə kor soxdəniho aparat

автоматический avtomati; əz səri xyşdə

автомобиль avtomobil (hovtomobil)

автономия avtonomija

автор 1) avtor; 2) səhib fikir; **автор изделия** qycsoxdəgor; **автор произведения** nyvysdəgor

авторитет nufuz, hyrmət, ihtibor; <> **потерять авторитет** əz hyrmət vəngəsdə; əz cüm ofdorə

авторитетный nufuzly, hyrmətly, ihtiborly

автотранспорт transport avtomobil

ага! межд. əhə!

агат (*полудрагоценный камень*) əqıq, şəvə (buholyjə sənq)

агатовый şəvəi

агент agent

агентство agentjəti

агитатор agitator, təşviqotci

агитация agitatsija, təşviqot

агитировать agitatsija bərdə, təşviqot bərdə, təşviq soxdə

агонировать 1) çun dorə, noşumo dorə, ə sər noşumo birə; 2) *перен.* tartapili soxdə; **он агонирует** ə sər noşumo vəri

агония 1) çundorə, ə sər noşumo, noşumo dorə; 2) *перен.* tartapili

агрессивный qəzəbkor

агрессия qəzəbkori

агрессор qəzəbkor

агроном agronom

агрономический agronomi

ад gyhnom, çəhəndəm, gur

адат hədət

адвокат vəkil; **выступать в качестве адвоката, защитника в суде** vəkili soxdə

адвокатство vəkili

адвокатура vəkili

адекватный borobor, tomom uxşəş

адепт tarafdor

аджарец açari

администрация idorə

адмирал admiral

адрес adres (ədris) (*num ən zihisdəniho çigə*)

адресат səhib adres

адресовать ə adres fyrsorə; ə num *kiniğə* fyrsorə

адский çəhəndəmi, gyhnomi; **адские мухи** həzob çəhəndəmi

ажурный zərif

азарт qizqin

азартность qizqini, qizqinlyi

азартный qizqin; **азартные игры на деньги** qumor

азбука 1) ələfbi; 2) hərfnomə

Азербайджан Azərbajçon

азербайджанец, азербайджанка azərbajçoni

азербайджанский azərbajçoni, ən azərbajçoni; musulmunəi; **азербайджанский язык** zuhun azərbajçoni, zuhun musulmunəi; **по-азербайджански** ə azərbajçoni; ə musulmunəi

Азраил (*ангел смерти*) həzroil

аист ləgləg, hoçiləgləg

ай *межд.* oj; voj

ай-ай *межд.* voj-voj (*выражение сожаления, горя*)

айва bih

айвовый bihi; **айвовое дерево** dor bihi

айда hojdi, hojdi burajm; **айда до-мой** hojdi ə xunə

айран duq

айсберг doq çilidi

академик akadēmik

академический akademi

академия akadēmija

аквариум akvarium (hovuz və qob şışəi əri həjvonhoj ovi)

аккуратно səliqəly, ə səliqərəvoz, ə tiqətəvoz, vəxtly-vəxtində; **аккуратно сложить** ə səliqərəvoz dəcirə; qədbəqəd soxdə, qədbəqəd dəcirə; **аккуратно сложить в рядки, в стопку** xəre dəcirə, ə xəre dəcirə

аккуратность səliqə, səliqəi, tiqətləy

аккуратный səliqə, səliqəly; **аккуратный человек** səliqəlyjə odəmi

акробат akrobat, çonbaz
аксиома aksioma, həqiqət
акт 1) (документ) akt; 2) pərdə (пьесы); **в двух актах** dypərdəi; **обвинительный акт** təxsirnomə
актер vozirəgor; aktjor, artist
актив aktiv
активность 1) basarat; 2) çəldlyi
актуальность voçibi, voçiblyi
актуальный voçib, voçibly, səxd gərəkiyə kor
акула səgəmoħi
акушерка momu; <> **плата акушерке, принимавшей новорожденного** nofpułi
акушерство momui
акцент 1) təhər gofsoxdəi; şivə; 2) ləhcə
акын əşuq
албанец albani
албанский albani
алгебра algebra
алеть qirmizi birə
алжирец alçiri
алиби gynohsyzi, təxsirsyzi
алиментщик alimentdorəgor
алименты aliment
алкоголизм azar icki spirti; ə icki xurdə xutəbirəi
алкоголик icki spirti ambar xurdəgor
алкоголь alkohol, hənçirəhoj spirti
аллах allah
аллея xijobon
алмаз almaz
алтарь kyrsi qurbui
алтей bəlqədunə
алфавит ələfbi; xəт; **древнееврейский алфавит** xəт Tyroi

алфавитный ələfbii
алчно ə təməħkorirəvoz
алчность cumgisnəi, gisnəcumi; təməħ, təməħkori
алчный təməħkor, səqətə odomi; siroi nəbirəgor, cumgisnə, gisnəcum
алый qirmizi; ocuq qirmizi
алыча əlycə, əly; **сушеная алыча** ənçinəj əlycəi
альбом albom
альпинизм alpinizm, ə doq varafdəi
альпинист alpinist
альчик əşuq (oşuq); **игра в альчики** əşuqvozi
алюминий alymin
алыповатый kobut (kubut)
амбал hambol
амбар hambor
амбарный hambori
амбициозность kələgədi; takaburi
амбициозный kələgəd; takabur
амбулатория ambulatorija; xunəj duxdiri, duxdirxonə
амвон kyrsi numaz (*амвон синагоги*)
американец, американка amerikani
американский amerikani
аминь omin
амнистировать bəxşirə, bəxşləmiş soxdə, əz təxsirju giroşdə
амнистия amnistija, bəxşirəi
аморальный bədəxloq, əxloqsyz
ампутировать burra
амулет 1) tilisim; həkəl, həjkəl; pitik; pitik-həjkəl (*амулет с письменным заклинанием внутри, носимый на теле человека и якобы предохраняющий от болезней, несчастья и т.п.*); 2) hovungəz

(металлический предмет в качестве амулета от сглаза или от дьявольщины, обычно подвешиваемый над дверью, как правило - из предметов быта: шомпол, топор и т.п.)

анализ analiz; diqduq

анализировать diqduq soxdə

аналогичный bənzər, uxşəş, uxşəsi; ə u uxşəş

аналогия uxşəsi, uxşəji, bənzər; xumunə; **по аналогии** ə xumunəj

анархизм 1) anarxizm, hykymətsyzi; 2) ə səri-vəri xyşdə

анархия 1) anarxiyə; sərsyzi; hykymətsyzi; 2) hərçi-mərç, hərçi-mərçi

анафема nəhlət, ləhnət, tufi-nəhləti

анаша nəhşə; **любитель анаши** nəhşəbaz; **накурившийся анашой** nəhşəly

ангел moləx; **ангел смерти** 1) həzroil; 2) məlkomyt; **ангельского вида** ə moləx bənzəri, ə moləx uxşəsi

ангина angina, buqozi, azar buqozi; (махач.) qurdəgəli

английский ingilisi

англичанин, англичанка ingilis

анекдот anekdot, məzək, ujdurmə, lətifə

анекдотичный məzəki, xəndəji, məhənosyz, nəbovorin

анемия мед. 1) xunsyzi, xunkəmi; 2) zəhifi

анкета anket

анналы salnomə

аннексия zapt soxdəi, ə zurəvoz vəgyrdəi

аннотация anotasija, kutəhə məhəno

аннулирование tərgi, tərgsoxdəi

аннулировать tərg soxdə; puc soxdə

аноним numsyz

анонимность numsyzi

анонимный numsyz, qulsyz

анонс xəbər, məhləmot, xəbərdorə; afişa

ансамбль ansambl

антагонизм 1) borişmiş nəbirəni; 2) dşməni, dşmənjəti

антарктида antarktida

антик qədimə ci; əntiqə ci

антиквар əntiqəci

антикварный əntiqə

антилопа antilop, çəjron

антипатичный 1) xoşnəomorəni; 2) cылkin, mundal

антипатия xoşnəomorəi

антирелигиозный din nəxoh; ə qərşuj din

антисемит jəhudinəxoh, çuhurnəxoh

антисемитизм jəhudinəxohi, çuhurnəxohi, çuhur nəxosdəi

антифашист faşist nəxoh

античный əntiqə

аорта анат. şohdamor

апатичный kəj, pələmyrd; ruhsyz, sysd; **статья** **апатичным** pələmyrd birə

апатия pələmyrdi, sysdi, kəji, duşquni

апеллировать şykəjət nyvysdə, şykəjət dorə

апелляция şykəjət

апельсин apelsin, pərtəxol

апельсиновый apelsini, pərtəxoli

аплодировать cək zərə, cək-cək zərə

аплодисменты cəkə-cək, cəkə-cəkho

апломб çyrhət

аппендикс *разг.* kura ruri

аппетит iŧtoho; **без аппетита** iŧtohosyz; **с большим аппетитом** ə lazətəvəz; **отсутствие аппетита** iŧtohosyzi; **приятного аппетита** nuŧ gərdə

аппетитный iŧtohoi, iŧtoholi, iŧtohovoku

апрель aprel

аптека əptek

аптекарь əptekci

араб hərəb

арабеска nəxuŧ, bəzəg

арабский hərəbi; **арабский язык** zuhun hərəbi; **по-арабски** ə hərəbi

арамейский əromi; **арамейский народ** xəlq əromi; **арамейский язык** zuhun əromi

арамейцы əromiho

арапник qəmcil

арахис funduq xorii

арба hərəbə

арбитр mynsyf

арбитраж mynsyfi

арбуз qərpuz; **разрезать арбуз** ломтями qərpuzə dilim-dilim soxdə

аргумент subut, subuti; dəstəvuç; **приводить что-либо в качестве аргумента** subut soxdə, subutiho ovurdə; dəstəvuç gyrdə

аргументировать subuti ovurdə, dəstəvuç gyrdə

арена məjdu, məjdon

аренда kiro

арендатор kiroci

арендованный gyrdəomorə

арендовать ə kiro vəgyrdə

арендодатель kirodorəgor, ə kiro dorəgor

арест dustoqi; <> **повальные аресты** tuthətut

арестант dusdoq (dustoq); **арестантская камера** quduqluq

арестованный dustoq, dustoqbira, dustoq birəgor; gyrdəomorə

арестовать dusdoq soxdə; gyrdə

аристократ aristokrat, həsylvənd

арифметика hisob

ария arija

арка dərvoza, tox, alaqupu

аркада toxho, çərgəj toxho, çərgəj dərvoza

аркан kəmənd

арканить ə kəməndəvoz gyrdə

армеец əskər, saldat

армия ləşgər, quşun; **Красная Армия** Qırmızınə Quşun; **быть призванным в армию** ə saldati rəfdə

армяк paltar əz qolinə mohut

армянин, армянка ərməni

армянский ən ərməni; **армянский язык** zuhun ərməni

аромат xuşə buj, ətir; riħoni; xuşbuj

ароматный ətiri, ətirly

арочный toxi; **арочный мост** kырпј toxi

арсенал jərəqxona, tupxona

артачиться tərsi soxdə, nəhsi soxdə

артель ətil; vətəqə (**рыболовецкая артель**); **работник рыболовецкой артели** vətəqəci

артиллерист tupci

артиллерия artillerija, tupho

артист artist

архаический kyhnə

архалук (**мужская национальная одежда**) ərxaluq, qobo

архив arxiv

архивариус arxivci, kələj arxiv
архивист arxivşunas
архитектор arxitektor
аршин arşin; gəz
арык ərх, bərə
асбест asbest
аскет əz ləzət poisdəgor
аскетизм əz ləzət poisdə
аспект fikir
аспид 1) mar, zəhərlyjə mar; 2) *не-пен.* hosijə, zəhərlyjə odomi
аспирант aspirant
аспирантура aspirantura
ассамблея kələ məçlys
ассигнация pul koqozi
ассигновать pul rəhə dorə
ассириец oşuri
ассирийский язык oşuri; **ассирийский** zuhun oşuri
ассистент assistant
ассортимент şəşud
астения zəhifi, quvotsyzi
астма *мед.* astma, təngənəfəsi, sinəgiri
астматик sinəgir, təngənəfəs
астролог minəçib
астроном astronom, asdaraşinox
асфальт asfalt, qir
асфальтирование asfaltsoxdə, asfaltzərə, asfaltdorə, qirdorə
асфальтировать asfalt soxdə, asfalt zərə, asfalt dorə, qir dorə
атака bəsquni, hyçum
атакованный bəsqunbirə, hyçumbirə
атаковать bəsqun dorə, bəsqun soxdə, hyçum soxdə
атаман dəstəboşi, sərdəstə; qocci

атеизм bidini, dinsyzi, xudosyzi
атеист bidin, dinsyz, xudosyz, ə xudo bovor nəsoxdəgor
ателье atelje, korxonə
атлас atlas
атлас parcaj əvryşymi
атлет atlet, pəhlivon
атлетический pəhlivoni
атмосфера I şərait (*обстановка*)
атмосфера II hovo, atmosfer
атом atom
атония sysdi, zəhifi
аттестат dəstur; şohodi, şohodotnumə
ау *межд.* həj, hoj, həj-həj, əj
аукать hoj dorə, hoj zərə, səs soxdə, horəj zərə
аул aul, dih
афазия zuhungyrdəi (*полная или частичная потеря речи*)
афганец, афганка əfqoni
афера 1) fyryldoq (firildoq); kələk; 2) biçə kor, lutijə kor
аферист fyryldoqci (firildoqci); kələkbaz; *непен.* huqqəbaz
афиша afişa, məhlymot; xəbər, xəbərdorə
афоризм məhonolyjə gof
африканец afrikani
афронт bijoburi, rusvohi
аффект hurs; əz xysdə vədarafdə
ах! *межд.* ox!, oj!, voj!, həj-voj!, uf!, əh! ; **ах ты, Господи!** oj Xudo!
ахать ox kəşirə
ахнуть zərə; səxd zərə; birdən partləmiş birə
ашкенази əşkənəzi (*субэтническая группа европейских евреев*)
ашуг əşuq (oşuq); **в подражание**
ашугам əşuqsəjədi

аэродром aërodròm
аэроплан aëroplan; samoljot
аэропорт aëroport

Б

ба! *межд.* poh! po-ho!
баба 1) зән; 2) *перен.* tərsəngoh, xosijət zənijə mərd; **баба-яга** kypək qəri; kajdari
бабка I (*для игры в кости*) əşuq; **игра в бабки** əşuq-əşuq vozirə
бабка II *мому (акушерка); momucə (повивальная бабка)*
бабник 1) zənpəgəs, arvadbaz, zənbaz; cumşur, oşnəbaz; 2) zəncə (*о мужчине, любящем женское окружение, вмешиваться в женские дела*)
бабничать zənbazi soxdə, arvadbazi soxdə
бабочка *зоол.* pəlpəly, pəlpələk
бабушка kələdədəj (*по отцу*), dədəjxolu (*по материнской линии*)
багаж şələ, bogoç, jyk, jyki; **багаж знаний** danandai
багажник çigəj jyk
багажный bogoçi
багор qərməq (qərməq)
багроветь qipqirmizi birə
багровый qipqirmizi; tynd qirmizi; **стать багровым** qipqirmizi birə
багрянец tynd qirmizijə rang
бадьа collok, bodijə
база binə
базар 1) bazar; 2) horoj-həşil (*шумиха*)
базарный bazari
базилик *бот.* rihon (rəjhon)

базировать binə norə
базироваться muvo gyrdə
базис bazis, binəboru
бай bəg (*dəvlətlə ə Miglə Azijə*)
бай-бай *межд.* nənyj-nənyj (*употребляется при укачивании ребенка*)
байбак *перен.* tənəbəl, dirno
байка I xovlyjə parca (*ткань*)
байка II məhəsi (*сказка*)
байрам mihid
бак kələ qob, bak
бакалейный boqoli
бакалейщик boqol
бакалея boqol, molhoj boqoli
баклажан bodomçon (bodonçon)
баклажанный bodomçoni (bodonçoni); **баклажанная икра** kuraj ən bodomçon
баклуши: бить баклуши buş-buş gəşdə, buş-buşinə gəşdə
бактериолог bakteriolog
бактерия bakterija; **молочно-кислые бактерии** mojə
балабан balabon (*народный духовой язычковый музыкальный инструмент*)
балаболка *перен.* ləxyrtci
балаган balagan; tomoşəj kucəi
балагур zarafatci (zarifatci), hənəgci, məsqərəci
балагурить zarifat soxdə, hənəg soxdə, məzəki soxdə
балагурство hənəg; zarafati (zarifati)
балаканье *перен.* ləxyrti
балакать syhbət soxdə, ləxyrti zərə
балалайка balalajka, cingir, dam-bur

баламут şuluqi soxdəgor, hərəqərişsoxdəgor, hərəqərişku, məxəşifo

баламутить I şuluqi soxdə, hərə qəriş soxdə

баламутить II bulanmış soxdə

баланс balans

балансер kəndirbaz

балансир tərəz

балбес giç, oxmoq, qonmáz, həjvərə; *перен.* kələsər

балда giç, qonmáz

балерина balerina, vəcəsdəgor, vəcəhisdəgor

балет balet, vəcəhisdəi, vəcəsdəi

балка I tir, pərđy

балка II dərə

балкарец balkar

балкон bolxun, bəroxun, həjvu; pəşmu; **я стою на балконе** mə ə bolxun poisdəm; mə ə pəşmu poisdəm

балл ball

баллада dəston

балласт jyk, guruni, gurundi

баллон balon

баллотировать səs dərə, ə səs nərə, viçirə, vixdə

баллотироваться viçirə omərə, vixdə omərə

баллотировка səs dərəi, ə səs nərəi, viçirəi, vixdəi, viçirə omərəi, vixdə omərəi

балованный ərkəvun, ərkin, ərkəvunə həil

баловать ərkəvun kələ soxdə, nazju xurdə

баловаться nədinçi soxdə, ərkəvuni soxdə; (*о ребенке*) şəhituni soxdə; şiti soxdə

баловень nədinç, nədinçə həil; ərkəvun, ərkin (*о том, которого ба-*

луют); **баловень судьбы** bəx-təvər

баловник fətm sox balovenb

баловной *перен.* şit

баловство nədinçi; *перен.* şiti

бальзам məlhəm

бальзамировать məlhəm zərə

балюстрада məhəçər

балясник zarifatci, hənəkci

бамбук bambuk, səxdə gəmiş

банальный *перен.* mynyksyz, şit

банан banan (*bəhər*)

банда banda; dəstəj qəcəqho, quldurho, dyzdho

бандаж kəmə

бандероль banderol

бандит quci, quldur, bandit, rəh burragor, qəcəq; sujmişsoxdəgor

бандитизм banditi, qəcəqi, sujmişsoxdəi

банк bank, xəzinə

банка bonkə (bankə); кыр (*глиняная медицинская кровоотсосная банка*); qədəh; **ставить присосные банки** (*в лечебных целях*) qədəh vənərə, qədəh kəşirə; **тот, кто ставит банки** bankavonorəgor; qədəhvəgi; **медицинские банки** həçəmət, həçəməti (*ставящиеся на лоб или затылок с целью отсасывания крови и кровопускания*)

банкет banket

банкир bankir; səhib bank, səhib xəzinə

банкнот pul koqozi

банкомет bank norəgor (*qumor*)

банкрот pankrut; birənəbirəj xüşdərə vir soxdəgor

банный homumi; **банная перчатка** kişə (*для растирания тела*); **растирать тело банной перчаткой** kişə kəşirə

бант bant

банищик homumci (həmunci),
çomodor

баня homum (həmun)

барабан baraban, nəqorə (noqorə),
təft, qovol; **играть на барабане**
qovol zərə; **играющий на бара-**
бане qovolzərəgor

барабанить 1) qovol zərə; 2) перен.
zuri-zuri gof soxdə, dəjcəi soxdə

барабанщик qovolci, noqorəci

барак barak, xunəj təxtəi

баран gusbənd, quc

бараний gusbəndi; **баранья шкура**
для хранения сыра mutol

баранина guşd gusbəndi

баранка bublik

барахло kyhnə paltar, şəndəniyə ci;
çir-çundur, çundur-mundur,
kyhnə-quruş, kyhnə-myhnə,
həpyr-çupyr

барахолка kyhnə ci furuxdəi bazar;
həpyr-çupyr

барахтанье capalama

барашек 1) vərə, quzi, quzu; 2) pusu
vərə

барбарис бот. zərinç

барда 1) çiqə; 2) mojëj ərəqi

баржа barçə

барин 1) oqo; 2) mylkədor

барский oqoji; **по-барски**
oqojonə

барс 1) bəbyr; 2) pələng

барство oqoluq, oqojəti

бархан tərəj gumi

бархат məxmər (məxbər); **бархат,**
вышитый золотыми нитями
zar-məxmər

бархатистый məxməri (məxbəri)

бархатный məxməri (məxbəri)

барщина bigor

барщинник ə bigori rafdəgor

барщинный bigori; **выполнять**
барщинную работу bigori
soxdə

барыня xonum

барыш fojdə, mənfihət, qəzonç (*пре-*
вышение дохода над затратами)

барышник alvərçi, aluşvərüşçi

барышня duxdər

барьер 1) capar, sara dyvor; 2)
mōnihi

бас qolinə səs mərđi

басма basmə (*rang əri myj*)

басмач basmac

баснописец təmsilnyvys

баснословный hic nəgufdirəni

басня 1) məhəsi, təmsil, nəqyl; 2)
durguni, ujdurmə; 3) əz xyşdə quc
soxdə

басон boftə, qəjton

бассейн corhovuz, hovuz; **бассейн**
для ритуальных омовений
miqvo

баста vəssi; vəssalam

бастион qələ

батальон bataljon

батман batman (*мера веса*)

батон baton; nun, duraza nun

батрак myzdyr, rançbər, rançkəs;
работать батраком rançbəri
soxdə

батрачество myzdyri, rançbəri

батрачить myzdyri soxdə, bigori
soxdə, rançbəri soxdə

батюшка 1) bəbə; 2) *pez.* kəşuş

бахвал kələgəd, lovqo, gofci,
xyşdərə təhəriif dorəgor; qompo-
qovol

бахвалиться xyşdərə təhəriif dorə,
lovqoi soxdə; din-dinə vəşəndə

бахвальство lovqoi

бахрома səcəq, lıçy; **с бахромой** səcəqly; **без бахромы** səcəqsyz

бахромчатый səcəqly, səcəq
xunə, səcəqi

бахча bysdy, buston, boqca, tərəvəz

бахчевод bustonci

бахчеводство tərəvəzciji, buston-
ciji, bustoncılıq

бахчевой bustoni

бахшиш bəxş, pişkəş, bəxşiş

бац межд. part (употребляется зву-
коподражательно для обозначе-
ния отрывистого резкого звука,
вызванного лопанием, поломкой,
ударом, выстрелом)

баш: баш на баш sərəsər

башкир başkir

башкирский başkiri

башка sər, kəllə, muvəh

башковитый kəlləly, muvəhly,
sərly

башлык başluq

башмак başmaq, darbi

башмачник başmaqci, pinəci; **ре-**
месло башмачника pinəcini;
работать башмачником
pinəcini soxdə

башня qələ, qələsə

баю-баюшки межд. nənyj-nənyj
(употребляется при укачивании
ребенка)

баюканье nənyj

баюкать nənyj xundə; nənyj-nənəm
xundə

баян komonca; **играть на баяне**
komoncə zərə

баянист komoncəci, komoncəzərəgor

баяты bojoti

бдение ujoqi, xovsyz mundəi

бдеть ujoqi soxdə, cumocuqi soxdə;
ujoq mundə

бдительность ujoqi, cumocuqi,
sərvəxti; ujoqisoxdəi, ujoqbirəi,
ujoqmundəi

бдительный sərvəxt, cumocuq,
ujoq; **быть бдительным** ujoq
birə

бег vidov, virixdə, vidovusdə; vidovi,
virixdəi, vidovusdəi

бега cəpişmə

беганье vidov-vidovi

бегать virixdə, vidovusdə; **беги до-**
мой hojdi ə xunə

бегающий vidovusdəgor

бегемот begemot

беглец qəcəq, virixdəgor

бегло çəld, zuri-zuri, tərə-təhədi;
həsont

беглый virixdəgor

бегом vidovusdə, zuri-zuri, virix-
virix, vidov-vidov

беготня vidov, vidovusdə, vidovi,
vidov-vidovi; qəcəqəc

бегство virixdəi, vidov, vidovusdəi,
vidov-vidovi; (массовое бегство
людей с места жительства)
qəcəqəc

бегун vidovusdəgor

бегущий vidovusdəgor

беда 1) qodo; bədbəxti, bədbəxtluq,
mysibət, mərg, zovol; bolə, bolə,
qodo-bolə; **попасть в беду** а) ə
dərd ofdorə; kor ə sər omorə; ə
ataş ofdorə; б) *перен.* ə ataş
ofdorə; **да падут на меня твои**
беды (ласковое обращение к
близкому человеку) qodojty ə mə;
qodojtyrə vəgyrom; qodovolim; 2)
zovol, xəto, xəto-bolə; **выпутать-**
ся из беды, спастись от беды
əz xəto xilos birə; **избавиться от**
беды, избежать беды əz bolo
varasdə; c) hovun; **их должны**
были покарать из-за всех бед
твоего мужа hovun şyvərti
mijosd u zalumhorə qənim birə;
груз всех бед hovun; **чтобы**
бог покарал их за все свалив-
шиеся на меня беды hovunmə
uhorə qənim gərdə

беднеть fəqir birə; kosib birə
бедность koşibi, miskini, fəqiri, nəbirəi; pulsyzi; *перен.* təngi
беднота kosibho; fəqir-fuqorə
бедный kosib, fəqir, jəzuq, misgin; *перен.* lymlyt; **бедный люд** fəqir-fuqorə; **состояние** бедного kosibi, fəqiri, jəzuqi
бедняга fəqir, jəzuq, bicorə, bədbəxt; məzlum, zovollu
бедняжка jəzuq
бедняк kosib; nəbirəgor; kosibə kəndci; *перен.* lyt
бедовый xətokor; qucoq; zirək, çəld
бедокур şuluq, ataş-əlov, nədinç
бедро bud, pocə; kəfəl
бедственный gurun, cətin
бедствие bolə, bolo, qodo-bolə, bədbəxti, bədmozoli; mysibət, hovun; **переносить** бедствия zəhmət vəgyrdə; səhər kəşirə
бедствовать təngi kəşirə; kosibi kəşirə, nəbirəi kəşirə; *перен.* razg. ruz səgi kəşirə
бежать vidovusdə, virixdə
беженец virixdəgor
беженство (массовое бегство людей с места жительства) qəcəqəc
без *пред.* -syz (употребляется в конце слова); **без бумаги** koqozsyz; **без воды** ovsyz
безалаберный pərtov; səliqəsyz
безалкагольный spirtsyz
безаппеляционный gofsyz, joqin
безбилетный bilitsyz
безбожие dinsyzi, xudosyzi
безбожник dinsyz, xudosyz, ə Xudo bovorəsox
безбожный bədməsəb, bədməzhəb,
безболезненно dordsyz
безболезненность dordsyzi

безболезненный dordsyz, həsont, həziyətsyz, əngəlsyz, zarəlisyz
безбородый 1) ruşsyz; 2) kusə, kūsəruş (*с редкой бородой*)
безбоязненно səhmsyz, tərssyz
безбоязненный tərssyz, çyrhətlı
безбрачие suboji, məhr nəbirə
безбрежный firəh, qiroqsyz
безбровый qoşsyz
безвредность zarəlsyzi
безверие dinsyzi
безвестно xəbərsyz
безвестный siroqsyz, nəməhlym, nəşinoxə, xəbərsyz, bixəbər
безветренный los; vorvorisyz
безветрие vorvorisyzi, sokit; losi
безвинный təxsirsyz, bitəxsir, gynohsyz, hovunsyz
безвинность bitəxsiri, gynohsyzi, hovunsyzi, təxsirsyzi
безвкусица dodszyi, ləzətsyzi, biləzəti
безвкусно ləzətsyz, biləzət
безвкусный ləzətsyz, biləzət, dodsyz, dəhəmsyz; *перен.* mynyksyz, şit
безвластие 1) hykymətsyzi, sərsyzi, rəhbərsyzi, sərbərəhsyzi; qərişmətil; 2) hərki-hərki
безводный ovsyz, xyşg; qiroqi
безводье ovsyzi, xyşgi
безвозвратный həmişəluq, nəvəgoşdəni, nəvogordundəni
безвоздушный hovosyz
безвозмездность təməhsyzi
безвозмездно hovoı, myftə, pulsyz, təməhsyz
безвозмездный təməhsyz; pulsyz, hovoı
безволие qirjətsyzi

безволосый mujsyz
безвольный zəhif
безворсовый xovsyz; **безворсовый ковер** sumoq
безвредный zaralsyz
безвременно vəxtsyz, bivəxt, əz vəxt pyşo
безвременный vəxtsyz, bivəxt, əz vəxt pyşo
безвыходность corəsyzi, imidsyzi
безвыходный corəsyz, iloçsyz, imidsyz, cətin; **безвыходное положение** перен. rəhsyzi
безглазый cumsyz, kur, jəcumə
безгласный səssyz, zuhunsyz
безгнездый lulasyz
безголовность sərəğiçi, sərgiçi
безголовый sərsyz, bisər
безграмотность savadsyzi; nadani
безграмотный bisavod, savodsyz, nadan
безгранично hədsyz
безграничность hədsyzi
безграничный qədərsyz, hədsyz, sərhədsyz
безгрешно hovunsyz
безгрешность gynohsyzi, hovunsyzi
безгрешный gynohsyz, hovunsyz; ýzijoq (zyzjoq)
безгрудый sinəsyz
безгубый lovsyz
бездарность fərsyzi, boçəruqsyzi, kütü
бездарный boçəruqsyz, hinərsyz, fərsyz; vəçsyz; перен. kut
бездействие hərəkətsyzi
бездействовать hərəkətsyz poisdə, buş poisdə, korsyz poisdə

бездействующий hərəkətsyz; **бездействующая конечность** (о руке) şyl
безделица buşə ci, nəvəzirə ci
безделушка vozi-puzi; ci vozi
безделье bikori, korsyzi, ovorəi
бездельник bikor, tənəbəl, ovorə
бездельничать bikor gəşdə, buş-buş gəşdə, buş-buşinə gəşdə, ovorəi soxdə, tənəbəli soxdə
безденежный pulsyz; **безденежный человек** pulsyzə odomi
безденежье pulsyzi
бездетность həilsyzi, ovlodsyzi, homoli
бездетный 1) həilsyz, ovlodsyz, sujsyz; 2) nəsilsyz, homol (не имеющий сына, не имеющий наследника)
бездеятельность bikori, korsyzi, hərəkətsyzi; həməlsyzi
бездеятельный hərəkətsyz; həməlsyz; **бездеятельный человек** həməlsyzə inson
бездна 1) luqoni; luqondə dərə; 2) tyhym (шуринск.); 3) həddsyz
бездожде voruşsyzi; quroqi, quroqluq
бездоказательность subutsyzi; isbotsyzi
бездоказательный subutsyz, isbotsyz
бездолие bəxtsyzi
бездомность xunəsyzi
бездомный xunəsyz, tək; (о человеке) dərbədər, kiflətsyz
бездонный dibsyz
бездорожье rəhsyzi; xərəbəi
бездоходность mənfi hətsyzi, gəlirsyzi
бездоходный gəlirsyz, mənfi hətsyz, qəzonçsyz

бездумно ə sər nə ofdorə, fikir nə soxdə

бездумье fikirsyzi

бедушие rəhmsyzi, insofsyzi, nəinsofi; viçdonsyzi; ryhsyzi

бедушный rəhmsyz, insofsyz, birəhm; nəinsof; viçdonsyz; bədnəfəs, ruhşyz; **бедушные люди** ruhşyzə insonho

бедымый durəsyz

бездыханный 1) nəfəssyz; 2) myrdə

безжалостно rəhmbərisyz; ə zalumirəvoz, ə insofsyzirəvoz

безжалостность birəhmi, rəhmsyzi, insofsyzi, xunxuri; omonsyzi

безжалостный biinsof, insofsyz, rəhmsyz, omonsyz, xunxur, zalum, zalumkor, birəhm, qəddar; **безжалостный человек** qəddarə odomi

безжизненность pələmyrdi

безжизненный 1) pələmyrd; myrdə; 2) ruhşyz, çunsyz

беззаботно qəjqusyz, biəvəç; asudə; **жить беззаботно** asudə gəşdə, asudə zihisdə

беззаботность biəvəçi; dərdsyzi; qəmsyzi; qəjqusyzi, qəjqusyzluq

беззаботный biəvəç, dərdsyz; qəjqusyz, qəmsyz, fikir hic çirə nəkəşirəgor; *перен.* qolinəgərdən

беззаветно qədərsyz, həddsyz

беззаконие qonunsyzi; biqonun, bizokun; **это что за беззаконие** i cy bizokunə doqi

беззаконно qonunsyz

беззаконный qonunsyz; biqonuni, bizokuni

беззастенчиво ə həjosyzirəvoz

беззастенчивость həjosyzi, həjbnəkəşi, utanmazi, həjvərəi

беззастенчивый həjosyz, həjbnəkəş, utanmaz, bihəjo, bihər

беззащитность ərxəsyzi, odomisyzi, kuməksyzi

беззащитный kuməksyz, hoçiz, odomisyz, ərxəsyz

беззвездный asdarasyz

беззвучно səssyz; səssyz-symygsyz, səssyz-kujsyz; **беззвучно плакать** səssyz girisdə

беззвучный səssyz

безземелье xorisyzi

безземельный xorisyz; **безземельный крестьянин** rançbər, rançkəş

беззлобие kinsyzi, qərəzsyzi

беззлобный 1) kinsyz, qərəzsyz; 2) *перен.* nərmi

беззубый 1) dəndysyz; 2) *перен.* zəhif, hoçiz, boçəruqsyz

безлесный vişəsyz (*лишенный лесов*); **безлесная степь** vişəsyzə səhro

безлесье vişəsyzi

безлистый vəlgəsyz

безлошадный həbsbsyz

безлуние məngsyzi

безлунный məngsyz; **безлунная ночь** məngsyzə şəv

безлюдный xəvlət (xəlvət), odomisyz

безлюдье odomisyzi, xəvləti

безмала jə kəmləj

безмездный hovo, pulsyz

безмен tirozuj dəsi

безмерно həddən zijod, əz həddiş zijod

безмерность hədsyzi

безмерный 1) pəjmunəsyz, həddsyz; 2) ambar kələ, həddən zijod

безместный çigəsyz

безмозглость əqylsyzi, muvəhsyzi, bəinsyzi, sərsyzi, bisəri

безмозглый əqylsyz, muvəhsyz, bəinsyz, sərsyz, bisər

безмолвие səssyzi, xomuşi, sokiti; **в полном безмолвии** *перен.* lol-kar

безмолвно xomuş; səssyz, sokit

безмолвный 1) səssyz, lol, sys; 2) sokit, dinməz

безмолвствовать səs nəsoxdə; xomuş birə; sys birə, sys poisda

безмоторный motorsyz

безмужняя şyvərsyz

безмятежно ərxoin

безмятежность sokiti

безмятежный ərxoin, sokit, dinç, rəhət

безнадежно imidsyz, biimid

безнадежность corəsyzi, imidsyzi, biimidi, nəimidi

безнадежный 1) corəsyzi, biimid, nəimid, imidsyz; **безнадежная ситуация** corəsyzi; **найти для кого-либо выход из безнадежной ситуации** corə soxdə; 2) bimor; **быть безнадежно больным** bimor birə

безнадзорность bisəhibi, səhibsyzi; sərsyzi

безнадзорный bisəhib, səhibsyzi, odomışyz

безнаказанно təmbihsyz, çozəsyzi

безнаказанность təmbihsyzi, çozəsyzi

безнаказанный təmbihsyz

безналичный nəqdsyz

безначалие sərsyzi

безногий pojsyz, culox

безносый 1) vinisyzi; 2) lyləsyzi (cojnik)

безнравственность əxloqsyzi; bədhəməli; *перен.* subyk

безнравственный əxloqsyz, biqirjət; bədhəməli; *перен.* subuk (subyk)

безо *см.* без

безобидный fəqir, jəzuq, zaralsyz, dinç

безоблачный 1) bulutsyz; 2) ojduñ; ocuq

безобразие həjbəçəri, bijoburi, ruşvolı

безобразник tərbijəsyzi; şuluqci

безобразничать bijoburi soxdə, şuluqi soxdə

безобразно bitəhər; **безобразно огромный** həjvərə

безобразный həjbəçər, bijobur, piş; kifir, birac

безоговорочно gofsyz, şərtsyz

безоговорочность gofsyzi, şərtsyzi

безоговорочный gofsyz, şərtsyz

безопасно tərssyz

безопасность xətosyzi, sokiti, dinçi, salamati

безопасный 1) tərssyz, xətosyz; 2) *перен.* sokit, dinç

безоружный jərəqsyz

безосновательность həsylsyzi, subutsyzi

безосновательный subutsyz, həsylsyzi

безостановочно nəpoisdə, hərə nəburra

безостановочность hərənəburra

безответность çovobsyzi

безответный 1) çovobsyz; zuhunsyz, ləhəsyzi; 2) fəqir; hoçiz

безотказно əngəlsyz, hərə nəburra

безотлагательно zuri, dir nəsoxdə, dirnəbirə, pəsəvo nəşəndə

безотлагательный dirnəbirəni, zuri, dir nəsoxdə, pəsəvo nəşəndə

безотрадно şorisy, qəmgyn
безотрадный imidsyz, qəmgyn; pərişon
безотцовщина bəbəsyzi, jətimi
безотчетный hisobsyz
безошибочно jəhəlmişsyz, qələtisy; dyrysd
безошибочность jəhəlmişsyzi, qələtsyzi; dyryydi
безошибочный duz, qələtisy, jəhəlmiş nəbirə, jəhəlmişsyz
безработица korsyzi, bikori
безработный korsyz, bikor; korsyz-pişəsy; **статья безработным** bikor munda
безрадостный 1) şorisy; 2) bikəjf, qəmgyn; dərdly
безраздельный bəxşnəbirəni
безразличие 1) təfihətsyzi; 2) məraqsyzi (*о человеке*)
безразличный 1) təfihətsyz, biəvəç; **безразличное отношение** biəvəçi; 2) məraqsyz (*о человеке*)
безрассветный 1) zulmoti, toriki; 2) imidsyzi, corəsyzi, iloçsyzi
безрассудно bişəhr, nəşəhr; hitijotsyz
безрассудность bişəhri, hitijotsyzi
безрассудный hitijotsyz, əqulsyz, səfil; bişəhr, nəşəhr; **это безрассудный поступок** i nəşəhrə qori
безрассудство diyonəi; əqylsyzi; səroni; bişəhri, hitijotsyzi
безрасчетный haq-hisobsyz
безрезультатно nətiçəsyz
безрезультатность nətiçəsyzi, əqibətsyzi, əxirsyzi
безрезультатный nətiçəsyz, əxirsyz
безрогий syrgsyz
безродный həsylysyz, vatansyz, tək; nəsilsyz, nəçins

безропотный 1) təbihbirəgor, saburly; 2) zuhunsyz (*безответно терпящий упрёки, требования*)
безрукавный qulsyz
безрукий 1) qulsyz, dəssyz; 2) boçəruqsyz, fərsyz
безрукость qulsyzi
безубыточный zaralsyz
безудержный hyrşly
безукоризненно kəmsygisyz
безукоризненность həjbsyzi
безукоризненный həjbsyz
безумец dəly, divonə, dəly-divonə, çingir, xujgir; əqylsyz
безумие səroni, divonəi, əqylsyzi, dəlyji; **довести кого-либо до безумия** dəly soxdə; səron soxdə
безумный dəly, divonə, dəly-divonə, çingir, xujgir; əqylsyz
безумолку nəvomunda
безумствовать divonəi soxdə; xujgir birə
безупречно kəmsygisyz
безупречность həjbsyzi
безупречный həjbsyz, lokosyz, təmiz; yziyoq (yzyjoq)
безусловно 1) gofsyz, şərtsyz; 2) həlbəttə
безусловный şərtsyz, gofsyz, nətiçəsyz
безуспешно nətiçəsyz
безуспешность nətiçəsyzi
безусый biqsyz
безутешность təsəlimsyzi
безутешный corəsyz, imidsyz, təsəlimsyz
безухий guşsyz
безыдейный bədməsəb (bədməzhəb); məsləksyz, idejəsyz
безызвестный nəməhlym, şinox nəbirəgor

безымянный numsyz
безынтересность mərəqsyzi
безынтересный mərəqsyz
безысходность corəsyzi; *перен.* rəhsyzi
безысходный corəsyz
бек bəg
белеть sipi birə
белиберда hədərən-nədərən
белизна sipii, sipiri; poki
белить hək zərə
белка dələ
белобрысый zərdəsər
беловолосый siprəmuj
белоголовый siprəsər
белозубый siprədəndyi
белок I sipiri xoje
белок II sipiri cum
белокурый zərdə mujly
белорус belorus
белорусский belorusi
белоручка dəse ə kor nəz zərəniho; nəz; nəmnazuk
белоснежный sip-sipi, vərfe xuno, ə təhər vərfe
белотелый siprəbədən
белоусый siprəbiqi
белуга pisə mohi; siprə kutum
белый sipi; **делать белым** sipi soxdə; **становиться белым** sipi birə; **совершенно белый** sip-sipi
белье çomo, ziri paltar, oq; **нижнее белье** ziri paltar; **комплект белья на одну смену** dəgişugi
бельмо loko ə cum, lokej cum
беляк siprə dovşon
бенгалец bengal
бензин benzin

бензиновый benzini
берег qiroq; **берег реки** qiroq nikərə; **берег моря** qiroq dərjoh
бережливый hitijotly, tiqqətlı
бережно hitijot, tiqqət, ə tiqqətəvoz, jovoşləj
бережный hitijotly, tiqqətlı
береза vələs; dor vələsi
беременеть bordor birə, həmilo birə
беременная dyçuni, bordor; həmilo, həilmundə
беречь muqojəti kəşirə, doşdə; həziz doşdə; qoim doşdə; **беречь себя** xyšdəre doşdə
беречься hitijotly birə
берлога lulaj xyrə, muqorə, dəxmə
бес çin; sadan; şəhitu, molkomut, qəlifo
беседа syhbət, gof, gof-kələç, ixdilot, ləxyrt, ləxyrti; **приятная беседа** xoşə syhbət; şirinə ixdilot
беседка suko, cordoq
беседовать syhbət soxdə, gof-kələç soxdə; ixdilot soxdə, ləxyrt soxdə; **любящий беседовать, умеющий занимательно беседовать** syhbətpərəs
бесенок *перен.* şəhitu
бесить hyrş vokurdə, hirsənmiş soxdə
беситься hyrşly birə, hirsənmiş birə; qudurmiş birə
бесколесный cərxsyz
бесконечность əxirsyzi
бесконечный əxirsyz, həddsyz, qədərsyz, nəvarasdəni
бескормица jəmsyzi, ələfsyzi
бескорыстие təməhsyzi
бескорыстно təməhsyz
бескорыстность təməhsyzi
бескорыстный təməhsyz

бескостный əsduqusyz
бескровный 1) xunsyz; 2) rangjy
 faldə
бескрылый qənətsyz
бесноватый çingir, dəly, xujgir
бесновать hirsłənmiş soxdə
бесноваться hyršly birə, hirsłənmiş
 birə
бесовский şəhituni, sadani
беспалый əngyšdsyz
беспамятство 1) dylrafə; 2)
 fərmişi, əz jor vədarafdəi
беспардонность həjosyzi,
 ədəbsyzi
беспартийность partijaszyi,
 bitarafi
беспартийный partijasyz, bitaraf
беспаспортный pəşpurtsyz
беспатентный patentsyz
бесперебойно 1) hərəsyz,
 hərənəburra; 2) *межд.* hə
 (употребляется для выражения
 повторения действия); **он гово-
 рит бесперебойно** u hə ədəj gof
 soxdə
бесперебойность hərənəburra
бесперебойный hərənəburra
бесперспективный əxirsyz
беспечальность qəmsyzi
беспечальный dərd-qyssəsyz;
 dərd-qyssəsyzə odomi; qəmsyz
беспечно fikirsyz
беспечность bihori; dərdsyzi,
 guşəsoyuni, qəjqusyzi, fikirsyzi,
 horsyzi; qəmsyzi
беспечный bihor, horsyz, dərdsyz,
 fikirsyz, guşəsovu, qəjqusyz,
 qəmsyz; *перен.* qolinəgərdən
бесплановый plansyz
бесплатно pulsyz, myftə, hovi,
 bimyzd, myzdsyz; **работать бес-
 платно** myzdsyz kor soxdə;

учиться бесплатно pulsyz
 xundə; hovi xundə
бесплатный hovi, həqsyz, pulsyz;
 myftə; **бесплатная работа**
 pulsyzə kor; **бесплатные курсы**
 pulsyzə kurşo; **быть бесплат-
 ным, стать бесплатным** pulsyz
 birə
бесплодие (у животных) qysyri
бесплодно nətiçəsyz, fojdəsyz,
 məhsylsyz, buş
бесплодность fojdəsyzi,
 məhsylsyzi, nətiçəsyzi
бесплодный 1) nətiçəsyz, fojdəsyz,
 məhsylsyz, buş; 2) bəhərsyz; 3)
 qysyr, həil nəzəndəgor
бесповоротно nəvəgoşdə,
 nəvəgoşdəni, həmişəlyk
бесповоротный nəvəgoşdəni,
 həmişəlyk
бесподобный lap rac, tojju nisdı
беспозвоночный şidrasyz
беспокоить 1) inçimiş soxdə,
 nərəhət soxdə, monih birə; xəlolušı
 soxdə; həziyətorə; dəgmiş birə; 2)
 dərdisətorə; ranç torə; rançunda
беспокоиться 1) inçimiş birə,
 nərəhət birə; fikir soxdə; ə təşvişi
 ofdorə; 2) dyləpəsə birə; dyləpəsəi
 kəşirə; **тебе не надо беспоко-
 иться** tyə dyləpəsə birə gərək
 nisdı; **не беспокойтесь** dyləpəsəi
 məkəşit; **я беспокоюсь из-за те-
 бя** mə əz ty dyləpəsəjym; 3) *дерб.*
 cyk-cyki soxdə
беспокойный dəlyboş; nərəhət;
 dyləpəsə
беспокойство 1) dyləpəsə
 (dylpəsə); dyləpəsəi (dyləpəsi,
 dylpəsəi); 2) inçimişi; nərəhəti;
 nərəhət birə; ranç; 3) *дерб.* cyk-
 cyki; təşviş; xəlolušı; *перен.*
 sərədərdi; şyqəmədord
бесполезно buş-buşinə; nəhoq
бесполезность fojdəsyzi, xəjrsyzi,
 fərsyzi
бесполезный buş, fojdəsyz, bixəjr,
 xəjrsyz, fərsyz, mənfihətsyz,

qəzonçsyz, sarfsyz;
həməlnəomorəni
бесполой çinsijatsyz
беспоместный mylksyz
беспомощность corəsyzi,
imidsyzi, kuməksyzi; hoçizi
беспомощный bihol; iloçsyz;
corəsyz, imidsyz, kuməksyz,
bicorə; miskin; ədomisyzi; holsyz;
hoçiz; hoçiz-hovond
беспорочность yzijoqi; poki; *не-
пен.* lokosyzi
беспорочный yzijoq (yzijoq); *не-
пен.* pok; *непен.* lokosyz; *непен.*
kovtər, kovutər; **мое непорочное
дитя** kovtərə balajmə; **молодая
непорочная девушка** kovtərə
duxdər
беспорядок, **беспорядки**
qojdəsyzi, şuluq, şuluqi; səliqəsyzi;
hərçi-mərç, hərçi-mərçi; qərişuqi;
qərmə-qəriş, qətmə-qəriş;
qətməqərişi; qərişmətil, qərişmətili
беспорядочно qojdəsyzi, nizomsyz;
qərmə-qəriş, qətmə-qəriş
беспорядочность qojdəsyzi
беспорядочный qojdəsyzi,
səliqəsyzi, qərişuq; qərmə-qəriş,
qətmə-qəriş; təhərsyz
беспошлинный gymryksyz
беспощадно rəhmsyz
беспощадность rəhmsyzi;
omonsyzi
беспощадный omonsyz; rəhmsyz,
zalunkor
бесправие biixtijori, ixtijorsyzi;
həqsyzi, qonunsyzi
бесправность ixdijorsyzi
бесправный biixtijor, ixtijorsyz; ə
zir qopoz domundəgor
беспредельно hədsyz, qədərsyz
беспредельность hədsyzi
беспредельный qədərsyz, həddsyz
беспрекословно gofsyz

беспрекословный gofsyz
беспрепятственно monihsyzi,
əngəlsyz
беспрепятственность monihsyzi,
əngəlsyzi
беспрепятственный monihsyzi,
əngəlsyz
беспрерывно pəsə-pəsəjəki,
hərəsyzi, hərə nəburra; **беспре-
рывно твердить** dəng soxdə
беспрерывность hərəsyzi
беспрерывный hərəsyzi; **беспре-
рывный стук** tap-pa-tap
бесприбыльность mənfihətsyzi,
gəlirsyzi
бесприбыльный mənfihətsyz,
qəzonçsyz, gəlirsyz
бесприветно 1) qoşqoboqlı; 2) *не-
пен.* xirik
бесприданница çihizsyzi, çihizsyza
duxdər
беспризорность bisəhibi,
səhibsyzi
беспризорный bisəhib, səhibsyzi,
ədomisyzi
беспринципный prinsipsyz
беспристрастие bitaraf; qərəzsyzi
беспристрастный bitaraf
беспричинность səbəbsyzi
беспричинный səbəbsyz
бесприютность bisəhibi, səhibsyzi
бесприютный bisəhib, səhibsyzi;
çigəsyzi
беспроволочный simsyzi, təlsyz,
məftilsyz
беспросветный yşyqsyz
беспроцентный proresentsyz
беспутник jovo, bədrəh, əxloqsyz
беспутничать jovoi soxdə;
əxloqsyzi soxdə
беспутный jovo, bədrəh, əxloqsyz

беспутство jovoi

бессердечность birəhmi

бессердечный zalum, rəhmsyz, insofsyz, birəhm, sənqədy; *перен.* xudosyz

бессилие zəhifi, hoçizi, boçəruqsyz, quvotsyz, holsyz; biixtijori, guçsyz

бессильный hoçiz, quvotsyz, biqvot, guçsyz; (*о больном*) bihol, holsyz

бессистемно 1) səliqəsy, qojdəsy; 2) qərmə-qəriş, qətmə-qəriş

бесславие bədnumi, bijoburi

бесславить bijobur soxdə

бесславный bədnun, bijobur, əz hyrmət ofdorəgor

бесследно siroqsyz, tomom

бесследный siroqsyz, tomom

бесслёзно hərssyz

бесслёзный hərssyz

бессловесность gofsyz

бессловесный gofsyz, dilsyz, sokit

бессменный həmişəi

бессмертный 1) (*в значении вечный*) nəmyryho; hymyry, həmişəi; **бессмертные стихи** nəmyryho şiroho, hymyryljo şiroho; 2) (*в значении невозможности predania smerti*) nəmyrdəni

бессмысленный məhənosyz

бессмыслица məhənosyzi, buşə ci

бессовестно ə həjosyzirəvoz

бессовестность insofsyzi, biinsofi, nəinsofi, həjosyzi; viçdönsyzi

бессовестный həjosyz, sişəruj, insofsyz, nomussyz, həjbsyz, biinsof, nəinsof, rujsyz, viçdönsyz; *перен.* xudosyz

бессодержательный məhənosyz

бессонница xovsyzi

бессонный xovsyz

бесспорный joqin, şəksyz; **бесспорное дело** joqin məsələi

бессрочно həmişəi, həmişəluq; vəhdəsy

бессрочность vəhdəsy, həmişəluq

бессрочный vəhdəsy

бесстрастие həvəssyzi, həvəssyzluq, xinik

бесстрастно həvəssyz

бесстрашие igidi, nətərsirəi, qucoqi, mərdjəti; səhmsyzi, çobordi

бесстрашный igid, nətərsirə, nətərsəngoh, hinərly, tərsnədan, çobord, çobordly

бесструнный təlsyz, simsy

бесстыдник, бесстыдница 1) həjosyz, həjbnəkəş; 2) utanmaz, bihor

бесстыдность bihori, həjosyzi, həjbnəkəşi; utanmazi

бесстыдный həjosyz, obursyz, həjbsyz, həjbnəkəş, horsyz; şərmsyz, ədəbsyz; utanmaz; səxdəruj; bihəjo, biobur, bihor, bişərm, biədəb

бесстыдство bioburi, bihəjo, nomussyzi, obursyzi, utanmazi, həjosyzi, horsyzi, həjbnəkəşi

бесстыжий bijobur (biobur), obursyz, biədəb, ədəbsyz; utanmaz; bişərm, şərmsyz; həjbnəkəş, bihəjb, həjbsyz; binomus, nomussyz; səxdəruj; bihəjo, həjosyz; **бесстыжие глаза** həjosyza cümho; **бесстыжая женщина** həjosyza zən; işorohəjo zən

бессчетно hisobsyz

бесщётный hisobsyz, həddsyz-hisobsyz

бестактность *перен.* şiti

бестактный ədəbsyz; *перен.* şit; **бестактный поступок** şitə hərəkət

бестолковость ə sər nəofdorəi, bəinsyzi

бестолковый muvəhsyz, kut, oxmox, qoq, qonməz, səfih, sərsyz; kyməh; *перен.* kut; *перен.* pustju qolin

бесфамильный familjəsyz

бесформенный formasyz

бесхвостый dymburra, dymсыz

бесхитростность həməlsyzi

бесхитростный hilləsyz, sof, sofə odomi, dylocuq, sofədyli, təmizədyli, həməlsyz

бесхлебица qəhtii, qiti, qitluq, gisnəi

бесхлебный nunsyz

бесхозность bisəhibi, səhibsyzi

бесхозный səhibsyz

бесцветность rangsyzi

бесцветный rangsyz

бесцельно buş-buşinə, məqsədsyz

бесцельность məqsədsyzi

бесцельный məqsədsyz

бесценный 1) qimətsyz; 2) həziz

бесценок ambar uçuz, həvoi; **за бесценок** həvoi, ə həvoi; myftə, pulsyz, binyzd, myzdsyz; *перен.* ə qimət ov; **отдать за бесценок** ə həvoi dorə, myftə dorə

бесцеремонность ədəbsyzi

бесчеловечно ə zalumirəvoz

бесчеловечность insofsyzi, insonjətişyzi, viçdonsyzi; nəodomijəti, rəhmsyzi, zalumi, zalumjəti

бесчеловечный insofsyz, rəhmsyz, nəodomijəti

бесчестие см. **бесчестье**

бесчестный binomus, nomussyz, biqirjət, qirjətsyz; qurumsəq (qurumsəx), rusvoh, sijəruj, viçdonsyz; *перен.* hərəməzədə

бесчестье qirjətsyzi, binomusi, nomussyzi, bədnumi; biqirjəti,

rusvohi; **не реагирующий на бесчестье** qirjətsyz, biqirjət

бесчинство qolmoqol, şuluqi

бесчинствовать qolmoqoli soxdə, şuluqi soxdə

бесчисленно hisobsyz

бесчисленный hisobsyz, həddsyz, qədərsyz, sojsyz, həddsyz-hisobsyz; miqdorsyz; **бесчисленное множество** sojsyz-hisobsyz

бесчувственный hissyz; kej; **делать кого-либо бесчувственным** kej soxdə; **стать бесчувственным** kej birə

бесчувствительность ryhsyzi

бешабашный pərtov

бешовный tikişsyz

бешумно səssyz, səs-kujsyz, həj-kujsyz, jovoşlə

бешумный səssyz, sokit, jovoşləj; lol

бетон beton

бечева duvolə, rasa

бешенство quduzi, xujgiri, dəlyi; **довести кого-либо до бешенства** dəly soxdə

бешенствовать quduz birə

бешеный qudurqon, quduz, çingyrdə, qudurmiş; **стать бешеным** qudurmiş birə; quduz birə

бешмет ərxoluq; qoboj mərdi

библейский Tyroi

библиотека kitobxonə

библиофил kitobsəvən

библия (*еврейская*) Tyro

бидон bidon

биение kufdə, kufdəi; **биение сердца** dylkufdə; qurt-qurt soxdəi

билет bilit; **продавец билетов** (*кассир, кондуктор*) bilit furuxdəgor

бильярд biljard

бинокль durbi
бинт bint
бинтовать bint bəsdə
биржа birçə
бирюза firuzə; pərazə
бисер myhrə, munçuq
бита (для игры в городки) qindcu
битва dovho, qovxo (дерб.); çəng;
битва один на один tək bətəkijə
 çəng
битум bitum
битый перен. şykəst
БИТЬ zərə, dodorə, kufdə, kyşdə,
 cubuq zərə; **БИТЬ КЛЮЧОМ** buloq
 zərə; **БИТЬ БАКЛУШИ** buş-buşinə
 gəşdə; **БИТЬ КНУТОМ** qəmcil zərə;
БИТЬ МОЛОТКОМ kəcyk zərə
БИТЬСЯ 1) çəng bərdə, çəng gyrdə;
 дерб. qovxo bərdə; 2) (о сердце)
 dyl kufdə
бич I qəmcil, ruzg
бич II bolə, bolo
бичевание пер. məlxut (самоби-
 чевание в Судный день)
бичевать qəmcil zərə; перен. oşqor
 soxdə həbjurə
благо xoşbəxti, xəjr, xəjri, niki
благовидный qəşənk, ədəbi,
 gukcək
благоволить bujurmış soxdə
благовоспитанность ədəblyi
благовоспитанный ədəbly,
 tərbiyəly
благоговение kələ hyrmət,
 suçdəbəri
благодарение razijəti, raziluq,
 şykyr
благодарить razi soxdə, soqboşi
 gufdiğə; nik soxdə; şykyr soxdə;
благодарю soqboşi
благодарность 1) razijəti, raziluq,
 raziməndi; şykyr; 2) minətdori; не

проявляющий благодарности
 biqədyr
благодарный 1) razi; qədyrdan; 2)
 minətdor
благодаря ə nətiçəy, ə u giro; бла-
годаря этому unə giro; благо-
даря тебе əz dəvləttəy
благодатный bərəkətləy, xəjrly,
 fojdəly
благодать bərəkət, buli, firəhi;
 rəhmət (изобилие земных благ);
пожелание всех земных благ
 (кому-либо) rəhmət gərdə
благоденствие xoşbəxti, salamatı,
 firəvoni, ojdunluq, dinçı; **достичь**
благоденствия ə ojdunluqı
 vadarafdə
благодетель nikisox, xəjrxoh,
 xiloskor
благодетельствовать niki soxdə
благодееяние xubi, niki; **благодее-**
ния nikijə korho; пер. misvo;
это - благодееяние i misvoje
 kori;
благодушие nərmı, muloimi,
 nazukədyli, xoşholi
благодарушный nərm, xoşhol,
 muloim, xoturxoh, rəhmədyli
благожелатель xəjrxoh, xubi
 xosdəgor
благожелательность xəjrxohi
благозвучие əhəng
благозвучный xubə səs
благодой sovob; xəjrly; **благая весть**
 xəjrxəbəğ; **благое дело** sovobə
 kor; xubi, niki; пер. misvo; **бла-**
гая мысль xoşə fikir
благонадежный ihtiborly,
 bovorsoxdəni, ərxoini
благонамеренно ə xoşə nijətəvoz
благонамеренность xoşənijəti
благонамеренный xoşənijət
благонравие ədəb, əxloq
благонравный xubə xosijət,
 ədəbly, əxloqly

благообразный gyzəl, rac, qəşənk, xuşəsifət, xuşhol

благополучие xuşbəxti, şalamati, soqı, soqı-salamati; bimihtoci, mihtocsyzi, nəmihtoci; ojdunluq; ovodu, niki; **желать благополучия** niki xosdə; **чтобы Бог дал благополучие** Xudo niki vorovuno; **достичь тебе благополучия** xunəjty ovodu gərdə; **да сопутствует тебе благополучие** əqibəttı ə xəjr

благополучно salamat, soq-salamat, nik; **чтобы все у тебя закончилось благополучно** əxırtı nik gərdə

благополучный nik, soq

благоприобретенный həlöl

благопристойность ədəb; ədəblyi

благопристойный lohiq, ədəbly

благоприятный xoş, əlvərişli, əlvərişly, sarf, xub, fojdəly

благоразумный əqylly, hitijotly, əqyl-komolly

благородный həsyl, həsyly; xos, çobord, çobordly, təmizədyli; **благородных кровей** həsylimənd

благородство çobordi, təmizədyli

благосклонный xəjrxoh

благословение boruxo, duvo

благословенный borux

благословлять nik soxdə, boruxo soxdə; **благословляю тебя** mə ədəm tyrə boruxo soxdə

благосостояние salamatı

благотворный xəjrly, fojdəly

благоустраивать ovodu soxdə

благоустроенность ovodunəi, səliqə

благоустройство ovodu

благоухание ətir, xuşə buj, xubə buj omorəi, xuşbuj

благоухать xubə buj omorə

благочестивый hosid; həlöl

блаженный xuşbəxt; **блаженной** (светлой, незабвенной) памяти *pel. rəhmətly*

блаженство xuşbəxti, kəjf, ləzət, səfo (sofo), həz

блаженствовать xuşbəxt zihisdə; kəjf soxdə, kəjf kəşirə, kəjf vəgyrdə; həz vəgyrdə, həz soxdə, həz kəşirə; ləzət vəgyrdə, səfo kəşirə

бланк blank

бледнеть rang parusdə, sypənc birə, xun virixdə

бледность ocuqi, talatini, sypənci

бледный sypənc, rang parusdə, ocuq, talatın; **бледное лицо** talatınə qutinə

блеклый sypənc

блеклость sypənci; rangsyzi

блекнуть sypənc birə, rang parusdə, paçirə

блеск tovusi, bərq; ləs, ləs-ləs, yşyq, şəvq, çəvhər; nur, parilti, parlovuş, par-par, ryqi, ryq-ryqi, tov, tov-tov, tov-səbəhi, hyzət; **испускать ослепительный блеск** tov dorə; tov-tov birə

блестеть parlovuş dorə, par-par yşyq dorə, yşyqlı birə, tov dorə, ləs zərə, tovtovi dorə, ryq dorə, ryq-ryq dorə

блестящий gyzəl; xub; tovi, tovy, tovtovi; **становиться блестящим** tov-tov birə

ближайший lap nəznik; **ближайшие** nəznikiho (*напр.*, близлежащие места, ближайшие времена, близкие люди); **ближайшее поколение** fərzəndho

ближе nəznik

ближний 1) nəznik; 2) qohum-qərdəş

близ ə nəzniki, ə jon, ə kyndi

близиться nəznik birə

близкие nəznikiho (напр., близкие люди); qohum-qərdəş; **близкие и знакомые** qohum-qunşi, qulum-qunşi

близкий 1) nəznik; kynd (дерб.); **близкий человек** nəznikə ədomi; **с близкого расстояния** əz nəzniki; **фотографировать с близкого расстояния** əz nəzniki surot kəşirə; 2) xunguşd; **близкий ему человек** xunguşdjuni; **близкий друг** sirdəş

близко nəznik; kynd (дерб.); ə nəzniki; ə kyndi (дерб.); əz nəzniki; **я его не очень близко знаю** mə urə əz nəzniki nəş şinoxdənym

близлежащий nəzniki

близнец dydynə

близнецы dydynəi, dydynəiho

близорукий 1) əz duri nəş dirəniho; 2) bijovhorə nəvinyho

близость nəzniki

блиндаж qələbəndi

блистать tovtovi dorə, ryq dorə, ryq-ryq dorə

блокнот dəftər, dəftər çibi

блондин zərd

блоха kək

блуд zunəi (zunoi), zunojəti; əxloqşyzi

блудливая pojšəfd, zunə, zuno

блудливость cumşuri

блудливый cumşur

блудник jovoje mərd, əxloqşyz, cumşur

блудница jovoje zən, əxloqşyz, zunə (zuno); pojšəfd

блуждать rəhə vir soxdə; перен çəvlon zərə (о мыслях)

блуза bluza, ruji şei

блюдечко nəlbəki, bylməj cojxur

блюдо 1) bylmə, kələ bylmə; 2) xurəg; <> **блюдо из бараньих**

головы и ног kəllə-pocə; **блюдо из тушенной баранины (или курицы), заправленной яйцом** ciqirtmə; **блюдо из зелени и лука, залитое яйцом** qəjlo

блюдолиз 1) jələq; 2) kuntəştəxor, lisirəgor, qoblisirəgor

блюдце bylmə, nəlbəki, cyklə bylmə, bylməj cojxur

блюститель doşdəgor; **блюститель закона** qonundoşdəgor

бляха 1) nişunə; 2) tyqəj qəiş

боб poxlə

бобовый poxləi

бобы poxlə; **с бобами** poxləi

Бог Xudo; **ей Богу!** ə Xudo ki!; **о, Боже!** o! Xudo!; num Xudo!; **клянусь Богом** ə çun Xudo; **признающий Бога** xudobovorsox; **не признающий Бога** Xudo nəşinəx; **не боящийся Бога** xudonəters; <> **если Бог позволит** Xudo hişdgə; **тəvəsər; Бог даст, твои дела наладятся** təvəsər korhojty xub imbu; **Бог даст, приеду** Xudo hişdgə omorum; **Боже упаси!** Xudo məjəro!; Xudo dur soxo!; dur gərdə!; həş-bə-şolum!; həşo!; **слава Богу** ə Xudo şykyr; boruxəşim; **ради Бога** ty çun Xudo!; **чтобы Бог его поразил** Xudo zəno urə (выражение недовольства, проклятия); **Бог в помощь** Xudo kumək; **да поможет Бог** Xudo kuməki soxo; **Бог простит** Xudo bəxşləmiş soxo; **побойся Бога!** tərs əz Xudo!; **Боже упаси!** o, **Боже!** omon Xudo!; **не дай Бог!** Xudo məjəro; iroq gərdə!; əz mə iroq!; əz ruj dur!; dur əz ruj!; həş-bə-şolum

богатеи hoşir, vorly; xəzinəgir

богатеть dəvlətləy birə, vorly birə, hoşir birə

богато firəvon

богатство birəi, dəvlət, dəvlətməndi, vor-dovlət, hoşiri

богатый 1) birəgor, dəvlətləy, dəvlətmənd, pully, vorly, hoşir; 2) bul, firəvon

богатырский pəhlivoni
богатырь pəhlivon, buhodur, bahādur
богач birəgor, dəvlətlı, dəvlətmənd, vorly, hoşir; xəzinəgır
богобоязненный dindoşdagor, əz Xudo tərs, əz Xudo tərsirəgor
богоотступник 1) əz rəh Xudo vədaraıdagor; 2) dinsyz, kofır, məşumot
богослов rabi
боготворить suçdə zərə
богоугодный sovob
бодать, бодаться kəllə zərə, syrg zərə
бодливый syrg zərəgor
бодрствование ujoqi; ujoqisoxdai, ujoqbırəi, ujoqmundai
бодрствующий ujoq, xəbər
бодрый qovroq, muhkəm, saz; **быть бодрым** saz birə
боеспособный boçaruqlı
боец əskər, saldat, çəngbər, çəngsox; qovxobər (*дерб.*)
боже *межд.* oj, Xudo!; **боже упаси!** Xudo məjərol; Xudo dur soxo!; dur gərdol; həs-bə-şolum!; həşol!
божественный xudoly; **божественные синагоги** xudolyjə nimazho
божий 1) xudoı; **раб божий** bəndəj xudoı; **божья коровка** *зоол.* gov xudoı; 2) xudoly; **божий дар** xudolyjə bəxs; <> с **Божьей помощью** ə kuməki Xudorəvoz, ə dəsdi Xudorəvoz
божиться ə Xudo səvgənd xundə
бозбаш (*мясной суп с горохом*) buzbaş; jəqni
бой 1) dovho; **рукопашный бой** dəsəjəxə; **поле боя** məjdu, məjdon; 2) xyrd birə (*şişə*)
бойкий ataş-əlov, diriboş, qovroq, zirək, zirəkly, zirəkmənd; **стано-**

виться бойким zirək birə; **бойкий на язык** zuhunly
бойко zirək, çəld
бойкость zirəki, zirəkməndi
бойкот bojkot, myhys
бойня qəsobxonə
бок jon; pəhly (*человека, животного*); **бок о бок** jonbəjon, jon-jonə
бокал bodə; qədəh; pəjlə; **бокал для вина** qədəh şorobi; pəjləj şorobi
боковой jon; **боковые нижние части носа** par, parhoj vini
боком jonovo, jonəki; ə jonəvoz, əz qiroq
бокс boks
болван oxmox, kut, pit, kyməh; qonməz; *перен.* kələsər, kut; *бран.* həjvon
болгарин bolgar
болгарский bolgari
более dija, dijaş, dijaş kələ, dijaş ambar; zəvər; **более других** illoh, illohki; **более или менее** kəm-ambar
болезненный nəcoq; zəhif, nəxuş, azarly, dərdəçər, xəsdə-məndə; **болезненные схватки** sonçı, sonçu
болезнь nəcoqi; azar, nəxuşi, kəjfsyzi, bimori, nəxuşi, nəcoqi, qodo, xəstəi; **болезнь горла** buqozi
болельщик azarkəş, həvəskor, həris
болеть I 1. azarly birə, nəcoq birə, nəxuş birə; azar kəşirə, kəjfsyz birə, xəstə birə; **болеть душой** dərd kəşirə; dərdjura kəşirə, çun suxundə; **болеть за кого-либо** ə hol darafda; **болеть сердцем за кого-либо, за что-либо** dyl suxdə
болеть II dərd dərə; **у меня болит голова** sərmə ədəj dərd dərə
болеутоляющий dərdpojundəni
болеющий *см.* больной; **болеющий астмой** sinəgır; **болеющий**

душой за что-либо çun
suxundəgor, dyl suxundəgor

болотистость batluq

болотистый lyhməi; nohurly; **болотистая тундра** nohurlyjə tundra

болото qubi, myrdov, bətləq, buluq, lyhmə, nohur

болтать ləqləqi soxdə, qydqydi soxdə

болтаться vəçəsdə, vəçəhisdə

болтающийся ləx

болтливый ləqləq, qudqud, buşbuqoz, buşələhə, ambargofsox

болтливость ləqləqi, qydqydi, ambargofsoxi; <> **попасть в беду вследствие своей болтливости** ə boləj zuhun ofdorə

болтовня 1) ləqləqi, qydqydi, ambargofsoxi; 2) buşə gof, məhənosyza gof

болтун buşbuqoz, ləqləq, buşələhə, jələq, dəjci, ambargofsox, gofbaz; *перен.* uzunci

боль dord; synçy (*мышечная боль под лопаткой*); qilinçəvor (*боль в спине от простуды*); **без боли** dordsyz; **боли в животе** şyqəmədord

больница nəsoqxonə, bolnisə, xəstəxunə (xəstəxonə)

больной I nəsoq, azarly, nəxuş, xəstə, bimor, bədhəl, kəjfsyz; **больной ребенок** nəxuşə həil; nəsoqə həil; **больной паршой** kəcəl; **больной бешенством** quduz; <> **он болен** urə hovoju nisdi

больной II xərəb; **у него больное сердце** dyl ənu xərəbi

больше I ambar, zijod; kələtə, zəvər (*по величине, по размеру*); **больше или меньше** kəm-ambar, dəgə-zəvər; **большей частью** ambarə məhəl, ambarə vəxt; **большая часть** ambardəki

больше II *нареч.* dijə; **он больше не опаздывает** u dijə dir nəş birə

большевик bolşevik

большоголовый kələsər

большеносый kələvini

большерогий kələsyrgi

большеротый kələləhə

большинство ambardəki

большой kələ, zurba (zurbo); **большая семья** kələ kiflət; **большое количество** ambari; **большой рост** kələbuj; **становиться большим** kələ birə

болячка lərbə, qəbər, jara, cubon; **болячки** lərbəho, qəlpəho, lərbə-qəlpə

бомба bomba

бомбардир tupci

бомбить bomba şəndə

бондарь colloqqucsəx, bockaqucsəx; pişkaqucsəx

бордовый tynd qirmizi

борец pəhluvon (pəhlivon); çəngsox

борзая səg

бормотание *звукоподр.* qur-qur; miz-miz

бормотать zirzuhuni soxdə, zirzuhuni gof soxdə, murum-murum soxdə

бормотун miz-miz, mizmizi

боров xətbəbirə xug

борода ruş; **отпустить бороду** ruş vəhişdə; **обросший бородой** ruşly, ruşvəri; **с редкой бородой** kusəruş, kusə; **это был человек с реденькой бородкой** u jə kusəjə mərd bu; **он не брил редкую бородку** u kusə ruş nəş cərənbu

бородавка zigil; **бородавками** zigili

бородавчатый zigili

бородатый ruşvəri, ruşly, kələruş, durazaruş, kələruşho

бородач ruşvəri, ruşly, kələruş, durazaruş

борозда çilqə; çiqir

борона molə

боронение rundəi

боронить xorirə molə kəşirə; rundə

бороться çəng bərdə; kişdingiri soxdə

борщ borş

борьба çəng; dovho, qovxo (*дерб.*); kişdingiri

босиком pojbirəhnə

босой pojbirəhnə, çurubsyz

босоногий pojbirəhnə, çurubsyz

босяк lyt; ovorə

ботва vəlg; **ботва свеклы** vəlg cuqundur; çəqəndil

ботинки şibilit, cəkmə, əjoqqobi

боты duraza gyrdə galuş

бочар bocka qycsox, colloq qycsox

бочка collok, bocka, qətgə, cələk, pişka

бочонок collok

боязливо tərsirə-tərsirə, tərsə-tərs, ə səhməvoz

боязливость hələçigəri, tərs, oqçigəri

боязливый hələçigər, oqçigər, tərsəngoh, qurxoq

боязненный tərsə-tərs

боязнь tərsirəi, tərs, səhm, bim; **с боязнью** səhmysdə; **я с боязнью вошел в кабинет** mə səhmysdə darəfdym ə kabinet

бояться tərsirə, səhmysdə, bim vəgyrdə, bim şişirə; *перен.* dymju əzir dər dəri

бравирование mənəmi, mənəm-mənəmi

бравировать 1) mənəm-mənəmi soxdə; 2) *ирон.* mərdjəti soxdə

браво! *межд.* bravo!; mərhəbol; oforin!; əhsən!; barakalloh!

бравый igid, qucoq

брадобрей dollok

брак I məhr, zənxosdə; **зарегистрировать брак** tonəj soxdə

брак II brak, xərəb

браковать xərəb hisob soxdə

бракосочетание məhr; **без бракосочетания** məhrsyz

бракосочетаться məhr birə

бранить nifri soxdə, vəşmərdə

браниться nifri soxdə, vəşmərdə

бранчивый sygyşci

брань I vəşmərdəi; nifri, nifri-qərguşi, sygyş

брань II dovho

браслет qilboq, bazubənd, dəsbənd

браслетный qilboqi

брат biror; **нареченный брат** birori; **брат мужа** şəvbiror, şəvbiror

брататься biror birə

братишка birorlə

братство birori, birorjəti

братский birori; **оказывать братскую поддержку** birori soxdə

братъ vəgyrdə

братъся *за что-либо* sər gyrdə

брачный məhri; **брачное условие** kətubo (*по религиозным канонам*); **совершать брачный акт** məhr soxdə

бревенчатый tiri, pərdyhi

бревно 1) tir, şolmon; pərdy; 2) *бран.* kut, kyməh, qonməz

бред soil-boil

бредить soil-boil xundə

бредни soil-boil

брезгливость nəgirəi

брезгливый nəgirə
брезговать nəgirəi soxdə, nəgirə
gyrdə, nəgirə omorə
брезент brezent
брезжить səbəh ocmiş birə
бремя guruni, jyk, bigor, bor, vogir;
под **бременем** *чего-либо* ə zir
guruniŋu
бренность puci
бренный həlym-hovolim
бresti poŋə gurun vəcirə
брехать 1) ravusdə; 2) *перен.* lovqoi
soxdə, durgu gufdirə, buş-buş gof
soxdə
брехня durgu-murgu, durgu-dulobi;
hədərən-nədərən
брешь tirak
бригада brigada
бригадир brigadir
бриллиант, брильянт brilliant,
briljant
бритва sərci
бритоголовый kəcələ sər
брить cırə; **брить бороду** ruş
cırə,
бриться ruş cırə
бровастый qolinəqoş, qoşly
бровь qoş, miçə, byrg; **брови**
qoşho; <> **подводить брови**
syrmə kəşirə
бродить I gəşdə; vir birə; **бродить**
перен. çəvlon zərə (*о мыслях*);
бродить по чужим краям ə
cülho mundə
бродить II turş birə
бродяга ovorə, ovorə-sərgərdə;
sərsəri, kucəri
бродяжничать ovorə gəşdə;
dərbədar birə
бродяжничающий gəşdəgor
бродяжничество sərsərii

бродячий kycəri
бродящий sərgərdən
брожение turşbirəi; **брожение не-**
довольства nərazijəti
бром brom
бронза byrynç; tunç
бронзовый byrynçi; tunçi
бросание pərtovo
бросать şəndə
бросаться şəndə
бросивший *кого-либо, что-либо*
şəndəgor
бросить şəndə; **бросить занимать-**
ся чем-либо dəs kəndə, dəs
kəşirə, dəs vəgyrdə; **бросить ко-**
му-либо в лицо ə sər şəndə;
брось курить paprus kəşirərə
tərg sox
броситься xuşdərə şəndə; hyçum
soxdə
брошка sənçəq
брошь sənçəq
брошюра broşura, cyklə kniglə
брус tir, pərdy; dəstək (*для подтира-*
ния чего-либо, напр., стены, веток
и пр.)
брусок məsə
брызгать şəxtə şəndə; səpələmiş
soxdə
брызги şəxtə, domçi
брызнуть şəxtə şəndə
брыканье ləkət, şilloq; din-dinə
брыкать təpik şəndə, şilloq voşəndə
брыкаться təpik şəndə, şilloq
voşəndə, şilloq şəndə; ləpik zərə;
ləkət zərə; din-dinə voşəndə
брыкливый təpikzərəgor, şilloqci
брыкун təpikzərəgor, şilloqci
брынза pəni gusbəndi
брысь! pişt! (*окрик, которым про-*
гоняют кошек)

брюзга dəjci, viz zərəgor

брюзгливый dəjci, viz zərəgor

брюзжание viz, dəjcii

брюзжать viz zərə

брюква cuqundur

брюки şovol, təngəpocə, şolvor;
отрез на брюки şolvorluq;
брюки с подвязкой ruştəşovol;
короткие брюки kutəhə şovol

брюнет sijəgərdə

брюхо şyqəm

бубен qovol; dəf; təft; играть на
бубне qovol zərə; dəf zərə; иг-
рающий на бубне qovolzərəgor

бубенцы zingirov

бубенчик zingirov

бублик bublik

бубнист təftzərəgor, təftci (музы-
кант, играющий на бубне)

бугай buqə, kəl

бугор tərə

бугорок tərələ

бугристый tərəi

будет 1) (будущ. вр. глагола birə)
mibu, imbu; **будет время** vəxd
imbu; 2) mijovho; vəssi; **будешь**
кушать mixuri; **будешь жить**
mizih; **будет сделано!** ə sər
cummə!

будильник səhət zing zərəniho

будить xəbər soxdə

будка budka

будни ruzhøj kori, mijə ruzi, mijədə

будоражить nərəhət soxdə

будоражиться nərəhət birə

будто gujo, gujə, gujigə; muguigə;
həci midani, həci dan ki, (разг.
həşdanki); kimisi; **у него как-**
будто выросли крылья цгə
gujigə qənət voromori

будучи birə-birə; hisdi-hisdi; **буду-**
чи больным azarly-azarly

будущее 1) bijovho, bəqdəi,
bəqdəho; 2) səbəh, fərdə; 3) əqibət;
как сложится их будущее?
cutar imbu əqibət ən ulho?; **не**
имеющий будущего əqibətsyz;
будущее время грам. bijovho
vəxt; **в скором будущем** zuri; **я**
в ближайшем будущем не дол-
жен идти туда mə ə i zuri ə unço
nəs rafdəninym

будущность bijovho vəxd

бузотер dəhvokor, qolmoqolci,
şuluq

буйвол gomiş

буйволёнок gədəg

буйный qizqin, qudurqon, quduz

бук бот. pip

буква yt, hərf; **букву за буквой**
hərfbəhərf

буквально hərfbəhərf; **буквально**
так hə həcu

буквальный duz

букварь 1) ələfbi; 2) hərfnomə

букет dəstə; dəstəj gyl; cələng; **буке-**
тами dəstə-dəstə

буковый бот. pipi; **буковое дере-**
во dor pipi

булавка sənçəq

булат pulat, qilinç

булка bulki

булочная tukuj nuni

булочник bulki burçundəgor

булыжник sənq nikərəi

бульвар bulvar, xijobon

бульканье (воды) звукоподр. qur-
qur

бульон 1) buljon; **мясной бульон**
buljon guşdi; **пахнет бульоном**
buj buljon ədəj omorə; 2) əşgənə

бум! (звук удара) dəng

бумага koqoz

бумажки koqoz-kuquz

бумажный koqozi; **бумажный**
змея koqozhovoï, corpələng;
бумажный хлам koqoz-kuquz

бумазея bomozi

бум-бум! *звукоподр.* şarpa-şarp

бунт 1) bunt, bunt soxdəi; 2) qolxmişi

бунтарь buntsox

бунтовать bunt soxdə

бунтовщик bunt soxdəgor

бурав burov

буравить burmiş soxdə, burov zərə

бурак qirmizinə cuqundur

буран cəvqun, buran, gylə

бурдюк tuluq, xiz

бурильщик colvəkən; buruqci (*на нефтяном промысле*)

бурить col vəkəndə; buruq vəkəndə (*нефтяную скважину*)

бурка jərinçi

бурлить dyşirə, pəx-pəx soxdə

бурный qizqin, gur, syrhatly

бурчать zirzuhuni soxdə (*бормотать*)

бурьян əloq (oloq)

бура tufon, tufun, dufun, buran; zyhbə

бусинка myhrə

бусы myhrə, munçuq

бутон quncə (hələ xub lov nəbirə gyl), dugmə

бутылка butilkə, şişə

бутыль 1) cətvər; corək; minə; 2) şişə

буфет bufet

буфетчик bufetci

бух (бум!; p-раз!) *межд.* şarp; **p-раз! и выбросил в окно тарелку с пельменями** şarp əz pənçərə buşqob dyşpərə

буханка kymbə

бухать zərə

бухгалтер buxgalter

бухты-барахты: с бухты-барахты
birdən birə

буча səs-kyj, məhrəkə

бушевать səs-kyj dəşəndə; **бушует**
сильный ветер səxdə vorvori
ədəj kufdə

буян qolmoqolci, şuluq

буянить şuluqi soxdə, şuluqi
vəngəsə, qolmoqoli soxdə

бывалый dynjoh dirəgor,
dynjogyrmış, hylomdirəgor,
ruzdiregor; *перен.* burçundə

бывать (*там сох быть*) birə

бывший kyhə, buho, biriho,
giroşdiho, kəcmiş

бык I bugə, ykyz, nargov, kəl

бык II ləhəhoj kyrgi

былина dəston

было bu; **что было** cy bu; **было**
бы лучше koş, koşki

былой biriho, kəcmiş; **былое время**
giroşdə ruzho

быль birə kor, həqiqət

быстренько zuri; *депр.* zusəri; **бы-**
стренько сел на стул zuri nyşd
ə sər stul

быстро zu; zuri, zuri-zuri, çəld,
bəçid, həlysdı

быстроглазый 1) zudirəgor; 2)
tiçəcum; cumtiç

быстропреходящий zugiroşdəni

быстрота zuri, çəldi, çəldlyi

быстроходный çəld rafdəniho

быстрый syrhatly, zu, zuri-zuri,
çəld; **быстрый в движениях**
ataş-əlov

быт zindəguni, dulanaçəq

бытие birəi, zindəguni, dulanaçəq

БЫТЬ birə; dəbirə; **стало быть** ə həsirəvoz; **как мне теперь быть?** mə imuhoj cytam soxum?

БЫЧОК dana, çingov, çyngə

бюджет byçet

бюллетень bylleten

бюро bjuro

бюрократ byrokrat, bjurokrat

бюстгальтер lifcik, sinəbənd, sinəbəndi, nənəgir

бязь oq; bəz; **белая бязь** siprə oq

В

В *предлог* ə; **я живу в Москве** mə ə Moskov zihisdənym; **мой брат уехал в Москву** birormə ə Moskov rafdi

вагон vagon

вагонетка cyklə vagonlə

вагоновожатый vagonə həjsoxdəgor

вагоностроитель vagon qyc soxdəniho

важничанье takaburi, lovqoi

важничать lovqoi soxdə, kəlləi soxdə, kələgəd birə, takaburi soxdə

важно I lovqo-lovqo

важно II voçib, voçibly

важность 1) voçibi, voçiblyi, vəgiri, vəgirlyi; 2) gurun, gurundi; 3) əhmijət, myhym

важный 1) вочиб, вочиблү, вəкир, вəкирлү; **важный человек** вəкирə одоми; 2) кəрəки, гимəтлү; 2) һүрмəтлү, əhmijəтлү; 3) курун, курунд

ваза vaz, vaza; **ваза для цветов** gylton, gyldəni

вазелин vazelin

вакантный (о должности) buş

вал I bənd

вал II kələ ləpər

валенки nəməri, cəkməhoj nəməri

валет valet; **лежать валетом** boşajaq dəgəşdə

валить vacarundə

валиться vacarysdə; **валиться с ног** xəsdə-məndə birə; əz poj ofdorə

валовый çəhmi

валом həmmə əjəki

вальс vals

валюта valjuta

валютный: валютный курс məzəndə

валяться dəgəşdə mundə

ванна vanna

ванная həvuz, xunəj vitoq həmumi

варвар vəhşi

варварски ə vəhşijətirəvoz

варварство vəhşii

варежка ələk, jəəngyşdi

вареники kyrzə

варенный duşundə

варёный 1) dyşirə; **вареная пшеница** dyşirə gəndym; 2) перен. sysd, keş, nıməmyrdə, pələmyrd

варенье mirobo; **персиковое варенье** miroboj softoluji

варить 1) duşundə; 2) перен. kor soxdə; <> **его голова "варит"** sər ənu kor soxdəni

вариться dyşirə

василек gyl pəqəmbəri

вассал 1) vassal 2) tobih

вата pəmbə

ватерпас tərəz

ватник pəmbəi, siriqi, siriqzərə

ватный pəmbəi
вахта nubot
вахтенный nubotci
ваш *притяж. мест.* ən işmu
ваятель həjkəlsox, həjkəlşunas
ваять həkəl qyc soxdə
вбегать virixdə darafdə
вбить zərə, voqundə, dəşəndə; **вби-
 вать гвозди** mix zərə; **вбивать**
в голову кому-либо ə sər əqyl
 dəşəndə
вблизи nəznik, ə nəzniki
ввалиться ofdorə, ə cuxuri darafdə
введение pyşoigof, pyşojgofi;
 sərgof, sərgofi
ввезти ovurdə
ввек hic vəxt, nəbodə
ввергать dəşəndə
вверенный iħdibor soxdə omoriho
вверить qədəqə zərə, tapşyrmiş
 soxdə
вверх zəvəro, ə zəvər, ə hyndyri;
снизу вверх əzzir ə zəvər; **вверх**
дном zir-zəvər; **вверх ногами**
 sərkunovo, voşqunovo; **вверх-**
вниз dərə-zəvər; zəvər-zofru
вверху ə hyndyri, ə zəvər
верить tapşyrmiş soxdə
веряться ərxoin birə
вести dəşəndə
ввиду (*последог*) giro (gyro); **ввиду**
этого unə giro; **ввиду того** ə u
 səbəb; **ввиду того, что** cynki
ввинтить burov zərə dəşəndə
ввод dəşəndə, ə kor dəşəndə
вводить dəşəndə, ə kor dəşəndə;
 dirovunda; darovunda; **вводить в**
заблуждение кого-либо jəhəlmiş
 soxdə
вводный: вводное слово pyşojgofi
ввоз əz buru ovurdə

ввозить əz buru ovurdə
вволю tə siroi, voisdə qədər;
 vojəsoxdəqədər; dujunça
ввысь ə hyndyri, ə həsmu
вглубь ə luqoni, ə doru
вглядеться ə tiqqətəvoz fəm soxdə
вдавить ə dorun şişirə
вдавленность cuxur, cuxuri
вдалеке dur, ə duri, iroq
вдали dur, durtə, iroq
вдаль ə dur, ə durho
вдвое dybo, dyqədə; **вдвое сложен-**
ный dyqədi
вдвоем ə jəki, hərdy; hərdyjəki;
 quşə
вдвойне dyqədə; dyvojnə; əz dybo
 zəvər
вдевать girovunda; vokunda; **вдень**
нитку в иглу rusmurə ə dərzə
 voku
вдергать girovunda
вдобавок zijodi, zijodi ə sərju;
 sərystəlik
вдова əlmonə, bijəzən
вдовая, вдовый bijə
вдоветь bijə munda
вдовец bijə mərđ
вдоволь tə siroi, voisdə qədər, vo-
 jəsoxdə qədər; bul-bul, ambar; du-
 junça
вдовство bijəi, əlmonəi
вдовствовать bijə zihisdə
вдовый bijə
вдогонку ə pəsəju
вдолбить vəngəsə, dəşəndə; **вдол-**
бить в голову ə sər vəngəsə; ə
 muvəh dəşəndə, ə bəinju dəşəndə
вдоль ə jon, durazovunə
вдох nəfəs; **сделать вдох** nəfəs
 kəşirə

ВДОХНОВЕНИЕ həvəs, ruh, ilhom; **исполненный вдохновения** ruhly

ВДОХНОВЕННЫЙ ruhly

ВДОХНОВИТЕЛЬ 1) ilhomdorəgor; həvəsdorəgor; ruhlorəgor; 2) ə sər dəşəndəgor, ə sər vəngəsdəgor

ВДОХНОВИТЬ, ВДОХНОВЛЯТЬ ilhom dorə, ruh dorə, dyl dorə, ruhlonmiş soxdə

ВДОХНОВЛЯТЬСЯ ruhlonmiş birə

ВДОХНОВЛЯЮЩИЙ ruhbəxş, ruhlorəni, vəcədorəgor

ВДРЕБЕЗГИ tikə-tikə, ligim-ligim, parca-parca; lap; **ВДРЕБЕЗГИ ПЬЯН** lul pijon

ВДРУГ birdən, birdən-birə, həbirdən; ə nəqofuli

ВДРЫЗГ: НАПИТЬСЯ ВДРЫЗГ lul birə

ВДУМАТЬСЯ fikir dorə, tiqqət dorə

ВДУМЧИВЫЙ dorun fikirsoxdəgor

ВДУМЫВАТЬСЯ dorun fikir soxdə

ВЕГЕТАРИАНСКИЙ (o ede) guşdsyz

ВЕДАТЬ danusdə, xəbərdər birə

ВЕДРО bədrə

ВЕДУЩИЙ rəhbər, ə pyşo dəbirəgor; gərdundəgor

ВЕДЬ *частица* bəs; əxi; ki; **ТЫ ВЕДЬ НЕ ЗНАЕШЬ УРОКА** ty ki nübərə nəsdə; **ВЕДЬ ТЫ НЕ ТАКОЙ** əxi ty əzuni nisdi; **ВЕДЬ Я ТЕБЕ НЕ ТАК ГОВОРИЛ** əxi mə ə ty həci nə gufdirəbyrym; **ВЕДЬ ТЫ ТАКИМ НЕ БЫЛ** əxi ty əzini nə biri

ВЕДЬМА kaftar; kajdari; məxəşifo

ВЕЖЛИВО ə ədəbəvoz

ВЕЖЛИВОСТЬ qonəçəq, qonəçəqi; qəbilijət, ədəb, ədəbi, ədəblyi

ВЕЖЛИВЫЙ qonəçəqly, ədəbi, ədəbly, rafdori, tərbijəly; qəbilijətly

ВЕЗДЕ hər çigə, ə hər çigə, ə hər jon, ə hər taraf

ВЕЗЕНИЕ bəxt, mozol

ВЕЗТИ bərdə, ovurdə; **ЕМУ ВЕЗЕТ** bəxtju ovurdi; **НЕ ВЕЗТИ** nəhs omorə

ВЕК 1) sadsali; byrgə; 2) dəvr, hymyr

ВЕКАМИ sadsalhorəvoz

ВЕКО sər cum; byrg cym

ВЕКОВОЙ qədim, kyhnə

ВЕЛЕНИЕ hykm, hykym; bujruq, bujuruq

ВЕЛЕТЬ hykm soxdə, bujurmış soxdə

ВЕЛИКАН pəhluvon, hyndyrə odomi, bylynd

ВЕЛИКИЙ byzyrg, kələ; **ОН БЫЛ ВЕЛИКИМ ЧЕЛОВЕКОМ** byzyrgə odomi bu

ВЕЛИКОДУШИЕ 1) firəhədyli; kərəmət; **ОН ОЧЕНЬ ВЕЛИКОДУШЕН** ə u kərəmət dəri; 2) mərdi, mərdjəti; çəbordi

ВЕЛИКОДУШНО 1) ə firəhədylirovəz; 2) mərdjonə, mərdi-mərdjonə

ВЕЛИКОДУШНЫЙ firəhə dyl; çəbord, çəbordly

ВЕЛИКОЛЕПИЕ xubi; raci

ВЕЛИКОЛЕПНЫЙ lap xub; **ВЕЛИКОЛЕПНЫЕ ЗНАНИЯ** dananməndi

ВЕЛИЧАВОСТЬ bylyndi

ВЕЛИЧАВЫЙ bylynd, kələ, vərzirəni

ВЕЛИЧЕСТВЕННЫЙ vərzirəni; firəhmənd; bylynd

ВЕЛИЧИЕ firəhməndi, kələi

ВЕЛИЧИНА kələ, kələi; qədər; **НЕОПРЕДЕЛЕННОЙ ВЕЛИЧИНЫ** pəjmunəsyz

ВЕЛОСИПЕД velosiped

ВЕЛОСИПЕДИСТ velosiped həjsoxdəgor

ВЕЛЬМОЖА oqo

ВЕНА rag, damar xun

ВЕНЕЦ toç; **ИДТИ ПОД ВЕНЕЦ** ə şyvər rafdə

ВЕНИК çaru

венок cələng
вентилировать hovorə dəgiş soxdə
вентиль ventil, kran
вентилятор hovodəgişsox, ventiljator
венценосец milix, toçdor, toçbəşər
венчание məhr
венчать məhr soxdə
венчаться məhr birə
вера 1) bovorin, bovorini; 2) din, məsəb (məzhəb), din-məsəb; **твердая вера** в кого-либо, во что-либо imidvori
веранда şişəbənd; həjvu (*крытый балкон вокруг дома или вдоль стены*)
верблюд dəvə; **погонщик верблюдов**, **владелец верблюдов** dəvəci
верблюжий dəvəi
вербовать vəcirə, kura soxdə
веревка 1) duvolə, rasa; **привязать веревкой, завязать веревкой** ə duvolərəvoz bəsdə; 2) ot (*для развешивания белья*)
вереница çərgə
веретено dyk
верзила durazabuj; duraza odomi; uzunduraz
верить bovor soxdə, iħdibor soxdə, qoil birə
вернее duzi, dijaş duzi
верно rasd, əz raşdəkiş; duz, duzgun, dyrysd, gərcək, joqin
верность bofo, rasdi, duzi, dyrysdi, duzguni, duzgunluq; syqdi, sədiqi
вернуть vogordundə
вернуться vogoşdə, pəsəvo vogoşdə, vogordə
верный bofoly, iħdiborly; gərcək; duzgun; dyrysd, rasd, duz, sədiq; sodiq, syqd; **верный друг** duzə

dusd; syqdə dusd; sirdaş; **быть верным** dyryst birə; sodiq birə; **оказаться верным** rasd birə, rasd vədiromorə; **оставаться, остаться верным** sodiq mundə
верование din
вероисповедание 1) din, məsəb, məzhəb, din-məsəb; 2) dīnə gyrdə, dīnə doşdə
вероломно ə xohinirəvoz, ə nəmərdirəvoz
вероломный nəmərd, gof, xyşdəə xyrdsoxdəgor, xohin, xohinjətkor; bofosyz; xojonətkor
вероломство nəmərdi, xohini; xojonət, xojonəti, xojonətkori
вероотступник Xudo nəşinox; bədməsəb (bədməzhəb); kofir; məşumot
вероотступничество Xudo nəşinox; bədməsəbi; kofiri
вероучение din, məsəb, şərihət
вероятно joqinki, vədibirəni, həlbət, joqin, midany birə
вероятность mymkyni; midany birə
вероятный mymkyn birə, midany birəni, əqylburani
верста vərs
верстак dəzgoh
вертел bysk; **нанизывать на вертел** (*мясо и т.п.*) ə bysk vokurdə
вертеп 1) lutixonə; 2) qəhbəxonə, jovoixonə
вертеть cərx dorə; cərxədudu soxdə
вертеться cərx xurdə; **посреди народа вертелась большая обезьяна** ə minçi xəlq ədənbu cərx xurdə jə kələ məjmu
вертикально tik, timtik
вертлявый sukə odomi, sabursyz, dəmdəməki
вертолет vertoljot
вертяться furlona-furlona

верующий boforsox, xudobovorsox, dinpəras, dindor

верх zəvər, sər, tərə, quq; до верха tə zəvər

верхний 1) zəvəri; **самый верхний** cin zəvəri; **верхний конец** zəvəri sər; **верхняя часть** zəvər, zəvəro; 2) ruji; **верхняя одежда** ruji paltar; **верхняя рубашка** ruji şəi; **верхний слой** ruj; **снять верхний слой** rujurə vəgyrdə

верховой həsbəly; suvorə, minig

верховье sər nikərə

верхом ə sər həsb, həsbəly (на лошади); **посадить верхом кого-либо** vənşyndə

верхушка 1) sər, quq, zəvər; **верхушка дерева** quq dor; 2) перен. ə sər kor poisdəgorho (о людях)

верчение (напр., колеса) cərxədudu

вершина zəvər, kəlləj doq, tərə, kəllə, quq; kəkyl; **я поднялся на вершину дерева** mə ə kəkyl dor varafdəbiryn; **вершина горы** zəvər doq; quq doq, kəlləj doq, sər doq, zəvər doq

вершок I 1) vərşug; 2) перен. jə viçə, jə viçəj dəs

вершок II ruj, zəvər

верящий кому-либо, чему-либо qoil birəgor; qoil

вес 1) guruni, gurundi; suki; omorəji; 2) nufuz (авторитет); **вес моего чемодана** guruni ən cimodonmə; **сделать одинаковым по весу** taraz soxdə

веселить şor soxdə

веселиться şori soxdə, xəndə-şori soxdə; kəjf kəşirə, kəjf soxdə

весело şor, xəndə-xəndə

веселость şori, xyromi

веселый şor; dylşor; xəndəruj; şorə odomi, kəjfcı; kəjfu kyki; **стать веселым** şor birə; **веселый возглас** şəqqə

веселье şori, kəjf, xyromi, xəndə-şori

весельчак zarifatci, məzəly; kəjfcı; luti, ujunbaz

весенний vasali

весить kəşirə; omorə; **весит пять кило** pənç kilo omo; **много весить** gurun omorə

веский vərzirəni

весна vasal; **весною** ə vasal, ə sər vasal

веснушка xol; cil

веснушчатый xolly; cil-cilə

весовой tirozui; **весовой сбор** tirozupuli

весовщик qaponci, tirozuci

весомый gurun

вести bərdə, carundə; gərdundə; **вести с кем-либо знакомство** nyşdə-vəxyşdə; **вести себя бес тактно** şiti soxdə; **вести себя грубо** kələsəri soxdə

вестник xəbər bərdəgor, xəbər ovurdəgor, xəbərci, çarci; **вестник радости** muştuluqci

весть xəbər, syroq; məhlymot; xəbər-ətər; **без вести** xəbərsyz; xəbər-ətərsyz; **добрая весть** xəjrə xəbər; **какие-либо вести** xəbər-ətər

весы qapon, tirozu

весь (вся, все) bytyn, tomom, həmmə, bysbytyn; **весь народ** bytyn xəlq

весьма ambar, vəs qədəri; lap, tomom; ən (частица для образования превосходной степени)

ветвистый livəly, lygəly

ветвь lygə, livə, şox, budoq (bidoq); **ветвь дерева** livəj dor; lygəj dor; **с ветвями** livəly, lygəly; **без ветвей** livəsyz; lygəsyz

ветер vor, vori, vorvori, kulək; **бывает сильный ветер** səxdə vorvori ədəj kufdə; <> **северный ветер на Каспии** xəzri

ветеран veteran (qədimijə korsox)

ветерок vor

ветка lygə, livə, şox, budoq (bidoq)

ветошь kyhnə-para; lugu; purdalı; çundur, çundur-mundur; çunduri, çurti-purti; *перен.* pytyryk; **пре-вратиться в ветошь** *перен.* pytyryk birə; **человек, собирающий ветошь, утиль** çundurci

ветрено vorvorii

ветренный vorvorii; *перен.* sukə odomi; hərdəmxəjöl

ветхий kyhnə, lap kyhnə; lap pir

ветхость kyhnəi

веха 1) nuşunə; pojë (ə cyl); 2) dəvr

вечер şəhəngum (şohongum); **каждый вечер** hər şəv; **с утра до вечера** ruz tə şəv; **на следующий вечер** şəvigə, i şəvigə

вечереть toriki birə, toriki ofdorə

вечеринка 1) qunoqluq, qunoqluqi; 2) cyklə məhrəkə; tüçilə

вечерний şəhəngumi (şohongumi); **ежедневная вечерняя молитва у евреев** hərəvit

вечером şəhəngum (şohongum); **вчера вечером** şovu; **сегодня вечером** imişəv; **завтра вечером** fərdəşəv

вечно həmişə, hymyrboqi, hymyrluq; **вечно горюющий** cümhərsi; **вечно молодой** həmişəçovon; **вечно хранимый в памяти** əz jor nəvadarafdəni

вечнозеленый həmişəsavz

вечноцветущий həmişəbəhər

вечный 1) hymyrlı; 2) həmişəi; **вечная память** *религ.* rəhmət; **просить вечной памяти умершему** rəhmət xosdə

вешалка qicə, paltara dullu soxdəniho

вешать 1) vokoşirə, dullu soxdə; 2) voşəndə; asmiş soxdə

вешаться asmiş birə

вещь ci; **я купил хорошую вещь** jə xubə ci visdorəm; **вещь, данная**

на хранение omonat; **разные вещи, разнообразные вещи** şələ-kylə, şəj-şuj; ci-cəm; dyrlyk; **домашние вещи** ci-cəm xunəi; **мелкие вещи** xəmxurd; <> **положение вещей** hol-qozijə

веялка təxylvordi, təxyl vor dorəniho moşin

веяние əvir; **веяние ветра** vor

веять vor zərə, vor dorə; **веять зерно** təxyl vor dorə

взад pəsəvo

взад-вперед pəsəvo-pyşovo

взаимообразно dəsqərđi

взаимоотношения 1) hərə; hərəj dy odomi; **наладить взаимоотношения** hərə duz soxdə; **наши взаимоотношения испортились** hərəjimu zərə omori, hərəjimu voxurdə biri; 2) əloqo; **установить взаимоотношения** əloqo bəsdə

взаимопомощь dəsgiri, əjəki kuməki, kuməkini

взаймы ə qərd, dəsqərđi

взамен ə çigəju, ə bədəl ənu

взаперти ə kilitə xunə; qili

взбалмошный hovoly

взбалтывание şovundəi; qəriş soxdəi

взбалтывать qəriş soxdə, şovundə

взбесившийся çingir, çingyrdə; xujgir

взбесить hyršly soxdə, hovoly soxdə

взбеситься hyršly birə, qudurmiş birə, quduz birə, əz xysdə vadarafdə, çin gyrdə; **он взбесился** urə çin gyrdi

взбешенный hyršly, qudurmiş

взболтать qəriş soxdə

взбучка guşkəşirə

взвалить ə gərdənju vənərə; ə kulju vənərə; ə şərju voşəndə

взвар həlim

взвесить pəjmundə; kəʃirə (ə tirozu)

взвести vokurdə; hyndyr vəgyrdə;
взвести напраслину ʃərɬ
voʃəndə

взвешивание pəjmundəi; kəʃirəi (ə tirozu)

взвешивать kəʃirə; **взвесить муку**
ord kəʃirə; **не взвешивая**
nəkəʃirə

взвинченный qiziʃmɨʃ, gazly; **он**
возвратился весь взвинченный
gazly vogoʃdi

взводить vokurdə; hyndyr vəgyrdə

взволнованно 1) həjəçonly; 2) *не-
пен.* ataʃly

взволнованность həjəçonlyi
(həjəçonluq)

взволнованный 1) həjəçonly; 2)
перен. ataʃly

взволновать 1) nərəhət soxdə; ə
həjəçon vəngəsə, ə təʃviʃi
vəngəsə; 2) girisundə

взволноваться 1) həjəçonly birə;
2) xun dəkurdə, xun dýʃirə

взгляд fəɱ; nigəh; **тяжелый взгляд**
gurunə fəɱ; **сердитый, угро-
жающий взгляд** təlhəcumi

взглянуть dəniʃirə

взгреть kufdə, dəhno zərə

вздор buʃə gof, ɔxmoxə gof, durgu,
məhənosyz, nəhoq

вздорить çəng gyrdə, dovho soxdə

вздорный məhənosyz, buʃ, durgu,
ɔxmoxi

вздорожание buhobirəi

вздорожать buho birə; qimət
zəvər birə

вздох ox; nəfəs

вздохнуть 1) nəfəs kəʃirə, ox kəʃirə;
2) dıncı dirə, rəhət birə

вздрагивание səksənmiʃi

вздрагивать səksənmiʃ birə, cəʃmiʃ
birə

вздремнуть ə xov varafdə, pinəki
bərdə, xiflət bərdə, ə xiflət rafdə, ə
pinəki rafdə

вздрогнуть səksənmiʃ birə

вздувать vamasundə

вздуться vamasirə

вздумать ə xəjəl dəʃəndə, ə həvəsju
ofdorə

вздутие vamas

вздуться vamasirəi

вздутый vamasirə

вздуть vamasundə

вздохать nəfəs kəʃirə, həjfi kəʃirə

взимать visdorə, vəgyrdə; **взимать,**
взыскать штраф ʃtraf vəgyrdə

взирать dəniʃirə; **не взирая ни на**
кого, ни на что ocuq-oʃkor; həq-
nəhoq

взламывать xyrd soxdə

взлет par zərə, ə hovo varafdəi

взлететь ə hovo varafdə

взмахнуть ʃəndə, voʃəndə

взмолиться minət soxdə

взморье qiroq dərjoh

взмыленный səhəbuni

взнос poj, həq, vzos

взнузданный çilovly

взнуздать, взнуздывать çilovjurə
dəʃəndə, piʃojurə gyrdə, loqumly
soxdə

взойти I varafdə

взойти II çiča birə

взор fəɱ, nigəh

взорвать partləmiʃ soxdə, lov
soxdə, vacarundə

взорваться partləmiʃ birə, lov birə,
part birə, part ʃəndə

взрастить kələ soxdə

взрослый kələ; kələ odomi, kələ
həil; **взрослая женщина** kələzən

взрыв	partləmiş	ВИДИМО	joqin; midany birə
взрыхлить	nərm soxdə	ВИДИМЫЙ	vədi; делать ВИДИМЫМ
взывать	o <i>помощи</i> dodi-bidod soxdə,		vədi soxdə; БЫТЬ ВИДИМЫМ vədi birə; становиться ВИДИМЫМ vədi birə; gyrykmiş birə
взыскание	təmbih, çozə, vosdorə pul	ВИДНЕТЬСЯ	gyrykmiş birə, vədi birə
взыскательность	talabkori, talabsoxi	ВИДНО	vəđini; vədi birə; ничего не видно hiciş vədi nisdı
взыскать, взыскивать	1) tənbih dorə; 2) vosdorə	ВИДНЫЙ	gyrkəmlı, vədily (ə hərəj xalq məhlıymə odomi)
взьерошить	rox-roxu soxdə	ВИДОИЗМЕНЯТЬСЯ	dəgiş birə,
взявший	vəgyrdəgor	ВИЗА	ixdijor; viza
взятие	vəgyrdəi	ВИЗАВИ	rujbəruj, racə-bə-racə
взятка	daşbaş, ruşvo, ryşvət; да- вать, дать взятку ryşvət dorə; брать взятку ryşvət vəgyrdə; <i>перен.</i> pul xurdə	ВИЗГ	viz, zinqilti
взяткодатель	ryşvətdor, ryşvətdorəgor	ВИЗГЛИВЫЙ	bəh-buhi
взяткодательство	ryşvətdorəi	ВИЗЖАНИЕ	zinqilti
взяточник	ruşvoxor, ryşvətxor, daşbaşci	ВИЗЖАТЬ	viz zərə, zinqilti soxdə
взяточничество	ryşvətxuri	ВИЗИТ	gyryşmişi, rasd
взять	vəgyrdə; взять на руки ə qəl vəgyrdə; взять слово gof vəgyrdə, gofə vəgyrdə	ВИЛКА	congol, biz
взяться	sər gyrdə, ə sər xyşdə vəgyrdə; взяться за ум əqylə ə sər kura soxdə,	ВИЛЛА	villa; qələcə
ВИД	1) dirəi, vədi; surot; çyr, такого вида i çyr; иного вида jə çyr; 2) furm; это что за вид? i cy furmi?; <> видавший виды rujdirə, ruzdirəgor, byrçirəjə odomi; с внушительным видом vədily; потерять из виду əz cum şəndə	ВИЛЫ	jəbq
видалый	hylomdirəgor, dynjogyrmış	ВИЛЬНУТЬ	vəçəhundə, vəçovundə
видать, видеть	dirə	ВИЛЯТЬ	<i>чем-либо</i> vəçəhundə, vəçovundə; ВИЛЯТЬ ХВОСТОМ dymə vəçovundə
видение	dirəi, xəjol	ВИНА	hovun, təxsir, gynoh; <> брать на себя вину ə gərdə vəgyrdə
видеть	vinirə, dirə; ты же ви- дишь, что... ty dirəni ki...; ви- деть своими глазами ə cuməvoz dirə	ВИНЕГРЕТ	hoftəbəçər
		ВИНИТЬ	təxsirkor soxdə
		ВИННЫЙ	şorobi
		ВИНО	şorob, məj
		ВИНОВАТОСТЬ	şərməndəi; təxsirkori; səbəbkori
		ВИНОВАТЫЙ	təxsirkor, gynohkor, hovunkor, hovunsox, şərməndə, sijəruj, yzyqərə; БЫТЬ ВИНОВА- ТЫМ yzyqərə birə
		ВИНОВНИК	gynohkor, hovunkor, səbəbkor, təxsirkor, təxsirly; ви- новник страданий dərddorəgor
		ВИНОВНОСТЬ	təxsirkori; səbəbkori

виновный gynohkor, təxsirkor, təxsirly; **признать виновным** təxsirkor hisob soxdə

виноград ongur; **сушеный виноград** kişmiş

виноградарство ongurcini, ongurcılıq (ə kor ongurirəvoz məşqul birəi)

виноградарь ongurci

виноградинка gyləj ongur

виноградник boq onguri, ongurluq, ongurboq

виноградный onguri; **виноградный лист** vəlğ onguri; **виноградная лоза** təhəng

винодел şorobci, şorobqycsox

виноделие şorobcılıq, şorobcini

винокур şorobci

виночерпий 1) şorob dəkyrdəgor; 2) sōqi

винт vint, burovə mix

винтовка tufəng; **вооруженный винтовкой** tufəngədəs, tufəngly

виртуоз ustad

виртуозность ustadi

виселица dorəqəci, qorinə, qənorə; **повесить на виселице** ə qorinə kəşirə, ə qorinə vokoşirə; **быть повешенным на виселице** ə qorinə kəşirə birə

висеть asilmiş birə

вислый dullu, dululu

виснуть asilmiş birə

високосный duraza sal

висячий dullu, dululu

витой 1) burov-burov; 2) buruq, buruq-buruq, burmiş

вить vokurdə (lula)

виться burmiş birə

витязь pəhlyvon

вихрь kələ vorvori

вишенка gyləj bəhəly

вишня I (ягоды) əlybəhəli, bəhəly, vişnə

вишня II (дерево) dor bəhəlyi

вишневый bəhəlyi; **вишневое дерево** dor bəhəlyi

вкапывать dərucundə

вклад omonət

вкладчик omonətci (сберкассы); omonətdorəgor (вкладывающий на хранение денежные средства, ценности)

вкладывать omonət norə

включать 1) dəgəsundə; 2) dəşəndə; ə kor dəşəndə; **включить свет** dəgəsundə

включиться darafdə; qəriş birə

вколачивать dəşəndə

вколоть dəşəndə

вконец 1) bytyn, lap, tomom; 2) əxirdə

вкорениться kyk donorə

вкось сэр; сəpi, сəpəki; сəpə-сəp

вкрадчивый hillə

вкрадываться pəhəniki darafdə, xuşdərə dəşəndə; **вкрасться в доверие** ə qiliq darafdə

вкратце kutəh

вкривь сэр, voşgunovo, şəfdəunə

вкупе 1) əlbir, dəsək; 2) hərməhi

вкус dəhəm, ləzət, dod; məhçym; **потеряло свой вкус** ləzət xuşdərə vir soxdı; **со вкусом** ə ləzətəvoz; **есть со вкусом** ə ləzətəvoz xurdə; **быть по вкусу** bəgən birə; **приятный на вкус** ləzətly

вкусно 1) ləzətly; 2) ə ləzətəvoz; <> **как вкусно!** (возглас получения удовольствия) ə xoş!

вкусный ləzətly, məzəly, xuşməzə; dodly, dəhəmy; məhçymly; xurdənini (o ede); hənçirəni (o ni-tə); **эта еда очень вкусная** i xurəg lap ləzətlyni

влага nəm, şəj, buxor, ov
владелец səhib; səhibkor (владельца
какого-либо предприятия)
владение səhibi, səhibijət, mylk;
hykmdori, (hykymdori),
hykmdorluq (территория, нахо-
дящаяся под чьей-либо властью)
владелец səhib, hykmdor
владеть səhib birə, səhibi soxdə
владыка çohondor, hykmdor
(hykymdor); oqoj hylom: **быть**
владыкой hykymdori soxdə
владычество oqojəti, oqoluq,
hykmronluq, hykmdori,
hykymdori, hykmdorluq
владычествовать hykmronluq
soxdə, hykymdori soxdə
влажность nəmi, tari; nəmişi,
nəmişluq
влажный nəm, nəmiş, tar; **стать**
влажным nəm birə
властвование hykmronluq
властвовать hykymdori soxdə,
hykmronluq soxdə
властелин hykmdor, hykymdor
властолюбивый hykmdorpərəs
властолюбие hykmdorpərəsi
власть hykymət, hykm, hykym; **вла-**
стью денег ə hykym puləvoz;
лишиться власти перен əz təxt
ofdorə
влево ə taraf cəp, cəpəvo
влезать darafdə; **влезть в долги** ə
qərd ofdorə, ə qərd darafdə
влечение həvəs, voje, vojeə, məjl,
çəzb, çəzbə; **любовное влечение**
xosdəi
влияние nufuz (авторитет);
hyrmət, təhsir
влиятельный nufuzly, hyrmətly,
gofjugiror
вложить dənorə; **вложить капи-**
тал moje norə, moje dorə

влюбиться oşuq birə, bənd birə,
səvmiş soxdə, myhbətly birə
влюбленность əşq
влюбленный bənd; oşuq
влюбляться oşuq birə, bənd birə,
səvmiş soxdə, myhbətly birə
вмазать suvoq zərə; перен. zərə
вместе 1) ə jəki, ə jə çigə; borobor;
всегда вместе həmişə ə jəki; **он**
тоже был вместе с нами uş biri
ə imurəvoz ə jə çigə; 2) ə ...-rəvoz;
ə ...-əvoz; **брат вместе с сестрой**
biror ə xəhərvəz əjəki; **вместе с**
тем ə urəvoz borobor
вместиться doruşdə
вместо ə çigəju, ə çigəj ən u
вмешательство qərişbirəi
вмешать qəriş soxdə
вмешаться qəriş birə
вмешиваться qəriş birə; ə hərə
qəriş birə
вмещать gyrdə, pur soxdə, çigə
dorə, jərbəjer soxdə
вмещаться jərbəjer birə, gyrdə;
doruşdə,
вмиг birdən
внаем ə kiro
внакидку ə duş dəgyrdə
внакладку ə sərju omorə
вначале 1) əvəl, əz əvəl, əvəlho; 2) ə
sər; **вначале чего-либо** sərrəhi
вне пркдлог buru; **вне города** əz
şəhər buru
внебрачный biç
внедрение ə çigə ovurdə
внедрить girovundə
внезапно birdən, həbirdən, birdən-
birə, guzətnəsoxdə, noqofuli, ə
nəqofuli, nəkumi, ə nəkumi;
birdən; bixəbər, nəxəbərəki
внеочередной əz nubot buru
внеплановый əz plan buru

внесение dirovundə, dirovundəi
внести dirovundə
внешкольный əz školə buru
внешне əz ruj; **внешне мы хорошо ладили друг с другом** əz ruj əjəki xub birim
внешний buruni
внешность sər sifət, buj-buxun; vədi
вниз ə dərə, dərəvo, zofru, zofruvo; **спуститься вниз** ə dərə furomorə;
внизу dərəvo, ə dərə; ə zir; **очутиться внизу** ə zir domundə
вникать ə sər ofdorə, varasirə
внимание tiqət, fikir; **обратить внимание** tiqət dorə; **не обращать внимания** cun bəsdə; ə ruj nədənişirə; hic ə vəcju nə omorə; **уделять внимание** fikir dorə; **проявление внимания** tiqəti; **заслуживающий внимание** hələmətly; lohiq (lojiq); <> **окружить вниманием** ə sərju cərx darafdə
внимательно ə tiqətəvoz, tiqətly; **внимательно искать** corcumi birə
внимательность tiqəti, tiqətlyi; hyrmətcini
внимательный tiqətly; cun suxundəgor, dyl suxundəgor; **будь внимателен!** tiqətly boş!
внимать guş doşdə, şinovusdə
внимающий guşdoşdəgor
вничью 1) hic-hicə; 2) ən jəkiş
вновь tazadan
вносить dəbərdə, dirovundə; **вносить раздор** hərə qəriş soxdə
внук nəvə (kuk); **внуки и правнуки** nəvə-nişrə
внутренности icolət (*органы, расположенные в брюшной и грудной области*)
внутренний doruni; **он прошел через внутренние двери** u əz

doruni qopu giroşd; **внутренняя сторона** doru, dorun
внутренность icolət; (*пространство внутри чего-либо*) qəd; **находится внутри кастрюли** ə qəd qəzqu dəri; **посмотри во внутрь кастрюли** ə qəd qəzqu dəniş
внутри ə doru, ə qəriş; ə qəd; **находится внутри кастрюли** ə qəd qəzqu dəri
внутрь ə doru; ə qəd; **посмотри во внутрь кастрюли** ə qəd qəzqu dəniş
внучата nəvəho
внучка nəvə (duxdər)
внушать nəsihət dorə, ugut dorə, vomuxdə, ə muvəh dəşəndə, bovorin dorə; qondurmiş soxdə; **внушать трепет** ə lərz vəngəsə
внушение nəsihət, ugut, vomuxdəi
внушительность səhm
внушительный ambar kələ, səhmly, vədily; nufuzly (*способный производить впечатление*); **внушительный вид** səhm
внушить qondurmiş soxdə; **внушить надежду** dyl dorə,
внятно ocuq, ojdun
внятный ocuq, varasirəni; ojdun
внять fikir dorə, guş doşdə
вобла bobli, bobla
вобрать ə xyşdə kəşirə, ə dorun dəbərdə
вовек 1) hymyrboqi, hymyrluq; 2) hic vəxd, əsləh
вовлекать kəşirə; **вовлечь в разговор** dyndyrmiş soxdə
вовлечение çəlb
вовнутрь см. **внутрь**
вовремя ə vəxdju; **не вовремя** vəxtsyz
вовсе hic, hiciş, hic vəxd, əsləh; **я вовсе не знаю** mə hic nəsdənyum

во-вторых dyjymyn
вогнутость cuxuri; şəfdi
вогнуть cuxur soxdə; şəfd soxdə
вода ov; **затопить, залить водой** ov basmış soxdə; **пустить воду** ovə vokurdə; **дать воду, дать попить воды** ov dorə; **политый водой** ovdorə; **чистая, прозрачная вода** zulol; **вода из холодного родника** zym-zym, zymzymə, (zymzymi); **вода из волшебного родника** ov zym-zymi
водитель həjsox, həjsoxdəgor, şofir
водить (*автомобилем, трамваем и т.п.*) həj soxdə; gərdunda
водка ərəqi
водник korsox kor ovi
водный ovi
водобоязнь əz ov tərsirəi (*nocəqi*)
водобоязнь əz ov tərsirəgor (*nocəq*)
водовместимость hovuz, hombor ovi
водовоз ovbijor
водоворот buruq
водогрейка ovə gərməsox
водоем hovuz, ovdon, hombor ovi, nohur
водокачка ovkəş
водомер ovpəjmun, ov pəjmuni
водонепроницаемый əz ov tar nəbirəni; ov nəgiroşdəni
водонос ovbijor
водопад şəxşəxə; şələlə (şələlə)
водопой ovxur, ovxur nəxir
водосбор bərə
водосточная труба lilovu
водохранилище hombor ovi, ovdon
водянистый ovi, ruşum

водяной ovi; sərovi (*персонаж горско-еврейских сказок*)
воевать cəng gyrdə, dovho soxdə
воедино ə jəki, ə jə çigə
военначальник sərkələj quşun, sərdor, sərvor
военнопленный jəsir dovhoi
военщина dovhoxorho
вожак rəhbər, sərvor, sərkələ, sərkələj dəstə, sərnomi, gərdundəgor, pyşovo bərdəgor
вожатый rəhbər, sərkələj dəstə, bələdci, rəhburbun, rəhburbundəgor, rəhsoxdəgor
вожделение vojgə, həvəs, həsrət, həsrəti
вожделеть *кого-либо, чего-либо* ə həsrətiyu birə
вождь rəhbər, sərvor
вожжи çilov; voç; **подбирать, натягивать вожжи** çilovə kəşirə, çilovə gyrdə
воз hərəbə
возбраняться ixdiyor nədorə
возбудитель xəbər soxdəgor, ə həvəs vokurdəgor
возбудить hovoly soxdə; **возбуждать боль** dord dorə
возбужденность qizqini, qizqinlyi
возбужденный ataşly, gazly, hovoly, həjəçonly
возвести vokurdə; zəvər soxdə, vəbərde; **возвести напраслину** şərhi voşəndə; əz xyşdə gof vədəşəndə
возводить vəbərde
возврат vogordundə, vogordundəi; vogoşdəi, vogoşdə
возвратить vogordundə
возвратиться vogordə, vogoşdə, pəsəvo vogoşdə
возвращать vogordundə
возвращаться vogoşdə

возвращение vogoşdə, vogoşdəi; vogordundə, vogordundəi

возвысить 1) zəvər soxdə, hyndyr soxdə; vəbər də; 2) vəgir soxdə; vəgirly soxdə

возвыситься zəvər birə, hyndyr birə

возвышать zəvər soxdə, vəbər də

возвышаться zəvər birə, hyndyr birə, hyndyr varafdə; kələ birə

возвышение I tərə, hyndyri

возвышение II varafdəi

возвышенность 1) tərə, tərəi; gunəi; hyndyri; 2) syrt (плоская возвышенность, где, в основном, размещаются пастбища)

возвышенный bylynd; tik; **возвышенное место для сидения** soku

возглавить rəhbəri soxdə; sərnyşi soxdə, sərvori soxdə

возглавление sərvori

возглавлять rəhbəri soxdə, sərkələi soxdə; sərnyşi soxdə, sərvori soxdə

возглавляющий kələ, sərkələ; sərvor

возглас səs, horoj, boçəh; **возглас глашатая** çar

возгораться 1) su gyrdə; 2) qizişmiş birə

возгордившийся qizmiş

возгордиться qizmiş birə, takabur birə

воздвигать vokurdə, vəbər də

воздействие təhsir, ənçom

возделать koşdə

воздержавшийся (при голосовании) bitaraf

воздержаться xuşdərə doşdə, zərə giroşdə, qiroq poisdə, nəfəs xuşdərə doşdə, nəfəsə doşdə; bitaraf birə; **воздержись от непристойных слов** ləhəj tyrə təmiz dor

воздух hovo, əvir, vor; ; **подышать воздухом** hovo kəşirə

воздухоплавание parzərəi

воздушный əviri; **воздушные силы** quvothoj əviri; **воздушный шар** pufdədi

воззрение fəm soxdəi, fikir

возить bərdə, gərdundə

возиться dəsə-dəs soxdə, qyrdələmiş soxdə

возлагать vonorə; **возлагать надежды** imid doşdə, imid bəsdə, bəl boqləmiş soxdə

возле ə jon, jon-jonə, ə nəzniki, əki; **возле воды** əki ov; **сядь возле меня** nyş əki mə

возложить vənorə, ə gərdənju vənorə, ə sər vənorə; **это дело возложили на нас** i korə ə sər imu vənorət; **возложить на плечи** ə kul gərdundə, ə kul vənorə

возлюбленная, возлюбленный 1) zirumi, səvgili, dUSD, çonən; 2) поэт. jor; 3) устар. məhri; **она моя возлюбленная** u məhriməni

возмездие çozə, nəqomo

возместить həqq dorə, myzd dorə, myzd vəgyrdə

возможно bəlkə, bəlkəm, bəlki, minkin birə, minkin qədar; imbu, midany, midany birə; **возможно и я приду** bəlkə məş omorum

возможность minkin (mymkyn), minkini; moçol; omon; şərait; **иметь возможность** minkin birə; **у меня нет возможности** mərə minkin nisdi; mərə moçol nisdi; **дать возможность** minkin dorə; moçol dorə; omon dorə; **не имеющий возможности** moçolsyz; minkinsyz (материальной или что-либо сделать); **отсутствие возможности** minkinsyzi, moçolsyzi; **по возможности, по мере возможности** mymkyn qədar; **дай мне возможность** mərə omon di; mərə mymkyn di

возможный minkin, birə midanyho

возмужалость mərdi, mərdjəti

возмужалый rasirəgor, kələ birəgor

возмужать rasirə, kələ birə, mərəd birə

возмутительный bijoburci, jaramaz, pis

возмутить hərə qəriş soxdə

возмутиться əz xyşdə vadaraşdə

возмущение qəzəb; kələ nərazijəti

вознаградить bəxş dorə, bəxyş dorə; razi soxdə

вознаграждение həq, myzd (*денежное, за труд*); **без вознаграждения** myzdsyz; **работа без вознаграждения** myzdsyzəjə kor; **вознаграждение за радостную весть** muştuluq; **получить вознаграждение за добрую весть** muştuluq vəgyrdə

вознести см. **возносить**

возникать omorə, ə məjdu omorə, pejdə birə, həsyl omorə, həməl omorə

возникновение həsyl, jaratmiş birəi, jaratmiş

возникнуть həsyl omorə, həməl omorə, pejdə birə, ə məjdu omorə

возница hərəbəci, fəjtunci

возносить tik vəgyrdə, zəvər soxdə

возносить zəvər birə, hyndyr birə, hyndyr varafdə; kələ birə

возня səs-kuj

возобновить taza soxdə, tazadan sər gyrdə

возобновление dyborəku; tazasoxdəi

возобновлять taza soxdə

возобновляться taza birə

возомнить lovqoi soxdə; **возомнить о себе** mənəm-mənəm guşdirə, mənəm-mənəm soxdə; qudurmiş birə

возражать nəh soxdə, gof vogordundə, çovob vogordundə,

возраст 1) sal; **преклонный возраст** ohilə sal; **в старческом возрасте** ə vəxd pirəmərđi (*о мужчине*); **человек пожилого возраста** ohil; 2) joş; **в трехлетнем возрасте** ə joş sə sala

возрастать kələ birə, rasirə

возродить taza soxdə, xəbər soxdə, çun dorə; zində soxdə

возродиться taza birə; tazadan zində birə

возрождение tazabirəi; zindəsoxdəi

возчик hərəbəci

воин saldat, əskər

воинственность çəngəsuri

воинственный çəngəsür

вой zar, həjvoj zar, səs-kuj, nolə; **волчий вой** vuj

войлок kəcə; nəməg

война dovho, dohvə; qovxo (*деп.*); **Великая Отечественная война** Kələ dovhoj Vatani

войско quşun, ləşgər

войти darafdə; **войти в чье-либо положение** ə hol darafdə

вокзал vogzol, vokzal

вокруг həndəvər, ə həndəvər, ə hər taraf, ə nəzniki; ə jon; ə kyndi; ilovlə; ə ilovlə (*деп.*); pəsə-pyşə, dərə-zəvər; ə pəsə-pyşə; **вокруг редакции следует создать актив работников** ə pəsə-pyşəj redaksiyə imbu kura soxdə aktiv korsoxo; **вокруг да около** pəsə-pyşə, dərə-zəvər; həndəvəri

вол ykыз

волдырь vamas, qəbər; **покрываться волдырями** qəbər voşəndə, qəbər zərə, qəbər vədəşəndə; **чтобы ты волдырями покрывлся** *бран.* qəbər gərdoş; **волдыри** qəbər-qəbər

волейбол volejbol

волей-неволей voisd-nəvoisd

волк gyrg, çənəvər

ВОЛКОДАВ gyrgbasan

ВОЛНА 1) ləpər (ləpyr); **морские**
волны ləpərhoj dərjoh; 2) *дерб.*
şar; **волны жизни** şarhoj
zindəguni

ВОЛНЕНИЕ 1) nərəhəti; həjəçon; syl-
syli; təşviş; tulqun (*шуринск.*); cyk-
cyki (*дерб.*); 2) qərişuqi

ВОЛНИСТЫЙ ləpə-ləpəi

ВОЛНОВАТЬ nərəhət soxdə; ə həjəçon
vəngəsda, ə təşvişi vəngəsda

ВОЛНОВАТЬСЯ 1) dyləpəşə birə; ə
təşvişi ofdorə; həjəçon girovunda;
nərəhət birə; xun dəkurda, xun
dyşirə; 2) *дерб.* cyk-cyki soxdə

ВОЛОКИТА bərdə-ovurda, bər-ovur,
bura-bijo; *перен.* rafda-omora

ВОЛОКНИСТЫЙ lifi

ВОЛОКНО 1) lif; 2) rusmuj pəşmi; 3)
təl

ВОЛОС muj; **у меня волосы встали**
дыбом mujhojmə bizbiz bisto;
без волос mujsyz; **курчавые**
волосы qirqir, qir-qir, qir-qirə
muj

ВОЛОСАТЫЙ mujly

ВОЛОСОК muj; təl

ВОЛОЧИТЬ kəşirə-kəşirə, hyləhyl
soxdə

ВОЛЧИЙ gyrgi

ВОЛЧИХА dyşijə gyrg

ВОЛЧОК dumduma, firfira

ВОЛЧОНОК balaj gyrg

ВОЛШЕБНИК myhyçyz nuşudorəgor;
myhyçyzi soxdəgor; sihirbaz, si-
hirci; folci, çədukor

ВОЛШЕБСТВО myhyçyz; sihirbazi;
çindori; **заниматься волшебст-**
вом sihirbazi soxdə; çindori
soxdə; ə sihibazirəvoz məşqul birə

ВОЛЬГОТНО azad, dinç, rəhət

ВОЛЬНОЛЮБИВЫЙ azadxoh

ВОЛЬНОНАЕМНЫЙ myzdyr

ВОЛЬНЫЙ azad, xilos; xyşdəni əri
xyşdə

ВОЛЬТ volt

ВОЛЯ I voisdə, ixtijor, vojgə; **по сво-**
ей воле əz səri xyşdə; **против**
воли a) vojgəsyz; б) ə zurəvoz

ВОЛЯ II azadi; azadluq; xilosi

ВОН I (*наречие*) ə buru; əz qəd ə
buru; **вон отсюда!** rad boş!
груб. jeri!

ВОН II *частица* u, uni; i, ini

ВОНЗАТЬ voqunda, dəşəndə; sula
soxdə

ВОНЬ buj, bəda buj, xərəbə buj,

ВОНЮЧИЙ bujly, bujgyrda

ВОНЯТЬ buj dorə; xərəbə buj dorə

ВООБРАЖАЕМЫЙ xəjoli

ВООБРАЖЕНИЕ xəjol; **пустое вооб-**
ражение buşə xəjol

ВООДУШЕВИТЬ dyl dorə, ruh dorə

ВООДУШЕВЛЕНИЕ ilhom; dyləgərmi

ВООДУШЕВЛЕННО qizmişə xuno

ВООДУШЕВЛЕННЫЙ qizmiş

ВООДУШЕВЛЯТЬ dyl dorə, ruh dorə,
ilhom dorə; ryhlənmiş soxdə

ВООДУШЕВЛЯТЬСЯ ryhlənmiş birə

ВООДУШЕВЛЯЮЩИЙ ruhbəxş,
ruhdorəni

ВООРУЖАТЬ jərəq dorə

ВООРУЖЕНИЕ jərəq; jərəq-sədəq

ВООРУЖЕННЫЙ jərəqlı

ВООРУЖИТЬ jərəqləmiş soxdə

ВООРУЖИТЬСЯ jərəqləmiş birə;
jərəqlı birə

ВО-ПЕРВЫХ jəkiminçi, əvəliminçi

ВОПИТЬ horoj soxdə, horoj dəşəndə;
voj zərə; şivən soxdə, çuraj zərə,
boçəh zərə, buruçina zərə

ВОПИЮЩИЙ nədirə, nəşinovusdənijə
kor

ВОПЛОТИТЬ ə zindəguni girovunda
ВОПЛЬ şivən, nələ, əhozar, buruçina;
voj-zar, çuraj, boçəh; dodi-bidod
ВОПРЕКИ voşgunovo, ə u nədənişirə;
вопреки друг другу bəhsəbəhs
вопрос pyrsyş, məsələ; **поставить**
вопрос məsələ norə; **в этих во-**
просах ə i çəhət; **задавать во-**
прос pyrsirə; pyrsyş dorə; **за-**
дающий вопросы pyrsirəgor;
<> **по вопросу** əz tovun (кубин-
ский диалект) **или** ə tovun (дер-
бентский диалект)
вопросительный pyrsyşly
вопрошающий pyrsirəgor
вор dyzd; dəşşəfd; dəsduraz; **кар-**
манный вор çibgir, xəspuş
ворваться darafdə ə zurəvoz
воришка dyzd; dəşşəfd; dəsduraz
ворковать şirin-şirin syhbət soxdə,
kovtərə xuno
воробей morcigə
воровать dyzdirə
воровской люд dyzd-myzd
воровство dyzdi, çibgiri; **склон-**
ный к воровству dəsduraz
ворожба fol; ovosu, ovosunə
ворожея folci, ə fol dənişirəgor
ворожить çədu soxdə, ə fol dənişirə
ворона qiloq
вороненок balaj qiloq
воронка ləhəj qob; rəhəti (для сли-
ва жидкости); перелить через
воронку **əz rəhəti girovunda**
вороной siyə, siyə həsb
ворот jəxən, jəxən şəi, jəxə; gərdən
şəi
ворота dərvozə; qopu; dərvozə
qopu, duqoz
воротить 1) carunda; 2)
vogərdunda əz rəh
воротник jəxə, jəxən; **с воротни-**
ком jəxəny; **с открытым во-**

ротником jəxənhərzə; **с разо-**
рванным **воротником**
jəxənpəra
ворох jə qıçoq; kura; qərişmətil
ворочание çumundəi
ворочать carunda, çumunda
ворочаться çymysdə
ворошить qurdələmiş soxdə, qəriş
soxdə; vorə-vorə soxdə; varunda
ворс xov, noruñə muj, lyçy
ворсистый xovly, mujly
ворчание viz
ворчать 1) zirzuhuni soxdə; 2) viz
zərə; 3) *перен.* qər-qər soxdə; **до-**
вольно тебе ворчать vəssi, qər-
qər soxdəj
ворчливость dəjci
ворчливый dəjci, vizzərəgor,
ambargofsox, miz-miz
ворчун dəjci, vizzərəgor,
ambargofsox, miz-miz
восемнадцатый həçdəhimyn
восемнадцать həçdəh (həşdəh)
восемь həşd; **по восьми** həşd-həşd
восемьдесят həşdod
восемьсот həşdsad
ВОСК mum; **стать как воск**
muməxuno birə; **покрытый вос-**
ком mumi; **покрыть воском**
mumi soxdə
воскликнуть hoj zərə, kələ-kələ
gufdirə
восклицательный: **восклица-**
тельный знак dəşnəvon
восковой mumi
воскресать zində birə
воскресение zindəbirə, zindəsoxi
воскресенье (день недели) jəkşəbot
воскресить zində soxdə
воскрешать zində soxdə

воскрешающий zindəsoxdəgor
воскрешение zindəbirə, zindəsoxi
восприимчивость zihim
восприимчивый zihimly
воспаление vamas, vamasirə; **вос-
 паление легких** sinəpəhly,
 sətylçəhm
воспаленность vamasirəi
воспевать təhərif dorə
воспитание təbijə, təbijə dorəi,
 ədəb
воспитанник şogurd (şəgyrd)
воспитанность qonəçəq; təbijəlyi
воспитанный təbijəly, əxloqly,
 ədəbly; **воспитанный ребенок**
 ədəblyjə həil
воспитатель təbijədorəgor
воспитать, воспитывать təbijə
 dorə; <> **его надо воспитывать**
 urə odomi soxdə gərəki
воспламенить 1) dəgəsundə; 2)
 ruhly soxdə
восполнить pur soxdə, tomom
 soxdə
воспоминание jor, ə jor ovurdəi,
 vogu soxdəi; **воспоминания**
 jorovurdiho; vogu; **делиться вос-
 поминаниями** vogu soxdə
воспрепятствовать əngəl soxdə;
 qədəqən soxdə, nəhişdə; monih
 birə
воспретить qədəqən soxdə, nəhişdə
встрещаться qədəqən birə
восприимчивость qəbilijət
восприимчивый zihimly, zu
 varasirəgor, zu ə sər ofdorəgor
воспринимать varasirə, ə sər
 ofdorə
восприятие varasirəi, ə sər ofdorəi
воспроизвести tazadən həsyl
 ovurdə, taza soxdə
воспротивиться ə ruj poisdə

восставший 1) vəxyşdəgor; 2)
 qolxmiş; qolxmişci; **тиран был
 схвачен восставшими** zulmkor
 gyrdə omori əz taraf qolxmişciho
восстанавливать tazadən ə çigəjy
 norə
восстание dovho, qovxo (*депб.*);
 qolxmiş; **восстание** **войск**
 qolxmişi quşun
восстать qolxmiş birə
восток mizroh, ofdovarov
востоковед mizrohşunas
востоковедение mizrohşunasi
восторг şori, xurumi; həjroni,
 həjronluq; **быть в восторге**
 həjron birə
восторгаться şori soxdə
восторженный çəzbly, çəzbəly
восточный mizrohi; **восточные
 страны** ulkəhoj mizrohi
востребовать talab soxdə
востро tiç, guş dokoşdə
восхваление təhərifdorə, təhərfi,
 təhərifsoxdəi
восхвалять təhərif dorə
восхитительный lap xub, lap rac;
разг. qijəmət
восхитить həjron soxdə; həjru
 soxdə
восхититься həjron birə; həjru birə
восхищать həjron soxdə; həjru
 soxdə
восхищаться həjron birə; həjru
 birə
восхищение şori; həjroni,
 həjronluq
восхищенный həjron; həjru
восход vədiromorəi, varafdəi
восходить vədiromorə, varafdə
восхождение varafdəi
восьмерка həşdi

ВОСЬМИДЕСЯТИЛЕТИЕ həşdodsali
ВОСЬМИДЕСЯТИЛЕТНИЙ həşdodsala
ВОСЬМИДЕСЯТЫЙ həşdodimyn
ВОСЬМИЛЕТНИЙ həşdsala
ВОСЬМИСОТЫЙ həşdsadimyn
ВОСЬМИУГОЛЬНЫЙ həşdkynçi
ВОСЬМИЧАСОВОЙ həşdsəhəti
ВОСЬМИЭТАЖНЫЙ həşdmərtəbəi
ВОСЬМОЙ həşdimyn
ВОСЬМУШКА əz həşd jəki
ВОТ *част.* ini; viniş; **ВОТ ЭТОТ** ini;
ВОТ ТОТ inigə; uni; **ВОТ НАШ ДОМ**
ini xunəjimu; **ВОТ ЗДЕСЬ** inçigə;
ВОТ И ВСЕ! Vəssalam; **ВОТ ТАК**
həci; ə həciəvəz; **ВОТ ЭТО ДА!**
viniş ho!
ВОТКНУТЬ voqundə, dəşəndə; dəzərə
ВОТКНУТЬСЯ dəzəndə
ВОШЬ şubuç
ВОЮЮЩИЙ dovho soxdəgor
ВПАДАТЬ tihi birə
ВПАДИНА 1) col, cuxur, cuxuri; **не-**
большая впадина cuxurəki; 2)
qultuq
ВПАСТЬ ofdərə, ofdərə ə cuxuri;
впасть в нужду kosib birə
ВПАЯТЬ vogosundə, lihim zərə
ВПЕРВЫЕ əvəli kərəz; əvəli bo
ВПЕРЕД ə pyşo, pyşovo; **толкать**
вперед pyşovo kəşirə; ; **идти**
вперед ə pyşo ofdərə; **высту-**
пить вперед ə pyşo vədiromorə
ВПЕРЕДИ pyşo; pyşovo; ə pyşo, ə
bijovho; **идти впереди** ə pyşo
ofdorə
ВПЕРЕТЬ: ВПЕРЕТЬ ГЛАЗА во что-либо
cum dokoşdə, səxd cum donorə,
cumə zul soxdə
ВПЕЧАТЛЕНИЕ təhsir; qyrym
ВПИКУ əz qəhr
ВПИСАТЬ nyvysdə, zijod soxdə

ВПИТАТЬ vəcirə
ВПИТАТЬСЯ vəcirə birə
ВПИХИВАТЬ dəşəndə
ВПЛАВЬ yzgyr zərə-zərə
ВПЛОТНУЮ siq, lap nəznik
ВПОЛГОЛОСА jovoşləj
ВПОЛЗАТЬ ə sər suqrə zani darafdə
ВПОЛНЕ 1) lap; 2) tomom; tomomilə;
вполне здоровый sip-soq
ВПОЛСЫТА niməsiroi
ВПОПЫХАХ nəfəsgyrdə; təhədi, ə
təhədi
ВПОРУ ə vəxtju, lap ə vəxtjy
ВПОСЛЕДСТВИИ əxirdə, bəqdə,
bəqdəho, pəsdə
ВПОТЬМАХ ə toriki
ВПРАВДУ əz rasdəkiş
ВПРАВЕ həqlı, həqlıni
ВПРАВО ə taraf rasd; ruja rasd; **пока-**
зывает вправо burbundəni ruja
rasd
ВПРЕДЬ əzi bəqdə, dija
ВПРИКУСКУ dişləmə
ВПРОГОЛОДЬ nəşdov; nimə gisnə,
nimətux
ВПРОК əri xəjrju; **пойдет не впрок**
hərym birə
ВПРОСАК bijobur birə, qələt birə,
jəhəlmiş birə; **попасть впросак**
ə ilyşyg ofdorə
ВПРОСОНКАХ xovolu
ВПРОЧЕМ союз ommo, ənçəq
ВПРЫСКИВАТЬ dərzə zərə
ВПУСКАТЬ, ВПУСТИТЬ dəhişdə
ВПУСТУЮ buş-buş, buş-buşi, ə buşi,
nəhoqi, ə nəhoqirəvəz
ВПУТАТЬ qəriş soxdə; **не впутывай**
меня в это дело mərə ə i kor
qəriş məsox

впутаться qəriş birə; **впутаться в какое-либо неприятное дело** ə ilyşyg ofdorə

впятеро pənçbo, pənçbo zijod

впятером hər pənçi, pənçi-pənçi

в-пятых pənçimyn

враг dyşmə, dyşmən

вражда dyşməni, dyşmənjeti; kin, kinhə, qin, qinhə, qinhəi; qəsd-qəraz; **вражда между двумя соседями** qəsd-qəraz ə hərəy dy qunşu

враждебно ə dyşmənjetirəvoz; xuni-xuni

враждебность dyşmənjeti, kinhoi; şəxsiqərazi

враждебный dyşməni, dyşmənly

враждовать dyşmənjeti soxdə, kin doşdə

враждующий midəvhi

вражеский dyşməni, dyşmənly

вразрез razi nəbirə

вразумительный ojdun, varasirəni; varasundəni

вразумить ə sər vəngəsədə, ugud dorə, qondurmiş soxdə

вразумление qondurmiş

вразумлять qondurmiş soxdə, varasundə, ə sər əqyl dəşəndə; ə sər vəngəsədə, ugud dorə, qondurmiş soxdə

враки durgu-murgu; hədərən-nədərən

вранье durgu; durguni

врасплох birdən

взрастать darafdə, kyk dəşəndə

вратарь gopuci

врать durguni gufdirə

врач cərrəh, duxdir, həkim, luqmon, tobib; **профессия врача** həkim; duxdiri

врачебный duxdiri, həkim

врачевание həkim

врачеватель luqmon

вращать cərx dorə

вращаться cərx xurdə; **вращаясь волчком** furlona-furlona

вред zobuni; zaral, bədi; xəto; **вреда не будет** zaral nibu; **наносить вред кому-либо** zaral ovurdə; zarali soxdə; ə qəsdju poisdə; **способный причинить вред** xətolu; zarally

вредитель zaral dorəgor zarali zəragor, zarali soxdəgor, bədi soxdəgor; surul

вредительство zarali, zaralizərə

вредить zarali zərə; zaral ovurdə; zaral soxdə; mərdumazari soxdə; ə qəsdju poisdə

вредничать ə nəhsi ofdorə

вредный 1) zarali, zarally; 2) xərabə odomi; **вредный человек** xətokor

врезаться darafdə, batmiş birə

времена məhəl, məhəli, məhəlho, məhəliho; zomunə (zəmonə); **в те времена** u məhəl, u məhəliho, uməhəli, ə u məhəl, ə u məhəlho; **в эти голодные времена** ə i gisnəyə məhəlho; **на вечные времена** hymyrluq; **с прежних времен** əz əvəlho

временами bəhzibo, goh-goh, vəxd-vəxd, hərdən, hərdənbir, kəm-kəm, hərəbir

временно hələ, hələluq

временный hələluqi

время vəxt (vəxd); dəvr; zomon, zomunə (zəmunə, zəmonə); myhlət, məhəl, məhəli (*время наступления чего-либо, время совещания чего-либо, промежуток времени*); **прошедшее время** (грам.) giroşdiho vəxt; **в любое время** hər vəxt; **в какое время?** cy vəxd?; cy məhəl?; **в это время** i məhəl, ə i məhəl, i səhət, ə i səhət; **в то время** u məhəl, u məhəliho, uməhəli, ə u məhəl; **в то время я работал в Кубе** mə u məhəli kor soxdənbyrm ə Qybə; **насту-**

пило время выпуска газеты
 məhəl gəzītə vədəşəndəi; время
 начала уроков məhəl nübəji;
 сейчас - не время этих разгово-
 ров məhəl əni gofho nisd; во
 время этой приятной беседы ə
 məhəl ən i şirinə ixdilot; в наше
 время ə dəvrümü; в то время,
 когда... u məhəl ki, uməhəli ki; в
 то время, когда вообще не бы-
 ло письменной литературы на
 языке горских евреев u məhəl
 ki, hələ hic ə zuhun juhuri nyvysdə
 literatura vədi nəbu; в былое
 время ə buho vəxtho; в свое
 время ə vəxt xyşdə; в то время
 ə u vəxti; в те времена ə u vəxti
 zomunə; в настоящее время
 imuhəj; i səhət; в прежнее время
 əvəlho; с того времени əz u
 vəxt; назначенное время vəhdə;
 в неподходящее (неудобное)
 время ə təhərsyze vəxd; при на-
 личии времени vəxt birəki;
 проводить время vəxt
 girovundə; во всякое время hər
 vəxt; время от времени hərdən,
 hərəbir, hərdənbir; до настояще-
 го времени tə imuhəj; на время
 hələlūq; в царское время ə dəvr
 parcolhi; <> со временем omorə-
 omorə; со временем станет хо-
 рошо omorə-omorə xub imbu;
 придет время... vəxd imbu, jə
 vəxt imbu...

времяпрепровождение vəxd
 girovundəi

вровень jə toj, borəbor

вроде kimi, xuno, gujo, gujgə; вро-
 де бы kimisi; что-то вроде
 одежды paltar kimisi; вроде бы
 улыбаясь xəndə kimisi

врожденный əz dədəj omorə

врозь çiro-çiro

врун durgu, durgu gufdirəgor

вручать dorə; tapşyrmış soxdə

вручную ə dəsəvoz; dəsi; работать
 вручную ə dəsəvoz kor soxdə;
 сделанный вручную kor dəsi

врываться darafdə

врыть səxd soxdə

вряд: вряд ли 1) boçəhət; 2) cətin;
 вряд ли он придет a) boçəhət
 bijov; б) cətin bijov

всадить dəşəndə

всадник həsbəly, suvorə

всасывать çumusdə

все hər ci, həmmə, bytyn; всё лето
 bytyn həminon; всё еще hələmiş;
 всё равно həciş-həciş; все вместе
 həmməjəki; все время həmişə; hə
 (межд., употребляется для вы-
 ражения повторения действия); а
 он все говорит и говорит u hə
 ədəj gof soxdə; сколько ни гово-
 рю, ты все не обращаешь вни-
 мания hə ədəm gufdirə, ty guş
 nəş vənorə; все же gənəş, əncəq;
 все равно təfihət nisd, fərg
 nisd; <> все, что есть (все, что
 имеется) hisd-nisd; разорить
 все, что есть əz hisd-nisd
 vadarafdə (см. тж. весь)

всеведущий həxom

всевозможный hər çyr, çyr bə çyr

всегда hər məhəl; hər vəxt; həmişə;
 мы всегда думаем о тебе imu
 həmişə ə xəjoltynim; как всегда
 həmişəkirə xuno

всегдашний həmişəki

всего çəhm, çəhmi, çəhmju; всего
 доброго, всего хорошего xoş
 omorə (xoş omorəjt) (пожелание
 благополучия при прощании); все-
 го два dydylə; всего десять
 dəhlə, dəhtəklə

всего-навсего çəhmi-çəmlətoni;
 birənəbirə, hisd-nisd; у него все-
 го-навсего одна дочь
 birənəbirəju jə duxdəri; hisd-
 nisdju jə duxdəri

вседневный hər ruzi

в-сeдьмых həfdimyn

всезнающий hər korə danysdəgor

вселенная hylom, dynjoh, bytyn
 dynjoh; çəhon

вселить kucmiş soxdə

вселиться kucmiş birə, muqorə
 gyrdə

всем həmmərə

всемирный həmməjdunjo, həmməjdynjohi, hylomi; **всемирный потоп** tufon Nyvəh

всенародный həmməxəlqi

всеобщий həmməi

всерьез rasd, rasdəki, gərcək

всесоюзный həmməsəjuzi

всесторонне hərtarafi

всесторонний hərtarafi, hər tarāfly

все-таки gənəş, gənə əxi

всецело ə tomoməvoz, tomomila, bysbytn

вскапывать vəkəndə

вскарабкаться varafda

вскармливать xorunda

вскачь vidov-vidov

вскипеть dyşirə

вскипятить duşunda

вскипяченный duşunda omorə

вскользь kutəhlə; zirzuhuni (говоришь)

вскопать bil zərə

вскоре 1) jə kəm bəqda; 2) zuri; ə i zuri, ə i zuriho; **вскоре комсомол стал мощной силой** zuri komsomol bisdo kələ quvot

вскормить 1) xorunda; 2) rasunda, tərbijə dorə, şir dorə

вскорости zuri, ə i zuri, ə i zuriho

вскочить vənysdə, çəld vəxyşdə, birdən tik poisda

вскикивать boçəh zərə

вскричать boçəh zərə

вскрыть vəkəndə, oşqor soxdə

вскрывать oşqor birə

вскрыть vəkəndə, oşqor soxdə

вслать tə siroi, vəs qədəri, voisdə qədər; dujunça

вслед ə pəsəju

вследствие giro (послед); **вследствие этого** unə giro, ə i giro; ə u səbəb

вслепую nədanysdə, nədirə, kur-kür, cumbəsdə

вслушаться ə tiqətəvoz guş doşda

всматриваться fikir dorə, ə tiqətəvoz fəm soxdə; cumə zul soxdə

всмятку xom, xomə-xom, xomə xoje

всовывать girovunda, dəşəndə, hyl zərə

всосать çumusda

вспарывать para soxdə

вспахать şum soxdə, şum zərə; bil zərə

вспахивание rundə

вспашка şum; şum zərəi, bil zərəi

всплывать ə ruj voromorə, oşkor birə

всполох həjəçon, təşviş; vəlvələ

вспоминать ə jor ovurdə, ə xəjol ovurdə

вспоминаться ə jor omorə

вспомнить ə jor ovurdə

вспомниться ə jor omorə

вспомогательный kuməkci

вспороть para soxdə, vəkəndə

вспотеть ərəq soxdə

вспрыгивать voşəndə -fuşəndə

вспугивать tərsunda

вспучиваться vamasirə

вспылить əz xyşdə vədarafda; hyrş soxdə

вспыльчивость qizqini, qizqinlyi

вспыльчивый tynd, tyndə xosijət, hyršly, qizqinly

вспыхивать dəgəsirə, sy gyrdə dəgəsirə; lup zərə

вставать vəxyşdə
вставить dənorə; girovundə, çigə dorə, dəşəndə; **я вставил картину в рамку** surətə ə rəmkə dəşəndym
вставлять dəşəndə
вставший vəxyşdəgor
встарь ə kyhnə vəxdho, ə kyhnə zomonəho
встать vəxyşdə, ə poj poisdə, əz çigəj xyşdə vəxyşdə; **заставить встать** vəxyzyndə
вступление sər gyrdəi
встревоженный həjəçonly
встревоженность həjəçonlyi (həjəçonluq)
встревожить 1) nərəhət soxdə; 2) ə həjəçoni vəngəsə; ə təşvişi vəngəsə
встревожиться nərəhət birə, həjəçon birə; ə təşvişi ofdorə
встретить rasd omorə, ə pyşə vədiromorə, ə pyşorəhi omorə
встретиться rasd omorə, gyryşmiş birə, qəñşər omorə, tuş omorə; voxurdə
встреча rasd omorə; gyryş, gyryşmiş; qərşu; **место встречи** çigəj rasd omorə; **прибыть для встречи** ə pyşorəhi omorə
встречать см. **встретить**
встречаться см. **встретиться**
встряхивать şovundə, tyrtyr soxdə
вступать darafdə
вступление pyşoigof, pyşojgofi, sərgof, sərgofi, mətələ
всунуть dəşəndə, dənorə; darovundə
всухомятку jovon, jovon-jovon; **кушать хлеб всухомятку** (без другой пищи) nunə jovon xurdə
всхлип hinqinə
всхлипнуть hirkə soxdə
всхлипывание hinqinə

всхлипывать hinqinə picirə, hinqinə gyrdə
всходить I varafdə
всходить II çiča birə, çiča şəndə
всходы çiča
всюду hər çigə, ə hər çigə, ə hər tərəf, ə hər jon
вся hər ci, bytyn (см. тж. **весь**)
всякий hər; (о человеке) hər kəs; hər jətən; (о предметах) hər ci; **всякого рода** hər çyr; **всякая вещь** hər ci; **всякая всячина** həpyr-cupyr; **всякая мелочь** xyrdə-myrdə, xyrdə-pəra, xyrdə-xuruş; **всякое барахло** xyrd-pyrt; **всякий там...** filon-fəstər, filon-fəstəri
всячески hər çyr, jə təhər, ə çyr-bəçyr rəhhorəvoz
всяческий hər çyr; **всяческие проделки** həməl-cəməl
втайне pəhəniki; xəvlətçə (xəlvətçə)
втаскивать kəşirə girovundə
втереть sovusdə; *непен.* furmundə, pucundə; **втирать очки** ə cum pərdə kəşirə,
втереться darafdə, ə diliqju darafdə
втискивать şişirə; dəşəndə; hyl zərə
втиснуться ə hərə darafdə
втихомолку pəhəniki, ə pəhəniki, pic-pic, səssyz
втолкнуть hyl zərə, dəşəndə
втолковать ə muvəh dəşəndə
втолковывать ə bəinju dəşəndə, ə muvəh dəşəndə
вторгаться ə zurəvoz darafdə; **вторгаться в чьи-либо дела, отношения** qərış birə
вторжение darafdə; ə zurəvoz darafdə
вторично dyborə
вторичный dyjymyn, dyjymyn bo, dyjymyn karəz

вторник səşobot
второгодник dyjymyn sal domunda
второй dyjymyn
второклассник ученик (təlmid) dyjymyn klass
второпях təhədi, ə təhədii, təhədi-təhədi, tərə-təhədi
в-третьих səjimyn
второе səvoinə
второем hər sə ə jəki
второйне səvoinə
втыкать dəşəndə, girovunda; dəzərə, sula soxdə
втягивать kəşirə; **втянуть в неприятность** ə ilyşug vəngəsə
втягиваться xyşdərə kəşirə
вуалировать pəhəni soxdə, pərdə kəşirə
вуаль tur, pərdə
вулкан vulkan
вулканический vulkani
вульгарность biədəbi; *перен.* şiti
вульгарный biədəbi, jovo; *перен.* şit
ВХОД rəh əri darafdə; qorū, ləhəj qorū; **не стой у входа** ə ləhəj qorū məroj, ə ləhəj dəg məroj
ВХОДИТЬ darafdə, diromorə,
ВХОЛОСТУЮ buş-buşinə; **работать вхолостую** buş-buşinə kor soxdə
вцепиться ilişmiş birə
вчера di; **вчера поступила одна бумага** (одно письмо) di jə koqoz omori; **вчера мы были в городе** di imu ə şəhər birim; **вчера вечером** şovu; **вчера ночью** dişəv
вчерашний dihinə; **вчерашняя ночь** di şəv, dihinə şəv
вчетверо corvoinə
вчетвером hərcor əjəki

в-четвертых corimyn
вчитаться ə tiqqətəvoz xunda
вшестеро şəşvoinə
в-шестых şəşimyn
вшивать duxdə
вшивый şubuçi
вширь firəhuno
вшить duxdə
въезд rəh əri darafdə
въехать darafdə; **въехать верхом** ə minigəvoz darafdə
ВЫ *личн.мест.* işmu; **ВЫ все** həmməşmu; **Вам** ə işmu; **Вас** işmurə; **с вами** ə işmurəvoz
выбежать ə buru vidovusdə
выбелить siprə rəng kəşirə
выбивать zərə xyrd soxdə; tyrtyr soxdə (*пыль*)
выбирать viçirə, vixdə, səcmiş soxdə
выбираться vadarafdə, vədarafdə
выбить zərə xyrd soxdə, zərə vədəşəndə; tyrtyr soxdə; **выбить из колеи** əz rəh vədəşəndə
выбиться: **выбиться из сил** vomundə birə; holok birə; əz quvot ofdorə; əz hol ofdorə
выбоина cuxur, cuxuri, colə-cuxur
выболтать ocuq soxdə (*сур*)
выбор viçirə, vixdə, viçirəi, vixdəi; **остановить свой выбор на ком-либо** cum vənorə; cum munda
выборный viçirə omorə
выборы viçirəiho, vixdəiho
выбранить dəhno zərə
выбранный vixdəomorə, vixdəomorəgor; viçirəomorəgor
выбрасывание şəndəi; **подлежащий выбрасыванию** şəndəni; **вещь, подлежащая выбрасыванию** şəndənişə ci

выбрасывать şəndə, pərtovo dorə
(*веици*)

выбрать vixdə, viçirə, şəçmiş soxdə;
быть выбранным viçirə omorə

выбраться vadarafdə

выброс pərtovo

выбросить şəndə, pərtovo dorə (*веици*)

выбывать rafdə

выведать gof kəşirə əz ləhəjy,
xəbər vəgyrdə danysdə

вывезти bərdə, vədəbərdə

вывернуть carundə; **вывернуть**
наизнанку kunpəsəvo carundə

вывернуться carundə omorə

вывесить dyllu soxdə, voşəndə

вывести: вывести из себя hyrşə
vorovundə, ə hyrş vəngəsə

вывешивать voşəndə

вывих burxulmiş; vədiromorə

вывихнуть burxulmiş birə

вывод nətiçə, məhəno

выводить gərdundə, vədirovundə,
vədəşəndə; **выводить цыплят**
vəcə vədəşəndə, vəcə vədirovundə

выводок balahoj quş vəhəjvoni

выгадать qəzonç soxdə, bərdə

выгладить utu zərə

выглаженный utuzərə

выглядеть ə cum nuşdə; **выгля-**
деть неважно əz dəs-poç ofdorə

выгнанный surgunbirə

выгнать piş soxdə, pişt soxdə,
pərtovo dorə

выговаривать tyhmət dorə, həjo
dorə

выговор 1) tyhmət; **делать выго-**
вор tyhmət dorə; **получить вы-**
говор tyhmətly birə; 2) təhər gof
soxdə; şivə

выгода xəjr, xəjri, mənfihət, fojdə,
sarf; qəzonç; **получать выгоду**
qəzonç soxdə; **извлекающий вы-**
году mənfihətdor; **приносить**
выгоду fojdə dorə

выгодность fojdəly

выгодный fojdəly, mənfihətly,
qəzonçly, sarf, sarfly, sarfəly,
xəjrly, əlvərişli

выгон gijovluq, mərç, utluq

выгонять vədəşəndə, pişt soxdə; piş
soxdə; **выгону** piş misoxum

выгорать suxdə

выгружать buş soxdə

выдавать dorə, ə dəs dorə

выдавить şişirə vədəşəndə (*напр.,*
стекло)

выданые: девица на выданыи
rasirə duxdər

выдать dorə, ə dəs dorə; **выдать**
дочь замуж duxdər dorə; **вы-**
дать замуж ə şyvər dorə

выдающийся vədily; zurbə;
məşhur, gyrkəmy; **он - выдаю-**
щаяся личность u - zurbəjə
insoni; **выдающийся по значе-**
нию hələmətly; **выдающаяся**
пьеса Узеира Гаджибекова
"Аршин Мал-алан" hələmətlyjə
pjesaj ən Yzejir Haçibəjov "Arşin
Mal-alan"

выдвигать pyşovo kəşirə

выдворить piş soxdə, rad soxdə,
küçmiş soxdə, dəbərdə

выдел bəxş

выделение çiro soxdə

выделить çiro soxdə

выдергивать vədəşəndə; kəşirə
vədəşəndə; qupmiş soxdə

выдержанный muhkəm, tərbijəly,
gurun, xyşdəre doşdəniho

выдержать votovusdə, tob dorə;
dovom dorə

выдерживающий votovusdəgor

выдержка I tob; qərol dovom, dovomdorəi,

выдержка II myhkəmi

выдернуть kəşirə vadəşəndə

выдоить dyşirə

выдолбить sula soxdə

выдох nəfəsdorə; nəfəs kəşirə, təngənəfəsi

выдохнуть nəfəs dorə

выдрать kufdə, kəşirə

выдуть puf zərə vadəşəndə

выдумать самому əz xyšdə gynçyndə; əz xuşdə gof qyc soxdə

выдумка durgu; qundərmə; ujdurmə

выдумщик ovosunəci

выдумывать əz xuşdə gof qyc soxdə

выдыхание nəfəsdorə

выдыхать nəfəs dorə

выезжать ə rəh ofdorə; rafdə, darafdə

выжарки çizdoq

выжать şişirə ovjurə vadəşəndə; çarundə; **быть** **выжатым** çarundə birə

выждать guzət soxdə

выжечь suxundə

выжидать guzət soxdə

выжимание çarundəi

выжимать çarundə

выжиматься çarysdə

выжимки çiçə

выжить I piş soxdə, quj soxdə

выжить II soq mundə

вызвать horəj zərə; səbəb birə; **вызвать болезнь** xəstə soxdə; **вызвать интерес** ə həvəs ovurdə; **вызвать на разговор** dyndyrmiş soxdə; **вызвать плач**,

вызвать слезы girisundə; **вызвать радость** şori soxdə

вызволить xilos soxdə

выздоровливать xub birə, sof birə, soqləm birə

выздороветь xub birə, sof birə, soqləm birə

выздоровление soqolmişi

вызов horəjzərəi, horəj

вызубрить əzbər soxdə

вызывать hoj zərə, horoj zərə, səbəb birə; **вызывать злость** qəhr dorə; **вызывать интерес** çəlb soxdə; **вызывать переполох** qərişuqi soxdə; **вызывать раздражение щекотанием** qili-qili dorə

выигравший bərdəgor

выиграть qəzonç soxdə, bərdə

выигрыш bərdə, bərdəi

выйти vadarafdə, vadarafdə, vədiromorə; **выйти замуж** ə şyvər rafdə; **выйти замуж за брата покойного мужа** jomomo rafdə, jomomo omorə; **выйти из себя** hyršly birə; əz qərol ofdorə; əz xyšdə vadarafdə; **выйти бестактно** şit vədiromorə; **выйти из печати** dofus zərə omorə; tovuşirə dirə

выкапывать vəkəndə; bil zərə

выкармливать kələ soxdə, şir dorə; doşdə

выкачивать kəşirə

выкидывать şəndə

ВЫКИДЫШ: произойти **выкидышу** şəndə; həil şəndə (*о людях*); bala şəndə, bala ofdorə (*как правило - о животных*); <> **совершить выкидыш** перен. xəto soxdə

выкинуть şəndə, vadəşəndə; pərtovo dorə; **выкинуть из памяти** əz jor vadəşəndə

выключатель ocor

выковыривать voxorundə

ВЫКОЛАЧИВАТЬ tyrtыр soxdə
(напр., ковры)

ВЫКОЛОТЬ vəkəndə

ВЫКОПАТЬ vəkəndə

ВЫКОРМИТЬ kələ soxdə, şir dorə,
doşdə

ВЫКОРЧЕВАТЬ əz kyk vəkəndə,
kykjurə vəkəndə

ВЫКРАСИТЬ rəng soxdə, bujə zərə;
rəng zərə; **ВЫКРАСИТЬ В РАЗНЫЕ**
ЦВЕТА rəngəbərəng soxdə

ВЫКРАШЕННЫЙ rangly, rangzərə

ВЫКРИК boçəh

ВЫКРИКИВАТЬ boçəh zərə

ВЫКРОЙКА andaза, yley

ВЫКРУТИТЬ vədəşəndə; çarundə;
БЫТЬ ВЫКРУЧЕННЫМ çarundə
birə

ВЫКРУЧИВАТЬ çarundə

ВЫКРУЧИВАТЬСЯ çarysdə

ВЫКУП pul dorə xilos soxdə (əz girov)

ВЫКУПАТЬ tən şuşdə

ВЫКУПАТЬСЯ tən şuşdə

ВЫКУПИТЬ əz girov vəgyrdə; pul
dorə xilos soxdə

ВЫКУС çigəj hənç

ВЫКУСИТЬ hənç vəgyrdə

ВЫЛАВЛИВАТЬ gyrdə

ВЫЛЕЗАТЬ vadarafdə, vadarəfdə

ВЫЛАЗКА gəşdə, səjr

ВЫЛЕТАТЬ par zərə

ВЫЛЕЧИВАТЬ soqolmiş soxdəж əz
azar xub soxdə

ВЫЛЕЧИВАТЬСЯ əz nəcoqi xub birə

ВЫЛЕЧИТЬ 1) əz azar xub soxdə; 2)
corə soxdə

ВЫЛЕЧИТЬСЯ əz azar xub birə

ВЫЛИВАТЬ tihi soxdə; buş soxdə

ВЫЛИТЬ tihi soxdə; buş soxdə

ВЫЛОВИТЬ gyrdə

ВЫЛОЖИТЬ vədəşəndə norə

ВЫЛОМ xyrdsoxdə, xyrd, çigəj xyrdi

ВЫЛУДИТЬ qələj dorə

ВЫЛУЩЕННЫЙ əxtə

ВЫЛУЩИВАТЬ ləpə soxdə (орех,
миндаль и т.п.)

ВЫМАЗАТЬ murdal soxdə

ВЫМАЗАТЬСЯ murdal birə

ВЫМАЧИВАТЬ tar soxdə

ВЫМЕНИВАТЬ dəgiş soxdə

ВЫМЕРЕТЬ tərک birə, qirmiş birə

ВЫМЕСТИ çaru zərə

ВЫМЕСТИТЬ: ВЫМЕСТИТЬ ГНЕВ qəhrə
visdorə; qinħə vōsdorə

ВЫМИРАТЬ tərк birə

ВЫМОГАТЕЛЬ sujmişsoxdəgor

ВЫМОГАТЕЛЬСТВО sujmişsoxdəi

ВЫМОГАТЬ ə guçəvoz ə dəs vəgyrdə;
sujmiş soxdə

ВЫМОКНУТЬ tar birə; ov-ovi birə

ВЫМОЛВИТЬ gufdirə

ВЫМОЧЕННЫЙ tar

ВЫМОЧИТЬ tar soxdə

ВЫМЫСЕЛ durgu; bədə məhəsiho;
ujdurmə

ВЫМЫТЬ şuşdə

ВЫМЫТЬСЯ xyşdərə şuşdə

ВЫМЫШЛЕННЫЙ durgu

ВЫМЫШЛЯТЬ gof qyc soxdə

ВЫМЯ pyşdy (коровы); pyştynə,
pyştyni, pyştyny; nənə, nənəj gov;
əmişək

ВЫНЕСТИ 1) vədəşəndə, bərdə,
vədəbərdə; 2) tob dorə, votovusdə;
ВЫНЕСТИ ОБИДУ (или оскорбления,
издевательства, грубые шутки)
gof vəgyrdə, gofə vəgyrdə,

ВЫНЕСТИСЯ vədiromorə

вынимать vədəşəndə

вынос bərdəi, vədəbərdəi

выносить 1) sabur soxdə, voʔovusdə; 2) vədəbərdə; **выносить на обозрение** ə məjdu porə; **выносить покойника из помещения для похорон** mīto vəgyrdə; **выносить сор из избы** ə hylom lov soxdə (*перен.*)

выносливость 1) dovomdorəi; tob; tobi; 2) myhkəmi

выносливый 1) toby; 2) myhkəm

вынудить məçbur soxdə, qərdxund soxdə; **вынудить кого-либо под- няться** vəxyzyndə; **вынудить тосковать по кому-либо, чему-либо** həsrət hişdə

вынуждать məçbur soxdə

вынуждаться məçbur birə

вынуждение məçburijət

вынужденно corəsyz, imidsyz

вынужденность məçburijət

вынужденный corəsyz, imidsyz, məçbur; **быть вынужденным** məçbur birə

вынуть vədəşəndə

вынырнуть ə ruj vədiromorə

выпадать tihi birə (*напр., о воло- сах*)

выпадение ofdorəi, vədarafdəi, vədiromorəi

выпаливать 1) gufdirə; 2) şəndə (*tyfəng*)

выпархивать par zərə rafdə

выпас gijovluq, utluq

выпасть ofdorə

выпачкать murdal soxdə, cylki soxdə

выпачкаться murdal birə, cylki birə

выпекать burçundə

выпекаться byrçirə

выпеченный burçundə

выпивание icki xurdəji

выпивка icki; icki xurdə, məçlys, kəjf; **пристраститься к выпивке** ə icki xutə birə; **пристрастить к выпивке** xutə soxdə ə icki xurdə

выпивоха ickixur; xurdəgor

выписать nyvysdə vəgyrdə

выпить hənçirə

выплеывать tuf şəndə

выплывать ə miglə vədiromorə, ə ruj ov voromorə

выплюнуть tuf şəndə

выполнить bəhəm soxdə, ə çigə ovurdə; sərbəhəm ovurdə

выполниться bəhəm birə

выполнять bəhəm soxdə, ə çigə ovurdə; pur soxdə (*план*); vorovundə; həməl soxdə; **выпол- нять каторжную работу** qətrə kəşirə; **выполню с удовольстви- ем!** ə sər cummə!

выполняться ə çigə omorə

выполоскать şuşdə, ov zərə

выполоть oloq soxdə

выпороть kufdə ə cubuqəvoz

выправить duz soxdə

выправленный duzəltmiş (*duzəlmiş, duzətmiş*)

выправлять duzəltmiş soxdə

выправляться duzəltmiş birə

выпревание dəm; **поставить вы- превать** dəm dorə; **пусть плов выпреет** (*на слабом огне*) bihil oş dəm xuru (dəm kəşu)

выпрямитель duzsoxdəniho

выпрямить duz soxdə, duzəltmiş soxdə

выпрямиться duz birə, duzəltmiş birə

выпрямление duzəltmiş (*duzəlmiş, duzətmiş*)

выпрямлять см. выпрямить

выпрямляться *см. выпрямиться*
выпрямляющий duzsoxdəniho
выпуклый dombul (cumho)
выпускать vədəşəndə, rəhə dorə, rəhə soxdə, vədəkyrdə; **выпустить** росток çıça birə
выпутать ocmiş soxdə
выпутаться əz cətini vadarafdə
вырабатывать qyc soxdə, həzyr soxdə
выработка həsylyot
выравнивание duzəltmiş (duzəltmiş, duzəltmiş)
выравнивать hovomər soxdə; tən soxdə; taraz soxdə; tərəz soxdə
выравниваться hovomər birə; tən birə
выражать gufdirə; **выражать недовольство** giləi soxdə; **выразить сочувствие** çunsuxini soxdə
выражаться nifri soxdə; ləhə zərə; **выражайся прилично** razg. ləhəj tyrə təmiz dor
выражение: выражение лица sər-ruj; **выражение недовольства** giləi; **выражение соболезнования близким родственникам покойного** sər işmu soq bu, sər işmu soq gərdə
выразительный məhənoly
вырастать kələ birə
вырасти voromorə
вырастить (ребенка) kələ soxdə; rasundə; kələ soxdə rasundə
выращивание voromorəi; vorovundəi; kələ soxdəi, rasundəi
выращивать rasundə, kələ soxdə, tərbijə dorə; vorovundə
вырвать I 1) viruxundə; qupmiş soxdə; 2) kəşirə vədəşəndə
вырвать II vərəxşirə (*о рвоте*); он **вырывает** u ədəj vərəxşirə

вырваться xilos birə; qupmiş birə; *перен.* jəxənə xilos soxdə; **вырваться из рук** əz dəs xilos birə
вырезать vənçirə, burra
вырезка burra parca
вырезывать vənçirə
выровнить duzəltmiş soxdə, duz soxdə, tən soxdə; timor soxdə; **быть выровненным** hovomər birə, tən birə
выровняться duzəltmiş birə, duz birə; tən birə
выродиться həsylə vir soxdə, çinsə vir soxdə; puc soxdə
выродок həsył xuşdərə vir soxdəiho odomi, həjbəçər, duşqun, nəçins, bədzad
вырождаться (*см. выродиться*)
выронить vəngəsə
вырубать burra, vənçirə
выругать nifri soxdə, vəşmərdə
выручать 1) xilos soxdə; varasdə (*əz cətini*); kumək soxdə; **выручать из беды** əz bolo varasdə; 2) qəzonç soxdə (*əz furuxdə cihə*)
выручка 1) qəzonç; nəqdə pul furuxdə mol (*cihə*); 2) xilos soxdəi, kumək soxdəi
вырывать vədəşəndə, vəkəndə; **вырыть яму** luqond vəkəndə
высасывать çumusdə;
высвободить varasdə xilos soxdə
высвободиться *перен.* jəxənə xilos soxdə
высевки zirqəlbəri
высеивать tum şəndə
выселение kucmişsoxdəi
выселить, выселять kuçmiş soxdə
высечение kyşdmış soxdəi
высечь kufdə, kyşdmış soxdə
высеять koşdə

высказать gyfdirə
высказаться dylə tihi soxdə
высказывать gufdirə
выскользнуть çəsdə
высланный surgun
выслать surgun soxdə, fyrsorə
выслушивать şinovusdə, guş doşdə
высмеивание 1) ryxşəndi; 2) məsqərə
высмеивать ryxşənd soxdə, ə dəş dəşəndə; məsqərə soxdə, ə məsqərə dəşəndə, ə məsqərə vəngəsdə, qələqi soxdə
высморгать vinirə təmiz soxdə
высморгаться fim soxdə
высокий bylynd, hyndyr; **высокого роста** a) dūraz; durazabuj, hyndyrəbuj; б) *перен.* dəvədəbon; **высокий мужчина** hyndyrə mərd; **высокий дух** vəgirə ruh; **стать высоким** hyndyr birə
высоко 1) hyndyr, bylynd; 2) zəvəro
высокогорный ə doqho birəniho; ə hyndyri doq birəniho
высокомерие takaburi, lovqoi; utkəmi; *перен.* quduzi; **с высокомерием** ə takaburirəvoz
высокомерничать takabur birə; takaburi soxdə
высокомерно kələgəd; lovqo-lovqo; takabur, takaburly; ə takaburirəvoz; kələ-kələ; **говорить высокомерно** kələ-kələ gof soxdə; **держаться высокомерно** kələgəd birə; **высокомерно смотреть** kələgəd dənişirə
высокомерность lovqoi, utkəmi, takaburi
высокомерный gazly; gurun, gurund; kələgəd, lovqo, takabur, takaburly, utkəm; lovqojə odomi, qizmiş
высоконравственный əxloqly
высокопарно qizmişə xuno

высокопарный hovoly, qəliz
высота hyndyri, bylyndi; **с высоты** əz hyndyri
высотный ambar hyndyr
высотомер hyndyrirəpəjmun
высохнуть xyşg birə
высохший xyşg; bymyzd; quromit
выспаться xov visdorə
выспрашивать dyndyrmiş soxdə
выставить ə buru şəndə
выставлять vədəkyrdə, vədəşəndə; **выставлять на обозрение** ə məjdu norə; **выставлять себя** xyşdəbə burbundə; mənəm-mənəm guldirə, mənəm-mənəm soxdə
выстрадать səhər kəşirə, səhər xurdə
выстраивать duz norə
выстрел səs gullə
выстрелить gullə şəndə
выстроить xunə vokurdə
выступ 1) tin; 2) kynç
выступать 1) ə pyşo vədiromorə; 2) gof soxdə
выступление 1) ə pyşo vədironorə; 2) gof soxdə
высунуть zuhun vədəşəndə, sərə vədəşəndə
высунуться sərə ə buru vədəşəndə
высушенный ququz, xyşg birə
высушивать xyşg soxdə, ququz soxdə
высший kələ
высылка surguni; surgunsoxdə
высыпать tihi soxdə, buş soxdə
высыпаться I tə siroi xisirə, xov xyşdəbə vosdorə
высыпаться II tihi birə
высь bylyndi; hyndyri
вытаскивание vədəşəndə

вытаскивать kəʃirə vədəʃəndə;
vədirovundə, vədəʃəndə

вытекание tihi

вытекать rixdə, tihi birə

вытереть pokundə, pokurdə; təmiz
soxdə

вытерпеть tob dorə, dovom dorə,
votovusdə

вытеснить vədəʃəndə

вытирать təmiz soxdə; pokundə;
вытирать досуха xyʃg soxdə;
вытирать руки dəʃə pokundə;
dəʃorə pokundə

вытолкать hyl zərə vədəʃəndə

вытряхивать tyrtyr soxdə

ВЫТЬ 1) voj zərə, viz zərə, vizinə
zərə; 2) vuj zərə (*о волках*)

вытягивать kəʃirə duraz soxdə,
dovom dorə; **вытягивать слово**
из рта əz ləhə gof kəʃirə

вытягиваться kəʃirə duraz soxdə
xyʃdə

вытянуть kəʃirə

вытянуться duraz birə

вытуженный utuzərə

выучивать vomuxdə; **выучить**
наизусть əzbər soxdə

выучиваться vomuxdə

ВЫХОД 1) vədiromorəi; 2) rəh; (*из по-*
ложения) corə (coro); iloç

выходить vadarafdə, vədiromorə;
выходить из себя əz xyʃdə
vədarafdə; xun dəkurdə, xun
dyʃirə; **выходит, что...** gɯjgə,
gɯjigə

выходка hərəkət, həməl; злая вы-
ходка ʃərɬ

выцвести rangrafdə, paçirə

выцветший paçirə

вычеркивать puzmiʃ soxdə

вычеркивание puzmiʃi

вычеркнутый puzmiʃ

вычеркнуть puzmiʃ soxdə

вычеркнуться puzmiʃ birə

вычерпывать vəgyrdə

вычество vədəʃəndə

вычисление hisob soxdəi

вычислять hisob soxdə

вычистить təmiz soxdə

вычитать xundə danyʃdə

вычитать мат. Vədəʃəndə

вычищать təmiz soxdə

вышвыривать ʃəndə

выше lap hyndyr; ə zəvər, zəvərtə

вышибать vədəʃəndə, zərə
vədəʃəndə

вышивание duxdəi

вышивать 1) duxdə; 2) nəxc vəcirə

вышивка duxdəi, nəxc, nəxyʃ

вышина hyndyri, bylyndi, zəvər

вышитый nəxyʃi, nəxyʃly

вышить duxdə, ci duxdə

вышка viʃka; buruq (*буровая*)

выщипать vədəʃəndə; kərgə təmiz
soxdə (*о курице*)

выявить oʃkor soxdə, ə ruj
vədirovundə; ə miglə ovurdə

выявиться oʃkor birə

выявление ofdəi; oʃkor soxdəi

выявлять vədi soxdə; ə məjdu
vədirovundə

выявляться oʃkor birə

выяснить ojdun soxdə, varasundə;
выяснять **взаимоотношения**
hərgərə vokurdə

выясниться ojdun birə

вьюга covqun, buran, vorvori

вьюк jyk, toj, ʃələ

ВЬЮН, вьюнок бот. sərməʃuq

вьючить jyk vənorə
вьючный jyk bərdəniho
вяжущий vogosirəni, širiši
вяз qəgəqəç
вязальщик bofdəgor,
вязанка boqləmə, bəsdə, şələ
вязаный bofdə omorə
вязать bofdə
вязка şələ, boqləmə, bofdə
вязкий vogosirəni, širiši, jəpuşqon
вязнуть batmiş birə
вязь nəxuş
вялить xyşg soxdə
вяло həvəssyz, niməmyrdə, ruhsyz, vomundə, ulyvoj, pələmyrd
вялость pələmyrdi, sysdi, çonsyzi
вялый syst, kəj, paçirə, həvəssyz, niməmyrdə, ruhsyz, vomundə, ulyvoj, pələmyrd; **стать вялым** pələmyrd birə, sysd birə; kej birə
вянуть paçirə

Г

гавкать hov zərə, hov-hov soxdə
гагат (минерал) sija kəhrobo
гад mar; əlcəqə odomi
гадалка folci, ə fol dənışirəgor
гадальщик folci
гадание fol
гадать ə fol dənışirə
гадина murdala ci, murdala odomi, əlcəqə odomi
гадить nəbudi soxdə
гадкий mundal, murdal, pis, vərəxşirə, zobu

гадливый cylki, murdal, pis
гадость murdala hərəkət, əlcəqi; pisə ci
гадюка mar (kyrzə), təlhəzuhun
газ I gaz, vor; **с газом** gazly
газ II gaz (ткань), çunə, nəzykə əvryşym
газават (священная религиозная война мусульман) qəzəvot
газель çajron
газета gazet, gozit; **продавец газет** qozitfurux
газетный gazeti
газетчик gazetci, gozitci
газированный gazly
газон gazon (ə parkho); savzəgəhi
газообразный ə gaz uxşəş
газы vor (кишечные); **пускать газы** (кишечные) vor vədəşəndə; (вульг.) tiz kəndə
гайка gajka
галантерейный xyrdəvoti
галантерейщик xyrdəvotci
галантерея xyrdəvot (xyrdəvot)
галдеж horoj-boçəh, horoj-həşir, horoj-həşil, horoj-hyşyl, səs-kuj
галдеть səs-kuj dəşəndə, ləq-ləqi soxdə
галерея galereja, şişəbənd, həjvu, siro
галиматъя buşə suhbət, buşə gof
галка qəçələ; **считать галок** ovorəi soxdə
галлюцинация ə pyşoj cum omorə
галоп corlyngə
галоши galuş
галстук galstuk
галун boftə; sərmə

галька cinqil; xırdə sənq nikəräi;
покрытый галькой cinqilly

гам həj-kuj, qolmoqol; məhrəkə

гамак xəpənuij

гамма gamma

гараж garaç

гарант zomin

гарантировать zomin birə

гарантия zomin

гардероб gorderob

гардина pərdə

гарем hərəm, hərəmxunə

гармала бот. durəminə (много-
летнее растение из семейства
парнолистниковых)

гармонировать ujqun birə, ujqun
omorə

гармонист komoncəci

гармоничный ujqun

гармония əhəng; garmonija

гармонь komoncə; garmon; **играть**
на гармонии komoncə zərə; **иг-**
рающий на гармонии komoncəzərəgor

гарнизон garnizon

гарнир garnir; nuxoruş

гарнитур garnitur, komplekt, dəs

гарпун nızə

гарь suxdəi

гаситель (огня) kyşdəgor

гасить kyşdə, puf zərə (yşyqə)

гастролер gastrolci

гастроли gastrol

гастроном gastronom

гашение kyşdəi (огня)

гашиш həşiş

гашник ruştəj şovol

гвалт səs-kuj, həj-kuj

гвардеец gvardijəi

гвардия gvardijə

гвоздика I (цветок) qərənfil

гвоздика II mixək (пряность)

гвоздичный mixəki

гвоздь mix; **забивать гвозди** mix
zərə; **мелкие гвозди** gylmix

где əçə, əçəi, əçi; ciço, cyço

где-либо, где-нибудь əçə bisdoga

где-то əçəigə; ə jə çigə

гегемон rəhbər

гегемония rəhbəri

геенна çəhəndəm

гектар gektar

геморрой bobosil

генерал general

гениальность hoxomi, hoxmoluq

географ geograf

геолог geolog

геологический geologi

геология geologija

геометрия həndəsə

геофизика geofizika

герб gerb

героизм hinər, igidi

герой igid, buhodur, bahadur

геройство igidi

гибель ylym, pucbirəi, holok,
holokbirəi, tələfbirəi, surbirəi

гибельный ylymi, puc birə, holok
birə, tələf birə

гибкий zirək, zu ə sər ofdorəgor

гиблый xərab, imidsyz, batmış birə
kor

гибнуть holok birə, sur birə, tələf
birə

гибрид çyftbirə

гигант lap kələ; nəhəng (nəhənk)

гигиена təmizi

гид bələd

гикать boçəh vəgyrdə

гильза gilz

гилянец (*житель иранской провинции Гилян*) giləki

гимн gimn

гимназия gimnazija

гинеколог ginekolog, duxtir
azarhoj zəni

гинекология ginekologija

гипноз gipnoz

гипотеза gumon, fərzijə

гипс gips

гиря sənq; sənq tirozu

гитара gitara

глава I 1) sərnyş, sərvor; 2) səhib;
mərd

глава II bəxş (ən kitob)

главарь dəstəboşi, sərkələ; sərnomi

глагол glagol, binəkori

гладить 1) utu zərə (*гладить утюгом*); 2) hovomər soxdə (*убрать неровности*); homor soxdə; 3) timor soxdə (*гладить по головке, голубить*)

гладкий duz; hovomər, homor;
гладкие волосы hovomərə
mujho; **делать гладким** hovomər
soxdə, homor soxdə

гладкость duzi, hovoməri

глаженный utuzərə

глаз cum; *жарг.* gylələ; **в оба глаза, во все глаза** corcum; **белки**
глаз sipiri cum; **дурной глаз**
bədəcum; **делать глазки кому-либо**
cum-qoş soxdə; **делать**
знаки глазами hym zərə; hym-
cum zərə; **закрывать глаза** cum
bəsdə; **с глазу на глаз** təkbətək;
rujbəruj; sərəsər; **лезть в глаза**
кому-либо ə cum burbundə; **со**

слезами на глазах cumhərsi;
<> **на глаз** gyzəjəri; **строить**
глазки кому-либо cum-qoş
voçovundə; **подводить глаза**
syrmə kəşirə; **пускать пыль в**
глаза ə cum pərdə kəşirə

глазастый kələcum

глазеть cum dokoşdə, səxd cum
donorə, cumə zul soxdə

глазница cuxyri cum

глазной cumi

глазок (*дверной и т.п.*) cumlə

глазомер gyzəjəri

глазурь şirə; **покрывать глазурью**
şirə zərə

гласить gufdirə

гласно oşkor

гласность ocuqi, oşkori

гласный I səsly; **гласная буква**
səsljə yt

гласный II oşkor

глашатай çarci

глина gil (gyl), zərdə xok; **жидкая**
глина gylov; **обожженная гли-**
на luq; **запачканный глиной**
maladi; **ком сухой глины** kəsək;
сорт глины, употребляемый
при варке фруктового сока для
предупреждения брожения
şirəxok

глинистый gyli; gylrangi

глинобитный gyli

глинозем gylxoki

глист kyrm

глотать fubərdə

глотка luqum, luqmə, buqoz; qoni;
hylq buqoz; **драть глотку**
buqozə tasundə

глотнуть fubərdə

глоток (*жидкости*) qurtum, qum;
luqmə; **глоток воды** jə luqmə
ov; **дай мне один глоток воды**
jə qum ov di mərə; 2) хур; **сде-**
лать глоток хур zərə

глохнуть kar birə, sokit birə
глубина doruni; luqoni (luqondi); dib, kon; doru, dorun; **не иди в глубину!** ə doruni mara!; **из глубины сердца; из глубины души** əz kon dyl
глубокий luqon, luqond; **глубокое место** doru, dorun; doruni; luqoni, luqondi; **становиться более глубоким** luqond birə
глубоко dorun-dorun; luqon, luqond; **глубоко всхлипывать** dorun-dorun girisdə; **глубоко сожалеть** jonə-jonə munda; suxdə-suxdə munda; ; **не заходи глубоко** ə luqoni madara
глубокомысленный luqonə fikir, luqonə məhəno
глубокомыслие luqonəfikiri
глубокоуважаемый kələhyrmətlı
глубь luqoni, luqondi
глумиться ə dəs dəşəndə, furmunda, sataş birə; qələqi soxdə
глупеть oxmox birə; **не глупи** razg. qələt məsox
глупец giç, oxmox, xə, nədan; sərsoq; əqylsyz
глупить 1) xəri soxdə; 2) qələt soxdə; **не глупи** razg. qələt məsox
глупо giç-giç, əqylsyz
глуповатость giçbəsar
глуповатый giçbəsar
глупость oxmoxi, xəri, əqylsyzi, giçi, oxmoxluq, muvəhsyzi, bəinsyzi, sərəgiçi, sərgiçi; **по своей глупости** əz xəri xyşdə; **не делай глупости** razg. qələt məsox
глупый muvəhsyz, oxmox, giç, səfih, sərsoq; əqylsyz; **глупый человек** sərsoqə odomi, əqylsyzə odomi; *перен.* mol, durazaguş
глухарь xuruz vişai
глуховатый karə xuno

глухой kar; **становиться глухим** kar birə
глухонемой lol-kar
глухонемота lol-kari; **лечится от глухонемоты** əz lol-kari dərmu-dovo ədəj soxdə
глухота kari
глушить giç soxdə, buqmiş soxdə, kyşdə
глушь durə çigə; qərqi
глыба kələ ci
глядеть dənişirə, fə, soxdə; **глядеть исподлобья** zircumi dənişirə (əz zir cum dənişirə); **глядеть с ненавистью** *перен.* şəfdə-şəfdə dənişirə
глянец tov, tov-tov, tov-tovi; tov-səbəhi
глянцевый tovi, tovy
гнать I piş soxdə; (*животное*) həj soxdə
гнать II kaşirə; **гнать самогона** əraqi kaşirə
гнаться vidovusdə
гнев qəhr, qəzəb; hyrş, hyrş-pyrş; qin, qinho, qinhoi; **вымещать злобу, гнев на ком-либо** qinho vordə; **гнев дать выход своему гневу** hyrşə pojunda; **его гнев утих, перестал гневаться** hyrşju poisd; **без гнева** hyrşsyz; **свой гнев на нас не срывай** hyrş-pyrştyrə ə sər imu mərixun
гневаться hyrşly birə; hosi birə; *перен.* ataş gyrdi suxdə
гневить hyrşə vorovunda, ə hyrş vəngəsdə
гневно hyrşly; hyrşly-hyrşly; qəhrly-qəzəbly; ə qəzəbəvoz, ə hyrşəvoz; xuni-xuni
гневный hosi; qəzəbly; hyrşly; **гневное слово** həsiyə gof; **гневное письмо** hyrşlyjə koqoz
гнедой kəhər
гнездиться lula gyrdə

гнездо lula; məskən; **гнезда** птиц lula; quşo; **вить гнездо** lula vokurdə

гнёт zulm, zulum, zulumi; həziyə, həzob, zulmoti, mənəgənə, myrs; çəbyr; *перен.* bujunduruq; **держать под гнетом** ə zir zulm dəhişdə; **чувствовать гнет** vizor birə, vizor omorə

гнида ruşg

гниение pisirəi (pusirəi); **допустить до гниения** pusundə

гнилой pisirə (pusirə), cyryk

гнилость pisirəi (pusirəi)

гниль pisirə (pusirə); kara, kif

гнить pisirə (pusirə); təhsirə

гноить pusundə

гноиться rim dorə, rim gyrdə

гной rim

гнойник 1) rimi, rimgyrdə, rimkəşirə; 2) cubon; dymbəl

гнойный rimi; rimgyrdə; rimkəşirə

гнусавить əz vini gof soxdə

гнусавый əz vini gof soxdəgor

гнусно əlcəq

гнусность murdali, əlcəqi, mixənəti, əçlofi;

гнусный əlcəq, murdal, mixənət, əçlof

гнутый qədbirə

гнуть qəd soxdə; **гнуть спину** *перен.* homboli soxdə

гнуться qəd birə

гобелен xolincəj divori, gobo

говеть təhənit gyrdə

говор səs, şivə, ləhcə; gofsoxdəi; gufdirə, gufdirəho

говорить gof soxdə, gyfdirə; gof-kələç soxdə; **говорить правду** duzirə gufdirə; **говорить без умолку** ləhənəgyrdə gof soxdə; *перен.* buqozə təşundə; **говорить за глаза** dovorı gyrdə; **говорить**

зря, говорить попусту buşə gof soxdə; **говорить страстно** suxdə-suxdə gof soxdə; **говорить, что в голову взбредет** əz ləhəj xyşdə omorəgə gufdirə; **длительно, долго говорить об одном и том же** *перен.* zurna zərə; **много говорить** gofə duraz soxdə; **любящий много говорить** uzuncı; **начинать говорить** zuhun vokurdə; **запретить говорить** zuhunə bəsdə; <> **не дать говорить** çilovə kəşirə, çilovə gyrdə

говорливый suhbətci, ambar gofsox; durazgofsox; ləqləq

говорун ləqləq; ambar gofsox; durazgofsox

говядина guşd govi

говяжий govi

гоголь-моголь zərđi xoşə ə şəkərvəoz; gogli-mogli

гогот səs qozho; hər-hər; şəqqə

год sal; **год нынешний** imisal; **прошлый год** por; por sal; porinə sal; **позапрошлый год** pıror, pıror sal; **целый год** bitəvə sal; **Новый Год** Taza sal; **будущий год** bijovho sal; **в будущем году** saligə; **учебный год** sal xundəi; **из года в год** salbəsal; <> **студенческие годы** tələbəji, studentı

годиться həməl omorə

годичный sali

годность həməl omorəni; vəç

годный 1) həməl omorəni; gərəki, gərəkini; fərly; 2) *пер.* həlöl

годовалый jesalə; jəsali

годовой sali, salinə; **годовой план** salinə plan

годовщина sal tomom birəi; **годовщина смерти** sarsali

гол 1) qoruj futbol; 2) tupə ə qoruzərə (futbol)

голенище buqoz cəkmə; qunç; **с длинным голенищем** durazabuqoz

ГОЛЕНЬ suqrə zani, zani; **мясо на голени** mojcəj poj

ГОЛОВА sər; kəllə; **ударить головой кого-либо** kəllə zərə; **голова к голове** sərəsər; **вбивать в голову кому-либо** ə sər əqyl dəşəndə; **кивнуть головой** sər zərə; **у меня голова болит** sərmə ədəj dord dorə; **со склоненной головой** sərquz; **с ног до головы (с головы до ног)** sərəsər, əz sər tə əxir; **с обнаженной головой** sərbirəhnə; <> **потерять голову** əqylə vir soxdə

ГОЛОВАСТЫЙ kələsər, jəkəbaş; *перен.* kəllə

ГОЛОВЕШКА kusov

ГОЛОВКА qoroq

ГОЛОВНОЙ səri; **головной платок** şol, şol sərdəgi; jəjləq; sənovrə; **головной убор** sərdəgi, sərpuş; **головная боль** sərədord; sərədərdi

ГОЛОВНЯ kusov

Головокружение sərəgiçi, sərgiçi; sər qərişbirəi; **чувствовать головокружение** sər cərx xurdə; giç birə

ГОЛОВОЛОМНЫЙ cətin

Головорез sərbur, sərburrəgor, xunriz; quldur, qocci

ГОЛОВОТЯП kut, səliqəsyz, qonməz; *перен.* kələsər

ГОЛОВОТЯПСТВО kələsəri

ГОЛОД gisnəi, qiti, qitluq; nunsyzi

ГОЛОДАТЬ gisnə munda; gisnəi kəşirə

ГОЛОДАЮЩИЙ gisnəi kəşirəgor, gişnə

ГОЛОДНЫЙ gisnə; gişnəjə odomi; qəhət; **оставить кого-либо голодным** gisnə hişdə

ГОЛОДОВКА gisnəi

ГОЛОЛЕД çilidi, çilidluq

ГОЛОЛЕДИЦА çilidi, çilidluq

ГОЛОС səs, ovoz; **певучий голос** xuşə ovoz, ovozlyjə səs; **красивый голос, приятный голос** raçə ovoz; **он потерял голос** səsju batmış biri; **подавать голос** səs dorə; **с приятным голосом** ovozly; xoşəvoz

ГОЛОСИСТЫЙ səsly

ГОЛОСЛОВНОСТЬ subutsyzi

ГОЛОСЛОВНЫЙ subutisyz, subutsyz

ГОЛОСОВАНИЕ səsдора; səsдорəi; **ставить на голосование** ə səs norə

ГОЛОСОВАТЬ səs dorə, ə səs norə

ГОЛОТЕЛЫЙ tənbirəhnə

ГОЛОШТАННЫЙ 1) şovolbirəhnə, şovolsyz; (*вульг.*) kunbirəhnə; 2) ə hol dilənci

ГОЛУБИЗНА kovuri; kovrə rang

ГОЛУБИТЬ həziz doşdə; timor soxdə

ГОЛУБКА kovutərlə, gugorcin

ГОЛУБОГЛАЗЫЙ kovracum

ГОЛУБОЙ kovu; vəkovu; **голубые глаза** kovurə cumho, kovrə cumho

ГОЛУБОК kovutər, gugorcin; vəcəkovtər

ГОЛУБЦЫ jəprəqi (jəpraqi), jəpraqi kələmi; dulma; **голубцы из капусты** jəprəqi kələmi; **голубцы из виноградных листьев** jəprəqi təhəngi, jəprəqi əz vəlğ onguri; dulma

ГОЛУБЧИК həzizi, qədəş

ГОЛУБЬ kovtər (kovutər); gugorcin; **мой дорогой голубок** həzizə kovutərləjmə

ГОЛУБЯТНИК quşbaz

ГОЛУБЯТНЯ quşxonə

ГОЛЫЙ (*о человеке*) lyt, birəhnə, tənbirəhnə; *перен.* əzdədəjomorə; binəsyz; **совершенно голый** lymlýt

ГОЛЯШКА mocə (*у убойного скота*)

ГОНЕНИЕ zulm

гонитель zulmkor
 гонка vidov-vidov
 гонор lovqoi, takaburi
 гонорар gonorar
 гонорея мед. syzənək
 гончар qobhoj luqi qyc soxdəgor
 гончарство qob luqi qyc soxdəi
 гонять piş soxdə
 гоняться vidovusdə
 гора doq; dohor; вершина горы quq doq, kəlləj doq, šər doq, zəvər doq; взобраться на гору ə doq varafdə; подняться на гору ə doq varafdə
 гораздо xəjli, lap ambar
 горб monquz; <> на своем горбу ə kul xyşdə
 горбатость monquzi
 горбатый monquzi
 горбиться kəməərə qəd soxdə
 горбоносый monquzəvini, şəfdəvini
 горбун monquz
 горбушка qiroq nun
 горделиво takabur, ə takabirirəvoz, ə kələgədirəvoz
 горделивость utkəmi, takaburi, kələgədi
 горделивый takabur, takaburly; kələgəd, lovqo; utkəm; vəgirly
 гордиться takaburi soxdə, kələgədi soxdə; sər tik birə
 гордо takaburly; xyşdərə gurund gyrdə
 гордость takaburi, kələgədi; vəgiri, vəgirlyi
 гордый kələgəd, takabur, ytkəm, qizmiş, qudurmiş; sərtik; vəgir
 горе dərd, qəm, dərd-qəm, qəm-qysə; bədbəxti; bədi; bolə, bolo; myrs; его потигло горе u ə bolo dycor biri; горе мне! voj əri

mə!; делиться горем dərdjura vokurdə; dərdəviçori soxdə, dərdivogu soxdə; испытывающий горе myrskəş; испытывать неизгладимое горе doq kəşirə; не знающий горя dərdsyz; избавишься от горя əz dərd varasdə; приносить горе dərd ovurdə; myrs dərə; <> с горем пополам xulb-xərab; ə guçəvoz; ə guç-bolərvəvoz; ə zur-bolərvəvoz; <> приносящий горе dərddorəgor; dəsgurun; myrsdi, myrsdorəgor
 горевать dərd kəşirə; dyləsti kəşirə; qəm kəşirə; tənği kəşirə; bolo kəşirə; dylxur birə; сильно горевать dylə xurdə
 горелое suxdəi
 горелый 1) suxdə; 2) cyx, cyq; пахнет горелым buj cyx ədəj omorə
 горемыка zovollu, dərdaçər; sərboləi, sərboləly; перен. sənqəsor, sənqəsor: (при выражении укора, упрека) xokistərə sər
 горемычный ruzisijə; перен. sənqəsor, sənqəsor
 горение su; suxdəi
 горестный dərdly; горестные муки dərdaçəri
 горесть doq sinə, dərd, dərd-qəm; dyləsti; mysibət; vogu; делиться горестями vogu soxdə; целовек, повидавший много горестей dərd-qəm dirə odomi
 гореть suxdə; гореть в огне ə atas suxdə
 горец doqi, doqly
 горечь təlh, təlhi; təhli (дерб.); испытывать горечь (от обиды, неудачи, несчастья) suxdə-suxdə mundə; jonə-jonə mundə; с горечью suxdə-suxdə; jonə-jonə; смотреть с горечью jonə-jonə dənışirə
 горизонт yfyg
 гористый dohori; doqi; гористая местность doqluq
 горка tərə, tərəi
 горланить kələ-kələ gof soxdə

горлица, горлинка зоол. Qumruquş
горло buqoz, xovogə; **брать за горло** перен. əz jəxənjə gyardə; **заболеть воспалением горла** buqoz omogə; **по горло** tə buqoz; перен. tə fiŋç vini
горловой buqozı, xovogəi; **лечение горловых инфекций выдавливанием пальцем** buqozə vodorə
горлышко buqoz; **с длинным горлышком** durazabuqoz
горнило tun (для накалывания и переплавки металлов); **дружба, прошедшая через огни горни-ла, не может поржаветь** əz tun giroşdiho dysdi pars nigry
горнист şiforzəragor
горница utoq
горничная qulluqci
горный doqi; dohori; **горный род-ник** biloq doqi; **горный кори-андр** (огородная зелень) şəlbəh; **горный проход** dərbənd
город şəhər; **разрушенный город** bərbodə şəhər; **из одного города** jəşəhəri, həməşəhəri
городить capar kəşirə; buş gof soxdə
городишко cyklə şəhərlə
городище kələ şəhər
городки (игра) qind, qind-qindcu
городской şəhəri
горожанин şəhəri
горох nəxyt; **жареный горох** loblobi
гороховый nəxyti; **гороховый суп** şilovoj nəxyti
горский doqi, doqly; **горские на-роды** xəlqhoj doqi; **горские ев-реи** çuhurhoj doqi
горсточка myşd; jə myşd; jə kəm
горсть myşd, jə myşd; **дай мне горсть семечек** jə myşd tum di mərə

гортанный buqozı; **гортанные** звуки buqozijə səşho
гортань 1) luqmə; 2) buqoz
горшок qədəh; lobut (детский гор-шок, прикрепляемый снизу к колы-бели, детской кровати)
горький təlh; (дерб.) təhl; **горькие** слова təlhə gofho; **горький** вкус təlhi; təhli (дерб.); **горький** табак təlhəku (из стеблей); **горькие слезы** şura hərşho
горько jonuqly-jonugly; jonə-jonə; suxdə-suxdə; **горько плакать** zar-zar girisdə
горьковатый təlhə təhər
горянка zən doqi, dəlinəj doqi
горячее блюдо gərmov
горячий gərm, ataşi; qizqin; çiz; ləhbət (горячий nap)
горячиться qizişmiş birə
горячка 1) gərmi; gərmişi; qyzdyrmə
горячность qizqini, qizqinlyi
горячо qizqin
господин oqo
господство 1) oqojəti, oqoluq; 2) hykmdori, hykymdori, hykmdorluq, hykmronluq
господствовать oqojəti soxdə; hykmronluq soxdə
Господь Xudo; pərvərdiqor; ofirragor; **ах ты, Господи!** oj Xudo!; **не приведи Господь!** Xudo məjəro, Xudo dur soxo; həş-bə-şolum; əz ruj dur!; dur əz ruj!; iroq gərdə!; əz mə iroq!
госпожа xonum, bikə (обращение)
гостевой qinoqi
гостеприимный qinoqpərəş, qinoqxoh, qinoqpərvor, mihmuni
гостеприимство mihmuni, qinoqi; qinoqpərəzi
гостиная vitoq qinoqi

гостинец bəxşə, bəxşiş, bəxş; şirini; sovqət; təbəq (*гостинец на подносе*)

гостиница mihmuxunə, mihmuxonə, mihmonxonə

гостить qinoq birə

гость qinoq, mihmu (mihmun, mihmon); **ходить в гости** ə qinoq raifdə; **быть гостем** qiniq birə; **будьте нашими гостями** qinoqimü boşit; **приём гостей** mihmuni, qinoqi

государство дәvlət, məmləkət; millət; ylkə, ulkə

государь hykmdor, hykymdor, padşoh, parcolh

готовить həzyr soxdə; **готовить шашлык** kəbob soxdə

готовиться həzyr birə

готовность həzyri, həzyrbirəi; həzyrluq, həzyrluqi; <> с **готовностью** ə sər cum

готовый həzyr; **я готов возвращаться** mə həzyrym əri vogoşdə; **готовый расплакаться** tirjoki

гошма (*форма стихотворения с парными рифмами, наподобие частушек*) quşmə

граб vələs; dor vələsi

грабеж taraş, taraşbirəi; talan; corqun; sujmişi, sujmişsoxdəi; rəhburi, rəhburrəi (*на дорогах*)

грабитель taraşsoxdəgor; sujmişsoxdəgor; talansox, talanci; corqunci; rəhbur, rəhburrəgor (*на дорогах*)

грабительство corquncini

грабить taraş soxdə; talan soxdə; sujmiş soxdə; rəh burra (*на дорогах*)

грабли cirqil, qərməq (qərməq)

гравий cinqil, dyryçdə sənq

гравировать nəxuş zərə

гравюра nəxuşluq, gravjura

град I şəhər

град II təgərg; **побило** (уничтожило, повредило) **градом** (*посевы, деревья и т.п.*) təgərg zəri

градобитие təgərgzərə

градоостроительство şəhərdəşəndə, şəhərvokundə

градус (*температурный*) dəgəçə; gradus; **сорок градусов мороза** cıl gradus bəjəi

гражданин vatandaş

грамм gram

грамматика grammatika; *устар.* grammatik, grammer

грамота I: похвальная грамота təhərifnomə

грамота II danysdəi, savad, savadi (sovod, sovodi)

грамотей sovodly

грамотно pərgol; ə sovodirəvoz

грамотность danani, danysdəi, savadi (sovodi), savadlyi

грамотный savadly; **статья грамотным** savadly birə

гранат onor (*плод*)

гранатник dor onori

гранатовый onori; **гранатовое дерево** dor onori

грандиозный kələ

гранит səxdə sənq; granit

граница sərhəd; andaza; hədd; **переходить границы** *дозволенного* əz hədd vədərfdə, əz hədd giroşdə; **не переходить границы** əz hədd məgirər

графин grafin

графит qələmdaş

грациозно rac, gyzəl, qəşənk; myhyçyz,

грациозность raci, gyzəli; qəşəнки, myhyçyzi

грациозный rac, gyzəl, qəşənk; myhyçyz

грация raci; gyzəli; qəşənki, myhyçyzi

грач sijə qiloq

гребёнка şunə, dorəq

гребень şunə, dorəq

гребешок şunə, dorəq

грёза xəjjol, şirinə xəjjol; nijət

грёзы xəjələt

гремять cingir zərə; dəng soxdə

греть tovundə (на огне, в печи); gərm soxdə, gərm vorovundə

греться gərm voromərə

грех hovun, gynoh, həjb, təxsir; **совершить грех** hovun soxdə, hovuni soxdə; **греховное дело** hovunkori; **с грехом пополам** xub-xərəb; ə guçəvoz; ə guç-bolərəvoz; ə zur-bolərəvoz

греховный hovun, hovuni; **греховный поступок** hovunə kor, hovuni; **совершить греховный поступок** hovun soxdə, hovuni soxdə

грешить hovun soxdə, hovuni soxdə

грешный hovun, hovuni; hovunkor, hovunsox; gynohkor, təxsirkor; honkor; **грешное дело** hovunə kor, hovuni, hovunkori

гриб suqi

грибковый suqii, suqiji; **грибковые болезни** azarhoj suqi

грибовидный suqitəhər

грива 1) jəl (mujho ə gərdən həsb, xəg və dijəş); 2) *перен.* durazə mujho

гривенник dyşohini

грим grim

гримасничанье məjmuni, məjmunisoxdəi

гримасничать məjmuni soxdə

пример grimzərəgor

грипп gripp; **заболеть гриппом** gripp gyrdə

грипповать gripp gyrdə

грифель qələmdaş

гроб tobut

гробница qovrə

гробовщик tobutqycsox

гроза tufon, tufun; bolə

гроздь səlxum; xuşə; **гроздь винограда** xuşəhoj ongür

грозить bulə dorə, tərsundə

грозно qəzəbly

гром gurulti

громадность zurbəi

громадный zurba, zurbə, zurbo; lap kələ

громила talansox, talanci

громить dərbədoqun soxdə, talan soxdə; vacarundə

громкий gur; hyndyr; kələ-kələ; **громкий смех** şəqqə; **с громким смехом** ə kələ şəqqərəvöz

громко hyndyr; əz hyndyri; **громко объявлять** çar zərə; **громко смеяться** şəqqə zərə

громоздкий gurun, kələ, ambarə çigərə vəgyrdə

грот muqorə

грохот gurbəgur; gurulti

грош qyruş; kəpik-qyruş; *перен.* nim kəpiki; **гроша медного не стоит** ə jə kəpikiş nivərzy

гроши kəpik-qyruş

грубеть kubut birə

грубить həjvərəi soxdə; kələsəri soxdə; *перен.* təlhi soxdə

грубиян qonəçəqsyz; həjvərə

грубиянство kubuti

грубо kobut, kubut; **грубо ответить** *перен.* gof vögordundə; **грубо сделать замечание** *перен.* sənqəsor soxdə

грубость bihyrməti; həjvərəi; *перен.* təlhi; təhli (*дерб.*); *перен.* həjvoni; kubuti; **проявлять грубость** kubuti soxdə, kubuti bərbundə; **грубость в обращении** bədrafdori

грубый kobut, kubut; bədrafdor; həjvərə; hosi; **грубые слова** kubutə gofho; hosiə gof, təlhə gof; **грубейшая ошибка** kubutə qələti; **сделать более грубым** kubut soxdə

груда kura

грудастый kələsinə

грудинка guşd sinəi

грудной sinəi; **грудной ребенок** səvor, kurgə, səvorə həil; şirxur, nəpəxur; **грудная болезнь** duşkuh; **грудная клетка** sinə; qələsəj sinə

грудь sinə, dyş; pyşdy, nənə (*грудь женская*); **кормить грудью** nənə dorə; **кормиться грудью** nənə xurdə; **отнимать от груди, перестать кормить грудью** əz pyşdy vəgyrdə; əz nənə vəgyrdə

груз bor, jyk; guruni, gurundi; şələ; **на него надо положить какую-либо тяжесть, какой-либо груз** ə sər ənu, guruni norə gərək; **груз печалей** hovun

грузило guruni

грузин gyrçi

грузинский gyrçyi; **по-грузински** ə zuhun gyrçyi

грузить bor vonorə; şələ vənorə

грузный coq; gurun, kələ

грузчик hombol; borvonorəgor; jyk bərdəniho; şələvənorəgor; **работа грузчика** homboli; **работать грузчиком** homboli soxdə

грунт 1) xok; xori; 2) *срочн.* astar

грунтовой xoki

группа dəstə; grup; **группами** dəstə-dəstə

групповщина dəstəbazi

грустить qyssə kəşirə; qəm kəşirə; xiffət kəşirə

грустно qəmgyn; qəmlı-qəmlı; dərdly-dərdly; jonuqlı-jonuqlı; moqbun-moqbun; **мне грустно** dylmə puri

грустный qəmlı, qəmgyn, bikəjf; moqbun; qyssəly; dərd-qyssəly, dərdly-qyssəly; dərd-qəmlı, dərdly-qəmlı; **быть грустным** moqbun birə

грусть qəm, qussə; dərd-qəm; dərd-qyssə; bikəjfı; qəmgyni; moqbuni; qəmi, qəmlıji; xiffət; **исполненный грусти** qəmgyn; **не знающий грусти** dərd-qyssəlyz; **с грустью** dərdly-dərdly

груша omburu; hərmu; **сушеные груши** əncinə

грушевый omburui; hərmui; **грушевое дерево** dor omburui; hərmudor

грушевидный ərmudi; **грушевидный стакан** pəjlə ərmudi

гряда lok, çərgə

грядка çərgə; lok (*в форме квадрата*); **разбивать грядки** lok şəndə

грядущий bijovho; **грядущие дни** bijovho ruzho

грязовой maladi, lyhməi

гязнить cylkin soxdə, murdal soxdə, mundal soxdə, lokolu soxdə

гязниться cylkin birə, murdal birə, mundal birə, lokolu birə

гязнуля bohi; nəbud

гязнуха bohi

гязный cylk, cylki, cylkin, cylki-parsi, mundal, mundal-çundal, murdal, maladi; nəbudi, nətəmiş; **гязный человек** mundalə odomi; **стать гязным** cylkin birə, mundal birə

гязь malad, cylk; murdali, mundali, lyhmə (*размякая от воды земля, почва*); hiz; bijobur; **увязнуть в гязи** ə lyhmə batmış birə; **место скопления гязи** lyhmə; **непролазная гязь** bətləq; **запач-**

канный грязью maladi; <> **из грязи в князи** ə sər həlov qənəpi kələ birə

губа lov

губастый kələlov, qolinəlov; lovly

губерния viləjət

губитель qənim

губительный həçəli

губить həlok soxdə; tələf soxdə; qəsd soxdə; **губить себя** ə çun xuşdə qəsd soxdə

губной lovi; **губной звук** səs lovi

губошлеп kələlov

губы lovho; **тонкие (нежные) губы** inçə lovho; **чмокать губами** lovhorə marc-marc soxdə

гудок fid

гуж, гужевой транспорт həsb-hərəbə

гульба kəjf

гульнуть kəjf soxdə

гуляка gəşdəgor, kucəri, luti, luti-puti

гулянье 1) gəşdəi, gəşdəho; 2) səir; 3) kəjf; 4) çəvlon

гулять gəşdə; çəvlon zərə; **любящий гулять** gəşdəgor

гулящая gəşdəgor; jovo; *перен.* şəldəpoj, pojšəfd; **она гулящая** u gəşdəgori

гулящий gəşdəgor

гуманность 1) odomijəti, insonjəti; insoni, insonpərvəri, rəhmi; 2) humanizm

гуманный insonpərvər, insonpərvor, rəhmbər, rəhmsox, rəhməgun, rəhmsox

гумно xir, xirmon, xəmon

гурия hyri, hyriqiz

гурт nəxir; **гуртом** ə jə çigə, həmmə əjəki

гусак qoz (ərkək)

гусеница qumqumə

гусенок balaj qoz

гусиный qozi; **гусиная лапа** pənçəj qoz

густеть xəsd birə

густобровый qolinəqoş

густой xəsd, siq; qolin

густота siqi; tyndi; **густота чая** tyndi ən coj

густо-черный tyndsijə

гусь qoz

гуськом qozəxuno

гусятина guşd qozi

гуща qolini

гюрза kyrzə (*ядовитая змея*)

гяур govur, kofir

Д

да I *частица* əri, hə, həri (*используется при ответе для выражения утверждения, согласия*): **И они идут туда?** - **Да** Uhoş rafdanyt ə unço? - Əri

да II *союз* və; ənçəq; qmmo

да! III *межд.* hoj! (*отклик на зов*)

да IV *частица (используется с глаголами в повелительном наклонении настоящего и будущего времени)* **да здравствует!** zihol; soq gərdo!; **да будет так** gərdo; boşgu, boşugu; **да будет впрок!** hələl gərdo!

давать 1) *см. дать*; 2) *повел. накл.* **давай (те)** bijo; **давай я тебе что-то скажу** bijo mə əri ty.jə gof gujum; **давайте пойдем** bijo byrajm

давить tasundə, şişirə; **давить на кого-либо** qisqin dorə, qisqin soxdə; **не дави на меня** məgə qisqin mədi

давка basabas,

давление 1) şışirəi; 2) qışqin; **ока-
зять давление** guç dorə, guç
soxdə

давний kyhnə; cuxdənki, zujinə,

давнишний lap kyhnə; cuxdənki,
zujinə

давно əz zurəvoz; cuxdən, əvəldən,

давнопрошедший kyhnə vəxd, zu
giroşdiho vəxd

давность kyhnəi

давным-давно əz zurəvoz

Дагестан Doqistu

дагестанец, дагестанка doqistoni

дагестанский doqistoni; **даге-
станские народы** xəlqhoj
Doqistu

да-да *частуца* həri-həri

даже hələ, hətto; **даже если**
hişdigə; **даже если я беден**
koşibiş hişdymgə

дай, дай-ка bihil, bil; **дай мне ус-
покоиться** bihil dinç boşum

далее bəqdə; pəsdə (*дерб.*)

далекий dur, iroq

далеко dur; iroq

даль durə çigə, duriho, duri

дальнейший bijovho, bəqdəina;
bəqdəi, bəqdəki

дальний dur

дальновидный bijovhorə vinyho,
durirə vinyho

дальнозоркий əz duri dirəgor

дальность duri

дальше dijaş dur, bəqdə, pəsəju

дама xonum

дамба bənd xoki

дамский zənunə, zəni

данник boç dorəgor, xərç dorəgor

данные əsəs, subut

данный həmin; i; **в данный момент**
i səhət; ə i məhəl

дань boç, xərç

дар bəxş, bəxyş, bəxşiş, pişkəş,
sovqət; qəbilijət gofsoxdəi

даргинец dargi

дарение bəxşirəi

дарить bəxşirə, pişkəş soxdə; bəxş
dorə, bəxşiş dorə

дармоед hovoixur, myftəxur,
hərymxur

дармоедство myftəxuri

дарование bəxşirəi; danandəi; hinər

дарованный bəxşirə omorə ci

даровать bəxşirə

даровитый danandə

даровой hovoi, pulsyz, myftə; **да-
ровая вещь** myftəjə ci

даром hovoi, ə hovoi; myftə, pulsyz,
bimyzd, myzdsyz; **даром про-
дать** myftə dorə, ə hovoi dorə;
купить даром myftə visdorə, ə
hovoi visdorə; <> **почти даром**
ə qimət ov; **пропасть даром** hic
birə; puc birə

дастан dəston

дата tovorix, vəxd

датировать vəxdə nyvysdə

дать dorə; **дать благотворитель-
ную трапезу** sifro dorə; **дать**
бой bəsqun dorə; **дать время**
myhlət dorə; **давать в долг** ə
qərd dorə; dəsgiri soxdə; **дать за-
даток** ə dəs mojə dəşəndə; **дать**
наказ qədəqə zərə; **давать на-
ставление** nəsilət dorə; **дать**
обед qinoqi dorə, qinoqi soxdə,
qinoqluq dorə, qinoqluq soxdə;
дать опомниться moçol dorə;
дать отсрочку vəhdə dorə; **дать**
оценку qimət dorə; **дать под-
ножку** bədoloqi dorə, pojpəcək
dəşəndə; **дать понять** andürmiş
soxdə, qondurmiş soxdə;
varasundə; **дать пощечину** sillə
zərə; **дать сдачи** *перен.* gof
vogordundə (*в словесной перепал-
ке*); **дать слово** gof dorə; **дать**

справку məhləmot dorə; **дать срок** myhlət dorə; **дать схватить себя** перен. jəxəpə ə dəs dorə; **дать толкование библейского или талмудического текста** daraş dorə

дача I dorəi; poj dorəi

дача II boq, jəjloq

дашник daşnak

даяние sodoqo, soduqo

два dy, dydy; **два раза** dy bo; **две штуки** dy donə; **лишь два** dy təkə, dydylə; **всего два** dy təkə; **по два** dydy-dydy; dyi-dyi; çyft-çyft, çyftə-çyft; quşə-quşə; **две недели тому назад** əzi dy hofdə pyşo

двадцатидневка bisdruzi

двадцатидневный bisdruza

двадцатикопеечный bisdkəpiki; **двадцатикопеечная монета** abasi

двадцатилетие bisdsali

двадцатилетний bisdsala

двадцатка bisdi

двадцатый bisdimyn

двадцать bisdi; **по двадцать** bisdi-bisdi

дважды dybo, dyborə

двенадцатый dyvəzdəhi

двенадцать dyvəzdəh

дверной qorui

дверца cyklə qoru

дверь qoru, dər; **маленькая дверь** dərə

двести dvist, divist; dysad (дерб.)

двигать çumundə

двигаться çumysdə; hərəkət soxdə

движение hərəkət, hərəkəti, çumys-dəi, rafdə-omorə; firəhbirə, firəhbirəi (вишрь)

двинуть hyl zərə, əz çigə çumundə

двое dydy, dydylə; çyft; quşə

двоебрачие dy məhri

двоеверие dy dini

двоевластие dy hykyməti

двоедушие dyruji

двоедушный dyrujə

двоеженец dyzəni; şyvər ən dy hovu

двоеженство dyzəni

двоечник əz nubo dydyi vəgyrdəgor

двойка (школьная оценка знаний) dydyi

двойник ə jəki uxşəş zərə

двойной dyvojnə; dy qət, dyqədi, dyqədə; quşə; **сделать двойным** dyqədə soxdə; dyvojnə soxdə

двойня dydynəi, dydynəiho; **один из двойни** dydynə

двор həjot, məhələ, buru, cul; **во дворе** ə buru; **выйти во двор** ə buru rafdə, ə buru vədarafdə; **прийти со двора** əz buru omorə; **заезжий двор** kərvonsurə; **по дворам** qorui-qoru

дворец hərəmxunə

дворник 1) dalandor; 2) çaruzərəgor

дворняга səg həjoti

дворовой məhəlləi, həjoti

двоюродный: двоюродная сестра duxdərlələ (дочь дяди по отцу); duxdərxolu (дочь дяди по материнской линии); duxdərhəmə (дочь тети по отцу); duxdərxolə (дочь тети по материнской линии); **двоюродный брат** kuklələ (сын дяди по отцу); kukxolu (сын дяди по матери); kukhəmə (сын тети по отцу); kukxolə (сын тети по матери)

двоякий dytarafi

двояко dyçirə

двуглавый dusəri, dysərə

двуглазый dycumi, dycumə

двугранный dyrujə
 двудольный dyləpəi
 двужильный dovom dorəgor, quvotlu
 двуколка hərəbəj dycərxi
 двуконный dyhəsbi
 двукопытный dydirnoqi
 двукратный dyboi, duvojnə
 двукрылые dyqənəti
 двуликий dyrujə
 двуличие dyruji, dyrujəi
 двуличничать dyrujəi soxdə
 двуличный dyrujə
 двуногий dyroji
 двуполый dyçinsi
 двурушник dyrujə, dyzuhunə
 двурушничать dyrujəi soxdə
 двурушничество dyrujəi, dyruji
 двусмысленный 1) dyməhənoi; 2) перен. pucundəi
 двустволка quşəlylə
 двуствольный quşə, quşəlylə
 двустворчатая dydəri (о двери)
 двусторонний dytarafi, dyrujə
 двухактный dypərdəi
 двухгодичный dysali
 двухгодовалый dysala
 двухдневный dyruzi, dyruza
 двухколесный dycərxi
 двухкопеечный dykəpiki
 двухлетний dysalə
 двухместный dyodomini; dyçigəi
 двухмесячный dyməhi
 двухмоторный dymotori
 двухнедельный dyhofdəi
 двухосный dyuxi

двухпарусный dyjerkəni
 двухрядный dyçərgəi
 двухслойный dyloji, dyqədə
 двухсотлетний dy sadsali
 двухсотый dy sadi
 двухструнный dysimi
 двухтомник dytomə, dy tomi
 двухцветный dyrangi
 двухэтажный dymərtəbəi
 двуязычный dyzuhuni
 дебитор qərdxund (qərxund)
 дебош qolmoqol, şuluqi; **устроить**
 дебош qolmoqoli soxdə
 дебошир qolmoqolci; şuluqci
 дебоширить dovho soxdə, qolmoqol soxdə, qolmoqoli soxdə
 дебоширство qolmoqoli
 дебри doruni, cuxuri; əngəli,
 девать bərdə; **куда девать?** əçə bərym?
 деверь şəvbiror, şəbiror
 девичество duxdəri, vəxd duxdəri (период жизни до замужества)
 девичий duxdəri
 девочка duxdər
 девственная batullo, batulloh,
 девственница batullo, batulloh; duxdər batulloh
 девственность duxdəri
 девушка duxdər; **девушка в пла-**
точке sənovrəjə sər; **девушка на**
выданье rasirə duxdər
 девчата duxdərho
 девяносто navad
 девяностый navadymyn; **девяно-**
стый год navadymyn sal
 девятидневный nyhruza
 девятиклассный nyhklassi

девятилетний nyhsala
 девятимесячный nyhməhə
 девятиэтажный nyhmərtəbə
 девятка nyhi
 девятнадцатый nazdəhi
 девятнадцать nazdəh
 девятый nyhimyn
 девять nyh
 девятьсот nyhsad
 дёготь zuft
 дегустация dod danyisdəi
 дед, дедушка kələ bəbə (no omcy);
 bəbəj xolu (no materu)
 деды dədə-bobo; ata-bobo
 дежурный nubotci
 дежурство nubot
 дезертир qəcəq
 действие kor, hərəkət, hərəkəti;
 pərdə (nyesyl); həməl
 действительно jəgin, əz rasdəkiş,
 həqiqətn, nəbugəş, sofə-sof, rasd;
 gərək
 действительность həqiqi,
 həqiqət; rasdəki
 действительный bovorinly;
 həqiq; ihdiborly (имеющий силу,
 сохраняющий силу)
 действовать kor soxdə; hərəkət
 soxdə; действовать нерасто-
 ропно gurun çymysdə; действо-
 вать принципиально против ə
 nəhsi ofdorə; <> не давать дей-
 ствовать çilovə kəşirə, çilovə
 gyrdə
 декабрь dekabr
 декада dəhruzi; dekada
 декан dekan
 декламация deklamatsija
 декорация dekoratsija
 декрет dekret

дела kor-bor, korho; положение
 дел hol-qozijə
 деланный qycsoxdə
 делать soxdə, qyc soxdə, həzyr
 soxdə; kərdə (I-е лицо буд.время
 mikunum); что он делает? u cy
 kərdə?
 делаться birə; qyc birə; həməl birə;
 делаться дурно dyl xəbəb birə;
 делаться красивым gyzəl birə
 делегат delegat
 делёж bəxş soxdəi
 деление bəxşsoxdə, bəxş soxdəi,
 bəxşəbəxş
 делец korbaz
 делитель bəxşsoxdəgor
 делить bəxş soxdə
 делиться bəxş birə, dilim-dilim birə;
 делиться горем dərdivogə
 vokurdə; dərdivogə soxdə,
 dərdivogu soxdə
 дело kor, ohvolət (ohvolət); myxşyli;
 трудоемкое дело zəhmətlyjə
 kor; затеять дело kor vokurdə;
 заниматься каким-либо делом
 kor dirə; разбирать дело в суде
 ə kor dənşirə; без дела korsyz;
 без всякого дела korsyz-borsyz;
 дело в том, что... məsələ ə unço
 ki....; дело, связанное с денеж-
 ными вопросами kor puli; без
 дела buş-buş, buş-buş; dəsbus;
 оставаться без дела buş
 munda; ovorə munda; оставлять
 без дела кого-либо buş hişdə;
 доброе дело niki; pəl. misvo;
 какое доброе дело ты совер-
 шил! cy misvojə kor ty dirəj!; в
 самом деле həqiqətn; на са-
 мом деле rasdə-rasd, əz
 rasdəkiş; они будто бы на самом
 деле просыпаются после глу-
 бокого сна uho əz rasdəkiş
 gujgə xəbəb birənyt əz dorunə xov;
 <> не ваше дело ə qərd işmu
 nədomundi; не впутывай меня в
 это дело mərə ə i kor çələq
 məsox; то и дело hə; həmişə;
 zuri-zuri; то и дело говорит hə
 ədəj gufdirə; пустое дело buşə
 kor; dəhə kor

деловитость boçəruqı, boçəruqlı; korguzəri; korkyni

деловитый, деловой boçəruqlı, həməldan, korguzərly, korkyn, korsaz, pərgol

делопроизводитель korbər, korguzər

делопроизводство korguzəri (*ведение канцелярских дел*); **заниматься делопроизводством** korguzəri soxdə

дельный calışqon, korkyn, korsox; pərgol; **дельное слово** hisobijə gof

дельфин delfin

демагог demagog, buşbuqoz

демагогия demagogi

демократ demokrat

демократия demokratija

демон həlbys, şəhitu (*злой дух*)

демонстрирование burbundəi

демонстрировать burbundə

денежный 1) puli (*все, что связано с денежными вопросами*); **денежные дела** kor puli; 2) pullu (*богатый*); vorly, dəvlətlı; **денежный расчет** həq-hisob; **денежные средства** xəzinə, xəzino

день ruz; **целый день, в продолжение всего дня** durəzi ruz; **коротать дни** ruz girovundə; **день за днем, изо дня в день** ruzbəruz; **добрый день!** ruz ə xəjr!; ruz işmü ə xəjr bul; **каждый день** hər ruz; **на другой день** ruzigə, səbəhigə; **на четыре дня** corruzə; **день и ночь** şəv-ruz; **день рождения** ruz əz dədəj birəi; **день смерти** ruz myrdəi; **со дня рождения** əz dədəj birə ruz; <> **на днях** ə i ruzho, ə i zurho

деньги pul; aqcə (*махач.*); xəzinə, xəzino; sələmi (*под проценты*); mojə (*задаток*); жарг. giro; **мелкие деньги** xyrda pul; **присвоить деньги** pul xurda; **выпускать деньги** pul vadəşəndə; **при помощи денег** ə puləvoz; **дать деньги** pul dorə, pulə dorə; **без**

денег pulsyz; **быть без денег** pulsyz birə; **любящий деньги** pulpərəs; **деньги, предназначенные для отпуска в рост** pul sələmi; **дать деньги под проценты** pul ə sələmi dorə; **брать деньги под проценты** pul ə sələmi vəgyrdə; **деньги взаймы** dəsqərdi; **поездные деньги** rəhpuli; **деньги на мелкие расходы** xərci, xərciləq xərciləq cibi; **деньги на хлеб** nupuli; **менять деньги на более мелкие** xyrda soxdə; <> **деньги для музыкантов на свадьбе** şomoş

деньжата kəpik-qyruş

депутат deputat

Дербент Dərbənd; **житель Дербента** dərbəndi

дербентский dərbəndi

дервиш dərviş

дергать kəşirə, vadəşəndə

деревенеть перен. xyşg birə

деревенский (*житель деревни*) kəndci

деревенщина kəndci

деревенька kəndlə

деревня kənd, dih; **житель деревни** kəndci

дерево dor; **сажать дерево** dor koşda; **рядом с деревом, у основания дерева** ə binəj dor

деревушка kəndlə

деревянный təxtəi; **деревянная ложка** ləqəj təxtəi; **деревянная лопата** xijəh; **деревянный молоток** tuxmoq, tuxmox

держава dəvlət

держать gyrdə; dəhişda; **держать ровно** duz gyrdə, tik gyrdə; **держать в темноте** ə toriki dəhişda; **держать под гнетом** ə zir zulm dəhişda

держаться gyrdə poisda; **держаться в стороне** jon gəşda, kənor poisda; **держаться высокомерно** lovqoi soxdə; **держаться горделиво** xyşdəgə tik gyrdə; **дер-**

жаться кичливо	xyşdərə tik gyrdə;	держаться надменно	lovqoi soxdə;	держаться надменно	xyşdərə fik gyrdə;	держаться поодаль	jon gəşdə
дерзить	ə ruj zərə;	gof vogordunda;	çovob vogordunda				
дерзкий	1) ədəbsyz; 2) firəhə dyl; <>	стать дерзким	zuhun vokurdə				
дерзновенный	hinərly, firəhə dyl						
дерзнуть	çyrhət soxdə						
дерзость	bihyrməti, ədəbsyzi						
десерт	cərz, desert						
дескать	gujgə, gujigə						
десна	nəg; çəhəg						
деспот	zalum, zulmkor, zulumkor, xunxur						
деспотизм	zalumi, zalumjəti, zulm, zulum; zalumkori, zulmkori, zulmkori; zulmkəşi, zulmkəşi						
деспотично	ə zalumirəvoz						
деспотия	zalumi, zalumjəti, zulm, zulum; zalumkori, zulmkori, zulmkori; zulmkəşi, zulmkəşi						
десятидневка	dəhruzi						
десятиклассник	dəhimyn klassi						
десятикопеечный	dəh kəpikli;	десятикопеечная	монета				
десятилетие	dəhsali						
десятилетка	dəhsali						
десятилетний	dəhsala						
десятимесячный	dəhməhə						
десятина	desətin						
десятирублевка	dəhmonəti						
десятиэтажный	dəhmərtəbəi						
десятка	dəh, dəhi						
десятками	dəhi-dəhi						
десяток	dəh donə						
десятый	dəhimyn						
десять	dəh; десять раз	dəh bo, dəh karaz; десять рублей	dəh monət, tymən; десять тысяч	dəh hozor; по десять	dəh-dəh		
детально	hərtarafi						
детальный	hərtarafi, hərtarafly						
детвора	həilho, cuçuxho; ovhəil, həil-məil; kuk-dyxtər						
детёныш	bala, vəcə						
дети	həilho, ovləd (ovlod), ovhəil, fərzəndho, ovlodho, kuk-dyxtər; плохие дети	bədə ovlodho; у него есть дети?	ovhəil hisd urə?; любящий детей	həilsəvən			
детишки	həilho, kuk-dyxtər, həil-məil						
детище	həil, ovləd, ovlod						
детка	bala						
детолюбие	həil səvmiş soxdə						
деторождение	həil zəndə; zəndəi						
детоубийство	həil kyşdə						
детоубийца	qətil həilho						
детский	həili; детский приют	jətimxonə; детская игра	həilvozi				
детство	həili; dəvr həili, cykləjəti; в детстве	ə həili; с детства	əz həili				
деть	bərdə; куда деть	əçə bərdə					
деться	bərdə						
дефект	həjb; kəmsygi; nyqson; şykəsti						
дефективный	həjbly						
дефицит	qit, qiti, qitluq, qəhət						
дешеветь	uçuz birə						
дешевизна	uçuzi, uçuzluq						
дешево	uçuz						
дешевый	uçuz, qimətsyz, uçuzə ci, qimətsyzə ci						
деяние	kor; hərəkət; həməl; нехорошее деяние	bədə kor					
деятельный	calışqon						
джаз	çaz						

джейран çəjron
джейраны (азербайджанский танец) çəjronı
джигит xub həsb həj soxdəgor
джинн çin, minəçib, şəhitu
диаграмма diagram
диалект dialekt, ləhcə, loj
диалектика dialektika
диаспора golut
див dəv
диван I divon (суд или совет сановников)
диван II divan (мягкая мебель)
дивить təhəçyb soxdə
дивный həçoib, təhəçubi, ambar ras, gyzəl, qəribə; razg. qijəmət
диво myhçyz, həçoibi, həçoibə ci
диета pəhriz; **соблюдать диету** pəhriz gyrdə
диетический pəhrizi
дикарство vəhşii
дикарь vəhşi
дикий I vəhşi; **дикий зверь** vəhşijə həjvon; **дикие обычаи** vəhşijə hədətho
дикий II çyr; **дикая груша** çyrə omburu
диковина, диковинка qəribə ci, həçoibə ci
диковинный həçoib
дикорастущий çur
дикость vəhşii; vəhşijəti
диктатор diktator
диктатура hykmronluq
диктовка əzbərxəti
дикция diktsija
династия xunədun; **принадлежность к какой либо династии** xunəduni; **он принадлежал к**

династии наших равиннов u bu əz xunəduni rabihojmu
диплом diplom, şöhodotnomə, dəstur
дипломатия diplomatija
директива direktiv
директор direktor
дирижер diriçor
дискредитировать əz ihdibori vəngəsə, əz hyrmət vəngəsə, vəngəsə,
дискуссия bəhs, bəhsəbəhs
диспут bəhs, bəhsəbəhs
диссертация dissertatsija, dəstur
дистанция hərə
дистиллировать təmiz soxdə
дистиллятор rəhəti
дисциплина nizom
дитя bala, fərzənd, ovlod, həil, xələf, pisər; *перен.* vəcə; **дитя несчастных** vəcə bədməzöl
дифтерия buqmə
дифференцировать çiro soxdə
дичиться həjb kəşirə, xyşdəgə kəşirə
дичок çur
дичь quşhoj ovci, quşd ən quşho
длина durazi; **в длину** durazovunə; **инструмент для измерения длины** gəz
длинно duraz
длиннобородый durazaruş
длинноватый durazatəhər
длинноволосый durazamuj
длинноклювый durazadunduq
длиннокрылый durazaqənəd
длинноногий durazapoj
длинноносый durazavini
длиннополый durazaətək,

длиннорогий durazasyrg
длиннорукий dəsduzaz, durazaqul
длинноствольный durazalyə
длинноухий durazaguş
длиннохвостый durazadym
длинношей durazagərdən
длинношерстный mujly, durazapəşm
длинный duraz; **становиться** **длиннее** duraz birə
длинный-предлинный lap duraz
длительность durazi
длиться dur birə
для *предлог.* əri; **для меня** əri mə; **для чего?** əri cy?; (*послелог*) giro, gyrə, , unə gyrə, ə u xotyɾ
дневник ruznomə, ruzinə; hərruzi
дневной ruzi
днем ruz
днище dib
дно dib, zir, kon; kun; **дно стакана** zir pəjələ, zir pəjlə, kun pəjələ; **дно моря** kon dəɾjoh
до *предлог* 1) tə (*до какого-либо места, предела*); **до улицы** tə kucə; **до синагоги** tə numaz; **я его искал с утра до самого вечера** mə urə əz səbəh tə şəhəngum gəşdəm; **до каких пор** tə kəj; **до какого места** tə ciçə; **до тех пор** tə unçə; **до сих пор** tə inçə; **до смерти** tə myɾdə; **я ждал тебя до вечера** tyɾə tə şəv quzət soxdum; **до тех пор, пока** tə umohojki; 2) əvəl (*ранее какого-либо времени, действия*); **до того** əz u əvəl; **до меня** (*раньше меня*) əz mə əvəl; 3) qədər (*со значением количественного, временного или пространственного предела*); **до предела** voisdə qədər; **до отвала** vəs qədəri; **до свидания** həlləlyq, soqboşi
добавить zijod soxdə
добавка sərzijodi
добавление zijodi

добежать vidovusdə rasirə
добела sip-sipi soxdə
добить kyşdə, ə əxirju rasirə
доблестный igid, mərd, hyzətlı
доблесть igidi, hyzət, mərdi, mərdjəti, hinərməndi
добратся rasirə
добро 1) mol, mylk, mol-mylk; 2) xubi, xelri, xəjrxohi, niki; **добро пожаловать** xoş omori; xoş omorəj, xoş omorəjt; xoş omorəj (-t), səfo ovurdəj (-t)! (*говорят гостю или гостям при приходе*); 3) xəjr; **добро и зло** xəjr nə şərɿ
доброволец əzdyli; ə vojqəɾəvoz
добровольно ə voisdəj xyşdə, ə vojqəɾəvoz; əzdyli; ə xuşholirəvoz
добродетель xubi soxdəgor; misvo soxdəgor
добродушие rəhmədyli
добродушный rəhmədyli, dylvəbər, xubə xosijət, xubə sifət; dylju ocuqi
доброжелатель 1) xəjrxoh, dust; 2) şolijəh
доброжелательно ə xəjrxohirəvoz
доброжелательность xəjrxohi
доброжелательство xəjrxohi
доброкачественный zaralsyz, xubə ci
добром ə xoşirəvoz, ə xubirəvoz
добронравный xoşəxosijət
добропорядочный nomusly
добросовестно ə nomusəvoz, ə viçdonəvoz, ə tiqqətəvoz, ə sədiqirəvoz; ə kor xyşdə xub dənişirəi
добросовестный 1) insofly, nomusly, viçdonly; ə kor xyşdə xub dənişirəgor; 2) sədiq
доброта xubi, xəjrxohi

добротность qoimi, qolindi;
çinsijəti

добротный qoim, qolind; **добротная вещь** qoimə ci

добрый rəhmly, xoş; xəjrly; nik; **добрая весть** xəjrə xəbə; **добрый день!** ruz işmü ə xəjr bul; **добрый вечер** şəv ə xəjr; ; **в добрый путь** rəhty nik; **доброе дело** niki; *рел.* misvo; **какое доброе дело ты совершил!** sy misvoje kor ty dirəjl; **добрые дела** xubə korho, nikijə korho

добряк xubə odomi

добывание həsyli

добывать ofdə, həsyl ovurdə, vədəşəndə

добываться həsyl omorə

добыча 1) ofdə ci; 2) həsyl, həsylot

доварить xub duşəndə

довга (*национальное первое блюдо из кислого молока*) duqovo

доведение rasundə, rasundəi

доверенность ihdibornomə

доверять ihdibor soxdə; <> **я не могу ему доверять** cummə əz u ov nəş xurdə

доверенный ihdiborly

доверие а) bovorin, bovorini; **нет более к тебе доверия** nə mundi ə ty bovorin; б) ihdibor; **заслужить доверие** ihdibor qəzoñç soxdə; **потерять доверие** əz ihdibor ofdorə; **внушающий доверие** imidly; **не заслуживающий доверия** bihdibor, ihdiborşyz; **пользующийся доверием** ihdiborly

довериться 1) bovorin birə; 2) sur dorə (*своими секретами, тайнами*)

доверху tə zəvər; tə lov-ləhə

доверчивость tyrkəsəjəqi???

доверчивый bovorsox, ihtiborsox

довершать, довершить что-либо tomom soxdə

доверять bovor soxdə

довести bərdə, bərdə rasundə; **довести до одури** giç soxdə; **довёл меня до одури** sərməgə giç soxdə; **довести до смерти** holok soxdə; **довести кого-либо до тяжёлых дней** ə xəgəbə ruz vəngəsə

довод subut, subuti; isbot; binə; dəstəvuç; **приводить доводы** dəstəvuç gyrdə

доводить rasundə; *перен.* tirakundə; **доводить до белого каления** çizina soxdə; **доводить до озлобления** ə qəhr vəngəsə

довоенный əz dovho pyşo

довольно *предик.* vəssi (*эри ki, эри cy*); xəjli (*довольно долго*)

довольный razi; razigər, razigor, razimənd; xuşhol; **быть довольным** а) razi mundə, razi birə; xuşhol birə; б) məst birə; **быть довольным своей судьбой** əz bəxt xyşdə razi birə

довольство 1) razigəri, razigori, dylşori; 2) ovodu; boluq; 3) məsti

довольствоваться vəs birə, siroi birə; ə rəh rafdə; **довольствующийся малым** cumsiroi, cumtux

догадаться ə sər ofdorə; fəhm soxdə

догадка gumon, fəhm

догадливость zirəki, zirəkməndi

догадливый fəhmly, zirək, zirəkly, zirəkmənd; varasirəgor, zu ə sər ofdorəgor

догадываться ə sər ofdorə, varasirə, fəhm soxdə, fəzizə

догнать rasirə

договариваться borişmiş birə; şərt bəsdə

договор şərt, şərtnomə; dogovor; **заключить договор** şərt bəsdə, şərt burra; **нарушить договор** şərtə vacarundə; **договор об обручении** tonə, tonə; **отменить договор об обручении** tonərə para soxdə

договоренность razijəti, raziluq;
şərt; **иметь договорённость**
şərt birə

договорить gufdirə varasdə

договориться iqrər soxdə; razi
birə; şərt bəsdə, şərt burra

догола lyt, tənbirəhnə

догонять 1) rasirə; 2) rasundə;
rasundə giroşdə

догорать suxdə varasdə

доделать tə əxir varasdə

додуматься ə jə fikir omorə

доедать xurdə varasdə; tə əxir xurdə

доение dyşirə, dyşirəi; **подлежа-**
щая доению dyşirəni

доесть tə əxir xurdə; xurdə varasdə

доехать rasirə, rafdə rasirə

дождаться guzət soxdə

дождевик plaş

дождевой voruşi; **дождевая вода**
ov voruşi

дождемер voruşə pəjmu

дождить voruş omorə

дождливый voruşly; voruşi; **дожд-**
ливый день voruşlyjə ruz

дождь voruş; lejson (*проливной*);
идет дождь voruş omorə; **по-**
пасть под дождь ə zir voruş
domundə; **без дождя** voruşsyz;
отсутствие дождей voruşsyzi;
мелкий дождь şəj

дожидаться guzət soxdə

дожитие rasirəi (*до какого-либо*
возраста)

дожить tə filon vəxd zihisdə; **до-**
жить до светлых дней *перен.* ə
yşyqi vədiromorə; ə ojdunluqi
vadarafdə; **дожить до седин**
muj sipi soxdə

доза miqdor; jə mursi, qədər

дозволение ryxsət; həloli; **без доз-**
воления ryxsətsyz

дозволенный ixdiyor dorə omorə;
həlöl (*дозволенный канонами ев-*
рейской религии); **дозволенное и**
недозволенное həlöl-hərym;
hərym-həlöl

дознать dyndyrmiş soxdə

дознание dyndyrmiş

дозор guzət

дозревать rasirə

доильщица şir dyşirəgor

доисторический əz torix pyşo

доить dyşirə, govə dyşirə

дойник bodjə

дойный; дойные коровы dyşirəniyə
govho

дойти rasirə; **дойти до отчаяния**
əz çun dəs vəgyrdə

доказательный subut, isboti,
isbotly; **быть доказанным** subut
birə

доказательство isbot, subut,
subuti; **приводить множество**
доказательств ambara subutiho
ovurdə; **без доказательства**
subutisyz, subutsyz

доказать subut soxdə, isbot soxdə

доказывать isbot soxdə, subut
soxdə; ə cum dəşəndə

докапиталистический əz
kapitalizm pyşo

доколе tə kəj

доконать ə əxirju vadarafdə, kyşdə

доктор duxdir (duxtir), həkim;
doktor

докуда tə ciço

докука dyltəngi; vizori; **чувство-**
вать докуку vizor birə, vizor
omorə

докуривать kəşirə varasdə

докучать vizor ovurdə, vizor soxdə,
təngə ovurdə, zəhlə tihi soxdə;
vomundə soxdə; sər kəsə dord
dorə; zibər bərdə, zibər soxdə;
zəhləjurə bərdə, zəhləjurə tihi

soxdə; **докучать пустым разговором** sər-guş bərdə; **не докучай нас** zibər məsox imurə, zibər imurə məbər; **докучать пустым разговором** sər-guş bərdə

докучливый vizor soxdəgor, təngə ovurdəgor, zəhlə tili soxdəgor; **докучливый человек** перен. qəmiş

долбежка 1) sula soxdəi; kylynk zərəi; 2) перен. əzbəri

долбить sula soxdə; kylynk zərə; перен. ə sər vəngəsda

долг I (денежный) burç, qərd; **давать в долг** ə qərd dərə; dəsğiri soxdə; **влезть, залезть в долги** ə qərd ofdərə, ə qərd darafdə; **быть кругом в долгах** qərd dəsğiri; **избавиться от долгов** əz qərd xilos birə; **не признающий долга** bədbihsob

долг II (обязанность) burç, qərd; **считать долгом** qərd hisob soxdə

долгий duraz

долго duraz; xəjli ambar, durazə vəxd, dir

долговечность həmişəluqi

долговечный hymyri, hymyryl; durazə hymyr; həmişəi, həmişəlyq; dovombulho

долговязый nətəroz, hyndyrə odomi; uzunduraz (о человеке высокого роста)

долгожданный əz zurəvoz guzət soxdə

долголетие durazə hymyr, hymyrdurazi, durazahymyri; **просить у бога долголетия** кому-либо hymyrdurazi xosdə

долголетний durazahymyr

долгоногий durazapoj

долгоносик şubuç təxyli

долгоносый (о птицах) durazadunduq

долгополый durazaətək

долгорукий durazaqul

долгосрочный duraza vəxt

долгота durazi

должать ə qərd vosdərə

должен 1) (в значении сказуемого) qərxundi, qərxundym; 2) (в должностной форме глагола) bijov; **должны открыть** vokurdə bijov; 3) gərək, gərək; <> **должно быть** joqin ki

должник qərdxund; **заставить стать должником** qərdxund soxdə

должно gərək, gərək; mijosd; joqin ki; bijov; **должно быть** joqin

должность vəzifə; qulluq

долина dərə; **речная долина** dərəj nikərə

долить pur soxdə

долма (голубцы из виноградных листьев) dülma

доложить xəbər dərə

долой! rad gərdə!

долька 1) lic, liçim; **дай мне одну дольку дыни** jə liçim qovun di mərə; 2) lət; 3) ləpə (ореха, миндала и других плодов, имеющих скорлупу)

дольками dilim-dilim

дольше dijaş duraz

доля I bəxt, mozol; qismət, tələ

доля II bəxş; poj (часть, най); **ставь свою долю** poj bini; **у меня есть там своя доля** mərə ə unço poj dəri

доля III çuzlə

долями bəxşəbəxş

дом xunə; jurd; **построить дом** xunə vokurdə; **дома** ə xunə; **домой** ə xunə; **по домам** qorū-qorū

домашний xunəi; **домашнее имущество** ovoduni; **домашние вещи** si-cəm xunəi; **домашний очаг** juvo

домбра (*ципковый музыкальный инструмент*) dombur; **звени, звени, моя домбра!** cingir, cingir domburləjmə

домик xunələ; cyklə xunə

домино domino

домовладелец səhib xunə; xunədor

домогаться çəhd soxdə

домосед xunənyş

домохозяин səhib xunə; xunədor

домочадцы 1) xunədun, kiflēt; (*мачах.*) xzy, xzyyn; 2) kuk-dyxtər

домработница qulluqci

донашивать kyhnə soxdə

донесение xəbər, məhlumot

донести I bərdə rasundə

донести II xəbər dorə

донестись rasirə

донжуанство zənbazi

донимать ə zar ovurdə

донный dibi

донор xundorəgor, donor

донос xəbər, xəbərcini

доносительство xəbərbəri, cuquli

доносить cuquli soxdə, xəbərbəri soxdə

доноситься omorə; **с улицы доносится шум** əz kucə səs ədəj omorə

доносчик cuqul, xəbərbər; xəbərci

донце dib, diblə

доныне tə imuhøj

донять ə təngə dirovundə, ə zar ovurdə

допевать tə əxir xundə

допекать tə əxir burçundə

доплата zijodi, nərasirə dorə; **без доплаты** (*при обмене*) səgəsər

доплестись ə zurovoz omorə rasirə

доплетать bofdə varasdə

доплывать yzgyr zərə rasirə

доподлинно birə təhər, dyrysd, duz, xolis

дополна tə lov-ləhə

дополнение zijodi

дополнять, дополнить *что-либо* tomom soxdə

допотопный ambar kyhnə, qədim; əz dəvr Nyvəh mundə

допрашивать dyndyrmiş soxdə; pyrsirə; silis soxdə

допрос dyndyrmiş, siroq; pyrsirə; silis; **подлежащий допросу** pyrsirəni

допускать fərzirə; gumon soxdə, ixdiyor dorə; **допустим, что...** guimki, gujim ki; **допустить ошибку** qələt ofdorə; **допущена ошибка** qələt ofdori

допустимо imbu, həməl mijov, midany birə; minkini

допустимый əqylburrani; minkin qədəri

допущение gumon, fərzijə

допытаться gof kəşirə

допьяна tə pijon birə, tə kəjfly birə; tə lul birə

доработать korə tə əxir soxdə

дорастать rasirə

дореволюционный əz revoljutsijə pyşo

дорога rəh; **без дороги** rəhsyz; **дать дорогу** rəh dorə; **проложить дорогу** rəh kəşirə, rəh vokurdə; **открыть дорогу** rəh vokurdə; **отправлять в дорогу** ə rəh dəşəndə, ə rəh dokundə; **помешать в дороге** əz rəh rəjundə; **переходящий дорогу** rəhgiror; **знающий дорогу** rəhşinox; **пересекать дорогу** (*шуринск.*) rəhə gyrdə

дорого buho; **очень дорого** buhoj

дороговизна buhoj, buholyi
дорогой ə rəh
дорогой 1) (о стоимости вещей) buho, buholy, buholyni, qimətly; 2) перен. həziz, həzizi
дорогостоящий buholyni
дородность kələi; bujbuxuni
дородный pur; çonly
дорожать buho birə; buho soxdə
дороже 1) dijaş buho; 2) dijaş həziz
дорожить qədyrjurə danyadə, həziz doşdə
дорожка I 1) rəh, rəhlə; 2) çilqə; çiqir (тропинка)
дорожка II zirpoi; pojjindaz (половик); **дорожка из простого материала** (из льна, из хлопка) həlov
дорожный rəhi; **дорожное движение** hərəkət rəhi; rafdə-omərə; **дорожные расходы** rəhxərçi
досада dasad, part, pərt, həjf
досадить xunə sijə soxdə, part soxdə, pərt soxdə, pəşmu soxdə
досадно həjf, həjf ki, pəşmunəti
досидеть tə əxir nyşdə
доска təxdə (təxtə); **прибить доски** təxtə zərə; <> **ставить на одну доску** bərabər soxdə
досконально jərbəjer
дословный birəvə xuno
дослушать tə əxir guş doşdə
досмотр fəmsoxdə
доспевать xub rasirə
доспехи jərəq, jərəq-jəsəq, jərəq-sədəq
досрочно əz vəxt pyşo, əz vəxt zu; **досрочно выполнить план** planə əz vəxt zu bəhəm soxdə
доставить rasundə; **доставить радость** dylşor soxdə; **ему не доставало времени** urə vəxd nəş rasirənbu

доставка ovurdəi; rasundəi
доставлять ovurdə; rasundə
доставщик ovurdəgor; **доставщик дров** hyzymovurdəgor
достаточно vəs qədəri, dujunçə
достаток bərəkət, buli; firəvoni; vor-dovlət; **в достатке** firəvon; mihtoçsyz
достаточно vəssi (əri ki, əri cy); **мне достаточно** mə məst birəm
достаточный vəs qədəri; **достаточное количество** vəs; **быть в достаточном количестве** vəs birə; **в достаточном количестве** vəs qədəri; **сделать в достаточном количестве** vəs soxdə
достать ofdə
достигать rasirə
достигающий rasirəgor
достигнуть rasirə; **достигнуть желаемого** ə mirod rasirə; **достигнуть счастья** ə ojduñluqi vadarafdə
достижение rasirəi (какого-либо места, события)
достичь rasirə; **достичь довольства** xunə ovodu soxdə; **достичь счастья** xunə ovodu soxdə; **достичь цели** mətləb vorovundə
достоверно ə bovorinlyirəvoz; **достоверно говорить** ə bovorinlyirəvoz gufdirə
достоверность bovorinlyi, ihdibori, joqini, rasdəki; **с достоверностью** ə bovorinlyirəvoz
достоверный bovorinly, gərcək, joqin, rasd; **достоверный факт** joqin məsələi; **становиться достоверным** joqin birə
достоинство əqibət, hor, qəbilijət, qədyr, qirjət, lohiqi, lohiqət, obur, vəgir, vəgiri, vəgirlyi, vərzyşi; **потерять достоинство** əz obur ofdorə; **оберегать достоинство** qirjət kəşirə; **оберегающий (свое или чье-либо) достоинство** qirjətly
достойно lohiqəti

ДОСТОЙНЫЙ əlvərişli, horly-nəmusly; lohiq, (lojiq), ravo, sarf, vəgir, vəgirly, vərziyəni, vərziyəgor, vərzişly; dyrysd; **ДОСТОЙНЫЙ ЧЕЛОВЕК** vərziyəgor; dyrysdə odomi; **ДОСТОЙНЫЙ СЫН СВОЕГО ОТЦА** dyrysdə kuk bəbəj xyşdə; **ДОСТОЙНЫМ ОБРАЗОМ** ə lohiqirəvoz; **ДОСТОЙНЫЕ ДРУГ ДРУГА** toj-tuş; **БЫТЬ ДОСТОЙНЫМ** lohiq birə, vərziyə; **НАХОДИТЬ ДОСТОЙНЫМ** bəgən soxdə, bəgənmiş soxdə, bəgəlmiş soxdə

ДОСТОЯНИЕ mol, mylk, mol-mylk; birəi

ДОСТУП rəh, minkin

ДОСТУПНОСТЬ mymkyn

ДОСТУПНЫЙ həsont, ocuq; əlvərişli, sarf

ДОСУГ moçol, rəhəti; buşə vəxt

ДОСЫТА dujuŋçə, tə siroi, voisdə qədər; tuxtəmiş

ДОТЛА tə əxir

ДОТРАГИВАТЬСЯ dəs zərə

ДОХЛЫЙ myrdə; **ДОХЛЫЕ** myrdəho

ДОХЛЯТИНА ləş, çəndəg

ДОХНУТЬ myrdə; nəfəs dorə

ДОХОД gəlir, omorəji; mənfihət, qəzonç (превышение дохода над затратами)

ДОХОДНЫЙ gəlirly, qəzonçly

ДОХОДЧИВЫЙ həsont, zu əsər ofdorəni

ДОЧИСТА 1) tərtəmiş; 2) tə əxir

ДОЧУРКА duxdərlə

ДОЧЬ duxdərlə; **ПРИЕМНАЯ ДОЧЬ** duxdərlə; ə duxdərlə vəgyrdə

ДОШАБ duşob (вываренный вино-градный сок)

ДОШИВАТЬ duxdə varasdə

ДОШЛЫЙ zirək, boçəruqlı

ДОЩАТЫЙ təxtəi; **ДОЩАТЫЙ ПОЛ** xori təxtəi

ДОЩЕЧКА tikəj təxtə; **ДОЩЕЧКИ** təxtə-para

ДОЯР, ДОЯРКА dyşirəgor, dyşyrəgor, govdyşirəgor, şirdyş

ДРАГОЦЕННОСТИ 1) çovohilət, çovohirət; 2) lal-zar

ДРАГОЦЕННЫЙ buholu, ambar qimətly; **ДРАГОЦЕННЫЙ КАМЕНЬ** (алмаз, рубин, изумруд и т.п.) çəvhər, çovohil, çovohir; **ДРАГОЦЕННЫЕ КАМНИ** çovohilət, çovohirət; **УСЫПАТЬ ДРАГОЦЕННОСТЯМИ** kogo-либо ə çovohilət gyrdə; **ДРАГОЦЕННЫЙ КАМЕНЬ В ОПРАВЕ** qoş

ДРАЗНИТЬ ataş dəşəndə, ə qəhr vəkurdə, sataşmış birə, hir dorə, tirakundə; çizina soxdə; dymə vəçovundə

ДРАКА dohvo (dovho, dəhvo); dohvo-şohvo, çəng, quşu-quşu; jəkikyşy, kişdingiri; **УСТРОИТЬ ДРАКУ** çəng bərdə, çəng gyrdə;

ДРАКОН миф. həçdəho

ДРАМА (произведение) dram

ДРАМАТУРГИЯ dramaturgiya

ДРАНКА nazykə təxtə, təngə təxtə

ДРАНЫЙ kyhnə, tyrtyr; *непен*. mitil

ДРАП drap (qolinə mohut)

ДРАТВА mymzərə rusmu, rusmuj cəkməi

ДРАТЬ para soxdə; **ДРАТЬ ГЛОТКУ** buqozə tasundə

ДРАТЬСЯ çəng bərdə, çəng gyrdə,

ДРАЧЛИВОСТЬ çəngəsuri

ДРАЧЛИВЫЙ çəngəsuri; dəsduroz; **СТАНОВИТЬСЯ ДРАЧЛИВЫМ** dəs duraz soxdə

ДРАЧУН dohvoxor, çənggir,

ДРЕБЕДЕНЬ cəgən-pəgən

ДРЕБЕЗЖАНИЕ 1) zəq; zəq-zəq; 2) zing

ДРЕБЕЗЖАТЬ 1) zəq-zəq lərzirə; 2) zing zərə, zing soxdə

ДРЕВЕСИНА hyzmi

древесный hyzymi, cubuqi, təxtəi

древко dəstə, cubuq

древнееврейский (о языке, о письменности) Tyroi; **древнееврейский алфавит, древнееврейская письменность** xət Tyroi; **древнееврейский язык** zuhun Tyroi; **умеющий читать тексты на древнееврейском языке** Tyroxun, Tyroxundəgor

древний kyhnə, lap kyhnə; pir, lap pir; qədim; **с древних времен** əz qədimiho

древность qədimi

древонасаждение dor koşdəi

дрель burov

дрема pinəki, xiflət

дремать pinəki bərdə; xiflət bərdə, ə xiflət rafdə; xov omorə

дремота xiflət, pinəki

дремучий siq; **дремучий лес** siqə vişə; qolinə vişə, torikə vişə, mərgə vişə

дрессировать vomuxdə

дробить xyrdə soxdə, vənçirə; bəxş soxdə,

дробленный xyrdə, xyrdəbirə

дробь (для стрельбы) qirmə

дрова hyzym (hyzym); **рубить дрова** hyzym vənçirə

дрововоз hyzymovurdəgor, əşəkci

дровокол hyzymvənçi

дровосек hyzymvənçi

дровяной hyzymi

дрожание çymçymi

дрожать lərzirə; **заставить дрожать кого-либо** lərzundə

дрожащий lərzi; **он говорил дрожащим голосом** u ə lərzirə səsəvəz ədəbu gof soxdə

дрожжи mojë, xəmirə

дрожь giçov-giçov, lərz, viç

дрозд siyə kərg

друг I dusd (dust), birorgili, hərməh, hovir; oşnə, dust-oşnə; rafiq; **истинный друг** həqiqə dusd

друг II: друг друга dyjəkirə; **видеть лица друг друга** ruj dy jəkirə vinirə; **друг на друга** ə sər-sərjəki, əz sərjəki, dy ə sərjəki; **друг за другом** pəs-pəsə, pəs-pəsəjəki; **друг против друга** rujbəruij; **друг с другом** ə jəki; **друг другу** ə dy jəki

другие uhonigə; yzəgho; **другие дела** bəşqə korho

другой 1) bəşqə, çiro, inigə, unigə, jəkiğə; **меня обнял, другого поцеловал** mərə qəl gyrd, jəkiğərə moc soxd; 2) kəs, kəsigə, yzə, yzəigə, qəjr, qəjri, qəjrigə; **не он, а другой** u nisd, qəjrigə; **другой раз** jəbojə; **какой-то другой** jə çyr; 3) *депб.* də; <> **становиться другим** dəgiş birə

дружба dusdi (dusti); **быть в дружбе** hərə xubi

дружелюбие dusti, mehriboni (mihriboni)

дружелюбно mehribon

дружелюбный mehribon; **становиться дружелюбным** mehribon birə; mehriboni soxdə

дружеский dusdi, hoviri; **дружеские отношения** hoviri; **быть вместе в дружеских отношениях с кем-либо** nyşdə-vəxyşdə; **нахождение с кем-либо в дружеских отношениях** nyşdə-vəxyşdə; **любящий поддерживать дружеские отношения** dusdbaz; **установить дружеские отношения** hərə duz soxdə; **поддерживание дружеских отношений** dusdbazi

дружественный dusdi, hoviri

дружить dusti soxdə, hoviri soxdə

дружно dusti, mihriboni, jəkbir, jədyli, jəkdyl əlbir, dəsjək, çonbir; **дружно братья за что-либо** dəşədəş dorə; **работать дружно** dəşədəş dorə kor soxdə

дрыгать şilloq şəndə (ногами)

дряблый syst, kəj
дрязги dədi-qudu, çənq
дрянной həməlnəomorəni, jaramaz
дрянь zir-zibil; əlcəq
дряхлеть pir birə, zəhif birə
дряхлый kaftar
дуб palud, dor paludi
дубильный doboqi; **дубильный**
чан cən doboqi
дубильщик doboq; **занятие ду-**
бильщика кожи doboqi
дубина 1) dəgənəg, comox; 2) *перен.*
 zurba, zurbo
дубинка sərbə, dəgənəg, comox
дубликат surət
дубняк paludi, vişəj paludi
дубовый paludi; **дубовый лес**
 vişəj paludi
дудка dudu, duduk, dydyk; **иг-**
рающий на дудке
 dydykzəragor,
дуло ləhə; ləhəj lulə; **дуло винтовки**
 ləhəj tufəng
дума fikir, məhşovo; хəjол; **погру-**
женный в думы хəjolly, fikirly
думать fikir soxdə, dumut soxdə,
 gumon soxdə; ə хəjол ovurdə
думаться omorə; **мне думается**
 (кажется), **что...** ə mə həci ədəj
 omorə ki...
думы fikir-xəjol
дуновение puf; əvir
дунуть puf zərə, puf dorə, puf
 dodorə
душло (в дереве) qovquş, qovquşi
дурак oxmox, giç; sərsəq; *перен.* хəг;
совершеннейший дурак lap
 хəг; **дурак дураком** хəгə xuno;
 giçə xuno
дураковатый giçbəsər
дуралей 1) muvəhsyz, əqylsyz; 2)
 giçbəsər; 3) *перен.* хəг

дурацкий giç; oxmox; **дурацкие**
шутки giçə zarifat; **дурацкие**
слова oxmoxə gofho
дурачить furmundə; *перен.*
 vəçəhundə, vəçovundə
дурачиться giç-giç zarifat soxdə;
 məzəki soxdə; şiti soxdə
дурачье giçho
дурашливость giçbəsəri
дурень giç, giçbəsər
дурман zəhər, tirjok
дурнеть cylkin birə, mundal birə,
 xərəb birə
дурно 1) хəрəб; 2) dyl хəрəби; **де-**
латься дурно (о здоровье) dyl
 хəрəb birə
дурной 1) хəрəб, cylki,
 həməlnəomorəni, pis, bəd, zobu;
 oxmox; **дурное слово** хəрəбə
 gof; oxmoxə gof; **дурные мысли**
 хəрəбə fikir; **дурная репутация**
 bədnumi; **дурной человек**
 bədəsifat; **дурной поступок**
 bədə həməl; bədhəməl; **дурное**
потомство bədə ovlodho; **дур-**
ной глаз bədəcum; 2) giç; jovo;
перен. хəг
дурость giçi; хəри; **по своей дуро-**
сти əz хəри хуşdə
дуришлаг kəfkir, oşpalu
дурья: дурья голова giçə sər
дутый şişirtmişsoxdə
дуть puf zərə, puf dodorə; vor zərə
дуться qəhri birə
дух I ruh, nəfəs, hovo; noşumo; çun ;
 çyrhət; **быть не в духе** kəjfsyz
 birə; hovoju təlh birə; **он не в ду-**
хе urə hovoju nisdı; **падать ду-**
хом əz ruh ofdorə; **испускать**
 дух noşumo dorə; çun vədarafdə
дух II: злой дух həlbys, dəv; çin
духан duxon
духи duxi, ətir
духовный: духовное лицо rabi (y
 evreev); mulla (y musulman); kəşuş
 (y xristian)

духота byrki, byrky, buqunti, buqonoq; hovyzyzi

душ duş

душа 1) ruh, çon, çun; noşumo; **да возрадуется душа твоя** ruhty şor gərdo; **душа моя (обращение)** çonmā; **душа в душу** çonbir; **отдавать богу душу** çun dorā; **я за тебя душу свою готов отдать** əri ty mē çunmərə midym; 2) dyl, qəlb; **душа его ушла в пятки** dylju ofdori; **душа на распашку** oşuqədy; **с широкой душой** firəhədy; **с нечистой душой** nətəmişə dyl; 3) kovnə, dyl-kovnə (*внутренний психический мир человека, его чувства, переживания, настроения*); **чистая душа** duzə kovnə; 4) xotur; **что твоей душе угодно, чего желаешь** xoturty cy voisdə; **сколько твоей душе угодно** xoturtyrə cənd qədər voisdə; **быть по душе** ə dyl nyşdə; kəjf kyk birə; **от души** əz dyl, əz dyl-çuni

душевно mehribon; əzdyli

душевнобольной dəly, çingir, xəstə

душевность mehriboni

душевный mehribon, dyli; əz dyl-çuni; **душевная боль** doq, doq sinə; **душевный подъем** qizqini, qizqinlyi; **душевное напряжение** səhər; **перенести физическое или душевное напряжение** səhər kəşirə, səhər xurdə

душегрейка çonluq, siriqi, kyrki

душегуб qətil

душегубство qətili

душеспасительный sovob

душитель buqmiş soxdəgor

душить I buqmiş soxdə, tasundə

душить II duxi şəndə

душиться duxi şəndə

душный buqonoq, byrkyly, hovyzyz, gurunə hovo

дыбом biz-biz, tibtik, timtik; **подниматься дыбом** bizbiz birə; **мои волосы встали дыбом (от**

испуга и т.п.) mujhojmə bizbiz birət

дылда uzunduraz (*о человеке высокого роста*)

дым durə; durəlov

дымить durə soxdə, durə dorə, durəlov zərə

дымный durəi

дымоход boçə, tov

дыня qovun, şomomə

дыра sula

дырокол sulasox

дыры sula-mula

дырявить sula soxdə

дырявость sula-mula; sulai, parai

дырявый sula-sula

дыхание nəfəskəşirə, nəfəs; **без дыхания** nəfəssyz; **до последнего дыхания** tə əxiri nəfəs

дыхнуть koh soxdə (*на что-либо*)

дышать nəfəs kəşirə; **дышать на ладан** çun dorə

дьявол həlbys; şəhitu

дьявольски həlbysi

дюжий quvotly; həjvərə; zurba (zurba, zurbo)

дюны tərəj qum

дядя lələ, həmlə, homu (*по отцу*); xolu (*брат матери*)

дятел şunəpip

Е

Ева (*имя первой женщины по Библии*) Hovo

евангелие tyroj xocpərəzho

евнух əxtə; qulluqci hərəmxunə

еврей çuhur, jəhudi; **горский еврей** çuhur; **кавказские еврей** çuhurhoj kavkazi; **европейский еврей** əşkənəzi

еврейский çuhuri; **еврейский язык** (язык горских евреев) zuhun çuhuri

еврейство *соби́р.* jəhudiji

Египет Misroim

египетский misroimi

египтолог misroimşunas

египтянин, египтянка misroimi

его *притяж. мест.* urə, ənurə, ənu

еда ci, xurdə; xurəg, xurək; nuxoruş; **без еды** xurəksyz; **процесс еды** xurdəi; **еда всухомятку** jovon; **готовить еду** ci soxdə

едва bəlkə, ə quçəvoz; ə zur-bolərovoz; **едва ли** boçəhət; **едва не** kəm munda, kəm mundi

единение jəkbirəi, jəkibirəi; jəkii, jəkiji; birlik

единица jəki, tək

единицами jəki-jəki, tək-tək

единично jəki-jəki

единичный tək-tək, tək bir

единобожие təkxudoi

единоборство (*бой, борьба один на один*) təkbatək, təkbatəki

единоборствовать təkbatək çəng gyrdə

единовременно hə jəbo, jə karaz

единовременный 1) jəborəi; 2) hə jəboi, hə jə karazi

единогласие jə səsi, jə fikiri

единогласно ə jə səsəvoz

единодушие jəkdyli, jədyli

единодушно ə jə dylirəvoz, jədyli

единодушный jəkdyli; həmərəh; **быть** **единодушным** dilbir; dilbir birə

единокровный hə jə xuni

единоличник təki

единолично təkboşinə

единоличный tək-təhno

единомышленник əlbir, dəsjək, dilbir, həmfikir, jəfikir

единообразие jə çyrə, ə jəki uxşəş

единообразный jə çyr

единственно təklə

единственный jəkiləj, tək, təklə, vohid; **едиственное число** *грам.* jəkə qədər, jəkşumoruşi

единство jəkii, jəkiji, jəkbirəi, birlik

единый tək; vohid

едкий zəhərly, təlh

едок xurdəgor; odomi, sər

еж çəçu

ежевечерний həşəvi; şəvinə; **еже-вечерняя молитва у евреев** hərəvit

ежевика bəqəly

ежевичник bəqəlyq

ежевичный bəqəlyi

ежегодник 1) salı; jə salı; 2) salnomə

ежегодно hər sal, ə salı, salbəsal

ежегодный hərsali

ежедневно hər ruz, ruzbəruz

ежедневный hərruzi; ruzinə

ежели союз əgər; hərgoh

ежемесячник hər məhi

ежемесячно hər məh, məhbəməh

ежемесячный hərməhi

ежеминутно hər dəqiqə, hər minut

ежеминутный hərdəqiqəi, , hər minuti

еженедельник hər hofdəi

еженедельно hər hofdə

еженедельный hoftəi, hoftəluq;
hər hofdəi; **еженедельная газета**
hoftəijə gazet

еженощно hər şəv

еженощный hərşəvi; şəvinə

ежесуточно hər ruz, ruzbəruz; şəv-
ruz

ежесуточный hərruzi; ruzinə

ежечасно hər səhət, ə səhəti

ежечасный hər səhəti

ежик çəçu

ёжиться quç diromorə

езда rafdə, rafdəi

ездить rafdə, həj soxdə

ездовой minig, həsb minigi

ездок həsbəly

ей urə, ə u; <> **ей богу** ə çun Xudo,
ə Xudoki

еле ə quçəvoz, ə zurəvoz, ənçəq

еле-еле ə quçəvoz; ənçəq-ənçəq;
jətəhər; **еле-еле сдержал себя**
jətəhər doşdəm xysdərə

елка jolka; **украшать елку** jolkərə
varajundə; jolkərə bəzənmiş soxdə

ему ə u, urə; **ему именно так хочет-**
ся kəjltju həci voisdə; **ему повез-**
ло bəxtju ovurdi

епанча jəpinçi

ералаш qərmə-qəriş, qətmə-qəriş

ерепениться nəhsi soxdə, tərsi
soxdə, ə qəhr ofdorə

еретик məzhəbsyz

ермолка ərəxci

ерунда buşə gof, buşə ci

есаул jəsəvul

если 1) əgər, hər goh, əgənər; əjhonə;
2) (в сочетании с глаголами) -gə
(несамостоятельная частица,
пишется слитно с предыдущим
словом); **если нужно будет, то**
напишу gərək bisdəgə minyvy-
sym; **если купишь** visdorigə;

если бы я тебе говорил mə ə ty
mugufdyrymgə; **если бы я тебя**
ударил mə tyrə mizərymgə; **ес-**
ли мы проведем эту работу
imu i korə bərdimgə; **если есть**
hisdigə; **если нет...** nışdigə...;
если бы əgər; koş, koşki; **если**
так həci birəki; **если будет так**
hərgoh həci imbu; 3) birdən (в
знач. усилим. частицы); **а если не**
придет? birdən nə omo?

естественно həlbətki; həlbəttə,
şəksyz; **я, естественно, тут же**
отправил письмо mə, həlbətki,
zuri fyrsorəm koqozə

естественный 1) xolis; 2) təbihəti;
3) paşut

естество təbihət

естествоведение divəhnomə,
təbihətnomə

естествознание divəhdani

есть I (кушать) xurdə, ci xurdə,
xurəg soxdə; nyş soxdə; *перен.*
dəbərde; **есть глазами** ə
cuməvoz xurdə

есть II (предикатив) hisd, hisdi; у
него **есть деньги** urə pul hisdi;
у меня **есть своя профессия**
məgə sənihətmə hisdi; ; **есть ли**
hisdimi; hisdigə; **я не знаю, есть**
ли у меня эта книга mə nəş
danysdənym, hisdigə məgə i kitob

ехать rafdə

ехидничать təlhə gofhorə gufdirə;
перен. zəhər dorə

ехидный təlhəzuhuni, pisə nijət;
hilləkor

ещё част. 1) gənə, diyə, hələm, hələ;
он пока ещё ребенок u hələ
həyli; **какие ещё новости?** diyə
cy xəbər hisd?; **что ты ещё поел?**
diyə cy xurdəj?; **там кто ещё**
был? unço diyə ki bu?; 2) həm; 3)
(выражение сравнения) diyəş;
ещё холоднее diyəş xinik; **ещё**
холоднее diyəş xub; **ещё труд-**
нее diyəş cətin; **ещё раз** gənə,
gənəş; dyborə; jəbojgə, jə bojgəş;
ещё при жизни Авраама
Ovrohom soq hisdi-hisdi

Ж

жаба бəq

жадина təməhkor, səqət; səxd; *перен.* nədirə

жадничать təməhkori soxdə, səxd
soxdə, səqəti soxdə

жадно 1) ə təməhkorirəvoz; 2) ə kələ
həvəsəvoz; **жадно** **смотреть**
cum dokoşdə

жадность təməh, cumgisnəi,
gisnəcumi; nədirəi; səqəti, səqətlug;
təməhkori; *перен.* səxd; **с жадно-**
стью ə təməhkorirəvoz

жадный cumgisnə; siroiəbirəgor;
səxd; təməhkor; səqət; **жадный**
человек səqətə odomi;
gisnəmyrd; **жадный на деньги**
pulpərəs; **быть не жадным до**
всяких благ, имея собственный
достаток cumsiroi birə, cumtux
birə

жадюга təməhkor, səqət; səxd; *перен.* nədirə

жажда 1) (*желание, потребность*
ить) təšnəi, gugup; **меня муча-**
ет жажда mə təšnəjum; mə
gugup gyrdi, gugup zərəm əri ov;
с чувством жажды ə
təšnəirəvoz; 2) *перен.* dyləsxu,
dylsuxdəi; **испытывать сильную**
жажду dyl suxdə; 3) *перен.*
həsrətmundə; <> **жажда крови**
xungiri; **охваченный жаждой**
крови xungir

жаждать 1) təšnə birə; 2) həsrəti
kəşirə, vojə soxdə

жаждущий təšnə; **дать воду жаж-**
дущему təšnərə ov dorə

жакет çaket

жалеть həjf kəşirə, həjf omorə,
həjfbəri omorə; jəzuqi omorə,
qimiş soxdə, pəşmu birə, rəhm
omorə, rəhm bərdə; rəhmi soxdə;
жалеть кого-либо dyl suxdə,
dərdjurə kəşirə; ə hol darəfdə

жалить gəzirə

жалкий bicorə, fəqir; jəzuq; hociz,
hociz-hovond; miskin; kurtoliḥ,
bədmozol; ə xəṛəbə hol mundə;
стать жалким fəqir birə

жалко həjf, həjfi

жало 1) nəštər (*у некоторых насе-*
комых - пчел, ос, шмелей и т.п.);
tikon, zuhun mar; 2) dərzə, gəz

жалоба şykəjət, dod; giləi; **подавать**
жалобу şykəjət nyvysdə, şykəjət
dorə

жалобно jəzuq-jəzuq, jonugly,
jonugly-jonugly; qəmgyn; fəqir-
fəqir

жалобный jonugly; şykəjətlı

жалобщик şykəjətci

жалованный bəxşirəi

жалованье məhinə, jəmahi; myzd

жаловать bəxşirə omorə, bujurmış
soxdə; təşrif övurdə

жаловаться şykəjət soxdə, dod
soxdə; giləi soxdə

жалостливый nazukə dyl,
rəhmber, rəhmly

жалостно jəzuq-jəzuq

жалостный jonugly

жалость insofi, jəzuqi, jəzuqi bərdə;
rəhm, rəhmi; <> **чувствовать**
жалость к кому-либо dyl suxdə

жалующийся giləisox

жаль həjf; həjf ki; **жаль, что не со-**
хранились те бумаги həjf ki
nəmundi u koqozho; **за него и**
жизнь свою не жаль отдать ə
xotur ənu çunəş dorə həjf nisdi; <>
как жаль! ej, dodi-bidod!

жалящий gəzirəgor

жандарм çandarm

жанр çanr

жар 1) gərm, gərmi, gərmişi; byrki;
ləhbət; kuşov; 2) *перен.* qyzdyrmə;
3) qizqini, qizqinlyi; 4) hərarət,
həvəs, əşq

жара gərmə hovo; gərmi; **жара в этом году сильнее прошлогодней** imisal gərmi əz porinə bətəri

жарение voburçundə, voburçundəi

жареный burçundə, voburçundə, voburçundəi; qovurmə; qovormiş; çoqundə; **жареная пшеница** çoqundə gəndym; qovurqə; **жареный горох** loblobi

жарить 1) burçundə, voburçundə, çoqundə; 2) (до образования поджаренной корки) çux dorə, çux soxdə

жариться byrçirə, qovormə birə; **чтоб тебя поджарили** *бран.* qovormə qərdoş

жаркий gərm, qizqin

жарко gərm, qizqin

жаркое voburçundə, voburçundəi; qovormə

жаровня 1) mənqəl (manqal); 2) soç (жаровня в виде железного выпуклого диска, на котором обычно пекут тонкие лепешки); лепешки, испеченные на этой жаровне lovoş soçi

жар-птица simyrg

жасмин çasmin (cicək)

жатва 1) bicin; vəxd bicini; 2) *дерб.* durundəi

жатка moşin bicin soxdəniho

жать I 1) sixmiş soxdə, şişirə; 2) çarundə

жать II 1) bicin soxdə; 2) *дерб.* durundə

жбан ləh (глиняный)

жвачка səqyz; cətlənqyz

жвачный çavusdəi, çavusdəni; **жвачное животное** cərəvo

жгучий suxundəi, səxd, tynd; çiz

ждать guzət soxdə, sabur soxdə; **за-ставляющий** **ждать** bənduvonci; **заставить ждать** *кого-либо* bənduvon soxdə

же I част. 1) hə (употребляется для усиления, подчеркивания зна-

чения слова, смыслового содержания высказывания); **точно такой же** hə əzuni; **в это же самое время** hə u vəxd; **в ту же минуту, тут же** hə u dəqiqə; **точно так же** hə həsu; 2) bəs, rəs (употребляется для усиления выразительности вопроса, ответа и т.п.); **что же будет потом?** rəs bəqdə cy birəni?; 3) ki; **ты же не знаешь урока** ty ki nuborə nəsda; 4) əxi, hələ, lap; **что же случилось?** cy biri əxi?

же II союз ənçəq

жевать çavusdə

желание diləg, qyrgm, həvəs, lovə, lovo, lovo-foşvo, məjl, mətləb, nəfs, nijət, rəj, təməh, voje, voigə, voisdə, voisdəi, xosdəi; **по собственному желанию** ə voisdəi xuşdərvəoz; **иметь желание** voje birə; **против желания** voigəsyz; **исполнить желание** mətləb vorovundə; **по доброму желанию** ə xuşholirəvo; **без желания** narum-narum; <> **предмет желаний** mirod

желанный, желанная qonuq dyl, həziz, həzizə dust, voigəi, voigəly; **быть желанным** voigəly birə

желательный voisdə ci

желать voisdə, xosdə; dyl voje soxdə, voigə soxdə, voje soxdə; dyl xosdə, ə dyl ofdorə; **желаю Вам здоровья, благополучия!** xosdənym ərişmu çunsoqi, salamatil; **желать долгих лет** lovə xosdə; **достигнуть желаемого** ə mirod rasirə; **желать кому-либо мира** şolumi xosdə; **желаю вам мира, благополучия!** xosdənym ərişmu şolumi, salamatil; **желать удачи** simantubu soxdə; **желаю долголетия!** zihoş!

желающий xosdəgor, qonuq; **быть желающим** *чего-либо* qonuq birə

железный ohuni (hovuni); **железная дорога** rəh ohuni

железо dəmyr, ohun (hovun)

желоб nov, novcə

желобок novcə

желтеть zərd birə
желтизна zərdə loko, zərdi
желтоватый zərdi təhər; zərdə xuno
желток zərdi; **яичный желток** zərdi xoja
желтуха zərdi (болезнь)
желтый zərd
желудок 1) qəbcixur; **у меня болит желудок** qəbcixurmə ədəj dord dorə; 2) məhdon; şyqəm; **расстройство желудка** şyqəmi
жёлудь palud
желчный kinly, oqu, tynd; **жёлчный пузырь** kisəj zəhlə
жёлчь zəhlə
жеманиться naz soxdə, məzə dorə
жеманница 1) nazdorəgor; 2) kəmədəb
жеманничать məzə dorə, naz soxdə
жеманно nazly-nazly, ə nazəvoz
жеманность naz
жеманный nazly, nazsox
жеманство 1) məzə, məzə dorəji; naz, ərk-naz; 2) bədəhərəkəti
жемчуг mirvori, inçi; çəvhər, çəvohil, çəvohir
жемчужинка myhrə, inçi
жена zən; **без жены** zənsyz; **муж и жена** zən-şyvər; **жена брата** zənbiror; **жена деверя** homboçu; **жена дяди** zəxolu (брат матери); **жена дяди** zəhəmlə (брат отца); **имеющий одну жену** jəzəni; **новая жена по отношению к прежней** (при многоженстве) hovu
женатый zənly, əvly, əvlənmiş, kiflətly
женить məhr soxdə, zən xosdə, duxdərə xosdə, əvlənmiş soxdə; **женить сына** duxdərə əri kuk xosdə

женитьба zənxosdə, hərysi; məhr
жениться hərysi soxdə, xosdə, zən xosdə, duxdərə xosdə, həton birə, məhr birə, əvlənmiş birə
жених həton, ədoxly (odoxlu), numgyrdə (numkyrdə), domor; **тайная встреча жениха с невестой** ədoxlybazi
женолюб arvadbaz, zənbaz
женолюбивый zənsəvən
женский zəni, zənunə; **женский пол** dəlinə; **женский род** gram. dəlinə
женственный zəni
женщина zən, dəlinə; **молодая женщина** çəvonəzən; **женщина - глава семьи** kələzən; **пожилая женщина** kələ zən, pirə zən; <> **женщина, сопровождающая невесту в дом её жениха в день свадьбы** jəngə
жердь poja; durazə capar; qəjil
жеребёнок dəjcə
жеребиться zəndə
жерех (рыба) xəşəm
жерло ləhə
жернов sənq jəsijov, sənq jəsijovi; dasdar
жертва 1) qurbu, nədəvo, soduqo (sodoqo); **стать жертвой** qurbu birə; **приносить в жертву** qurbu dorə; **да буду я твоей жертвой!** (обращение к близкому человеку) soduqo gərdom ərity; qurbu gərdom əri ty, qurbuntı gərdom; 2) tələf
жертвовать qurbu soxdə; **жертвовать собой** qurbu birə
жертвоприношение qurbuni, qurbunidorə; nədəvo; **совершать жертвоприношение** nədəvo soxdə
жест hərəkət soxdəi ə dəşəvoz; dəş vəçəvundəi; dəş şəvundəi
жестикულიровать dəş vəçəvundəi; dəşə şəvundə

жѣсткий səxd; **стать жестким**
səxd birə

жестокий 1) birəhm; biinsof, qəddar, qəzəb, insofsyz, nəinsof, omonsyz, rəhmsyz, sənqədył, xunxur, zalum, zalumkor, zulmkor, zulumkor; 2) *перен.* xudosyz; **жестокий человек** qəddarə odomi; zalumə odomi; *перен.* vəhşi; **становиться жестоким** zalum birə; **жестокое уничтожение** tərgi-tələf

жестоко ə zalumirəvoz, ə rəhmsyzirəvoz; **жестоко притеснять** əzmiş soxdə

жестокосердный sənqədył

жестокость birəhmi; biinsof; insofsyzi, insonjətisyz, nəinsof, omonsyzi, rəhmsyzi, xunxuri; zalumi, zalumjəti, zulum, zulmoti; *перен.* cənəvəri; çollodi

жесть siprə hovun

жестянка tikəj siprə hovun

жестящик dəmyrci

жечь 1) suxundə; 2) çyx dorə; çyx soxdə (*до образования поджаренной корки*)

живительный çun dorəni

жить ruh dorə

живо 1) zu, çəld, zuri; 2) lap ocuq; **живо!** zu boş!

живой 1) soq, zində, çonly (çunly); 2) qovroq, zirək, diliboç (diriboş); **совершенно живой** zipzində; **будучи живым** zində-zində; **живой и невредимый** soq-salamat; **ни жив, ни мертв** niməçun, pələmyrd

живописец nəxyşkor; **мастерство живописца** nəxyşkori

живописный mənzərəly

живот şyqəm; **боль в животе** şyqəmədörd

животворный zindəguni dorəgor

животновод həjvondor, cərəvodor

животноводство həjvondori

животное həjvon, cərəvo

животные 1) həjvonho; **домашние животные** həjvonhoj xunəi; **дикие животные** həjvonhoj culi; 2) *собир.* həjvonət (həjvonot)

животный həjvoni, cərəvoi; **животный мир** həjvonət (həjvonot)

живущий zində

живьем zində-zində

жидкий 1) ruşum; 2) *перен.* zəhif

жижа lihmə; şirə

жизненный zindəguni, həjot; **жизненно необходимый** lap gərəki

жизнеописание zindəgunirə nyvysdəi, həsylomorəi

жизнерадостность şori, xyromi; xəndəgyli

жизнерадостный dylşor, dylvəbər, xəndəgyli

жизнь 1) həjot, hymyr, zindəguni (zindoguni); zihisdəi, zihisdəguni; dulanaçəq, ružgor; **возвращать к жизни** zində soxdə; **возвращение к жизни** zindəsoxi; **лишить жизни** holok soxdə; **при жизни** zində-zində; **обеспечить чью-либо жизнь** zihundə, zijundə; **испортить жизнь** hymyrə püc (curutmiş) soxdə; 2) *перен.* çun; **клянусь твоей жизнью** ə çuntə; **конец жизни** həçəl; **до конца жизни** hymyrluq; tə hymyrboqi; **на протяжении всей жизни** ə duraži hymyr; **все повидавший в жизни** dynjogyrmış, hylomdirəgor

жила damar, rag

жилец həmxunə, kiroci, kironyş, kironyşdəgor, ə kiro nyşdəgor

жилистый qəiši (*пазг.*)

жилище xunə, məskən, mənzył

жилка damar

жилой əri zihisdə

жилы (*выбираемые из мяса при его разделке*) dəxiyo

жилье xunə, jurd

жир pih, ryqən, coqı, kəmtə; dymbə
(*жир с бараньего курдюка*); : **без**
жира ryqənsyz

жиреть coq birə, pih vəşəndə

жирность coqı

жирный coq; pihi

житель zihisdəgor

житие zihisdəi, zihisdəguni

житница hombor təxyl

жить zihisdə; zindəguni kəşirə; hymyr
girovundə; **жить свободно** azad
zihisdə; **жить в согласии** ə rəh
bərdə, ə rəh rafdə; **жить по-**
братски birori soxdə; **жить в**
достатке firəvon zihisdə, ruz dirə,
dəvron kəşirə; **жить кое-как** sərə
ə rəh bərdə; **дать жить** zihundə,
zijundə (*кому-либо*)

житье dulanaçəq; zindəguni; hol; <>
не давать житья кому-либо vizor
ovurdə, vizor soxdə

житье-бытие ruzgor; hol-ruz

жмурить cumə qyçundə; cumhorə
qyçundə (*напр., жмурить глаза*
от солнечного света)

жмуриться cumə hir soxdə, hir
dənişirə

жмурки cumbəsdə; cum bəsdəki

жмых çiçə

жнейка moşin təxylə bicim
soxdəniho

жнец bicinci

жниво bicini

жом çiçə

жонглер huqqəbaz, çongler

жрать gryb. zəhrimor soxdə

жребий cyp; **бросать жребий**,
разыгрывать жребий cyp şəndə

жрец kyhin; minəçib; **занятие жре-**
ца kyhini

жречество kyhini

жужжание viz; səs mägəz

жужжать viz zərə; viz-vizi soxdə

жук byhyly

жулик dəşşəfd, dyzd, çibgir,
fyryldoqci, luti, xəspuş, hələm-
qələm

жуликоватый biçə ədomi, luti-
bombuli, nədyryst, dəşşəfd; **он**
жуликоватый dəşju şəfd

жулье luti-puti

жульничать dyzdi soxdə, kələkbazi
soxdə

журавль durna

журить dəhno zərə

журнал çurnal

журналист çurnalist

журчание: журчание воды fiş, fiş-
fiş; şir-şir; zym-zym, zymzymə;
журчание родников zymzyməj
ən biloqho

журчать 1) zym-zym soxdə; 2) şir-
şir zərə (*о роднике, о ручейке*)

жуткий səxdə (xiniki, tərsi)

жуть bim; tərsi

жюри çyri

З

за *предлог* 1) ə; **за твоё здоровье**
ə soqı ty; **за всю свою жизнь** ə
hymyr xyşdə; **за бесценок перен.**
ə qimət ov; 2) ə pəsə; **за спиной**
ə pəsəj kəmə; **один за другим** ə
pəsəjəki; **погнаться за ним** ə
pəsəju vidovusdə; 3) əvəl, əvəldən;
əzi pyşo, əzu pyşo; **за две недели**
до этого əzi dy hofdə pyşo

заарендовать ə kirov vəgyrdə

заарканить ə kəməndəvoz gyrdə

заартачиться ə qəhr ofdorə; nəhsi
soxdə; poçə səxdə norə; **он заарта-**
чился ə gərdənju ofdori

забава vəçəsdə

забавляться vəçəsədə, vəçəhisdə;
ujnəmiş soxdə

забавник kələkbaz; ujunbaz;
zarafatci, zarifatci

забвение furmiş (furmuş), furmiş;
əz jor vədəşəndəi, furmiş soxdəi;
предать забвению furmiş
soxdə, əz jor vədəşəndə; **быть**
преданным забвению furmiş
birə

забег vidovysdəi

забегать ujon-bujon virixdə

забеременеть həmilə birə, bordor
birə; həil munda

забивать zərə; **забивать молот-**
ком kəcyk zərə

забинтовать bint bəsdə

забирать bərdə; vəgyrdə, vəgyrdə
bərdə

забитый (о человеке) hoçiz, jəzuq,
fəqir

забить zərə; **забить досками** təxtə
zərə

забияка dovhokor, çəngəsür,
çəncələ odomi; sataşgoh, sataşgon

заблаговременно əvəldən; əz
həvəl, ə vəxtju, pyšo-pyşoki

заблагорассудиться: как ему за-
благорассудится cy ə ədylyjy
omorəniğə

заблестеть parlovuş dorə, tovuş
dorə

заблудиться rəhə vir soxdə

заблудший (кайт.) adaşmiş

заблуждаться cəşmiş birə, jəhəlmiş
birə, qələti soxdə

заблуждение jəhəlmiş birəi, qələti

забой I mol kyşdə

забой II zaboј

заболевание azar, nəcoqi, nəxuşi,
xəstəi

заболевать azarly birə, nəcoq birə,
nəxuş birə, xəstə birə

заболевший xəstə, nəcoq, azarly

заболеть azarly birə, nəcoq birə,
nəxuş birə, xəstə birə, kəjfsyz birə;
заболеть чем-либо gyrdə; **он**
заболел гриппом u grip gyrdi;
у меня прихватило сердце
dylməyə gyrd; **заболеть бешен-**
ством quduz birə; **заболеть**
воспалением горла buqoz
omorə

забор boru, capar

забота 1) qəjqu, qəjqukəşi; muqojət;
timor, tiqət; 2) *перен.* naz; **он не**
видел отцовской заботы u naz
bəbəj xyşdərə nədiri; 2) guruni, gu-
rundi; **без забот** dərd-qyssəsyz;
проявлять заботу ə xəjəl birə;
qəjqu kəşirə; qəjqukəşi soxdə; <>
окружить заботой ə sərju cərx
darafdə; **поглощенный забота-**
ми qəjquly

заботы dərdisər

заботиться dənişirə, muqojət birə,
qəjqu kəşirə, timor soxdə; dərjdjurə
kəşirə; ə xəjəl birə

заботливость qəjqukəşi

заботливый qəjqukəş, qəjquly,
tiqətly; çun suxundəgor, dyl
suxundəgor

забрать bərdə; vəgyrdə, vəgyrdə
bərdə

забрызгать murdal soxdə; şəxtə
şəndə

забулдыга kəjfcəi

забывать furmuş soxdə, əz jor
vədəşəndə; əz jor vadarafdə; əz
xəjəl vadarafdə

забывчивость furmişi, furmuş
soxdəi

забытое furmuşbirə

забытый 1) furmişbirə; **быть забы-**
тым furmiş birə; əz jor vada-
rafdə; 2) xom, tom, fəqir

забыть əz jor vədəşəndə, furmuş
soxdə, əz fikir vadarafdə; **забыть**
о совести xyşdərə ə horsyzi
vənorə

забыться ə fikir rafdə; xiflət bərdə,
ə xiflət rafdə

заваливаться 1) duraz birə; 2) ə pəsəj kor ofdorə

заваль pəsmundəi

завалившийся pəsmundə

заваривание dəm

заваривать dəm dorə (cojə), rang soxdə; duşundə

заварка rang; dyşirə coj, dəmxurdə coj; **заварка чая** dəm, rang; **заваривать чай** rang soxdə

завезти bərdə, bərdə rasundə; darəvundə

заведомо danysdə-danysdə, ə qəs-dəvoz

заверение bovorini

заверить bovorin dorə; təslix soxdə

завернуть dopucundə

завернуться dəpicirə; pucundə omogə

завертывать dopucundə; pucundə (vo što-libo); **заворачивать голубцы** jəprəqi pucundə

завершать varasdə

завершаться, tomom birə **завершиться**

завершение bəhəm, ə əxir rasundə

завершенный varasdə

завершить bəhəm soxdə, ə çigə ovurdə, ə sərbəhəm ovurdə; tomom soxdə

завершиться bəhəm birə

заверять bovorin dorə

завеса pərdə

завести qurmiş soxdə (часы, заводную игрушку)

завет vəsijət; vəhdə

заветный ən həziz, ən buholu

завещание vəsijət; письменное завещание vəsijətnumə; сделать завещание vəsijət soxdə; написать завещание vəsijət nyvysdə

завещать vəsijət soxdə, miros pojudə

завзятый həris

завивать burmiş soxdə, qir-qir soxdə; bənd soxdə mujə

завидовать bəxili soxdə, pəxyl soxdə, pəxylluq kəşirə

завинчивать burmiş soxdə,

зависеть ot kogo-libo, ot čego-libo 1) mihtoç birə; 2) перен. а) ə dəs dənışirə (материально зависеть); б) dymju əzir dər dəri

зависимость tobihi

зависимый tobihi; **быть материально зависимым** перен. ə dəs dənışirə

завистливо ə bəxilirəvoz

завистливость bəxili

завистливый bəxil, dylqəlp, qəlp, pəxyl, pəxil; **завистливый человек** bəxilə odomi, bəxilyə odomi; qəlpə odomi

завистник bəxil

зависть bəxili; cum nəvəgiri, pəxili, pəxyl, pəxylluq, cum nəvəgiri; dylqəlp; **с завистью** ə bəxilirəvoz; **сгорать от зависти** əz bəxili suxdə; **склонный к зависти** pəxyl, pəxil; **испытывать чувство зависти** pəxyl soxdə, pəxylluq kəşirə; **лопнуть от зависти** əz pəxili part birə

завитой buruq, buruq-buruq

завитый burov-burov

завить bənd soxdə; burmiş soxdə, qir-qir soxdə

завладевать səhib birə

завлекать əz rəh vədəşəndə

завод I zavod, korxonə

завод II (часов, механизма) qyrmiş soxdə; qurmiş

заводить qurmiş soxdə

заводчик səhib zavod

завоз ovurdəi; **завоз товаров** mol ovurdəi

завозка ovurdəi

заворачивать vəpucundə

заворачиваться picirə (во что-либо); dəpicirə

замороженный ovosunəi, ovosunəly

завсегдашний həmişəki

завтра səbəhi, fərdə; **только на завтра** səbəhiluqə; **у меня осталось работы только на завтра** mərə əncəq səbəhiluqə kor mundi; **завтра вечером** fərdəşəv

завтрак ci səbəhi xurdə, naşdovi

завтракать xurəg soxdə; naşdovi soxdə

завтрашний səbəhi, səbəhki; **завтрашний день** səbəhi, fərdə

завуалировать pərdə kəşirə

завывание vizinə

завывать voj zərə, vizinə zərə

завыть voj zərə, vizinə zərə

завядший paçirə, syrənc

завязать bəsdə; **завязать беседу** suhbət sər gyrdə

завязка bənd, boqləmə

завязнуть batmiş birə

завязывать bəsdə, boqləmiş soxdə; **завязывать узлом** əngyl bəsdə

завянуть paçirə; syrənc birə

загадка kilidləmə; surr (sur), torpaçə

загадочный surrly (surly)

загалдеть səs-kyj soxdə

загар suxundəi (əz ofdoi); sijə birəi (əz ofdoi)

загасить kyşdə

загвоздка cətin, ilyşyg

загиб şəfdi

заглавие sər knig, sər miqrə

загладить dyzəltmiş soxdə, hovomər soxdə; pucundə

заглушать kyşdə, kəm soxdə

заглядеться cum dokoşdə, cum domundə, məhtəl mundə

заглянуть к кому-либо sər kəşirə

загнать zərə dəşəndə; **загнать гвоздь** mix zərə

загнивание pisirə birəi; təhsirə birəi

загнуть qəd soxdə, şəfd soxdə

заговаривать dyndyrmiş soxdə

заговор qəsd, qəsdsoxdəi

заговор ovosu, ovosunə, tilisim

заговорить gof soxdə; zuhun vokurdə; sər guş bərdə; **заговорить кому-либо зубы** əz sər vədəşəndə

заговориться ə syhbət qizişmiş birə

заговорщик qəsdsoxdəgor

заголовок sər miqrə

загон (для овец) jətoq

загораться dəgəşirə

загорелый suxdə (əz ofdoi), çoqundə omorə

загореть suxdə

загореться suxdə

загородить capar bəsdə, pyşojurə gyrdə

загородка capar

загородный ə qiroq şəhər

загороженный pyşo kəşirə omorə

заготовка tədəryk, tədəryki

заградить pyşojurə burra

заграждение capar

заграница əz sərhəd buru; qəribi, qəribluq

загрести vəcirə; **чужими руками жар загребать** *идиом.* mara ə dəs kəsigrəvoz gyrdə

загривок pəsəjsər; (у лошади) kəkyl

загробный: загробная жизнь u hylom

загрузка iyk soxdə; pur soxdəi

загрязнить mundal soxdə; nəbudi soxdə

загрязниться mundal birə

загубить tələf soxdə; səjurə xurdə

загустение xəsdbirəi, xəsdsoxdəi

загустеть xəst birə; **загустеть** *какой-либо поверхности (напр., образоваться сливкам на поверхности молока)* ruj gyrdə

загустить xəst soxdə

зад pəsə, səqri; kun

задаваться qudurmiş birə; quduz birə

задавить xyrd-xəşil soxdə; şişirə; buqmiş soxdə

задание qədəqə; tapşyryq; tapşyrmışi; **давать задание** tapşyrmış soxdə; qədəqə zərə

задаром hovoi, ə hovoi; myftə, pulsyz, bimyzd, myzdsyz; **отдать задаром** ə hovoi dorə, myftə dorə

задастый kələ pəsə; *груб.* dymbəi

задатки qəbilijət

здаток bih; **дать задаток** bih dorə;

здаточный bihi; **здаточная сумма** pul bihi

здать dorə

задача məsələ, mətləb, hisob (hysob)

завдигать ə hərəkət vəngəsə

завдигаться hərəkət soxdə

завдижка həlqə; ruzə; qilindər

завдвинуть kəşirə, hyl zərə

задевать voxurdə; sataş birə; tuxunmiş birə; ilişmiş birə; dira dorə; **задевать** *что-либо* **самолюбие** ə kəşf voxurdə; ə dyl voxurdə; ə qirjət voxurdə; **задевать сказанным словом** gof dəşnovundə; **меня не задевай** ə mə sataş məboş

заделать pəly soxdə, mix zərə

задержанный gyrdəomərə

задержать gyrdə, rəh burra; dusdoq soxdə; *перен.* jəxən gyrdə

задерживать dir soxdə

задерживаться jubonmiş birə, dir birə; **задерживаться до вечера** tə toriki birə poisdə

задерживающий bənduvonci

задерживающийся jubonmiş

задержка əngəlbirəi, dirbirə, dirbirəi, jubonmiş, monih

задёрнуть pişo soxdə

здеть *см. задевать*

задира dovhokor, çəngəsür, hyçətək sataşgoh, sataşgon

задиристость sataşi

задний pəsəi; **задняя сторона** *чего-либо* pəsə; **с задней стороны** əz pəsə

задник pəsə; **задник обуви** pəsəj dəbon

задница *груб.* kun, pəsə

задолго cəndqədər pyşo, əvəl

задолжать qərdxund birə; ə qərd vosdorə

задолженность qərd; qərdxundi

задом pəsəvo

задор qizqini, qizqinlyi

задохнуться tasirə, təngənəfəsi soxdə; nəfəs gyrdə; buqmiş birə

задрать 1) tik gyrdə (sərə); **задрать нос** xyşdərə hyndyr gyrdə; 2) para-para soxdə

задремать xiflæt bərdə, ə xiflæt
rafda; **я задремал** mərə xiflæt
bərdi

задрожать lərzirə

задувать puf dorə, puf zərə

задумать ə fikir gyrdə

задумка məhşovo

задумчиво fikirly

задумчивый xəjolly, fikirly

задумываться fikir bərdə

задут puf dorə, puf zərə

задушевный dyli; əz dyli-çuni; **за-
душевный друг** dūsd ən dyli;
sirdaş

задушить tasundə

задыхаться buqmiş birə, tasirə,
təngənəfəsi soxdə; nəfəs gyrdə

заезжать darafda; **заезжий двор**
kərvonsurə

заем qərd

зажаривать 1) burçundə,
voburçundə, çoqundə; 2) (до обра-
зования поджаренной корки) çyx
dorə, çyx soxdə; 3) kobob soxdə

зажать həl soxdə; **зажать в тиски**
ə mənəgənə bərdə

зажечь 1) suxundə; 2) həvəs dorə,
ruh dorə

зажечься suxdə, əlov dorə

заживание soqolmişi

заживо zində-zində

зажигалка paprusə suxundəniho

зажигание suxundəi

зажигать suxundə, dəgəsundə

зажигаться dəgəsirə; suxundə
omərə

зажигающий suxundəgor

зажиточно firəvon

зажиточность dəvlətməndi, firəvoni

зажиточный 1) dəvlətly,
dəvlətmənd, vorly; pully; firəvon;
зажиточная жизнь firəvonə
zindoguni, firəvonə hymyr; 2)
kəjffju kyki

зажить I zihisdə

зажить II xub birə

зажмуривать cumə qyçundə

зазвать horoj zərə

зазеленеть vəlg vədəşəndə

заземлить ə xori dənərə

зазимовать ə zimisdu munda

зазнаваться qudurmiş birə, quduz
birə

зазнавшийся qudurmiş

зазнайка lovqo, takabur, kələgəd

зазнайство lovqoi, takaburi,
kələgədi

зазнаться lovqoi soxdə, takaburi
soxdə, kələgədi soxdə

зазноба dūsd; çənən

зазор buşluq, hərə, hərəluq

зазорный həjbly, bijoburi

зазрение həjosyzi

зазубренный əzbər soxdə omərəi

зазубривать əzbər soxdə

зазывала çarci, horojci

зазывать horoj zərə, çar zərə

заиграть vozirə

заика pəltək

заикание pəltəki

заикаться pəltəki soxdə; pəltək birə

заикнуться ləhə vokurdə

заимодавец qərddorəgor, ə qərd
dorəgor

заимодатель qərddorəgor, ə qərd
dorəgor

заимообразно ə qərd

заиндеветь: заиндевелo qirov
nyşdi

заинтересовать ə həvəs vəngəsə;
заинтересованный материаль-
но mənfi hətədor

заискивать 1) minəhəfi soxdə; 2)
перен. dyqədə birə

зайти diromorə; dəgmiş birə

зайчонок bala dovşon

закабалить qul soxdə, ə zir zulm
dəhişdə

заказ bujruq, tapşirmiş, tapşyruq

заказывать tapşyrmış soxdə

закал myhkəmi

заканчивать varasdə

заканчиваться tomom birə

закат ofdo darafdəniho vəxd

закатить zərə

закашлять syhrysdə

закашляться syvrə gyrdə

заквасить miçə zərə (молоко);
хəmirə zərə (о тесте); **заквасить**
молоко qətuq zərə

закваситься miçə gyrdə (о молоке)

закваска mojë; хəmirə, mojë хəmiri
(для теста); miçə (для получения
кислого молока); **предназначен-**
ный для закваски хəmirəi

заквашивать mojë zərə; **заква-**
шивать молоко qətuq zərə

закидывать şəndə; **закидывать**
землей xok şəndə; **закидывать**
камнями кого-либо daşqalaqi
soxdə

закипать duşundə

закишать turş birə

заклад I girov

заклад II mərç; **биться об заклад**
mərç gyrdə

закладка nuşunə, binə bory

закладывать (отдавать в залог) ə
girov porə

заклеивать vogosundə

заклеймить lokoly soxdə

заклинание 1) pitik (письменная
формула, по суеверным представ-
лениям, обладающая магическими
свойствами); pitik-həjkəl (амулет
с письменным заклинанием внут-
ри, носимый на теле человека); 2)
ovosu, ovosunə; 3) silir

заклинатель ovosunəci; çindor

заклинать səvgənd dorə

заклинивать paz zərə

заключать (договор) bəsdə,
boqləmiş soxdə

заклучение ənçom, nətiçə; **в за-**
клучение əxirdə; **обвинитель-**
ное заключение təxsirnomə

заклученный I bəsdə

заклученный II dusdoq (dustoq)

заклучивший (договор) bəsdəgor

заклучительный əxiri, əxirinçi

заклучить (договор) bəsdə,
boqləmiş soxdə

заклятый səxdə; qəddar; **заклятый**
враг səxdə dyşmən; qəddarə
duşmən

закованный buxovly; zinçirly (в
цепи); **закованный в цепи арес-**
тант zinçirlyjə dustoq

заковать ə buxov bəsdə

заколдованный ovosunəci,
ovosunəly; ə çələ dəşəndə omorə

заколка I kyşdə (govə)

заколка II sənçəq

заколотить zərə; mix zərə

заколоть kyşdə, vənçirə

закон qonun; zokun; **по закону,**
согласно закону ə qonun gyro,
ə zokun gyro; **свод законов**
qonunnomə; <> **свод законов,**
предписаний и норм, регули-
рующий повседневный быт ев-
рея рел. Şulhon-horux

законный qonuni, zokuni

законовед qonunşunaz
законоведение qonunşunazi
законодатель qonundorəgor
закончить varasdə; ə əxirju vadarafda, bəhəm soxdə, ə çigə ovurdə, ə sərbəhəm ovurdə; tomom soxdə
закончиться bəhəm birə; tomom birə
законпать ə xori dəşəndə; səxd soxdə
закоптельный hisgyrdə
закоренелый 1) kyk qyrdə; 2) kyhnəbirə
закоулок kynç; təngərəhi
закрасться ə pəhəniki darafda
закрепить, закреплять myhkəm soxdə, qoim soxdə
закрепиться 1) myhkəm birə, qoim birə; 2) kyk şəndə, kyk dəşəndə
закрепощенный *перен.* ovsarly
закричать boçəh zərə
закроить burra
закройщик burragor
закром (*отгороженное место в зернохранилище или амбаре для ссыпания зерна*) kəndu
закрутиться burmiş birə
закрученный buruq
закручивание çarundəi
закручивать 1) burmiş soxdə; 2) çarundə
закручиваться burmiş birə
закрывать bəsdə, qili soxdə, səxd soxdə; **закрывать глаза** cum bəsdə
закрываться qili birə
закрывший bəsdəgor
закрытый bəsdə; qilibirə
закупать vosdorə
закупка vosdorəi; tədəryk, tədəryki

закуривать kəşirə (paprus)
закусить naşdovi soxdə; **закусить на ходу** sərpəji ci xyşdərə xurdə
закуска naşdovi
закусочная tukuj naşdovi
закутать pucundə
закутаться picirə
зал zal (zol); salon
залатать pəly soxdə, pəly vənora, pəly-pinə soxdə
залаять hov zərə
залеженеть bəjə zərə, bəjə bərdə; çilid birə, ə çild carundə, ə çilid carysdə
залежалый pəsmundə (*о вещах*)
залежаться 1) dəgəşdə mundə; 2) hysyl birə, hysyl birə mundə (*напр., залежаться товару*)
залезать darafda; **залезть в долги** ə qərd ofdorə, ə qərd darafda
залепить zərə, vogosundə
залетать par zərə
залечивать xub soxdə
залечь dəşəndə
заливка vogosundə
залог I girov; **отдавать в залог** ə girov norə
залог II omonət, zomin
заложить (основу) binə norə
заложник zomin, omonət
залп ataş, zalp
залюбоваться dənişirə ləzət vəgyrdə
замазать zərə, suvoq zərə, murdal soxdə; rujurə pucundə
замазка suvoq zərəi, molə kəşirəi
замазывание *перен.* pucundə, pucundəi (*проступка, вины*)
замазывать 1) molə zərə; 2) *перен.* sərjurə dəgyrdə

замалчивать səmə byrra, sys poisdə
заманивать furmundə ovurdə
замарать cылki soxdə
замаскировать pəhəni soxdə
замаскироваться pəhəni birə
замаслить ryqəni soxdə
замахать dəmə vəçovundə
замашка hədət, hərəkət
замедление jovoşbirə, jovoşbirəi
замедлиться (о движении, о скорости) jovoş birə
замедлять (движение, скорость) jovoş soxdə; dir soxdə
замена bədəl, əvəz, dəğişi
заменить ə çigəju norə, dəğiş soxdə, əvəz soxdə
замениться dəğiş birə, əvəz birə
замер vərovurd, vərovurdi
замереть xyşg birə munda, sysd birə; los birə; **бурный поток реки замер** şəx nıkərə los biri
замерзание bəjisdəi
замерзнуть bəjisdə, bəjysdə
замёрзший bəjəbərdə
замеривание vərovurd, vərovurdi
замертво myrdə
замерять vərovurd soxdə
замесить xəmi soxdə
замести çaru zərə
заместитель çigəgir
заметить dirə, ə sər ofdorə, nuşunə soxdə; **быть замеченным** ə cum rasd omorə;
заметка nuşunə, xəbər, cyklə ixdilət
заметно vədini
заметный gyrkəmli, vədily, oşgor, ojdun
замечание fikir, tyhmət; **делать замечание** tyhmət dorə;

daşqalaqi soxdə; **получить замечание** tyhmətly birə; **заслужить чье-либо замечание** gof xurdə əz kınigə
замечательный əntiqə; lap xub, xub-xub; *разг.* qijəmət
замечать dirə; vinirə; **быть замеченным** ə cum rasd omorə; **не замечать** cum bəsdə
замешательство cəşmişi
замешивать xəmi soxdə
замешкаться dir birə, jubonmiş birə
заминка ilyşyg, əngəli, monihı
замкнуть bəsdə; kilit soxdə, kilit vənorə
замок kilit; **запереть на замок** kilit soxdə, kilit vənorə; **запертый на замок, с замком** kilitly, kilitvəri
замок qələ; qələcə
замолкать səmə burra poisdə; xomuş birə
замолчать səmə burra, gofə burra, lol birə; **замолчи!** sys!
замораживать bəjundə
заморить əz gisnəi kyşdə, gisnə lişdə
замороженный bəjəzərə; **замороженное мясо** bəjəzərəjə guşd
заморозить bəjə zərə
заморозки bəjə
заморочить: заморочить голову sərə qəriş soxdə; sər kəsə dord dorə
заморыш zəhif, nimaçun
замостить sənq dorə
замотать pucundə
замочить tar soxdə, ə ov gyrdə, nəm soxdə
замочный çigə ocor
замуж : выйти замуж ə şyvər rafdə
замужем ə şyvəri

замужняя əvly, şyvəri, şyvərly
замурлыкать mihov zərə (pişigə xuno)
замусолить cылkin soxdə
замусорить xok-xokoru soxdə, zibili soxdə, zir-zibili soxdə
замутить (vody) lihə soxdə, bulanmış soxdə, mundal soxdə
замутненный lihəgyrdə
замутиться bulanmış birə, lihə birə, lihə gyrdə; mundal birə
замухрышка pinti, səliqəsyz
замучить həzijət dorə
замша zamşa (pusd)
замшевый zamşi
замысел fikir, nijət, məhşovo, mətləb, plan
замыслить fikir soxdə
замысловатый cətin
замышлять что-либо əz dyl giroşdə
замять хыsyndə, sərgjurə pucundə
замяться pərt birə, хыşdəрə vir soxdə
занавес pərdə
занавесить pərdə kəşirə
занавеска pərdə; hyçə, hyçlə (перед постелью новобрачных); за ширмой новобрачных ə pəsəj hyçə
занавешенный pərdəly
занемочь azarly birə, bihol birə, holsyz birə
занести bərdə ovurdə; darovundə; занести инфекцию azar vəngəsə
занимательно mərəqlı
занимательный mərəqlı, məzəly
занимать 1) (кого-либо) məşqul birə, myxşyl birə, myxşyl soxdə; 2) (место) gyrdə; **занимать** чем-либо ненужным sərə qəriş soxdə; за-

ниматься тяжелым трудом перен. homboli soxdə
заново tazadən
заноза tikon, təly, tiliş
заносить 1) dəbərdə; 2) vokurdə kyhnə soxdə
заносчиво takaburly, ə takaburirəvoz; kələ-kələ; **говорить заносчиво** kələ-kələ gof soxdə
заносчивость takaburi; quduzi
заносчивый qudurmiş, qudurqon, quduz, lovqo, sərkələ, sərtik, takabur, takaburly; **сделать заносчивым** кого-либо quduz soxdə; **стать, становиться заносчивым** takabur birə
заночевать şəv poisdə
заношенный kyhnə birə
зануда 1) uzunci; 2) перен. qəmiş
занятие kor, kor-bor, myxşyli, məşqulijət, pişə, sənihət
занятно mərəqlı
занятный mərəqlı
занятость məşquli, myxşyli
занятый, занятый 1) myxşyl; məşqul (работой, делом); **быть занятым** (чем-либо) myxşyl birə; məşqul birə; sər qəriş birə; 2) gyrdəomorə; **быть всецело занятым** чем-либо sər bənd birə
занять I ə qərd visdorə
занять II gyrdə
заняться myxşyl birə
заоблачный 1) əz bulutho zəvər; 2) xəjöl; 3) həqcyz
заодно ə jə çigə; hə ə jə vəxd
заокеанский əz okean ə u taraf
заорать boçəh zərə
заостренный bimbiz; tiç birə
заострить tiç soxdə
заочно nədirə

запретить nəhişdə; **запретить**
говорить zuhunə bəsdə

запад 1) məhərov; 2) ofto-burov,
ofto-darov, ofto-furov

западный məhərovi; **западные**
страны ulkəhoj məhərovi

западня çələ, tələ; tur

запаздывать dir birə

запаковать bəsdə

запальчивый hyršly

запамятовать əz fikir vədarafdə

запас tədəryk, tədəryki; hitijot,
hitijoti

запасливый hitijotly birəgor,
hitijoti dirəgor

запасть ofdorə

запах buj; **без запаха** bujsyz; **не**
имеющий запаха bujsyz; **изда-**
вать запах buj dorə; **дурной**
запах bədə buj, xəbəbə buj; **при-**
ятный запах a) xuşə buj; б) rihoni

запахать koşdə, şum soxdə, şum
zərə

запахнуть buj omorərə sər gyrdə

запахнуть 1) kəşirə; **запахнуть за-**
навески pərdərə kəşirə; 2) ə sər-
sərgəki qəd soxdə; **запахнуть по-**
лы (xalata) ətəkhərə ə sər-
sərgəki qəd soxdə

запачканный lokoly, nətəmiş;
maladi

запачкать bulanmış soxdə, cylki
soxdə, mundal soxdə, cylki soxdə,
xok-xokoru soxdə

запаянный lihim

запаять lihim zərə, vogosundə

запевать məhəni xyndə

запекание voburçundə, voburçundəi

запекать voburçundə

запеленать 1) dopucundə; 2) qindəq
soxdə

запениться kəf soxdə

запереть kilit soxdə, kilit vənərə;
bəsdə

запертый qili, qilini; **быть запер-**
тым (на ключ, на замок) qili birə

запеть məhəni xyndə

запечатать myhyr vənərə

запечь voburçundə, ə qəriş xəmi
burçundə

запивать hənçirə, icki hənçirə,
dərmu xurdə

запинаться zuhun carysdə

запирательство nəhsəxdə

запирать bəsdə, qili soxdə, ruza
vənərə

записать nyvysdə

записка koqoz, kutəhə koqozlə

записной: записная книжка dəftər
çibi; dəftərlə

записывание nyvysdəi

записываться nyvysdə

запись nyvysdəi; nyvysho

заплакать girisdə

заплата, заплатка pəly; pinə (на
обуви); **класть заплату** pəly
vənərə; **с заплатой** pəlyi,
pəlybirəi; **состоящий из много-**
численных заплат pəly-pəly

заплатанный pəlyi, pəlybirəi

заплатить pul dorə; **заплатить**
штраф ştraf dorə

заплата pəly, pinə

заплаты собир. pəly-pinə

заплесневелый karəgyrdə

заплесневеть kara gyrdə, kif
gyrdə; **хлеб заплесневел** nun
kara gyrdi

заплести mujə bənd bəsdə

запломбировать plomb zərə

заплыв yzgyrmərəi

заплясать vəçəsdə

заповедь vəsiyyət, ugut, nəsihət, topşyryg

заподозрить şybhə birə; şək soxdə

запоздать dir birə

заполненный pur, pur-puri

заполнить pur soxdə

заполночь niməşəv bəqdə

запомнить ə jor gyrdə, ə xəjöl döşdə

запонка zaponka

запор I мед. səxdi, qəbiz

запор II kilit, ruza, bəsdə, qili

запотевать ərəq soxdə

запрет qədəqən, nəhişdəi

запретить qədəqən soxdə, hərym soxdə

запрещение qədəqən; nəhişdə

запрещенный рел. hərym (hərim) *(трефное; непригодная к употреблению пища по канонам еврейской религии)*

заприметить кого-либо cum vənərə; cum munda

запрос talab, talabi; mətləb; surqu

запросить talab soxdə

запруда bənd

запрудить bənd kəşirə

запрягать dəbəsə

запрягать pəhəni soxdə

запрячь dəbəsə

запугать tərsundə

запугивание bulədorə; tərsundəi

запугивать bulə dorə, tərsundə

запуск ə kor dəşəndə

запустение buş munda, odomisyzi, xərabə munda

запутанно qətməqəriş

запутанность qətməqərişi, qərişuqi, ilyşygi

запутанный ilyşygly *(трудный для уяснения)*; qətmə-qəriş, qətmə-qəriş; çənçəli; **запутанное дело** çənçəl

запутаться ə ilyşyg ofdorə

запущенность bərbodi

запущенный bərbod

запылить tuz soxdə

запыхаться nəfəs gyrdə

запястье biləg

запятая doqmən

запятнать lokoly soxdə, loko vəngəsə

зара *(кость для игры в нарды)* zar (zər)

зарабатывать qəzonç soxdə

заработный: заработная плата həq zəhmət

заработок qəzonç, pərnoso

зараженный azarly

зараз hə jəbo, birdən

зараза azar

заразить azar vəngəsə

заразиться azarly birə; **заразиться** *чем-либо* gyrdə; **заразиться** *гриппом* grip gyrdə; **он зара-** *зился гриппом* u grip gyrdi

заразный azar, azarly

заранее əvəldən, əzəvəl, pyşo-pyşoki

зарев tov-səbəhi

зарегистрироваться tonəj soxdə *(о женитьбе)*

зарезать vənçirə, burra; kyşdə

заржавевший parsi, parsly

заржаветь pars gyrdə

зарисовать sirot kəşirə

зариться cum dokurdə, cum vənərə; cum munda; təməli soxdə

зарница parilti, tov səbəhi

зародить həsyl ovurdə

зародиться həsyl omorə; **так зародилась татская литература** həci həsyl omori literaturaj tati

зародыш 1) moǝ; 2) riša

зарождаться jaratmiš birə; **как зарождалась татская литература** cytar jaratmiš birigə literaturaj tati

зорождение jatatmiš birəi, jaratmiši

зарок gof dorəi; tubo; **дать зарок** gof dorə; tubo soxdə

заронить dəšəndə

заросль kuləluq; **заросли** kulə-kuləji

зарубать vənçirə

зарубцеваться xub birə

заручаться razijəti vəgyrdə; **заручиться словом** gof vəgyrdə, gofə vəgyrdə,

зарывать 1) səxd soxdə; 2) dopucundə

зарываться 1) ə col dəšəndə xyšdə; *перен.* əz riz xyšdə vadarafdə (*много позволять себе*)

зарыдать girisdə; ə hinqinǝrəvəz girisdə

заря don; tov-səbəhi; sub-səbəh

зарядить, заряжать pur soxdə

засада daldə

засадить nuşundə

засалить ə ryqən dacarundə

засахаривать šəkəri soxdə; qəndi soxdə

засверкать par-par yşyq soxdə

засветить dəgəsundə

засветло subsəbəh, cin səbəh

засев koşdəi

заседание kurabirə, kurabirəi; məclis; **собрание ученых** məclis ən hilmciho

засекать nuşunə soxdə

засекретить pəhəni soxdə

засесть nyşdə

засечка nuşunə

засечь nuşunə soxdə

засеянный koşdəomorə

засеять koşdə, tum šəndə

засидеться 1) xəjli nyşdə, dir nyşdə, nyşdə mundə; 2) həsyl birə, həsyl birə mundə (*напр., засидеться в девках*)

заскочить dəgmiš birə; **я еще раз заскочу к тебе** mə gənə dəgmiš imboşum ə ty

заслать fyrsorə

заслонять toriki soxdə (*от света*)

заслуга hinər; vərzyşi

заслуженный vərzyşly

заслужить, заслуживать vərzirə (*быть достойным чего-либо*); qəzonç soxdə; **заслужить доверие** ihdibor qəzonç soxdə; **заслужить что-либо** замечание gof xurdə əz kinigə,

заслушать šinirə, šinovusdə; guş vokurdə

засмеять qələqi soxdə

засмеяться xəndysdə

засмотреться ə həvəsəvoz dənişirə

заснуть xisirə, ə xov rafdə

засоренный zibili

засорять zibili soxdə, zir-zibili soxdə

засов qilindər, ruzə

засол mynykşəndə, ə mynyk dənorə

засолить mynyk šəndə, şur soxdə

засолка mynykşəndə, ə mynyk dənorə; mynyk soxdə

засорить tuz soxdə, zibil soxdə

засохнуть xyşg birə

засохший xyşg; bymyzd; quromit

заспанный xovoly
застава bənd, qərəvul, qərəvulxunə
заставить, заставлять məçbur soxdə, qərdxund soxdə
застать ofdə
застегивать, застегнуть bəsdə, dəzərə; **застегивать пуговицу** dugmərə dəzərə
застежка tuqə, bənd, carpaz
застеклить şişə dəşəndə
застенчивость həjbkəşi, həjoməndi; utanmişi, utalmişi; şərməndəi
застенчивый həjbkəş; həjomənd, həjoly; utançəq; utanmış, utalmış; şərməndə
застирать что-либо sərjurə dəgyrdə
застрелить dyşəg dəşəndə
застой poisdə, poisdəi; **застой в торговле** kəsodi; **переживать застой в торговле** kəsodi kəşirə
заstopориться nəhs gyrdə; nəhsi gyrdə
застреленный gulləzərə, gulləzərəomərə
застрелить gullə zərə, gullə zərə,
застрельщик korə əvəl sərgyrdəgor
застроить vokurdə
застрять munda; ilyşyg birə; **застрять в горле** ə bugoz munda
застудить bəjə zərə
заступ bil
заступить çigəjyrə gyrdə
заступить tarafjurə doşdə; tarafjurə gyrdə; tarafdori soxdə
заступник tarafdor; **быть заступником** tarafdor birə; **<> не имеющий заступника** перен. jonsyz
заступничество tarafdori
застывать 1) xinik birə, bəjə zərə munda; 2) xyşg birə; **застыть в**

изумлении перен. xyşg-ququz birə
засуетиться ə dəs-poj ofdora
засунуть dəşəndə
засуха quroqi, xyşgi, quroqluq
засухоустойчивый ə quroqi dovomdorəniho
засушивать, засушить xyşg soxdə
засушливый quroqi, xyşg
засыпать fyrsorə
засыпать tihi soxdə, pur soxdə; **засыпать землей** xok şəndə
засыпать xisirə
засыхать xyşg birə
затаивать pəhəni soxdə
затапливать gərm soxdə
затаскать şitijyrə vədəşəndə (о изношенных вещах; о часто употребляемых словах и выражениях и пр.)
затащить kəşirə bərdə
затвердевать səxd birə
затвор kilit, ruza, qili; **запирать на затвор** qili soxdə; **петля затвора** ruza
затворить bəsdə; qili soxdə; ruza vəporə; **затвори дверь шпингалетом (петлей)** ruzağ dəgə vəni
затворник xunənyş
затейливый məzəly
затейник ojunbaz (ujunbaz)
затем bəqdə; pəsdə (дерб.)
затемнить 1) siyə soxdə; 2) tor soxdə, torik soxdə, toriki soxdə
затенить siyə kəşirə, sojə gyrdə
затереть təmiz soxdə
затерять vir soxdə
затея 1) kor, fikir, vozi; huqqə; 2) перен. ujun, vozi

затеять dyzəltmiş soxdə, sər gyrdə;
затеять дело kor vokurdə

затихать loş birə; sysd birə, burra
poisdə, sokit birə, jovoş birə

затишье sokiti

заткнуть bəsdə; **заткни ему рот**
bəsd ləhəj ənurə

затмение pyşo gyrdə, qərənluqi; **за-**
тмение (луны, солнца)
gyrdəomorə

затмить pyşojyrə kəşirə, ə sojə
pojundə

зато ɔmmo, ɔnçəq, ə u nədənişirə

затолкать hyl zərə

затонуть batmış birə; qərq birə

затопить I suxundə, ataş vənərə

затопить II batmış soxdə

затоптать voşışirə

затор ilyşyg

затормозить pojundə, monihi
soxdə

заторопиться təhədi soxdə

затосковать dorixmiş birə,
dorixmiş kəşirə

заточение dustoq birəi, dustoq
soxdəi

заточить I dustoq soxdə, surgun
soxdə

заточить II tiç soxdə

затрата xəqç

затребовать voisdə, talab soxdə

затрещина silla, şopoloq

затронуть voxurdə

затруднение cətin, əngəli, əngəl-
birəi; monih; təngi; **испытывать**
затруднения təngi kəşirə

затруднительный cətin, myşqyl;
затруднительное дело əngələ
kor; **затруднительное положе-**
ние cətin; *перен.* təngi; **очу-**
титься в затруднительном по-
ложении cətin kəşirə; *перен.*
təngi kəşirə; **попасть в затруд-**

нительное положение ə cətin
ofdorə; *перен.* ə təngi ofdorə; **по-**
ставить кого-либо в затрудни-
тельное положение ə cətin
vəngəsə

затруднять ə cətin vəngəsə

затрудняться cətin kəşirə

затуманивать tor soxdə

затуманиваться tor birə

затхлый bujomorəni

затыкать bəsdə

затылок pəsəj gərdən, qofo, qofoj
sər, pəsəj sər, mazala

затычина şəpoloq

затычка probkə

затягивать kəşirə

заумный qəliz

заунывно qəmgyn; jonugly,
jonuqly-jonugly

заунывный jonugly

заупрячиться ə qəhr ofdorə

заурядный mijonə

заусеница (на металле) tiliş

заучивание vomuxdəi; əzbər soxdəi

заучивать vomuxdə, əzbər soxdə

захват zaft

захватить gyrdə, vəgyrdə, zaft
soxdə

захваченный gyrdə omorə

захватчик zaftsoxdəgor

захворать azarly birə, xəstə birə

захиревший pələmyrd

захиреть ləqər birə, əz hol ofdorə,
zəhif birə

захлебнуться buqmiş birə

захлебываться buqmiş birə, ə
bugoz mundə

захлестать qəmcil zərə

захмелевший kəjfly; xumər

захмелеть pijon birə; kajfly birə

заход darafdəi

заходить 1) darafdə; **не заходи**
глубоко ə luqoni mādara; **захо-**
дить к кому-либо sər kəşirə,
voxurdə

захолустный əz mərkəz dur

захолустье durə çigə, pəs munda
çigə

захотеть voisdə; əz dyl giroşdə

захототать xəndysdə

захрапеть pyx zərə

захромать ləngysdə

захудалый dyškyn, kosibbirə

зацепка ilişmişi

зацепление ilişmişi

зацепляться ilişmiş birə

зачастую ambarə vəxt, zuri-zuri

зачаток rişa

зачать 1) sər gyrdə; 2) hənilo birə,
bordor birə; həil munda

зачем ərey, əri cy, əz cy tovun

зачёркивать puzmiş soxdə

зачёркивание puzmişi

зачёркнутый puzmiş

зачесать 1) xorusdə; 2) şunə zərə

зачесть hicob soxdə

зачин syfdə

зачинщик 1) sər gyrdəgor; 2)
səbəbkor

зачислить qobul soxdə

зачитать xundə; kələ-kələ xundə

зачтенный kov; чур не в зачет!
kov nisdi!; **не засчитать** kov
nəsoxdə

запахать lyng vəcirə; poj vəcirə

зашивать duxdə, pəly soxdə

зашнуровывать qəjtonə
girövunda

заштопать pəly soxdə

заштукатурить 1) molə zərə; 2)
rujurə pūcunda

защелка zuhun, zuhun kilit

защемить sixmiş soxdə

защита 1) qəlxənd; dəjoq; 2) vəkili;
3) *перен.* daldə; **найти защиту**
daldə gyrdə; **быть чьей-либо**
защитой ə daldəju poisdə

защитник 1) vəkil; 2) qəlxəndci

защищать 1) tarafjurə doşdə;
tarafjurə gyrdə; tarafdori soxdə; 2)
vəkili soxdə

защищаться qəlxənd birə, qəlxənd
poisdə

заявитель ərzəci

заявить gufdirə, məhlym soxdə,
xəbər dorə

заявка talabnomə (tolobnumə)

заявление ərzə; **подать заявление**
ərzə dorə; **податель заявления,**
составитель **заявления**
ərzənyvysdəgor

заядлый 1) gati; 2) həris

заяц davşon, dovşon

звание num

звать hoj zərə; horəj zərə, buruç
zərə; *дерб.* ogol zərə; **позови его**
horəj zə urə; **звать на помощь**
voj zərə; **как тебя зовут?** tyğə cy
numi?

звезда *астр.* asdara, astara

звездный asdarai, cyməngəi

звездочет 1) asdaraşumor; 2)
minəçib

звезды небосвода asdarahoj həsmu

звенеть zing zərə, zing soxdə;
zingirov zərə; dəng soxdə; **звенеть**
в ушах ə guş zing zərə

звено 1) həlqə (*звено цепи*); **состоя-**
щий из звеньев həlqəly; 2) dəstə

звеньями həlqə-həlqə (*звено цепи*)

звереныш vəcəhəjvon

зверинец həjvonxonə, həjvonxunə
звериный həjvoni, vəhşi
зверолов ovci həjvonho
звероподобный həjvonsifət (*не-пен.*)
зверски ə vəhşijətirəvoz
зверский həjvoni, vəhşi
зверство vəhşii, vəhşijəti; çənəvəri,
зверь vəhşijə həjvon
ЗВОН zing (zəng); səs zing (səs zəng) ;
беспрерывный звон zingə-zing;
(звон струнного инструмента)
 dinqilti
звонарь zəngzərəgor; zingsoxdəgor
звонить zing zərə (zəng zərə); zing
 soxdə (zəng soxdə); **беспрерывно**
звонить zingə-zing soxdə (zingə-
 zing zərə); ; **кто звонит?** kini
 zingsoxdəgor? *(по телефону, в*
дверь и т.п.)
звонкий zingirovi, zingly
ЗВОНОК 1) zingirov; 2) zəng; zing
ЗВУК səs; **звук удара** dəng; **звук от**
трескающегося, лопающегося
предмета cati; **без малейшего**
звука səs-kujsyz
звуковой səsi
звукоподражание ə səs uxşəş
звукоулавливатель səsgyrdəniho
звукоуловитель səs gyrdəgor
звучание 1) səs, səs soxdəi; 2) ovoz;
 oxvozi; **сходное звучание**
 həmovoz
звучать səs soxdə
звучный səslı
звяканье səs soxdəi; cingilti
ЗГИ: ни зги не видно hiciş vədi nisdı;
 cum cumə nəş dirə
здание binə, xunə
здесь inço, ə inço, inçigə
здешний inçigəji, inçigəjini; inçoi,
 inçojini

здороваться 1) xoşomori soxdə; 2)
 səbəh ə xəjr dorə; ruz ə xəjr bu
 dorə; **здороваться за руку** dəs
 dorə
здоровенный zurba, zurbə, zurbo;
 buqur; həjvərə; nəhəng, nəhənk;
 çunly; xijəly
здороветь 1) xub birə, soqləm birə;
 2) zurba birə
здоровила həjvərə; zurba, zurbə,
 zurbo
здоровуший həjvərə; zurba, zurbə,
 zurbo
здоровый I soq, soqləm, xos; zində;
совершенно здоровый sip-soq;
 <> **будь здоров!** soq boş; soq
 gərdoş!; **пусть будут здоровы**
 soqləm boşut
здоровый II qovroq; quvotly,
 guçly, səxd (səxdə bəjə); myhkəm,
 qoim; **сделаться более здоро-**
вым myhkəm birə, qoim birə
здоровье soqi; çunsoqi, kəjf, hol;
 salamati, soqi; myhkəmi; **за твоё**
здоровье ə soqijty; **быть в доб-**
ром здравии soq-salamat birə;
как ваше здоровье? kəjf işmu
 cytami?; cytari holty; **в плохом**
состоянии здоровья holsyz-
 ovholsyz, holsyz-əhvolsyz; **на здо-**
ровье! a) nuş gərdoş!; nyşcon
(пожелание во время еды); б) xoş-
 həlöl, xoş həlölty! *(после трапезы);*
 в) ə çunsoqirəvoz; **носи на здо-**
ровье ə çunsoqirəvoz vokunoş;
состояние здоровья kəjf,
 domoq; <> **подорвать здоровье**
 çun cyrytmış soxdə
здоровяк həjvərə; zurba, zurbə,
 zurbo
здравица ə soqi; ləhəim
здравница sanatorij
здравомыслящий soqləmfikirly
здравствование soqi-salamat
здравствовать zihisdə, soq-
 salamat birə
здравствуй şolum; şolum həlixim
здравый həqylly; soqləm
зебра zebra

зев ləhə

зевака ovorə

зевать 1) tənkaş kaşırə; 2) *перен.* fursatə əz dəs şəndə; buş-buş dənşirə

зевок tənkaş

зевота tənkaş

зеленеть savz birə; savzəi zərə

зеленоватый savztəhər, savzə xunə

зеленоглазый savzəcym

зеленщик savzifurux

зеленый 1) savz; **зеленая равнина** ovloq; **зелёное поле** savzəi, savzəgəhi; 2) *перен.* nərasirə, xom (*неспелый*)зелень 1) savza, savzə; 2) (*для еды*) savzi; həvyç; hər-həvyç (*разнообразная столовая зелень*); **зелень и овощи** hər-həvyç; **продавец зелени** savzifurux

зелье oqu

земельный 1) zimiji, cyli; 2) xoki

землевладелец mylkədor, səhibxori, zimindor

земледелец fəlləh; əkinci

земледелие əkincini; əkinciluq

землекоп xorivəkən

землемер xoripəjmun, xoripəjmundəgor

землепашество koşdəi, xori koşdə

землепашец 1) xori koşdəgor; 2) əkinci; 3) rançbər, rançkaş; **работа землепашца** rançbəri

землетрясение zimilərz

землечерпалка xorivəkən; xorirə vəkəndəniho moşin

земля 1) xok; xori; zimi; **из-под земли** əz zir xori; 2) çigə; 3) dynjoh;

земляк həmcigəi, jəcigəi; həmşəhəri, jəşəhəri

земляника muri

землянка qəzmə

землячество jəcigəi

зеница həjnəj cum

зеркало guzgi

зеркальный 1) guzgii; **зеркальный шкаф** şkaɫ guzgii; **зеркальное производство** guzgicini; 2) *перен.* palaş

зеркальщик guzgici

зерна 1) tum, tumi, don; təxyl; **зерно, выделенное для посева** donluq; 2) cinə (*птичий корм*)

зерносушилка təxylxyşsox

зигзаг şəfd-şur

зигзагообразно şəfd-şur

зигзагообразный cəpə-cəp

зима zimisdu (zimistu, zymysdu)

зимний zimisdunəi (zimistunəi, zymysdunəi); **зимнее пастбище** qışloq

зимовать zimisdunəirə girovundə

зимовье qışloq

зимой ə zimisdu (ə zimistu, ə zymysdu)

злаки təxylho, don, təxyl

златотканый zari, zarly

златоуст şiringofsox

злить hyršly soxdə, qəhri soxdə, qəhrly soxdə, ə qəhr vəngəsə; *перен.* ataş dəşəndəзлиться hyršly birə, qəhrly birə, qəzəbly birə; *перен.* ataş gyrdi suxdəзло I *сущ.* 1) bədi, bolə, bolo, bədbəxti; xərəbi; zobuni; zaral, xəto; **причинять зло** bədi soxdə; xərəbi soxdə; zobuni soxdə; **как назло** əz bədi; **способный причинить зло** xəto, zaral; 2) şər; **добро и зло** xəjr nə şər; **без какого-либо зла** qəsd-qərzəsyzзло II *нареч.* ə hyršəvoz; xuni-xuni

злоба kin, kinhə (kinhoi); hyrş, qəhr, qəzəb, qəhri-qəzəb, qəraz, zobuni; **питать злобу** kin gyrdə; **вымещать злобу, гнев на ком-либо** kinhə vosdorə

злотно təlhə-təli; ə hyrşəvoz; **злотно посмотреть** ə hyrşəvoz dənişirə

злостность hyrşi; şəxsiqərəzi

злостный kinly, qəzəbly, hyrşly

зловещий nəhs, pis

зловоние bədə buj, xərəbə buj

зловредный ambar bəd, bədqiliq; məlhyn; mərdumazar; pis, fitnokor

злодей xətokor, zalum

злодеяние bədə kor, bədkori, bədi, qətili; xərəbi,

злой qəhri; qəhrly; zalum, tynd, kinly; **злая выходка** şər; **злое намерение** xərəbə fikir; **злой дух** həlbys, dəv; çin; **злой умысел** qəraz, şəxsiqərəzi; **злой на язык** təlhədy

злостное заключение bədbəxti

злонамеренность xərəbəniyəti, bədnijəti

злонамеренный bədnijət

злонравный bədəxosijət

злопамятный kindəşdəgor, kingir; kinly

злопамятность, злопамятство kingiri, kindəşdəgori; kinlyi

злополучие bədbəxti, bədmozoli,

злополучный sərboləi, sərboləly

злопыхатель bədgū; bədxoh

злопыхательство bədxohi

злорадный bədxoh

злорадство bədxohi

злоречие bədgui, bədguij

злословие bədgui, bədguij; əz pəsə gof soxdəi

злостно ə qəsdəvoz, ə qərazəvoz, ə qəhrəvoz; danysdə-danysdə

злостный pis, nəhlət

злость qəhr, qəzəb, kin, hirs, hyrş; **со злостью** ə hyrşəvoz

злосчастье bəxtsyzi

злосчастный bəxtsyz

злоупотребление xəjonət; bədnijəti

змееныш vəcəmar

змеепоклонник marpərəs

змеиный ən mar, mari; **змеиное жало** zuhun mari; **змеиный яд** zəhrimor

змея 1) mar; 2) əqdəho; **бумажный змей** corpələng

змея mar

знак 1) burbunuş; nuşunə; **ставить знак** nuşunə soxdə; 2) hym, hymzərə (**знаки, делаемые кому-либо глазами**); **денежный знак** pul koqozi; **знак зодиака** byrç

знакомец toniş

знакомить toniş soxdə

знакомиться toniş birə

знакомство 1) toniş; şinox; 2) bələdi (*с местностью, с работой*)

знакомый 1) toniş; **оказаться знакомым** toniş vədiromorə; 2) şinox; ; **он мой старый знакомый** u kyhnə şinoxməni; 3) bələd (*с местностью, с работой*); **быть знакомым с кем-либо, с чем-либо** bələd birə; **не знакомый с чем-либо** nəbələd

знаменательность hələməti

знаменательный əhmijətləy; hələmətləy

знаменитость məşhurə odomi

знаменитый odly-sonly, odly-şonly

знаменосец bəjroqdor; hələmgir

знамя hələm, bəjroq, bəjdoq

знание 1) danani, danandəi; danysdəi; həxmə; sarrafi, sarrafməndi; 2) bələdi (*с местностью, с работой*); **человек с по-**

- средственными знаниями
kəmdan; человек с большими
познаниями sarraf, sarrafmənd
- знатность** həsyli
- знатный** həsylli; odly-sonly, odly-
şonly
- знаток** ambardan; danan, danandə,
danənmənd; kor xysdəgə xyb
danuho; sarraf; **знаток своего
дела** usda, usta; **знаток челове-
ческой природы** ədomişinox;
знаток и любитель лошадей
həsbbaz
- знать** danysdə, şinoxdə; xəbərdor
birə; **знать точно, знать на вер-
няка** dyrysə danysdə; **знать це-
ну** *кому-либо, чему-либо*
qədyrjurə danusdə; <> **не знать,
что делать** məhitəl birə, məhitəl
munda
- знахарство** tyrkəcorə
- знахарь, знахарка** 1) tobib,
tyrkəcorəci; çorəh, çərrəh; 2) cypci
(в народной медицине: извлекаю-
щие застрявшие в горле инород-
ные предметы)
- значение** əhmijət, qimət, qədyr;
məhəno; **имеющий значение**
məhənoi, məhənoy; **не имеет
значения** təfihət nışdi, fərg nışdi
- значит** həci ki, jəhni, jəhəni, jəhənim
- значительно** kylli, xəjli
- значительный I** xəjli, kələ; **значи-
тельное количество** unqədər
- значительный II** əhmijətlı; vədily
- значить** məhənoi birə
- значок** nuşunə
- знающий** 1) danan, danandə;
xəbərdor; hərif, pərgol; 2) bələd;
məhlymotly
- знобить** lərz vənorə
- зной** səxdə gərmi; byrki, byrky,
- знойный** byrkyly, səxdə gərmi
- зоб** (у птиц) donluq, cinədon
(cinədon)
- ЗОВ** səs; *деп.* oğol; hoj; horoj,
horojzərə; horojzərəi; buruc; **от-
кликнулся на мой зов** ə hojmə
çovob do; **он поспел мне на по-
мощь** (на мой зов) ə hojmə
omori
- зодиак: знак зодиака** byrç
- зола** xokistər; mura
- золовка** şəvxəhər
- золотистый** zərd, rang syrxi, syrxi
- ЗОЛОТИТЬ** 1) zar kəşirə, zar zərə (*по-
крыть позолотой*); 2) ov syrxi
dorə
- ЗОЛОТНИК** misqol
- ЗОЛОТО** syrxi, zar; (*шуринск.*) tula;
вышитый золотом ə zarəvoz
bofdə birə, ə zarəvoz vəcirə; **сли-
ток золота** kut syrxi; **покрытый
золотом** zari, zarly
- ЗОЛОТОИСКАТЕЛЬ** syrxcəşdəgor
- ЗОЛОТОЙ** syrxi; zari, zarly; **золотая
монета** ərşəfi (*женское украше-
ние*); **ЗОЛОТЫХ дел мастер**
zargar, zargor; **золотое кольцо с
бриллиантом** əngyşdəri syrxi,
qəşju brilliant
- ЗОЛОТОШВЕЯ, ЗОЛОТОШВЕЙКА**
zarbof; **ЗОЛОТОШВЕЙНЫЙ**
промысел zarbofi
- ЗОЛОЧЕНИЕ** zarkəşirəi; **занимаю-
щийся золочением** zarkəşirəgor
- ЗОЛОЧЕННЫЙ** zari, zarly
- зондировать** sinəmiş soxdə
- зонтик** cətyr, zontuk
- зоопарк** park həjvoni
- зоосад** boq həjvoni
- зоотехник** zootexnik
- зоркий** tiç, ujoq, tiçdirəgor, tiçəcum;
зорко следить cum-guş vənorə;
- зорко** corcumi
- зоркость** tiçəcumi
- зрачок** sijəhi cum; miçəj cum; həjnə;
жарг. gylələ
- зрелище** təmoşə, tomoşə

зрелость rasirəi; **не достигший зрелости** перен. sytyl

зрелый rasirə

зрение 1) cum; **у него слабое зрение** cumhoj ənu zəhifi; 2) vinirəi

зреть I rasirə

зреть II vinirə

зритель tomoşəci

зря 1) nəhoq; nəhoq çigə; ə nəhoqirəvoz; 2) buş-buş, buş-buşi; buş-buşinə; **зря ходить** buş-buş gəşdə

зрячий dirəniho, cumly

зурина zurna (*национальный духовой музыкальный инструмент*); **играть на зурне** zurna zərə; **играющий на зурне** zurnaci, zurnazərəgor

зуб dəndy; **коренной зуб** nəg; **прорезывание зубов** (у детей) dəndy vədəşəndə

зубастый kələdəndy

зубец dəndy; diş

зубной dəndyi; **зубная боль** dəndynədord; **зубной скрежет** dəndünə qirinci; **зубной врач** duxdir dəndyi

зубодер dəndykəşirəgor

зубоскал ryxşəndsox, ə dəs dəşəndəgor; ambarxənd

зубоскальство xəndə-çəhrə

зубочистка dəndy təmizsox

зубрежка əzbəri

зубрить əzbər soxdə

зубчатый dəndyi, dişly

зубчик: зубчик чеснока nənəj sir

зуд xorə, xorə-dorə, xorə-xor, xorə-xorə

зудеть xorə dorə; xorə-xor gyrdə

зурина zurna, zurnov; **играть на зурне** zurna zərə

зыбкий dovomsyz

зыбь xyrdə ləpər

зычный gur; səxd, kələ

зябкий zu lərzirə, ə xiniki dovom nisdiho

зяблевый şumi

зябнуть lərzirə, lərz vonorə

зябь şum, şum poizi

зять domor

И

и союз 1) və; **тетрадь и ручка** dəftər və qələm; **и так далее** və diğə; 2) ...ş, ...ış; **и я хочу** mərəş vojšdə; **и без него** usyziş; **и сейчас** imuhojiş; 3) həm; (*объединяет отдельные слова при их перечислении: и... и...* a) həm... həm...; b) həm..., həmigə...); **у меня теперь - и отец, и мать** mərə imuhoj həm bəbəi, həm dədəj; 6) *в сочетании с* həmigə как, ... так и...; **и в газетах, и в книгах** həm ə gozit, həmigə ə kitobho

иблис həlbys

ибо cynki, unə gyro ki, ə u xotur ki

ива sygyt, dor sygyti, sygytdor

ивняк sygytluq

иволга zərd, zərdəşəi (*нмуца*)

иврит hivrit

игла dərzə, tikon, qujiq

иглистый tikoni

игнорировать ə hisob nə gyrdə

иго zulm, zulmoti; bujunduruq

иголка dərzə

игорный: игорный дом qumorxonə

игра vozi, vozvozi; vozirə, vozirəi; vəçəsdə, vəçəsdəi; ujun; zərə, zərəi; **игра в альчики** əşuqvozi; **игра**

в жмурки cumbəsdəvozi; **игра с мячом** tup-vozi; tupətap; **игра в чехарду** hovələng; **игра в прятки** pəhənikivozi; **игра в нарды** şəş-bəş, şəşi-bəş; **любитель нарушать правила игры** çigəl; **умышленное нарушение правил игры** çigəli

игральный vozi soxdəniho; **игральные карты** qort

играть vozirə, vozi soxdə; ujnəmiş soxdə; zərə (на муз. инстр.); **играть на гармонии** komonə zərə

играться vozi soxdə; vozirə

играющий vozisoxdəgor; vozirəgor (во что-либо, на чем-либо)

игриво ə nazəvoz

игривость məzə

игрок vozirəgor, vəçəsdəgor; vozisoxdəgor; **игрок в карты** qumorbaz

игрушки cihoj voziji

идеал ideal

идентичность uxşəsi

идентичный uxşəs, lap uxşəs, lap bənzər; hə əzuni

идеология ideologija

идея idejə, məhəno; məslək

идиллия idilijə

идиот giç; əqylsyz

идиотизм əqylsyzi, giçi

идиотски giç-giç

идиотский giç, giç-giç; **идиотские слова** giç-giçə gofho

идиотство giçi

идол bit

идолопоклонник bitpərəz, ə bit sərzərəgor

идолопоклонничество bitpərəzi, ə bit sərzərəi

идти 1) rafdə; 2) omorə; **идёт дождь** voruş omorə; **идет к нам домой**

ə xunəjimu ədəj omorə; 3) gyrdə; **это пальто ему идет** i paltun urə gyrdəni; 4) gəşdə; **идти быстрее** poç vəcirə; **идти вперед** ə pyşə ofdorə; **идти навстречу** dəsgiri soxdə; **заставить идти** gərdundə

иждивение vihdə; **брат на иждивении** ə vihdəj xyşdə vəgyrdə; **оставаться на чем-либо иждивении** ə vihdəju mundə

из *предлог* əз; **из Москвы** əз Moskov; **из чего** əз cy; **из ничего** əз hiciş

изба dəxmə, xunəj kəndi, kumə

избавившийся govlə (от нym, от кабалы)

избавитель 1) xilos soxdəgor, xiloskor; 2) *пер.* moşijəh

избавить xilos soxdə, govlə soxdə

избавиться 1) xilos birə; azad birə; govlə birə; **избавиться от долгов** əз qərd xilos birə; **избавиться от кого-либо** əз dəs xilos birə; əzsər soxdə; **я избавился от него** urə əzsərmə soxdum; **избавиться от мук** əз zulum varasdə; 2) *перен.* jəxənə xilos soxdə

избавление 1) xilosi; 2) govləi

избалованность ərkovuni, ərkini

избалованный (о ребенке) ərkovun, ərkin

избаловать 1) (о ребенке) ərkovun kələ soxdə; 2) *перен.* ə kul gərdundə, ə kul vənorə

избегать virixdə

избивать kufdə, kyşdə

избиение kufdəi; kyşdəi

избиратель viçirəgor, vixdəgor

избирательный viçirə

избирать viçirə, vixdə; **быть избранным** viçirə omorə

избитый 1) kufdəbirə, kufdəomorə; kyşdəomorə; 2) *перен.* kyhnə birə; cəjnəmiş birə; mynyksyz, şit (бальный)

избить 1) kufdā; kyşdā; kyşdmiş soxdā; **не избивай себя** məkyş xyşdārā; **избить кулаками** ə myşdəvoz kyşdā; **избить до крови** ə xun dəhişdā; 2) **избить** əzmiş soxdā

избранник 1) vixdəomorā; 2) zircumi

избранный vixdəomorā; viçirəomorəgor; **избранные произведения** vixdəomorā nyvysdəiho

избрать viçirā, vixdā; **быть избранным** viçirā omorā; vixdā omorā

избыток 1) zijod, zijodi; **с избытком** zijod-bə-zijod; bul-bul; 2) bulluq

избыточно buli-firəhuni

изваяние həjkəl

изверг 1) zalum, vəhişi; 2) *перен.* çənəvər, gyrğ

извергать şəndā; ibud soxdā

известить ə zar ovurdā

известие xəbər, məhlymi, məhlymot; siroq; **печальное известие** bədə xəbər, qərxəbər

известись dəng birə; əz dəs ofdorə

известить xəbər dorə, xəbər ovurdā, xəbər soxdā, xəbərdor soxdā, məhlym soxdā, məhlym dorə, məhlymot dorə

известиться xəbər vəgyrdə, məhlymot vəgyrdə

известия xəbər-ətər; məhlymot

извёстка əhəng, hək

известковый həki, əhəngi

известно məhlym; **известно, что...** məhlymi ki...; **известно, что у нас вообще не было литературы, написанной на нашем родном языке** məhlymi ki, hic imurə nə biri ə zuhun dədəjimu nyvysdə omorə literatura

известность məhlymi, məhlymoti; od, num; **приобрести известность** num qəzonç soxdā, num

vədiromorə, num vədi birə, numly birə; **ставить в известность** xəbər dorə

известный 1) məhlym; məşhur; numly; odly-sonly, odly-şonly; vədily; **известный языковед** vədilyə zuhunşunaz; **всему миру известный** ə hylom oşkori; **делать известным** danundā; 2) ocuq, ojdun, oşkor; **становиться известным** ocuq birə

известняк sənq ən əhəng

известь əhəng, hək; **мастер по обжигу извести** həksuxun

извещать xəbər dorə, xəbər ovurdā, xəbər soxdā, xəbərdor soxdā, məhlym soxdā, məhlym dorə, məhlymot dorə

извещение xəbər, məhlymot; xəbərdorə, xəbərdorəi

извилистый 1) сэрə-сэр; **извилистая дорога** сэрə-сэрə rəhi; 2) şəfd-şur

извинение mihilloi, mihillohi; bəxşləmişi; **просить извинения** mihilloi xosdə

извинить bəxşirə, əz təxsirjy giroşdə

извиниться mihilloi xosdə

извинять bəxşirə; bəxşləmiş soxdā

извлекать vədəşəndə; vəgyrdə

извлечь vədəşəndə; vəgyrdə

извне əz buru

изводить dəng soxdā; kovundə; ə zar ovurdə

изводиться kovusdə; vomundə

извозчик hərəbəci, fajtunci

изволить bujurmış soxdā, voisdə

изворотливость 1) boçəruqi, boçəruqlıy; çəldly; 2) hılləkori; fəndcini

изворотливый 1) boçəruqlı; zirək, diliboş, çəld; həməldan; 2) fəndci, fəndgir; fənddan; hılləkori; 3) biç

извратить məhənojyrə dəgiş soxdā

извращение məhənərə dəgiş soxdə
изгадить xərab soxdə; cülki soxdə, bulanmış soxdə, mundal soxdə; 2) *перен.* varra
изгиб şəfdi; qəd birəi
изгибистый cəpə-cəp; şəfd-şur
изгладить 1) puzmiş soxdə; 2) hovomər soxdə
изгнание golut, surgun soxdəi, piş soxdəi; vədəşəndəi; **изгнание и уничтожение** tərgi-tələf
изгнанник surgun
изгнанный surgunbirə; **быть изгнанным** surgun birə
изгнать surgun soxdə, quj soxdə, pişt soxdə; kykjura vəkəndə
изголовье ə jon sər, ə jon boluş; bolinə; **положи под изголовье** bini ə zir bolinəjtə
изголодавший tamaruz (*no ко-му-либо, по чему-либо*)
изголодаться 1) gisnə munda, gisnəi kəşirə; 2) tamaruz birə, tamaruz munda
изгонять surgun soxdə, quj soxdə, pişt soxdə; kykjura vəkəndə
изгородь capar
изготавливать həzyr soxdə, qyc soxdə
изготовитель qycsoxdəgor
изготовить həzyr soxdə, qyc soxdə
изготовиться qyc birə, həzyr birə
изготовление duzəltmişi (duzəltmişi, duzətməşi)
издавать dofus zərə; 2) vədəşəndə
издаваться 1) dofus birə; 2) vədiromərə, vədəşəndə omorə
издавна əz zıgrəvoz
издалека əz dur, əz duri; **звать издалека** hoj zərə
издали əz dur, əz durə çigə
издание dofus

издатель dofusci
издательство dofusxonə, dofusxunə
издать 1) dofus zərə; 2) vədəşəndə
издевательство ə dəs, dəşəndəi; məsqərə, məsqərə soxdəi; ryxşənd, soxdəi, ryxşənd soxdəi; <> **переносить издевательства** gof vəgyrdə, gofə vəgyrdə
издеваться ə dəs dəşəndə, qələqi soxdə; məsqərə soxdə, ə məsqərə dəşəndə, ə məsqərə vəngəsdə; ryxşənd soxdə; **издеваться над кем-либо, над чем-либо** qəsd soxdə; **сколько же можно издеваться** cəndqədə qəsd soxdə imbu
издевка ryxşənd; ryxşəndi, ə dəs dəşəndəi; **с издёвкой** ə ryxşəndirəvoz
изделие ci, məhsyl
издержать xərc soxdə
издержки xərc
издохнуть myrdə; **при последнем издыхании** ə əxiri nəfəs
издревле əz qədimi
изжарить qovormə soxdə
изжариться kəbob birə; **чтоб ты изжарился** *бран.* kəbob gərdoş
изживать, изжить kykjura vəkəndə, əz hərə vəgyrdə
изжога ozgorə
из-за 1) əz; **из-за его спины** əz pəsəju; **из-за ничего** əz hiciş; 2) əz səribəti; **из-за тебя** əz səribəti; 3) əz tovun (*кубинский диалект*) или ə tovun (*дербентский диалект*); **из-зи чего** əz cy tovun, əz tovun cy; **из-за него я тоже не пошел в кино** əz tovun ən u məş ə kino nə rafdyr; 3) giro (*последок*); **из-за этого** unə giro; 4) *предл.* xotur; **из-за этого** ə i xotur; **из-за того** ə u xotur
изленился təmbəli soxdə
излечивать, излечить xub soxdə, soqolmiş soxdə

излечимый xub birə midany
изливать, излить tihi soxdə; **изли-
вать душу** *перен.* ixdilə soxdə;
 dylə tihi soxdə
излишек zijodi; **с излишком** zijod
 bər zijod
излишний zijod, gərəksyz
изловить gyrdə, əz jəxən gyrdə
изловчиться fursat ofdə
излом xyrd birə çigə
изломать xyrd soxdə
излучать şəxino dorə, nur-şəxino
 dorə; tov dorə; yşyq dorə
излучение şəxino, şəxinədorə;
 tovuş, tovuşi
излюбленный ən səvgili
измазанный cylkin, mundal,
измазать cylki soxdə, bulanmiş
 soxdə, mundal soxdə
измазаться bulanmiş birə, cylki
 soxdə, mundal birə
измаяться vomundə
измельчить xyrdə soxdə
измена xohini, xohinjəti; xojonət
изменение dəgişi, dəgişugi; dəgiş
 soxdəi
изменить dəgiş soxdə, ruj carundə;
 qəriş soxdə
измениться dəgiş birə; **изменяться**
 к лучшему düzəltmiş birə
изменник xohin, xohinjətkor;
 xojonətkor; (*нарушитель верно-
сти в любви, в дружбе*) bibofə
изменять dəgiş soxdə; ruj carundə
измерение pəjmundəi, ylcy;
 vərovurd, vərovurdi
измеритель pəjmundəgor; **измери-
тель роста** bujpəjmün
измерять pəjmundə; vərovurd
 soxdə
измождение vomundəi

измокнуть tar birə
измор ə dəş vəgyrdə, əz hol vəngəsə
изморозь qirov
изморось xyrdə voruş
измотаться vomundə, əz dəş
 ofdorə
измученный dərdəçər; vizor
измучить həzijət dorə
измучиться dərdəçər birə; inçimiş
 birə
измышление byxty, durgu,
 qundənmə; bədə məhəsiho
измышлять əz xyşdə gof qyc soxdə
измятый əzmiş; qədəqut; həl, həl-
 hul
измять əzmiş soxdə; həl soxdə, həl-
 hul soxdə
изнанка astar; taraf astar; voşgunov
изнасилование zurləmə; zursoxdə
изнасиловать zur soxdə, puc
 soxdə
изначально sərrəhi
изначальный sərsyfdəi
изнеженность nazdysməndi,
 xumori, zərif
изнеженный nərmənazuk;
 nazdysmənd; nazdysmənd kələ
 birə, zərif kələ birə
изнежить ərkovun kələ soxdə
изнеможение vomundəi; həl birəi
изнеможенный bihol
изнемоочь əz çun ofdorə
износить kyhnə soxdə
износиться kyhnə birə; para birə
изнуренность zəhifi, vomundəi
изнуренный vomundə omorə
изнурительный həzobi
изнуриться əz hol ofdorə;
 vomundə omorə

изнутри əz qəd, əz qəriş, əz doru

изнывать 1) həzob kəşirə, səhər kəşirə; 2) zirilti soxdə; **изнывать от тяжелых дум** dylə həl soxdə

изобилие buli, bulluq; bərekət; mənov; **край изобилия** bulluqə məskən; **в изобилии** bul-bul

изобилловать bul birə

изобильный bul, ambar; mənovly

изобличать ə oşkori vədirovunda; sərjurə vokunda

изобличаться oşkor birə

изобличение ifşo

изображать surət kəşirə

изображение surət, surət, cirjət, şəkil, şəkyl

изобретательный həməldan

изогнутый qəd

изогнуть qəd soxdə

изогнуться qəd birə; **изогнуться подобострастно** xyşdəre quz gyrdə

изодранный para, para-para; para birə, tikə-tikə birə

изодрать para soxdə, tikə-tikə soxdə, para-para soxdə

изойти əz quvot ofdəre, talatin birə

изолгать durguni gufdirə

изолировать çirə soxdə

изорвать para soxdə

из-под *предл.* əz zir; **из-под ног** əz zir poş; **из-под стола** əz zir stol; **из-под полы** əz zir dəs; **полученный из-под полы** zirdəsi

Израиль Isroil

израильтянин, **израильтянка** isroili

израненный zəxmədor

изранить jaraly soxdə

израсходованный xərc birə; **быть израсходованным** xərc birə

израсходовать xərc soxdə

изредка 1) hərebir, hərdən, hərdən bir; bəhzibo; 2) kəm-kəm; 3) tək-tuk

изрезать vənçirə

изречение kəlimə, kəlmə; qimətlyə gof

изречь gof soxdə

изрешетить sula-sula soxdə

изрешеченный sula-sula

изрыть vəkəndə

изрядно ambar, xəjli

изувер vəhşi

изувеченный şykəst; şyl, şyl-kut

изувечить şykəst soxdə; şyl soxdə, şyl-kut soxdə

изукрасить jaraşuq soxdə

изумительный təhəcybly

изумиться təhəcyb munda; ləhə rəhə munda

изумление təhəcyb; **с изумлением** təhəcybi

изумленно təhəcybi

изумлять təhəcyb hişdə

изумляться təhəcyb munda; ləhə rəhə munda

изумруд zumrud, zumryd (qimətlyə sənq)

изуродованный şyl, şyl-kut

изуродовать şyl soxdə, şyl-kut soxdə; şykəst soxdə, həjbəçər soxdə

изуродоваться şyl birə, şyl-kut birə; şykəst birə

изучать vomuxdə

изучение vomuxdəi, bələd birəi

изучить bələd birə; vomuxdə

изъедать xurdə; **изъедено молью** gyvə xurdi

изъездить gəşdə

ИЗЪЯВИТЬ varasunda

ИЗЪЯЗВЛЕННЫЙ zəxm̩dor

ИЗЪЯН həjb, əngəl; zaral, kəmsygi;
ИМЮЩИЙ ИЗЪЯН həjbly; **БЕЗ ИЗЪ-**
ЯНА həjbsyz

ИЗЪЯТЬ vəgyrdə; əz hərə vəgyrdə

ИЗЫСКАТЬ gəşdə ofdə

ИЗЮМ kişmiş

ИЗЯЩЕСТВО qəşəŋki; jaraşuqi; raci;
zərif

ИЗЯЩНО qəşəŋk, rac

ИЗЯЩНОСТЬ qəşəŋki; raci; zərif

ИЗЯЩНЫЙ gyzəl, inçə, jaraşuq,
qəşəŋk; zərif, zərinç

Иисус Juşiv

икание hinqinə; ruvaki

икать hinqinə picirə, hinqinə gyrdə;
ruvaki soxdə

икота hinqinə; ruvaki

икра kura; **баклажанная икра**
kuraŋ ən bədomçon; **чёрная икра**
siŋə kuraŋ çəhi

икристый kuraly

ил susqum; lil

или 1) jə; **или хорошо, или плохо**
jə xub, jə xərb; 2) nəbugə, jə
nəbugə; **ты идёшь с нами, или**
нет? ty omorəni ə imurəvoz, jə
nəbugə nəh?

илистый susqumi

иллюзия xəjol, xəŋ-xəjol; buşə xəjol

иллюстрация şəkil (şəkyl), surət,
misol; **без иллюстраций**
şəkilsyz, şəkylsyz), surətsyz,
misolsyz

им *мест.* 1) ə urəvoz; 2) uhorə; ə
uho; əri ənuho

имбирь zərdəcu (*желтый*); zəŋçəfil
(*белый*)

имеется hişd, hişdi; **имеется ошиб-**
ка qələti dəri

имение mylk

именины numnorəi, ruz numnorəi;
ruz numgiri

именитый odly-sonly, odly-şonly;
məşhur

именно əz rasdəkiş; hə, həj; **именно**
теперь hə imuhəj, imulohə
(*иуринск.*); **именно так** həci;
ему именно так хочется, он
именно так желает kəjliju həci
voisdə; **именно так?** həcini?

именовать num norə

иметь birə; **иметь много дел** *перен.*
sər qəriş birə; **иметь смысл**
vəziri; **иметь большой жизнен-**
ный опыт *перен.* muj sipi soxdə

имеющаяся birənəbirə, hisd-nisd

ими ə uhorəvoz

имитация 1) bədəl; uxşəmiş soxdə;
2) qəlpi; fəndhəməli

иммигрант immigrant

император qəjsər; imperator,
padşoh, hykmdor

империализм imperialism

империалист imperialist

импонировать xoş omorə; **он**
мне импонирует mərə əz u xoş
omorə

импульс səbəb, impuls

имущественный mylki, birə-
nəbirə

имущество birəi, mol, mylk, mol-
mylk; vor-dovlət; **домашнее иму-**
щество ovoduni; **все имеющее-**
ся в наличии, имущество
birənəbirə, hisd-nisd; **разорить**
все имущество əz birə-nəbirə
hişd; əz hisd-nisd vadarafdə

имуций vorly, dāvlətlı; vorly-
dovlətlı

имя num; **без имени** numsyz; **дать**
имя num norə, num dorə; **име-**
нем такого-то ə num filonkəş;
твоим именем numtyrə gyrdə-
gyrdə, ə numtyrəvoz; **от имени**
əz numinə; əz zuhuna; **от моего**
имени əz numinəjmə; **приобре-**
сти имя num qəzonç soxdə

имярек filonkəs; çyləki
иначе 1) həcinigə; 2) jə çyr; jə təhərigə; jə çirojgə; 2) nəbugə, jə nəbugə;
инвалид şykəst, şyl, culox; **статья** инвалидом şykəst birə
инвалидность şyli
инвентарь ovoduni; gərəki
индеветь qirov nyşdə
индивидуум nəfər
индийский hind
индифферентность bihori
индифферентный qəjqusyz, biəvəçi
индюк induşkə, gurgur
индюшачий gurguri
индюшка induşkə, gurgur
иней qirov; **выпал иней** qirov nyşdi
инертность kohili
инертный 1) kohil; 2) sysd; **статья** инертным sysd birə
инжир ənçir, ənçil
инжирный ənçili, ənçiri; **инжирное дерево** dər ənçiri; **инжирное варенье** miroboj ənçiri
инкогнито pəhəniki, ə pəhəniki; ə yzgə numəvoz
инкриминировать təxsirə ə gərdənju vənərə; oxmuri şəndə
инкубатор inkubator
иноверец govur; kofir; *жапз.* pasul
иногда bəhzi vəxd, bəhzi, bəhzibo, goh, goh-goh, vəxd-vəxd, hərdən, hərdənbir, hərəbir; tək-tuk; vəxt birəni
иногородний yzgə şəhəri, bəşqə şəhəri
иностранец yzgə, jod
иной bəşqə, yzgə, çiro; qəjr, qəjri; kəsigə; jə çyr; **иной раз** goh; ста-

новиться иным dəgiş birə; **по иному** jə təhərigə; jə çirojgə
инородец umoq
иностранец umoq; qərib
иноходец (*лошадь, бегающая иноходью*) jyrqə, jyrqəjə həsb
иноходь (*вид бега лошади*) jyrqə
иностранец yzgəzuhuni
инсинуация byxtı
инструмент gərəki; karasti; **инструмент для измерения длины** gəz
интеллект zihim (zihin), zihimi; əqyl
интеллектуальный zihimi
интенсивно zuri-zuri; qizqin
интенсивный 1) zuri-zuri; qizqin; 2) tynd; **интенсивная окраска** tyndi
интервал hərə; **с интервалом** hərəly
интерес əhmijət; məraq; fojdə, xəjr, xəjri; **это в твоих интересах** i xəjrtyni; **вызывать интерес** məraqly omorə
интересно məraqly
интересный məraqly, xub; **какое интересное кино** jə xubə kinoji
интересоваться məraqly birə
интимный nəznik, lap nəznik
интриган fitnokor; *перен.* həlbys
интриги fitnə, fitno
интриговать fitnə soxdə, fitnə vəngəsdə
интуиция zihim; varaisdəi, varasirəi
инфаркт infarkt
инфекционный azarly
инфекция azar, infeksiyə; **занести инфекцию** azar vəngəsdə
информация xəbər
информировать xəbərdor soxdə

инцидент hadisə
иные bəhzi, bəhziho; yzğəho
иод jud; **смазать йодом** jud zərə
иодистый judi
иранец, иранка ironi
иранский ironi; **иранский язык** zuhun ironi; **по-ирански** ə zuhun ironi
ирис susən, susəngyl (*травянистое растение с крупными цветами*)
иронизировать ə dəs dəşəndə, bəzəg soxdə, məsqərə soxdə, ə məsqərə dəşəndə; qələqi soxdə
ирония ruxşənd, bəzəg, məsqərə; qələqi
ирригация ovdorəi
иск talab
искажение bişərki; qələt, jəhəlmişi
искаженный bişərk
искалеченность şykəsti
искалеченный şyl, şyl-kut; şykəst; xərəb; **быть искалеченным** şyl birə, şyl-kut birə
искалечить şykəst soxdə, xərəb soxdə; şyl soxdə, şyl-kut soxdə
искатель əxdəryşi, gəşdəgor
искать gəşdə, siroq soxdə; siroqjurə vəgyrdə; **искать повод** gof gəşdə; vohnə gəşdə
исключать, исключать vədəşəndə, piş soxdə
исключительно част. ənçəq
исковеркать jəhəlmiş soxdə, şykəst soxdə, culox soxdə, həjbəçər soxdə
исколесить gəşdə
исколотить kufdə, əzmiş soxdə
исколоть sula-sula soxdə
искомый gəşdəniho
исконный 1) kyhnə, qədim; 2) əz zyğəvoz
ископаемый əz zir xori vədəşəndə

искоренить əz kyk vəkəndə, kykjyrə vəkəndə, əz hərə vəgyrdə
искоса сэр, сэр-сэр
искра çurkum, yşyq, parilti; **искры революции** çurkumhoj revoljutsiya
искренне əzdyli
искренний dylocuq
искривить şəfd soxdə
искривиться şəfd birə
искромсать vənçirə, tikə-tikə soxdə, parca-parca soxdə
искупать şuşdə, tən şuşdə
искупить 1) koporə soxdə; 2) bəxşirə
искупление 1) nədəvo; 2) *рел.* koporə, koporo; **искупить грехи** hovunhorə koporə soxdə
искусанный hənçə-hənç; **быть искусанным** hənçə-hənç birə
искусать hənç vəgyrdə; hənçə-hənç soxdə
искусно ə sənihətkorirəvoz, ə kələ sənihətkorirəvoz
искусный 1) həməldan; mohir; boçəruqlı; **искусный мастер** kələ sənihətkor; 2) hinərly
искусственный 1) bitəbii; **искусственно сделанный** qycbirə, ə dəsəvoz qycbirə; 2) ujdurmə, qundərmə, qəlp
искусство sənihət; ustaluq, nəxcijət; hinər
искусствовед sənihətsunas
искушать 1) əz rəh vədəşəndə, furmundə; 2) sinəmiş soxdə
искушение 1) əz rəh vədəşəndə, furmundə; 2) sinəmiş soxdə; 3) həvəs, təməh
ислам islam
испарение buxor, buq
испарина ərəq
испаряться buq virixdə, buq rafdə

испачкать cылki soxdə, bulanmış soxdə, mundal soxdə

испачкаться bulanmış birə, mundal birə, cылki birə

испечь burçundə

исписать nyvysdə varasdə

исповедовать 1) dīnə gyrdə, dīnə doşdə; 2) dylə tihi soxdə

исповедоваться tubo soxdə

исповедь tubo

исподволь jovoş-jovoş, kəm-kəm

исподлюбя qoş-qoboqlı, əz zir cumi

исподтишка 1) pəhəniki, ə pəhəniki; əz zir dəs; 2) jovoşlaj

ИСПОКОН: ИСПОКОН ВЕКОВ əz əvəlho, əz qədimiho

ИСПОЛИН 1) nəhəng (nəhənk), pəhlivon, buhodur; 2) dəv; 3) nətəroz; zurba, zurbə, zurbo

ИСПОЛИНСКИЙ nəhəng, nəhənk

ИСПОЛНИТЬ, ИСПОЛНЯТЬ bəhəm soxdə, sərbəhəm ovurdə; vorovundə; ə çigə ovurdə; **ИСПОЛНИТЬ ЖЕЛАНИЕ** mətləb vorovundə; **ИСПОЛНЯТЬ ПЕСНЮ** məhni xundə

ИСПОЛНЯТЬСЯ, ИСПОЛНИТЬСЯ 1) ə çigə omorə; 2) tomom birə; **ему (ей) исполнилось 50 лет** urə 50 sal nomom biri

ИСПОЛОСОВАТЬ zul soxdə

испортить xərəb soxdə; zaj soxdə; **испортить дело** перен. nəbudi soxdə; **испортить жизнь** hımyrə puc (cırutmış) soxdə; **испортить чьи-либо отношения** hərə zərə

испортиться xərəb birə, zaj birə, ə zaj vədarafdə, puzmiş birə; buj gyrdə (напр., о меся); **мои часы испортились** səhətmə xərəb biri

испорченность 1) xərəbi; 2) buj gyrdəi

испорченный xərəb; xərəbbirə; zaj

исправить, исправлять duz soxdə, duzəltmiş soxdə; ovond soxdə; **исправлять кое-какие недочеты** dəs gərdundə

исправление duzsoxdəi; duzəltmiş (duzəltmiş, duzətmış)

исправленный duzəltmiş (duzəltmiş, duzətmış); **быть исправленным** duzəltmiş birə

исправляться duzəltmiş birə; ovond birə

исправляющий duzsoxdəniho

исправный saz; ovond; **быть в исправности** saz birə; ovond birə

испражняться varra, dəsov soxdə; şıqəmə buş soxdə

испробованный sinəmişbirə; **быть испробованным** sinəmiş birə

испробовать sinəmiş soxdə

испуг hələçigər; tərs; səhm; səksənmiş

испуганно səhmıysdə; tərsirə-tərsirə

испуганный səhmly

испугать tərsundə

испугаться tərsirə, hələçigər birə; dyl virixdə

испускать dorə; **испускать дух** noşumo dorə; çun vədarafdə; **испускать ослепительный блеск** tov dorə; tov-tov birə

испытание 1) sinoq; sinəmiş, sinəmişsoxdəi; **пройти испытание** sinəmiş birə; əz sinəmiş giroşdə; 2) təçrybə

испытанный sinəmişbirə; **быть испытанным** sinəmiş birə

ИСПЫТЫВАТЬ sinəmiş soxdə; **испытывать горечь** (от обиды, неудачи, несчастья) suxdə-suxdə mundə; jonə-jonə mundə; **испытывать затруднения** tənği kəşirə; **испытывать потребность в ком-либо, в чем-либо** mihtəç birə

исследование diqduqi; diqduq soxdəi

исследователь əxdəryşci, gəşdəgor

иссохнуть xyşg birə; lap xyşg birə;
иссохшее лицо bymyzdə sifət

иссохший xyşg; lap xyşg birəi, lap xyşg; bymyzd

исстрадавший guguply

исстрадаться tamaruz birə, tamaruz mundə; inçimiş birə; dərdaçər birə

иссушить lap xyşg soxdə

иссякать xyşg birə; varasdə, kəm birə

истекший giroşdə

истерзанный para-para

истерзать həzijət dorə; parca-parca soxdə

истерика əzxyşdərafdə

истец talabkor, talabsox

истечь giroşdə

истина həq, həqiqi, həqiqət, rasdi; joqini; **надо знать истину** joqinirə danyşdə gərəki; **стать истиной** rasd birə

истинный 1) həqiqi, həsyli; 2) həqiq; həsyl; 3) syqd (sədiq, sədyq, sydq); **истинный друг** həqiqə dused, syqdədused; **истинные таланты** həsyli talantho

исток sər nikərə; ləhəj nikərə

истолкование diqduqi; təhbul, təhbur

истолковать təhbur soxdə

истолочь kufdə

истомить vomundə soxdə

истопить suxundə, həl soxdə (ryqənə)

истопник ataşku (ataşkyh, ataşgoh), ataşsuxundəgor; ataş vonorəgor

историк tovorixşunas

исторический torixi, torixly, tovorixi

история 1) torix, tovorix; 2) ohvolət; **это долгая история** 1) ohvolət durazi

истосковавший tamaruz

истосковаться tamaruz birə, tamaruz mundə; həsrət mundə, həsrət kəşirə, həsrəti kəşirə; ambar dorixmiş birə

источник biloq (buloq), cəşmə; məhdon

истошный lap səxd; zarynç, zarynçi

истощение zəhifi; ləqər birəi

истратить xərc soxdə; **быть истраченным** xərc birə

истребить qirmiş soxdə

истребление qirmiş; qirqin, jəkikyşy

истребленный qirmiş, qirmişbirə; **быть истребленным** qirmiş birə

истрепаться kyhnə birə, tyrtyr birə

истукан bit; həjkəl

истый həqiqi, həsyl

истязание həzijətdorəi, həzobdorəi

исход 1) vədarafdəi; 2) corə, iloç; 3) əxir; əncom, nətiçə; **с положительным исходом** əqibatly

исходить vədarafdə; ə fikir vəgyrdə

исхудалый ləqər

исхудать ləqər birə; sinixmiş birə, xyşg birə; guşd tihi birə; ə cyp carysdə, həl birə ə cyp carysdə

исцарапать qəlpə bərdə; **исцарапать щеки** qəlpəj qutinərə vəkəndə

исцеление soqolmiş; xub birəi

исцелитель luqmon

исцелять soqolmiş soxdə

исчезать 1) vir birə, quj birə, nisd birə; 2) *перен.* şuqomə rafdə

исчезновение surbirəi; vir-sur birəi

исчезнувший surbirə; virbiriho

исчезнуть vir birə, quj birə, nisd birə; rad birə; sur birə; vir-sur birə; он навсегда исчез sur bisdo rafđ; **исчезнуть из памяти** əz xəjəl vadarafđə

исчерпать varasdə

исчисление hisob soxdəi

исчислять şumordə

итак ə həcīrəvoz, həci birəki, həcinigəş; izmu

ИТОГ çəhmi, nətiçə; **в итоге** əxirdə, əxiri; **с удачным итогом** əqibətly

итога çəhmi, çəhmju

иуда odomifurux

иудаизм jəhudii

иудейство jəhudii

их 1) мест. uho, uhorə; 2) их при-
тяж. мест. ən uho; **как сло-**
жится их будущее? cutar imbu
əqibət ən uho?

ишак xəg

ишачить xəgə xuno kor soxdə,
homboli soxdə

ишь межд. ə i dəniş, viniş-o

ищейка səq gəşdəniho

ищущий gəşdəgor; **ищущий повод**
ругаться pynhyłti, pylhynti

июль ijul, məh ijul

июнь ijun, məh ijun

К

К предлог ə jon, ə taraf

кабак ickixonə; duxon,

кабала zulm, çozəi

кабальный lap gurunə həzijəti,
həzobi

кабан qobon; xug culi

кабель kabel

кабина kabina

кабинет kabinet

каблук dobon; **материал, предна-**
значенный для каблука
dobonluq; **на высоких каблуках**
tikdobon (об обуви); **с низким**
каблуком saradobon

каблуковый, каблучный doboni

кабы союз (разг.) 1) əgər; 2) koş,
koşki

кавалерист suvorə, həsbəlyə soldat

кавалерия quşun ən suvorəho;
kavalerijə

кавардак qərişuqi; qərişmətili;
həngomə; hərki-hərki; şuluqi

каверза hillə, firildoqi; fitnə, fitno;
kələk; **строить каверзы** kələk
omorə, kələk soxdə

каверзить fitnə soxdə, fitnə
vəngəsə

каверзник fitnokor; kələkbaz

каверзничать kələkbazi soxdə

Кавказ Kavkaz

кавказский kavkazi; **кавказские**
евреи çuhurhoj kavkazi

каддиш (славословие Богу у евреев,
главным образом читаемое не-
сколько раз в ходе литургии. Не-
которые из этих чтений посвяще-
ны памяти умерших родственни-
ков) qədiş; **читать молитву кад-**
диш qədiş xundə, qədiş zərə

кадка collok, pişkə

кадушка collok, cyklə collok

кадык qoni, qonişit, xirtdək; hylq
buqoz

каждодневный ruzinə; hərruzi

каждый hər, hərki, hər kəs; **каждый**
вечер hər şəv; **каждый день**
hər ruz; **каждый из них** hər jəki;
каждый, кому не лень hər
jətən; **каждый раз** hərbo, hərboj;
от каждого əz hərki

кажется vadi birəni ki; gujgə, guigə; muguiğə; omorə; **кажется**, дело обстоит иначе muguiğə kor həcu nişdi; **мне кажется, что...** ə mə həci ədəj omorə ki...

казак kazak

казан qəzqu

казанок qəzquncə

казарма kazarma

казаться omorə, gumon birəni, midany birəni, həci omorə ki; **мне кажется** əri mə omorəniho

каземат qəzəmot, zindon

казино kazino, qumorxonə

казна 1) xəzinə, xəzino; 2) перен. kəndu

казначей xəzinəci, xəzinodor

казначейство xəzinə, xəzinədori

казнить sər burra, gərdənə zərə; **быть казненным через повешение** asilmiş birə

казнь 1) çozə, çozon; смертная казнь çozon ylymi; 2) qəzəb

казус hadisə

кайлить kylynk zərə

кайло kylynk

кайма kybə (подшиваемая к краям материи)

кайф 1) kəjf; 2) nəhşə; под кайфом razg. nəhşəly

как 1) нареч. cytar, cytarz, cytam, cytarigə; cy təhər; **как ваше здоровье?** kəjf işmu cytami?; **как мне теперь быть?** mə imuhøj cytam soxum?; **как бы то ни было** həg cy hisd, həg cyş hisdi; **как видно** vadi birəniki; 2) союз xuno; uxşəş; **как зеницу ока** həjnəj cümə xuno; **как трава** gijovuxşəş, ə gijov uxşəş; **как и...** xuno; **он так же. как и ты, хороший человек** u tygə xuno xubə odomini; **такой как** cun; **как будто** həci midani; həşdanki, həci dan ki; jəhəni ki; muguiğə; gujgə, gujigə; **у него как-будто выросли крылья** цгə gujgə

qənət voromori; **как обычно, как всегда** həmişəkirə xuno; **как следует** ə ləhiqirəvoz; **как добавляет** ə ləhiqirəvoz; **как добавляет мужчине** mərdjonə, mərdi-mərdjonə; mərdə xuno; <> **как там его...** ino; **как ты попал сюда?** ty əçə inçə əçə?; **как хорошо!** (как вкусно!; как приятно!) ə xoş! (возглас получения удовольствия); **как жаль!** ej, dodi-bidod!; **как не стыдно!** utanmiş-həlov!; utanmiş-həl-hov!; utalmiş-həl-hov!; **как только** həciki; **как раз в это время** hə imuhøj, imuloho (kaim.)

какао kakəo

какая см. какой

как-будто gujo, gujgə, gujigə; muguiğə; həci midani, həci dan ki, (razg. həşdanki); kimisi; **у него как-будто выросли крылья** цгə gujgə qənət voromori

как-либо həg cytar giri

как-нибудь jə təhər, jə cyr; jə səjəq; həg cytam giri; həg cytar bisdo; **как-нибудь сделай это дело** jə təhər sox i korə

какой komi; **какая нужда?** cy gəgəki?; **какая разница** təfilhət cuni, fərg cuni; *иноск.* cy zarali; **какой бы ни был** həg komi; həg komi bisdo; **какой именно** komini; **каким образом** cytar, cytarz, cytam, cytarigə, cy təhər; **каким-то образом** jə səjəq; **какими судьбами?** ty əçə inçə əçə?; **какое мне дело** ə mə cy qərd

какой-либо kominigə, cytarigə; **каким-либо образом** həg cytam giri; **какие-либо вести** xəbərgətəg

какой-нибудь jə kəs; kominigə, cytarigə, həg ki bisdo; **спой какую-нибудь песню** jə məhəni xun

какой-то jə, jək, jəki; kinigə; kominigə; **какой-то другой** jə cyr, jə təhər; **он какой-то иной человек** u jətəhərigə odomini

как-то jəbo; **как-то раз** jədov; jəkaraz; **как-то не так** jə təhər;

- как-то иначе jə təhərigə; мир перед моими глазами предстал как-то по другому ə pyşəj cymmə hylom jə təhərigə omo
- кал** nəçis; (разг.) əh
- каланча** qələcə; *перен.* uzunduraz
- калач** kymbə
- калека** şykəst, culox, şyl; şyl-kut; **стать калекой** şykəst birə; şyl birə, şyl-kut birə
- календарь** ruşumor; kalendar; (*депр.*) lyvəh
- каление** kuz; **быть доведенным до каления** kuz gyrdə
- калечить** şykəst soxdə, xərab soxdə; şyl soxdə, şyl-kut soxdə
- калитка** cyklə qorū, dərçə, duqoz
- калить** kuzly soxdə
- калоши** galuş rezini, galuş
- калька** kalka
- кальсоны** ziri şovol, ziršovoli; tumon
- кальян** qəljon, qəjlon, qəjlə; cubuq
- каменеть** ə sənq carysdə
- каменистый** sənqi; **каменистая местность** sənqəluq
- каменный** sənqi; **каменный уголь** kumyr sənqi
- каменоломня** sənq vədəşəndəniho çigə
- каменотёс** sənq burragor
- каменщик** bənno
- камень** sənq; **побитый камнями** sənqəsor, sənqəsur; **забросать камнями** sənqəsor soxdə; **забрасывание камнями** daşqalaqi, daşqoloqi; **забрасывать камнями** daşqalaqi soxdə; **драгоценный камень** (алмаз, рубин, изумруд и т.п.) çəvhər, çovohil, çovohir; **драгоценные камни** çovohilət, çovohirət; **драгоценный камень в оправе** qoş; **точильный камень** məsə
- камера** kamera; **арестантская камера** quduqluq
- камышек** 1) sənqlə, diqlə, diqil; **игра в мелкие камушки** diqil-diqlə vozirə, diqləvozi; 2) (на кольце, перстне) qoş
- камин** kinlə; tov
- камнетес** sənq burragor
- каморка** bala vitoqlə, dərirqolə vitoq
- кампания** kampanija
- камушек** см. камешек
- камыш** qəmiş
- камышовый** qəmişi; **камышовые заросли** qəmişluq
- канава, канавка** ərx, bərə; çilqə; çiqir; qənov, xəndəq; **проводить канаву** ərx girovunda
- канал** 1) kanal, ərx; 2) nov; 3) migləj lylə
- каналья** 1) məlhyn; 2) *разг.* qirişmol; 3) *шутл.* hərəməzdə
- канарейка** bylbyl hofdrangi; sari bylbyl
- канат** kanat; duvolə, qolinə rasa
- канатоходец** çonbaz, kəndirbaz
- кандалы** buxov; **заковать в кандалы** buxov zərə, ə buxov zərə, ə buxov dəşəndə; **с надетыми кандалами** buxovly
- кандидат** kandidat; **быть выставленным в кандидаты** num kəşirə omorə
- канителить** dir soxdə, əngəl soxdə
- канитель** 1) durazkəşi; 2) *перен.* sərədərdi
- канительный** durazkəş
- каннибал** odomixur, vəhşi, zalum
- канонада** səs tup-gululə; guçlyjə ataş tupi
- кант** qəjton, kybə
- кантовать** qəjton duxdə, kybə gyrdə, kybə kəşirə

канун məhl̩ymə; **канун праздника** məhl̩yməj mihid; **канун Пасхи** məhl̩yməj Nisonu

кануть batmış birə

канцелярия dəftərxonə, divonxonə

канючить zir-zir soxdə

капать dəq omorə, duq şəndə; <>
капать на мозги кому-либо bənjū bərdə, muvəhju bərdə

капель duq, dəq

капелька duq; domçi; **одна капля воды** jə duqlə ov; jə domçi ov

капилляр kapilljar; **капилляры кровеносных сосудов** rag rişa

капитал 1) kapital, voř-dovlēt, pul;
2) *перен.* moǰə, səmoǰə,

капитализм kapitalizm

капиталист kapitalist

капиталистический kapitalisti

капитальный lap binəly, qoim

капитулировать təslim birə,
tobih birə

капитуляция təslim, tobihi

капкан çələ, tələ, qərməq, qərməq;
попасть в капкан ə tələ ofdorə

капля domçi; duqlə; jə duq, jə duqlə,
jə domçi; **по капле** domçi-domçi

капнуть duq şəndə, dəq omorə

каприз naz, naznazi; ərk-naz; tərsi,
nəhsi; **исполнять капризы** naz
xurdə

капризничать naz soxdə, naznazi
soxdə

капризный nazly, nazsox; tərs,
nəhs, nazdysmænd, ərkovun, ərkin;
şiltoq; **капризный ребенок**
nazlyjə həil

капсула kapsul

капуста kələm

капустный kələmi

капюшон kapyşon; boşluq

кара çozə, çozon, həzob, qənim; **да обрушится на тебя кара божья**
(*проклятие*) xudo tyğə qənim
ğərdə

караван kərvon; **вожатый каравана** kərvonboşi

караван-сарай kərvonsurə; **содержатель караван-сарая**
kərvonsurəci

караванщик kərvonci; kərvonboşi

карагач qəğəqəç

каракулевый qəğəgyl

каракуль qəğəgyl

карамель karamel, qənfid

карандаш qələmdaş

карандашный qələmi

карат karat (*guruni ən buholıjə*
səŋqho)

каратель çozədorəgor

карать çozə dorə, qənim soxdə

караул qəğəul, qəğəvul; **нести караул** qəğəul kəşirə; **караул!** (*призыв о помощи*) 1) voj!; 2) horəj!

караулить qəğəul kəşirə, guzətcij
soxdə; nigəh doşdə

караульный qəğəulci, qəğəvulci;
nigəhbon; guzətcij

карбункул cubon

карбюратор karbjurator

карета kareta

карий rang şohboludi

кариатура karikatura

кар-кар *звукоподр.* qər-qər

каркать qər zərə; qər-qər soxdə

карлик cykləbuǰə odomi; kusə (*персонаж сказок, притчей*)

карликовый cyklə buǰ

карман çib; kif; **набивать деньгами свои карманы** kif xysdə
ə puləyoʔ pur soxdə; **с карманами**
kifdəri; **материал, идущий на изготовление карманов** çibluq

карманник çibgir; промысел кар-
манника çibgiri

карманный çibi; карманные часы
səhət çibi; карманные деньги
xərcilüq çibi; карманный вор
çibgir

кармин (ярко-красная краска)
qirmiz, qirmizbəçəqi

карнавал karnaval

карниз raf (под потолком)

карта karta; игральная карта
qort

картавить “r” və “l” səhorə
duzgun nə gufdirə

картеж qumor, qumorbazi

картежник qumorbazi; занятие
картежника qumorbazi

картежничество qumorbazi; за-
ниматься **картежничеством**
qumorbazi soxdə

картежный qumori; **картежный**
дом qumorxonə

картина surət (syərət), şəkil (şəkil);
рисовать картину şəkil kəşirə;
без картинок şəkilsyz, şəkylsyz

картон karton; qovluq

картонка quti kartoni

картотека kartoteka

картофелесажалка jeralmasi
koşdəniho

картофелеуборочный jeralmasi
vəcirəniho

картофель kartof, jeralmasi,
jəralmasi

карточка kartocka, syrət

картошка kartof, jeralmasi,
jəralmasi

картуз kartuz

карты qort

карьер korxonə

карьера pişə, sənihət; od

карьеризм qulluqpərəsi

карьерист qulluqpərəs

касательство əloqə

касаться dəgmiş birə; tuxunmiş
birə; voxurdə

каска kaska

каскад şəlalə, şələlə

Каспий, Каспийское море Xəzər;
северный ветер на Каспии
xəziri

касса 1) kassa; xəzinə, xəzino; 2)
dəxyl

кассир kassir; xəzinəci

кастрат əxtə

кастрация əxtə soxdəi

кастрированный əxtə, əxtəbirə

кастрировать əxtə soxdə

кастрюлька qəzquncə

кастрюля qəzqu; **поставить каст-**
рюлю на огонь qəzqu vənərə

каталка (для тесла) tirocu

каталог katalog

катание gəşdə, çəsdə

катастрофа qəzo, qəziyə

катать hyl zərə, çovundə

катать, катить 1) (кого-либо, на-
пример, на санках) çovundə; 2)
gərdundə

кататься (на коньках, на санках)
çəsdə

категорически gofsyz

катер kater

каторга qətrə, qətro; **отбывать ка-**
торгу qətrə kəşirə

каторжанин qətrokəş

каторжник qətrokəş

каторжный qətrəi, qətroji

катушка katuşka; cərx; **катушка**
для ниток cərx rusmu; **катушка**
для ниток швейной машины
cərxək

каурма (*жареное мясо*) qovormə
каучук kaucuk
каучуковый kaucuki
кафе kafe; qəfəxonə
кафедра kafedra; **кафедра для выступлений** kursori
кафтан kofton, suxo
качалка gufəgə (*детская*)
качание (*на качелях*) çəsdəi
качать 1) çovundə, hyl zərə, kəşirə, çumundə; 2) vor dorə (*для обдувания*); **качать головой** səg vəçovundə
качаться çəsdə; çumysdə
качели 1) vori, vorvori; **качаться на качелях** ə vorvori çəsdə; **посадить кого-либо на качели** ə vorvori vənəşundə; 2) çum-çumə
качество 1) çinsijəti; 2) qo-im
качественный qoim, qolind; **качественная вещь** qoimə si
качество xosijət; **среднего качества** bobot; mijonə
каша oş; gəndymədyş (*пшеничная*); narmov (*каша с кусками мяса*); tara (*каша из зелени*); tobuxta (*негустая каша из разваренного риса*); xəşil (*жидкая каша из пшеничной муки с медом*)
кашель syvrə; **вызывать кашель** syvryndə
кашемир kəşmir (*ткань*)
кашемировый kişmiri; **кашемировая шаль** şol kişmiri
кашлять syvrysə; syvrə omorə
каштан şohbolud
каштановый şohboludi; **каштановый цвет** rang şohboludi; xirmovi
каюта kajuta
кающийся pəşmu; pəşmubirəgor
каяться pəşmu birə

квадрат 1) kvadrat; corgyl; 2) domo
квадратный kvadrati
кваканье *звукоподр.* qur-qur (səs bəq)
ква-ква *звукоподр.* qur-qur
квартал məhələ (məhəllə), həjot; **квартал гиланцев** (*квартал в еврейской слободе, где живут, по мнению слободчан, выходцы из Гилана*) məhəlləj giləki
квартет kvartet
квартира mənzyl, xunə; **снять квартиру** xunərə ə kiro gyrdə
квартирант kiroci, kironyş, kironyşdəgor, həmxunə, xunənyş
квартироваться muqorə gyrdə
квартиродатель kirodorəgor
квартиронаниматель *см.* квартирант
квартиросъемщик *см.* квартирант
квас kvas
квасить ə ov donorə, turşly soxdə; miçə zərə; mojë zərə
квашение ə turşi donorə, mojë dorə, miçə zərəi
квашеный xəmirəi (*о тесте*)
кверху ə zəvər
квитанция qəvz
кебаб kəbob
кейф kəjf
кейфовать kəjf soxdə, kəjf kəşirə
кельнер xurəgbəxşsox
келья hyçrə
кеманча komoncə (*смычковый четырехструнный национальный музыкальный инструмент*); **играть на кеманче** komoncə zərə; **играющий на кеманче** komoncəzəgor
кеманчист komoncəzəgor

кепка kəpkə

керамика luq; посуда из керамики qob luqi

керамический luqi; керамическая посуда qob luqi; изготовитель керамической посуды qobhoj luqi qyc soxdəgor

керосин nəft, siprə nəft; kerosin

керосинка pilətə

кесарь qəjsər

кивание sərzərə, sərzərəi

кивать sər zərə

кивок sərzərə, sərzərəi (головой)

кидать şəndə

кизил zuqol; цвета кизила zuqoli

кизиловый zuqoli; кизиловая роша zuqoli, zuqolluq; кизил-вое варенье mirəboj zuqoli; кизилового цвета zuqoli, rang zuqoli

кизяк кыр (кирпич из навоза крупного рогатого скота, приготовленный для топки); хушгə pəin

кило kilo

килограмм kilogramm

килограммовый jəkilo

километр kilometr

кинжал хəңəl, bəjbut

кинза kişniş; горная кинза şəlbəh

кино kino

кинуть şəndə

киоск kiosk

кипа I tup, toj, dəstə; упаковывать кипы toj bəsdə; кипами toj-toj

кипа II (религиозная мужская шапочка) kīpə

кипеть dyşirə

кипучий dyşirəni

кипятильник ov duşundəniho

кипятить duşundə

кипятиться dyşirə

кипяток duşundə ov

кипяченый doq; duşundə; dyşirə; кипяченая вода duşundə ov

кир (род асфальта, смолы для покрытия, в основном, крыши домов) qir; работающий с киром, покрывающий киром qirci; варщик кира qirduşundəgor

кирка kylynk; рыть киркой, долбить киркой kylynk zərə

кирпич kərpuc; саманный кирпич kərpuc xoki; изготовитель кирпичей kərpucburragor; обжигатель кирпичей kərpucsuxundəgor; формовщик кирпичей kərpucburragor

кирпичный kərpuci; кирпичного цвета rang kərpuci; кирпичный завод kiroxonə

кирщик qirduşundəgor, qirci

кисель kisel

кисет kişə; кисет для табака kisəj tomboku

кисея kisəji, tastər

кис-кис межд. piş-piş

кисловатый turşməzə

кисло-сладкий məjxuş, turşəşirin; кисло-сладкий вкус məzə, turşməzə

кислота turşi, turşu

кислый turş, turşly; кислое молоко qətuq, masd

киснуть turş birə

кисть I (напр., винограда) səlxum, xuşə

кисть II (руки) dəş

кисть III (напр., портьеры) luy

кит filovi

кичиться lovqoi soxdə, mənəm-mənəm soxdə, furs dorə; məh dorə, takabur birə, takaburi soxdə

кичливо lovqo-lovqo

кичливость lovqoi; məh; takaburi
кичливый lovqo, takabur
кишечник ruriho; **расстройство**
кишечника poj ə buru
кишка ruri; ruru (*махач.*); **тонкая**
кишка nazukə ruri; **толстая**
кишка qolinə ruri; **слепая киш-**
ка kura ruri
кишлак qışloq
кишмиш kişmiş
клад xəzinə, xəzino
кладбище qovroho
кладовая, кладовка hombar
 (hombor)
кладовщик hombardor, hombarci
кладь jyk
кланяться 1) sər zərə, şolumi dorə;
 suçdə zərə; 2) dyqədə birə
кланяющийся sərzərəgor
клапан qoroq
кларнет klarnet
кларнетист klarnetzərəgor
классика klassik
класть norə, donorə; **класть сверху**
 vonərə
клевать dunduq zərə; <> **клевать**
носом pinəki bərdə
клевер junçə
клевета byxy (byxdy), byxtynkori,
 şərh
клеветать byxy voşəndə
клеветник byxtynkor
клеить vogosundə; jəpişqon zərə
клей 1) jəpişqon (jəpuşqon); 2) şiriş;
 3) mус
клеякий jəpişqon
клейкость jəpişqoni
клеяменный dəqməly
клеить lokoly soxdə, dəqmə
 vonərə

клеймо dəqmə (dəmqə); **имеющий**
клеймо dəqməly
клейстер şiriş
клёпка təxtəj collok
клетка 1) gəfəsə; ; **клетка для**
птиц quşxonə; 2) domo
 (*рисунок*); **в клетку** domo-domo;
 kərpuci (*напр., о рисунке на тка-*
ни)
клетушка cyklə vitoq, cyklə
 hombor
клетчатый domo-domo; kərpuci
клецки hinqər
клещ зоол. gənə (byhyly)
клещи (инструмент) kəlbəti
клиент myşdəri (myştəri)
клизма klizma; şof
клик horəj; horəj zərə; çar
клика dəstə
кликать, кликнуть hoj zərə, horəj
 zərə; çar zərə
климат hovo; *перен.* ruzgor
клин 1) paz; **вбивать клин** paz
 zərə; 2) lət; **в шесть клиньев** şəş
 lətə; **у меня юбка в шесть**
клиньев rocəjmə şəş lətəi
клиника klinikə
клинопись xət mixi
клич horəj; horəj zərə; çar
кличка 1) ləqm (данное человеку в
шутку, в насмешку); **дать кличку**
 ləqm norə; 2) num
клок tikə, parca
клокот рəх-рəх (*о жидкости*)
клокотать рəх-рəх soxdə (*о жид-*
кости)
клоп şud, təxtəbiti
клоун ujunbaz
клохтанье qyrt-qyrt
клочками parca-parca

ключок tikə
клубника muri
клубок kələf (rusmu)
клык dənduj кырәки (səgi); dəndy (ən həjvonho)
клюв dunduq
клюка dəsəcu, həso
ключ I ocor (əcor) (для двери)
ключ II biloq, buloq, cəsmə; **бить ключом** (о струе воды) biloq zərə
ключевой biloqi
ключник ocorci
клякса loko; lokoj rang
клянчить minət soxdə
клясться səvgənd xundə; gof dorə;
клянусь! səvgənd gərdə!
клянусь то-бой! 1) ə cun ty!; 2) ty munoş!
 (букв. чтоб ты был жив); **кем**
клянёшься? ki muno?
клятва səvgənd, şovho, omin
клятвопреступник səvgəndə
 puzmiş soxdəgor
кляуза 1) byxty; şərli; şimrohi; 2)
 çəncəl
кляузный 1) byxty vonorəgor,
 fitnokor; 2) çəncələ odomi
кляузный çəncəli; **кляузное дело**
 çəncəl
кляча jobu, pirə həsb
книга kitob, knig; **книга царей**
 şönomə
книговед kitobşunas
книголюб kitobpərəs, kitobsəvən
книжка cyklə kitob, kniglə, dəftərlə;
записная книжка dəftər çibi;
 dəftərlə
книзу dərəvo
кнопка knopka, dugmə
кнут qəmcil, qirmoç

княгиня zən knjaz, bikə
княжна duxdər knjaz
князь knjaz; <> **из грязи в князи**
 ə sər həlov qənəpi kələ birə
ко пред. см. "к"
кобура gob tapinçə
коваль nəhlbənd
коварность hilləkori, bədhəməli,
 nəmərđi, xohini; qərəzkori
коварный hilləkor, xohin;
 bədhəməli; nəmərđi; qərəzkor;
 zimingəz
коварство hilləkori, xohini, həlbysi,
 nəmərđi; qərəzkori
ковать nəlh kufdə, nəlh zərə, buxov
 zərə; kufdə (ohunə)
ковер xolincə, xoli; palas (гладкий
 ковер без ворса); gəbə (длинный
 неширокий); **торговец коврами**
 xolincəfurux
коверкать xəgəb soxdə
коврижка qoqol
коврик xolincə, cyklə xolincə
ковровщик xolincəbof, xolincəsi
ковровый xolincəi
ковродел xolincəbof, xolincəsi
ковчег gəmi; **Ноев ковчег** gəmi
 Nyvəh
ковш obigərdən
ковылять ləngysdə; ləngysdə-
 ləngysdə
ковырять qurdələmiş soxdə; did
 dəşəndə; varundə; qəriş soxdə, əz
 xori kor vəxyzyndə
когда 1) нареч. kəj, cy vəxd, cy
 məhəl; **когда произойдет?** kəj
 imbu?; **в то время, когда...** (то-
 гда, когда...) u məhəl ki,
 uməhəli ki; **в то время, когда**
вообще не было письменной
литературы на языке горских
евреев u məhəl ki, hələ hic ə
 zuhun juhuri nyvysdə literatūra
 vədi nəbu u məhəl ki, uməhəli ki;
тогда, когда наша группа рас-

ширится	u mähəli ki dəsədə firəh bisdo; 2) союз ki (в конце инфинитива);	когда мы так сделаем	imu həci soxdəki; когда получим письмо, поговорим	kəqozə gobul soxdəki, gof misoxim; <>	когда рак на горе свистнет	dym dəvə ə xori rasirəki
когда-либо	hərgəj bisdo, jə vəxd					
когда-нибудь	jə vəxt imbu, jə vəxt, hərcy vəxt bisdo					
когда-то	kəjigə; jə vəxt					
кого	kirə					
коготь	nəxu, dirnoq					
кодекс	qonunnomə					
кое-где	ə bəhzi çigə; unço-inço					
кое-как	bobot, jə səjəq; hər təhər giri; xub-xərəb; jətəhər; кое-как встал на ноги jətəhər ə poj vəxyşd; жить кое-как sərə ə rəh bərdə; делать кое-как əzsər soxdə					
кое-какие	bəhzi; кое-какие дела bəhzi korho					
кое-какой	bəhzi; jə kəm					
кое-кто	bəhziho, bəhzi odomiho					
кое-что	jəkəm, bəhzi ciho					
кожа	pusd, pust; (животного) cərm; miçənət; засольщик кожи pustmynksox; красильщик кожи pustrangsox; дубильщик кожи pusttəmizsox; выделанная кожа (махач.) alat; менять кожу pustə dəgiş soxdə					
кожаный	pusti, pusdi; alati					
кожевенный: кожевенное ремесло	doboqi; кожевенный завод doboqxona					
кожевник	doboq, cərm tēmizsox					
кожевничество	doboqi					
кожевня	cərmxunə					
кожица	qobuq, pərdə, pilkə					
кожный	pusdi; кожная болезнь (покрытые корочкой болячки) lərbəi, qəlpəi, lərbəi-qəlpəi					
кожура	qobuq, pilkə; снять кожуру qobuqjura kəndə; покрытый кожурой qobuqlu					
кожух	qoroq					
коза	kəci					
козел	kəci; ərkəkə kəci					
козерог	kəci doqi					
козий	kəciji; козье молоко şir kəciji					
козленок	bala kəci					
козлиный	1) kəci, kəciji; козлиная борода kəcijə ruş					
козлы	carpaz əri nuşundə					
козлятина	guşd kəciji					
козни	fitnə, fitno; <> строить козни (перен.) col vəkəndə					
койка	təxt; kojka					
кокетка	nazly, nazsox, nazfurux (о девушке, женщине)					
кокетливо	ə nazəvoz, nazly-nazly; кокетливо говорить nazly-nazly gof soxdə					
кокетливый	1. nazly, məzəly; 2. nazsox					
кокетничать	naz soxdə, naznazi soxdə; məzə dərə; cum-qoş voçovundə; varaundə-furaundə, xuşdəvə varaundə - furaundə					
кокетство	naz, məzə, məzə dərəji; naznazi; şivə, ərk-naz					
коклюш	kovrəsyvrə					
коккон (шелкопряда)	boromə; сборщик коконов boroməvəci					
кокс	koks					
кол	pojə, həcə, qojdə; qəjil (составная часть забора)					
колба	kolba					
колбаса	kolbasa					
колдовать	minəciş soxdə, ə tilisim dəşəndə, ovosunə soxdə; sihirbazi soxdə; ə sihirbazirəvoz məşqul birə; çadu soxdə,					

КОЛДОВСТВО ovosu, ovosunə; minəciḅ soxdəi, ə tilisim dəşəndəi; sihirbazi; çindori; çədu; **заниматься колдовством** sihirbazi soxdə; ə sihirbazirəvoz məşqul birə

колдун fəlcı; ovosunəci; çindor; çədukoḡ; sihirbaz, sihirci, sihirkor; məxəşifo

колебание çumundəi, şovundəi; lərzirəi

колебать çumundə, şovundə

колебаться çymysdə, çym-çymi soxdə

колено (ногу) suqrəzani, qucəzani

колесить gəşdə

колесница hərəbəj çəngi

колесный cərxı

колесо cərx; **колесо фортуны** cərxı-fələk

колесовидный cərxı

колесообразный cərxı

колея rəh

колики sonçi (sonçu); **колики в животе** şyqəmədord

количественный şumoruşi

количество 1) miqdor, qədər; **какое количество?** cənd qədər?; **какое количество людей пришло?** cənd qədər odomi omori?; 2) şumoruş; **по количеству домов и людей** ə şumoruş xunəho və odomiho; **значительное количество** unqədər; **в большом количестве** kyly; ətək-ətək; **быть в большом количестве** bul birə; **достаточное количество** vəs; **быть в достаточном количестве** vəs birə; **в достаточном количестве** vəs qədər; **сделать в достаточном количестве** vəs soxdə; **необходимое количество** gərək hisdiho qədər

колкий 1) tiç; **становиться колким** tiç birə; 2) təlh, təlhədył; *перен.* zəhərly

колко tiç

КОЛКОСТЬ təlhə gof, zəhərlyjə gof

коллега həmkor

КОЛЛЕГИЯ kollegija

коллектив kollektiv

коллективизация kollektivisoxdə

коллективизировать kollektivi soxdə

коллективность kollektivi

коллективный kollektivi

коллекционер vəcirəgor

коллекция kolleksiya

колобок qoqol; kymbə; kyndə

колода kutuk; **колода для воды** *шуринск.* silə; **колода карт** qoḡt

КОЛОДЕЦ col; **копатель колодца** colvəkən; **колодец с чистой водой** (сказочный) zimzim

КОЛОДКА qolub; **натянуть на колодку** ə qolub dəşəndə

КОЛОКОЛ zingirov; zəng

КОЛОКОЛЬЧИК zingirov; **звонить колокольчиками** zingirov zərə

КОЛОННА sutun; **колонна людей** dəstə

КОЛОННЫЙ sutuni

КОЛОС symbyl (synbyl); **с колосьями** symbylly; **колосья, оставшиеся после жатвы** boşajaq

КОЛОСИСТЫЙ symbylly; symbyli, ambar symbyli

КОЛОССАЛЬНЫЙ ambar kələ

КОЛОТИТЬ kufdə, ə myşdəvoz kufdə; tuxmoq zərə

КОЛОТУШКА 1) tuxmoq, tuxmox; **бить колотушкой** tuxmoq zərə; 2) qırqırə (*погремушка*); 3) çiriq (*трепещотка*)

КОЛОТЫЙ vənçirə

КОЛОТЬ vənçirə; sula soxdə

КОЛПАК qoroq; sərpuş

КОЛХОЗ kolhoz

КОЛХОЗНИК kolhozci

КОЛЧАН qob ux

КОЛЫБЕЛЬ gufərə (guforə); хәнәнүј
(висячая колыбель); **ремешки**
безопасности в детской колы-
бели dəsband

КОЛЫБЕЛЬНЫЙ gufərəi; **колыбель-**
ная песня 1) məhəni gufərəi; 2)
nənyj; nənyj-nənyj; nənəm-nənyj;
nənyj-nənəm; lojləj; **петь колы-**
бельную песню nənyj xundə;
lojləj xundə

КОЛЫХАТЬ çumundə

КОЛЫХАТЬСЯ çumysdə

КОЛЫШЕК qojdə; **игра в колышки**
qojdəvozi

КОЛЬЦО 1) həlqə; **кольцами** həlqə-
həlqə; **состоящий из колец**
həlqəly; 2) əngyşdəri, yzyg (*укра-*
шение); **обручальное кольцо**
əngyşdəri hərysvari; **золотое**
кольцо с бриллиантом
əngyşdəri syrxi, qoşju brilliant

КОЛЬЧАТЫЙ həlqəly

КОЛЬЧУГА partal ohuni

КОЛЮЧИЙ tikoni

КОЛЮЧКА təly; tikon; **место, за-**
росшее колючками tikonluq

КОЛЯСКА 1) hərəbəj həili; 2) fojtun

КОМ kumə; kut; **ком земли** kut xok;
kəsək

КОМАНДА 1) komand; 2) komanda
(*объединение людей*)

КОМАНДИР komandir

КОМАНДОВАТЬ komand soxdə

КОМАНДУЮЩИЙ komandsoxdəgor

КОМАР məcək, aqçaganad

КОМБАЙН kombajn

КОМБАЙНЕР kombajnci

КОМБИНЕЗОН kombinezon

КОМБИНИРОВАТЬ gynçyndə

КОМЕДИАНТ komədijaci

КОМЕДИЯ 1) komədija; 2) *перен.*
xəndəi

КОМЕТА dymlyjə asdarə

КОМИК komik; komədijaci

КОМИССАР komissar

КОМИССИЯ komiṣṣija

КОМИТЕТ komitet

КОМИЧНЫЙ xəndəi, xəndəji; **комич-**
ные роли xəndəijə rolho

КОМКИ kut-kut

КОМКОВАТЬ kut-kut soxdə; **комко-**
вать тесто kyndə soxdə

КОММЕНТАРИЙ pyryş, diq-duq,
diqduqi

КОММЕНТИРОВАНИЕ pyryş soxdəi,
diq-duq soxdəi

КОММЕНТИРОВАТЬ pyryş soxdə,
diq-duq soxdə

КОММЕРСАНТ səvdogər, səvdogor;
toçir

КОММУНА kommuna

КОММУНИЗМ kommunizm

КОММУНИСТ kommunist

КОММУНИСТИЧЕСКИЙ kommunisti

КОМНАТА vitoq, utoq; mənzyl, xunə;
тесная комната dərisqolə vitoq,
təngə vitoq

КОМНАТКА vitoq; vinoqlə

КОМОК kut; ləxtə; **комки** kut-kut;
комок теста округлой формы
kyndə; **плотный комок плова**
ləxtəj oş

КОМПАКТНЫЙ sixmiş

КОМПАНИЯ 1) kompanija; məclys; 2)
çəhmət, dəstə; 3) *перен.* kəjf; 4)
перен. *совместное, вопреки*
обычаям, празднование за одним
столом мужчин и женщин,
например, на свадьбах, на
обручении

КОМПАНЬОН şərik; hərməh; **быть**
компаньоном şərik birə; hərməh
birə

компас kompas
компетентный 1) danyisdəgor; 2) hyrmətlı
комплект komplekt; dəs; **комплект белья или платья на одну смену** dəğışugi
композитор bəsdəgor
компоновать gynçynda
компот kompot
компрессор kompressor
компрометировать 1) əz hyrmət vəngəsdə; 2) *перен.* lokoly soxdə
компромисс gyzəşt
комсомол komsomol
комсомолец komsomolci
кому ə ki, kirə
комфорт rəhəti
комья kut-kut; **комьями** kumə-kumə
конверт konvert
конвульсии çymçym
конгресс kongress
кондитерская tukuj şiriniho
кондуктор konduktör
коневод həsbci
конец 1) əxir; **до конца** tə əxir; bəhəm; **от начала и до конца** sərəsəg, əz sər tə əxir; **довести до конца** ə əxirju vadarafda; **в конце концов** əxirtuxur; əvəl-əxir; 2) *перен.* əqibət; **со счастливым концом** əqibətlı; <> **до конца жизни** hymyrlıq; tə hymyrboq; **конец жизни** həşəl; **конец света** *рел.* qijəmət, həşir, həşir-qijəmət; **положить конец чему-либо** dəs kəndə, dəs kəşirə, dəs vəgyrdə
конечно həlbət, həlbətki, həlbəttə; şəksyz
конечности dəs-poı
конечный əxirinçi
кони́на guşd həsbci

конкретность kutəh
конкретный konkret, kutəhi
конкурент midəvhi; rəqib
конник həsbəly, suvorə
конница həsblyjə quşun
конный 1. *суф.* suvorəb həsbəly; 2. *преил.* həsbi
конокрадство həsb dyzdırə
конопля qənəp
консерватизм kyhnəpərəsi
консерватор kyhnəpərəs
консервы konserv
консилиум konsilium
конспект konspekt
конспиративный pəhəniki; pəhənikini
конспирация pəhəniki; pəhənibirəi
констатировать təslıx soxdə
конституция binə qonun, konsitutsijə
конструктор konstruktör
конструкция konstruksijə
консул konsul
консульство konsullıq konsulxonə,
консультант məsləhətci
консультация 1) məsləhət; 2) məsləhətxonə (*юридическая, детская и т.п.*)
консультировать məslıhət dorə
консультироваться məslıhət soxdə
контакт əloqo
контингент miqdor
контора idorə; kontor
контрабанда qəcəqi, mol qəcəqi; kontrabanda
контрабандист qəcəqci; kontrabandist

контракт şərtnomə
контролер kontroljor
контроль kontrol
конура xunəj səg
конус konus
конференция konferentsiya
конфета qənfid; **конфеты с мин-дальной начинкой** nəqul (nuqul)
конфискация zaft
конфликт çəng; dohvə
конфликтный dohvoly
конфликтовать səri-ruji birə
конфорка: конфорка самовара dəmkəş
конфуз pərt, pərtbirə; xəçələti; utanmişi, utalmişi
конфузить həjb dorə; pərt soxdə
конфузиться həjb kəşirə; sixmiş birə; utanmişi kəşirə, utalmişi kəşirə; pərt birə
конфузливый həjbəkəş
концерт konsert
концовка əxir
кончать varasdə, vəs soxdə, bəhəm soxdə
кончатся varasdə; tomom birə
кончик baş; **кончик ножа** baş kordə
кончина mərg, ulym; myrdəi
кончить varasdə; tomom soxdə
конъюнктивит cuməvru
конь həsb
коньяк konjak
конюх ə həsb dənişirəgor
конюшня tovlə, govdu
кооператив kooperativ
кооператор kooperativci

копать vəkəndə, bil zərə; **копать яму** col vəkəndə
копаться gəşdə, qurdələmiş soxdə; dəs gərdundə
копеечный kəpikly; **пятикопеечная монета** pənçkəpikly; jə şoi
копейка kəpik; **на копейку** kəpikluq
копи məhdən
копилка dəxyl
копить kura soxdə
копия 1) kəpijə; 2) surət
копна dərz
копоть his, durə; qurum
коптеть his soxdə, durə dorə
коптилка ciroq; siyə ciroq
копильня hisxonə
коптить his soxdə, durə dorə
копыто dirnoq; **с большими копытами** kələdirnoq
копье nizə, çidə; **ударить копьем, ранить копьем** nizə zərə
кора qobuq; **покрытый корой** qobuqlu
корабельный gəmiyi
корабль gəmi
коралл mərəçon
коралловый mərəçoni
Коран Quron
коренастый kutukly; kələxijəh, firəhə xijəh
корениться kyk dəşəndə
коренной 1) həmxorii (о жителе); 2) kyki; **коренной зуб** nəg
корень 1) kyk; **с корнем, имеющий корень** kykly; **пускать корни** kyk şəndə, kyk dəşəndə; **без корня** kyksyz; **вырвать с корнем** əz kyk vəkəndə; 2) rişa (подземная часть корня); **пускать корни** rişa şəndə, rişa dəşəndə; **с корнями** rişaly, ə rişarəvoz; ə rag-

rişarəvoz; 3) dib; 4) çiç; <> **корень**
деревя binədor; binəj dor
корешок 1) rişa; **имеющий ко-**
решки rişaly, ə rişarəvoz; **без ко-**
решков rişasyz; 2) Kutuk (*книги*)
корзина zənbil; səbət; səvər (*боль-*
шая плетеная корзина); **изгото-**
витель плетеных корзин səbətci;
 səvərci
корзинщик zənbilci, səbətci
кориандр kişniş
коридор koridor; **за**стеклённый
коридор şişəbənd
корить dəhno zərə, qinəmiş soxdə
корица dorcin; **из корицы** dorcini
коричневый mixəki; qəfəi, dorcini
коричный dorcini
корка qobuq; çixi; **поджаренная**
корочка на дне кастрюли с
пловом çixij oş
корм 1) jem; **дать корм** jem dorə;
корм для птиц don, donluq;
корм для скота ələf
корма (*корабля*) pəsəj gəmi
кормежка xorundəi
кормилец kələj kiflət, kiflətə
 doşdəgor
кормилица 1) şirdorəgor; əmçəkci;
 2) dojə (*кормящая грудью чужого*
ребенка)
кормить 1) nun dorə, xyrəg dorə, şir
 dorə; 2) doşdə; **кормить грудью**
 nənə dorə; **кормиться грудью**
 nənə xurdə; **кормить скотину**
 xorundə; jem dorə
кормление xorundəi, nənədorə,
 şirdorə; **кормление** (*скотины*)
 jemdorə
кормушка ovxur (*для скота*)
корни rag-rişa (*ветви корней*); **пус-**
тить корни rag-rişa şəndə; kyk
 şəndə, kyk dəşəndə
коробейник culci; xyrdəvotci
 (xyrdovotci)
коробить voxyrdə, toxunmiş birə

коробка quti
коробочка 1) bala qytilə; 2)
 хлопковая **коробочка** quzə,
 quzəj pəmbə
корова gov
коровий govi; **перетопленный**
коровий жир quçur, quçən
 quçuri
король korol; milix, şoh, padşoh
корона toç
коронация toçvonorəi, toçdorəi
коронка koronka
коронование toçdorəi, toçvonorəi
короновать toç dorə, toç vonorə
короткий kutəh, gudəg; **короткие**
брюки kutəhə şovol; **короткая**
юбка kutəhərocə; **стать корот-**
ким kutəh birə
коротко kutəh
коротковолосый kutəhəmuç
короткокрылый kutəhəqənət
коротконогий kutəhəpoj
короткость kutəhi
короткохвостый kutəhədym
короткошей kutəhəgərdən
коротыш kutəhəbuj; xyrdəbuj;
 gudəgəbuj
короче kutəhlə; **короче говоря**
 kutəhi gof; əxir ki; myxtəsər
корпеть calaşmiş soxdə; nəvomundə
 kor soxdə
корпус I bədən
корпус II korpus
корректива duzsoxdəi
корректировать dyləltmiş soxdə
корректность ədəb, tərbijə
корректный ədəbly; tərbijəly
коррозия pars
корчевать əz kyk vəkəndə

корчить: **корчить из себя началь-**
ника kəlləi soxdə

корчиться *перен.* qovormə birə

корыстный təmäh, təmähkor,
təmähly; qəraz, qərazkor;
cumgisnə; mənfihətpərəs (*стре-*
мящийся к личной выгоде, нажи-
ве)

корыстолюбец, корыстолюбивый
dəvlətpərəs; mənfihətpərəs;
təmähkor; təmähly

корыстолюбие mənfihətpərəsi;
təmähkori; təmählyi

корысть 1) təmäh; təmähkori; **ра-**
ботать ради корысти ə xotur
təmäh kor soxdə; 2) fojdə, qəzonç,
xəjr; cumgisnəi

корыто cənəx, təbəq, təşd

корь qizilçə, syvryçə

корявый cəpə-cəp; şəfd-şur; **коря-**
вый почерк cəpə-cəpə xət

коса I (*о волосах*) bənd muj

коса II (*сельскохозяйственный ин-*
вентарь) dərjoz (dirjoz)

косарь bicinci; gijov zəragor;
gijovzən

косвенный dyjymyn dərəçə

косилка 1), gijovzəni; 2) gijov
zəgəniho mošin

косить I cəp dənışirə

косить II bicin soxdə; **косить тра-**
ву gijov zərə

коситься cəp-cəp dənışirə; şəfdə-
şəfd dənışirə; jonovo dənışirə

косматый mujly

космодром kosmodrom

космос kosmos

косность təmbəli, hərəkətsyzi

косноязычие pəltəki

косноязычный pəltək

коснуться tuxunmiş birə

косный tənbel, pəsə mundəgor,
hərəkətsyz

косо 1) şəfd, şəfdəunə, şəfdə-şəfd;
смотреть косо şəfdə-şəfd
dənışirə; 2) jonovo; 3) cəp, cəp-
cəp, cəpə-cəp; **резать косо** cəpə-
cəp burra

косовица bicin; qijov zərəi

косоворотка şəfdə jəxənə şəi

косоглазие şəfdə cumi; cəpi; hir

косоглазый cəp, cəpgyz, şəfdə cum

косогор gunəi, doq

косой cəp; şəfd; <> **косая сажень в**
плечах firəhə xijəh

косо-криво şəfd-şur

косолапый şəfdəpənçə; culox

костенеть ə əsduqu carysdə; syr-
symyg birə

костер tov, atas; **погасить клстер**
atəşə kyşdə; təvə kyşdə

костистый əsduqui

костлявый əsduqui; , lap ləqər; **ко-**
стлявое мясо syr-symyg

костный əsduqui; **костный мозг**
ylyg

костоправ synyqci

косточка (*у плода*) qinqol; **без кос-**
точки (*о плодах*) qinqolsyz; <>
перемывать косточки dovor
gyrdə

косточковый (*о плодах*) qinqoli

кость symyg, əsduqu; oşuq; **имею-**
щий много костей (*о мясе, о ры-*
бе) əsduqui

костюм kostjum; **отрез на костюм**
parca əri kostjum

костюмный kostjumi

костяк binə; yzəg

косынка ləcək

кот pişig (pişik)

котел 1) qəzqu; **поставить котел**
на огонь qəzqu vənərə; 2) tijon
(*чугунный котел*)

котелочек qəzquncə

котенок bala pişig, pişiglə
котик 1) зоол. pişigovi, pişig dərjohi (*морской котик*); 2) pişiglə, bala pişig, ə pişig uxşəş
котлеты şomokufdə
котлован col, colə-cuxur
котловина cuxur
который komi; komini, komi ki;
который раз cəndbö
кофе qəfə
кофейник qəfədon
кофейный qəfəi
кофейня qəfəxonə
кочан kələm; **кочан капусты** sər kələm
кочевать kucmiş birə
кочевка kyc
кочевой kycəri; **кочевой образ жизни** kycəri
кочевье kyc; çigəy kyc
кочегар ataşku (ataşkyh, ataşgoh), ataşsuxundəgor
кочегарка oşaqxonə, oşaqxunə
кочерыжка qut
коченеть bəjə zərə
кочерга ataşkəş, moşə
кочка 1) kəsək; 2) tərə
кочующий kycəri
кошелёк kisəy puli
кошениль (*название некоторых насекомых для получения ярко-красной краски кармина*) qirmiz, qirmizbəçəqi
кошерное həloli (*дозволенное, разрешенное канонами еврейской религии*)
кошка pişig (pişik), nazu
кошма kəsə
кошунствовать hyrmətsyzi soxdə, ə dəs dəşəndə

коэн kyhin (*перл. представитель потомков первосвященника Аарона*)

краденый duzdirə çi

крадучись 1) pəhəni-pəhəni, pəhəniki, ə pəhəniki; 2) səssyz-symygsyz; 3) ə dyzdirəvoz, dyzdə-dydz

краевед ulkəşunas

краевой jon

кража dyzdi

край 1) ulkə (*территория*); **дальние края** duriho; 2) kənor; qiroq; jon; **край стола** qiroq stol; **до краев** tə lov-ləhə; **полный до краев** pur tə lov-ləhə; **налить до краев** tə lov-ləhə pur soxdə; **край цветов** gylston; **цветущий край** gylston; gylzor; **превратить в цветущий край** ə gylston carundə

крайне lap

крайний əxir, qiroqi, qiroqdəki; **крайняя часть** qiroq; <> **в крайнем случае** bisdo-bisdo; **по крайней мере** hic bugə

крайность *перен.* gurunə hol; **состояние человека, доведенного до крайности** (*от скуки, от болезни и т.п.*) vizori

кран kran

крапива gəzinə

крапивный gəzinəi

крапина, крапинка xol; **с крапинами** xol-xol; **в крапинку** xolə-xol

крапчатый xol-xol

красавец rac, gyzəl, gukcəg, qəşənk; *перен.* moləx; *перен.* surət syrxi

красавица rac, gyzəl, gukcəg, qəşənk; *перен.* surət syrxi; pəri, inçəquz; huriqiz; gylbədən; *перен.* bikə; *перен.* moləx

красиво rac, qəşənk

красивый rac, qəşənk, gukcəg, gyzəl; jaraşuq; **делаться красивым** gyzəl birə; **становиться**

красивее gukcæg birə; **красивая**
внешность gykcəgi
красильня bujoqxona
красильщик 1) rangzərəgor; 2)
 bujoqzərəgor, bujoqci
краситель rang; bujoq, bujaq
красить rang zərə
краситься rang zərə
краска rang; **краска для век**
 syrmə; <> **вогнать в краску ко-**
 го-либо şərməndə soxdə
краснеть qirmizi birə, xəçələti
 kəşirə, həjb kəşirə
краснеться qip qirmizi birə
красногвардеец qirmizinə
 gvardijəci
красноречивый rac gofsoxdəgor
красноречие rac gofsoxdəi
краснота qirmizini, qirmizinə loko
краснощекий qirmizinə sifət
краснуха məxmərək (azar həili) (*за-*
разная детская болезнь)
красный qirmizi; **красный перец**
 qirmizinə istivut; **красная строка**
 sər miqrə
красоваться xyşdərə burbundə
красота gygcəgi, gyzəli, raci,
 jaraşuqi; **наводить красоту**
 varaundə (varavundə, varajundə);
придавать красоту jaraşuq
 dorə; **человек божественной**
красоты *поэт.* surot syrxi
красочный rangly, parlaq, qyzəl,
 çonly; xuncərə xuno
красть dyzdirə
красться pəhənikə omorə
крат: во сто крат sad bo
краткий kutəh, gudəg, nəznik
кратко kutəh, kutəhlə; myxtəsər
краткосрочный kutəhə vəxd
кратчайший ən kutəh; **кратчай-**
шая дорога ən kutəhə rəh

крах əqibətsyzi
крахмал kraxmal; **смесь крахмала**
с водой limov
крахмалить kraxmal zərə
крахмальный kraxmali; **крах-**
мальная вода limov
кредит qərd
кредитор qərddorəgor, ə qərd
 dorəgor
крем krem; maz; **крем для обуви**
 maz cəkməi;
ремень soxmoх, sənqəsoxmoх;
ремень и огниво sənqəsoxmoх
 nə qov
кремль kreml
кремовый kremi
крен qədbirəi; ə jon carundə, ə jon
 dəgəşdəi
кренить ə jon carundə
крениться ə jon carysdə
креп krep
крепдешин krepdeşin
крепить bəşdə, səxd soxdə; myhkəm
 soxdə, qoim soxdə
крепиться xyşdərə doşdə, myhkəm
 poisdə, dövom dorə; **крепись!**
 çyrhət vəci ə xyşdə!
крепкий 1) səxd, myhkəm, qoim,
 qolind; ihdiborly; 2) soqləm,
 quvotly, çunly; 3) tynd (*напр. о*
чае)
крепко səxd, qoim, qolind; myhkəm
крепко-накрепко səxd-səxd
крепнуть 1) səxd birə, qoim birə,
 myhkəm birə; 2) guçly birə,
 quvotly birə
крепость I qələ; qələbəndi; **кре-**
пость на горном перевале
 dərbənd; **житель крепости**
 qələji
крепость II 1) myhkəmi, səxd; qo-
 imi; **крепость этого камня**
 səxdə əni sənq; 2) tyndi (*о спут-*
ных напутках)

крепчать 1) səxd birə; **ветер крепчает** vorvori ədəj səxd birə; 2) qoim birə (*сделаться более крепким, добротным*)

кресло kysri, kreslo

кресс-салат çurkum, vəzəri (*огородная зелень*)

крест xos; carpaz; **крест распятия** cormix

крестец əsduquj səqri

крестить xos girovundə

креститься xos girovundə

крест-на-крест carpaz, cal-carpaz

крестьянин kəndci; dihbón; **занятие крестьянина** kəndciji, dihbóni

крестьянский kəndi, dihbóni; **крестьянский труд** kəndciji

крестьянство kəndciluq, əkinciluq

кретин giç

кривизна şəfdi

кривить şəfd soxdə

кривляка nazsox; xyşdəre nuşu dorəgor

кривлянье 1) nəm-nym, naz; 2) məjmuní, məjmunisoxdəi

кривляться nəm-nym soxdə; xyşdəre nuşu dorə; **не кривляйся** nəm-nym məsox

криво şəfd; cəp, cəp-cəp, cəpə-cəp; **резать криво** cəpə-cəp burra

криводушие dyruji

криводушный dyrujə

кривой 1) şəfd, cəpə-cəp; 2) jəcumi

криволинейный şəfdəçiziqi

кривоногий şəfdəpoj

кривоносый şəfdəvini

криворотый şəfdələhə

кривотолки dedi-qudi

кривошей şəfdəgərdən

кризис krizis

крик çar, çuraj, boçəh; buruç, buruçina; hoj; horoj; hoj-horaj; horoj-boçəh; horoj-həşir (horaj-həşil, horaj-hysyl); voj; hujə (*шуринск.*); kuj, həj-kuj; **поднимать крик** horoj-boçəh dəşəndə; həj-kuj dəşəndə

крикливость horoj-boçəhi

крикнуть boçəh zərə, çuraj zərə

крикун boçəh zərəgor, çarci, çuraj zərəgor; horajci, horaj-boçəhi

криминал xəto, xətokori; çinojətkori

криминальный xətoi; çinojəti

кристалл kristal

кристальный перен. təmiz, sof

критик 1) tənqidci; 2) həjbci; həjbə nuşu dorəgor

критика 1) tənqid; 2) həjbə nuşu dorəi

критикан əz hər ci (əz hər kor) həjb gəşdəgor; hər cərə (hər korə) tənqid soxdəgor; 2) tənqidbaz

критиканство əz hər ci (əz hər kor) həjb gəşdəgori; hər cərə (hər korə) tənqid soxdəgori; 2) tənqidbazi

критиковать 1) kəmsygihorə nuşu dorə; 2) tənqid dorə, tənqid soxdə; ryxşənd soxdə

критический I 1) tənqid dorəni; tənqid soxdəni; 2) həjbə nuşu dorəni

критический II lap tərs, lap gurun; **в критический момент** ə lap gurunə məhəl

кричать horaj soxdə, boçəh zərə, horaj-boçəh dəşəndə, buruç zərə; çuraj zərə

кров məskən, xunə, mənzyt; jurd

кровавый xuni

кровать krovat

кровельный sərbuni

кровеносный: кровеносный сосуд
анат. rag; damarhoj xun

кровинка jə domçi xun

кровля bun; sərbuni

кровный çins, xun qohumi, xuni;
кровная вражда xuni; **кровная месть** xunrizi

кровожадность xunxuri

кровожадный zalum, xunxur

кровообращение xun dəgişi

кронопийца xunxur; bədxun

кровопролитие xunrizi; qirqin, jəkiqışy; xuntihi; **произойти кро-**
вопролитою xuntihi birə; **со-**
вершать **кровопролитие**
xuntihi soxdə

кровопролитный xuni, xunrizi

кровопускание (с лечебной целью)
həçəməti; bodkəş

кровосмешение xunqərişi

кровотечение xun tihi birəi

кровохарканье xun vərəxşirə

кровь xun; **истекать кровью** xun
tihi birə; xun bərdə; **брать кровь**
xun vəgyrdə; **избить до крови** ə
xun dəhişdə

кровяной xuni

кроить burra

кройка burra, burrasoxdə

крокодил krokodil

кролик dovşon xunəi

кроме bəşqə, çiro, səvoi; qəjr, qəjri;
кроме того, кроме него əz u
səvoi; əz u bəşqə; əz u qəjr; **кроме**
него в этой редакции работали
еще два человека əz u səvoi dy
odomış kor soxdənbyryt ə i
redaksijə; **кроме** **шутки**
zarafatsyz, zarifatsyz

кромка 1) kybə; **подшить кромку**
kybə gyrdə, kybə kəşirə; 2) qiroq

кромсать vənçirə

кропить tihi soxdə

кропотливый 1) zəhməti,
zəhmətly; 2) tiqətlı

крот kurə sicon

кроткий sokit, fəqir, muloim,
məzlum; nərm; **кроткий нрав**
nərmı

кратко fəqir-fəqir; məzlumi; ə
nərmirəvoz

кротость fəqiri; muloimi; zuhunsyzi

крохотный jə tikələ, jə mursilə

крошечный cyklələ; çumbyl

крошить 1) vənçirə; 2) tutum-tutum
soxdə

крошка 1) bala; 2) jə mursi

круг cərx

кругленький cərxləji

круглолицый cərxəsifət

круглый 1) bulul; cərx; **круглая**
форма cərxı; **круглое лицо**
bululə sifət; cərxə sifət; **круглый**
рис bululə dunə; 2) *перен.* tom;
bytyn; **круглый год** bytyn sal;
круглые сутки şəv-ruz; **круг-**
лый сирота jətim-jəsir

кругом ə həndəvər; hər taraf; (*депб.*)
ə ilovlə

кружась furlona-furlona

кружево gyğçovo

кружение gəlgəl, cərxədudu

кружить cərx dorə, çəvlon zərə

кружиться cərx xurdə; çəvlon zərə;
перен. vacarysdə (<> **да буду я**
твоей жертвой vacarom ə sərtı
(букв. **да буду я кружиться над**
твоей головой)

кружка çamtaz (*черпак*); tas (*боль-*
шая медная кружка для воды);
çom (*большая медная кружка*); ləh
(*глиняная*)

кружок dərnəg, kruçok

круп I (*болезнь горла*) buqmə

круп II (*у лошадей*) səqri

крупa qurqut; jarma; **пшеничная крупa** qurqut gəndymi

крупинка donə; mursi

крупинками don-don

крупноголовый kələsər

крупнолистый kələvəlgi

крупный 1) dyryçd; **самые крупные издательства Москвы** lap dyryçdə dofusxonəhoj Moskov; **набранный крупным шрифтом** vəcirə omoriho ə dyryçdə şriftəvoz (hərfəvoz); 2) kələ; **крупный ученый** kələ hilmci; **крупная голова** kələ şər; **становится крупным** kələ birə; 3) *перен.* vədily, odly

крутизна tiki

крутить cərx dorə; cərxədudu soxdə (*напр., колесо*); **страшно кружится голова** sərmə ədəj cərxədudu soxdə

крутиться burmiş birə, cərx xurdə

круто səxd

крутой səxd; tik, səlt, tərs; **крутое яйцо** səxdə xoja, səxd dyşirə xoja

крутость *перен.* tyndi; ; **крутость характера** tyndi ən xosijət

круча tiki

крученный burmişbirə

кручина dərd; qəm; dərdxurdə; həsrət, həsrəti; dyləsti, xiffət

кручиниться dylxur birə; dylə xurdə; dərd xurdə; qəm kəşirə; dyləsdi kəşirə; həsrət munda, həsrət kəşirə

крушение qəzo, qozijə

крылатый qənətly

крыло qənət; par; **взмахивать крыльями** par zərə

крыльцо boroxun

крылья 1) qənət; **у него как-будто выросли крылья** uə gujgə qənət voromori; **с большими крыльями** kələqənət; 2) qul-qənət; **расправить крылья** qul-qənət şəndə; **махать крыльями**

qənət zərə; **крылья носа** parvini (*боковые нижние части носа*)

крыса sicovul

крытый bunju gyrdə

крыть dəgyrdə; bunjurə gyrdə

крыша bun; **поверхность крыши** sərbuni; **крыша земли** *поэт.* quq xori

крышка 1) qoroq; 2) sər; sərə; **крышка кастрюли** qoroq qəzqui; sər qəzqu; **крышка посуды** sərpuş

крюк qərməq; **крюк для подвески мясных туш** qorinə, qənorə

крючок qərməq; **крючок дверной** qili; **запирать на крючок** qili soxdə; **крючок для рыбной ловли** qir

кряду pəsə-pəsəjəki

кряж tərə

кряжистый kutukly

кстати ə vəxdju

кто *мест.* ki, kini; **кто знает** ki danusdə; ki midany; **кто такой?** kini?; **кого** kirə; **кого ты там увидел?** unço kirə diri?; **кого-то** kirəigə; **с кем** ə kirəvoz; **с кем-то** ə kirəvozigə

кто-либо hərki bisdo; kəmkəs

кто-нибудь hərki bisdo; kəmkəs; jə kəs

кто-то jə kəs; kəmkəs; kinigə

куб kub

Куба (*город в Азербайджане*) Qybə

кубарем ə sər kəllə

кубинец (*житель города Куба в Азербайджане*) qybəi; **язык кубинцев** zuhun qybəi; zuhun ən qybəiho

кубинский qybəi; **кубинский язык** zuhun qybəi; zuhun ən qybəiho

кубок qədəh; **кубок для вина** qədəh şorobi

кувшин сову (большой глиняный или медный кувшин для воды с длинным узким горлышком и с ручкой); күзә, күзәјов (небольшой глиняный кувшин с узким горлышком); күп (большой глиняный кувшин, сосуд); хум (большой глиняный кувшин); хумсә (небольшой кувшин); гондуш (медный кувшин с двумя ручками); hoftofo (кувшин для туалета)

кувыркаться monqol şəndə

кувырком sərə kəllə

кувырок monqol

куда әсә; ә сүсә (ә сүсә), сүсәво (сүсәво); он не знал, куда ему идти u nəsdanbu әсә буровгә; куда куда ему идти? сүсәво буров?; куда потянут, туда и должен пойти сүсәво кәшәртгә ә уңсә бәјә буров

куда-либо, куда-нибудь әсә bisdogə

куда-то ә јә сүсә, әсәигә

кудахтанье qyd-qydi, qyrt-qyrt (kərg)

кудахтать qyd-qyd soxdə, qydydy soxdə; qyrt-qyrt soxdə, qyrt-qyrt zərə

кудесник folci

кудри qirqir, qir-qir, qir-qirə muj

кудрявить qir-qir soxdə

кудрявый qir-qir; **кудрявые волосы** qirqir, qir-qir, qir-qirə muj

кузнец dəmirci, dəmyrci; nəhlbənd

кузнечик çurçurak

кузнечный dəmircini; **кузнечный мех** kuryk

кузница dəmircixonə

кукарекать hy-hy zərə

кукареку звукоподр. hy-hy

кукла bit

кукование qurquri

куковать (о кукушке) qur-qur zərə; hy-hy zərə

ку-ку звукоподр. qur-qur (о кукушке); hy-hy

кукуруза pəqəmbəri, symərqəndil; **жареная кукуруза** qovurqə

кулак I myşd (пуки); **удар кулаком** myşd; **бить кулаком** myşd zərə; **отколотить кулаками** ә myşdəvoz kufdə

кулак II kulak

кулачный myşdi; **кулачный бой** myşdə-myşd, myşdə-myşdi

кулёк kuljok; kisəj koqozi; cəjtən həsdilii

кулинар oşbaz

культ korhoj dini-məsəbi

культивировать 1) koşdə rasundə; 2) lov soxdə

культура kultur, kultura

культурный, культурная kulturi; **культурная революция** revolyutsijəj kulturi; **культурная отсталость** nərən. zulmot

кумовство qohumbazi, qohumpərəzi; dusdbazi

кумык qymyq

кумыс kumis (icki əz şir həsbi)

купание 1) şuşdəji; tənşuşdə; 2) şuş-ruf; 3) pəl. davilo, davlo

купать şuşdə; tən şuşdə

купаться şuşdə; tən şuşdə

купец toçir; səvdogər (səvdogor)

купить vosdorə

купленный vosdorəomorə

куплет bənd; **по куплетам** bənd-bənd

купля хыггә, vosdorə

купля-продажа vosdorə-furuxdə, dorə-visdorə, alvər, aluş-vəruş

купол (вытуклая крыша в виде полушария) qombo, qombor

купон kupon

купорос kuporos

курага хыҕа мушмушу; хыҕа ҕәisi
куражиться 1) bijoburi soxdə, şuluqi soxdə; 2) *ирон.* мәrdjəti soxdə
курд kyrd
курдюк dymbə; **с крупным курдюком** dymbəi
курдючный dymbəi
куриный kərgi; **куриная слепота** şəvkuri
курительная трубка qəjlə, qəjlon (qəljon); cubuq
курить kəşirə; **курить папиросы** paprus kəşirə; **курить сигарету** sigaret kəşirə
курица kərg; **курица с цыплятами** kərg-vəcə
курносый funduqəvini
курок kurok; сохмоқ; **курок и за-твор** (*ружья*) сохмох
куропатка kəklik, kəklyk
курорт kurort
курс kurs; **быть в курсе дела** xəbərdor birə
куртка kutəhəpusti
курчавить qir-qir soxdə
курчавиться qir-qir birə
курчавый qir-qirə muj; **курчавые волосы** qirqir, qir-qir, qir-qirə muj
куры kərgə, kərg-vəcə; **накормить кур** kərg-vəcə cənə dorə
курьер kurjer
курятина guşd kərgi
курятник kərgəly
куращий kəşirəgor; paprus
кусание hənc
кусать hənc vəgyrdə; <> **кусать** (*себе*) **локти** *перен.* jonə-jonə munda; suxdə-suxdə munda; **вот и кусай свои локти** mun suxdə-suxdə

кусаться hənc vəgyrdə
кусками tikə-tikə; dilim-dilim; **быть нарезанным кусками** dilim-dilim birə
кусок tikə, dilim, mursi, kəsək (kəsəg), luqə; luqmə; çuzlə; **кусок хлеба** jə tikəj nun; jə luqməj nun; **мелкие куски** xyrdə-xyrdə
кусочек tikə, tikələ, jə tikə, litə, jə litə, duq, dilim, mursi, kəsək (kəsəg), luqə; luqmə; çuzlə; çiqir; **кусочек мяса** jə çuzlə guşd; **кусочки кожицы** pilkə;
кусочками dilim-dilim; parca-parca; tikə-tikə
куст 1) kulə; **сидеть у куста** ə bin kulə nyşdə; 2) tox (*куст бахчевых культур: дыни, огурца и пр.*); **куст арбуза** tox qərgyz
кустарник kulə; kuləluq; **местность, покрытая кустарником** kuləluq; kulə-kuləji
кустарь kustar; xyrdə sənihətkor; pihəci
кутаб (*мясные пирожки на тонком тесте*) qutab, qutob
кутать pucundə, dōpucundə
кутаться dəpicirə
кутеж kəjf, məçlys
кутенок vəcəquduq
кутерьма həngomə, qərişuqi, şyluqi
кутила kəjfcə, luti; **компания кутил** lutixonə
кутить kəjf soxdə, kəjf kəşirə; kəif vəgyrdə
кутузка quduqluq
кухарка oşpəzə zən
кухня 1) kuxnə; oşbazxonə; 2) xurəg
кухонный kuxnəi; **кухонная у-варь** qob-qičoq
куций dymburra, gudək, kutəh
куча 1) kumə; 2) kura, kurabirə; 2) qərişmətil; 3) xəjli
кучами kumə-kumə

кучер fajtunci, arabaci; həjsox, həjsoxdəgor

кучерявить qır-qır soxdə

кучерявиться qır-qır birə

кучерявый qır-qırə muj **кучерявые** волосы qırqır, qır-qır, qır-qırə muj

кушак kişdi, qəiş, kəmər

кушанье ci; xyrəg; xurdə; nuxoruş; **готовить кушанье** ci soxdə;

кушанье nuxoruş

кушать xurdə; ci xurdə; nyş soxdə; xurəg soxdə; *разг.* dəbərđə

кушетка 1) təxt; 2) corpoji

кыш! *межд.* küş!

Л

лаборант laborant

лава I lava

лава II səjl

лаваш lovoş (*хлеб из тонко раскатанного теста*); **слоеный лаваш** lovoş tutui

лалина kələ səjl vərfi

лавка I təxt

лавка II tuku

лавочник tukonci

Лаг-ба-Омер *рел. (еврейский праздник, отмечаемый в 33-ий день после второго дня Пасхи)* ləgbohymyr

лагерь lager

лад 1) razijəti, raziluq; 2) dinçi; qojdə; gynço

ладить 1) ə rəh bərdə, ə rəh rafdə; **он со мной не ладит** u ə mərəvoz xub ə rəh nəş rafdə; 2) duz omorə; **ты не ладишь со мной** ty ə mərəvoz duz nəş omorə; 3) həgə

xub birə; dusdi soxdə; 4) dyzəltmiş soxdə

ладиться dyzəltmiş birə

ладно xub; boşgu, boşugu

ладный gynçoly

ладонь kəf; kəf dəs

ладоши: бить в ладоши cək zərə, cəkə-cək zərə

ладья tup (ə şaxmat)

лазейка sula

лазить darafdə

лазурный vərkovu; savzə rang

лазурь kovuri

лазутчик çasyz

лай həv, həv-həv; səs səg, həv-həv səgi; ravusdəi

лак lak

лакей nykər

лакировать lak zərə

лакировщик lakzərəgor

лакомиться xurdə; cərəz soxdə

лакомка şirinxur, şirinisəvən; cərəzxor; dodly voje soxdəgor

лакомство cərəz; şirini; **лакомства** şirinijət

лакомый dəhəmlı; dodly, ləzətly

лакониčno kutəh; myxtəsər

лампа ciroq; ləmpə

лампада pirsuz

ландшафт mənəzərə; çihı

ланцет nəştər; **проколоть ланцетом** nəştər zərə

лань maral

лапа rənçə, poj; <> **ходить на задних лапах** *перед кем-либо* quduqi soxdə

лапатель dəs zərə; dəsədəs soxdə

лапотный tirjoxi

лапти tirjox (из сыромятной кожи)
лапша ginəj
лапшовый ginəji
ларёк budkə, tukulə; larjok
ларец quti; sunduqca
ларь kələ jeşik; kələ sunduq
ласка timor, naz, mihriboni; <> **ок-
ружить лаской** ə sərju cərx
dərəfdə
ласкать səymiş soxdə; timor soxdə;
həziz doşdə
ласково xoş; ə mehribonirəvoz; **лас-
ково оберегать** həziz doşdə
ласковость mehriboni
ласковый xoş; mehribon; **стано-
виться ласковым** mehribon birə
ластик puzmişsox
ласточка parusdək (parustək); **пер-
вая ласточка** а) əvəli parustək;
б) *перен.* jəkimyn nuşunə
латальщик pəlysox
латанный pəlyi, pəlybirə, pəlybirəi
латать pəly soxdə; pəly vənorə; pəly-
pinə soxdə
лататься pəly birə
латка pəly, pinə
латки *собиру.* pəly-pinə
латы paltar ohuni
лачуга dəxmə; qəzmə
лаять 1) ravusdə (о собаках); 2) hov
zərə, hov-hov soxdə (о диких
животных, напр., о шакалах)
лгать durgu gufdirə, byxty voşəndə
лгун durgu, durgu gufdirəgor
лебедь quv
лебезить minəhəfi soxdə; *перен.*
lisirə
лебяжий quvi; **лебяжий пух**
pərqu
лев aslan, şir

левира́тный: левира́тный брак
(предписанная Библией женитьба
на вдове брата) jomomo
(jətomə)
левша suloxoj
левый səpi, səp; **левый столбец**
səpi sutünlə; **на левом берегу**
реки ə səpi qiroq ən nikərə
лега́вая tula
легальный 1) qonuni; 2) əsuq
легенда nəqyl; gusə (*кайтаг.*)
легкий yngyl (jyngyl); həsont; subuk
(subyk); suk; **быть легким** yngyl
birə; <> **у него нога "легкая"**
poj ju subuki
легко həsont; yngyl; çəhdsyz;
zəhmətsyz; həziyətsyz
легковерие tyrkəsəjaqi; ə hər ci
bovorsoxdəi
легковерный tyrk, tyrkəsəjaq; ə
hər ci bovorsox
легковесность yngyli (о весе лег-
ких тел)
легковесный yngyl (jyngyl)
легкое (*анат.*) şyšlyg; **легкие**
(*анат.*) şyšho; **болезнь легких**
azar şyšlyg
легкомысленно yngyl; 2) fikir
nəsoxdə
легкомысленность yngylxosijəti;
horsyzi; *перен.* suki, subyki
легкомысленный yngylə xosijət;
dəmdəməki; hərdəmxəjəl;
kəməqyl; horsyz; *перен.* suk,
subuk
легкомыслие horsyzi; *перен.* suki,
subyki
легкость yngyli; həsonti; suki; *пе-
рен.* subyki
легонько jovoşləj, hitijot
легочный: легочное заболевание
azar şyšlyg
легче dijəş jyngyl
лед 1) çilid; 2) *диал.* buz; **продавец**
льда çilidfurux; **изготовитель**

льда	çilidsox; среди льдов	э
льда	qariş çilidho; покрыться коркой	
льда	bəjə zərə; <> первый лед	
льда	ləmləmə	
леденеть	bəjə bərdə; çilid birə	
леденцы	monpasi	
ледник	çilidluq	
ледокол	çilidbur; çilidə byrraniho	
ледяной	çilidi; dual. bumbuz	
лежать	dəgəşdə; duraz birə; лежать,	
	вытянувшись во весь рост	tirə
	xuno dəgəşdə	
лежбище	jətoq	
лезвие	sərci; zuhun; ləhə; лезвия	
кинжала	ləhəj xəncəl; с двумя	
лезвиями	dylələi	
лезгин, лезгинка	ləzgi	
лезгинка (танец)	ləzgihəngi	
лезгинский	ləzgii; лезгинский	
язык	zuhun ləzgii; по-	
лезгински	ə ləzgii	
лезть	darafdə	
лейка	1) lyləji; 2) ovtihişox, ovdi	
лекарство	1) dərmu; принимать	
лекарство	dərmu xurdə 2) dovo	
лекарь	həkim	
лелять	naz xurdə; həziz doşdə	
лен	kəton	
ленивец	1) tənbel; 2) kohil	
лениво	tənbel-tənbel	
ленивый	1) tənbel; стать ленивым	
	tənbel birə; 2) kohil	
лениться	tənbeli soxdə	
леность	tənbeli; kohili; kohlijəti	
лента	boftə; lint	
лентай	tənbel (tənbeli); dirno; kohil	
лентяйничать	tənbeli soxdə; kohili	
	soxdə	
лень	tənbeli; kohili; предаваться ле-	
ни	tənbeli soxdə; <> каждый,	
кому не лень	hər jətən	
леопард	1) alapələng; 2) bəbyr	
лепесток	vəlg ən gyl	
лепет	pəltəki, nəvarasirəniyə gof	
лепешка	qoqol; fadi	
лепить	vogosundə	
лепка	vogəs, vogosundəi	
лепной	vogəs	
лес	vişə; дремучий лес	mərgə vişə;
	местность без лесов	vişəsyzi
леса, леска	rusmuj qurzumgir	
леса	təxtəbənd (сооружение из до-	
	сок); dəzgoh, kyrgi	
лесистый	vişəly; лесистые горы	
	vişəlyjə doqho; лесистая	
	местность	vişəluq
лесник	vişədoşdəgor; məşəbəgi	
лесничество	vişəluqi; vişədori	
лесничий	məşəbəgi, vişədoşdəgor	
лесной	vişəi; лесное дерево	dor
	vişəi; vişədor; лесное простран-	
	ство	vişəlyq
лесовод	vişədoşdəgor	
лесоводство	vişədori	
лесонасаждение	vişədəşəndə; vişə	
	koşdə	
лесопильня	zavod təxtəi	
лесоруб	vişəbur; hyzymvənçi	
лесостепь	cul-vişə	
лестница	1) pilokon (ступенчатая);	
	2) nərdovu (приставная); 3) sylmə	
лестный	təhərifly	
лесть	təhərifli, minəhəfi; jəltəqi	
летательный	parzərəniho,	
	parusdəni; летательный аппарат	
	parusdəniyə apparat	
летать, лететь	par zərə; parusdə;	
	qənət zərə	
летающий	parusdəni, parzərəniho	
летний	həminoni	
лето	həminon	

летоисчисление 1) salhisobi; 2) tovorix

летом ə həminon

летописец torixnyvys, tovorixnyvys; salnoməci, salnomə nyvysdəgor

летопись salnomə (salnumə); **живая летопись** çonly tovorix; çonly şöhod

летосчисление см. летоисчисление

летучесть parusdəi

летчик ljotcik

летучий parusdəni; **летучий газ** parusdəniyə gaz; **летучая мышь** şavpara

лечение xubsoxdə, dərmu-dovo; **народное лечение** tyrkəcorə

лечить soqolmiş soxdə

лечиться dərmu-dovo soxdə

лечь dəgəşdə, duraz birə

лещ loşi, cəpəx

лжец durgu, durgu gufdirəgor

лживость durguni

лживый durgu; **давать лживые свидетельства** durgunə şöhodi dorə

ли (ль) част. ...mi (применяется в конце глагола в виде вопросительного окончания); **можно ли сказать** mibumi gufdirə (imbumi gufdirə); <> **то ли..., то ли...** jə..., jə...

либо jə, jə nəbügə; **либо хорошо, либо плохо** jə xub, jə xəxəb

ливень kələ voruş, lejson, lilov; sajlov; *перен.* dufun

лидер rəhbər; sərkələ; ə ruşo rafdəgor

лизать lisirə

лизоблюд jələq; lisirəgor; qoblisirəgor; kuntəştəxor

лизун, лизунья jələq

лик cirjət, sifət

ликвидация tərgi, tərgsoxdəi, nisd soxdəi

ликвидирование tərgi, tərgsoxdəi, nisd soxdəi

ликвидировать tərg soxdə, nisd soxdə; əz hərə vəgyrdə

ликование şori, xyromi

ликующий şor

лилипут liliput (cyklə buj, gudəgə odomi)

лиловый bənəvşəi, rang bənəvşəi; syrməi

лимон limon; **с лимоном** limoni

лимонный limoni

лингвист zuhunşunas, zuhunşunaz

лингвистика zuhunşunasi, zuhunşunazi

линейка 1) см. линия; 2) (*чертежная*) xətkəş, rizkəş, rizbər

линия çiziq, riz; xit; zul; **проводить линию** riz kəşirə; **в линию** zul-zul

линовать riz kəşirə, çiziq kəşirə; zul soxdə

линять paçirə

липкий şirişi; jəpişqon; vogosirəni

липкость jəpişqoni

лирика lirika

лиса tylki

лисёнок bala tylki

лисица tylki

лист 1) vəlg; **виноградный лист** vəlg onguri; **покрываться листьями** vəlg vədəşəndə (*о растениях*); **покрытый листьями** vəlgly; 2) vərəq (*бумага*); **один лист бумаги** jə vərəq kogoz; **по одному листу** vərəq-vərəq (*о бумагах*)

листва vəlg dor, vəlgovuş

листок vəlg, vərəq

листопад vəlgovuş; xəzon

литр litr

лить tihi soxdə

литься tihi birə

лифчик lifcik, nənəgir; sinəbənd, sinəbəndi

лихоимец rüşvətxor

лихоимство rüşvətxuri

лихой qucoq

лихорадить lərz vənorə; lərzundə

лихорадка lərz, lərzvənorə; *перен.* qyzdyrmə

лицевать carundə

лицевой ruji; **лицевая сторона** ruj, ruji; **лицевая повязка у горянок** jəşməq, jəşməqbuzi

лицемер dyruja

лицемерие dyruji, dyrujəi *перен.* qəlp

лицемерить dyrujəi soxdə

лицемерность dyruji, dyrujəi; *перен.* qəlp

лицемерный dyrujə; *перен.* qəlp; **лицемерный человек** qəlpə odomi

лицо 1) sifət; sir-sifət (sər-sifət); ruj; **лицом вниз** ə sər ruj; **быть к лицу** jaraşmış birə; **иссохшее лицо** bymyzdə sifət; **лицом к лицу** rujbəruj; 2) cərx; **он изменился в лице** cərxju rafdi; 2) kəs; nəfər; odomi; **для одного лица** jəodomini; **недовольное лицо** qoşqobəq, qoşqobəqlü sifət; <> **плата за "показ лица"** (невесты, ребёнка; возвратившегося со срочной службы солдата и т.д.) rujburbuni

личинка syrfə

лично xyşdəni

личность 1) xyşdən, şəxsijət; 2) kəs; <> **серая личность** şitə odomi

лишай kəcəli

лишать, лишить 1) əz dəşju visdorə; 2) məhrym soxdə; **лишить крова и всего имущества** dərbədər soxdə

лишение məhrym soxdəi

лишения 1) qiti, qitluq; qəhəti; 2) həziyəti, cətini; 3) zulm, zulum; zulumi; **переносить страдания** a) zulm kəşirə, zulumi kəşirə; ə qəhəti dəbirə; б) *перен.* ruz səgi kəşirə

лишенный чего-либо məhrym; məhrymbirə; **лишенный свободы** əz azadi məhrym; **лишенный признаков жизни** çonsyz

лишиться 1) vir soxdə; 2) məhrym birə; **лишиться крова и всего имущества** dərbədər birə; **лишиться расположения** əz cum ofdorə

лишний zijod, zijodi, gərəksyz

лишь част. ənçəq; **лишь бы** toki; tək; **я все сделаю, лишь бы сосед был доволен мною** hərcu voşd misoxum, toki qunşi əz mə razi munu

лоб pişoni (pyşoni)

лобастый kələ pişonii

лов ovğiri; **лов рыбы** çəhgiri, qurzumgiri

ловелас arvadbaz, həşqbaz, oşnəbaz, zənbaz, zənpərəs; **занятие ловеласа** həşqbazi

ловец ovci; **ловец рыбы** qurzumgir

ловитки vidov-gi (*узга*)

ловить gyrdə

ловкач fəndbaz, findili-fənd, fəndci, fəndgir

ловкий çəld, diliboç (diriboş), zirək; fəndci, fəndgir, fənddan; zirək, zirəkly, zirəkmənd; **становиться ловким** zirək birə; çəld birə; **ловкий человек** çəldə odomi; **ловкий прием** fəndhəməl

ловкость çəldi, çəldlyi; boçəruq, pərgoli; zirəki, zirəkməndi

ловля qurzum gyrdəi (*рыбная*)

ловушка tələ, çələ; **устроить ловушку** ə ilyşug vəngəsde; **попасть в ловушку** ə tur ofdorə

ЛОГ firəhə dəre

логический ə həqyl darafdəni

логовище juvo, lula, lulaj gyrg

логово lula

лодка lodka, ludkə

лодырничать tənbeli soxdə, ovorə gəşdə

лодырь tənbel, ovorə

ложбина dəre

ложе qindoq (ən tufəng)

ложиться dəgəşdə; *перен.* duraz birə

ложка 1) ləqə; **ложка воды** ləqəj ov; 2) cymcə; 3) obigərdən (*разливательная*)

ложно durgunəki

ложный durgu; **давать ложные свидетельства** durgunə şohodi dorə

ложь durgu, durguni; **ложь** ujdurmə; **быть уличенным во лжи** durguni vədiromorə; <> **наглая ложь, явная ложь** siprə durgu

лоза məjnə; təhəng; **виноградная лоза** məjnəj ongur

ЛОЗНЯК təhəngluq

ЛОКОТЬ qucəbazu; <> **чувство локтя** bəl boqlənmişsoxdə

ЛОМ 1) (*инструмент*) lom; ling; 2) (*обломки*) xyrdə, tikə, parca, qəlpə; 3) (*в костях*) vor; dord dorəi, synçu

ломака nazsox

ломаный xyrđ

ломанье *перен.* nəm-nym, naz

ломать xyrđ soxdə

ЛОМИТЬ (*от боли*) vor gyrdə; *перен.* sula soxdə

ломка xyrdbirəi

ЛОМКИЙ zu xyrdbirəniho

ЛОМОВОЙ jyk bərdəniho

ЛОМОТА dord, dord dorəi, vor; **чувствовать ломоту** vor gyrdə; **ломота в спине от простуды** qilinçəvor

ЛОМОТЬ tikə, parca; **дилем**; **быть нарезанным ломтями** dilm-dilm birə

ЛОМТИК lic, liçim; dilm; tikə; çiqir

ЛОМТИКАМИ dilm-dilm

ЛОПАСТЬ par

ЛОПАТА bil, lapatkə; xijəh (*деревянная*)

ЛОПАТА *анат.* xijəh

ЛОПАТЬСЯ para-para birə

ЛОПНУТЬ lov birə; cat birə; part birə, part şəndə; partləmiş birə; **МЯЧ** **ЛОПНУЛ** tup lov bisdo

ЛОПОУХИЙ kələguş

ЛОСК tov, ləs, çəvhər

ЛОСКУТ çundur; parca-tikə, tikə-tikə; pəly-pinə; **длинный узкий лоскут** *устар.* ruştə

ЛОСОСЬ mohi

ЛОСЬ maral

ЛОТЕРЕЯ lotorejə

ЛОТО loto

ЛОТОК təbəq; **продавец с лотка** təbəqci

ЛОТОЧНИК əz təbəq ci furuxdəgor; təbəqci

ЛОХ *бот.* **ijdə, gidə** (*кустарник из семейства лоховых или плоды этого кустарника, представляющие собой ягоды с коричневатой желтой кожурой и сладкой мучнистой мякотью*)

ЛОХАНКА, лохань logon

ЛОХМАТЫЙ mujly; pox-poxu (*дерб.*)

ЛОХМОТЬЯ çundur-mundur, çunduri, çuri-çunduri, tyrtyrə ci

лошадь həsb; **лошадь двухгодо-
валая** bəjtol; **знаток и люби-
тель лошадей** həsbəbaz

лошак qətyr

лощина dərə, cuxurəki

луг cəmən (cimən), cəməngəi
(cəməngəhi, ciməngəi), gylcimən;
mərç; savzəgəi; məidungəi,
məjdusi; ovloq (*шуринск.*)

луга cəmənəzar

луговина cəməni, cəmənluq

луговой cəməni; **луговая трава**
cəməngəi, cəməngəhi

луда qələj

лудильщик qələjci

лудить qələj dorə, qələj zərə

лужа nohur; *перен.* murdali

лужайка cəmən, cəməngəi,
cəməngəhi; savzəgəhi; sərçihi; **лу-
жайка в цветах** gylcimən

луженый qələjdorə; qələj dorə
omərə

лук I *бот.* pijoz; **приправленный**
луком pijoz; **место, засеянное**
луком pijozluq; **шелуха лука**
pilkəhoj pijoz; **жареный в масле**
лук pijozdoq

лук II 1) tirkomu, komu (*оружие*
для метания стрел); 2) ux; **стре-
лок из лука** uxşən

лукавец kələkbaz

лукавить hilləi soxdə

лукаво biç-biç

лукавство kələkbazi; bədzadi;
hilləi; hilləkori

лукавый biç; biç-biç; findili-fənd,
fəndci, fəndgir; nədyryst; hilləkor;
həməldan

луковица sər pijoz

луковый pijoz; **луковый запах**
buj pijoz

луна məng; **восход луны** məng
vədiromərəi; **заход луны** məng
batmişi

лунка col, coləki

лунный məngi; cyməngəi; **ясная**
лунная ночь yşyqə şəv məngi;
лунное затмение toriki məng
(pyşoj məng gyrdəomərə)

лупоглазый dombuləcum

луч 1) rigaz; **солнечные лучи**
rigazhoj ofdoi; **луч света** rigaz
tovuş; 2) *перен.* şəxino; yşyq

лучезарный tovi, tovtovi; tovlı

лучина talaş; ciroq

лучше xyb, dijəş xub; xubtə; **стано-
виться лучше** xub birə; **делать**
лучше xub soxdə; **было бы луч-
ше** koş, koşki

лущить ləpə soxdə (*орех, миндаль и*
т.п.); pust kəndə

лыжи kirşəj poji

лысеть muj sər rafdə, kəçəl birə

лысина kəcəli

лысый daz; *перен.* kəcəl

львёнок balaj şir

львица dyşi sir

льгота guzəşt (gyzəşt); vəligoti

льготный vəligot

льдина kələ tikəj çilid

льноводство kətonciluq

льняной kətoni

льстец minəhəf, minəhəfisox; jəltəq

льстивость minəhəfi; jəltəqi

льстивый minəhəf; *перен.* həsəli;
ryqəni; **льстивые слова** ryqəniyə
gofho

льстить minəhəfi soxdə; quduqi
soxdə

любезничанье dylxoşi (dylxuşi)

любезничать dylxoşi soxdə

любезно mehribon; ə
mihribonirəvoz

любезность dylxoşi (dylxuşi);
şirinzuhuni

любезный dylxoş

любимый, любимая 1) səvgili; həziz; dısd, zircumi, çonən; 2) *поэт.* jor; 3) *устар.* məhri; **мой любимый; моя любимая** səvgilimə; 4) **вожгәи, вожгәлы; быть любимым** vojgəly birə

любимец həziz

любитель 1) həvəskor; həris; 2) - baz (*словообразовательная часть*); **любитель птиц** quşbaz (*преимущественно голубей и ловчих*); **любитель цветов** gylbaz

любить xosdə; səvmiş soxdə; dyl dorə, dyl xosdə; dust doşdə, həziz doşdə; xotur xosdə; kohnə dorə, dyl-kovnə dorə; **я люблю тебя** mē tygə xosdənym; <> **любить друга** *перен.* həgə xubi

любоваться tomoşə soxdə; **любоваться собой** varaundə-furaundə

любовник, любовница oşnə; *перен* luti

любовный səvgi

любовь 1) myhbət, həsq, xosdəi; səvgi, səvmiş; 2) *устар.* məhr; 2) vojgə, həvəs; **относящийся с любовью** myhbətly; **неоправдавший любви** bibofo, bofosyz

любой hər, hər komi; hər komi bisdo

любопытно mərəqlı

любопытный mərəqlı

любопытство mərəq

любящий xosdəgor

люди 1) insonho, odomiho; 2) xəlq; xələiq; **что скажут люди?** xələiq cy muguju?; 3) çəhmət (çəmhət, çəməhət); **проникнутый вниманием, уважением к людям** insonpərvər, insonpərvor

людный odomi ambar birəni

людоед odomixur, vəhşi, zalum

людской insoni

люлька gufərə (guforə); xəpənıj (*висячая*)

люля-кебаб lyləkəbob (lyləkobob) (*рубленое мясо, зажаренное на вертеле*)

люстра qəndil

лютый 1) zolum, qəddar; **лютый враг** qəddarə duşmən; 2) səxd

люцерна sijəhjynçə

лягание təpik, ləkət, şilloq

лягать, лягаться təpik zərə, təpik şəndə; şilloq şəndə

лягушка bəq

ляжка bud, kəfəl

лязг 1) zəq; zəq-zəq; 2) zing

лязгать 1) zəq-zəq lərzirə; 2) zing zərə, zing soxdə

лямка qəiş əri gərdən

М

мавзолей movzələj, hərəmqovrə

маг sihirbaz, sihirci, folci

магазин magazin, tuku; duxon; **водка из магазина** əraqi duxon

магарыч muştuluq, dəsxuş

магия sihir, sihirbazi; çədu

магнит magnit

мазанка dəxmə

мазать sovsədə; syrt soxdə; suvoq zərə; malad zərə

мазаться syrt birə

мазут mazut; **обмазанный мазутом** mazuti

мазутный mazuti

мазь maz; məlhəm; sovsədəni

май maj; **майские праздники** mihidhoj maj

майка majkə

майор major

мак 1) lələ; 2) xoşxoş (зернышки мака); **хлеб с маком** nun xoşxoşi

макароны makaron

макать dəzərə, dəcarundə

макет maket, xumunə

маклер dəlol (dolol); makler

маклерство dəloli (dololi)

макнуть dəcarundə

маковый xoşxoşi; **маковая плантация** xoşxoşluq

максимальный lap ambar

максимум ən ambar; ambari; lap ambari

макушка 1) (головы) kəllə, quq sər; mazala; 2) tərə (горы); 3) zəvər

маленький 1) cyklə, balaça; 2) xırdə

малина muri

малинник murilug

малиновый murii

мало kəm; **становиться меньше** kəm birə

маловажный kəmə əhmijət

маловесный yngyl

малограмотность kəmdani, kəmsəvodi

малограмотный kəmdan, kəmsəvod

малодушие biqirjəti, qirjətsyzi; cyrhətsyzi; hələçigəri, oqçigəri; əz ruh ofdorə

малодушный biqirjət, qirjətsyz, cyrhətsyz; hələçigər, oqçigər, tərsəngoh

малознающий kəmdan; nəbələd

малокровие xunkəmi, xunsyzi

малолетний həil, cyklə həil

малолетство cykləjəti, həili

мало-мальски kəm-kəm, kəmləj; kəm-ambar

маломерный xırdə

маломощный zəhif, kəmquvot

малонаселенный перен. ədomisyz

малообразованный kəmdan

мало-помалу jovoş-jovoş; kəm-kəm; kəmbiş

малоподвижный kut (о неходячем человеке)

малопонятный kəm varasirəni

малоречивый kəmgofsox

малорослый sar; gudəgə buj; kütəhə buj

малосведущий kəmdan; nəbələd

малосольный kəm mynyki; şit

малоспособный zihimsyz

малость kəmləj; jə kəm; minçiq, jə minçiq

малоумный kəməqyl; əz əqyl kosibi

малоупотребительный kəm xərc birəniho

малоценность qimətsyzi

малоценный qimətsyz

малочисленный cyklə

малый cyklə

малый I xırdə, balaça; cyklə

малый II kuk, həil

малыш 1) həil, həillə; 2) kuk, sovor, kыррə, sovorə həil

мальчик 1) kuk; 2) gədə

мальчиковый kuki; **мальчиковая одежда** paltar kuki; **мальчишеский поступок** hərəkət kuki

мальчишество hərəkət kuki

малюсенький cyklələ, cykləilə; balaça; xırdələ; çinqil; çumbyl

малютка sovor, kыррə, sovorə həil; bala, difil

маляр rangsaz, rangzərəgor, müləkəş; maljar

малярия qyzdyrmə

маляриничать rangsazi soxdə

мама dədəj

мамонт mamont

манатки şələ-kylə, şəj-şuj

мангал manqal

мандарин mandarin

мандат mandat

манекен bit

манера qojdə; səjəq; xosijət; təhər-hərəkət; nyşdə-vəxyşdə; şivə; hədət

манжет mançet

маникюр manikjur

манна manna; **манна небесная** *рел.* mənöv

мануфактура arşinmoli; manufaktur, parca

мануфактурный manufakturi, parcai

марал maral

мать cylki soxdə, cylkin soxdə, mundal soxdə; lokoly soxdə; nəbudı soxdə

мартаться cylkin birə, mundal birə

марена bujoq (bujaq)

маринад şurov

маринованный ov gyrdə; ə turşi dənörə, ə syrkə dənörə; **маринованные овощи** şurov

мариновать 1) ov gyrdə; ə turşi dənörə, ə syrkə dənörə; 2) *перен.* dir soxdə

марка marka

марксизм marksizm

марля çunə

мародёр taraşsox

марочный markai, markaly

марс mars (*двойной проигрыш или выигрыш при игре в нарды*); **выиграть марс** mars soxdə

март mart

мартышка məjmun

маршал marşal

маршрут marşrut, plan rəh

маска maska

маскарад məsxərə; **любитель мас-карадов** məsxərəbaz

масленка qob kərə, ryqəndon

масленщик ryqənzərəgor, ryqəni soxdəgor

маслина zəjtun

маслить ryqən zərə

масло 1) kərə (*сливочное*); 2) ryqən; **подсолнечное масло** ryqən simickəi; **намазать масло** ryqən zərə; kərə zərə; **смазывать маслом** ryqən sovsudə; **как по маслу** ryqənə xuno; **продавец масла** ryqənifurux; **смазанный маслом** ryqəni; ryqənzərə; **перетопить масло** ryqənə doq dorə

маслобойня zavod ryqəni

маслобойка nihrə

маслянистый, масляный ryqəni

масса kura; **масса людей** ambarə odomi; moxluq, çəhmət, xələiq

массаж masaç; sovsudəi

массажист masaç soxdəgor; sovsudəgor

массивный gurun

массировать masaç soxdə; sovsudə

мастак pərgol

мастер usda (usta), sənihətkor; **мастер своего дела** sarraf

мастерить qyc soxdə, həzyr soxdə (ə dəsəvoz)

мастеровой usda, usta

мастерская korxonə

мастерски ə sənihətkorirəvoz, ə
kələ sənihətkorirəvoz

мастерство 1) ustajəti; ustadi;
sənihətkori; 2) hinər; **наивысшая**
степень мастерства в своем де-
ле sarrafi, sarrafməndi

маститый ustad; hyrmətlı

масть rang

мат шахм. mat

материал mol, parca

материализм materializm

материалист materialist

материальный 1) (по отношению
к материалам) moli;
материальный склад hombor
moli; 2) (по отношению к деньгам
и пр.) puli; **материальная обес-**
печенность igrəvoni; **матери-**
альная поддержка dəsgiri; **ма-**
териальный отчет həq-hisob;
заинтересованный материаль-
но mənfihtədor

материнский dədəi; **материнское**
молоко şir dədəi

материнство dədəi; dədəjəti

материя mol; parca

матовый tutqun

матрац dyşəg; **детский матрац из**
соломы со сливным отверстием
musalə

матриархат mädərşohi

матрос matros (matrus)

матушка dədəj

мать dədəj; **отец и мать** bəbə-
dədəj; **без матери** dədəjsyz; **рас-**
ти без матери dədəjsyz kələ
birə; **отсутствие матери**
dədəjsyzi; <> **в чём мать родила**
əzdədəjomorə

махать vor dorə (для обдувания);
qənət zəgə (махать крыльями); ə
dəsəvoz horəj zəgə (зазывать ру-
ками)

махинация fyrylloq; **махинация**
hillə

махорка təmboku (tomboku)

маца qoqol, mosa (тонкие лепешки,
испеченные из незаквашенной сме-
си пресной муки и воды, заменяю-
щие евреям обычный хлеб на про-
тяжении всех дней праздника Пе-
сах); **пасхальная маца** qoqol
nisonui

мацони qətuq

мачеха ugəjə dədəj; dədəj digoru;
zənbəbə

мачта dor əqəci

машина moşin

машинально həbirdən, ə sər nə
ofdorəki

машинист moşinist; **машинист**
паровоза paravozhəjsəx

машинный moşini

машиностроитель moşinqycsox

маэстро ustad

маясланный, маслянистый ryqəni

мгла toriki; dumon, xyr-dumon;
qərqi

мгновение 1) ləhzə; **одно мгнове-**
ние jə ləhzə; 2) **мгновение**
dəm; **в это мгновение** hə u dəm

мгновенно həbirdən, hə u dəm,
cum voxurdəmun, həlyədi; **мгно-**
венно дал ответ həlyədi çovob
do

мебель mebel

мебельный mebeli, mebelly

мебельщик mebelqycsox, mebel
soxdəgorə, mebel duz soxdəgor

меблированный mebeli, mebelly

мед həsəl

медалист medally

медаль medal

медальон medaljon

медведь xyrə

медвежий xyrəsi

медвежонок balaj xyrə

медеплавильный həlsəxdəniho mys

меджлис məclis (законодательный орган, парламент в некоторых странах; название некоторых выборных учреждений); **Национальный Меджлис Азербайджана** Məclis Milli Azərbaycan

медиатор mizrob

медик həkim, tobib

медикамент dərmi

медицина tobibi, həkimjəti

медленно 1) asta; asta-asta; 2) jovoş; jovoş-jovoş

медленный asta; jovoş, dir-dir, zəhif

медлительность jovoşi; hərəkətsizli

медлительный gurunçymysdə; jovoşçymysdəgor; hərəkətsiz; ləng, gurun

медлить dir birə; gurun çymysdə, ləng birə

медник mysgər

медный mysi; **медная посуда** qob, myşi; **медный кувшин** sovuş mysi; **медные монеты** sija pul

медовый həsəli; **медовый цвет** rang həsəli

медоносный həsəli

медоточивый həsəli

медь mys; **окись меди** pəxur, pəxir; **покрыться окисью меди** pəxur gyardə, pəxur voşəndə

меж см. между

межа mərç, sərhəd

между hərə; **между чем-либо** ə hərəj, ə hərəluq; **между народами** ə hərəj xəlqho; **меж двух ног** hərəj dy lyngi; **между прочим** 1) gofjonə; 2) zirzuhuni (говорить); **спросить между прочим** zirzuhuni pyrsirə

междугородний ə hərəj şəhərho

междурядье çərgəhərə

межевать mərç kəşirə, sərhəd norə

мезонин boroxun

мезуза рел. mozuza (амулет, прибиваемый к дверному косяку)

мел hək (строительный)

мелкий xyrda; **мелкие вещи** xəmxurd; **мелкие куски** xyrda-xyrda

мелкий-мелкий norunçə

мелководный kəməovi

мелколесный xyrdəvişəi

мелкота xyrda-myrda, xyrda-para, xyrda-xuruş; xyrdəluq

мелодичность əhəng

мелодичный (дерб.) muqomly

мелодия 1) hovo; 2) (дерб.) muqom; **исполнять какой-либо мотив, мелодию на музыкальном инструменте** hovo zərə; **напевать какой-либо мотив, мелодию** hovo xunda; 2) məhni, nəqmə; bəsdə

мелочи xəmxurd

мелочной, мелочный xyrda, xyrda ci

мелочь I xyrda, buşə ci

мелочь II (денежная) xyrda pul; kərik-quruş

мелькать 1) dəgəşirə-myrda; 2) hərəbir vədi birə; 3) *перен.* ə fikir omorə

мельком zuri

мельник jəsijovci

мельница jəsijov; **ручная мельница** dasdar; <> **плата зерном за помол зерна на мельнице** şohod

мельчать xyrda birə, çur birə

мельче dujəş cyklə

мельчить xyrda soxda

менее dijəş kəm; **тем не менее** ə u nədənişirə

менструация sərməhi; nido; *перен.*
xəgəbbirə

меньше kəm; **стать меньше** kəm
birə; **оказаться меньше** kəm
vədiromorə

меньшевик mənşevik

меньший cyklə; cykləi; **по мень-**
шей мере kəmi

меньшинство kəm, kəmi

меняла sərraf (человек, занимаю-
щийся разменом или обменом де-
нег за определенные проценты)

менять dəgiş soxdə; **менять без**
доплаты səgəsər dəgiş soxdə;
менять деньги на более мелкие
xırdə soxdə; **менять так на так**
səgəsər dəgiş soxdə

меняться dəgiş birə

мера 1) andaza; pəjmuna; ılcı; 2)
hədd (степень); **в большей мере**
illoh, illohki; **устаревшая мера**
веса (6 кг) kilə; **устаревшая ме-**
ра зерна (около 5 кг) cənəx; <>
по крайней мере hic bugə; **по**
меньшей мере kəmi; **прини-**
мать меры в отношении чего-
либо a) əncəm soxdə; б) pyşojurə
gyrdə

мерещиться ə pyşoj cum omorə

мерзавец bran. əcləf; jaramaz;
qurumsoq (qurumsox)

мерзкий bədxəloq, mərdumazar;
əlcəq

мерзлота bəjəzərə

мерзнуть bəjə bərdə; lərzirə

мерзость əlcəqi

меридиан meridian

мерило pəjmuna; mizon

мерить pəjmundə; ılcı gyrdə

мериться sinəmiş soxdə

мерка andaza; pəjmuna; ılcı; **снять**
мерку с кого-либо ılcı gyrdə

мерлушка pəsd vərə

мерно asta-asta, jovoş-jovoş

мертвенно çonsyz; myrdərə xuno; ə
rang myrdə

мертвенность çonsyzi

мертветь kəj birə; ə rang myrdə
omorə

мертвец myrdə; mito; məit

мертвецкая məitxonə; mərgxonə

мертвецки tə myrdə

мертвечина ləş; çəndəg

мертвый myrdə; çonsyz; **ни жив,**
ни мертв niməçun, pələmyrd; <>
Мертвое Море Şura Dərgəh

мерцание tovuşi

месить xəmi soxdə

мессия moşijəh

местами hərəbir; hərə-hərə; **читаю**
местами отдельные страницы
xundənym jəkəm hərə-hərə əz
vəlgəh

местечко cyklə çigələ

мести çaru zərə

местность ovloq; ulkə (ylkə); çigə;
сельская местность kəndusdu,
kənduston; **равнинная мест-**
ность duzi; məjduni; **горная ме-**
стность doqi, doqluq; **пустын-**
ная местность buşə xori, culluq,
pələsə; **знающий местность**
bələd; **не знающий местности**
nəbələd; **не знать какой-либо ме-**
стности nəbələd birə

местный çigəi, inçigəji, inçigəjini;
inçoi, inçoiini; həmxorii (о жителе)

место çigə; **свободное место** buşə
çigə; **место работы** çigəj kor; **на**
место ə çigə; **на месте** ə çigə;
вместо ə çigə; **на местах** ə
çigəho; **на своё место** ə çigəj
xuşdə; **на своём месте** ə çigəj
xuşdə; **на его место** ə çigəju, ə
çigəj ən u; **на его месте** ə çigəju,
ə çigəj ən u; **до какого места** tə
çigə; **из какого места** çigəi,
çigəi; **из каких мест ты ни был**
бы hər çigəiş bisdori; **в этих**
местах ə i çigəho; <> **плата за**
предоставленное место (на рын-
ке, на стоянке, за ночлег и т.п.)
xoripuli

местожительство 1) çigə zihisdə, çigəj zihisdəi; 2) məskən (дом, посёлок, край и т.п.)

местонахождение birə çigə

месть 1) qin, qinho, qinhoi; qisos; nəqomo; 2) перен. həj

месяц məh

месячник məhi

месячные мед. sərməhi

месячный məhi, jəməhi

металл metal

метатель şəndəgor

метать şəndə

метелка 1) çaru; 2) nərmə çaru (мягкий веник для сметания, например, пыли, паутины и т.д.)

метель buran, cəvqun, zyhbə, gylvə

метельщик çaruzəgor

метить nuşunə soxdə, nuşunəly soxdə

метка nuşunə

меткий qərəz; sərrasd; dəs ənu qəgəzi рука у него меткая

меткость qərəzi

метла 1) çaru; 2) təlhə çaru (грубая метла для подметания улиц)

метод metod, təhər; без какого-либо метода təhərsyz

метр metr

метрика koqoz sali; metrik

метро metro

мех I (шкура с мехом животных, пушнина) xəz (xəvz)

мех II (кузнечный) кугук

мех III (бурдюк, напр., для вина) tuluq, xiz

механик mexanik

меховой xəzi (xəvzi)

меховщик xəzi

меч qilinç

меченный nuşunəly

мечта vojqə, həvəs; xəjol; mirod; не осуществилась мечта чья-либо mirodju ə cumju mundi; пустая мечта nəhoqijə xəjol

мечтание xəjol

мечтатель xəjolphərəz, xəjolphərvor

мечтательность xəjolphərəzi, xəjolphərvori

мечтательный xəjolphərəz, xəjolphərvor

мечтать vojqə soxdə; xəjol soxdə

мешалка cymcə

мешать I monih birə; rəhə gyrdə; rəhgiri soxdə (шуринск.); sərə qəriş soxdə; əz poj vəcirə

мешать II qəriş soxdə

мешаться qəriş birə

мешающий monih; rəhgir (шуринск.)

мешками toj-toj; рис привозят мешками dənərə toj-toj ovurdənyt

мешкать dir birə, gurun cymysdə

мешковина mol cəjtən, sigəzi-mol cəjtən

мешок cəntəj (cəjtən), cəvol, bardan, govol (махачк.), xərel; toj; turba, tumorə (дерб.); mişuk (разг.); mərəşəf (чехол для хранения или перевозки ковров, постельных принадлежностей); завязывать мешки toj bəsdə

мешочек kisə

мзда myzd

мздоимец ryşvətxor

миг ləhzə; один миг jə ləhzə

мигать cum zərə

мигом 1) həlyədi; 2) zuri, çəld

мизер minçiq, jə minçiq

мизерный xyrdə; lap kəmi

мизинец cyklə əngyşd, qilitə əngyşd

миква *рел.* miqvo (*бассейн для ритуального омовения*)

микроб mikrob

микроскоп mikroskop

милиционер milisənir

милиция militsija

миллиард miljard

миллиардер miljardci

миллион miljon

миллионер miljonci

миловидный xoşəməni; xunşirin xoşəşifət;

милосердие insofi; omon; rəhm, rəhmət, rəhmədyli, rəhmbəri; **сестра милосердия** rəhmbərə xəhər

милосердный rəhmədyli, rəhmbər, rəhmsox

милостыня sodoqo (soduqo) (*подаяние нуждающимся; благотворительность*); **просить милостыню** diləncii soxdə

милость kərəmət; rəhm; rəhmət

милый həziz, həzizi; meħribon; , xub; *перен.* kovtər, kovutər; **милый друг** həzizə dysd

миля (*мера длины*), mil; **морская миля** mil dərjohi

мимика ə cum-qoşəvoz gof soxdə

мимо əz jon

мимолетный zu giroşdəgor, zu giroşdəniho

мимоходом sərpəji

миндалевидный bodomi

миндалина qəriş bodom; ləpəj bodom

миндаль bodom

миндальный bodomi

минимальный lap kəm

минимум kəmi, lap kəmi

министр ministit

миновать giroşdə; zərə giroşdə; **лето миновало** həminon giroşd; <> **минуй нас!** əz ruj dur!; dur əz ruj!

минувший giroşdə

минус minus

минута dəqiqə, minut, minut; **сию минуту** həj minut; həj dəqiqə; **с минуты на минуту** dəqiqə-bə-dəqiqə

минуть əz jonju giroşdə

миньян dəh mərd (*десять взрослых мужчин - кворум, необходимый для совершения публичного богослужения и ряда религиозных церемоний у евреев*)

мир I dynjo, dynjoh, çohon, hylom; **во всем мире** ə bytyn çohon; **мир животных** hylom həjvonho; <> **пустить по миру кого-либо** kosib soxdə; dərbədər soxdə

мир II borişmişi, şolumi, dinçi; **мир во всем мире** şolumi hylomi

мираж xəjol, xəjələt

мирить borişmiş soxdə

мириться borişmiş birə

мирно dinç, sokit, rəhət

мирный dinç, sokit

миродержец çohondor

мироздание hylom

миролюбивый dinçi xosdə, şolumi xosdə

миролюбие dinçi xosdəi, şolumi xosdəi

миротворчество borişmişi

миска nimcə; loğoncə; (*деревянная большая миска*) cənəx; səşşur (*для мытья головы*); **металлическая миска** çom, bodijə

митинг miting

миткаль mitqol

миф 1) ovosu, ovosunə; 2) *перен.* nəhoqijə ci, nəbirə ci

мишень qərəz; hədəf

мишка xyr̄s, balaj xyr̄s
младенец bala; həil, bala həil, həillə; sovor, kyrrə, sovorə həil
младенчество dəvr həili
младший cyklə, cykləi; **мой младший брат учится в школе** cykləi biŋormə ə školə xundə
млекопитающее nənəxur
мне ə mə, əri mə; **мне кажется** əri mə omorəniho
мнение fikir; raj; hisob; **по моему мнению** ə hisobmə
мнимый 1) durgu; 2) xəjoli
мнительность bədgumoni
мнительный bədgumon
мнить gumon soxdə; <> **мнить о себе** lovqoi soxdə
многие ambarho; cəndi, cəndi-cəndiho
много ambar; cənd-cəndi; , bul; kylli; xəjli; *непен.* ətək-ətək
многоводный bulə ovi
многоголосый ambarə səsi
многодетный ambarəhəili
многоженство ambarəzəni; **новая жена при многоженстве** hovu
многозначный ambarəməhənoi
многокрасочный ambarərang
многократно dyborə-dyborə
многолетний ambarəsali; durazahymyr
многонациональный ambarəmilləti
многообразие çyrbəçyri
многоречивый uzunci
многословный durazgofsox
многослойный ambarəqəti
многострунный ambarəsimi
многоуважаемый hyrmətl̄y; ambar hyrmətl̄y

многоцветный ambarərang
многочисленный qədərsyz, miqdərsyz
многоэтажный ambarmətrəbəi
многоязыкий, многоязычный ambarəzuhuni
множественный çəhm; **множественное число** *грам.* ambarə qədər, ambarşumoruşi
множество ambari, buli; kylli; həddsyz
множить zijod soxdə
множиться zijod birə
могила qovrə, qovro, qəbur; gur; **копатель могилы** qovrəvəkən
могильник *бот.* durəminə (*многолетнее растение из семейства парнолистниковых*)
могильщик qovrəvəkən
могучий guçly, quvotly
могущество guçlyi
мода dəb; mud; **быть в моде** ə mud birə; **становиться, стать модным** ə mud nysdə; **войти в моду** ə mud ofdorə; **перестать быть модным** əz mud ofdorə
модель 1) qolub; 2) xumina
модник, модница modbaz
может, может быть 1) bəlkə, bəlki, bəlkəm; 2) midany, midany birə; **может быть, у них не было времени** bəlkə ulhorə yəxd nəbiri; **не может** nəz birə; nisə birə (*депб.*); **не может быть** nidany birə
можно 1) imbu (mibu); **можно привести множество доказательств** ambara subutiho imbu ovurdə; **можно сказать, что...** imbu gufdirəki...; 2) minkini, həməl mijov; **можно войти?** imbu dirəmorə?; həməl mijov diromorə?
МОЗГ bəin, bəjin, muvəh; **костный мозг** ylyg; <> **капать на мозги кому-либо** bəinju bərdə; muvəhju bərdə
МОЗГИ myx (*питание*)

МОЗЖЕЧОК cyklə muvəh
МОЗОЛИСТЫЙ qəbəri
МОЗОЛИТЬ qəbəɾ soxdə; <> **МОЗО-**
ЛИТЬ глаза cumə zur soxdə; zəhlə
bərdə
МОЗОЛЬ qəbəɾ
МОЙ *притяж. мест.* ən mə; **МОЙ**
ДОМ (**МОЙ** **РОДНОЙ** **КРАЙ**)
məskənmə; **ПО-МОЕМУ**, **ПО** **МОЕМУ**
МНЕНИЮ ə hisəbmə
МОКНУТЬ tar birə
МОКРОВАТО nəmişlə
МОКРОТА tari, nəmi
МОКРОТА xəjf; bəlqə, bəlqəm
МОКРЫЙ nəm, tar; **ЗЕМЛЯ** **МОКРАЯ**
xori tari; **ДЕЛАТЬ** **МОКРЫМ** tar
soxdə
МОЛ (*вводное слово*) gujgə, gujjigə
МОЛВА gof; səs; səs-ə-səs
МОЛВИТЬ gufdirə
МОЛДОВАНИН, **МОЛДАВАНКА**
moldavan
МОЛИТВА duvo; lovə, lovo, lovo-
toşvo; təfilo; **РИТУАЛЬНАЯ** **МОЛИТ-**
ВА numaz; **МОЛИТЬСЯ** **БОГУ** ə
Xudo təfilo xundə; **ЕЖЕДНЕВНАЯ**
ВЕЧЕРНЯЯ **МОЛИТВА** **У** **ЕВРЕЕВ**
həɾəvit; **ЗАУПОКОЙНАЯ** **МОЛИТВА**
qədiş; **МОЛИТВА** **У** **МУСУЛЬМАН**
azan, numaz
МОЛИТЬ lovə xosdə; minət soxdə
МОЛИТЬСЯ numaz xundə, duho
xundə, duvo xundə, lovo xundə,
təfilo xundə; <> **МОЛИТЬСЯ** **ЗА** **КО-**
ГО-ЛИБО hymyrdurazi xosdə;
МНОГО **МОЛЮСЬ**, **ЖЕЛАЯ** **ТЕБЕ** **ДО-**
БРА **И** **БЛАГОПОЛУЧИЯ** ambar-
ambar duvocinym əri ty
МОЛНИЕНОСНЫЙ syrhətly, zu, zuri-
zuri
МОЛНИЯ birəŋqinə; **ЗАСТЕЖКА-**
МОЛНИЯ carpaz
МОЛОДЕЖНЫЙ çovoni, çohili
МОЛОДЕЖЬ çovonho, çohilho
МОЛОДЕТЬ çovon birə; çohil birə

МОЛОДЕЦ! *межд.* mərhəbo!;
barakallah!; əhsən!; oforin!; (*вы-*
ражает одобрение, восхищение,
похвалу); **МОЛОДЕЦ!** **ТЫ** **ХОРОШО**
ОТВЕТИЛ! Oforin! Xub çohob
dorəj!
МОЛОДКА çovonəzən
МОЛОДНЯК çovonə həjvon
МОЛОДОЖЕН taza həton
МОЛОДОЙ 1) taza; 2) çovon, çohil;
МОЛОДОЙ **ЧЕЛОВЕК** çovonə kuk;
БЫТЬ **МОЛОДЫМ** çohil birə
МОЛОДОСТЬ çohili; çovoni
МОЛОДЧИНА qucoq, oforin
МОЛОЖАВЫЙ çohil vədi birə
МОЛОКО şir; **МОЛОКО** **МАТЕРИ** şir
dədəj; **МОЛОКО** **У** **НЕЕ** **ИССЯКЛО**
şirju burri (*о кормилице*); **ПРИГО-**
ТОВЛЕННЫЙ **НА** **МОЛОКЕ** şiri; **НЕ**
ИМЕЮЩАЯ **МОЛОКА** şirsyz; **ПОСУ-**
ДА **ДЛЯ** **МОЛОКА** qobşiri
МОЛОКОСОС *перен.* həil; **ОН** **ЕЩЕ**
МОЛОКОСОС əz ləhəju buj şir
omogə
МОЛОТ kəcyk
МОЛОТИЛКА təxyl təmizsox
МОЛОТИЛЬЩИК təxylkufdəgor,
xərmənci
МОЛОТИТЬ kufdə
МОЛОТОБОЕЦ kəcuk zərəgor,
kəcykci
МОЛОТОК kəcyk; **ДЕРЕВЯННЫЙ** **МО-**
ЛОТОК tuxmoq (tuxmox); **ЗАБИ-**
ВАТЬ **МОЛОТОМ** kəcyk zərə; **МО-**
ЛОТОК **ДЛЯ** **ВЫРАВНИВАНИЯ** **КОЖИ**
И **РАЗГЛАЖИВАНИЯ** **ЕЕ** **ШВОВ**
cərməki (cərmoku)
МОЛОТЬ: **МОЛОТЬ** **МЯСО** guşdə kufdə;
<> **МОЛОТЬ** **ЧЕПУХУ** buş-buşinə gof
soxdə
МОЛОТЬБА təxyl təmiz soxdəniho
vəxd
МОЛОЧНЫЙ, МОЛОЧНАЯ I şiri, ci şiri
МОЛОЧНАЯ II tukuj şiri
МОЛОЧНИК, МОЛОЧНИЦА 1) qob şiri;
2) şirfurux

МОЛЧА 1) səssyz; səs-küjsyz; səssyz-symygsyz; 2) əz dyl; **переносить молча горе** əz dyl kəşirə

МОЛЧАЛИВО səssyz, xomuş; *перен.* lol-kar

МОЛЧАЛИВЫЙ səssyz, dinməz

МОЛЧАНИЕ 1) syst, səs nə soxdə, səssyzi, sokiti, lol birəi; 2) xomuş

МОЛЧАТЬ 1) gof nəsoxdə, lol birə; sys birə, sys poisdə; xomuş birə; gym birə; **заставить молчать** zühunə bəsdə; 2) *перен.* tob dorə, votovusdə; **умеющий молчать** səxdələhə

МОЛЧКОМ 1) jovoşlaj; 2) pəhəniki, ə pəhəniki

МОЛЬ gyvə; **моль появилась** gyvə ofdorə; **быть побитым молью** gyvəzərə

МОЛЬБА 1) lovə, lovo, lovo-toşvə; lovo xosdə; 2) minət, minət soxdəi

МОЛЯЩЕ məzlumi; ə jəzuqirəvoz

МОЛЯЩИЙСЯ duvoci

МОМЕНТ zaman, vəxt, fursat, ləhzə, məhəl, məhəli (*момент времени*); dəm; **в тот момент** ə u məhəl; hə u dəm; **в данный момент** i səhət; ə i məhəl; hə imuhəj; **удобный момент** fursat; muqom; **поймать момент** fursat ofdə, fursat soxdə

МОМЕНТАЛЬНО u səhət; həlyşdi; həjəbo; hələməhəl; həjməhəl; həjmuhoj; birdən; (*дерб.*) tytəm; zusəri; **моментально сгорел** birdən suxdi

МОНАРХ padşoh, şoh, parcoh, sultan, toçdor; hykmdor, hykymdor

МОНАРХИСТ padşohpərəs, parcohpərəs

МОНГОЛ mongol

МОНЕТЫ pul, sijə pul; **серебряная монета** pul nyqrəi; siprə pül; **чеканить монеты** pul vədəşəndə; **золотая монета** ərşəfi (*женское украшение*); **монета в одну копейку** jəkəpiki

МОНОЛИТНОСТЬ bitəvi (bitovi)

МОНОТЕИЗМ təkxudoi

МОНОТОННЫЙ jəcyri

МОНПАНСЬЕ monpasi

МОНТЕР montjor

МОНТИРОВАТЬ gynçyndə

МОНУМЕНТ həkəl

МОРАЛЬ əxloq, ugud, nəsihət

МОРАЛЬНЫЙ əxloqi

МОРГ məitxonə

МОРГАНИЕ cumzərə

МОРГАТЬ cum zərə

МОРДА sifət həjvon, lov-buz, sifət

МОРЕ dərjoh; **Мертвое Море** Şura Dərjoh

МОРЕПЛАВАНИЕ gəmicini

МОРЕХОД gəmicici

МОРЕХОДСТВО gəmicini

МОРИТЬ kyşdə; **морить голодом** əz gisnəi kyşdə

МОРКОВЬ zərdə, cidə

МОРОЖЕНОЕ moroçnə

МОРОЗ bəjə, suzov, şəxtə; **сорок градусов мороза** cыл gradus bəjəi; <> **мороз пробежал по коже** guşdmə biz-biz biri

МОРОЗНЫЙ suzovi, bəjəi

МОРОСИТЬ xyrdə voruş omorə

МОРОЧИТЬ: **морочить голову** furmundə, müvəli bərdə; bəinju bərdə; sərijurə qəriş soxdə; sər kəsə dord dorə; ruriburi soxdə; ə cum pərdə kəşirə; ə dəs dəşəndə; **не морочь мне голову** müvəli mərə məbər; bəjin mərə məbər

МОРСКОЙ dərjohi

МОРЩИНА 1) quç; 2) kirs (*на ковре, на материи*); 3) (*на лице*) *перен.* çilqə; çiqir; **на лице появились морщины** ə sifət çilqəho ofdorət

МОРЩИНИСТЫЙ quçə-quç

МОРЯК gəmicici

Москва Moskov
москит xırdə mucək
мост kыrpi; **построить мост** kыrpi vokurdə
мостить sənq dorə, məsə dorə
мости kыrpi
мостовая sənq dorə kucə, sənqəluq; məsə dorə kuca, hərəbərəhi; məstəvoj
мот bədxərç; pucə odomi
мотать pucundə
мотив I 1) binə; 2) səbəb
мотив II 1) hovo; **исполнять ка- кой-либо мотив, мелодию на музыкальном инструменте** hovo zərə; hovo xundə; 2) ovoz
мотовство bədxərçi
моток kələf
мотор motor
мотоцикл motosikl
мотоциклет mototsiklet
мотыга bil, qirəbil
мотыжить bil zərə, qirəbil soxdə
мохнатый 1) mujly; 2) xovly (o tkani)
моча iş; pişov; (dual.) gimizov; ovruşum
мочалка lif; **материал для изго- товления мочалок** lifi
мочальный lifi
мочевой пузырь pufdədi
мочить tar soxdə
мочиться 1) tar birə; 2) iş soxdə, pişov soxdə
мочка pələ (yxa)
мочь I boçəruqlı birə, danysdə, guç rasirə; əz dəs voromərə
мочь II boçəruq, quvot, guç; omon; **у меня нет мочи для этого** mərə omon əni kor nişdi

мошенник biç, fyryldoqi; luti; luti- bombuli; xəspuş; *перен.* huqqəbaz, şəfd
мошенничать biçi soxdə, fyryldoqi soxdə, lutijəti soxdə, hərəməzədi soxdə
мошенничество biçi, fyryldoqi, lutijəti, hərəməzədi
мошка xırdə mucək
мошкара mucək
мощение sənq dorəi
мощенный sənq dorə
мощность guç, guçlyi, quvot
мощный guçly, quvotly; **стать мощным** guçly birə, quvotly birə
мощь guç, quvot
мрак gur; toriki, tiptoriki; zulmot; zulmōti; **жить во мраке** ə zulmōti zihisdə
мрамор marmar, mərmər; marmardaş; **черный мрамор** siyə mərmər
мраморный marmari; **мраморная бумага** mərmərə koqoz
мрачный qoşqoboqlı; qərəqoboq; nıməmyrdə; pərt; **мрачное лицо** qoşqoboq, qoşqoboqlı sifət; **мрачное место** buluq
мститель nəqomovosdorəgor, qisosci
мстительность kingiri, kinlyi
мстительный kingir, kinly
мстить qisos bərdə, nəqomo vōsdorə, qəhr vədəşəndə, qəhrə visdorə; xunə-xun soxdə; qinho vōsdorə, həjlfurə vədəşəndə
мугам (жанр народной и профессио- нальной музыки Азербайджана) muqomot; **исполнять мугам** muqomot xundə
мудреный cətin
мудрец əqylmənd, əqylly, luqmon, hoxom, həkim
мудрить əz xyşdə qyc soxdə

мудро ə əqylməndirəvoz, həkimunə
мудрость əqylməndi, hoxmo, hoxomi
мудрый əqylmənd, əqylly, hoxom
муж 1) mərd; 2) şyvər; **муж и жена** zən-şyvər
мужать 1) mərd birə; 2) rasirə, kələ birə
мужаться xuşdərə dyl dorə, mərdjəti burbundə
мужественно mərdjonə, mərdi-mərdjonə
мужественность hinərməndi
мужественный mərd, igid; qirjətlı; çəbord, çəbordly; **не мужественный** nəmərd
мужество mərdi, igidi, mərdjəti; çəbordı; qirjət
мужик mərd; **деревенский мужик** kəndci
мужичишка, мужичок mərdlə
мужской mərdi; **мужской голос** səs mərdi; **мужской пол, мужской род** грам. narina (nərinə)
мужчина mərd; (*перен.*) pəpəxəsər; **мужчина в летах** ohilə mərd; **пожилой мужчина** kələ mərd, pırə mərd; **как подобает мужчине** mərdjonə, mərdi-mərdjonə; mərdə xunə
музеевед muzejšunas
музей muzej
музыка muzik; (*дерб.*) muqom
музыкальный muziki; **музыкальная композиция** bəsdə
музыкант muzikci; əşuq
музыковед muzikşunas
мука ord; **пшеничная мука** ord gəndymi; **посыпать мукой** ord şəndə; **просеивать муку** ord zərə; **обсыпанный мукой** ordi; **молотить муку** ord kəşirə
мука, муки 1) həzijət, həzob; dərdəçəri; zulm, zulum; zulumi; **переносить муки** zulm kəşirə;

zulumi kəşirə; **избавиться от мук** əz zulum varasdə; **терпеть муки** zulumi votovusdə; 2) gugup; **испытывать муки, страдания** gugup mündi ə dylmə; **терзающийся муками** из-за чего-либо guguply; 3) çəfo, ranç, zəhmət; səhər; **переносить муки** çəfo kəşirə; səhər kəşirə
мул qətyr
мулла mulla
мундштук 1) cubuq; 2) myştyk
муравей muçinə
муравейник lulaj muçinə
мурашки giçov-giçov; lərz; **по телу побежали мурашки** ə çəndəkmə lərz ofdori
муровать pucundə
мусор zibil, zir-zibil; xokoru
мусорный zibili; **мусорный ящик** qəb zibili
мусорщик zibilci
мусульманин, мусульманка musulmu (*в основном, об азербайджанцах*); *жарг.* pasul
мутить lihə soxdə, lihəly soxdə, bulanmış soxdə, mundal soxdə
мутиться bulanmış birə, lihəly birə, mundal birə
мутнеть bulanmış birə, lihəly birə, mundal birə
мутность bulanmışi, lihəlyji
мутный lihə; lihəi, lihəly; **мутная вода** lihəjə ov; **становиться мутным** bulanmış birə, lihə birə, lihəly birə, mundal birə
мутъ lihə, lihəji; bulanmışi, lihəlyji
муха məgəz
мухомор məgəzkys
мучаться dərdimənd birə; (*см. тж.* мучиться)
мучение həzijət; həzob; səhər; zulm, zulum; bolə (bolo), inçimişi, ranç; **подвергать мучению** ranç dorə; **с мучениями** ə zulməvoz; под-

вергнуть мучению <i>кого-либо</i> ə səhər dycor soxdə	МЫСЛЕННО zihimi
мученик, мученица həzijət kəşirəgor; çofokəş, zəhmətkəş, həzobkəş; dərdimənd; dərdəçər	МЫСЛЬ 1) fikir; 2) məhəno; məhşovo; уместная мысль hisobijə gol
мученически məzlumi	МЫТАРСТВО həzijət
мучения dərdiməndi; zulumi	МЫТЬ şuşdə
мучитель zalum, zulmkor, zulumkor, xunxur; <i>перен.</i> qənim	МЫТЬЕ şuşdə, şuşdəji; мытье голо-вы səşuri
мучительность inçimişi	МЫТЬСЯ tən şuşdə
мучительный həzijət, həzobi	МЫЧЕНИЕ məh, məh zərəi
мучить doq soxdə; inçimiş soxdə; kovundə; zulm soxdə; zulumi soxdə; həzijət dorə; həzob dorə; мучить себя ə çun xuşdə qəsd soxdə	МЫЧАТЬ məh zərə; корова мычит gov ədəj məh zərə
мучиться həzob kəşirə, zulm kəşirə, zulumi kəşirə, həzijət kəşirə, kovusdə; <i>перен.</i> xun vərəxşirə, voj zərə	МЫШЕЛОВКА tələ; muşgir; tələ əri muş
мучной, мучнистый ordi; мучное блюдо ordinə	МЫШЕЧНЫЙ: мышечная боль qilinçəvor
мушка I xyrdə mucək	МЫШИНЫЙ muşi
мушка II qəraz (y ружья)	МЫШОНОК balaj muş; muşlə; siconlə
мушмула əzgil	МЫШЬ muş, sicon; летучая мышь şəvparu
мушмуловый əzgili; мушмуловое дерево dor əzgili	МЫШЬЯК mərgimuş
мщение nəqomo	МЯГКИЙ nərm, muloim; мягкого нрава nərməxosijət
МЫ <i>мест. личн.</i> imu; все мы həmməjmu, həmməj imu; мы все-гда заботимся о тебе imu həmişə ə xəjoltynim	МЯГКО nərm, ə nərmirəvoz
МЫЛИТЬ səhəbu zərə	МЯГКОКОЖИЙ nərmərust
МЫЛИТЬСЯ kəf soxdə	МЯГКОСЕРДЕЧИЕ nərmədyli, rəhmi
МЫЛО səhəbu; мыльная пена kəf səhəbu	МЯГКОСЕРДЕЧНЫЙ nərmədyli, rəhmly; nazukə dyli
мыловар səhəbuduşun, səhəbunci, səhəbusox	МЯГКОСТЬ nərm, muloimi
мыловарение səhəbuduşuni, səhəbuncini; мыловаренный за-вод zavod səhəbui	МЯГКОТЕЛЫЙ nərməçəndəg
МЫЛЬНИЦА qob səhəbui	МЯГКОШЕРСТНЫЙ nərməpəşm
МЫЛЬНЫЙ səhəbui; мыльный по-рошок tuz səhəbui	МЯГОНЬКИЙ nərm-nərm
	МЯГОНЬКО nərm-nərm
	МЯКИНА somon
	МЯКИШ nərm, nun
	МЯКОТЬ nərmə çigə; çigəj nərm; nərm guşd
	МЯМЛИТЬ hoçizi soxdə
	МЯМЛЯ hoçiz, ulyvoj
	МЯСИСТЫЙ coq, guşdly

МЯСНИК guşdvənçirəgor; qəsobci;
занятие мясника qəsobcii
 (qəsobciji)

МЯСНОЙ guşdi; **мясной бульон** ov
 guşdi

МЯСО guşd; **молоть мясо** guşdā
 kufdā; **мясо на голени** mocā;
рубленое мясо kufdāguşd

мясорубка guşdvənç, guşd
 vənçirəniho

мята nəhəno (*пряная зелень*); **с мя-**
той nəhənoi, nəhənoly

мятный nəhənoi, nəhənoly

мятый 1) quç; 2) həlbirā; 3) əzmiş;
становиться мятым əzmiş birā

мять həl soxdā, nərm soxdā; əzmiş
 soxdā

мяуканье mijov, mihov

мяукать mijov zərə, mihov zərə

мяч tup; **игра в мяч** tupəttup; tup-
 vozi

Н

на I *предлог* 1) ə; **это случилось на**
заводе i kor ə zavod sər gyrdi;
встаньте на ноги vəxisit ə poj;
 2) ə sər; **на стол, на столе** ə sər
 stol; 3) əri; **на потеху** əri həz

на II *част., разг.* gi!; vəgi!; <> **вот**
тебе на! cy həçoibə kōri

набавить zijod soxdā

набавка zijodi

набат (*сорт карамели*) nabat

набег sorqun

набегаться dujunçə vidovusdā

набекрень jonəki; jonovo; jonovoi,
 ə jonovoi

набело təmiz, tər-təmiz

набережная qiroq dərjoh, qiroq
 nikərə; kucə ə qiroq dərjoh; kucə
 əri gəşdā

набивать pur soxdā

набить 1) zərə; 2) pur soxdā; **наби-**
тый до отказа lap pur

наблюдатель guzətci

наблюдать fəm soxdā, dənışirā;
наблюдать за кем-либо, за чем-
либо а) əz daldā dənışirā; б) ə xəjol
 birā; gydmiş soxdā

набожность dindori

набожный dindor, dindoşdəgor;
 xudopərəs, dinpərəs

набойка dobon; **набойка на каб-**
лук zirdobon; **пригодный для**
набойка кабдука zirdoboni

набок ə sər jon, jonovo

набор 1) qobul soxdāi; 2) komplekt;
 dəs

набрать vəcirā, kura soxdā

набросать, набросить 1) şəndā; 2)
 pucundā

набухание vamas (*раны*)

набухать vamasirā

наведаться sər kəşirā, dəgmiş birā,
 voxurdā

навек həmişəi, həmişəluq; təvəsər

навек həmişəi, həmişəluq; təvəsər

наверное joqin, joqinki; **наверное,**
он меня с тобой видел joqin u
 mərə ə tyrəvoz viniri

наверняка joqin, həlbət, həlbətiki,
 şəksyz, dyryst; qələtisyz

наверх, наверху ə zəvər, ə sər, ə
 hyndyri

навес cordoq; **навес для защиты**
от солнца sojəi

навеселе məjxuş; əz ərəqi pijon
 səjəqi birā

навесить voşəndā; **навесить на-**
праслину byxty voşəndā

навести bərdā, rəh burbundā; **на-**
вести справку siroq soxdā

навестить *кого-либо* omorə, ə sərkəşi omorə; sər kəşirə; dəgmiş birə; voxurda

навет byxty, byxtynkori

наветчик byxtyvəni, byxtynkor

навечно hymyrluq, həmişəi, həmişəluq; təvəsər

навешивать voşəndə

навещать omorə, ə sərkəşi omorə; sər kəşirə; dəgmiş birə; voxurda

навзничь ə sər kəmər

навзрыд səxd; zar-zar; **навзрыд рыдать** səxd girisdə, zar-zar girisdə

нависать dullu birə

наводить: **наводить красоту** varaundə (varavundə, varajundə); **наводить на цель** qərəz gyrdə; **наводить порядок где-либо** dəs gərdundə; **наводить порядок уборкой** rufdə

наводка nuşunə soxdə

наводнение sajl

наводнить pur soxdə

наводящий вопрос kuməkci; **наводящий вопрос** kuməkciyə pyrsyş

навоз pəin, kujə, sərgi; **удобрять навозом** pəjin, dorə; **место свалки навоза** pəjinluq

навозохранилище pəjinluq

наволочка rujboluşi

навострить həzyr soxdə

наврать durgu gufdirə

навредить 1) zaral ovurdə; zobuni soxdə; 2) *перен.* ləkət zərə

навряд, навряд ли *см.* **вряд ли**

навсегда həmişəi, həmişəluq; hymyrbəqi, hymyrluq; təvəsər; **эту книгу даю тебе навсегда** 1 kitobə tyrə həmişəi ədəm dorə

навстречу ə pyşorəhi; qəñşər; **идти навстречу** 1) ə pyşorəhi omorə; qəñşər omorə; 2) kumək soxdə;

dəsgiri soxdə; **выйти навстречу** ə pyşo vədiromorə

навыорот voşgunovo

навык hədət, boçəruqi, vərдыşi; xutə; **имеющий навыки** bələd

навытяжку timtik, şəx

навыюченный şələvəri, ə şələvəvoz; **быть навыюченным** şələvənorə

навыючивать ə kul vonorə; şələ vənorə

навязать 1) bəsdə; 2) ə guçəvoz ə gərdənju vonorə

навязаться vogosirə, dəs nə vəgyrdə, zəhlə bərdə

навязчивый 1) zəhləbərdəgor; 2) *перен.* qəmiş

навязывать 1) bəsdə; 2) ə gərdənju vənorə

нагрузить ə kul vonorə; şələ vənorə; **нагрузить тяжелой работой** ə zəhmət dəşəndə

нагайка qirmoç; qəmcil

нагар qurum

нагара noqorə (*музыкальный ударный инструмент*)

нагишом birəhnə; tənbirəhnə; lyt

наглеть həjosyzi soxdə; quduqi soxdə; quduz birə

наглец quduz; həjosyz; həjbəkəş; horsyz

нагло ə həjosyzirəvoz

наглость bihəjoi, quduqi, həjvərəi, həjosyzi; utanmazi

наглухо səxd

наглый bihəjo, həjbsyz, həjosyz, horsyz, ədəbsyz; utanmaz; quduz; səxdəruj; şərmsyz; **наглый ребенок** həjosyze həil; **становиться наглым** quduz birə; səxdəruj birə; **деньги сделали этого человека наглым** pulho i insonə quduz soxd; **наглым образом** ə həjosyzirəvoz; **наглая ложь** siprə durgu; <> **становиться наглым** ə ruj poisdə; quduqi soxdə

наглядный осуq
нагнаиваться rim kəşirə
нагнать rasirə
нагноение rimgyrdə
нагноиться rim dorə, rim gyrdə
нагнуть quz soxdə; quz gyrdə
нагнуться quz birə
наговаривать 1) gufdirə; 2) byxty voşəndə, həşodi soxdə
наговор byxty, byxtynkori, həşodi
наговорить 1) gufdirə; 2) byxty voşəndə, həşodi soxdə
наговориться dujunça gof soxdə, tə siroi gof soxdə
нагой birəhnə, tənbirəhnə, lyt
наголову: **разбить** **наголову** dərbədoqun soxdə
нагоняй tyhmət, guşkəşirə
нагонять rasundə
нагота birəhnəi, lyti
наготове həzyr
наготовить həzyr soxdə
наградить nuşunə dorə; **наградить кого-либо за добрую, радостную весть** muştuluq dorə
нагревать gərm soxdə, gərmi dorə
нагреваться gərm birə
нагреть gərm soxdə, gərmi dorə
нагрубить təlhə çuhob dorə
нагрудник pyşosinə, sinəbənd, sinəbəndi
нагружать ə kul vonorə; şələ vənorə
нагруженный şələvəri, ə şələrəvoz; **быть нагруженным** şələvənorə
нагрузить ə kul vonorə; şələ vənorə
нагрузка jyk
нагрнать nəxəbərəki omorə

нагуляться dujunça gəşdə, vəs qədəri gəşdə

над, надо *предл.* ə sər, ə zəvər, ə zəvər sər; **над столом** ə zəvər sər stol

надбавить zijod soxdə

надбавка zijodi

надвигать norə, kəşirə, şişirə

надвигаться nəznik birə

надвое ə dydy, ə dy cigə

надевать vokurdə, vokundə

надежда imid (ymyd), gumon; corə, corə; *перен.* yşyqi; **лишить надежды** imid burra; **возлагать надежды** *на кого-либо* bəl boqləmiş soxdə; **потерявший надежду** nəimid

надежно iħdiborly; **надежно хранить** qoim doşdə

надежность bovorinlyi; iħdibori; **быть уверенным в надежности** *кого-либо* iħdibor soxdə

надежный 1) iħtiborly, sədiq; dyrysd; 2) imidly; bovorinly

наделать soxdə; **наделать шуму** qolmoqoli soxdə

наделить bəxş soxdə

надеть vokurdə, vokundə

надеющийся imidvor

надеяться imid doşdə, imid bəşdə, gumon soxdə, guvonmiş birə, ərşəhin birə, bovor soxdə, bovor doşdə; bəl boqləmiş soxdə; **надеяться только на себя** ə xuşdə guvonmiş birə; **не надеясь** imidsyz; **перестать надеяться** imid burra; **я очень надеюсь** mə kələ imidym; <> **я надеюсь на тебя** *перен.* ətəktyrə gyrdəm

надзирать dənişirə; ə xəjəl birə; cümə caru soxdə

надлежащий gərək buho

надменно takabur, takaburly, ə takaburirəvoz; lovqo-lovqo

надменность lovqoi, takaburi, utkəmi

надменный takaburly, särtik, fasunly; utkəm; **быть надменным** takabur birə

на днях наречие ə i ruzho, ə i zurho

надо I в значен. сказ. gərək, gərək; **надо оставить эту привычку** i hədətə tərğ soxdə, gərək; **надо было** gərək bu, mijosd; **это надо писать отдельно** irə çiro nyvysdə, gərək; <> **надо полагать** vədi birəniki

надо II см. над

надобно gərək; **нет надобности** gərək nisdī

надобность gərək; iħdijoc, iħdijoci; **нет надобности** gərək nisdī

надоеда uzunci

надоедать 1) zibər bərdə, zibər soxdə, zəhlə bərdə, zəhləjurə bərdə, zəhləjurə tihi soxdə; vizor birə, vizor ovurdə, vizor soxdə; dəng soxdə; dərdisər dərə; sər kəsə dord dərə; yomundə soxdə; ruriburi soxdə; 2) перен. qəmiş vənərə; **надоел мне** vizor soxd mərə; **мне надоело** vizor bisdorum; **не надоедай нам** zibər məsox imurə, zibər imurə məbər; перен. zir-zəvərimurə məbər; **не надоедай мне** mərə dəng məsox; **надоедать пустым разговором** sər-guş bərdə; guşə dəng soxdə

надоедливость dylxuri; ruriburi

надоедливый 1) zəhlə bərdəgor, ə təngə ovurdəgor, vizorsoxdəgor; 2) перен. qəmiş; 3) перен. uzunci

надой dyşirə

надолго ə durazə vəxd

надрез çigəj burra

надругательство nifri soxdəi

надсмехаться xəndysdə; ryxşənd soxdə; qələqi soxdə; ə dəs dəşəndə; məsqəre soxdə, ə məsqəre dəşəndə, ə məsqəre vəngəsə

надсмотрщик guzətci

надстраивать sərjurə vokyrdə

надувала odomifurmun, odomifurmundəgor

надувательство fyryldoqi; kələk

надувать 1) pur soxdə; puf dōdorə; vamasundə; 2) перен. furmundə; fyryldoqi soxdə

надутый (о человеке) qoşqobogly, lovqo, takabur

надуться 1) vamasirə; 2) durdomogly birə, durly-domogly birə, voxurdə, qəhri birə

надушиться duxi zərə, duxi şəndə

наедаться xurdə siroi birə

наедине rujbərui, sərəsər, təkbatək; **наедине с собой** ə təhnoi

наездник həsbəly, suvorə

наем 1) kiro; 2) myzd; **работающий по найму** myzdi, myzdly; **работать по найму** myzdyri soxdə

наемник myzdyr

наемничество myzdyri

наемный myzdi, myzdly; **наемный убийца** qocci

наемщик kiroci

наестся məst birə, siroi birə

наехать на кого-либо ə sərju rafdə

нажать I şişirə

нажать II bicin soxdə

нажива mənfiħət, qəzonç; **легкая нажива** həsontə qəzonç; daşbaş

нажим sixmişi, qisqin

нажимать sixmiş soxdə

нажить kura soxdə, qəzonç soxdə

нажиться dəvlətly birə

назад pəsəvo

название num; **без названия** numsyz; **дать название** num norə, num dorə; **быть названным** num kəşirə omorə

назвать num norə, num dorə

наземный ə sər xori
назидание ugud (ugut), nəsihət, ugud-nəsihət, dəhno
назидательный nəsihəti
назло əz qəhr; ə qərazəvoz; **назло друг другу** bəhsəbəhs
назначить tohin soxdə; **быть назначенным** tohin birə; **назначить цену** qimət norə
назойливый 1) qərazəxə; vizorsoxdəgor; zəhləbərdəgor; 2) *перен.* qəmiş; **быть назойливым** *перен.* qəmiş birə; **назойливо приставать** *перен.* qəmiş vənorə
назревать rasirə, vəxtju rasirə
назубок *перен.* ovə xuno
называть num gyrdə (*чьё-либо* имя); **называя твоё имя** numtyrə gyrdə-gyrdə, ə numtyrəvoz
наиболее ən ambar
наибольший ən kələ; ən ambari; lap ambari
наивность ovomi, xomi
наивный 1) ovom, xom, tom; 2) pašut
наивысший ən kələ, ən hyndyr
наиграть zərə, zərə-vozirə
наизнанку voşgunə, voşgunovo; ə taraf āstar
наизусть 1) əzbər; 2) sərzuḥuni
наилучший ən xubi
наименее ən kəmi
наименование num
наименовать num dorə
наименьшее kəmi
наименьший ən cyklə, ən xyrdə
наискосок səpinə, sərovunə
наискось səpi, səpəki; jonovo
найденный ofdəomorə, ofdum; **быть найденным** ofdə omorə
найденый ofdum

наймит 1) nykər, zirdəsi; 2) myzdi, myzdly
найти 1) ofdə; 2) hisob soxdə
найтись ofdə omorə; **эти бумаги нашлись** i koqozho ofdə omori
наказ nəsihət, ugud, tapşyryq
наказание çozə, çozon; hykm; təmbih, təmbihi; bolə, bolə; **понести наказание** çozə kəşirə; <> **получить наказание по заслугам** ə çozəj xyşdə rasirə
наказанный təmbih soxdə omorə
наказать I 1) təmbih dorə, təmbih soxdə, çozə dorə; 2) *перен.* bəbajurə suxundə
наказать II nəsihət dorə, ugud dorə; qədaqə zərə
наказуемость çozəi
накал kuz
накаленный doq; kuzly
накалиться kuz gyrdə
накалять doq soxdə; kuzly soxdə
накануне 1) jə ruz pyşo; **он приехал накануне** u jə ruz pyşo omori; 2) məhlymə, pyşoj; **накануне праздника** pyşoj mihid
накапливать kura soxdə
накат: черный накат xud. səpəx
накачать pur soxdə
накидка 1) həndəq; sərdəgi; 2) zijodi
накидывать 1) ə sər dəgyrdə, dullu soxdə; 2) ə sərju omorə
накипь 1) kəf; **снимать накипь** kəfə vəcirə; 2) sərdyşi (*шуринск.*); ; **образоваться накипи** sənq gyrdə (*на стенках сосуда при кипячении*)
наклеивать vogosundə
наклон quzi
наклонение quzbirə; quz birəi
наклонить quz gyrdə
наклониться quz birə

наклонность xosijət, həvəs, vojqə
наклонный quz
наковальня zindon
наколоть vənçirə, sula soxdə
наконец əxirdə; əxiri; əxirtuxur;
наконец-то əxir ki
накопить kura soxdə
накормить 1) xurək dorə; məst
soxdə, siroi soxdə; 2) xorundə; **на-**
кормить травой gijov dorə
накрапывать domçi-domçi omorə;
накрапывать şəxtə şəndə (*о*
дожде)
накрахмалить kraxmal zərə
накренил jon nuşundə; şəfd soxdə
накренился ə jon nuşdə; şəfd birə
накрепко lap səxd, myhkəm
накрест carpaz, carpazi; **крест-**
накрест cal-carpaz
накричать boçəh zərə, ə boçəhəvoz
gof soxdə
накрошить vənçirə
накрывать, накрыть 1) dəşəndə;
накрывать на стол sifro
dəşəndə; 2) dəgyrdə (*накрывать,*
напр., одеялом, скатертью); 3)
sərə vənorə (*накрыть крышкой*
что-либо)
накупить vosdorə
накурить 1) kəşirə; 2) ə durərəvoz
pur soxdə
наладить 1) dyzəltmiş soxdə, ə
qojdə dəşəndə, ə qojdə vəngəsə;
jərbəjer soxdə; ə gynço ovurdə; 2)
rəh ofdə
наладиться dyzəltmiş birə; ə gynço
ovurdə birə
налаженность səliqəi
налаживание duzəltmiş
(duzəltmiş, duzətmışi)
налаживать jərbəjer soxdə
налгать durgu gufdirə, byxty
voşəndə

налево ə taraf cəp, rujə cəp; cərəvo
налет bəsqun
налетчик sujmişsoxdəgor
наливать dokundə
наливающий dokundəgor
налить dokurdə (dokundə), pur
soxdə; **налить воду в стакан** ov
ə pəjlə dokundə
налицо ə pyşoj cum; hol-həzyr
наличие 1) birəi; nəqd; hol-həzyr;
при наличии времени əgər
vəxd imbu; **быть (оказаться) в**
наличии birə; **при наличии**
birə-birə
наличность nəqd (*о деньгах*);
nəqdə pul
наличный nəqd; həjsəhət hisdiho
наличные nəqd; **заплатить на-**
личными nəqd dorə; **купить за**
наличные nəqd vosdorə; **про-**
дать за наличные ə nəqd
furuxdə
налог nalog (nalug); boç; **платить**
налог boç dorə; nalog dorə
наложить vonorə, kura soxdə
налопаться *груб.* zəhrimor soxdə
налюбоваться dujunçə fəm soxdə,
dujunçə tomoşə soxdə
нам imurə
намаз numaz
намазанный syrt; **быть нама-**
занным syrt birə
намазать zərə; syrtmiş soxdə; **на-**
мазать клеем jəpişqon zərə; **на-**
мазать клеем şiriş zərə
намека 1) gofdəşnovundəi; 2) hym
(*делаемый кому-либо глазами*)
намекать 1) andurmiş soxdə;
dəşənovundə (dəşənovundə); gof
dəşənovundə; 2) hym zərə (*глаза-*
ми)
намереваться ə fikir kor birə
намерение 1) nijət, fikir, məqsəd;
mətləb; məhşovo; 2) qyrym, qəsd;

узнай его намерения qyrym әнүрә дан; без всякого намерения nәqәsdәki; nijәtsyz; не сбыться намерению nәhs omorә

намеренно qәsdән, ә qәsdәki, ә qәsdәvoz, ә qәrәzәvoz, ә qәsd-qәrәzәvoz; danysdә-danysdә; **намеренно заводить разговор** о ком-либо, о чем-либо sәr gofә vokurdә

наметить burbundә

намного хәjli, qәd-qәd

намотать vopucundә

намочить tar soxdә

намыленный sәhәbuni

намыливать sәhәbu zәрә

нанести 1) ovurdә; 2) zәрә, soxdә; **нанести удар кулаком** myşd zәрә; **нанести оскорбление** tәhqir soxdә

нанизать, нанизывать vokurdә, vokundә (myhrә)

наниматель kiroci

нанимать gyrdә, ә kiro vәgyrdә

нанять vәgyrdә, ә kiro vәgyrdә

наняться ә kor darafdә

наоборот sәrkunovo, voşgunә, voşgunovo, kunpәsәvo

наобум gyzәjәri

нападать hyçum soxdә; ә sәrju ofdorә

нападение bәsqun, hyçum

напарник hәrmәh; **быть напарником** hәrmәh birә; **стать напарниками** hәrmәhi soxdә

напасть I 1) hyçum soxdә; 2) rasd omorә; 3) ә sәrju ofdorә

напасть II bolә (bolo); qodo-bolә; bәdbәxti; mysibәt; zovol

напев hovo, mәhni, nәqmә

напевать xundә, hovo xundә, zym-zym soxdә, zirzuhuni xundә

наперебой hәрәj gof jәkirә burra

наперед әz әvәl; pyşo-pyşoki

наперекор 1) voşgunә; 2) bәhsәbәhs

напереть hyl zәрә

наперсток imoq

наперченный istivuti

наперчить istivut şәndә

напечатать pecat soxdә, myhyr zәрә, dofus zәрә

напильник әgә (jәgә)

напирать на кого-либо qisqin dorә, qisqin soxdә; **не напирай на меня** mәrә qisqin mәdi

написание nyvysdәi

написать nyvysdә; **быть написанным** nyvysdә omorә

напиток icki (icku); **сладкий прохладительный напиток** şәrbәt

напиться 1) hәncirә; 2) kәfly birә; lul birә (спиртного)

наплечный duşi

наподобие ә uxşәs; ә tәhәр; ә hәng; kimisi; **наподобие улыбки** xәndәkimisi

напоить hәnçundә; **напоить до опьянения** кого-либо sәrxuş soxdә

напоказ әri burbundә

наполненный pur

наполнить pur soxdә; **наполнить до краев** tә lov-lәhә pur soxdә

наполниться pur birә; **его глаза наполнились слезами** cumhoju pur biri

наполнять pur soxdә

наполовину jә nimәi; ә nimәj

напоминание ә jor dәşәndәi; jorbijor; **пусть живет, напоминая нам** кого-либо (пожелание) jorbijor muno

напомянуть, напомнить
 andurmiş soxdə; ə fikirju dəşəndə;
 ə jor dəşəndə; ə xotur övurdə

напор guç, quvot; zur; qisqin

напористый zurly, myhkəm

напорошить vərɸ omorə

напоследок əxirdə, ən əxirdə; **оставить напоследок** əri bəqdəi
 hişdə;

направить 1) fyrsorə; 2) ə qojdə
 dəşəndə

направление 1) rəh; taraf; 2)
 məslək; **по направлению** rujə;
идет по направлению к столу
 omorəni rujə stol; 2) fyrsorəi

направлять 1) yrsorə; 2) həj soxdə
 (автомобиль, трамвай и т.п.)

направо ə taraf rasd; rujə rasd

напраслина byxty; nəhoqi

напрасно 1) nəhoq, nəhoqi, nəhoq
 çigə, nəhoqdən, ə nəhoqirəvoz; 2)
 buş-buş, buş-buşi, buş-buşinə; 3)
 hinomi

напрасный 1) nəhoq, nəhoqi; 2)
 gərəksyz; fojdəsy; 3) dəh; **на-**
прасная работа nəhoqə kor;
 dəhə kor

например məsələ

напрокат ə kiro

напротив I voşgunə, voşgunovo;
 nəbugə

напротив II (чего-либо) rujbəruj; ə
 qərsuj; ə qənşər; ə racə; **напротив**
здания ə racəj binə; ə qərsuj
 binə; **сесть напротив** ə qənşər
 nyşdə; **он сел напротив меня** u
 ə racəj mə nyşd; **напротив друг**
друга racə-bə-racə

напрягаться guç zərə

напрямик 1) duzi, duz-duzina; 2)
 kutəhə rəh; 3) həjb nə omorə; 4) tiç

напуганный tərsundə omorə

напугать tərsundə; hələçigər soxdə

напугаться tərsirə

напутать qəriş soxdə, ə ilyşyq
 vəngəsə

напыщенный qəliz

наравне tən, bərobər; **наравне с**
этим ə irəvoz bərobər

нараспашку jəxənhərzə

нараспев xundə-xundə

нарвать cirə

нарды nard, nard-təxtə (*узга*)

нарезать burra, vənçirə

нарезка burrasoxdə, burrasoxdəi

нарекание tyhmət, dəhno,
 dəhnozərəi; qinəmişi; **заслужить**
чьё-либо **нарекание** gof xurdə
 əz kinigə

нарекать num norə, num dorə

наречение: **наречение** **именем**
 numnorəi

нареченный, нареченная numgir,
 numgyrdə; ədöxly (odöxly)

наречие (*говор*) ləhcə, şivə

нарисовать kəşirə, surət kəşirə

наркоман nəhşəbaz

народ 1) moxluq, xəlq, xələiq,
 çəhmət, çəməhət; 2) millət; qəjm
 (*общность людей одной нацио-*
нальности); **малые народы**
 cyklə xəlqho; **служить народу** ə
 xəlq qulluq soxdə; **чужой народ**
 umoq; **иные народы** umoqho

народность xəlq, qəjm

народный xəlqi; **всенародный**
 həmməxəlqi; **народные поэты**
 şohirhoj xəlqi; **народное лечение**
 tyrkəcorə

наро́ст şiş, fir, çixi

нарочито 1) qəsdən, 2) ə zərifətəvoz

нарочно ə qəsdəki, ə qəsdəvoz,
 qəsdən; vohnəki, ə vohnəki;
 durgunəki

нарубить vənçirə

наружность vədi; sər sifət

наружный burui, buruni; **наружная сторона** ruji; ruji taraf

наружу buruna; ә buru; **высунуться наружу** sәrә ә buru vәdәşәndә

нарукавник qulcoq

наручники dәsbәnd

нарушать puzmiş soxdә;
нарушить условия şәrtә vacarunda

нарушитель puzmişsoxdәgor; **нарушитель закона** qonuna puzmişsoxdәgor

нарцисс nәrqyz

нариараб nәrşorob (гранатовый сок, приготовляемый как приправа к пище)

нары tәxt

нарыв fir, cubon, qәbәr; rimi, ringyrdә

наряд I paltar, bәzәg, bәzәnmişi

наряд II tapşyryq

нарядить I vokunda; bәzәnmiş soxdә, varavunda; **нарядить невесту** hәrysә varavunda

нарядить II fyrsorә

нарядиться sәr-tәn vokunda; bәzәnmiş birә

нарядный zarnişon; bәzәkly; bәzәnmiş, bәzәnmişbirә

наряду borobor

нарядить I см. **нарядить I**

нарядить II см. **нарядить II**

нарядиться см. **нарядиться**

нас imurә

насаждать koşdә

насаждение koşdәi

наседка qyrti, kәrg qyrti, qyrtijә kәrg

насекомое byhyly, hәşәrot

население 1) xәlq, xәlәiq; 2) çәhmәt, çәmәhәt; **население на земном шаре** çohon, hylom

населенный: населенный пункт mәskән çigә zihisdә

населить çigә dorә

насилие guç, quvot; çәbyr; zur; zurbәi; zurlәmә

насиловать guç dorә, guç soxdә; zur soxdә

насилу ә guçәvoz, ә zur-bolәrovoz

насильно ә guçәvoz; ә çәngәvoz; ә zurәvoz, ә zur-bolәrovoz; **насильно отнимать** zaft soxdә

насильственно см. **насильно;** **насильственный захват власти** ә çәngәvoz vәgyrdәi hykymәtә

насквозь әz i taraf tә u taraf; **насквозь мокрый** ov-ovi

насколько cәnd qәdәr; **насколько возможно** minkin qәdәr

наскоро zuri, çәld

наскочить 1) rasd omorә; 2) ә sәr әny şәndә

насладиться, наслаждаться lәzәt vәgyrdә; hәz vәgyrdә; hәz soxdә; kәjl soxdә; **я получил наслаждение от этой работы** mә әz i kor hәz vәgyrdәm

наслаждение lәzәt, lәzәtlyi; kәjl; hәz; sәfo, sofo; **доставляющий наслаждение** sәfoly; **доставить наслаждение** lәzәt dorә; **есть с наслаждением** ә lәzәtәvoz xurdә; **состояние наслаждения** xuşholi

наследие miros

наследить riz hişdә

наследник voris, fәrzәnd; **не имеющий наследников** bivoris, vorissyz

наследство miros; **оставаться в наследство** miros pojunda; **получить в наследство** miros vәgyrdә; **передаваться по наследству** miros pojunda

насмерть tә myrdә

насмехаться xәndysdә; ryxşәnd soxdә; qәlәqi soxdә; ә dәs dәşәndә;

məsqərə soxdə, ə məsqərə
 dəşəndə, ə məsqərə vəngəsə
насмешить xəndunda
насмешка ryxşəndi; qələqi;
 məsqərə; xəndysdəi; **с насмешкой**
 ə ryxşəndirəvoz
насмешник məsqərəci
насморк tumov, zykəm
насолить 1) ə mynyk donorə; 2)
 ambar mynyk şəndə
насорить zibil şəndə, tihi soxdə
насос nasos
наспех zuri-zuri, təhədi, tərə-təhədi;
 həlyədi
насплетничать xəbərcini soxdə;
 gof gərdunda; dovorihorə gyrdə
наставительный nəsihəti
наставить I norə, duz soxdə, duraz
 soxdə
наставить II nəsihət dorə; ugud
 dorə, ugud-nəsihət dorə; dəhno
 dorə; dəsnovunda; ə sər əqyl
 dəşəndə; **наставить на путь ис-**
тинный ə rəh ovurdə
наставление ugud (ugut), nəsihət,
 ugud-nəsihət; dəhno; **давать на-**
ставление nəsihət dorə; dəhno
 dorə
наставлять I см. наставить I
наставлять II см. наставить II
наставник, **наставница**
 nəsihətdorəgor, nəsihətci; **настав-**
ница невесты jəngə
настаивать на своем ə sər gof
 poisdə; sikə soxdə
настать omorə; sər gyrdə
настежь tojbətoj, toj-toj; salt rəhə;
настежь открыли ворота
 qopuhorə tojbətoj vokurdət
настил xori-dyşəg
настилать dəşəndə; **настилать**
 ковер xolincərə dəşəndə
настичь rasirə

настой çəvhər
настойчиво səxd; **настойчиво**
 просить ruj vənorə
настойчивость çyrhət; ə sər gof
 xyşdə səxd poisdə
настойчивый sikə
настолько u qədər, unqədər; **он**
настолько красив, что... u
 unqədər raci ki...
настойный sərstoli
настороженность ujoqi; ujo-
 qişəxdəi, ujoqbirəi, ujoqmunda; i;
 səmsəməku
настороженный ujoq
насторожиться hitjotly birə, ujoq
 birə
настоятельный sikə
настоящий 1) (истинный) həqiq,
 həqiqi; həsyl, xolis; 2)
 (теперешний) imuhoi, hə imuhoi;
 izmui; 3) (мест.указ.) i; həmin;
настоящее время 1) hol-həzyr;
 2) грам. imuhoinə vəxt
настроение kəjf; hovo, hol, əhvol
 (ovhol), hol-ovhol, həvəs, qyrym,
 domoq; ovqot; **прийти в хоро-**
шее настроение ə domoq
 omorə; **быть в хорошем на-**
строении saz birə; **он в хоро-**
шем настроении kəjfju kyki; kəjf
 ənu sazi; **не в настроении** bikəjf;
быть не в настроении
 qoşqobəqly birə; kəjfşyž birə;
 bikəjf birə; hovoju təlh birə; ovqot
 təlh birə; **обрести хорошее на-**
строение kəjf kyk birə; **улуч-**
шиться настроению kəjf ocmiş
 birə; **улучшить** чьё-либо **на-**
строение kəjf ocmiş soxdə; **ис-**
портиться настроению kəjf
 puzmiş birə; **повышаться на-**
строению kəjf vəxyşdə; **дейст-**
вовать в соответствии со своим
настроением ə kəjf dənişirə; **у**
него плохое настроение urə
 hovoju nisd; <> **человек на-**
строения dəmdəməki
настроить vokurdə
наступить I omorə; rasirə; **насту-**
пила весна vasal omə; **насту-**

пил смертный час	həçəl omo;	наткнуться: наткнуться на препятствие	nəhs omorə
наступать ногой	şışirə	наточить	tiç soxdə
наступать II	ə səɾju ofdorə	натошак	naşdov
наступление I	hyçum	натравить, натравлять	həlovo soxdə
наступление II	rasirəi; время наступления	натуживаться	guç zərə
чего-либо	məhəl, məhəli; наступило время выпуска газет	натура	1) xəsiçət; 2) təbihət; 3) ofirrai, ofyrrai
мәһәл, мәһәл gozitə	vədəşəndəi; до наступления темноты	натуральный	xolis
tə toriki birə		натягивать	duraz soxdə; vokoşirə, kəşirə; натягивать сапоги
насупившийся	durdomoqly, durlı-domoqly; qoşqoboqly	сəkmə kəşirə; натянутый до отказа	daram
насупиться	durdomoqly birə, durlı-domoqly birə; qoşqoboqə dullu soxdə	наугад	fikirnəsoxdə, gyzəjəri; əqyljonə
насушный	gərəkı, gərəkini; voçib, voçibly, ən voçib	наудачу	bəxdə-bəxd, fikirnəsoxdə, gyzəjəri; əqyljonə
насчёт	əz tovon (кубинский диалект); ə tovon (дербентский диалект); ə səribəti; насчет моей новой работы	наука	ilm (hilm); həxmə, əqyl
ə səribəti təza kormə		научить	vomuxdə, vomuxundə; xutə soxdə
насчитать, насчитывать	şumordə; hisob soxdə	научный	ilmi, hilmı; научный работник
насыпать	tihi soxdə, lov soxdə	ilmci; научное рассмотрение	dıqduqı
насыпь	təpəj qum	наушник	gofgərdı, gofgərdundəgor
насытить	1) məst soxdə; siroi soxdə; 2) pur soxdə	наушники	guşvəni
насытиться	siroi birə; cumsiroi birə; cumtux birə; məst birə; я насытился	наушничать	gof gərdundə
mə məst birəm		наушничество	byxtynkori; cuquli; guş-guşi
насыщать	məst soxdə; siroi soxdə	нахал	bihəjo, həjosyz, obursyz, utanmaz, həjbnəkəş
насыщенность	1) tuxı, tuxluq; 2) tyndı	нахальничать	həjosyzi soxdə
натворить	ujun vozirə, ujun ovurdə	нахально	ə həjosyzirəvoz
нательный	ən tənı	нахальный	həjosyz; нахальным образом
натереть	sovusdə	ə həjosyzirəvoz	
натерпевшийся: натерпевшийся	bedı myrskəş	нахальство	bihəjoi, həjosyzi; həjbnəkəşi
беды	myrskəş	нахлынуть	rixdə; tihi birə
натерпеться: натерпеться	myrs kəşirə	нахмуриваться	durdomoqly birə, durlı-domoqly birə; qoşqoboqə dullu soxdə
горя		находить	ofdə
натирание	sovusdəi		
натирать	sovusdə; syrt soxdə, syrtmiş soxdə		

находиться birə, vəbirə; dəbirə;
domundə; **кто там находился?**
ə unço ki dəbiri?

находка ofdum; ofdədor,
ofdəomorə, ofdə omorə ci

находчивость boçəruqi,
boçəruqli, zirəki

находчивый zirək, boçəruqli,
diliboc (diriboş); fənddan

находящийся birəgor, vəbirəgor;
domundəgor; **находящийся здесь**
inçoi, inçoini; **находящийся там**
unçoi, unçoini; **находящаяся в**
положении vəhdəgior; **нахо-**
дящийся в неведении bixəbər

нахождение birəi; vəbirəi; ofdəi;
domundəi; poisdəi; **мое нахожде-**
ние в Дербенте ə Dərbənd
poisdəimə; **продолжение нахож-**
дения чегə-либə где-либə
vomundəi

национализм millətpərəzi
(millətpərəsi)

националист millətpərəs
(millətpərəz); millətci

национальность millət; xəlq

национальный milləti

нация millət, xəlq, qəjm; **любовь к**
своей нации millətpərvori

начало sər; sərgyrdəi; syfdə; **начало**
слова sər gof; **с начала и до**
конца əz sər tə əxir; **начало но-**
вого месяца еврейского кален-
даря nygməh; **начало пути**
sərrəh; <> **с самого начала**
əzsər; əz binə; əvəldən; pyšo-pyşoki

начальник sərəkələ; sərnyş; sərvor;
rəhbər, sərbərəh

начальный əvəli; əvəlimynçi;
jəkimynçi; syfdəi; **начальная**
школа 1) syfdəi škola; 2) *уш.*
nuboxunda

начатки əvəli məhlumot

начать sər qyrdə

начеку həzyr, ujoq; **быть начеку**
həzyr birə, ujoq birə; cum-guş
vənora

начертить kəşirə; kəşirə; riz kəşirə, çiziq
kəşirə

начинание sərgyrdəi; kor

начинать sər gyrdə

начинить I tiç soxdə (qələmdaşə)

начинить II pur soxdə

начинить III pəly soxdə

начинка I qədjyrə pur soxdəi

начинка II qəriş

начитанный ambar xundəgor;
danən, danandə; yşyqmənd

наш *притяж. мест.* ənimu, ən imūni

нашалить ujun vozirə, ujun ovurdə

нашатырь naşatir

нашедший *что-либо* ofdəgor

нашествие corqun

нашивать duxdə

нащупать ə dəsəvoz fəm soxdə

наяву birəi, həqiqətən

не I *частица отрицания* 1) a) nəş; б)
nişə (*дерб.*); **он ничего не знает**
u hiciş nəş danyşdə; 2) *образуется*
с помощью различных
отрицательных приставок: ма,
мə, нə, ni; **не уходи** mərə; **не**
делай məsox; **не сделаю**
nişoxum

не II nəh (*в противительных конст-*
рукциях); **не вечером, а утром**
прочту şəv nəh, səbəhmundə
muxunum; **это произошло не в**
прошлом году, а в позапрош-
лом i kor por nəh, piror biri; <>
не только... nəki...; **они**
выезжали не только в Баку
uho nəki ə Boku rafdənbiryt

неаккуратно qojdəsyz; səliqəsyz;
писать неаккуратно səliqəsyz
nyvysdə; **неаккуратно сложен-**
ный qədəqut

неаккуратность qojdəsyzi,
səliqəsyzi

неаккуратный qojdəsyz, səliqəsyz;
tiqətsyz

небезнадежный imidsyz nəbirə;
imidly

небесный həsmui; **небесный свод**
fələg (fələk)

неблагодарный bədməsəb
(bədməzhəb)

неблагодарность biqədyri;
qədyrsyz; nəşykyri (отсутствие
чувства признательности, благо-
дарности за оказанные услуги,
добро)

неблагодарный bədbihisob;
biqədyr, qədyrsyz, qədyrnədan,
nəşykyr (не оценивший добро)

неблагодатный bərəkətsyz

неблагоденственность bihdibori,
ihdiborsyz

неблагоденственный bihdibor;
ihdiborsyz

неблагополучие bərəkətsyz

неблагополучный 1) bərəkətsyz;
2) nik nisd

неблагопристойность nəlohiqi

неблагопристойный
bədəhərkət

неблагородный bədhəsyl; **небла-
городный человек** nəçins

неблагородство bədhəsyli

небо həsmu; hovoji

небогатый kosib, fəqir

небольшой cyklə, kəm

небосвод həsmu, təbəqəj həsmu

небоскрёб ambar mətrəbəi xunə

небрежно səliqəsyz, hər cytar giri

небрежность səliqəsyzi

небрежный səliqəsyz, pərtov, cəpə-
cəp, tyr-tykynty

небывалый nəbirəni; nibuho; ə fikir
nə bijovho; **небывалое дело**
nibuho kor; ə fikir nə bijovho kor;
нечто небывалое myhyçyz

небылица 1) ovosu, ovosunə; со-
чинитель **небылиц** ovosunəci; 2)

durgu, durgu-murgu; bədə
məhəsiho

нёбо domoq, həsmuj ləhə

неважность əhmijətsyz

неважный əhmijətsyz, xərəb

неведение nəbələdi; bixəbəri; на-
ходящийся **в неведении**
bixəbər

неведомый nəməhlym

невежда 1) ovom, bişəvod,
savədsyz; nadan; 2) biədəb,
ədəbsyz; qonməz; qonəçəqsyz

невежественный ovom, ovomə
odomi; bişəvod, səvodsyz

невежество 1) nədani, bişəvodi,
səvodsyzi; ovomi; 2) перен.
yşyqsyz; zulmoti

невежливо kobut (kubut); biədəb,
ədəbsyz; <> поступить **невежли-
во** перен. təlhi soxdə

невежливость 1) biədəbi, ədəbsyz;
tərbijəsyzi; qəbilijətsyz;
qonəçəqsyz; kubuti; rafəorsyz; 2)
перен. həjvərəi

невежливый 1) kobut (kubut);
biədəb, ədəbsyz, qəbilijətsyz,
qonəçəqsyz; rafəorsyz; tərbijəsyz;
bilohiq; **невежливый человек**
bilohiqə inson; 2) перен. həjvərə;
показать себя невежливым
həjvərəi soxdə

невезение bədi; **служить причи-
ной невезения** bədi soxdə; ис-
пытать **невезение** bədi omorə,
bədi ovurdə

неверие bovorinsyz, nəbovorini;
неверие в Бога bidini

неверно jəhəlmış, qələt; duz nisd

неверность bihdibori, ihdiborsyz;
неверность друга bihdibori ən
dusd, ihdiborsyz ən dusd; **прояв-
лять неверность по отношению**
к кому-либо bihdibori soxdə;
ihdiborsyz soxdə

неверный 1) jəhəlmış, qələt; 2)
bibofə, bofosyz

невероятность nəbovorini

невероятный nəbovorin, ə həqyl
nidarovho, əqylnəburrani

неверующий dinsyz, bidin,
məzhəbsyz; həmovoris

невеселый qəmly, qəmgyn, bikəjf;
moqbun; qyssəly; dərd-qyssəly,
dərdly-qyssəly; dərd-qəmly,
dərdly-qəmly

невесомый yngyl

невеста hərys, numkyrdə, ədoxly
(ədoxly); **взять в дом невестку**
duxdəə vosdərə

невзгода bədbəxti, bədməzoli;
mysibət; qodo, qodo-bolə; zovol

невзирая nədənişirə, ruj nəgyrdə

невзначай həbirdən

невзрачный cyli, cylin, mundal;
təhərsyz

невиданный təhəcybly, hic dirə nə
omərəniho; nədirəni, gyrykmiş
nəbirə, vədi nəbirə

невидимый nədirəni, vədi nəbirə;
gyrykmiş nəbirə

невидный təhərsyz

невинный gynohsyz, hovunsyz;
bitəxsir, təxsirsyz; **невинный ре-**
бенок təxsirsyzə həil; **быть не-**
винным təxsirsyz birə

невиновность gynohsyzi,
hovunsyzi, bitəxsiri, təxsirsyzi

невиновный gynohsyz, hovunsyz;
bitəxsir, təxsirsyz; **быть невинов-**
ным təxsirsyz birə; **считать не-**
виновным təxsirsyz hisob soxdə;
быть перед кем-либо невинов-
ным ruj sipi birə

некусно ləzətsyz, biləzət;
dəhəmsyz, dodsyz

некусный ləzətsyz, biləzət;
dəhəmsyz, dodsyz

неменяемый ə xyşdə nədəri

невмешательство qərişnəbirəi

невнимательность bitiqəti,
tiqətsyzi

невнимательный tiqətsyz

невод tur

невозделанный xom

невоздержанность: **невоздер-**
жанность на язык pərtovi

невозможно 1) minkin nisd,
nəminikini; 2) nidanu birə; 3) həməl
nəjoy

невозможность nəminikini,
minkinsyzi; həməlsyzi

невозможный minkinsyz, hic
minkin nəbirəni; əqylnəburrani; ə
təhərsyzə vəxd

невозмутимый sokit

невольник qul, jəsir

невольничество (состояние не-
вольника, зависимого человека)
jəsiri; qulluq

невольно biixtijor; qədsyz,
qərzəsyz, qəsd-qərzəsyz

невольный qul, jəsir

неволя biixtijori, gulluq, jəsiri;
ihtijoc

невообразимый nibuho; ə fikir nə
bijovho; **невообразимое дело**
nibuho kor; ə fikir nə bijovho kor

невооруженный jərəqsyz

невоспитанность biədəbi,
ədəbsyzi, tərbijəsyzi, qonəçəqsyzi

невоспитанный tərbijəsyz;
biədəb, ədəbsyz; bilohiq, nəlohig;
qəbilijətsyz; qonəçəqsyz; *перен.*
həjvərə, quduq

невосприимчивость zihimsyzi

невосприимчивый qəbilijətsyz
zihimsyz

невоспринимаемый nəgirə

невоспринимающий nəxosdəgor,
nəxoh

невосприятие nəxohi, nəxosdəi

невпопад səbəbsyz, çigəy nəbirə

невредимость salamati

невредимый salamat; zaralsyz;
живой и невре́димый soq-salamat

невредный bobi; tom

невыглаженный utunəzərə

невыгода zarali, xəjrsyzi

невыгодность xəjrsyzi, fojdəsyzi, bərekətsyzi

невыгодный xəjrsyz, bixəjr; fojdəsyz, zaral; mənfihətsyz, qəzonəsyz; bərekətsyz; sarfsyz;
мне невыгодно ə mə sarf nisdi

невыдержанный sabursyz, dovomsyz; xuşdərə ə rəh bərdə nəsdaniho

невыносимо nəvotovusdə

невыносимый nəvotovusdəni; ə təhərsyzə vəxd

невыносливость dovomsyzi, sabursyzi

невыносливый tobsyz, dovomsyzi, sabursyzi

невысокий sar, gudəg, kutəh; buj-buxunsyz

невыясненный ojdun nəbirə; *не-пен.* pərdəly

нега həz; xumori; **навевать негу** xumor soxdə; **состояние неги** xuşholi

негладкий bihovomər

негладкость bihovoməri

неглаженный utunəzərə

неглядя nədənişirə

негодник 1) jaramaz, əlcəq, mixənət; 2) *уул.* qurumsəx; şuliqci

негодность gərəksyzi, fərsyzi; xərbə; **прийти в негодность** xərbə birə; ə zəj vədarəfdə

негодный 1) gərəksyz, fərsyz; vəçsyz; xərbə; həməlnəomərəni; 2) *рел.* hərym; 3) jaramaz; mixənət; əlcəq

негодование qəzəb; kələ nərazijəti

негодующий qəzəbly

негодяй jaramaz, əcləf, əlcəq, mixənət; qurumsəx; sojil; surul

неграмотность nadani, bisəvodi, səvodsyzi

неграмотный nəxundəgor, nədan; bisəvod, səvodsyz; ovom

негромкий jovoş

негромко jovoş-jovoş; zirzuhuni (*говорить*)

негуманность insonjətiszyi

недавно həimuhəj; tazalə; ə i zuriho

недалёкий nəznik, ə nəzniki birəniho

недалеко nəznik, ə nəzniki (dur nisdə)

недальновидность 1) hitijətsyzi; 2) *непен.* kuri, kurluqi

неделикатный kubut; **становиться неделикатным** kubut birə

неделимый bəxşənəbirəni; bitov

неделовой boçəruqsyz

недельный hoftəi, jə hoftəi, hoftəluq

неделя 1) hoftə, hoftə; 2) *махач.* orinə; **через неделю** jə hoftə bəqdə; **в течение одной недели** ə qəriş jə hoftə

недоброжелатель bədxoh, bədgə; **он мой недоброжелатель** u bədgəjməni

недоброжелательность qərazi, qəsd-qərazi, bədxohi

недоброжелательство dyşməni; qərazi, qəsd-qərazi, bədxohi

недоброкачественный xərbə

недобропорядочность bədəhərəkəti

недобропорядочный bədəhərəkət

недобросовестный insofsyz, biinsof

недобрый bədgu, bəd
недоваренность xomi
недоваренный 1) cig; nədyşirə; sytyl; xom; 2) *перен.* zipzində (*напр. о крупе*)
недоверие nəbovorini, biihdibori; bovorinsyzi; bədgumoni
недоверчивый biihdibori soxdəgor; bovorinsyz; bədgumon
недовольный nərazi; birazi; gilaşox; **быть недовольным** nərazi munda; **быть недовольным** dylgir birə; xəsdə-məndə birə
недовольство nərazii, birazii, nərazigəri (nərazigori), nərazijəti; dyləgiri
недогадливость fəhmsyzi
недогадливый bifəhm, fəhmsyz; əsar nəofdərəni; hompov
недоделанный niməlit
недоедать nimə xurdə
недоеденный niməxur
недожаренный nəbyrçirə; cig; sytyl
недождливый voruşsyz
недозволенный *рел.* hərym (hərim)
недозрелый kol, nərasirə; sytyl; **недозрелые плоды** qurə
недоказанность subutsyzi
недоконченный niməlit, nəvarasda
недолгий kutəh
недолговечность kəməhymyri
недолговечный kutəhəhymyr, kəməhymyr
недомогание kəjfsyzi, nəxuşi, nəcoqi, nəsazi
недомогать kəjfsyz birə, nəxuş birə, nəcoq birə
недоносок niməlit
недооценивание biqədyri, kəm qimət dorəi

недооценивать kəmə qimət dorə
недопеченный cig
недопонимать 1) kəm varasirə; 2) məhtəl birə, məhtəl munda (*не знать, что делать из-за недопонимания сложившейся ситуации*)
недопустимо həməl nijov
недопустимый əqylnəburrani, həməl nijovho
недоразвитый hompov
недоразумение qələti
недорогой uçuz, qimətsyz; buho nisd
недород qiti, qitluq; qəhəti
недосмотр tiqətsyzi
недосол mynyksyzi, şiti
недосолённый şit; **недосоленное блюдо** şitə xurəg
недоеспелый nərasirə, sytyl
недостаивать kəm omorə
недостаток 1) kəmi, kəmsygi; qiti, qitluq; bərekətsyzi; qəhəti; 2) nyqson, əngəl, həjb; **у него был один недостаток** urə jə nyqsonju bu; **испытывающий недостаток в деньгах** dəsədrə
недостаточно kəm; vəs nisd, vəs nisd; **для вас места недостаточно** əri işmu çigə vəs nisd
недостаточность qiti, qitluq
недостаточный kəm
недостижимый mymkyn nəbirəniho
недостойный 1) bilohiq, nəlohiq, lohiqsyz; **оказаться недостойным** bilohiq vədirəmorə; 2) qəbilijətsyz; obursyz
недосуг moçolsyzi
недоуздок 1) nyxtə (**недоуздок для лошадей** nyxtəj həsb); (*для верблюда*) ovsar; **с недоуздом, имеющий недоуздок** ovsarly
недоумевать 1) məhtəl birə, məhtəl munda, ə məhtəli domunda;

2) təhəcyb munda; ə təhəcybi domunda	незабвенный əz jor nəvadarafdəni; əz xəjəl nə vədarafdəni; furmuşnəbirəni
недоумение 1) məhtəl (<i>вызывающий недоумение</i>); məhtəli; məhtəl munda; 2) təhəcyb; смотреть в недоумении məhtəl dənişirə; təhəcybi dənişirə; смотреть друг на друга в недоумении məhtəl ə dy-jəki dənişirə; я - в недоумении mə məhtəlym	незавершенный nətəmom
недоумок əz əqyl kosib	незадачливость bəxtsyzi
недоучка niməxundəgor	незадачливый bəxtsyz, nəhs
недоходность gəlirsyz	незадолго jəkəm pyşo
недоходный gəlirsyz	незаконно qonunsyz, biqonun
недочет kəmsygi; qələti	незаконнорожденный biç, məmzir; hərəmzədə
недра zir xori; duqun xori	незаконный qonunsyz, biqonun
недруг dyşmən, bədxoh,	незаконченный nətəmom
недружелюбие bədxohi, şəxsiqərəzi, qərəzkori	незамедлительно dirnəbirə
недружелюбно ə dyşmənjetirəvoz	незамедлительный dirnəbirəni
недуг azar, xəstəi, nəxuşi, nəcoqi, bimori, kəjfsyzi; qodo	незаметно nədirə, pəhəniki
недурно bobot	незамужняя şyvərsyz, suboj; быть не замужем suboj birə
нежадный cumsiroi; cumtux	незамысловатый həməlsyz
нежелаемый nəvoisd, nəvoisdəni	незанимательность mərəqsyzi
нежелание nəvoisdəi	незанимательный mərəqsyz
нежелательный vəjə nəsoxdəni	незанятый buş
нежелающий nəxoh, nəxosdəgor	незапаянный lihimsyz
неженка nərmənazuk	незапятнанность lokosyzi; <i>перен.</i> poki
неживой myrdə, çunsyz, syst, kəj	незапятнанный lokosyz; <i>перен.</i> pok
нежидкий xəsd	незаряженный gulləsyzi; buş; незаряженная винтовка buşə tufəng
нежилой odomi nəzihisdəniho xunə	незаснувший ujoq
нежирный ryqənsyz, jovon; постное (нежирное) мясо jovonə guşd	нездешний inçigəji nisd; qərib
нежить xumor soxdə, həziz doşdə; naz soxdə	нездоровиться nəxuş birə
нежность nazi, nazyşməndi; inçəi, mihriboni	нездоровый dərdəçər, kəjfsyz, nəcoq, nəsaz, nəxuş, xərab; xəsdə, xəsdə-məndə; zəhif
нежный inçə, nazly, nazuk, nazyşmənd; mihribon; zərif, zərinç	нездоровье kəjfsyzi, nəcoqi
	незлобивость nərmə
	незлобивый nərm
	незлопамятный kinsyz

незнакомец nəʃinox, jod, qiroq
odomi; *перен.* nəbələd

незнакомство с кем-либо, с чем-либо nəbələdi

незнакомый nəʃinox, qərib, nəbələd; kəs; **быть незнакомым с кем-либо, с чем-либо** nəbələd birə

незнание кого-либо, чего-либо nəbələdi

незнатный həsylyz

незначительность cykləjəti, əhmijətsyzi

незначительный cyklə, əhmijətsyz

незрелость koli, nərasirəi

незрелый nərasirə, kol; sytyl; cik

незрячий kur; **незрячие глаза** kura cumho

незыблемый myhkəm

неизбежно joqin

неизведанный nəməhlym

неизвестный nəməhlym; nəʃinox

неизгладимый vir nəbuho

неизлечимость corəsyzi, imidsyzi

неизлечимый corəsyz, imidsyz; xub nəbirəni

неизменность sədiqi (səduqi, sydqı, syqdi)

неизменный dəgişnəbirəni, dəgiş nəbuho, bofoly; sədiq (sədyq)

неизмеримо qəd-qəd, həddsyz

неизмеримый pəjmunəsyz, həddsyz, kələ

неизящность kubuti

неимоверный lap kələ, ə əqyl nədarövho

неимуший kosib, nəbirəgor; fəqir; *перен.* lymlyt

неинтересно mərəqsyz

неинтересный mərəqsyz

неинформированный bixəbər

неискренний dyrujə

неискренность 1) dyrujəi; 2) qəlpi; **пятно неискренности** lokoq qəlpi

неисправность nəsazi

неисправный duznəbirəni; nəsaz; xərəb; **эта машина неисправна** i moşin xərəbi

неиссякаемый nəvarasdani

неистовство qəzəb, qəhri-qəzəb, qəzəbi, quduzi

неистовый qəzəbly, guçly

неисчислимый qədərsyz, miqdərsyz; qədər-qijos nisdı

нейтральность bitarafi

нейтральный bitaraf

неказистый kifir, birac

некий jə, jək, jəki; kinigə, jə odomi

некогда I jə vəxd

некогда II vəxd nisdı, moçol nisdı

некорректный tərbiyəsyz, kobut (kubut)

некоторые bəhzi, bəhziho; **некоторые люди** bəhzi ədomiho; **некоторые районы** bəhzi rajonho; **некоторые иные** jəkəmiho

некрасивость biraci

некрасивый birac, bişərk, kifir; təhərsyz

некредитоспособный bədhəq

некстати hic gərəksyz

некто 1) kinigə, jə kəs; kəmkəs; 2) filon, filonkəs; 3) nəməhlym, jə nəməhlym

некультурный tərbiyəsyz; *перен.* həjvərə

нелады nəgynçyho

нелегально pəhəni

нелегальный pəhənikini

нелепость məhənosyzi, nəhoqi, buşə gof

нелепый məhənosyz
неловкий boçoruqsyz; *перен.* şyl
неловкость 1) həjbkəşi; **чувствово-
вать неловкость** həjb kəşirə; 2)
boçoruqsyz
нельзя həməl nijov
нелюбезность tiqətsyzi, bitiqəti
немаловажный əhmijətlı
немедленно dirnəbirə, dir nəsoxdə,
hələməhəl; çəld, zuri; birdən,
nəpoisdə; həjmohoj, həjməhəl,
həjsəhət
неместный inçoi nisd; qərib
неметь lol birə, zuhun gyrdə
немилосердно birəhm,
rəhimbərsyz
немилосердность birəhmi,
biinsoli
немилосердный birəhm, biinsol;
qəddar; **немилосердный человек**
qəddarə odomi
неминуемо joqin
немногие jəkəmiho (jəkəmhə)
немного, немножечко, немножко
kəm, kəmlə, jə kəm, mursi, jə
mursi, jənçiqir; kəm-ambar; **я не-
много простудился** ə mə jə kəm
xinik voxurdi; **подожди меня не-
много** mərə jə kəm guzət sox
немой zuhunsyz, lol; **стать немым**
lol birə
немота loli
немочь kəjfsyzi, qyvotsyzi
немощность duşquni, guçsyzi,
quvotsyzi, quvotsyzi; holsyzi
немошный bihol, duşqun, guçsyz,
quvotsyz, zəhif
немошь biixtijori
немыслимый nibuho; ə fikir nə
bijovho; **немыслимое дело**
nibuho kor; ə fikir nə bijovho kor
немужественный nəmərd

ненавидеть nifrət soxdə, cum
nəvəgyrdə, kin gyrdə, kin doşdə;
перен. zəhlə rafdə
ненавистник bədxoh; cumnəvəgir;
перен. qənim
ненависть qin (kin), qinhə, qinhoi,
nəxohi, nifrət
ненаглядный həziz (əziz), həzizi;
vojgəi, vojgəly
ненагруженный şələsyz
ненадежность biihdibori; dylqəlpı
ненадёжный bihtibor, şəklı; **не-
надёжный человек** dylqəlp
ненадобность gərəksyzi
ненадобный gərəksyz
ненамеренно nijətsyz; qədsyz,
nəqəsdəki, qərəzsyz
ненаполненный nətam
ненастный voruşi, buluti; tutqun
ненасытность cumgisnəi,
gisnəcumi; nədirəi
ненасытный siroinəbirəgor;
cumgisnə; jələq; şyqəmpərəs
ненормально bitəhər
ненормальный 1) əz hədd buru;
əz hədd zijod; 2) sərsən
ненужность gərəksyzi
ненужный gərəksyz, fojdəsyz
необдуманно dumut nəsoxdə;
fikirənəsoxdə, fikirsyz; fikirsyz;
əqylsyz; cumbəsə
необдуманность fikirsyzi, bişəhri;
перен. kuri
необдуманный əqylsyz, fikirsyz
bişəhr, nəşəhr
необитаемый buş
необоснованно binəsyz, subutsyz
необоснованность subutsyzi,
həsylysyzi
необоснованный səbəbsyz,
subutsyz, həsylysyz
необработанность xomi

необразованность ovomi
необразованный nəxundəgor, nədan; ovom
необременительность yngyli
необременительный yngyl
необузданный loqumsyz
необходимо 1) gərək, gəräki; lozim, voçib; **если будет необходимо** əgər gərək bisdo; 2) bijov; **необходимо представить себе** ə fikir vəgyrdə bijov; **необходимо дать согласие** razigəri dorə bijov
необходимость 1) voçibi, voçiblyi; gəräki, lozimi; məcburiyyət; 2) həçət; **какая необходимость** sy həçət; **в случае необходимости** əgər gərək bisdo
необходимый gərək, gəräki, voçib, voçibly, lozim; **необходимые документы** gərək hisdiho dokumentho; **быть необходимым** gərək birə; gəräki; **считать необходимым** gərək hisob soxdə
необходимый qiliqsyz
необщительный əz odomi virix
необъезженная: **необъезженная лошадь** xomə həsb
необъяснимый nəvarasundəi, nəvarasundəni
необыкновенность bihədəti
необыкновенный əçəb, məhtəl, myhıçyz, bihədət
необычайный əçəb, bihədət, məhtəl, myhıçyz
необычность bihədəti
необычный əçəb, həçəib; bihədəti, məhtəl, myhıçyz; hələmət; **нечто необычное** myhıçyz, myhıçyzi; **показывать что-либо необычное** myhıçyz burbundə; **увидеть что-либо необычное** myhıçyzi dirə; <> **какой-то необычный человек** jə çiroigə odomi; jətələrijə inson; həçəibə odomi; səcku
необязательно voçib nisd; şərt nisdı

неограниченный həddsyz
неоднократно cənd bo, cəndborə, dyborə-dyborə
неодобрительный xoş nə omorəni
неодушевлённый çunsyz
неожиданно 1) birdən, həbirdən, birdən-birə, həjəbə, ə nəqofuli; 2) bixəbər, nəxəbəräki, guzətnəsoxdə
неоконченный nimalit
неопасность xətosyzi
неопасный xətosyz
неописуемый həddsyz
неопределенность: **находиться в неопределенности** ovorə munda
неопрятность səliqəsyzi; pintii
неопрятный səliqəsyz, bitəmiş, nətəmiş; tyr-tykynty; pinti
неопытность boçəruqsyzı, təçrybəsyzi; *непен.* xomi
неопытный boçəruqsyz, təçrybəsyz; xom
неосведомленность nəbələdi
неосведомленный bixəbər
неосмотрительность hitijotsyzi
неосмотрительный hitijotsyz
неосновательный binəsyz
неоспоримый şəksyz, ojdun, oşkər
неосторожно hitijotsyz
неосторожность hitijotsyzi
неосторожный hitijotsyz
неострый kut; kyl
неосуществимость minkinsyzi
неосуществимый ə çigə nə bijovho; minkinsyz
неотвязчивый *непен.* qərəjəxə
неотделимый çiro soxdə nəjovho

неотесанный kobut, kubut; *перен.* həjvərə; həjvonsifət; **показать себя неотёсанным** həjvərəi soxdə

неотложный dirnəbirəni, təhədiyə kor

неотлучно həmişə

неотмеченный nuşunəsyz

неотступно nəvogoşdə

неохотно vojqəsyz, vojəsyz, həvəssyz; çəhdəsyz; məjlsyz; **неохотно учиться** çəhdəsyz xundə

неоценимый qimətsyz, buholy

непарный tək; tojsyz; tojdəgişi; **эти туфли не парные** i tufliho tojdəgişi

неплодоносный bəhərsyz

неповиновение tobiḥ nəbirəi

неповоротливость guruni; jovoşi

неповоротливый gurun, gurund; gurūncymysdəgor, jovoşcymysdəgor; ylyvoj; dirno

непогода xərabə hovo

неподатливый hyçət

неподвижно hərəkətsyz; **лежать неподвижно** hərəkətsyz dəgəşdə

неподвижность hərəkətsyzi

неподвижный hərəkətsyz; tənbal

неподдельный xolis

неподкованный nəhlsyz

неподобающий bilohiq, nəlohiq, lohiqsyz; həməl nəjoyho, həməlnəomorəni; nəgyncysdəni

неподумав fikirməsoxdə

неподходящий nəgyncysdəni; həməlnəomorəni; təhərsyz

непоколебимость myhkəmi

непоколебимый myhkəm

непокорность tobiḥ nəbirəi

непокрытый ocuq; **непокрытая поверхность чего-либо** rujsyz

неполадки nəgyncyho

неполный 1) nətəmom; 2) nətam (напр., стакан); 3) ləqər (худой)

непомерный həddəsyz

непонятливость fəhmsyzi

непонятливый 1) qonməz; fəhmsyz; pit, dir varasirəgor; zuhunnədan; 2) *перен.* kut; pustju qolin

непонятность *перен.* qərişuqi

непонятный nəvarasirəni; qərmə-qəriş, qətmə-qəriş

непоправимость corəsyzi, imidsyzi

непоправимый corəsyz, imidsyz; duznəbirəni, duzəltmiş nəbirəni

непорочность *перен.* pokı

непорочный 1) pok; lokosyz; 2) *перен.* kovtər, kovutər; kovtərə balajmə **мое непорочное дитя;** kovtərə duxdər **молодая непорочная девушка**

непорядочность nomussyzi, binomusi; *перен.* nətəmiži

непорядочный nomussyz, binomus; *перен.* nətəmiž

непосвященный nəbələd

непоседа 1) gəşdəgor; 2) tartapil

непоседливость nyşdə-vəxyşdəi

непоседливый *перен.* durazapoj

непосильный ambar cətin, gycju nərasu

непослушный tərs; ə gof nədənişirəgor; <> **становиться непослушным** ruj ocuq birə

непостоянный hərdəmxəjol; dəmdəməki; **непостоянный в дружбе, в любви** bibofo, bofosyz

непочитаемый bihyrmət, hyrmətsyz

непочтение bihyrməti, hyrmətsyzi

непочтительность bihyrməti, hyrmətsyzi

непочтительный bihyrmət, hyrmətsyz
неправда durgu
неправдоподобность nəbovorini
неправдоподобный əqylnəburrani; nəbovorin; ə rasdi uxşəş nəş zərəniho
неправильно qojdəsyz; rasd nisd; duz nisd
неправильность jəhəlmişi; *перен.* şəfdi
неправильный qojdəsyz, şəfd
неправый həqsyz
непредавший bofoly
непредвиденный guzət nə birənbuho
непреклонность myhkəmi; *перен.* tyndi
непреклонный muhkəm
непреднамеренно nijətsyz
непреднамеренность nijətsyzi
непреднамеренный nijətsyz
непременно joqin, həlbəttə, hykmən; zəlil
непрерывно hərəsyz, hərə nəburra, nəpoisdə
непрерывный hərəsyz, hərə nəburra, nəpoisdə
непрестанно hərə nəburra, nəpoisdə
непрестанный hərə nəburra, nəpoisdə
неприбыльный qəzonçsyz; bərəkətsyz
неприветливый qəşqəboqly, qəşqəboq
непривитый çur
непривлекательность 1) birac; 2) *перен.* mynyksyzi, şiti
непривлекательный 1) birac; 2) *перен.* mynyksyz, şit

непривычный vərdyşsyz; *перен.* xom
непригодность gərəksyzi, fərsyzi
непригодный gərəksyz, fərsyz; həməlnəomorəni; jaramaz
непризнание qəbul nəsoxdəi; ə gərdə nəvəgyrdəi; nəhsoxdə
неприкрытый sərrəhə
неприличие biədəbi, ədəbsyzi, bədəhərəkəti, nələhiqi
неприлично ədəbsyz
неприличный biədəb, ədəbsyz; bədəhərəkət; bilohiq, nələhiq, lohıqsyz; **неприличные слова** ədəbsyze gofho
непримиримость borişmişnəbirəi
непримиримый borişmişnəbirəni
непристойно ədəbsyz, ə bijoburirəvoz; **разговаривать непристойно** ə bijoburirəvoz gof soxdə; **вести себя непристойно** bijoburi soxdə,
непристойность ədəbsyzi, biədəbi, obursyzi
непристойный ədəbsyz, biədəb; obursyz; bilohiq, nələhiq; **непристойные ругательства** nələhiqə sygyşho
неприязнь cumnəvəgiri, pəxyri
неприязнь 1) dışməni; kin, cumnəvəgiri, nəxohi; 2) nifrət
неприятель dışmə (dışmən), nəxoh
неприятность 1) təhsymi; 2) zaral; xəto; xəto-bolə; **на его голову свалились неприятности** ə sərju kor oməri; **способный причинить неприятность** xətolı, zarally
неприятный xərəb, xoşnəomorəni;
неповорность biçəldi
неповорный biçəld
непродолжительно kutəh
непродолжительный kutəh

непроизводительный nətiçəsyz, xəjrsyz
непроизвольно bixəbər
непромокаемый ov nəsgiroşdəniho
непросвещенность ovomi; uşyqsyz
непросвещенный ovom; nəxundəgor, nədan
непростительный bəxşləmiş nəbirəni
непроходимый nəgiroşdəni
непрочность dovomsyzi
непрочный 1) səxd nisd; 2) binəborusyz; dovomsyz
непьющий ickunəxur (*о спиртных напитках*)
неравенство borobysyzi
неравный borobor nisd, borobor nəbirə, tən nəbirə
нерадивый kohil
неразбериха qətmə-qəriş, qətməqərişi; gulgulu; hərki-hərki; hərçi-mərç, hərçi-mərçi; *перен.* qijəmət, həşir, həşir-qijəmət
неразборчиво qəriş, qətməqəriş
неразборчивый qəriş, qətməqəriş
неразвитой pəsə mundəgor
неразговорчивый kəmgofsox
нераздельность bitəvi (bitovi)
нераздельный bəxşnəbirəni
неразличимый təfihəti nəbirə
неразлучно ə jəki birə
неразмешанный qərişnəbirə
неразрешимый həlnəbirəni
неразрывный myhkəm, səxd
неразумность həqylsyzi; fəhmsyzi
неразумный həqylsyz; fəhmsyz
нерассудительность fəhmsyzi
нерассудительный fəhmsyz

нерастворимый həlnəbirəni
нерасторопность kohili
нерасторопный 1) kohil; 2) gurun (gurun); 3) jovoş
нерв əsəb; nerv
нервировать həsi soxdə
нервничать həsi birə
нервный həsi
нередко ambarə vəxd, zuri-zuri
нерентабельный qəzonçsyz
нерешительность çyrhətsyzi, qurxoqi, həçizi
нерешительный tərsəngoh, qurxoq, çyrhətsyz, həçiz
нержавеющий parsnəgyrdəni
неровность bihovoməri
неровный şəfdə-şəfdə, bihovomər, hovomər nisd; cəpə-cəp, şəfd-şur
неродной 1) ugə, digoru; **неродная сестра** ugəjə xəhər; **неродной брат** ugəjə biror; **положение неродного человека** ugəi; 2) mərdymi; **неродной ребенок** həil mərdymi
неродовитость həsylsyzi, bədhəsyli
неродовитый həsylsyz, bədhəsyl
неряха bohi, səliqəsyz; pinti; nəbud
неряшливость səliqəsyzi, pintii
неряшливый bohi, səliqəsyz; pinti; nəbud
несбыточный ə sər nəomərəni, ə sər nəbijovho
несведущий xom, bixəbər, nəbələd; **несведущий в религии** həmovoris
несвежий (*о пище*) bojad
несвоевременно bivəxt, vəxtsyz; **прийти несвоевременно** bivəxt omərə
несгибаемый qədnəbirəni
несговорчивый tərs, ə zuhun nəjovho

несгораемый nəsuxdəni
несемейный kiflətsyz
несение bərdəi
несерьезность *перен.* yngyli
несерьезный buş, yngyl,
 yngylxosijət; **несерьезный разго-**
вор ixdilət bazari
нескладный andazasyz
несколько I jə cənd; **через не-**
сколько месяцев jə cənd məh
 bəqdə; **по несколько** ə cənd
несколько II jə kəm; **несколько**
больше jə kəm ambar; **несколь-**
ко старый jə kəm kyhnə;
 kyhnətəhər
нескончаемый nəvarasdəni;
 əxirsyz
нескороспелый dirrasirəni
нескромность bihəjoi, biədəbi,
 utanmazi
нескромный bihəjo, biədəb,
 utanmaz
несложно həsont
несложность həsonti
несложный həsont, jyngyl
неслыханный nəşinovusdəni; **не-**
слышанное дело nəşinovusdə
 kor; ə fikir nə bijovho kor
несмело kəşirə-kəşirə, xyşdərə
 kəşirə-kəşirə
несмелый hələçigər, oqçigər,
 çigərsyz; hoçiz
несметный ambar, sojsyz-hisobsyz,
 həddsyz-hisobsyz
несмотря nədənişirə; **несмотря на**
то... ə u nədənişirə
несносный nəvotovusdəni;
 zəhləbərdə; ambar xərb
несовершенство əngəl, nyqson
несогласие razisyzi, birazii,
 nərazigəri (nərazigori)
несогласный razisyz, birazi, nərazi
несознательный qonəçəqsyz

несознательность qonəçəqsyz
несоленый mynyksyz, şit, şip-şit
несолидный *перен.* yngyl,
 yngylxosijət
несомненно həlbət, həlbəttə,
 həlbətki, şəksyz, gofsyz, şybəsyz;
он, несомненно, был рад
больше всех u, həlbəttə, əz
 həmmə zijodtə şor bu
несообразительность
 müvəhsyzi; sərəğiçi, sərğiçi; kuti;
 fəhmsyzi; *перен.* kyli, kyljəti
несообразительный bifəhm,
 fəhmsyz, müvəhsyz; hompov; *пе-*
рен. kut, kyl
несообразный məhənosyz
несоответствующий
 həməlnəomorəni
несоразмерный andazasyz
несостоятельный 1) kosib; 2)
 subutsyz
неспелость koli, nərasirəi
неспелый kol, nərasirə
неспокойный 1) nədinç; **непо-**
койный ребенок nədinçə həil; 2)
 nərəhət; **быть беспокойным**
 nərəhət birə
неспособность boçəruqsyz,
 hinərsyzi; hoçizi; zihimsyzi
неспособный boçəruqsyz,
 hinərsyz, hoçiz; *перен.* kut; **не-**
способный воспринимать что-
либо kej
несправедливо nəhoqdən, həqsyz
несправедливость bədbihisobi,
 həqsyz, insofsyzi, nəinsofi; *перен.*
 şəfdi
несправедливый nəinsof,
 insofsyz, həqsyz, bədbihisob; *пе-*
рен. şəfd
неспящий ujoq, xəbər
несрочный bəqdəi
нестарательный çəhdsyz
нестерпимый nəvotovusdəni

нести 1) бəрдə; **куда несешь** əçə bərdə?; 2) kəşirə; **нести караул** qərəul kəşirə; **нести расходы** xərc kəşirə

нести́сь I virixdə

нести́сь II xoja soxdə, xoja kərdə, xojərə kərdə

нестойкость dovomsyzi

нестоящий nəvərzirəni

нестройный buj-buxunsyz

несуразный hompov

несущественность əhmijətsyzi

несущественный səxd gərəki nəbirəniho, əhmijətsyz

несущий bərdəgor, kəşirəgor

несчастливец bədbəxt, bəxtsyz, bədməzol, qərebəxt, bəxtju nəovurdə; sərbələlyjə odomi

несчастливый bədbəxt, bəxtsyz, bədməzol, bicorə, jəzuq; qərebəxt, ruzisijə

несчастный 1) bədbəxt, bəxtsyz, bədməzol, bicorə; sərbələly; **быть несчастным, становиться несчастным** bədbəxt birə; **сделать несчастным** bədbəxt soxdə; 2) jəzuq, kurtolih (*вызывающий страдание, жалость*); 3) xunəxəgəb, xokistərə sər (*при выражении укора, упрека*); 4) перен. sənqəsor, sənqəsür; **моя несчастная головушка** sənqəsürə sərmə

несчастье 1) bədi, bədbəxti, bədməzoli; zovol; 2) bolo (bolə), xəto, xəto-bolə; qəzo; **у нас случилось несчастье** ə sər imu qəzo tihi biri; **спастись от несчастья** əz xəto xilos birə; <> **у него несчастье** xunəju vacarysd; **приносящий несчастье** dəsgurun; dərddorəgor; myrsdi, myrsdorəgor

несчётный hisobsyz, ambar

нет 1) част. nəh (*при отрицании*); **нет, это неверно** nəh, i duz nisd; **ты идёшь с нами, или нет?** ty omorəni ə imıgrəvoz, jə nəbugə nəh?; 2) (*в значении сказуемого*) а) nədə, nədəri; **его нет дома** u ə xunə nədəri; б)

nisd, nisdı (nist, nisti); **комната не мала** xunə cyklə nisdı; **у меня нет возможности** mərə minkin nisdı; **нет надобности** gərək nisdı; **а если нет...** nisdigə...

нетактичный ədəbsyz, biədəb

нетерпеливость sabursyzi; bitobi, tobsyzi

нетерпеливый bisabur, sabursyz; bitob, tobsyz; tartapil

нетерпение sabursyzi; bitobi, tobsyzi; tartapili; **с нетерпением** ə bitobirəvoz; ə tartapilirəvoz; **не сдерживаться от нетерпения** tartapili soxdə

нетерпимо nəvotovusdə

неторопливо təhədi nəsoxdə, nətəhədi; jovoş, jovoş-jovoş; **делать неторопливо** jovoş soxdə

неторопливый 1) biçəld; 2) gurun, ləng; 3) ləm-ləm

неточность qələti, jəhəlmiş

нетрезвый sərxuş; kəjfly

нетрудно yngyl, həsont

нетрудность yngyli

нетрудный zəhmətsyz; həzijətsyz; yngyl; həsont; **нетрудная работа** həsontə kor; **быть нетрудным** yngyl birə

нетрудоспособный ə kor boçəruqsyz

нетяжелый 1) gurun nisdı; 2) zəhmətsyz

неубедительный subutsyz

неуважаемый bihyrmət, hyrmətsyz

неуважение bihyrməti, hyrmətsyzi

неуверенный 1)şəkly; 2) bövorinsyz

неудача bəxtsyzi, bədbəxti, əqibətsyzi; bədi; **терпеть неудачу** bədi omorə, bədi ovurdə

неудачливость bəxtsyzi

неудачливый bəxtsyz, sərbələly, sərbələly

неудачник bədbəxt, bəxtsyz;
bədməzəl, kurtolih; sərboləi,
sərboləly

неудачный 1) bədbəxt, sərboləi,
sərboləly; 2) xərab, xub nisd; nəhs;
30 boçəruqsyz; qəbilijətsyz; lohiq
nəbirə

неудобно 1) nərəhət; **неудобно**
сидеть nərəhət nyşdə; 2) həjbi;
xub nisd

неудобный nərəhət, təhərsyz, cətin

неудобочитаемый cətinxundəi,
nəxundəni

неудобство nərəhəti, cətini

неудовлетворенность nərazigəri
(nərazigəri)

неудовлетворенный nərazi;
быть **неудовлетворенным**
nərazi mundə

неудовольствие nəraziluq

неужели bəgə (bəgəm), nəbugəş,
sofə-sof, əz rasdəkiş (*чаще всего с*
вопросом)

неуживчивость bədrafdori,
rafdorsyz

неуживчивый bədrafdor,
rafdorsyz; bədəxosijət; bədəsifət;
qiliqsyz, bədqiliq

неузнаваемый nəşinoxdəni

неуклонно 1) nəvogoşdə; 2) gofsyz,
joqin

неуклюжесть bişərki; nətərozi

неуклюжий 1) bişərk, nətəroz;
kobut (kubut); 2) *непен*.
dəvədəbon, həjvərə

неукротимость qizqini, qizqinlyi

неукрытый sərrəhə

неумелость boçəruqsyz, hinərsyz,
hoçizi

неумелый boçəruqsyz, hinərsyz;
hoçiz

неумение boçəruqsyz, hinərsyz,
hoçizi; **неумение вести себя**
ədəbsyz

неуместный çigəjy nisd

неумно əqylsyz

неумный muvəhsyz, əqylsyz; sərsəq

неумолимость birəhmi

неумолимый rəhmsyz, birəhm

неумышленно nəqəsdəki

неумышленность qədsdzyi

неупитанность guşdsyz

неурожай bəhərsyz, məhsylsyzi,
qiti, qitluq, qəhəti

неурожайный bərəkətsyz,
məhsylsyz, qəhət

неурочный əz vəxd buru, bivəxd

неурядица gofə-gof, qətmə-qərişi

неустанно nəvomundə

неустанный nəvomundəni

неустойчивый dovomsyz; ləm-
ləməzu

неустрашимый nətərsəngoh, igid

неуступчивый nəgiororuhə; tərs

неусыпный ujoq

неутомимо nəvomundə

неутомимость nəvomundəi

неутомимый nəvomundəni

неутюженный utunəzərə

неуч nadan, ovom

неучёный nəxundəgor

неучтиво ədəbsyz

неучтивость bədrafdori, rafdorsyz,
qonəçəqsyz, ədəbsyz, hyrmətsyz,
tərbijəsyzi; kubuti

неучтивый bədrafdor, rafdorsyz,
qonəçəqsyz, ədəbsyz, hyrmətsyz,
tərbijəsyzi; kubut

неуязвимый 1) myhkəm; 2) dəndy
batmış nəbirəni

нефтеносный nəfti, nəft dərəniho

нефть nəft; **без нефти** nəftsyz; **ис-**
пачканный нефтью nəfti

нефтяник nəftci

нефтяной nafti; **нефтяные резервуары** qəzquhoj nafti

нехватать 1) kəm omorə; vəs nəş soxdə; 2) qit birə (обычно о про-
дуктах питания, о фураже)

нехватка qiti, qitluq; qəhəti

нехороший xərəb; xub nisd

нехотя vojqəsyz, vojqəsyz; narum-
narum

нецеломудренная перен. sijəruj
(о невесте)

неценный nəvərzirəni

нечаянно həbirdən, nəqəsdəki,
qəsdəsyz, qəsd-qərdəsyz; nəqəfuli;
xəbərsyz

нечаянность qəsdəsyzi

нечеловечный insonjətisyz,
insofsyz, rəhmsyz, nəodomijəti

нечестивец перен. hərəməzədə

нечестность binomusi, nomussyzi;
qəlpi; перен. nətəməzi, şəfdi

нечестный nomussyz, binomus; пе-
рен. nətəməz, şəfdi; sijəruj; **быть**
нечестным sijəruj birə; **нечест-**
ный доход daşbaş; <> **посту-**
пать нечестно qəlpi soxdə;
приобретенный нечестным пу-
тем hərym (hərim)

нечет tək

нечетный tək

нечистоплотность pintii;
nətəməzi, bitəməzi; mundali;
nəbud; bujgiri

нечистоплотный pinti, bitəməz,
nətəməz, mundal, nəbud; bujgir

нечистота nətəməzi bitəməzi;
mundali; nəpok

нечистоты nəçis, mundali; (уу-
ринск.) kuja

нечистый bitəməz, nətəməz, cylkin,
mundal; nəpok; pinti; **стать не-**
чистым mundal birə; **сделать**
нечистым mundal soxdə; ; **не-**
чистое дело nətəməzə kor; **с не-**
чистой душой nətəməzə dyl; <>

нечистый дух şəhitu; **нечистый**
на руку человек dəsşəfd

нечувствительный kej; **стать**
нечувствительным kej birə

неэтичный əxloqsyz

неядовитый zəhərsyz

неясно nəməhlum, məhlumsyz;
qətməqəriş

неясный nəməhlum, məhlumsyz;
qətməqəriş; перен. pucundə,
pərdəly

ни союз nə; **ни тот, ни этот** nə u,
nə i; **ни за что, ни про что** həq-
nəhoq; **ни за что ни про что ос-**
корблять кого-либо həq-nəhoq
təhqir soxdə; **ни работы, ни про-**
фессии (о безработном) korşyz-
pişəsyz; **ни один** hic jəkiş; **ни в**
кчем случае hic vəxd, əsləh,
nəbodə; omon; **ни в каком случае**
не делай этого omon nəbu i
korə soxi; **ни с того, ни с сего**
əz hiciş; əz səri xyşdə; birdəb,
həbirdən; ə poisdə çigə; **ни стыда,**
ни совести həjb-hor nisd

нива zimi, əkin

ниже 1) наречие dərə; ə dərə; **ниже**
пояса əz kişdibənd dərə; **смотри**
ниже ə dərə dəniz; 2)
(сравнительная степень к низко,
низкий) dijaş dərə; **ниже ростом**
dijaş gudəg; əz uş gudəg

нижний 1) ziri; **нижнее белье** ziri
paltar; 2) dərəi; **нижний этаж**
dərəi mərtəbə; **нижняя часть**
dərə, zir, bin, dib; **нижняя часть**
деревя binədor

низ dərə, zir; **низ стакана** zir
pəjlə (zir pəjlə)

низать vokurdə (myhrə)

низвергать vəngəsdə; **царя низ-**
вергли с престола padşohə əz
təxd vəngəsdyt

низвержение vəngəsdəi;
низвержение с престола əz
təxd vəngəsdəi

низина dərə, dərəi

низенький gudəg, sar

низкий 1) gudəg, balaça; sar; 2) mīxənət; nəmərd; əlcəq; əçlof

низковатый əlcəqtəhər

низкорослый cyklə bui; balaça; gudəgəbuj; kutəhəbuj; sar; **низкорослый мужчина** gudəgə mərd

низлагать carundə, vəngəsda; fuşəndə

изменность aran; dərə

изменный aran

изовье dərə; **изовье реки** dərəj nikərə

изость mīxənəti; nəmərđi; əçlofi, əlcəqi

низший lap dərə

никак hic çyr

никакой hic, hiciş; hic jə təhəriş

никель nikil

никогда 1) hic vəxd, hic jə məhəliş; 2) həşo (*отрицание*)

НИКОЙ: никоим образом, ни в коем случае nəbodə; hic çyr

НИКТО hic kəs; hic jəkiş; **никто этого не знает** irə hic kəs nəş danusda

никуда ə hic çigə

никудышный 1) gərək nisdiho; 2) jaramaz, həlym-hovolim

никчемный 1) nəvərzirəni; həməlnəomorəni; 2) **никчемный человек** pucə ođomi; jaramaz; vəcşyz; pucə ođomi; **никчемные слова** *шуринск.* kəmtəxdəjə gofho; 3) dəh

нимфа huri

ниоткуда əz hic çigə

нисколько əsləh, hic, hiciş

нитка rusmu, vorə

ниточка vorə

нить rusmu, ip; təl

ниц ə sər ruj

ничего 1) hic, hiciş, hic jə ci; **ничего не будет** hiciş nibu; **из ничего** əz hiciş; 2) *наречие* zaral nisd (nisd); həjb nisd (nisd); **ничего, все обойдется** zaral nisd, həmməj korho duz imbuj; 3) (*в значении сказуемого*) xub; xərəb nisd (nisd); **жить там ничего** zihisdəi ə unço xərəb nisd; <> **ничего не скрывая** ocuq-ocuqinə

ничей, ничейный hic ən jəkiş; ən hic kəs; bisəhib, səhibsyz

НИЧКОМ ə sər ruj; ə sər suqrəzani

НИЧТО 1) hic, hiciş; hic ci, hic jə ci; 2) puc; **превратиться в ничто** puc birə; **превратить в ничто** puc soxda, ə hic-puci vədəşəndə

НИЧТОЖНЫЙ 1) hic, puc; 2) (*о человеке*) gərəkşyzə inson

ничуть 1) hic, hiciş; əsləh; 2) hic jə myrsiş; hic jə tikəş

НИША (*в стене*) doqlə, toxca, çomoxodu

НИЩЕНСТВО 1) honijəti; juxsyli; 2) dilənci, qərəcini

НИЩЕНСТВОВАТЬ honijəti soxda

НИЩЕТА honijəti; *перен.* lyti

НИЩИЙ 1) honi; *перен.* lymlyt; 2) dilənci

НО союз ommo; ənçəq

новатор tazapərəs; nygisox

новелла novella, cyklə ixdilot

НОВЕНЬКИЙ, новехонький tazalə, təptaza, qəttaza, laptaza

новизна tazai, nygi

новинка taza ci; nygi

новичок taza korsox

новобрачная taza hərys

новобрачный 1) taza həton; 2) *ду-ал.* taza domor

новогодний taza sali, nygəsal

новолуние tazaməngi

новорождённый taza həil; sovorə həil

новостройка taza xunə; taza vo-kundəiho

новость taza xəbər

новшество nygi, tazai

новый taza, nyg; **новая вещь** taza ci, nygə ci; **новое платье** taza paltar, nygə paltar; **новый день** nygə ruz; **новый путь** nygə rəh; **новый месяц** nygməh; **по новому** ə taza təhərəvoz; tazadən; **совершенно новый** qəttaza, lap-taza, təp-taza; **по новому** ə taza təhərəvoz

новь xomə xok

нога poj, lyng; zani; **ноги мои поранились** zanihojmə jara birət; **меж двух ног** hərəj dy zani, hərəj dy lyngi; **удар ногой** ləpik; **тэпик; бить ногой** ləpik zərə, təpik zərə; **с ног до головы** sərəsər, əz sər tə əxir; **подставить ногу** bodoloqi dorə; pojpicək dəşəndə; <> **протянуть ноги** *пен.* ləş birə

НОГОТЬ nəxy; dirnoq; **с длинными ногтями** kələdirnoq; **отрачивать ногти** nəxy durəz soxdə; **подстричь ногти** nəxyhərə gyrdə; **постриги свои ногти** nəxyhoityrə gi; <> **ногтя твоего не стоит** ə nəxyjtyş nıvərzy; ə dirnoqtyş ırrə dəgiş nısoxum

НОЖ kordə; **угрожать ножом** kordə kəşirə; **воткнуть нож** kordərə voqundə

ножка poj (мебели); **ножки стола** pojhoj stol

ножная, ножной poji; **ножная швейная машинка** moşin poji

ножницы qəjci; **резать ножницами** qəjci zərə

ножны qob qilinç

ноздря sulaj vini; finç; **из обеих ноздрей** əz dy finç vini

Ной Nyvəh (мифический патриарх); **Ноев ковчег** gəmi Nyvəh

ноль 1) nol; 2) hic

номер 1) numir; **имеющий номер** numiri; **без номера** numirsyz; 2) şumoruş

нора lula

норма yleç, qojdə, norm

норов hədət, xəsiçət

норовить çun dorə, səhər kəşirə, calışmış soxdə, çəhd soxdə

НОС vini; **дыши носом** ə vinirəvoz nəfəs kəş; **шмыгать носом** əz vini kəşirə; **под носом** ə bəş vini; **крылья носа** parvini (боковые нижние части носа)

носатый kələvini

носик 1) cyklə vini, vinilə; 2) lylə (чайника, кувшина); **носик чайника** luləj cojdon

НОСИЛКИ corcu

НОСИЛЬЩИК şələbərdəgor; **носильщик** hombol; **работа носильщика** homboli; **работать носильщиком** homboli soxdə

НОСИТЕЛЬ bərdəgor

НОСИТЬ bərdə, gərdundə

НОСКИ çurub, kutəhə çurub

НОСОВОЙ: носовой платок jəjluc, jəjluc çibi

НОСОГЛОТКА hylcyq

НОСОК çurub, kutəhə çurub

НОСОЧНЫЙ çurubi

НОТАЦИЯ nəsihət, ugud-nəsihət; **читать нотацию** xub ə sər vəngəsə

ночевать xisirə, şəv xisirə

ночевка şəv poisdəi; şəvxisi

НОЧНИК ləmpəj şəvi

НОЧНОЙ şəvi, şəvinə

НОЧЬ şəv; **спокойной ночи** şəv ə xəjr; **вчера ночью** dişəv; **каждую ночь** hər şəv

НОША şələ, bor, jyk; **с ношей** ə şələrəvoz; <> **брать на себя носу** ə gərdə vəgyrdə

НОШЕННЫЙ nimdoşd; kyhnə; vokurdə omorə

ноябрь nojabr

нрав 1) xosijət; **добрый нрав** xoşə xosijət; 2) **нравы** dəb, hədət; <> **с веселым нравом** xəndəruj

нравиться 1) bəgən birə, ə dyl nyşdə, xoş omorə; həz omorə; **этот человек мне нравится** mərə əz i odomi həz omorə; mərə əz u xoş omorə; 2) kəjf kyk birə

нараование dəhno; nəsihət, ugud, ugud-nəsihət

нараованиетельный əxloqi

нараованиенность oburlyi; əxloqi; ədəblyi

нараованиенный əxloqlı, ədəbly, qırjətlı, oburly; ; **быть нараованиенным** oburly birə; **лишённый нараованиенной чистоты** перен. nəpok; nətəmis

ну dijə; **ну постой!** poj dijə!; **ну вставай** vəxiz dijə

нудный vizorsoxdəgor; zəhləbərdəgor; çunvədəşən, ləqləq

нужда 1) mihtoç; iħdijəç; **испытывать нужду** в ком-либо, в чем-либо mihtoç birə; **без нужды** mihtoçsyz; 2) перен. təngi; fəqiri, kosibi; nəbirəi; **испытывать нужду** в чем-либо təngi kəşirə; 3) həçət; **какая нужда** sy həçət; **нет нужды** gərək nişdi

нуждаться mihtoç birə; təngi kəşirə; **нуждаться в деньгах** dəsədə birə

нуждающийся 1) nəbirəgor; mihtoç; 2) pulsyz; dəsədə

нужник həçətxunə, zoxut; hovxunə (дерб.)

нужно gərək, gərəki; **не нужно** gərək nişdi; **что нужно сделать** sy soxdə gərəki; **это нужно писать отдельно** irə çiro nyvysdə gərəki; **если будет нужно** əgər gərək bisdo

нужность 1) voçibi, voçiblyi; gərəki, lozimi; məçburijət; 2) həçət, vəç

нужный gərəkijə ci; gərəki, gərəkini; həməlomorəni; voçib, voçiblyi; **быть нужным** gərək birə, gərəki birə

нумеровать numir zərə

ныне imuhøj, izmu, həj səhət

нынешний imuhoi, imuhoinə; izmui; **нынешний год** imisəl

нынче imuhøj, izmu

ныть voj zərə; vizinə zərə; zaj soxdə; zirilti soxdə; **плаксиво ныть** zir-zir soxdə

нытье voj, vojzərə, vojzərəi; zaj, zirilti

нюхать buj soxdə; buj kəşirə

нянчить ə xəjəl həil birə; ə həil dənişirə; həilə xysyndə; nənuj-nənəm xundə

нянчиться 1) qulluq soxdə; 2) naz xurdə

О

о I межд. əj! **О, Родина!** Əj, Vatan!

о II (об, обо) **предлог** əz tovun (кубинский диалект); ə tovun (дербентский диалект); **о нем** əz tovun ən u; **обо мне** əz tovun mə; **о чем?** əz tovun cy?; **об этом человеке** əz tovun ən i mərə

оба hərdy; **оба вместе** hərdyjəki; **оба одинаковы** hərdy jəkini; **обеими руками** dydəsi

обагрить 1) qipqirmizi soxdə; 2) xuni soxdə

обагриться 1) qipqirmizi birə; 2) xuni birə

обалдевший sərsəməku

обалдение sərsəməkui

обанкротить pankrut soxdə

обанкротиться pankrut birə

обаяние nazyşməndi

обаятельный nazyşmənd

обвал vacarusdəi

обвалить vacarundə

обвалиться vacarusdə
обваривать ə buqəvoz, ə gərmə
 ovəvoz suxundə
обвенчать məhr soxdə
обвернуть dəcarundə
обвертывать pucundə
обвести kəşirə (capar)
обветренный vorvori dorə omorə
обветшалость kyhnəi
обветшать kyhnə birə
обвешивать əz tirozu zərə (на ве-
 сах)
обвеять vor dorə
обвивать pucundə, vəpucundə
обвиваться picirə, vəpicirə; **об-
 виться вокруг шеи** ə gərdən
 vəpicirə
обвинение təxsirnomə
 (обвинительный акт)
обвинитель təxsirkorsoxdəgor,
 təxsirsoxdəgor
обвинить, обвинять təxsir soxdə,
 təxsirkor soxdə; təxsirə ə gərdənju
 vəporə; **обвинить в глаза кого-
 либо** ə ruj poisdə; oxmuri şəndə;
**ты мне в лицо бросаешь обви-
 нения!** ty ədəj ə rujmə poisdə!
обвиняемый təxsirkor, təxsirly
обвисать dullu birə
обвислый dullu, dululu
обвиснуть dullu birə
обвиться vəpicirə; **обвиться во-
 круг шеи** ə gərdən vəpicirə
обводить kəşirə (capar)
обволакивать pucundə
обволакиваться dəpicirə;
 pucundə omorə
обворовать sujmiş soxdə; lyt
 soxdə; hisd-nisdjurə dyzdirə
обворожить bənd soxdə
обворожиться bənd birə

обгонять zərə giroşdə, rasundə gi-
 roşdə
обгорать suxdə
обгорелый suxdəbirə; suxundə
 omorə
обгореть suxdə; əz ruj suxdə
обдирать 1) para soxdə, qərməq
 bərdə; 2) fucirə
обдывать vor dorə
обдуманно əqyljonə, hərtarafly
 fikir soxdə
обдуманный əqyljonə
обдумать fikir soxdə; *перен.* norə-
 vəgyrdə; <> **глубоко, всесто-
 ронне обдумать** *идиом.* pəpəxə ə
 pyşə norə fikir soxdə
обдумывание varasirə
обе *см.* оба
обегать rafdə, gəşdə
обед xurəg, xurəg soxdə; **званный**
 обед qinoqi, qinoqluq
 (qinoqluq), qinoqluqi; **поми-
 нальный обед** xəjrot
обедать xurəg soxdə; ci xurdə
обедневший duşqun
обеднеть kosib birə, fəqir birə
обезболить kəj soxdə, dordsyz
 soxdə
обезвредить zaralsyz soxdə
обездоленный bədbəxt, bəxtsyz,
 bədmozol, kurtoli; **быть обез-
 доленным** bədbəxt birə,
 bədmozol birə; **сделать обездо-
 ленным** bədbəxt soxdə
обездоленный bədbəxt,
 bədmozol, jəzuq, məzlum, məhrym
обездоливать, обездолить bədbəxt
 soxdə, bədmozol soxdə, məhrym
 soxdə; xunə vacarundə
обездоливаться məhrym birə
обезличить poj zərə, əz poj
 vəngəsdə

обезобразить həjbəçər soxdə; cülki soxdə
обезоруживать tufəngjurə əz dəşju vosdorə
обезуметь dəly birə, əqylə virə soxdə, əqylju əz sərju rafdə,
обезьяна məjmu (məjmun)
обезьянничанье məjmuni, məjmunisoxdəi
обезьянничать məjmuni soxdə
обезьяноподобный məjmutəhər
обелить sipi soxdə; **обелить себя** xuşdərə ə təmizi vədəşəndə
оберегать doşdə; **любовно оберегать** həziz doşdə; **оберегать честь, достоинство** qırjət kəşirə; **оберегать достоинство** qırjət kəşirə
оберегающий doşdəgor, həziz doşdəgor; **оберегающий (свою или чью-либо) честь, достоинство** qırjətly
обернуть dopucundə
обернуться pəsəvo carusdə
обёртка qobuq
обертывание pucundəi
обескуражить cəşmiş soxdə
обеспечение təhmini (təhmini)
обеспеченность dəvlətməndi
обеспеченный birəgor, dəvlətmənd, firəvon
обеспечивать təhmin soxdə
обеспечиваться təhmin birə
обеспокоенность inçimişi
обеспокоить nərəhət soxdə, dyləpəsə hişdə
обессилеть əz çun ofdorə, əz quyot ofdorə, əz hol ofdorə, talatin birə; bihol birə; vomundə
обессилить əz quvot vəngəsə
обесславить bijobur soxdə; numə ə xori zərə

обесславиться əz hyrmət ofdorə
обесславленный bədnun
обесценивать əz qimət vəngəsə; poj zərə, əz poj vəngəsə
обесцениваться əz qimət ofdorə
обесчестить əz hyrmət vəngəsə; ə nomus dəş zərə; bijobur soxdə; rusvoh soxdə
обесчеститься rusvoh birə; bijobur birə
обесчещенный bədnun
обет vəhdə; nidir (pel.); nəkət (махач.); **дать обет** nidir soxdə, nidir gyrdə; **произвести приношение в соответствии с данным обетом** nidir dorə, nidir ovurdə
обещание gofdorə, imid; vəhdə; **за-ручиться обещанием** gof vəgyrdə, gofə vəgyrdə; <> **нада-вать пустых обещаний** ə dəş zurna dorə
обещать vəhdə dorə, gof dorə, imid dorə
обжаловать şykəjət soxdə, şykəjət dorə, şykəjət nyvysdə
обжаренный çoqundə, qovormiş
обжарить çoqundə, qovormiş soxdə
обжариться qovormiş birə
обжечь suxundə; **сильно обжечь** su dorə, su dəşəndə
обжора 1) ambarxur, ambarxurdəgor, kələşyqəm, şyqəmpərəs, səhib şyqəm; 2) gisnəcum, cumgisnə, siroinəbirəgor; jələq
обжорливый см. обжора
обжорство cumgisnəi, gisnəcumi, siroinəbirə, cərəvoi, jələqi
обзавестись vosdorə; duzəltmiş soxdə
обзор əz cum girovundə; yfyg
обзывать vəşmərdə, nifri soxdə
обивать ruj kəşirə (мебель)

обивка ruj (мебели)

обида dylgiri, dylxyrdi, inçimişi, qəhrli; dira, təhqir, mitəgər; <> **переносить обиду** gof vəgyrdə, gofə vəgyrdə

обидеть dylə xyrd soxdə, dylxur soxdə, dylgir soxdə; ə dyl voxurdə; dira dorə; inçimiş soxdə, dəgmiş birə; voxyardəniyə gof gufdirə; *перен.* ə xunə ənu sū dəşəndə

обидеться dira gyrdə, dylgir birə, inçimiş birə, nərazi munda, həsi birə, mitəgər birə; qəhrly birə; **не обижайся на меня** əz mə dylgir məboş; əz mə mitəgər məboş

обидевшийся dylgir; qəhribirəqor

обидно həjf

обидный: обидные слова
voxyardəniyə gofho

обидчивость inçimişi, mitəgəri

обидчик dylxyrdsox

обижать см. обидеть

обижаться см. обидеться

обиженный dylgir; qəhribirəqor

обилие ambari, buli, bulluq; firəvoni; buli-firəhuni; vor-dovlət

обильно bul-bul

обильный bul; bully

обирать sujmiş soxdə

обитатель zihisdəgor; обитатели
какой-либо местности xələiq

обитать zihisdə

обить kəşirə

облагать vənorə

обладатель səhib

обладать səhib birə

облако bulut; покрытый облаками bulutly

обласкать timor soxdə

область viləjət; <> в этой области
ə i çəhət

облачно bulutly

облачность bulutluq

облачный buluti, bulutly

облегчать həsont soxdə, suk soxdə

облегчающий yngylsox

облегченность yngyli, həsonti, suki, subuki

облегчить yngyl soxdə, həsont soxdə, suk soxdə; **облегчить душу** dylə tihi soxdə

обледенеть bəjə zərə; bəjə bərdə; çilid birə

облениваться tənbel birə, tənbeli soxdə; kohili soxdə

облепить vogosunda

облечь pucunda

обливать ov dorə, tihi soxdə

облизывать lisirə

облик cırjət, sifət; vədi

облицовывать ruj kəşirə

обличать ə məjdu vədirovunda; həjbə ocmiş soxdə

обложка ruj; **обложка книги** qobuq

обломать xyrd soxdə

обломок tikə

облупить qobuq kəndə

облучать yşyq dorə

облысевший kəcələ sər

облысеть muj tihi birə

облюбовать bəgən soxdə, bəgənmiş soxdə (bəgəlmiş soxdə), ə cum nyşdə

обмазать suvoq dorə; **обмазывать глиной** malad zərə

обмакнуть dəcarunda; dəzərə

обман 1) furmundəi, durgu; 2) hilla, fyryldoqi, kələk; 3) vor; **поддаваться обману** ə vor varafdə; **он поддался обману** u ə vor varafdi

обмануть furmundə, əz sər vədəşəndə, bodoloqi dorə

обмануться furmundə omorə;
jəhəlmiş birə

обманчиво furmundəki

обманчивый furmundəni,
ihtiborsyz

обманщик durgu, odomifurmu,
odomifurmundəgər, hilləkor;
hələm-qələm

обманывать furmundə, ə cum
pərdə kəşirə; **обманывать хитро-**
стью kələk omorə, kələk soxdə

обмен dəgiş

обменивать dəgiş soxdə

обмениваться dəgiş birə; **обме-**
няться приветствиями xoş-bəş
soxdə

обмер 1) pəjmundəi; 2) vərovurd,
vərovurdi

обмеривание vərovurd, vərovurdi

обмерить, обмеривать 1)
pəjmundə; yley gyrdə; 2) kəm dorə,
əz gəz zərə (*обмануть при измере-*
нии)

обмозговать перен. norə-vəgyrdə

обмолвиться 1) gof soxdə; 2)
jəhəlmiş birə

обмолвка (*нечаянная ошибка в речи*)
jəhəlmiş, qələt

обмолот təxylkufdə

обмолотить təxyl kufdə

обморозить bəjə zərə

обморок sysdi, sysdbirə; dylbərdə,
dylbərdəi, dylbəri; əzxyşdərafdə;
падать в обморок sysd birə, dyl
bərdə; **он упал в обморок** dylju
rafdi

обморочный sysd; **обморочное**
состояние sysdi

обмотаться picirə

обмотка doloq; **обмотки для ног**
pitovi

обмочить tar soxdə

обмундирование partal

обмывание şuşdəi; **обмывание**
покойника перед погребением
mitəşuri

обмывать şuşdə

обмыться tən şuşdə

обнаглеть həjosyzi soxdə; quduqi
soxdə; quduz birə; ə ruj poisdə

обнадеживание imidi

обнадеживать imid dorə, imidvor
soxdə; ərxoin soxdə

обнажать birəhnə soxdə;
tənbirəhnə soxdə, lyt soxdə

обнажаться birəhnə birə;
tənbirəhnə birə, lyt birə

обнаженность birəhnəi; lyti

обнаженный birəhnə, tənbirəhnə;
lyt; **с обнаженной головой**
sərbirəhnə

обнародовать xəbər dorə

обнаружение ofdəi, oşkor soxdəi

обнаруживать, обнаружить ofdə,
oşkor soxdə; ə ruj vorovundə; ə
məjdu vədirovundə; ə miglə
ovurdə; **обнаружить пороки**
həjbə vokurdə

обнаруживаться oşkor birə; ocuq
birə

обнести kəşirə; **обнести оградой**
capar kəşirə

обнимать, обниматься qəl gyrdə;
sinəsov birə

обнимка: в обнимку qələ-qəl

обнищание honi birəi, honijəti

обнищать honi birəi

обнова nygi

обновить taza soxdə, nyg soxdə

обновка taza ci

обновление tazasoxdəi; nygi

обновлять taza soxdə; nyg soxdə

обновляться taza birə

обносить I (*например, одежду*) tyr-
tyr soxdə

обносить II kəşirə; **обносить ог-
радой** capar kəşirə

обнюхивать buj kəşirə, buj soxdə

обнять, обняться qəl gyrdə; sinəsov
birə

обо (*предлог*) см. **о, об, обо**

обобратить sujmiş soxdə, dyzdirə,
fucirə; **həmmərə** əz dəsju vōsdorə;
быть обобраным sujmiş birə

обобщать həmməjək soxdə

обобществлять həmməjək soxdə

обогащать dəvlətly soxdə, hoşir
soxdə

обогнать zərə giroşdəj kəşirə
giroşdə

обогнуть ləng zərə giroşdə

обогреть gərm soxdə, gərm
vorovundə, gərmi dorə

ободок həlqə

ободрать para soxdə; fucirə

ободрить çun dorə, dyl dorə, tuh
dorə

обожание suçdəbəri

обожатель suçdəbərdəgor,
sərzərəgor

обожать xotur xosdə

обождать guzət soxdə

обоз hərəbəho

обозвать vəşmərdə, nifri soxdə; **хо-
рошенько обозвал меня** xub
vəşmərd mərə

обозленный hyršləmiş

обозлить ə qəhr vokurdə, hyrsly
soxdə

обозлиться hyrsly birə; *перен.* ə
səg carusdə

обознаться jəhəlmiş birə

обозначать nuşu dorə

обозначаться oşkor birə

обозревать, обозреть əz cum
girovundə

обои citrangi, , kogos dyvori

обойма doroq; **обойма для па-
тронов огнестрельного оружия**
doroq patron

обойти zərə giroşdə, əz sərju
giroşdə, ləng zərə giroşdə

обойтись 1) girovundə; 2) nyşdə;
**это платье обошло мне до-
рого** i paltar ə mə byho nyşdi

обокрасть dyzdirə, sujmiş soxdə;
fucirə

оболочка qobuq, pərdə; **покрытый**
оболочкой qobuqlı

оборачивать carundə

оборванец *перен.* lyt

оборванный para, para-para

оборвать burra, para soxdə

оборка (*на одежде*) byzmə; kybə

оборот 1) cərx; carusdəi; 2) pəsə,
taraf pəsə

оборотный: обратная сторона
astar; ziri; pəsə; **оборотная сто-
рона листа** pəsəj vəlg

оборудование ovoduni,
ovodonluq

обоснование səbəb; **имеющий**
обоснование səbəbly

обосноваться kyk dəşəndə, muvo
gyrdə; məskən zərə

обосновываться kyk şəndə, kyk
dəşəndə

обособить çiro birə

обострение gurunbirə

обострить 1) tiç soxdə; 2) gurun
soxdə

обоюдный dytarafi, hərdytarafi

обоюдоострый dyləhəi

обработать, обрабатывать
varavundə; **хорошо обрабаты-
вать огород** bustona xub
varavundə

обрадовать şor soxdə, dylşor
soxdə

обрадоваться şori soxdə, şori vəgyrdə

образ 1) surət; şəkyl; 2) xəjol; <> **образ действий** tarz; təhər, təhər-hərəkət; **таким образом** a) həsirəvoz, ə həsirəvoz; həci birəki; i çyr; i təhər; б) ə i gil, ə i uxşəs; **эту задачу можно решить таким образом** i məsələyə i təhər həl soxdə gərəki; **каким образом** cytar, cytarz, cytam, cytarigə, cy təhər; **каким-то образом** jə səjəq; **образ жизни** dulanəçəq; ruzgor

образец nymunə; <> **рисунок-образец для вышивания** coşnə

образование I (происхождение) həməl omorəi

образование II yşyqməndi; xundəi

образованность dananməndi danani, danysdəi, savadi (sovodi), savadlyi

образованный danan, danandə; ilmly (hilmly); yşyqmənd

образовать dyzəltmiş soxdə, həməl soxdə,

образоваться gyrdə, bəhəm omorə; gynço omorə, həsyl omorə, binə porə omorə; **образоваться накипи** sənq gyrdə (на стенках сосуда при кипячении)

образумить ə əqyl ovurdə

образумиться əqylly birə; ə əqyl omorə; əqyl ə sər omorə; əqylə ə sər kura soxdə

обратить, обращать carundə; **обращать внимание** fikir dorə; **не обращать внимания** cum bəsdə; ə ruj nədənişirə; ə guş nəgyrdə; **обращать на себя внимание** ə cum burbundə

обратиться к кому-либо ruj birə; **обращаться с кем-либо, с чем-либо** rafdor soxdə; **хорошо обращаться с кем-либо, с чем-либо** xub rafdor soxdə

обратный: обратная сторона astar; ziri

обратно voşgunovo, pəsəvo

обратное voşgunovi; **получилось совершенно обратное** vədirəmorə voşgunovi

обращение rafdor; **хорошее обращение** 1) xoşi; 2) xubə rafdor

обрезание 1) burra, burrasoxdə; 2) (религ.) milo, milosoxdə

обрезанный рел. milobirə (по обряду у мусульман, иудеев)

обрезать 1) burra, burra kutah soxdə; 2) рел. milo soxdə

обрезка burrasoxdə

обременительный gurun, zəhməti, zəhmətly

обременить zəhmətdorə, həzijət dorə, şələ vənorə

обрисовать 1) varavundə; 2) oşkor soxdə

обрисоваться oşkor birə

обрубок kutuk

обругать vəşmərdə; **хорошенько обругал меня** xub vəşmərd mərə

обручальный: обручальное кольцо əngyşdəri hərysvari

обручать qydyşi soxdə

обручение 1) qydyşi (qydyšin), əngyşdəridorə; 2) перен. nişon; **договор об обручении** tonə, tonəj; **отменить договор об обручении** tonəgə para soxdə

обрученный, обрученная numkyrdəxund

обручить qydyşi soxdə

обручиться tonəj soxdə

обрушиваться ofdorəb vacarusdə

обрывать para soxdə

обрывок tikə

обрызгать şəxtə şəndə, səpələmiş soxdə

обряд hədət

обсахаривать şəkəri soxdə

обследование fəm soxdəi

обследовать fəm soxdə
обслуживание qulluq soxdəi
обслуживающий 1) qulluqci; 2) qulluq soxdəniho; **обслуживающий торжественное застолье** sərpəji
обстановка ovholət, vəzijət, ovoduni xunə; şərait; **нам хотелось бы знать, какова обстановка** imurə voisdənbu danim cytarigə ovholət
обстоятельно hərtarafi
обстоятельный hərtarafi
обстоятельство hol, hol-qəzijə; ovholət; şərait; **обстоятельства изменились** ovholətho dəgiş birət
обстрел gulləşəndə, gulləzərəi
обстрелять gullə şəndə, gullə zərə
обступать kura birə
обсуждать 1) pyryş soxdə; 2) *перен.* norə-vəgyrdə
обсуждение pyryş
обтереть pokundə; xyşg soxdə; təmiz soxdə
обтесанный rindəzərə, rindəzərəomərə
обтирание pokundəi; təmiz soxdəi, xyşg soxdəi
обтирать pokundə; xyşg soxdə; təmiz soxdə
обтягивать kəşirə, ruj kəşirə
обувать pojvoku vokurdə, əjoəqqobi vokurdə
обувщик pinəci
обувь pojvoku; əjoəqqobi; **занимающийся срочной починкой обуви** pinəci; **заниматься починкой обуви** pinəcini soxdə
обугливаться kusov birə, kymyr birə, ə kymyr carusdə
обуза 1) jyk, guruni; 2) *перен.* şyqəmədörd

обузданный loqumly; ovsarly; çilovly
обуздать çilov dəşəndə, çilovə kəşirə, çilovə gyrdə, çilovjura gyrdə
обусловленный şərti
обусловливать şərt bəsdə
обуть pojvoku vokurdə, əjoəqqobi vokurdə
обучать vomuxundə
обучаться xundə, vomuxdə
обучаясь xundə-xundə
обучение vomuxdəi, xundəi
обхват qəl, kişə, quçoq (qıçoq)
обхватить ə quçoq vəgyrdə, qəl gyrdə
обход gəşdə, gəşdə-fəm soxdə, sə kəşirə
обходительность muloimi, xoşəxosijəti; qiliqlyji; rafdori; xub rafdor soxdəi
обходительный xoşəxosijət; qiliqly; rafdori; xub rafdor soxdəgor, muloim, nərm
обходиться ə rəh rafdə, girovundə, nyşdə; **это платье обошлось мне дорого** i paltar ə mə byho nyşdi
обхождение rafdor
обчистить 1) təmiz soxdə; 2) *перен.* dyzdirə; çaru zərə; fucirə, sujmiş soxdə
обшивать duxdə
обшивка 1) duxdəi; 2) kybə; byzmə
обширный firəh, firəhu; kələ, am-bəri
обшить duxdə
общаться əloqo bəsdə, əjəki rasd omərə; nyşdə-vəxyşdə
общегородской həmməşəhəri
общегосударственный həmməliykyməti
общедоступный həsont, uçuz

общезаводской həmmzovodi
общеизвестный ə həmmə məhlymi
общенародный ən həmmə xəlqi
общенациональный həmməmiləti
общение əloqo; **общение с кем-либо** nışdə-vəxışdəi
общерайонный həmmərajoni
общество cəhmət, cəməhət; məclis
общий həmməi, ən həmməi, **в общем** cəhmi
общипать kəndə, muj kəndə
общительный mihribon, xuşdərə vənorəgor
объединенно həmməjəki
объединиться jək birə, ə jəkj birə
объединять jək soxdə
объединяться jək birə, ə jəkj birə
объедки niməxur; əz sər syfrə munda, syr-symyg (*оставшиеся от обеда кости*)
объездить gəşdə omorə
объездчик suvorəjə qərəvul
объект objekt; ci
объектив objektiv
объективно bitaraf
объехать əz jonju rafdə, zərə giroşdə
объявить məhlym soxdə
объявление məhlymot
объяснение varasundəi, ə sər vəngəsədi, məhəno
объяснимый varasundəni
объяснять varasundə, ə sər vəngəsədi
объятие qəl, quçoq (qıçoq), kişə; **объятие матери** qəl dədəj; **бросаться в объятия** qəl dəşəndə; **заклчить в объятия** ə qəl dəşəndə; **взять в объятия** ə qəl

vəgyrdə, ə kişə vəgyrdə, ə quçoq vəgyrdə
объять ə qəl gyrdə
обыграть bərdə
обыденный hər ruzi
обыкновение vərdyşi; **имеющий обыкновение** vərdyş
обыкновенный hədəti; **обыкновенный человек** bəndə
обыск gəşdəi
обыскивать gəşdə
обыскивая gəşdə-gəşdə
обычай hədət, dəb, qojdə; **обычай нашего народа** hədəthoj xəlqimu; **несоблюдение принятых обычаев** bihədəti; **соблюдающий обычаи** hədətpərəs
обычно ə hədət gyro, hədət hisdio xuno; **как обычно** həmişəkirə xuno
обычный həmişəki
обязанность qərd; **считать обязанностью** qərd hisob soxdə
обязанный qərdxund (qərxund); **быть обязанным** qərxund birə; **обязанный кому-либо за оказанное добро, услугу** xəçələtly
обязательно hykmən; joqin; həlbəttə
обязательность məçburi
обязательный məçbur; içbori; voçib, voçibly
обязать məçbur soxdə
овальный xojətəhər, xojəsəjəqi; cərx
овация cəkə-cək
овдоветь bijə munda
овес vələmir
овечий gusbəndi; **овечий загон** jətoq
овечка vərə
овладевать səhibi soxdə
овощеводство tərəvəzcini

ОВОЩИ tərəvəz; bəhər-tərəvəz, həvyç, hər-həvyç; savzi; **продавец овощей** tərəvəzfurux

овраг dərə

овсюг vələmir

овсянка (овсяная крупа) vələmir

овца gusbənd

овчарка səg coboni

овчарня qəzməj gusbəndho

оглавление sərnomə

огласить, оглашать lov soxdə, məhləm soxdə; çar zərə; **оглашать на весь мир** ə hylom lov soxdə

оглохнуть kar birə

оглушать, оглушить kar soxdə, zərə kar soxdə; guşə kar soxdə

оглушительный səxd; kələ sə

оглядеть əz cum girovundə, ə cumovoz gəşdə

оглянуться carusdə fəm soxdə; ə pəsə dənişirə

огненный ataşi, ataşly; əlovi, əlovly

огнепоклонник ataşpərəs

огнепоклонничество, огнепоклонство ataşpərəsi

огнестрельный gulləşəndəi; **огнестрельная рана** jaraj gullə

огнетушитель ataşkyş

огнеупорный ə ataş dovom dərəniho

огниво coxmox, sənqəcoxmox

ого! межд. əhə

оговаривать byxty vonorə, byxty voşəndə; şərli vonorə, şərli voşəndə; həşodi soxdə; **оговорить его** ə sərju byxty voşəndə

оговор həşodi; byxtynkori

оговорщик byxtyvəni, byxtynkor; həşogir

оголенность lyti; birəlnəi

оголенный birəlnə, lyt; xəzon (о деревьях)

оголить tənbirəlnə soxdə, lyt soxdə, sujmiş soxdə, ocuq norə

оголтелый qudurqon

оголяться birəlnə birə

ОГОНЬ ataş, su, yşyq, jəlov; **разводящий огонь** ataşku (ataşkyh, ataşgoh), ataşsuxundəgor; **погасить огонь** ataşə kyşdə; tōvə kyşdə; **попасть в огонь** ə ataş ofdorə

огораживать capar kəşirə, boru kəşirə

огород xir, buston, bysdy, boqçə

огородить capar kəşirə, boru kəşirə

огородник bustonci

огородничество bustonciluq

огороженный caparly

огорошить təhəcyb hişdə

огорчать ə dərd vəngəsdə, hovojuərə xərab soxdə, kohundə (kovundə); pərişon soxdə

огорчение dərd, qəm, qussə, dylxuri, qəm-qyssə

огорченность pərişoni

огорченный pərişon; **быть сильно огорченным** çigər suxdə; hovoju təlli birə

огорчиться pərişon birə; puzmiş birə

ограбить taraş soxdə, sujmiş soxdə

ограбление 1) talan, taraş, taraşbirəi; sujmiş; 2) rəhburi, rəhburrəi (на дорогах)

ограда 1) capar, boru; 2) hərəm (вокруг могилы или кладбища)

ограничить 1) vəs soxdə; 2) kəm soxdə

огромность zurbəi, kələi

огромный zurba (zurbə, zurbo); kələ, səxd kələ; zurbəi, zurboly; buqur; **это - огромное дело** i zurbolyjə kori; **огромная пло-**

шадь kələ məjduz; **огромная собака** zurbəjə səg; 2) *перен.* dyvojnə
огрубеть kubut birə
огрублять kubut soxdə; **эта работа огрубила мои руки** i zəhmət kubut soxd dəshojmərə
огрызок tikə; **огрызок яблока** tikəj sib; xərsib
огурьно binəsyz
огурец xijor
одалживать ə qərd vosdora
одаренность qəbilijət
одаренный qəbilijətlə
одаривать bəxşirə; muştuluq dora
одевать vokundə, vokurdə; **одевать в красивую одежду** varaundə, varavundə, varajundə
одеваться sər-tən vokundə; paltar vokundə; ovodunirə vokundə; vokundə omorə; puşirə; **одевайся** ovodunjityrə voku
одежда paltar; ovoduni; çomo; sər-tən; puşu; **разная одежда** pal-paltar; **одежда для девочки** paltar duxdəri; **летняя одежда** həminoni; **я одел летнюю одежду** həminoni vokundəm
одеревенеть xuşq birə, kəj birə
одержимый çingir, dəly, xujgir; divonə, dəly-divonə
одернуть *перен.* rasajurə kəşirə
одеть vokurdə, vokundə
одеяло lyhyf, lyhyfcək (*стеганое*); **годный для одеяла материал** lyhyfi
одеяние sər-tən, paltar; puşu, pcuş (pcuş)
один (одна, одно) 1) jə, jək, jəki; jəkilə; **один раз** jə bo; **один раз в пять дней** ə pənç ruz jəbo; **одна капелька** jə domçi; **одна штука** jə donə; **двадцать один** bisd jək; **сорок один** cыл jək; **на одном из этих плакатов** ə jəki əz i plakatho; **один мне, один тебе**

jəki mərə, jəki tyrə; **одну съел, одну выбросил** jəkirə xurdi, jəkirə şəndi; **ни один** hic jəkiş; 2) tək, təklə, təhno, tək-təhno; **я живу один** mə ədəm tək zihisdə; 3) jə, kinigə; (*при обозначении неопределенности предмета*); **ко мне приходил один** (некий, какой-то) **человек** ə kimə jə odomi omorəbu; <> **один за другим** pəsə-pəsə; **один на один** təkbatək; **одно на другое** yst-ystə; sərəşər; **по одному** tək-tək; təkbatək; jəki-jəki
одинаковый jə çyr, jə çirəi, tojly, jəki; bərəbor (borəbor); **мы одинаковы** imu jəkinim; **делать одинаковым** bərəbor soxdə; **одинакового цвета** həmrang
одинарный jəqədi
одинешенек tək-təhno
одиннадцать jazdəh
один-одинешенек təhnolə
одинокий 1) tək, təhno, tək-təhno; 2) qohumsyz, kəssyz, suboj
одинокко tək, təhno, tək-təhno
одинокость 1) təhnoi; 2) (*отсутствие родственников*) qohumsyzi
одинокхонек tək-təhno
одинокчество 1) təhnoi; ədomisyzi; **в одиночестве** ə təhnoi; 2) *перен.* qəribi, qəribluq
однажды 1) jə ruz, jəbo, jə məhəl, jə karaz; jədov; jə gilə; jə vəxt; 2) jə vəxt imbu
однако союз ommo; ənçəq; ə i nədənişirə (ə u nədənişirə)
одни jəkiho
одноактный jəpərdəi
однобокий jəjoni, jətarafi
однобоко jəjoni, jətarafi
одновременно ə jə vəxd, hə u vəxd; ə jə çigə
одноглавый jəsəri
одноглазый jəcumə, jəcumi
одногнездный jəlulai

одногодичный jəsali
 одноголосый təksəsi
 одногубый jəlovi
 однодневный jəruza
 однодольный jələpəi
 одноженец jəzəni
 однозвучный jəsəsi
 однозначный jəməhənoi, jəqiməti
 однозубый jədəndyi
 одноименный jənumə
 одноколесный jəcərxi
 одноконный jəhəsbi
 однократный jəboluq
 однокрылый jəqənəti
 однолеток həmsal
 одноместный jəodomini, jəçigəi
 однопиточный jərusmui
 одноногий jəpoji
 однообразие jə çiroi
 однообразный jəçyri
 одноосный jəuxi
 однопалый jəəngyşdi
 одноразовый jəboluq
 однорогий jəsyrgə
 однородный jəçinsi; həmçins
 однорукий jədəsi
 однорядный jəçərgəi
 односельчанин həmkəndi
 однослойный jəqədi; jətəbəqəi
 одноствольный təkəlulə
 односторонне jətarafi
 односторонний jətarafi, jəjoni
 однотомный jətoni
 однотонный jətoni
 одноуольный jəkynçi

одноухий jəguşi
 однофамилец jə familijəi
 одноцветный jərang, həmrang
 одноэтажный jəmərtəbəi
 одноядерный jələpəi
 одобрение təhərif, təhərif;
 bəgəlmiş, bəgən soxdəi
 одобрительный bəgən, bəgəlmiş
 (bəgənmiş)
 одобрить təhərif dorə, bəgən soxdə,
 bəgənmiş soxdə (bəgəlmiş soxdə)
 одолевать ыstyn omorə, ə vihdəju
 vədiromorə, əz vihdəju
 vədiromorə, ə vihdəju voromorə
 одолжение kumək, qərd
 одуматься fikirə dəgiş soxdə
 одуреть giç birə
 одурманиваться kəjfly birə
 одурманивающий
 kəjflysoxdəniho
 одурманить kəjfly soxdə
 одурь giçi; довести до одури giç
 soxdə; довёл меня до одури
 sərmərə giç soxdə
 одутловатость vamasirəi
 одутловатый vamasirə
 одушевленный çunly
 одушевлять 1) ruh dorə; 2) zində
 soxdə
 одушевиться zində birə
 одышка nəfəsgyrdə, təngənəfəsi
 ожеребиться bala zəndə,
 ожерелье gərdənbənd, gəlbənd;
 qılboq gərdəni
 ожесточение qəzəb; qəzo-qəzovoti;
 не вызывай ожесточение людей
 против нас qəzo-qəzovotimurə
 ziyod məsox
 ожесточенный qəzəbly
 оживание zindəbirə

- оживать** zində birə
оживить zində soxdə, çun dorə
оживиться zində birə
оживление 1) zindəsoxi; 2) çumysdəi
оживлять zində soxdə; çun dorə
оживляться zində birə
оживляющий zindəsoxdəgor
ожидание 1) guzət, guzət soxdəi; 2) *поэт.* cumərah; 3) *перен.* imid; **быть в ожидании** bənduvon birə; cum ə rəh domundə
ожидать 1) guzət soxdə; 2) sabur soxdə
ожирение coqbirəi, coqibirə; mysəmbəi
озабоченный gəjquly; <> **принимать** **озабоченный** вид qoşqoboqə dullu soxdə
озаглавить num norə
озадачить cəşmiş soxdə
озарить yşyqlı soxdə
озверелый qydyrqon, vəhşi, omonsyz, quduz
озвереть vəhşi birə, omonsyz birə, quduz birə; *перен.* həjvon birə
озвучить səşə (*эн кинигə, эн cyigə*) dəşnovundə
оздоровить soqolmiş soxdə, xub soxdə, myhkəm soxdə, qoim soxdə
оздоровление xub soxdəi, xub birəi
озеленение 1) savzi koşdəi; 2) dorkoşdə
озеленить 1) savzi koşdə; 2) dor koşdə
озеро 1) dərjocə; 2) gyl
озимый poizi, tum şəndəj poizi
озимь əkin poizi
озирать, озираться fəm soxdə, dənişirə; ə cuməvoz gəşdə
- озлобить** hyršly soxdə, qəzəbly soxdə, ə qəhr vəngəsdə
озлобление hyrš, qəhri-qəzəb
озлобленный *на кого-либо* jonugly, hyršly
ознакомить *с чем-либо* toniş soxdə, bələd soxdə
ознакомиться *с чем-либо* toniş birə, bələd birə
озноб lərz; viç; giçov-giçov
озорник 1) nədinç, nədinçə həil, şuluq, şuluqci, şuluqisox; 2) *перен.* ataş-ələv, dəlyboş, xətokor
озорничать nədinçi soxdə, şuluqi soxdə, şiti soxdə
озорной 1) nədinç, nədinçə həil, şuluq, şuluqci, şuluqisox; 2) *перен.* ataş-ələv, dəlyboş, xətokor
озорство nədinçi, şuluqi
озябнуть lərz vənərə; xinik birə, xiniki voxurdə
ой! *межд.* 1) (*возглас удивления*) lə!; əllə!; 2) (*выражение состояния суматохи, тревоги*) . hoj!; 3) (*выражение боли, горя*) voj!; həj-voj, həj-voj-zar
ой-ой *межд.* həj-voj, voj-voj, oh-zar
оказать burbundə, ovurdə; soxdə; **оказать честь посещением** təşrif ovurdə; **оказать услугу** qulluq soxdə; **оказывать поддержку (пристрастно) своим друзьям** dusedbazi soxdə
оказаться birə; vədiromorə; **оказаться недостойным** bilohiq vədiromorə; **оказаться знакомым** toniş vədiromorə
оказывается birə-birəj, vədi birəniki
окаменелость ə sənq carusdəi; **образоваться** **окаменелости** sənq gyrdə
окаменеть ə sənq carusdə
окаянный nəhləti (ləhnəti), tufi-nəhləti; məllhyn
океан okean

ОКИСЛЕНИЕ turşly birəi
ОКИСЛИТЬСЯ turş birə, turşly birə;
медная кастрюля окислилась
 qəzquj mysı pəxır voşəndi
ОКИСЛЯТЬ turş soxdə
ОККУПАНТ zaft soxdəgor
ОККУПИРОВАТЬ gyrdə, vəgyrdə; ə
 dəs xışdə vəgyrdə; zaft soxdə
ОКЛАД məhinə; myzd
ОКЛЕВЕТАТЬ byxty vonorə, byxty
 voşəndə; şərɬ vonorə, şərɬ
 voşəndə; həşodi soxdə; lokoly
 soxdə; **оклеветать его** ə sərju
 byxty voşəndə
ОКЛЕИВАТЬ vogosundə ə şirişəvoz
ОКЛИК səs; hoj; horoj; buruç
ОКЛИКАТЬ hoj zərəj; horoj zərə;
 buruç zərə; səs soxdə
ОКНО pənçərə
ОКО cum
ОКОВЫ buxov; zinçil (zinçir, zənçil);
эти обычаи - наши оковы i
 hədətho - buxov pojimuni
ОКОЛЕТЬ myrdə, leş birə
ОКОЛО 1) nəznik, ə nəzniki; həndəvər,
 ə həndəvər; (*дерб.*) ə ilovlə; əki; ə
 jon; ; ə kyndi (*дерб.*); **сядь около**
меня nyş əki mə; 2) təxminən,
 qədər; dərə-zəvər
ОКОЛОТОК məhəllə
ОКОЛПАЧЕННЫЙ moqbun; **быть**
околпаченным moqbun birə
ОКОНЧАНИЕ əxir, əxiri; varasdai
ОКОНЧАТЕЛЬНО tomom
ОКОНЧАТЕЛЬНЫЙ tomom
ОКОНЧИТЬ varasdə; ə əxirju
 vadarafdə, bəhəm soxdə, ə çigə
 ovurdə, ə sərbəhəm ovurdə;
 tomom soxdə
ОКОП xəndəq
ОКОПАТЬ bil zərə, vəkəndə
ОКОРОК bud
ОКОТИТЬСЯ bala zəndə

ОКОЧЕНЕТЬ bəjə zərə, kəj birə
ОКОШКО pənçərə; **ОКОШКО В ПОТОЛ-**
ке dərçə
ОКРАИНА qiroq
ОКРАСИТЬ rang zərə
ОКРАСКА rang
ОКРЕПНУТЬ 1) myhkəm birə, soqləm
 birə; qoim birə; quvotly birə; 2)
 səxd birə
ОКРЕСТНОСТИ pəsə-pyşo; **окрест-**
ности города pəsə-pyşoj şəhər
ОКРЕСТНОСТЬ həndəvər; (*дерб.*)
 ilovlə
ОКРИВЕТЬ əz jə cum kur birə
ОКРИК boçəh, horəj
ОКРИКНУТЬ hərəj zərə
ОКРОВАВИТЬ ə xun dəhişdə
ОКРОШКА duqrəmə
ОКРУГ viləjət
ОКРУГА həndəvər; (*дерб.*) ilovlə
ОКРУГЛИТЬ tomom soxdə, bitəv
 soxdə
ОКРУГЛОСТЬ cərxı, cərxəgyli
ОКРУЖИТЬ ЗАБОТОЙ (вниманием)
 qəiqı kəşirə, ə sərju cərx darafdə;
ОКРУЖИТЬ ПОЧЕТОМ hyrmət
 soxdə; **ОКРУЖИТЬ ЛАСКОЙ**
 nazjurə xurdə, nazjurə kəşirə
ОКРЫЛИТЬ dyl dərə, ruh dərə
ОКРЫЛИТЬСЯ qul-qənət şəndə
ОКТЯБРЬ oktjabr
ОКУЛИРОВКА çələq; **производить**
окулировку дереву dərə çələq
 soxdə
ОКУЛИСТ duxtir cumi
ОКУНУТЬ fudorə
ОКУНУТЬСЯ ə qəriş darafdə; ə qəriş
 ov darafdə
ОКУРОК dym paprusı, tikəj paprus
ОКУТАТЬ pucundə, dopucundə

окутаться pucundə omorə; **горы окутались зеленью** doqho ə savzəvəvoz pucundə omorət

окутывание pucundəi

окутывать pucundə, dopucundə

окучивать dopucundə

оледенеть bəjə zərə; ə çilid carundə; bəjə bərdə; çilid birə

олень maral

олива 1) zəjtun; 2) dor zəjtuni

оливки zəjtun

оливковый zəjtuni; **оливковое дерево** dor zəjtuni; **оливковое масло** ruqən zəjtuni

олифа əlif

олово qələj

олух sərsoq

ольха qirmizinə dor

омерзение nifrət

омерзительность bujgiri

омерзительный 1) əlcəq; 2) vərəxşirəi, murdal, bujgir

омертвелость çonsyzi; pələmyrd

омёт tojə

омлет xəjəginə

омоложение çovonbirəi

омрачать *идиом.* xünə sijə soxdə; pərt soxdə

ОН, она, оно *мест. u:* **после него** əz u bəqdə; **без него, без нее** usyz

онемевший 1) lol; 2) kej

онеметь 1) lol birə, zuhun gyrdə; 2) kəj birə, səssyz mundə

они *мест.* 1) uho; 2) işu; **все они** həmməşu; **каждый из них** hər jəki

опаздывать jubonmiş birə, dir birə

опаздывающий jubonmiş, dirbirəgor

опалить su dorə

опара xəmirə

опасаться 1) tərsirə; 2) hitijotly birə

опасение tərs, tərsirəi, sokunoi

опасно xətolı, sokuno, zaralı

опасность tərs, sokuno, sokunoi, xəto, xəto-bolə, xətokori; nəqomo

опасный tərsi, xətolı, zaralı; sokuno; **опасное поведение** xətokori

опась tihi birə (vəlg tihi biri), giroşdə

опека qəjqu, doşdəi

опекать doşdə, qəjqu burbundə, qəjqu kəşirə

опередить zərə giroşdə

опережение pyşogiri

опечалить ə dərd vəngəsdə

опечалиться pərişon birə, qəmıyn birə, çigər suxdə

опечатать pecət zərə, myhyr zərə, myhyr vonorə

опечатка qələti

опешить domundə, cəşmiş birə, xuşdərə vir soxdə; mat birə mundə, qoq birə mundə

опиекурильня tirjokxonə

опий tirjok (tirjək)

опилки kəpək, kəpək təxtə

опиловый kəpəki

опираться *на кого-либо* guvonmiş birə; **опираться друг на друга** ə kəməz jəki poisdə

описка qələti

опиум tirjok (tirjək)

оплакать girjə soxdə, girisdə, hərs tihi soxdə

оплакивание girisdəi, girjə, voj-zari (*с причитанием*); **оплакивание покойника** voj-zari ə sər mito

оплакивать girisdə, girjə soxdə
оплатить pul dorə, puljurə dorə, həqqjurə dorə
оплеуха sille
оплот 1) sutun; 2) dəjoq
оплошать qələt birə, qələti soxdə
оплошность qələt, qələti, tiqətsyi
оповестить, оповещать 1) xəbər soxdə, xəbərdori soxdə; 2) məhlüm soxdə, məhlüm dorə
опоздание dirbirə, dirbirəi; jubonmişi
опоздать dir birə, jubonmiş birə
опознавать şinoxdə
опозоренный bijoburbirə, bizuj; bədnüm; *перен.* lokoly
опозорить bijobur soxdə; bizuj soxdə; numə ə xori zərə; rusvoh soxdə; **позорить себя** xuşdəbə bijobur soxdə
опозориться bijobur birə, obur xuşdəbə vir soxdə, rusvoh birə; bizuj birə; **чтобы ты опозорился** *бран.* ty bizuj gərdoş
ополчившийся qolxmişi
ополчиться qolxmiş birə
опомниться ə xuşdə diromorə, ə əqyl omorə
опора 1) sutun, tir; 2) , kumək; 3) *перен.* kəmə, ərxi; dəjoq; **имеющий опору** ərxi
опорожнять buş soxdə
опороченный bijoburbirə, bizuj; bədnüm; *перен.* lokoly; **ничем не опороченный** *перен.* lokosyz
опорочить 1) bijobur soxdə; bizuj soxdə; bədnüm soxdə; numə ə xori zərə; rusvoh soxdə; 2) *перен.* lokoly soxdə
опостылеть dylə zərə, təngə ovurdə
опояска kişdi
опоясываться kəmə bəsdə, qəiş bəsdə

оправдание ə təmizi vədirovundə
оправдать rasd vədirovundə; **быть оправданным** (*судом*) rasd vədiromorə; **оправдать доверие** rujurə sipi soxdə
оправдаться xuşdəbə ə təmizi vədəşəndə
опрашивание surqu
определенность oşkori
опресноки qoqol (*тонкие лепешки, испеченные из незаквашенной смеси пресной муки и воды, заменяющие евреям обычный хлеб на протяжении всех дней праздника Песах*); **пасхальные опресноки** qoqol nisonui
опробованный sinəmişbirə
опровергать durgu vədirovundə, dyrgünirə subut soxdə
опровержение dyrgünirə subut soxdəi
опрокидывать carundə
опрометчивый fikirsyz, təhədi, tiqətsyz
опрометью çəld, zu, təhədi
опрос 1) dyndyrmişi, pyrsirə; pyrsyz; 2) surqu
опросить pyrsirə
опрытно təmiz, səliqəly
опрятность təmizi, təmizkori, səliqə, səliqəi
опрятный təmiz, təmizkor; səliqə, səliqəly
оптик cəşməkci, cəşməkfurux
оптовый ə tupəvoz
оптом ə tupəvoz, sərjəki
опубликовать dofus zərə; **быть опубликованным** dofus zərə omorə
опускать furovundə, fugyrdə (*fugordə*), fudorə; **опускать вниз** fuşəndə, fukəşirə
опускаться furomorə; ofdorə

опустеть buş soxdə, odomisyz munda

опустить fuşəndə, fudorə; **опустить вниз** fukəşirə; **опустить в смущении голову** sərə quz gyrdə; **опустить глаза** cumə ə xori dəşəndə

опуститься furomorə; ofdorə

опустошать buş soxdə; xərəbəi soxdə; lov soxdə; taraş soxdə

опустошение buş soxdəi; xərəbəi soxdəi; lov soxdəi; taraş; taraş soxdəi

опустошенный tihorut; xəzon; **опустошенное, разоренное место** tihoruti

опутанный buxovly; **женщины, опутанные** buxovlyjə zənhə **предрассудками**

опухать vamasirə

опухоль vamas

опухший vamasirə

опушка qiroq vişə, sər çih

опыление tuzşəndə

опылять tuz şəndə; **опылять серой (растения)** gugyrt şəndə

опыт təçrybə

опытный təçrybəly; *перен.* burçundə

опьянелость sərXuşi, kəjflyi

опьянелый sərXuş, kəjfly, nəhşəly

опьянение kəjflyi; sərXuşi; **напоить до опьянения кого-либо** sərXuş soxdə; **состояние опьянения** xumori (*от запаха цветов, от радости, от счастья*)

опьяненность 1) sərXuşi; kəjflyi; **быть во власти опьяненности** ə dəs sərXuşi birə; 2) *поэт.* xumori (*от запаха цветов, от радости, от счастья*)

опьяненный 1) sərXuş, kəjfly, nəhşəly; 2) *поэт.* məst

опьянеть pijon birə, kəjfly birə, sərXuş birə

опьянить pijon soxdə, kəjfly soxdə, sərXuş soxdə, xumor soxdə

опьяняющий kəjflysoxdəniho

опять gənə, tazadən; imuhojiş

опять-таки gənəş

орава dəstə, suru (jə suru gusbənd)

оранжевый noriniç (norunç)

оранжерея şitilluq

оранье buruçina

орать boçəh zərə, buruçina zərə

орган organ, idorə, ovhoz??

организатор təşkilotci

организация təşkilot

организм bədən, organizm

организованность səliqəi

организованный səliqə; **он был неорганизован** urə səliqə nəbu

организовать duzəltmiş soxdə, gyncyndə; qurmiş soxdə; təşkil soxdə

орден nuşunə; orden

орденоносец ordeni, ordenly

орденоносный ordeni, ordenly

орденский ordeni

орел symyrquş (simyrquş); **степной орел** çəndəgxur

орех funduq (мелкие орехи, фундук); qərəbəc (грецкий орех); **земляной орех** funduq xori

ореховый qərəbəci; funduqi; **ореховая** qərəbəcluq **роща** funduqluq

орешник funduqluq; dorhoj funduqi

ориенталист mizrohşunas

ориенталистика mizrohşunasi

ориентировочно gyzəjəri

ориентироваться bələd birə; **плохо ориентироваться** gəde-libo nəbələd birə

оркестр orkestr

орнамент нэхс; бэзэг, нэхүш; **сплести, соткать орнамент** нэхс бофдэ; **мастер, рисующий узоры и орнаменты** нэхүшбэнд

оробеть тэрсирэ, хышдарэ кэсирэ

оросительный ovdorəniho

оросить ov dorə

орудие 1) tup; 2) jərəq; 3) *перен.* gərəki; karasti; **орудия труда** karastihoj kori

оружейник jərəqqycsox; tufəng qycsox

оружие tufəng, jərəqj jərəq-sədəq

оса həng; çurə həng

осадить çilovə kəširə, çilovə gyrdə

осадки voruш, nəmi

осадок 1) kunov; 2) *перен.* gurunpinə; **тяжелый осадок на сердце, в душе** *перен., поэт.* gurunpinəj dyl

осадочный kunovi

осанка buj-buxun

осведомить 1) xəbər dorə, məhlum soxdə; 2) xəbərdor soxdə

осведомиться pyrsirə, suroq soxdə

осведомленность məhlymotlyi; danandai; **недостаточная осведомленность** kəmdani

осведомленный 1) məhlymotly; 2) xəbərdor

осведомляться pyrsirə, suroq soxdə

освежать 1) taza soxdə; 2) dəgiш soxdə; 3) çun dorə; 1) sərin soxdə

освежиться taza birə, sərin birə

освежеванный fucirə omorə

освежевать fucirə

освежение 1) taza soxdə; 2) həvo dəgiш; 3) sərin birə; 4) təmiz birə, təmiz soxdə

осветить, освещать 1) işyq dorə; 2) ojdun soxdə

освещение 1) işyq, ojduni; **убавить освещение** tor soxdə

освещенный işyqi, işyqlı; **освещенное место** yşyqi; **выйти на светлое место** ə yşyqi vədiromorə

освистывание fidafid

освистывать ə fid dəşəndə, ə fid vəngəsdə

освободитель 1) xiloskor, xilos soxdəgor; azad soxdəgor; 2) *пер.* moşijəh

освободительный xilosi, azadi

освободить, освободить 1) xilos soxdə, azad soxdə; govlə soxdə; 2) hərzo dorə, hərzo soxdə; rəhət soxdə, buш soxdə, rəho soxdə; **освободить сумку** cəntəjə buш soxdə; 3) mirəxəs soxdə

освободиться 1) xilos birə, çunə xilos soxdə, əz dəs xilos birə; azad birə; govlə birə; 2) rəhət birə; 3) hərzo birə, xilos birə

освобождение 1) xilosi, xilos birə; azadi; azad birə; 2) hərzo; 3) govlə

освобожденный 1) xilos, azad; xilosbirəgor; 2) hərzo; govlə (*от нут, от кабалы*); **быть освобожденным** azad birə, xilos birə; govlə birə

освоить səhibi soxdə

оседланный jəhərly

оседлать jəhər vənorə

осел хэр, əşək; *перен.* durazaguш; **на осле** ə kul хэр

осенний poizi

осень 1) poiz; **осенью** ə poiz; 2) (*дуал.*) xəzon

осерчавший hyršləmiş

осесть 1) nyшdə; 2) binə norə

осетр, осетрина pisə mohi

осилить guç raširə; ə vihdəju voromorə; əz vihdəju vədiromorə

осиротеть jəsir munda, jətim munda, jətim-jəsir munda

оскандалиться rusvoh birə
осквернитель loko vəngəsdəgor; təhqir soxdəgor
осквернить 1) xərab soxdə; 2) mündal soxdə; loko vəngəsdə; təhqir soxdə
осколок 1) qəlpə; 2) tikə, parca
оскопить əxtə soxdə
оскоплённый əxtə, əxtəbirə
оскорбить nifri soxdə, təhqir soxdə, qəzəvoti soxdə
оскорбление təhqiri; qəzəvoti (qəzəvoti); oxmuri; **нанести оскорбление** nifri soxdə, təhqir soxdə, qəzəvoti soxdə; oxmuri şəndə
оскорблять nifri soxdə, təhqir soxdə, qəzəvoti soxdə; **ни за что ни про что оскорблять** *кого-либо* həq-nəhoq təhqir soxdə
ослабеть, ослабевать 1) vomundə, əz çun ofdorə, əz hol ofdorə; 2) buş birə, zəhif birə
ослабить buş soxdə, zəhif soxdə
осленок quduq, balaj xə, vəcəj xə
ослепить kur soxdə, cumjurə vəkəndə
ослепнуть kur birə
ослизлый lizi
ослиный 1) xəri; 2) ən xə; **ослиный крик** hərinə; **кричать по-ослиному** hərinə zərə, hərinə kəşirə
осложнение cətin; dyborəku; **получил осложнение после болезни** dyborəku biri
осложнить cətin soxdə
ослушаться guş nə doşdə, ə gof nə dənişirə
осматривать fəm soxdə, tomoşə soxdə
осмеивать *см.* **осмеять**
осмелеть çyrhətly birə

осмелиться 1) çyrhət soxdə, ərk soxdə; 2) *шуринск.* təvəkili soxdə
осмеяние qələqi, ruxşənd, ə dəs dşəndəi
осмеять, осмеивать ruxşənd soxdə, ə dəs dşəndə, qələqi soxdə; bəzəg soxdə
осмотреть fəm soxdə, cum gərdundəj əz cum girovundə
осмотреться hər tarafə fəm soxdə
осмотрительность hitijoti
осмотрительный hitijotly; **быть осмотрительным** hitijotly birə
осмысленный məhənoi, məhənoly
основа binə, kyk; **хигэр; с крепкой основой** binəi, binəly
основание bin, binə, binəboru; dib; **хигэр; быть основанным** binə norə omorə; **без основания** binəsy; **без всякого основания** nəhoqdən; **с основания** əz binə
основатель binə norəgor; jaratmiş soxdəgor
основательно qoim, qolind
основательный binəboruly
основать binə norə; jaratmiş soxdə
основаться binə norə omorə; jaratmiş birə
основывать binə norə; jaratmiş soxdə
особа odomi, kəs, şəxs
особенно 1) illoh, illohki; 2) jə təhər; jə çyr; 3) ambar
особенность cəhət, bəşqəluq; **в особенности** illoh, illohki
особенный bəşqə, çiro; hələmət
особо çiro
особый bəşqə, çiro
осознавать ə sər ofdorə, varasirə
осознание varasirə; ə sər ofdorəi
оспа ovlə; cicək

оспаривать hıçət soxdə; razi nəbirə

оспина cıpur

осрамившийся yzyqərə; **оказаться осрамившимся** yzyqərə vadiromorə

осрамить bijobur soxdə, bizuj soxdə, həjbə vokundə; rusvoñ soxdə

осрамиться bijobur birə, bizuj birə, obur xışdərə vir soxdə; rusvoñ birə

осрамление bijoburi

осрамленный bijoburbirə; bədnun,

оставаться mundə; domundə; **оставаться дома** ə xunə mundə; **оставаться старой** девой duxdər mundə; **продолжать оставаться** *где-либо* vomundə; **белье так и осталось висеть на веревке** (продолжает висеть на веревке) paltar ə rasa vomundi

оставить hişdə; dəhişdə; **оставить без работы** bikor hişdə; ovorə hişdə; **оставить кого-либо голодным** gisnə hişdə; **оставить в тоске** həsrət hişdə; **оставить без крова** xunə vacarundə; **оставить в покое** *перен.* dəs vəgyrdə, dəs kəndə, dəs kəşirə; əz jəxən dəs kəşirə

останавливать pojundə, pyşojurə gyrdə

останки məit, çinozə

остановить pyşojurə gyrdə, pyşogiri gyrdə

остановиться poisdə; **остановиться на ночь** şəv poisdə; **заставить остановиться** pojundə, pyşojurə gyrdə

остановка poisdəi; **моя остановка в Дербенте** ə Dərbənd poisdəimə

остатки əz pyşo mundə; tyr-tykynty; xırdə-xuruş; **остатки после просеивания** zirqəlbəri

остаток 1) mundə; 2) zijodi

остаться mundə, domundə; poisdə; **остаться без дела** ovorə mundə; **остаться без работы** bikor mundə; **остаться довольным** xuşhol birə; **остаться в живых** soq mundə; **кто из них жив?** əz uho ki mundi?; **остаться ни с чем** ə sər xışgə xori mundə; **у меня остался один рубль** mərə jə monət mundi

остеклить şişə dəşəndə

остерегаться hitijotly birə; əz xışdə muqojət birə

остов binə

остолбенение (от удивления, со *страху*) qoq, mat

остолбенеть 1) xışg birə mundə; xışg-ququz birə; 2) (от удивления, со *страху*) qoq birə mundə; mat birə mundə

остолоп kej, qoq

осторожно 1) hitjot, hitijotly; 2) āsta; asta-asta; 3) jovoş, jovoş-jovoş; jovoşləj; **осторожно, не спеш!** jovoş, təhədi moboš!

осторожность hitijoti; jovoşi

осторожный hitijotly; jovoş; **осторожный человек** hitijotjə odomi; **быть осторожным** hitijotly birə

остригать cırə (ə qəjcirəvoz); qəjci zərə

остриё tiçi, ləhə, bəş

острить I tiç soxdə

острить II zərifət soxdə, məzəly gof soxdə, ə məzərəvoz gof soxdə

остричь cırə (ə qəjcirəvoz); qəjci zərə; **остричь волосы** sərə cırə

остро tiç

остров odo, çəzirə

остроглазый tiçəcum

острозубый tiçədəndy

остроклювый tiçədunduq

остроконечный 1) bəşju tiç; 2) bimbiz

острота tiçi, tyndi (tyndluq), təlhi;
острота перца tindi ən istivut

остроугольный tiçə kynçi

остроумие zirəki

остроумный zirək, məzəlu

острый 1)(напр., о ноже) tiç; 2) (напр., об укусе, о перце) tynd, təlhi (təlhi); 3) səxd; **становиться острым** 1) tiç birə; 2) tynd birə; **острый выступ** tin, kynçi; **острая боль** sonçi (sonçu); **острая сторона холодного оружия** ləhə

остывать, остыть xirik birə

остудить, остужать xirik soxdə

осудить, осуждать 1) qinəmiş soxdə; təmbih dərə, təmbih soxdə; **не осуждайте меня** məgə qinəmiş məsoxit; 2) burra, kor burra (угловно)

осуждаться qinəmiş birə

осуждение 1) qinəmiş, təmbih; 2) nifri (сопровожаемое каким-либо недобрым пожеланием)

осунуться ləqər birə

осушать xışg soxdə, tə əxir xurdə

осуществимость mymkyn

осуществить, осуществлять ə çigə ovurdə, həməl soxdə; **осуществлять руководство** idorə soxdə

осуществляться ə sər omorə; ə çigə omorə

осчастливить кого-либо bəxtəvər soxdə; xuşbəxd soxdə

осыпание tihi

осыпать şəndə; tihi soxdə

осыпаться tihi birə

ось ux

от предлог əz; əz ki; **от Москвы** əz Moskov; **от души** əz dyli, əz dyli-çuni; **уйди от меня** bura əz ki mə; **от него** (от нее) əzu; **от роду** əz dədəjomorə

отапливать gərm soxdə

отапливаться gərm birə

отара 1) syry; suruj gusbənd; 2) gələ

отарщик gələci

отбивать 1) kufdə; 2) vəngəsdə; **отбить охоту** əz həvəs vəngəsdə; 3) pəsəvo vogordunda

отбирать 1) viçirə, vixdə; viçirə çiro soxdə; 2) vosdorə (отнимать)

отбиться 1) xışdə xilos soxdə; 2) pəsə munda, çiro ofdorə

отблагодарить razı soxdə, soqboşi gufdirə; nik soxdə; **отблагодарить за добро добром, за услугу услугой** əz xəçələti vadarafdə

отблеск ysyq; ryq (дерб.)

отбор viçirə, vixdə; viçirəi, vixdəi

отборный səcməjə ci, lap xub

отбрасывать şəndə, pəsəvo şəndə, pəsəvo vogordunda

отбросы şəndəniho; əz pyşo munda; tyg-tykynty; xırdə-xuruş

отбывать ə rəh ofdorə; **отбывать каторгу** qətrə kəşirə

отбытие rafdəi

отвага 1) çyrhət, çyrhəti; hinər, igidi; qucoq; 2) mərdi, mərdjəti; 3) *шуринск.* təvəkəli, təvəkili; **проявить отвагу** çyrhət burbunda, hinər nuşu dərə; təvəkili soxdə

отважиться **отважиться** çyrhət soxdə, çyrhət burbunda, hinər nuşu dərə; təvəkili soxdə; dyl soxdə, ərk soxdə

отважно 1) çyrhətly; 2) mərdjonə, mərdi-mərdjonə

отважность hinərməndi, çyrhətlyi

отважный hinərly, çyrhətly, igid, qucoq; *перен.* çigərly; çobord, çobordly; *шуринск.* təvəkəl, təvəkil

отвал: до отвала vəs qədəri

отвалить 1) şəndə, kəşirə; ə qiroq şəndə, ə jon kəşirə; 2) *перен.* dərə

отвалиться 1) vəkəndə; 2) tihi birə; 3) çiro birə

отвар həlim; **рисовый отвар** həlimi oş

отвезти bərdə

отвергать rad soxdə, qobul pəsoxdə, nəh soxdə, nəfojə soxdə;
быть отвергнутым nəfojə birə;
rad birə

отвергающий nəxoh

отвергнутый nəfojəbirə

отвердевать səxd birə

отвернуть carundə, ruj carundə

отвернуться carysdə; **отвернуться от кого-либо** ruj carundə; əz cum vəngəsə

отверстие sula; ləhə; **отверстие в крыше, в стене** boçə

отвёртка vint voku, burov

отвесный tik

отвести bərdə

ответ çovob (çəvob, çuhob, çuvob); **без ответа** çovobsyz; <> hoj (*ответ на призыв*)

ответвление rişa

ответить çovob dorə

ответный çovobi

ответственность çovobdori, çovobdorluq; **брать на свою ответственность** ə gərdə vəgyrdə

ответственный çovobdor, çovobly; **ответственный редактор** çovobdorə redaktor; **ответственный секретарь** çovoblyjə xətot, çovobdorə xətot; **быть ответственным** çovobdor birə

ответчик юр. çovobdor

отвечать çovob dorə, çovob vogordundə

отвинтить ə burovəvoz vəkəndə

отвлекать sərə qəriş soxdə, fikirjurə qəriş soxdə

отворять vokurdə

отвратительность bujgiri, cylkii

отвратительный 1) pis, cylkii, vərəxşirəni; 2) bujgir; 3) nəgirə

отвратный cylkin, mundal

отвращение 1) nəgirə; nəgirəi; **испытывать, отвращение** nəgirə gyrdə, nəgirə omorə; 2) vizori; **испытывающий отвращение** vizor; **иметь отвращение к жизни** əz çun vizor birə; əz çun dəs vəgyrdə; 3) nifrət; **чувствовать отвращение** nifrət soxdə; 4) *не-пен.* zəhlə

отвыкать tərg soxdə, tubo soxdə

отвязать ocmiş soxdə; vokurdə

отвязаться ocmiş birə; **отвязаться от кого-либо** əz sər soxdə

отгадать ofdə danysdə

отгадчик ofdəgor

отговорка vohnə

отгонять piş soxdə; kyş-kyş soxdə (*птиц, кур*)

отгораживать burra; hərgjurə burra

отгородиться hərgərə burra

отгружать jyk soxdə fyrsorə

отдавать dorə, vogordundə; **отдавать даром** bəxşirə; **отдавать учиться** vomuxundə

отдавший dorəgor; **отдавший повеление, приказ** bujruqdorəgər, bujruqci

отдаление duri; **место в отдалении** kənor

отдалённость duri

отдалённый dur; **быть отдалённым** dur birə

отдалить dur soxdə

отдалиться dur birə

отдать см. отдавать

отдаться xışdərə dorə; **отдаться всей душой, всем сердцем кому-либо** kohnə dorə, dyl-kovnə dorə

отдача vogordundə, vogordundəi

отдел bəxş, otdel

отделать təmiz soxdə, dyzəltmiş soxdə

отделаться çunə xilos soxdə; **отделаться** *от кого-либо* əz sər soxdə

отделение çiro birəi

отделить, отделять çiro soxdə; **отделять гнилое от целого** sof-cyryk soxdə

отделиться çiro birə

отделываться sərə viruxundə

отдельно çiro, bəşqə, bəşqə-bəşqə

отдельность çiroi, bəşqəi; **в отдельности** təkbatək; **по отдельности** bəşqə-bəşqə

отдельный bəşqə, çiro; **отдельные** bəşqə-bəşqə; **отдельные особенности, отдельные черты** çəhət; bəşqəluq

отдохнуть rəhəti soxdə, rəhəti vəgyrdə, dinçi vəgyrdə; **дать отдохнуть** dinçi dərə

отдых rəhəti, dinçi; **без отдыха** rəhətsiz

отдыхать rəhəti soxdə, rəhəti vəgyrdə, dinçi vəgyrdə

отдышаться nəfəs kəşirə

отек vamas, vamasirə

отелиться zəndə, bala zəndə

отель mihmuxonə, mihmonxonə

отец bəbə; **отец и мать** bəbə-dədəj; **отец с сыном** bəbə-pisər; **достойный сын своего отца** kuk bəbəj xyşdə; **расти без отца** bəbəsyz kələ birə

отеческий bəbəi; **отеческая забота** qəjquj bəbə

отечественный vatani

отечество vatan

отечь vamasirə

отжать çarundə

отживать kyhnə birə; hymyr girovundə

отжимать çarundə

отжимки: отжимки винограда 1) çiçə; 2) pucol

отзвук səs; əz dur omorəniho səs

отзыв 1) raj; 2) fikir; 3) pəsəvo horəj zərəi; 4) hojdorəi

отзывать pəsəvo horəj zərə

отзываться çovob dərə, səs dərə; hoj dərə

отзывчивость qəjqukəşi, xəjrxohi

отзывчивый qəjqukəş, xəjrxoh

отказ rad, rad soxdəi; **отказ от договоренности, от сделки** dəbə

отказать, отказывать nəh soxdə, rad soxdə, dəbə soxdə

отказываться vogoşdə, əz gof xyşdə virixdə (*от своего слова*); **отказываться от договоренности, от сделки** dəbə soxdə

откалывать vənçirə

откапывать vəkəndə

откармливать 1) xorundə; 2) coq soxdə

откашляться syvrə omorə; **мне хочется откашляться** syvrə omorə mərə

откидной qədbirə, qədbirəi (*напр., диван или стол*); 2) palundə, palundəi; syzmiş (*отцеженный*)

откинуть 1) şəndə; 2) palundə, syzmiş soxdə

откладывать dir soxdə, doşdə; **откладывать яйца** xoje kərdə

отклеивать qurmiş soxdə, əz şirişi vəkəndə

отклеиваться qurmiş birə

отклик səs, çovob, səsdorə, hojdorə; xubə fikir

откликаться hoj dərə

отклонить nəh soxdə, rad soxdə

отколоть zərə vəkəndə

откопать vəkəndə vədəşəndə

откорм mysəmbə (скота, птицы)

откормить xorundə, coq soxdə

откормленный mysəmbəi

откос gunəi

откровение vogu

откровенничать 1) vogu soxdə; 2) hərgərə vokurdə

откровенно 1) mərdjonə, mərdi-mərdjonə; 2) oşuq, lap oşkor; oşuq-oşuqinə, oşuq-ojdun, oşuq-oşkor; **поговорим откровенно** oşuq gof soxim; <> **откровенно говоря** əz rasdiş

откровенность oşuqi, ojduni

откровенный oşuq, dyloşuq; **стать откровенным** перен. pərdə əz hərə vəgyrdə

открывать oşuq soxdə, vokundə, vokurdə (**откроешь** mokuni); **открывать окно** pəncərəgərə vokurdə

открытие vokurdəi

открыто 1) oşuq; 2) rəhə; 3) (честно, откровенно) mərdjonə, mərdi-mərdjonə

открытость oşuqi, ojduni

открытый 1) rəhə, sərrəhə; 2) oşuq, oşkor; **открытое место** culluq, oşuqluq

открыть oşuq soxdə, vokundə, vokurdə; **открыть доступ** rəhə vokurdə

открыться oşuq birə, dyl xyşdə dorə, şurə dorə; vokurdə omorə

откуда əzçə; **откуда-то** əzçəigə; **откуда ни возьмись** 1) əzçəigə; 2) ə nəqofuli; **откуда мне знать?** cy danym?; **откуда родом?** ciçoi?, cyçoi, cyçoini?; **откуда бы ты ни был** hər cyçoiş bisdori

откуда-либо əz hərçoj bisdo, əzçəigə

откуда-нибудь əz hərçoj bisdo

откуда-то əzçəigə

откусить, откусывать hənç vəgyrdə

отлепляться qurpmiş birə

отлёт parzərə

отлетать 1) qurpmiş birə; 2) par zərə rafdə

отличать təfihət soxdə

отличие 1) təfihət, təfihəti; fərg; 2) orden, nuşunə

отличительный təfihəti; **отличительное свойство** hələmət

отличить 1) təfihət norə; 2) çiro soxdə

отлично lap xub

отличный 1) əçəb, lap xub; əntiqə; **отличный чай** əntiqə coj; 2) разг. qijəmət

отложение çiro soxdəi

отложить çiro soxdə, çiroq norə; **отложить на потом** pəsəvo şəndə

отломать xyrd soxdə

отлучаться rafdə, dur birə, çiro birə

отлынивать təmbəli soxdə

отмена tərgi; dəgişi

отменить dəgiş soxdə

отмеривать, отмерять pəjmundə

отметина nuşunə; **отметина** bədənuşunə

отметить nuşunəly soxdə

отметка 1) nuşunə; **без отметки** nuşunəsyz; **делать отметку** nuşunə soxdə; 2) qimət; **поставить отметку** qimət dorə, qimət norə; **получить отметку** (в школе) qimət vəgyrdə

отмеченный nuşunəly

отмораживать bəjə zərə

отмучиться dinç birə; **отмучился** (чаще - о покойнике) çunju dinç biri

ОТМЩЕНИЕ həjf; **мстить, отомстить** *кому-либо* həjffjura vadəşəndə

ОТМЫВАТЬ şuşda, təmiz soxdə

ОТМЫЧКА mil

ОТНЕКИВАТЬСЯ sərə viruxundə

ОТНЕСТИ bərdə; vəgyrdə bərdə

ОТНЕСИТЬСЯ əloqo burbundə, əloqo bəsdə

ОТНИМАТЬ I vosdora; **тот, кто отнимает что-либо** vosdorəgor; **насиловать отнимать** zaft soxdə

ОТНИМАТЬ II *мат.* vadəşəndə

ОТНОСИТЕЛЬНО I əz tovun (*кубинский диалект*) или ə tovun (*дербентский диалект*); **относительно этого** əz tovun ən i

ОТНОСИТЕЛЬНО II nisbətən

ОТНОСИТЬ bərdə

ОТНОСИТЬСЯ əloqo burbundə, əloqo bəsdə; **относиться безразлично** əz həvəs ofdora; **относиться плохо к кому-либо перен.** şəfdə-şəfdə dənışirə; **относиться скептически** şək soxdə

ОТНОШЕНИЕ 1) nisbət; 2) əloqo; **быть в близких отношениях** həgə sazi; **наши отношения испортились** həgəjimü zərə omori; **хорошие отношения** həgəjimü voxurdə biri; **в отношении** əz tovun; ə tovun

ОТНЫНЕ əzim bəqdə, əzimuhojəvoz

ОТНЮДЬ hic vəxd, əsləh

ОТНЯТЬ vadəşəndə, vosdora

ОТОБРАННЫЙ viçirəomorəgor; **быть отобранным** viçirə omorə

ОТОБРАТЬ vosdora; **отобрать все состояние перен.** lyt soxdə

ОТОВСЮДУ əz hər çigə, əz hər taraf

ОТОГНАТЬ piş soxdə

ОТОГРЕВАТЬ gərm soxdə

ОТОГРЕТЬСЯ gərm birə, qizişmiş birə

ОТОДВИГАТЬ çiro norə

ОТОЖДЕСТВИТЬ uxşəş zərə

ОТОЗВАТЬ pəsəvo horoj zərə

ОТОЗВАТЬСЯ çovob dorə, səs dorə; hoj dorə

ОТОЙТИ rafda, çiro birə; **отойти в сторону** jon poisda

ОТОМСТИТЬ qisos bərdə, nəqomo vosdora, qəhr vadəşəndə, qəhrə visdora; xundə-xun soxdə; qinho vosdora, həjffjura vadəşəndə

ОТОПИТЬ gərm soxdə

ОТОРВАТЬ çiro soxdə, burra

ОТОРВАТЬСЯ qurmuş birə

ОТОРОПЕЛЫЙ cəşmiş, xyşdərə vir soxdə

ОТОСЛАТЬ fyrsorə, ə rəh dokurda

ОТОЩАТЬ ləqər birə; sinixmiş birə

ОТПАДАТЬ ofdora

ОТПЕРЕТЬ vokurda

ОТПЕЧАТОК hiz, ləpyr

ОТПИВАТЬ jəkəm hənçirə

ОТПИРАТЬ vokurda

ОТПИТЬ jəkəm hənçirə, əz sərju hənçirə; xyp zərə

ОТПЛАТИТЬ ə çigəju dorə, qərdjura vogordunda

ОТПЛЕВЫВАТЬСЯ tuf şəndə, xəjf şəndə

ОТПЛЫВАТЬ yzgyr zərə

ОТПОЛИРОВАННЫЙ hovomər; **быть отполированным** hovomər birə

ОТПОЛИРОВАТЬ 1) hovomər soxdə; 2) *дерб.* çəvhər dorə, çəvhər zərə

ОТПОЛИРОВАТЬСЯ hovomər birə

ОТПРАВИТЬ fyrsorə, ə rəh dəşəndə

ОТПРАВЛЕНИЕ fyrsorəi

ОТПРАВЛЯТЬ fyrsorə, rəh soxdə

ОТПРАЗДНОВАТЬ mihid soxdə

ОТПУСК rəhə dorəi, rəhəti, fəriqəti

отпускать 1) rəhə dorə, rəhə soxdə, vədəkyrdə; hərzo dorə, hərzo soxdə; 2) duraz soxdə; 3) vəhişdə; **отпускать бороду** ruş vəhişdə; 4) mirəxəs soxdə; **быть отпущенным** mirəxəs birə; **отпустить на волю** hərzo soxdə; hərzo dorə; **отпустил корову, чтобы ела траву** hərzo soxdə govə ə savzə xürdə; **сердце мое отпустило** dylməyə hərzo do (после прытупления)

отпущение mirəxəs; hərzo; rəhə, rəhə dorəi, rəhə soxdəi, vədəkyrdəi

отрава zəhər, oqu, zəhrimor

отравить oqu dorə, zəhər dorə

отравиться oqu xurdə, zəhər xurdə

отравлять zəhər dorə, oqu dorə

отрада şori, səvgili

отрадный dylvoku; şorii

отражать 1) rad soxdə; 2) burbundə; **отражать ярким светом** tovtovi dorə

отрасти duraz birə

отрастить, отращивать (бороды, бакенбарды; ногти) duraz soxdə

отребье tyr-tykynty

отрез I burra; çigəj burra

отрез II parca (о ткани); **отрез на костюм** parca əri kostjum; **отрез ткани в тридцать аршин** sigəzi

отрезать burra

отрезающий burragor

отрезветь ojilmiş birə; ocmiş birə

отрезвившийся oilmiş, ojilmiş

отрезвить xəbər soxdə; ojilmiş soxdə; ocmiş soxdə

отрезвиться ojilmiş birə; ocmiş birə

отрезвление 1) ocmişi; ocmiş birəi; 2) ojilmişi; ojilmiş birəi

отрезок kəsəg, kəsək; **отрезки всевозможные** ruştə

отрекаться 1) dəs vəgyrdə; 2) vogoşdə (от своего слова)

отремонтировать remont soxdə; 2) qyc soxdə

отремонтироваться qyc birə

отрепье tyrtyrə ci

отречься 1) (от кого-либо) ruj carundə; 2) dəs vəgyrdə

отрицание 1) nəh soxdəi, ə gərdə nə vəgyrdəi; 2) həşo, həşo zərəi

отрицательные привычки xoşnəomoranə; **отрицательные привычки** xoşnəomoranijə vərdyşihə

отрицать nəh soxdə; həşo zərə

отродье перен. tum

отросток zoq, şiv

отрубить zərə burra; **отрубить голову кому-либо** gərdənjurə zərə

отруби kəpək; **мелкие отруби** jərməg

отрывать qupmiş soxdə; **оторвать пуговицу** dugməyə qupmiş soxdə; **отрывать мелкими кусками** kəndə

отрыгивать, отрыгнуть ozgorə vorovundə

отрыжка ozgorə

отряд dəstə; **отрядами** dəstə-dəstə

отряхивать tyr-tyr soxdə (эри тэмизи)

отсекать burra şəndə; **отсечь голову кому-либо** gərdənjurə zərə

отслуживать kor xyşdəyə soxdə varasdə

отсрочивать, отсрочить ə jə vəxtigə girovundə; vəhdə dorə; dyraz soxdə

отсрочка myhlət; **получить отсрочку** myhlət vəgyrdə

отставание 1) pəs, pəsəvoi; 2) mundəi, pəsəmundəi, pəsmundəi

отставать, отстать 1) pəs birə, pəs mundə, pəsə mundə; 2) mundə

(напр., *от поезда*); **отстать от поезда** əz poizd munda
отставить 1) ə qiroq kəşirə; 2) nə bisdo!; **отстань!** *перен.* zir-zəvərimurə məbər
отставший pəsmunda
отсталость pəsəmundəi; pəsəvoi
отсталый pəsbirə, pəsmunda; pəsə munda (*хəlq*); **отсталое место** pəs munda çigə
отстающий pəsə mundəgor
отстегивать vəkəndə (*duqmərə*)
отстранить rad soxdə
отступать vogoşdə, pəsəvo vogoşdə, pəsə poisdə; **заставить отступать** pəsəvo kəşirə
отступление pəsəvo vogoşdəi
отступник xohin, xohinjətkor
отступничество xohini, xohinjəti
отсутствие nəbirəi; **отсутствие близких** ədomisyzi; **отсутствие достаточных знаний** kəmdani; **отсутствие каких-либо прав** biixtijori; **отсутствие людей** ədomisyzi; **отсутствие нравственной чистоты** nəpoki; *перен.* nətəmi; **отсутствие опоры** ərxəsyzi; **отсутствие приятного вкуса** ləzətsyzi, biləzəti; **отсутствие соли** mynyksyzi, şiti; **отсутствие старания** çəhdəsyzi; **отсутствие умысла** qədsyzi
отсутствовать nə birə
отсылать 1) fyrsorə; pəsəvo fyrsorə; 2) vədəkyrdə
отсыреть nəm birə; nəm kəşirə
отсюда əz inço
оттаивать 1) həl soxdə, həl birə; 2) əz bəjə vorixdə
отталкивать hyl zərə
оттачивать tiç soxdə
оттаять 1) həl soxdə; 2) əz bəjə vorixdə
оттенить sojə gyrdə

оттепель nərmə hovo
оттого unə gyro; əri əny, ki
оттолкнуть hyl zərə
отторгать ə guçovoz çiro soxdə; zaft soxdə
отторжение zaft; çiro soxdəi
отточить tiç soxdə
оттуда əz unço
оттягивать 1) kəşirə; 2) dir soxdə
отучать tərg soxdə
отупеть kut birə
отхлестать qirmoç zərə
отход ə qiroq kəşirə, dur birə
отходить rafdə, çiro birə; **отойти в сторону** jon poisdə; **отходить назад** pəsə poisdə; vogoşdə; pəsəvo vogoşdə
отходчивый kinsyz
отходы tyr-tykynty; zir-zibil, şəndəniho; **отходы при веянии зерна** zirxərmoni
отхожий: отхожее место zoxut, zirpoji, zirob; ovxunə; həçətxunə
отцеженный palundəi, syzmiş
отцеживать palundə, syzmiş soxdə
отцовский bəbəi
отцовство bəbəjəti
отцы bəbəho; **отцы и деды** bəbəho; dədə-bobo
отчаиваться 1) əz ruh ofdorə, xuşdərə vir soxdə; 2) dəs vəgyrdə
отчасти jə kəm, jə qədər, məsələn
отчаяние imidsyzi; nəimidi; **дойти до отчаяния** əz çun dəs vəgyrdə; əz ruh ofdorə
отчаянно ə həmməj quvotəvoz
отчаянный 1) çobord, çobordly; 2) qucoq
отчего əz cy, əri cy, əz tovun cy, səbəb

отчество num bəbə
отчёт həq-hisob
отчётливый ojdun
отчизна vatan; məskən; **моя отчизна** vatanmə; məskənmə
отчим ugəjə bəbə; bəbəj digoru
отчитаться hisob dorə
отшатнуться qiroq şəndə, dur birə
отшвыривать şəndə
отшельник dərviş; *перен.* bəjquş
отшлепать dodorə
отшлифованный hovomər
отшлифовать hovomər soxdə
отшлифоваться hovomər birə
отшучиваться ə zərifati vəngəsdə
отъезд rafdə, rafdəi
отъезжать ə rəh ofdorə
отыскать gəşdə ofdə
отяжелеть gurun birə
офицер ofitser
официант xurəgbəxşsox
ох *межд.* 1) oh (ох) (*выражает боль, усталость*); 2) uf (*употребляется при выражении облегчения, усталости*); 3) **ох, как хорошо!**; **ох, как приятно!** (*возглас удовольствия*) ohoj!, ohojş!
оханье ufsoxi; ox kəşirəi; ufoli
охапка qəl, kişə, quçoq (qıçoq), jə quçoq; **взять в охапку** ə qəl vəgyrdə, ə kişə vəgyrdə, ə quçoq vəgyrdə
охать ox kəşirə; ufoli kəşirə; uf soxdə; yh zərə
охладеть xinik birə; sərin birə
охладившийся xinikbirə; sərinbirə
охладить, охлаждать xinik soxdə; sərin soxdə
охлаждающий xiniksox
охлаждённый xinikbirə

охмелевший nəhşəly
охмелеть xumor birə
охмелить xumor soxdə
охнуть ox kəşirə
охота I ov (*на зверя, на дичь*)
охота II (*желание, стремление*) həvəs, vøjgə; məjl; **иметь охоту** həvəs birə; **потерять охоту** əz həvəs ofdorə; **вызвать охоту** ə həvəs ovurdə
охотиться ə ov rafdə, ə ov vədiromorə, ov zərə
охотник I (*до чего-либо*) həvəskor; həris
охотник II ovci; **промысел охотника** ovcini
охотно ə həvəsəvoz; həvəslı
охрана qərəul, qərəvul
охранка pəhənykijə politsijə
охранник 1) guzətci; 2) qərəulci, qərəvulci; **работа охранника** guzətciyi
охранять qərəul soxdə, qərəuli kəşirə
охриплость səsgyrdəi
охрипнуть səsgyrdə; səsgyrdə batmış birə; **он охрип** səsgyrdə batmış biri
охрипший səsgyrdə
оцарапать qərməq bərdə, qərməq kəşirə
оценивать, оценить 1) qimət norə, qimət dorə; 2) vərzundə; 3) qədyrjurə danyşdə (*оценивать чью-либо заслугу по достоинству*)
оценка qimət; **получить оценку** qimət vəgyrdə
оценщик qimətnorəgor
оцепенеть xysg birə ə çigəj xysgə mundə, mat birə
оцепить (*заковать в цепи*) ə zinçil vəgyrdə
очаг kinlə; tov; **домашний очаг** 1) juvo; 2) xunədun
очарование həjroni, həjronluq

очарованный oşuq, bənd; həjron (həjru); **быть очарованным** oşuq birə, bənd birə

очаровательность gyzəli, raci, qəşənci

очаровательный rac, gyzəl; ambar raç, ambar gyzəl; qəşənk; çonalan

очаровывать həjron soxdə (həjru soxdə); bənd soxdə

очаровываться həjron birə (həjru birə); bənd birə

очевидец şohod (şohid), dirəgor; **быть очевидцем** ə cuməvoz dirə

очевидно joqin, ojdun, oşkor, şəksyz; **совершенно очевидно** lap oşkor

очевидность oşkori, ojduni, şəksyzi

очевидный şəksyz, oşkor, ocuq, ojdun, ocuq-ojdun

очень 1) ambar, lap; **очень хорошо** lap xub; **это очень хороший цветок** u lap xubə gyli; **очень маленький** lap cyklə; 2) qədərsyz; **очень мало** qədərsyz kəmi; 3) zəlil; **мне очень необходимо** mərə zəlil gərəki; **очень часто** zuri-zuri; **очень густо** siq-siq; **очень острый** (напр. наконец-ник) bimbiz; **очень тихо** asta-asta; **очень хороший** xub-xub; lap xub

очередной nuboti

очередь nubot; **без очереди** nubotsyz

очерк ocerk; ixdilot

очернить lokoly soxdə

очинить tiç soxdə (карандаш)

очиститель təmisox

очистить см. **очищать**

очищать təmis soxdə; sof soxdə; fucirə; **очищать от косточек** əxtə soxdə (о фруктах); **очищать от сорняков** əloq soxdə

очищение 1) davilo, davlo; 2) пел. koporə (koporo)

очищенный təmis; fucirə omorə; **очищенный от косточек** əxtə (о фруктах)

очки cəsmək; həjnə; **изготовитель очков** cəsməkci; **продавец очков** cəsməkfurux; **в очках, носящий очки** cəsməkly

очко xol (в игре)

очковтирательство durgu, ə cum pərdə kəşirə

очная ставка rujbəruj omorəi

очнуться xəbər birə; ə xyşdə diromorə; ocmiş birə

очутиться birə; **очутиться в беспомощном состоянии** məhtəl birə, məhtəl munda

очухаться xəbər birə; ə xyşdə diromorə; ocmiş birə

ошейник gərdəni (əri səg)

ошеломить cəşmiş soxdə

ошеломление sərsəməku

ошеломленность cəşmiş

ошеломленный cəşmiş; sərsəməku

ошельмовать rusvoḥ soxdə

ошибаться qələt birə, qələt soxdə, qələti soxdə; jəhəlmiş birə; cəşmiş birə; dohut birə;

ошибившийся puzmişbirəgor

ошибка qələt, qələti; jəhəlmiş, jəhəlmiş; bişərki, puzmiş; **ошибка в поведении, в жизненных вопросах** dohut; **допущена ошибка** qələt ofdori **допустить ошибку** qələt ofdorə; **имеется ошибка** qələti dəri; **быть человеком, совершившим ошибку** qələt birə

ошибочно jəhəlmiş, qələt

ошибочность qələti; jəhəlmiş

ошибочный jəhəlmiş, qələt; bişərki

ошпаривать duşunda ovə vokurdə

оштрафовать ştraf soxdə, ştraf vənərə, ştraf vəgyrdə

ощипать kəndə
ощупывание dəszerə, dəszerəi
ощупывать dəs zərə, dəsədəs soxdə
ощущать hiss soxdə
ощущение his (hiss)

П

пава зоол. kərgkyhi (самка павлина)
павильон paviljon
паводок sajl
павший holokbirəgor
пагуба holok
пагубный zarali, zarally, ambar zarally
падаль ləş, çəndəg, murdal
падать ofdorə; **падать в цене** uçuz birə; **падать в обморок** syst birə
падение ofdorəi; **падение ниц** suçdə
падишах padşoh
падкий pəgəs; **падкий на деньги** pulpəgəs; **падкий до чужого добра** hovoixur; **падкий на не-дозволенное, запущенное ка-нонами еврейской религии** hərymxur
падчерица 1) ugəjə duxdər; 1) duxdəri
падший (в нравственном отноше-нии) duşqun
пак bəxş
пазуха 1) qultuq; 2) kişə
пай poj
пайка lihim
пайщик pojci, hərməh
пакет paket

паковать bəsdə
пакостник mərdumazar
пакость zobuni; mərdumazari (зад-кий, скверный поступок, совер-шаемый с целью навредить кому-либо); **делать пакости** mərdumazari soxdə
пакт pakt
палас 1) palas (гладкий ковер без ворса); 2) sumoq; həlov
палатка 1) alacuq, codur, codurə vitoq; xəjmə; **жить в палатке** ə alacuq zihisdə; **материал для палатки** codurluq; 2) cyklə tukulə, larjok, palatkə (для мелкой торговли)
палач çollod
Палестина Pəlistim
палец əngyşd
палисадник boqçə
палить I su dorə, suxundə
палить II zərə; şəndə (tufəng, tup)
палица dəgənəg
палка 1) cu, cubuq, cubuq dəsi, dəs- dəcu, həso (для ходьбы); dəgənəg; 2) səlbə (палка для снятия плодов с деревьев); **собаке нужна хоро-шая палка погов.** səgə səlbə gəgəki; **отточенная, заостренная палка (для детской игры)** qojdə; qəjil (составная часть забора); **пастушья палка** cuxox
паломник səjrsoxdəgor
палочка cubuq; cyp
палочный cubuqi
пальба ataş, ataş tupi
пальма lulov, tomar, palma; **паль-мовая ветка** lulov; lygəj palma; **финиковая пальма** dor xirmovi
пальто paltun; **материал на паль-то** paltunluq
палящий suxundəni; suxundəgor, su dorogor
памятка jordəşən, jorbijor; jorovuri

памятливый ə jor mundəgor

памятник 1) həjkəl (həkəl); tovorix;
2) jədigor, jorovurd, jorbijor

память jədigor, jor, jədigori, xotur, xəjol, zihim; **на память** jədigori, əri jədigori; **блаженной (светлой, незабвенной) памяти** *рел.* rəhmətly; **исчезнуть из памяти** əz xəjol vadarałdə; **в память (об ушедшем из жизни)** əri jədigori; **оставить в память о чем-либо** jədigor hişdə; **по памяти** əzbər

панбархат (*ткань*) gylməxmər

панегирик təhərifsoxdəi

панегирист təhərifsox, təhərif-soxdəgor

паника həj-kuj; vəlvələ; **без паники** həj-kujsyz

паникер həj-kujci

панихида duvo əri çun

пantalоны *росэб,* təngəpocə;
kutəhə şolvor; ziršovoli

панцирь partal ohuni

папа bəbə

папаха 1) рэрэх; **в папахе** рэрэхəsər; **без папахи** рэрэхсыз;
2) kiləh

папирота paprus; **курить папироты** paprus kəşirə

папиросница qob paprusi

папиросный paprusi; **папиросная бумага** koqoz paprusi

папка qovluq

пар buq; buxor

пара 1) çyfd (çyft); **пять пар перчаток** pənç çyfd əlcəg; **положить парами** (по два) çyft soxdə; 2) toj; **он мне не пара** u tojmə nisdi; **один из пары** jətoi; 3) dydy; quşə; 4) (*об одежде*) dəs; **без пары** çyftsyz

параграф paragraf, bənd; **по параграфам** bənd-bənd

парад parad

паразит 1) parazit; 2) myftəxur; 3) ruşg, şubuç,

паразитизм 1) parazitluq, parazit; 2) myftəxuri

паразитический paraziti

паралич fətkə; **его разбил паралич** urə fətkə zəri

параллель paralel

параллельный quşə

парами 1) quşə-quşə; 2) çyft-çyft, çyftə-çyft

паранджа codur

парашют paraşut

парашютист paraşutci

парень 1) kuk, gədə; 2) çovon, çohil; 3) (*перен.*) рэрэхəsər

пари mərç; **держать пари** mərç gyrdə

парик parik

парикмахер dollok (dallok)

парикмахерская dollokkxonə
(dallokkxonə)

парильня buqxonə

парить I buq dorə, ə buqəvoz
duşundə, tov dorə

парить II par zərə (ə hovo), çəvlon
zərə

париться buq gyrdə, ə buq dorə

парк park, boq əri gəşdə

парламент parlament

парламентар ilci (ilcin)

парная buqxonə,

парник şitilluq

парно çyfd-çyfd

парной gərmə-gərm; taza

парность çyfti

парный 1) çyfd (çyft); 2) quşə; 3) dytoi

паровоз paravoz; **водитель паровоза** paravozhəjsox

пароль parol
паром 1) bərə; 2) parom
паромщик 1) bərəci; 2) paromci
пароход gəmi; paraxod; (разг.) piroxut
пароходство paraxodluq
парта (школьная) part (parta)
партбилет bilet ən partijə
партер parter
партиец partijəci
партизан partizan
партизанский partizani; **партизанское движение** partizanluq
партизанство partizani
партийный partijəly; partijəi
партия I partijə
партия II dəstə
партком komitet partijə
партнер hərif; həvur; şərik
парторг partorg
парус jəlkən
парусина qolinə kəton
парусник gəmi jəlkəni
парча (ткань) parca; zarxərə; zarbofdə; zarnişon
парчовый parcai; **парчовое платье** zarnişon; paltar parcai
парша kəcəl, kəcəli
паршивец *бран.* kəcəl; *перен.* jaramaz, əçlöf
пасека həngi
пасмурный 1) bulutly; tutqun; **пасмурная погода** hovo dəgyrdəi; nəmiş, nəmişluq; 2) *перен.* qoşqobuqlu
паспорт pəşpurt, pasport
пассажир minig, sərnyşyn (sərnyşin); pasaçır

пассивность hərəkətsizli, systi; basaratsyzi; **проявлять пассивность** basarat bəsdə
пассивный hərəkətsiz
пастбище gijovluq; ovloq; utluq; **зимнее пастбище** qışloq; **летнее пастбище** jəjloq
пасти xorundə (скотину); gijov dorə
пастух cupon (cubon); nəxirci (крупного рогатого скота); gələci (отары); **пастух стада молодняка** gusələvuçi
пастуший cuponi; **пастушья палка** cumox
пасть I *сущ.* ləhə (ən həjvon)
пасть II myrdə, tələf birə, holok birə, əz hyrmət ofdorə
Пасха Nisonu (*иудейская пасха*); **канун Пасхи** məhlyməj Nisonu
пасхальный nisonui; **пасхальная маца** qoqol nisonui; **пасхальная смесь для обеденного стола** həsyryt
пасынок 1) kuki; 2) ugəjə kuk; həil mərdymi
патент patent; **без патента** patentsyz
патентованный patentli
пatina rəxur, rəxir (*коричнево-зеленый налет на старинной бронзе*)
патриархат pədərşəhi
патриот millətpərvor; vatanpərvor; vatanpərəs (vatanpərəz)
патриотизм millətpərvori; vatanpərvori; vatanpərəsi
патрон patron
патронташ patrondaş
патруль dəstəj qərəul
пауза hərədorə
паук pələng
паутина lulaj pələng

пафос həjoçon; **с пафосом** ə həjoçonəvoz; qizmişə xuno

пах zuvor

пахарь rançbər, rançkəş; əkinçi; **работа пахаря** rançbəri

пахать şum soxdə, şum zərə; kuton kəşirə, kuton zərə; rundə; **пахать сохой** xiş zərə

пахлава pəxlovo (poxlovo) (*пирожное с миндальной или ореховой начинкой*)

пахнуть buj omorə; buj dorə

пахота şum

пахта (*жидкость, остающаяся при сбивании масла*) duq

пахталка nihrə

пахучий bujly; buj dorəni

паче: паче чаяния əjhonə, əgər

пачка dəstə; **пачками** dəstə-dəstə

пачкать cylki soxdə (cylkin soxdə), loko zərə, lokoly soxdə; mundal soxdə; nəbudi soxdə; <> **пачкать свое имя** ə num xyşdə loko zərə

пачкаться cylkin birə, mundal birə

пачкуля nəbud

пашня şum

паяльщик lihimci

паясничанье məjmuni, məjmunisoxdəi

паясничать məjmuni soxdə

паять lihim zərə

паяц ujunbaz

певец məhənixun, xonəndə, oşuq; xundəgor

певучий xuşə ovoz; ovozly; **певучий голос** ovozlyjə səs

педагог pedagog; vomuxdəgor

пейсы pihə

пекарня nunxonə, nunovoncixonə

пекарь nunovonci; nun burçundəgor; bulki burçundəgor; **пекарное дело** nunovoncini

пекло əlov (jolov); ataş-əlov

пелена pərdə (*напр., перед глазами*)

пеленать 1) dopucundə; 2) qindoq soxdə

пеленки qindoq; qoboi

пельмени 1) dyşpərə; 2) (*дерб.*) kyrzə

пена kəf; **с пеной** kəfly; **без пены** kəfsyz; **мыльная пена** kəf səhəbu

пенал qələmdon

пение ovoz; məhni xundəi; **пение вполголоса** zym-zym, zymzymə; **напевать вполголоса** zymzymə zərə; **пение вполголоса** zymzymə zərəi; <> **пение траурное** girjə;

пенистый kəfi, kəfly

пенить kəf soxdə

пениться kəf birə

пенка kəf; **снимать пенку** kəfə vəcirə

пенки qəjməq

пенсионер, пенсионерка pensioner

пенсия pensija

пенсне cəşmək

пень kutuk; binədor

пенька 1) lifi; 2) rasa

пеня ştraf

пенять qinəmiş soxdə; **пенять на кого-либо** giləi soxdə

пепел xokistər, mura

пепелище suxundə omorə çigə

пепельница qob xokistəri

пепельный xokistəri; **пепельный цвет** rang xokistəri; **пепельного цвета** ə rang xokistər

первенец 1) əvəli, syfdəi; 2) byxrəi; əvəli həil; syfdəi həil; 2) nixri (*первый ребенок, старший из детей*)

первенство jəkimyn çigə, jəkimyn çigərə vəgyrdəi

первичный 1) əvəli; 2) syfdəi; 3) jəkimyn

первобытный: первобытные люди əvəli odomiho

первоклассник, первоклассница ə jəkimyn klass xundəgor

первоклассный lap xub

первомай Jəkym Maj

первоначально əvəl, ən əvəl; syfdə, sərsyfdə

первоначальный 1) əvəli, əvəlimynçi; syfdəi, sərsyfdəi; 2) həsyl

первый jəkimyn; əvəli; syfdəi; **первый класс** jəkimyn klas; **первая ласточка** а) əvəli parustək; б) *перен.* jəkimyn nuşunə; **первый раз, в первый раз** syfdəi bo, syfdəi karəz; əvəli karəz; **первые сведения** syfdəi məhləmot; <> **первые плоды** nugbəhər

пергамент ruq (*шуринск.*)

перебегать virixdə

перебежчик xohin, ə taraf dyşmən virixiho

перебивать gofə burra

перебирать sof-cyryk soxdə (*в основном, о фруктах*)

переболеть azar kəşirə

переборщить 1) əz hədd vədarfdə, əz hədd giroşdə; 2) şitirə vədəşəndə, şitjyrə vədəşəndə; şiti korə vədəşəndə; 2) *перен.* sipi soxdə

перебраниваться sygyş soxdə

перебранка sygyş, sygyşi; nifri, nifri-qərquş, nifri-qərquşi; gofə-gof, gof-gofi; <> **не вступай с ним в перебранку** ləhə mədi urə

переврасываться hovələng şəndə

переваливание; переваливание во время ходьбы ləj-luj, loj-luj; **переваливаясь на ходу** ləj-luj xurdə-xurdə

переваривание (*пищу*) həzm; **переваривать пищу** həzm soxdə

переваривать 1) tazadən duşundə; 2) (*пищу*) həzm soxdə; *перен.* həl soxdə

перевезти ovurdə

перевернуть carundə, vacarundə

перевернуться carysdə, vacarysdə

перевес 1) zijodi; 2) tazadən pəjmundə

перевести girovundə

перевод 1) tərçymə, targum; 1) carundəi; girovundəi; 2) (*с одного языка на другой*) təmisi; targum (*арамейск.*)

переводить, перевести 1) (*с одного языка на другой*) carundə, targum soxdə, tərçymə soxdə, təmisi soxdə; 2) girovundə (*напр. через дорогу*)

переводчик carundəgor; tərçum-sox, tərçumsoxdəgor

перевозить bərdə, ovurdə; daşmiş soxdə

перевозчик bərdəgor, ovurdəgor; **перевозчик мяса** guşd ovurdəgor

переворачивать carundə, tazadən carundə

переворот carundəi

перевоспитать tazadən tərbiyədorə

перевыборы tazadən vixdəiho

перевыполнить əz qədər zijodi pur soxdə

перевязать pucundə bəsdə

перевязка pucundə, lərbərə bəsdə

переглядываться ə jəki dənişirə; cumə-cum donorə, cumə-cum dənişirə

перегнать zərə giroşdə, ləng zərə giroşdə; rasundə giroşdə

перегнать qəd soxdə, quz soxdə;
перегнут палку şitjyrə vədəşəndə

перегнуться qəd birə, quz gyrdə

переговариваться gof soxdə, syhbət soxdə

перегораживающий burragor

перегореть 1) suxdə (*об электроприборах*); **лампочка перегорела** lampə suxdə; 2) suxdə varasdə

перегородить, перегораживать burra, hərəjurə burra; vədəburra

перегородиться hərəgrə burra

перегородка boru, hərəburra

перегороженный burra omorə

перегрызть 1) ə dəndyrəvoz vənçirə; ə dəndyrəvoz vəkəndə; 2) dyjəkirə vənçirə; dyjəki tyr-tyr soxdə

перед *суш.* pyşo; ruj; taraf ruj

перед *предлог* 1) (*перед кем-либо, перед чем-либо*) а) pyşo; **перед уроком** əz nubo pyşo; б) ə pyşoj; ə qərsuj; **перед зданием** ə pyşoj binə; ə qərsuj binə; 2) (*перед чем-либо по времени*) əz, əvəl; <> **перед смертью** ə əxiri nəfəs

передавать dorə

передаваться dorə omorə

передача dorəniho ci

передвижение hərəkət, rəh rafdə

переделать tazadən qyc soxdə

передний pyşoi, pyşoki

передник pyşosinə

передняя *суш.* siro

передовой pyşoki

передохнуть rəhəti soxdə, nəfəs kəşirə; hərə dorə; **остановись не надолго, передохни** jə kəm poj, hərə di

передряга 1) əhvolət (ovholət); qəzijə; hadisə

передумать fikirə dəgiş soxdə

передышка 1) hərə, dinçi, rəhəti; 2) *перен.* moçol; omon; **дай мне передышку** mərə omon di

переезжать, переехать 1) giroşdə; 2) kucmiş birə

переждать guzət soxdə

пережеванный cəjnəmiş birə,

пережевывать çavusdə; cəjnəmiş soxdə

переживание dylxyrd birə, həjəçon, sərədərdi, hiss

переживать I dylxyrd birə (dylxur birə); həjəçon girovundə, sərədərdi kəşirə; xiffət kəşirə; <> **пережить многое** *перен.* muj sipi soxdə

переживать II soq mundə; girovundə; hymyr girovundə

перезабыть əz fikir vədəşəndə

перезимовать zimisdurə girovundə

перезреть səxd rasirə

перезрелый əz həd zijodi rasirə

переизбирать tazadən viçirə omorə

переиздавать tazadən dofus zərə

переиздание tazadən dofus zərəi

переименовать tazadən num norə, numjurə dəgiş soxdə

переиначивать dəgiş soxdə

перейти giroşdə; **мой сын перешел на другую работу** kuk mə ə jə korigə giroşdi

перекапывать bil zərə

перекладина tir, xətdə

перекличка horəj zərəi

переключаться giroşdə

перекоситься lap şəfd birə

перекочевать giroşdə; kucmiş birə

перекрасить tazadən rang zərə

перекрестный carpaz

перекрёсток rəh çirə, corrəhi, künç corrəhi

перекричать kələ-kələ boçəh zərə

перекрывать səxd soxdə

перекусить naşdovi soxdə; nuxoruş soxdə

перелезатъ giroşdə; giroşdə irixdə

перелет par zərə omorə, ucmişi

перелетать par zərə; par zərə rafdə

переливать, перелить tihi soxdə

перелистать vərəq-vərəq soxdə

перелицовывать carundə

перелом 1) xyrdbirəi, synuq; 2) dəgişugi; təfihəfi

переломать xyrđ soxdə; xyrđə-xyrđ soxdə

переломленный xyrđə-xyrđ

перемена dəgişi, dəgişugi; **остающийся** без **перемен** dəgişnəbirəni

переменить dəgiş soxdə; **переменить разговор** a) syhbatə dəgiş soxdə; б) ə hərə gof dəşəndə

перемениться dəgiş birə

перемены dəgişugiho

перемёрзнуть səxd bəjə zərə

переместить çigəjurə dəgiş soxdə

перемешаться qəriş birə

перемешивание qərişbirəi

перемешивать qəriş soxdə; **перемешивать головки** kusovə varundə

перемещаться hərəkət soxdə

перемещение kucmişsoxdə, kucmişsoxdəi

перемигиваться cumə-cum donorə, cumə-cum dənişirə

перемиирие borışmişi, şolumi

перемывать tazadən şuşdə; <> **перемывать косточки** dovorı gyrdə

перемычка tox

перемятый quçə-quç; həl-hul

перемять həl-hul soxdə; quçə-quç soxdə

перенести см. **переносить**

перенестись giroşdə; omorə rasirə

перенимать vəgyrdə

переносить 1) girovundə; ə jə çigə bərdə; bərdə ovurdə; **переносить вещи** cihorə bərdə, cihorə vədəbərdə; 2) sabur soxdə, votovusdə; tob dərə; **переносить муки** çofə kəşirə; səhər kəşirə; zulm kəşirə; zulumi kəşirə **не переносить кого-либо** cum nə vəgyrdə

переносный dəsi; ə dəsavoz bərdəniho ci; **переносный смысл** jə çiroigə; jə çiro məhənoj gof

переночевать şəvə girovundə, xisirə

перенять vomuxdə, vəgyrdə

переодевать paltarə dəgiş soxdə

переоценивать taza qimətnorə

перепел, перепелка byldyrçi, byldyrçin

перепечатать təzadən pecat zərə

переписанный tazadən nyvysdə

переписать tazadən nyvysdə

переписка 1) tazadən nyvysdə; 2) koqoz nuvysdə; **разная мелкая переписка** koqoz-kuquz

переплет miçənət; qolub, qolub kitob; **с переплетом** miçənətlı; **без переплета** miçənətsyz

переплетать miçənət bəsdə

переплетная miçənətxonə (*переплетная мастерская, переплетный цех*)

переплетчик miçənətbəsd; miçənət bəsdəgor

переплывать yzgyr zərə giroşdə

переподготовка tazadən həzyrsoxdə

переползать çyl zərə; corcəngi rafda; ləng şəndə

переполненный pur-puri; lap pur

переполнить pur soxdə; tə lov-ləhə pur soxdə

переполох 1) qətməqərişi; qərişuqi; qərişmətili; **начался переполох** qərişuqi ofdori; 2) hoj-horoj; 3) vələ, vəlvələ; **произвести переполох** şuluqi vəngəsda; hoj dəşəndə

переполошить qərişuqi soxdə

переполошиться ə vəlvələ ofdora; ə dəs-poj ofdora; ə tərs ofdora

перепонка pərdə

перепончатый pərdəly, pərdəi

перепортить xərab soxdə; puzmiş soxdə

переправа 1) giroşdəi; 2) rəh əri giroşdə

переправить girovunda

переправиться giroşdə

перепугать səxd tərsunda; hələçigər soxdə

перепугаться səxd tərsirə; hələ çigər birə; **он страшно перепугался** çigərju həl bisdo; **перепугаться до смерти** bim vəgyrdə, bim şişirə

перераспределить tazadən bəxş soxdə

перерасход zijodijə xərc

перервать burra hərə zərə

перерезать burra

переродиться, перерождаться dəgiş birə, tomom dəgiş birə

перерождение tomom dəgiş birəi

пересаливать əz qədər zijodi mynyk dokurda

пересвист fidzərəi

пересвистывание fidzərəi

пересекать rəhə gyrdə, rəhə giroşdə; vədəburra

переселенец ə taza çigə kucmiş birəgor

переселение kyc; kucmişsoxdə, kucmiş soxdəi

переселять kucmiş soxdə

переселяться kucmiş birə

пересесть çigərə dəgiş soxdə

пересечённый 1) burra birə; 2) dərə-təpəly; **пересеченная местность** dərə-təpə

пересечь burra; giroşdə

пересиливать 1) zur omorə; **пересиливать кого-либо** ystyn omorə

пересказ nəqyl xundə, gof soxdə

пересказать tazadən nəqyl xundə, ə gofhoj xysdərəvoz nəqyl xundə

переслать fyrsorə

пересмешка qələqi

пересмешник ambarxənd

пересмотр tazadən fəh soxdəi

пересмотреть 1) tazadən fəh soxdə; 2) tazadən əz cum girovunda

пересоленный şur; **пересоленная еда** şurə xurəg

пересолить 1) şur soxdə; ambar şur soxdə; 2) *перен.* şitirə vədəşəndə; şiti korə vədəşəndə

пересохнуть xysg birə; ququz birə; xysg-ququz birə; bitəv xysg birə; xysgə-xysg birə; çoç birə

пересохший ququz; xysg-ququz

переспорить hyçət soxdə

переспросить dyborə xəbər vəgyrdə

перестать, переставать 1) poisda; 2) burra; **перестать говорить** gofə burra; **перестать надеяться** imid burra; <> **перестань!** vəssi!

пересуды 1) syhbətho, ixdilotho; 2) dədi-qudi (dədi-qudu); gilguli; dovor; **стать предметом пересудов** ə zuhun ofdora; ə ləhə ofdora

пересушенный ququz; xuşg-ququz

пересушить xuşg soxdə; ququz soxdə; xuşg-ququz soxdə; xuşgə-xuşg soxdə

пересылать fyrsorə

пересылка fyrsorəi

перетаскать bərdə, daşmış soxdə

перетереть sovsudə

перетопить doq dorə; **перетопить масло** ryqənə doq dorə

перетягивать 1) kəşirə; 2) gurun omorə

переулок təngərəhi

переутомить vomundə soxdə

переутомиться vomundə; *перен.* ləş birə

перехватить 1) gyrdə, vəgyrdə, parundə; həbirdən vəgyrdə; jəxən gyrdə; 2) *перен.* şitirə vədəşəndə, şiti korə vədəşəndə (*проявить неумеренность в чем-либо*)

перехитрить furmundə

переход 1) rəh; 2) giroşdəi

переходить giroşdə; <> **переходить границы дозволенного** əz riz xuşdə vadarafdə

перец istivut, fylfyl; **красный перец** qırmızınə istivut; **с перцем** istivuti

перечень nubotnomə; **перечень слов** gofnomə, gofnumə

перечеркнуть puzmiş soxdə

перечерченный riz-riz

перечислить 1) jəki-jəki şumordə; 2) fyrsorə

перечитать tazadən xundə

перечница istivutdoku

перечный istivuti

перешагнуть, перешагивать 1) lyng şəndə (ləng şəndə); 2) (*махач.*) abad şəndə

перешептывание guş-guşi; pici-pici

пери pəri

перила məhəcər

перила dyşəg quvi

период dəvr, dəvron, vəxd; zomon; **в советский период** ə dəvr soveti

перл mirvori

перламутр sədəf; **украшенный перламутром** sədəfi

перламутровый sədəfi

переливать dəkyrdə; tihi soxdə

переливаться 1) tihi birə; 2) rang-bə-rang birə

пернатые quşho

перо 1) (*для письма*) qələm; buzqələmi; 2) (*птицы*) par, qənəd; <> **ни пуха, ни пера** rəhty nik!; ovond gərdə!

перочинный qələmi

перс fars

персидский farsi

персик şoftolu

персиковый şoftolui; **персиковое варенье** miroboj şoftolui

персиянка duxdər farsi

персона 1) xuşdən, şəxsijət; 2) odomi; kəs, nəfər

перстень əngyşdəri

перхоть 1) pinə; 2) kəpək

перцовый istivuti

перчатка əlçəg

перчаточник əlçəgdux

перчить istivut şəndə

перья par; **перья птиц** par

пес səg, kypək

песенка məhəni, məhni

песец tylki

песня 1) məhni, məhəni; **петь песню** məhni xundə; **исполнитель песни**

məhnixun; 2) nəqmə; 3) <i>перен.</i> ovoz	печатать 1) pəcat zərə; 2) cap soxdə; dofus zərə
песок 1) qum, susqum; 2) (<i>шуринск.</i>) sis, sisqum; 2) qənd (sovə qənd)	печатник dofusci
пестрить pəl-pəl birə, pəl-pəl soxdə; пестрить в глазах cum pəl-pəl soxdə;	печатный: печатное издание dofus; печатный дом dofusxonə, dofusxunə
пестрота rangəbərangi	печать myhyr, dəqmə, pəcat, dofus; приложить печать myhyr vonorə, myhyr zərə; с печатью myhyrly
пестрый 1) ala, ala-ala; rangəbərang; 2) gyl-gyl, gylly, bəzəkly; 3) pəl-pəl	печенка ɕigər
песчаник sənq qumi, qumluq	печеночный ɕigəri
песчаный qumi, qumly; песчаная местность qumluq	печеный burɕundə
песчинка qum (donə)	печень ɕigər; у меня болит печень ɕigərmə ədəj dord dorə
петарда furşəng	печка 1) pic (pec); 2) tov
петлица jəxəp	печник picqycsox
петля 1) əngyl; 2) həlqə; с петлями а) əngylly; б) həlqəly; петлями əngyl-əngyl; həlqə-həlqə; 3) (<i>удавка</i>) manɕar; 4) (<i>застежка</i>) saɕpaz; петля затвора ruza	печной pici, tovi; печная труба boɕə
петух xuruz	печь I <i>суш.</i> 1) pec (pic); tov; 2) xəɾək (<i>в основном, для выпечки хлеба</i>); 3) kiliɕo (<i>в нише стены</i>)
петушиться <i>ирон.</i> mərdjəti soxdə	печь II <i>глагол.</i> burɕundə, voburɕundə
петь xundə; петь песню məhni xundə	печься I byrɕirə, tovsudə
пехота rojədə; rojədə quşun	печься II (<i>о ком-либо, о чем-либо</i>) dərdjurə kəşirə; ɕun suxundə;
пехотинец rojədəci	пешеход rojədə, rojədəci; rəhburov, rəhgiror
печалить pərişon soxdə	пеший rojədə
печаль 1) qəm, dərd, dərd-qəm, qəmgyni, xiffət, bikəjfi, qyssə, qəm-qyssə, dərd-qyssə; moqbuni, pərişoni; не знающий печали dərdsyz, qəmsyz; qəmsyz-qyssəsyz; исполненный печали qəmgyn; ходить печально pərişon gəşdə; груз всех печалей hovun	пешка 1) rojədə (<i>в шахматах</i>); 2) <i>перен.</i> buşə odomi
печально 1) pərişon, qəmgyn; zarynci; 2) qəmlı-qəmlı; dərdly-dərdly; moqbun-moqbun; jonuqlı-jonuqlı;	пешком rojədə
печальный 1) dərdly, qyssəly, qəmlı; qəmgyn; dərdly-qyssəly, dərdly-qəmlı; 2) pərişon, moqbun, bikəjf, bədhəl; печальное известие bədə xəbər, qəɾəxəbər	пещера muqorə
печатание pəcat soxdəi, cap zərəi	пиала pəjələ, pəjlə
	пианино pianino
	пианист pianino zərəɾor
	пивная pivəxonə
	пиво pivə
	пигмей xyrdə, gudək
	пиджак pinɕək

пижама 1) paltar şəvxisi; 2) piçəm
пика nizə; çidə; <> **в пику** əz qəhr
пикирование şuqomo (*самолета*)
пикировать şuqomo rafdə
пикник 1) kəjf; 2) səjr
пикули hoftəbəçər; şurov
пила muşar
пилить 1) burra; 2) muşar zərə
пилот pilot
пилотка pilotkə
пильщик muşarci, muşarzərəgor
пилюля həb
пинать ləpik zərə
пинок ləpik; təpik; ləkət; **дать пинок** təpik zərə; ləpik zərə
пионер pioner
пир məçlus; qinoqluq
пират pirat, quldur dərjohi, qəçəq dərjohi
пирожное piroçnə
пиршество 1) qinoqi, qinoqluq; məçlus; 2) kəjf
писание nyvysdəi
писанина nyvysdəi
писарь mirzo
писатель nyvysdəgor
писать nyvysdə; **писать письмо** koqoz nyvysdə
писаться nyvysdə omorə
писк viz; çiq-çiq
пистолет tapinçə
пистон piston
письменно nyvysdə birəi
письменность nyvysdəi; хət; хət nyvysdə; **древнееврейская письменность** хət Tyroi

письменный nyvysdəi; **письменные принадлежности** divit-qələm; gərəkiləqj nubo

письмо 1) koqoz, nyvysdə koqoz; nyvysdəi; **получить письмо** koqozə qobul soxdə; **на моё имя поступило письмо** ə səg nummə jə koqoz omori; 2) хət; <> **разводное письмо** gid (*махач*.)

письмоносец koqozbərdəgor

питание xurəg, xurdə

питательный xurəgi, iştohoi

питать 1) xyrək dorə, xorundə, zihundə; 2) *вспом. гл.* gyardə, vəgyrdə; doşdə; **питать злобу** kin gyardə; **питать отвращение к жизни** əz çun dəs vəgyrdə; **питать уважение** hyrmət doşdə

питаться xurdə, xurəg soxdə

питающий dorəgor; **питающий надежду** imidvor

питающийся xurdəgor, xurəg soxdəgor

питомник şitilluq

пить hənçirə, xurdə; <> **пить с удовольствием** nyş soxdə

питьевой hənçirəni, xurdəni

пища 1) xurəg, xurək; **горячая пища** gərmə xurəg; 2) ci, ci-cəm; 3) (*шуринск.*) rysg

пищать viz zərə; viz-vizi soxdə

пищеварение 1) ci həl soxdəi; 2) həzm; həzm soxdəi, xurək həzm soxdə; **пищеварительный сок** şirəj həzm

пищевой xurəgi; **пищевая соль** mynyk xurəgi

пиявка zəly

плавание 1) simov; 2) yzgyim, yzgyimzərəi

плавать yzgyim zərə, simov zərə

плавающий yzgyimzərəni

плавить həl soxdə

плавление həl, həl birəi, həl soxdəi

плавники parduş (у рыб)

плавучий yzgyzmzəgəni

плакальщица (женщина, оплаки-
вающая покойников) girjəsox,
girjəsoxdəgor

плакат plakət

плакать 1) girisdə; girjə soxdə;
заставить плакать girusundə; 2)
hinqinə gyrdə; мне хочется пла-
кать hinqinə gyrdi mərə; горько
плакать zar-zar girisdə; ə hin-
qinəvoz girisdə; şivən soxdə;
плакать по покойнику girjə
soxdə; горько и долго плакать
girisdə tə cat zərə

плакса 1) zir-zir; 2) tirjoki

плаксивый zir-zir; tirjoki; **плакси-
во ныть** zir-zir soxdə

пламенеть suxdə, ə ətoş suxdə, əlov
gyrdə suxdə; su gyrdə, yşyq dorə,
tovusdə, tovə xunə, ləm zərə

пламенно ə hərəretəvoz, əlovly

пламенный əlovly

пламя əlov; kələ su; ləhbət; lup; ləm
(шуринск.); гореть ярким пла-
менем əlov gyrdə suxdə

план plan

планер planer

планеризм planerizm

планерист planerci

планета planet

планировать I plan zərə; plan
kəşirə

планировать II par zərə; parusdə

планка təmosə

плановый plani

планомерный ə planəvoz

плантация zimi

пласт loj, qəd; təbəqə

плата həq, myzd; **заработная пла-
та** həq zəhmət; <> **плата за**
"показ лица" (невесты, ребёнка;
возвратившегося со срочной

службы солдата и т.д.)
rujburbuni; **плата зерном за по-
мол зерна на мельнице** şohod;
**плата за предоставленное ме-
сто** (на рынке, на стоянке, за ноч-
лег и т.п.) xoripuli

платан cinor

платина platin, siprə syrə

платить dorə (həqə, myzdə); pul
dorə, pulə dorə (наличными)

платно ə puləvoz

платный pulluž həqlı

платок jəjluq (носовой платок);
məndil (большой головной платок,
завязанный узелком на лбу);
koloqoi (большой женский голов-
ной платок из тонкого шелка);
ləsək (головной платок
треугольной формы); sənovrə
(женский головной платок); де-
вушка в платочке sənovrəjə sər

платье bulşəj; paltar; çomo; **шить**
платье paltar duxdə; **материал**
на платье paltari; **новое платье**
taza paltar, nygə paltar

платьяной paltari

плач girisdə, girisdəi, girjo (girjə);
şivən; zar, voj-zari

плача girisdə-girisdə

плачевный 1) girisdəni; 2) fəqir, ə
xərəbə hol mundə

плевательница qob tufşəni, qob
tufi

плевать, плевать tuf şəndə ;
axtyf şəndə

плевков tuf, axtyf; tufşəni

племенной çinsi

племя 1) təjfə, ərxə; şivdo; 2)
qumolət; mişpoho, kiflāt; **из хо-
рошего племени** əz kələ xubə
ərxəi; **без племени** təjfəsyz

племянник, племянница birorzərə
(ребенок брата), xəhərzərə (сын
или дочь сестры)

плен jəsiri (əsir); **взять в плен** əsir
gyrdə; **попасть в плен** ə jəsiri
oldorə; **освободиться из плена**

ПЛОТНОСТЬ səxdi, siqi, qolini

ПЛОТНЫЙ 1) qolin, siq; 2) xəsd; 3) bozuq (*шуринск.*)

ПЛОТОЯДНЫЙ həjvonxur

ПЛОХО xərab; **плохо делать** xərab soxdə

ПЛОХОЕ (*что-либо*) xərab; zobuni; <> **плохое настроение** bikəjfi

ПЛОХОЙ 1) xərab, pis; 2) bəd; **плохая работа** bədə kor; **плохие дети** bədə övlodho; **плохой характер** bədqiliq; 2) zobu

ПЛОЩАДКА məjdoncə

ПЛОЩАДЬ məjdu, məjdon

ПЛУГ kuton

ПЛУГАРЬ kutonci

ПЛУТ 1) fyryldoqi, luti, luti-bombuli; 2) hilləkor, kələkbaz; 3) bədzad; hərəməzdə; biç, məmzir; 4) *перен.* huqəbəz; şəfd; tylki; səhitu, həlbys; 4) *разг.* qirişmol; hələm-qələm

ПЛУТАТЬ rəhə vir soxdə

ПЛУТНИ fyryldoqi; lutijəti; hilla

ПЛУТОВАТЫЙ luti-bombuli; nədyryst

ПЛУТОВАТЬ biçi soxdə; kələkbazi soxdə; lutijəti soxdə; hilla i soxdə; hərəməzdə i soxdə

ПЛУТОВСТВО biçi, hilla i; kələkbazi; lutijəti; səhituni; hilla kori; hərəməzdə i

ПЛЫТЬ yzgy m zərə; yzgy m zərə rafda

ПЛЮНУТЬ tuf şənda, axtyf şənda

ПЛЮШ mərmər

ПЛЯСАТЬ vəcəsdə, vəcəhisda; fuçəsdə; **заставить плясать** vəcəhundə (vəcəvunda)

ПЛЯСКА vəcəsdə (vəcəhisda); vəcəsdə i; vəcəh-vəcəh

ПЛЯСУН vəcəsdəgor (vəcəhisda gor)

ПНИСТЫЙ kutukly

ПНУТЬ ləkət zərə; təpik zərə

ПО 1) *предл.* ə, əz, əri; **по-персидски** ə fars i; **по новому** ə taza

təhərəvoz; 2) giro (*последог*); **по этому постановлению** ə i qəror giro; **по нашему уговору** ə iqrərimu giro; **по вопросу** əz tovun (*кубинский диалект*) или ə tovun (*дербентский диалект*); 3) tə; **по горло** *перен.* tə finç vini; 4) səjəq, səjəqi; **по-ашугски** oşuqsəjəqi; **по обычаю старины** kyhnəsəjəq

побагроветь qipqirmizi birə

побаиваться tərsirə

побаиваясь tərsirə-tərsirə; xyşdərə kəşirə

по-барски oqojonə

побасенка nəqyl-məqyl; təmsil

побег I virixdə, virixdə i

побег II şiv, zoq (ə dor)

победа bəsquni, barasi

победитель bəsqunci, bəsqunbər, bəsqunbərdəgor, bəsqundəgor, bəsqunsoxdəgor

победить, побеждать bəsqun bərdə; bəsqun dərə; bəsqun soxdə; **быть побежденным** bəsqun birə; ə zir domunda

побежать virixdə

побелить hək zərə, sipi soxdə

побелка həkzərə i

побережье qiroq; qiroq nikərə (*реки*); qiroq dərjoh (*моря*)

побираться vəcirə; diləncii soxdə

побить 1) kufda, zəgəz 2) dodora; **побью тебя!** (*ребенку*) midodorum tyra!

поблагодарить soqboşi gufdirə; raziluqi nuşu dərə

поблажка rəh dərə, ruj dərə

побледнеть rang parusda, sypanç birə, sipi birə, rangrafda; **он побледнел** rangju parusd

поблекнуть zərd birə, sypanç birə; paçirə

поблекший rangsyz; sypanç; paçirə

поблизости 1) nəzniki, ə nəzniki; 2) həndəvəri

побои kışdā; kufdā; **быть подвергнутым побоям** kufdəomorə, kışdəomorə

побоище qirqin, jəkiküşy; xunrizi, quşu-quşu

побольше kələtə (no величине, no размеру)

поборник tarafdor

побороть bərdə; vəngəsə; **побороть кого-либо** vəpicirə

побочный qiroq, zijodi

побрить cirə

побрызгать səpələmiş soxdə

побрякивание cingir

побрякивать cingir zərə

побрякушки şəx-şəx

побудить 1) xəbər soxdə; 2) hovoly soxdə

побуждение səbəb, mətləb, vojqə

побывать birə; munda

побывка где-либо munda; birəi

повадиться dadanmiş birə, vomuxdə

повадка hədət, vərdyşi

повалить vəngəsə

повально əzsər təvəxir; <> **повальные аресты** tuthətat

повар xurəg soxdəgor, ci soxdəgor; oşbaz

повариха kəjvoni; ci soxdəgor, xurəg soxdəgor (zən)

поведение 1) rafdor; əxloq; hərəkət, təhər-hərəkət; nyşdə-vəxyşdə; 2) xosijət;

повезти bərdə

повелевать 1) bujruq dorə; bujurmış soxdə; 2) hykm soxdə, hykym dorə, hykym norə

повеление bujruq (bujuruq); hykm, hykym; tapşyrmış

повелитель hykmdor, hykymdor; bujruqdorəgər, bujruqci

поверенный vəkil

поверить bovor soxdə, ihtibor soxdə; qoil birə

повернуть carunda

поверхностно əz ruj; əzsər **просмотреть поверхностно** əz rujlə dənışirə; əzsər soxdə

поверхность ruj, sər; **поверхность крыши** sərbuni

повеселеть şori birə, kəjfly birə

повеселить dyl vəbərdə

повесить vokoşirə (vokəşirə); voşəndə; dullu soxdə; asmiş soxdə; **повесить на виселице** ə qorinə kəşirə, ə qorinə vokoşirə

повеситься asmiş birə

повествование ixdilot, nəqyl; povest

повести bərdə

повестка povestka; xəbər, məhlymot; xəbərdorə, xəbərdorəi

повесть povest, ixdilot; nəqyl

повешение vokoşirə; asılmış birəi

повешенный asılmış; **быть повешенным** asılmış birə

повеять vor zərə

повздорить çəng bərdə, çəng gyrdə; dohvə-şohvə vəngəsə

повивальный: повивальная бабка momu; momucə; **профессия повивальной бабки** momucini

повидавший dirəgor; **повидавший свет** hylomdirəgor; dyn-jogyrmış

повидать dirə

повидаться rasd omorə

по-видимому midany birə ki; bəlkə, joqin; həlbət; vədi birəni ki

повиниться təxsirə ə gərdə vəgyrdə

ПОВИНОВАТЬСЯ tobih birə, ə guş dənışirə, guş doşdə; **заставить повиноваться** tobih soxdə

ПОВИНОВАНИЕ tobihi

ПОВИНУЮЩИЙСЯ tobih

ПОВИСНУТЬ asilmiş birə; dullu birə, dululu birə; **повиснуть на веревке** ə rasa vomundi

ПОВИТУХА momu, momuca

ПОВОД I 1) səbəb (*причина*); 2) vohnə (*мнимый*); **стать поводом** səbəb birə; vohnə birə; **искать повод** vohnə gəşdə (*для чего-либо*); **найти повод** vohnə ofdə; **искусственно создать повод** vohnə soxdə; **по поводу** 1) əz tovun (*кубинский диалект*) или ə tovun (*дербентский диалект*); **по этому поводу** əz i tovun; 2) ə səribəti; **по поводу моей новой работы** ə səribəti taza kormə; 3) *перен.* dəstəvuç

ПОВОД II, поводья çilov

ПОВОЗКА hərəbə

ПОВОРАЧИВАНИЕ carysdəi

ПОВОРАЧИВАТЬ carundə

ПОВОРАЧИВАТЬСЯ carysdə

ПО-ВОРОВСКИ ə dyzdirəvoz, dyzdə-dyžd

ПОВОРОТ 1) carundəi, carysdəi; 2) *к чему-либо новому* dəğişugi

ПОВОРОТЛИВЫЙ dəğiş; carundəni

ПОВРЕДИТЬ zaral zərə, xərəb soxdə

ПОВРЕЖДЕНИЕ xyrd soxdəi, şykəst soxdəi

ПОВРЕЖДЕННЫЙ xyrd, xərəb

ПОВСЕДНЕВНО hər ruzi

ПОВСЕДНЕВНЫЙ hərruzi, ruzinə

ПОВСЕМЕСТНО ə hər çigə

ПОВСТАНЕЦ 1) qolxmişci; 2) *дерб.* qovxobər

ПОВСЮДУ ə hər çigə

ПОВТОРЕНИЕ dyborəsoxdəi; vogohruşi

ПОВТОРНО 1) dyborə; cəndborə; 2) dyborəku; **повторно заболел** dyborəku biri

ПОВТОРНЫЙ 1) dyborəi; dyborəku; 2) vogohruş

ПОВТОРЯТЬ 1) vogohruş soxdə; 2) dyborə soxdə

ПОВЫСИТЬ hyndyr soxdə, zijod soxdə

ПОВЫСИТЬСЯ hyndyr birə, hyndyr varafdə; zijod birə; kələ birə **повыситься в цене** buho birə

ПОВЫШАТЬ hyndyr soxdə, zijod soxdə; vəbərdə; **повышать цену** voşəndə

ПОВЫШЕНИЕ varafdəi

ПОВЯЗАВШИЙ bəsdəgor

ПОВЯЗАТЬ bəsdə

ПОВЯЗКА boq, bənd, bəsdəi; **повязка на ноге** zanibənd

ПОВЯЗЫВАТЬ bəsdə

ПОГРЕБ zirzimi

ПОГАНЫЙ mundal; mundal-çundal

ПОГАСИТЬ (*огонь, свет*) kyşdə; **погасить огонь** ataşə kyşdə; *тов* kyşdə; **быть погашенным** kyşdə omorə

ПОГАСИТЬСЯ kyşdə omorə

ПОГАШЕННЫЙ kyşdəomorə

ПОГИБАТЬ, ПОГИБНУТЬ 1) myrdə; sərə vənərə; 2) holok birə; tələf birə; 3) puc birə; sur birə; **он погиб** sur bisdo rafđ

ПОГИБЕЛЬ holok birəi; tələf birəi; sur birəi; **отправить на погибель** sur soxdə; <> **согнуться в три погибели** dyqədə birə

ПОГИБШИЙ 1) surbirə; 2) holok birəgor; 3) zaj

ПОГЛАЖИВАНИЕ timor soxdəi; ho-vomər soxdəi

ПОГЛОТИТЬ 1) fubərdə, syperdə; 2) qərq soxdə

ПОГЛЯДЫВАТЬ hərəbir fəm soxdə

погнать 1) piş soxdə, həj soxdə; rad soxdə; tərğ soxdə; 2) fyrsorə, ə rəh dəşəndə

погнаться ə pəsəju vidovusdə

поговорить syhbət soxdə, gof soxdə, gof-kələç soxdə; **поговорить вдоволь** dujunçə gof soxdə, tə siroi gof soxdə

поговорка məsəl; mətələ

погода 1) həvo; **дождливая погода** voruşi; 2) *перен.* ruzğor; **какая погода?** ruzğor cutami?; **погода была спокойная** ruzğor sokit bu

поголовно həmmə, əz sər tə əxir

поголовный həmməi

поголовье qədər mөл-qərə

погон pogun, cin

погонщик həjsox, həjsoxdəğor; **погонщик верблюдов** dəvəsi; **погонщик осла, ослов** əşəkci; **погонщик отары** gələci, syruçu; **погонщик крупного рогатого скота** nəxirci

погоня vidov-vidovi; **в погоне за куском хлеба** ə vidov-vidovi əri jə luqəj nun

погонять 1) həj soxdə; 2) piş soxdə

пограничник sərhədcı

пограничный sərhədi

погреб hombor, zirzimi

погребальный: **погребальное братство** hıvro qədiş

погребать qovrə soxdə, səxd soxdə; mitohəjim soxdə

погребение qovrə soxdə, mitohəjim

погребушка qirqirə, şəx-şəx

погреть gərm soxdə

погреться gərm birə

погрешить 1) hovun soxdə, hovuni soxdə; 2) xəto soxdə

погрешность dohut, qələt, qələti; xəto

погром taraş, talan; qirqin, qirmişı

погромщик talansox, talanci; taraş soxdəğor

погрубеть kubut birə; **погрубели руки** dəsho kubut birət

погружать vənorə, dəşəndə; **погружать в воду** qərq soxdə; batmış soxdə

погружаться, погрузиться batmış birə (soxdə); qərq birə; **погрузиться в думы** ə fikir qərq birə; <> **погруженный** в размышления xəjolly

погубить holok soxdə; tələf soxdə; zaj soxdə; qəsd soxdə; **губить себя** ə cun xışdə qəsd soxdə; <> **погубить тяжелыми условиями жизни** *перен.* pusundə

погулять gəşdə

ПОД *предл.* ə zir; **под ногой** ə zir poj; **под столом** ə zir stol; **под мышкой** ə zir qultuq

подавать dorə; **подавать жалобу** şykəjət nyvysdə, şykəjət dorə

подавить həl soxdə, şişirə, tasundə

подавиться 1) buqmış birə; 2) ə buqoz ci mundə; <> **подавись!** *бран.* zəhrimor!

подавленность dyltəngi; dylxuri, dylxyrdi, dylgiri; duşquni; qəmgyni

подавленный 1) duşqun, bədhəl; 2) dylxur, dylxyrd, dylgir; sərxyrd; qəmgyn; 3) tutqun

подавлять *см.* подавить

подавляться *см.* подавиться

подавляющий ambartəki

подавно 1) həlbətki; 2) dija; 3) əz zurəvoz

подальше durtə

подарить bəxşirə, pişkəş soxdə; bəxş dorə, bəxşiş dorə

подарок bəxş, bəxşyş, pişkəş, sovqət

податливость (о человеке) nərməruji; <> **проявить податливость** *перен.* jəxənə ə dəs dorə

податливый (о человеке) nərməruj

подать boç; nalog; **платить** **подать** boç dorə; nalog dorə

подать dorə; **подать** руку dəs dorə

подавание sodoqo (soduqo)

подбавить 1) zijod soxdə; 2) qəriş soxdə

подбивать см. **подбить**

подбирать viçirə, vixdə; **подби-
рать** **парами** çyft soxdə

подбираться см. **подобраться**

подбить zərə, zərə əzmiş soxdə

подбодрить *кого-либо* dyl dorə, dyləğərmi dorə; kohnə dorə

подбор viçirə, vixdə, viçirəi, vixdəi

подбородок cunə, zircunə

подбородочный zircunəi

подбрасывать zəvəro şəndə

подвал zirzimi, podval

подвезти bərdə, rasundə; bərdə rasundə

подвергать, подвергнуть dycor soxdə; **подвергнуть** *мучению* *кого-либо* ə səhər dycor soxdə; **подвергать** *научному* *рассмот-
рению* diqduq soxdə

подвергаться, подвергнуться (*быть подверженным чему-либо*) dycor birə; **быть** *подверженным* *горю* u ə bolo dycor biri

подвернуться (*напр. ноге*) bürxulmiş birə

подвесить vokəşirə, vokoşirə (*поднять или подвесить что-либо на веревке*)

подвести 1) bərdə dorə, bodoloqi dorə; *перен.* nəbudi soxdə; furmundə; 2) rang zərə; 3) bərdə rasundə

подвиг igidi, qucoqi, hinər

подвигать çumundə, hyl zərə jəkəm

подвигаться çmysdə

подвижной 1) hərəkətly; 2) (о человеке) diliboc, zirək; qovroq; ataşə xuno

подвижный hərəkətly; **подвиж-
ный** **ребенок** həil hərəkətlyni

подвинуть 1) çumundə; 2) hyl zərə jəkəm

подвластный 1) tobiḥ; 2) ə zir hykm dəbirəgor

подвода hərəbə

подводить 1) bərdə, rasundə; 2) bərdə dorə, bodoloqi dorə; *перен.* nəbudi soxdə; furmundə; 2) rang zərə; **подводить** **брови, ресницы** syrmə kəşirə

подводник ə zir ov kor soxdəgor

подводный zirovi

подвозить bərdə rasundə

подвох kələk, hilləi

подвязать bəsdə; əz zir bəsdə

подвязка boq çurubi; **подвязка** *для* *ноги* zanibənd

подвязывать bəsdə əz zir

подглядывать əzzir dənişirə; əz pəhənik i dənişirə

подговаривать əz rəh vadəşəndə

подгонять təhədi dorə

подгорать suxdə; **хлеб** **подгорел** nūn suxd i

подгоревший çyx (çyq)

подгорье dibdoq

подготовительный həzyri, həzyrluqi

подготовить həzyr soxdə

подготовиться həzyr birə

подготовка həzyri, həzyrluqi, həzyr soxdə; **курсы** **подготовки** kurshoj həzyri; **вести** **подготовку** həzyrluqi dirə, həzyrluqi soxdə

подготовление həzyri, həzyrluqi, həzyr soxdəi

подготовленность həzyr birəi

подготовленный həzyr
подданный vatandaş
поддаться 1) furmundə omorə; 2) ə
 pişoju poisdə nə danysdə
подделка qəlp; fəndhəməl
поддельно çana
поддельный qəlp; fəndhəməli
поддержать 1) səxt gyrdə; 2) под-
 держать *кого-либо* kohnə dorə
поддержка 1) kumək, kuməki;
 ərхə; *имеющий поддержку в ли-
 це кого-либо* kuməkly; ərхəly; 2)
 daldə; **найти поддержку** daldə
 gyrdə; 3) tarafdori; 4) sutun;
 dəjoq; **материальная поддержка**
 dəsgiri; <> **лишить кого-либо**
поддержки *перен.* qul-qənəjturə
 burra
поделить bəxş soxdə
поделом кому-либо 1) əçəb bisdo; 2)
иронич. xub bisdo, bihil həcy bu
поденно ruzinə
поденный ruzinə
поденщик myzdyr
подержанный kəhnə, nimdoşd
подернуться pucundə omorə
по-детски həiljəti; həilə xuno
поджаренный çoqundə; qovormə
 birə; byrçirə
поджаривать çoqundə; qovormiş
 soxdə; **чтоб тебя поджарили**
бран. qovormə qərdəş
поджариваться çəqysdə ;
 qovormə birə
поджаристый byrçirə, çoqundə
поджарить çoqundə; qovormiş
 soxdə
поджечь suxundə, su dorə, su
 dəşəndə; ataş dəşəndə;
поджигатель suxundəgor; ataş
 dəşəndəgor
поджигать ataş dəşəndə; suxundə;
 su dorə, su dəşəndə

поджидать guzət soxdə
подзадоривать *перен.* ataş
 dəşəndə; did dəşəndə
подземелье 1) zirzimi, zirxorii; 2)
 qəzmə; muqorə
подземный zirxorii
подзорный: **подзорная труба**
 dırbi
подкапываться 1) col vəkəndə; 2)
перен. əz poj kəşirə
подкислять turş soxdə
подкладка astar; **с подкладкой**
 astarly; **без подкладки** astarsyz;
материя на подкладку astarluq
подкладочный astarluq
подкова nəhl; **без подков** nəhlsyz
подкованный nəhlzərə
подковать nəhl zərə
подковырнуть did dəşəndə
подкожный zirpusti
подкоп zir pojə vəkəndə
подкоситься şəfd birə, jon birə
подкрадываться jovoş-jovoş
 nəznik omorə, pəhənyki nəznik
 birə
подкрепить myhkəm birə
подкрепиться 1) ci xurdə, siroi
 birə; **подкрепиться едой** *груб.*
 şyqəmə pur soxdə
подкрепление kumək, kuməki
подкупать xyrre, ə taraf xyşdə
 carundə, vosdorə
подкупленный xyrreəomorə
подле əki; ə jon
подлезать 1) əz zir darəfdə; 2)
 minəhəfi soxdə
подленький əlcəqtəhər
подлетать par zərə omorə
подлец əçlof; nəmərd; əkcəq;
 mixənət; *перен.* hərəməzdə

ПОДЛИВАТЬ см. подлить
ПОДЛИЗА jələq, jəltoq; minəhəfisox
ПОДЛИЗЫВАНИЕ jələqi, jəltoqi, minəhəfi
ПОДЛИЗЫВТЬСЯ jələqi soxdə, jəltoqi soxdə; minəhəfi soxdə
ПОДЛИННИК həsyl, həqiqi
ПОДЛИННО həqiqətən
ПОДЛИННОСТЬ 1) həsyli; 2) həqiqi, həqiqət
ПОДЛИННЫЙ həsyl, həqiq
ПОДЛИТЬ tihi soxdə
ПОДЛО 1) əlcəqi, nəmərdi; 2) перен. ə həjvonirəvoz
ПОДЛОГ qəlpi; fəndhəməli
ПОДЛОЖИТЬ norə, donorə; dəşəndə
ПОДЛОСТЬ 1) mixənəti; əlcəqi; əçlofi; 2) nəmərdi
ПОДЛЫЙ 1) mixənət; əlcəq; əçlof; 2) nəmərd; 2) hərəməzdə
ПОДМАЗЫВАТЬСЯ jələq soxdə
ПОДМАСТЕРЬЕ şogurd
ПОДМЕНИВАТЬ dəgiş soxdə
ПОДМЕРЗАТЬ bəjə bərdə; bəjə zərə
ПОДМЕСТИ çaru zərə, rufdə
ПОДМЕТАНИЕ çaruzərəi
ПОДМЕТАТЬ çaru zərə, rufdə
ПОДМЕТИТЬ fəm soxdə, ofdə
ПОДМЁТКА pəncəj əjoqqobi
ПОДМЕЧАТЬ см. подметить
ПОДМИГИВАНИЕ cumzərə; cum zərəi
ПОДМИГИВАТЬ cum zərə; cum-qoş soxdə; hym-cum zərə
ПОДМОГА kumək, kuməki; просить
ПОДМОГИ kuməki xosdə
ПОДМОСТКИ təxtəbənd
ПОДМОЧИТЬ tar soxdə
ПОДМЫШКА qultuq; сунуть под
МЫШКИ ə zir qultuq dəşəndə

ПОДНЕСТИ ovurdə
ПОДНИМАТЬ vəbərdə, vəgyrdə; tik vəgyrdə; <> **ПОДНИМАТЬ КРИК** horoj-boçəh dəşəndə; voj zərə; **ПОДНЯТЬ ШУМ** həj-kuj dəşəndə; horoj-boçəh dəşəndə; şuluqi vəngəsdə
ПОДНИМАТЬСЯ 1) varafdə; hyndyr varafdə; 2) vəxyşdə
ПОДНОВЛЕНИЕ tazasoxdəi
ПОДНОЖИЕ 1) domon, domo; **ПОДНОЖИЕ ДВЕРИ** domoj dər; 2) ətək; 3) dib, poinə; poşnə
ПОДНОЖКА bodoloqi, pojpicək; **ДАВАТЬ ПОДНОЖКУ** pojpicək dəşəndə; bodoloqi dərə
ПОДНОС 1) xuncə, təbəq (поднос с фруктами, сладостями и другими подарками, посылаемыми в дом невесты); 2) podnos; sini; 3) məsməhi (круглый медный поднос); ləngəri (дерб. медный поднос)
ПОДНЯТЬ vəbərdə, vokoşirə; vəgyrdə; tik vəgyrdə; **ПОДНЯТЬ НА НОГИ** vəxizundə; **ПОДНЯТЬ НАВЕРХ** vərovundə; **ПОДНЯТЬ ЦЕНУ** qimətə zəvəro vəşəndə
ПОДНЯТЬСЯ varafdə; vəxyşdə; **ПОДНЯТЬСЯ В ЦЕНЕ** qimət zəvər birə; **ПОДНЯТЬСЯ НАВЕРХ** voromorə
ПОДОБАТЬ 1) lohiq birə; 2) (быть к лицу) jaraşmış birə
ПОДОБАЮЩИЙ 1) lohiq; ravo; 2) gyncysdəni; **БЫТЬ ПОДОБАЮЩИМ** lohiq birə; bənzər birə
ПОДОБИЕ 1) xumunə; bənzəri; 2) uxşəşi, uxşəji; hə jə təhəri 3) kimisi; **НЕКОЕ ПОДОБИЕ НЕБОЛЬШОЙ БАНИ** jə cyklə homum kimisi; **ПОДОБИЕ УЛЫБКИ** xəndə kimisi
ПОДОБНО xuno; **ПОДОБНО БРАТУ ОН ХОДИТ БЫСТРО** uş biror xyşdərə xuno zu rafdə
ПОДОБНЫЙ 1) uxşəş; bənzər; **БЫТЬ ПОДОБНЫМ** uxşəş birə; bənzər birə; 2) əzini, i çyr, kimisi, xuno (urə xuno); hə jə təhər
ПОДОБОСТРАСТНЫЙ jəltoq; minəhəfisox

подобрать 1) vixdə; tək vəgyrdə; 2) kura soxdə

подогреть gərm vorovundə; lolə soxdə

подогреться gərm birə

пододеяльник rujlyhyfi; zirlyhyfi

подождать guzət soxdə

подозвать horoj zərə

подозревать çusdə; şybhə birə; şək soxdə; **я тебя подозреваю** mə əz ty çusdənym

подозрение şybhə; şək; çusdə

подозрительность bədgumoni

подозрительный şybhəly; şəkly

подойти dyşirə, govə dyşirə; **подой корову** govə dyş

подойник govduş; bodijə, bəsdü

подойти nəznik birə

подол bəl; ətək

подолгу ambar, durazə vəxd

подорвать vəngəsə, para soxdə; **подорвать авторитет** əz hyrmət vəngəsə; **подорвать здоровье** çün cyrytmış soxdə

подорожание buhobirəi

подорожать buho birə; buho soxdə

подорожник bəlqədunə

подорожный rəhlūqi

подослать fyrsorə pəhənyki

подоспеть 1) rasirə; 2) rasundə, xyşdə, rasundə

подостлать dəşəndə

подошва 1) zir pənçə, zir poj, ətək, dib; 2) poduş (*кожаная подошва обуви*)

подпадать ofdorə

подпалить çyq dorə

подписанный qulvəri

подписать qul kəşirə

подпись qul; **с подписью** qulvəri; **без подписи** qulsyz

подполье zir zimi, pəhənyə kor

подпольный pəhənykini

подпора, подпорка 1) dəstək, pərđy; 2) dəjoq, sutun, həcə; 3) pojə; **делать подпорки** pojə zərə

подпочвенный zirxoki

подпоясываться kəmə, bəsdə, qəiş bəsdə, kişdi bəsdə

подпруга zir jəhər

подпрыгивание 1) hovoləng; 2) çəsdəi

подпрыгивать 1) xyşdə, voşəndə; 2) din-dinə, voşəndə; hovoləng şəndə; 2) çəsdə

подпяточник zirdobon

подражание uxşəşi

подражать bənzər soxdə

подрастать kələ birə; buj voşəndə

подраться çəng gyrdə

подробно 1) hər tarafly; 2) jərbəjer; **рассказывать подробно** jərbəjer gof soxdə

подровнять hovomər soxdə

подросток kuk, kələ kuk

подруга xəhərgili, rafiqə, soqduş

по-дружески ə dusdi, ə dusdirəvoz; dusdə xuno

подружиться dusd birə, dusdi soxdə; hərməh birə

подручный zirdəsi

подряд I pəsə-pəsəjəki

подряд II pudrət

подрядчик pudrətci

подсвечник şəhəmdon; ciroqdon

подсесть ə jonju nyşdə

подсинивать (*белье*) lil zərə

подсказать 1) vomuxdə; rəh bur-bundə; rəhə norə; 2) pəhənykə gof soxdə

подскакивать 1) şəndə; 2) xyşdəre voşəndə; din-dinə vəşəndə

подскок hovoləng; din-dinə

подслащивать şirin soxdə

подслеповатый kurtəhər, kūrə xuno

подслушать guş vokurdə

подсматривать pəhənyki fəm soxdə

подсмеиваться ə dəs dəşəndə

подсобный kuməkci

подсолнечник gylsəbəhi

подсолнечный gylsəbəhi; **подсолнечное масло** ryqən simickəi

подсолнух gylsəbəhi

подсохнуть xyşg birə

подставка 1) dəstək; 2) *перен.* kəmər, ərxə

подстаканник zirpəjlə, qob pəjləi, pəjlədəni

подстилка dyşəg, dyşəgçə; **подстилка для ног** zirpoji

подстрекатель fitnokor; hərəqərişsoxdəgor, hərəqərişku, məxəşifo

подстрекательство fitnokori

подстрекать ataş dəşəndə; əz rəh vədəşəndə; fitnokori soxdə

подстреливать zərə jaraly soxdə

подстригать cirə

подстричься sərə cirə

подступ nəznik birəi

подступить nəznik birə; jonoşmiş birə

подсушить xyşg soxdə

подсчитать, подсчитывать hisob soxdə

подтвердить təslix soxdə

подтвердиться duz vədiromorə

подтверждать təslix soxdə

подтверждение təslix

подтолкнуть hyl zərə

подтрунивать ə dəs dəşəndə; çizina soxdə; qələqi soxdə

подтягивать kəşirə, vokəşirə

подтянутый qovroq

подумать fikir soxdə, ə sər ofdorə; **заставлять думать** varasundə

подурнеть 1) xərab birə; birac birə; 2) cылkin birə, mundal birə

подучить vomuxdə

подушечный boluşi

подушка 1) boluş; 2) bolinə; **положи под подушку** binə ə zir bolinəjty; **подушка из лебяжьего пуха** nazboluşi

подхалим 1) jəltəq; 2) minəhəf, minəhəfisox; 3) *перен.* qoblisirəgor

подхалимаж jəltəqi; minəhəfi

подхалимничать 1) minəhəfi soxdə; 2) *перен.* dymə vəçəvundə

подхалимский minəhəfii

подхалимство jələqi; minəhəfi, jəltəqi

подхватить gyrdə; parundə, dəparundə; **подхватить болезнь** azarly birə

подход 1) rəh; 2) nəznik birəi; jonoşmiş

подходить I (*быть к лицу*) gyrdə; ujqun birə, ujqun omorə; jaraşmiş birə; **это пальто ему подходит** i paltun urə gyrdəni

подходить II nəznik omorə; jonoşmiş birə

подходящий 1) əlvərişli, sarf; həməl omorəni; 2) gynçoly; gynçysdəni; 3) ravo; ujqun; **находить подходящим** bəgən soxdə, bəgənmiş soxdə, bəgəlmiş soxdə; **подходящий момент** fursat; muqom

подчас bəhzi vəxd; hərəbir; hərdən, hərdənbir

подчелюстной zircunəi

подчеркивать 1) xit kəşirə; 2) *перен.* ə cum dəşəndə

подчинение tobihi

подчиненный 1) tobiħж 2) zirdəsi

подчиниться tobiħ birə, miti birə

подчинять tobiħ soxdə

подшивать duxdə

подшучивать sataş birə; ə dəş dəşəndə

подъезд 1) qoru, rəh; 2) omorəi

подъем 1) varafdəi; 2) hyndyri, tiki

подъязычный zirzuhuni

подыскать ofdə; gəşdə; **подыскивать слова** gof gəşdə

подышать nəfəs kəşirə; **подышать воздухом** hovo kəşirə

по-еврейски ə çuhuri

поединок təkbətəki; təkbətəkijə çəng

поезд poizd

поесть xurdə

поехать rafdə

пожалеть 1) rəhm soxdə; 2) jəzuqi omorə, həjfi omorə, həjfbəri omorə

пожаловать təşrif ovurdə

пожаловаться şykəjət soxdə

пожалуй bəlkə, midany birə

пожалуйста 1) xohiş soxdənim (xohiş soxdənym); 2) ty çun Xudo; 3) *перен.* imbu; **пожалуйста, возьми и меня с собой** çy imbu mərəş ə xuşdərəvoz vəgi

пожар su, ətoş; əlov

пожарить 1) burçundə, voburçundə, çoqundə; qovormiş soxdəж 2) (до образования поджаренной корки) çux dorə, çux soxdə

пожариться byrçirə; qovormə birə, qovormiş birə

пожарник ataşə kyşdəgor

пожать şişirə; **пожать руку** dəş dorə; dəşə gyrdə; **пожать плечами** məhtəl mundə

пожелание vojgə, diləg; **пожелание удачи** həfolbo; mōzol gərdə; mazantu bu; simantu, mazantu bu

пожелать 1) xosdə; 2) əz dyl giroşdə; **пожелать доброго пути отъезжающему** rəhnikbu soxdə

пожелтеть zərd birə

пожертвование 1) qurbu; 2) sodoqo (soduqo)

пожертвовать qurbu soxdə; **пожертвовать собой** qurbu birə

пожечь suxundə

поживать zihisdə; hymyr girovundə; zindəguni kəşirə

поживший hylomdirəgor; dynjogyrmış

пожизненно 1) həmişəi, həmişəluq; 2) hymyrboqi, hymyrluq

пожизненный 1) həmişəi, həmişəluq; 2) hymyrboqi, hymyrluq

пожилая pir, pirə zən; **пожилая женщина** kələzən, pirəzən

пожилой 1) pir, pirə mərəd; 2) ohil; joşly; **пожилой мужчина** kələmərəd, pirəmərəd; **пожилой возраст** ohili; **пожилой возраст мужчины** vəxd kələmərəd; **молдые пришли на смену пожилым** çovonho ohilhərə əvəz soxdət

пожитки 1) şələ-kylə, şəj-şuj; 2) ovoduni

пожить zihisdə; hymyr girovundə; zindəguni kəşirə

поза 1) poisdəi; 2) *перен.* furs

позаботиться dənışirə, muqojət birə, qəiqu kəşirə, timor soxdə; dərdjurə kəşirə; ə xəjol birə

позавтракать naşdovi soxdə
позавчера pəri
позавчерашний pərinəi
позади ə pəsə
позапрошлогодний pirorinə
позапрошлый год piror, piror sal
позарез zəlil; **мне позарез необ-**
ходимо mərə zəlil gərək
позванивать 1) zing zərə; 2) cingir
 zərə,
позвать 1) hoj zərə; horoj zərə,
 buruç zərə; *депр.* oğol zərə; **позо-**
ви его horoj zə urə; 2) səs soxdə
позволение ixdiyor, ixdiyori; ryxsət;
иметь позволение ixdiyor birə;
 ryxsət vəgyrdə; **без позволения**
 ixdiyorsyz; ryxsətsiz
позволительно 1) imbu (mibu);
 ixdiyor birə; 2) minkini, həməl
 mijov
позволять ixdiyor dorə; ryxsət dorə;
кто вам позволил? işmurə ki
 ixdiyor dori?; **позволять делать**
что-либо hişdə; **не позволять**
делать что-либо nəhişdə; **не**
позволяй что-либо сделать
 məhil (məjil)
позвонить zing zərə (zəng zərə);
 zing soxdə (zəng soxdə); **кто зво-**
нит? kini zingsoxdəgor? (*no te-*
лефону, в дверь и т.п.)
позвонок şidra
позвоночник şidraj kəmə
позвякивать cingir zərə
поздний dir
поздно 1) dir; 2) dirhongum (*ш-*
рунск.); **рано или поздно** dir-
 zu; **поздно созревающий**
 dirrasirəni
поздороваться 1) səbəh əxəjr
 dorə; ruz ə xəjrəbu dorə; 2) xoş-bəş
 soxdə; xoşoməri soxdə; **поздоро-**
ваться кивком головы sər zərə
поздороветь 1) xub birə; 2) zurba
 birə

поздравительный simonduv
 soxdəi

поздравить 1) təbrik soxdə;
 nübərək soxdə (imborək soxdə) ;
от всего сердца поздравляем
тебя əz dyl imu ədəjm tyrə təbrik
 soxdə; 2) *депр.* imborəkbu soxdə
 (omborəkbu soxdə); <> **поздрав-**
ляю тебя! a) nübərək
 soxdənym!; imborək bu (*привет-*
ствие по какому-либо приятному,
радостному случаю); б) sər cūmty
 ruşum bu!; в) simantu, mazantu bu
 (*поздравление по случаю семейного*
торжества, удачи)

поздравление 1) təbrik, nübərək
 (imborək, omborək); 2) *депр.*
 imborəkbu (omborəkbu); **я на-**
правил свои поздравления mə
 fyrsorəm imborəkbuimərə; <> **по-**
здравление по поводу какого-
либо сообщения cūmojduni;
поздравление по случаю се-
мейного торжества mazantu;
 mazantu bu; simantu, mazantu bu

позеленеть savz birə

позже, позднее 1) bəqdə, dirtə; 2)
 pəsdə (*депр.*); **чуть позже** jə
 kəm bəqdə

познавать danyisdə, şinoxdə

познавший hərif

познакомить с кем-либо toniş
 soxdə; şinoxundə

познакомиться с кем-либо toniş
 birə

познание danani, danandə;
 danyisdə; sarrafi, sarrafməndi;
человек с большими
познаниями sarraf

познать danyisdə, şinoxdə

позолота zar, zarkəşirə

позолотить 1) zar kəşirə, zar zərə
 (*покрыть позолотой*); 2) ov syrxi
 dorə

позолоченный 1) zarkəşirə; 2)
 ovsyrxdorə

позор 1) bijoburi; rusvohi; bizuj; 2)
 hōr, həjb; 3) binomusi, nomussyzi;
 bədnūmi; **от позора он долго не**
избавится bədnūmi ə sər ənu dir

vəgyrdə mijov; 3) rujburi; yzyqərəi;
4) *перен.* loko

позорить 1) bijobur soxdə; bizuj
soxdə; 2) *перен.* lokoly soxdə; **по-
зорить свое имя** numə bijobur
soxdə; **не позорь меня** bijobur
məsox mərə; rysvəh məsox mərə

позориться bijobur birə

позорный bijobur (biobur);
rüsvohi; həjb, həjbly; **позорное
дело** həjbə kor; **позорное пятно**
перен. loko

позумент 1) sərmə; 2) bofdə

поименно numbənum

по-ирански ə zuhun ironi

поиск əxdəryş, gəşdə; **ведущий**
поиск gəşdəgor

поискать gəşdə ofdə

поиски gəşdəi

поистине əz rasdəkiş; həqiqətən

поить ov dorə, hənçundə

пойло ovxur

поймать gyrdə; **поймать момент**
fursat ofdə, fursat soxdə; **быть**
пойманным gyrdə omorə

пойти rafdə; **пойти на соглашение**
ə gyzəst rafdə; <> **пошел прочь!**
1) rad boş!; 2) *груб.* jeri!

пока 1) hələ, hələluq; 2) təjtə; **пока
ты это дело не сделаешь...**
təjtə ty i korə nəsoxi...; **пока что**
hələ, hələluq

показ 1) burbundə, burbundəi; 2)
nuşu

показание şohodi

показатель 1) burbunuş; 2) nuşunə

показать burbundə; nuşu dorə; **по-
казать себя** burbundə xyşdəre;
показать свое истинное лицо
ruj burbundə

показаться vədi birə; **показаться**
странным həçoibi omorə

показной durguni

показывание nuşu; burbunuş

показывать 1) nuşu dorə,
burbundə; 2) vədi soxdə; **показы-
вать себя** xyşdəre burbundə

показываться 1) vədi birə;
burbundə; 2) ə cum rasd omorə

покамест hələ, hələluq

покаренный çozə kəşirəgor,
qənimbirə

покарать çozə dorə, qənim soxdə

покатый quz

покаяние tubo, pəşmuni, koporo

покаяться tubo soxdə

поквитаться kvit birə

покидать, покинуть 1) şəndə,
şəndə virixdə; 2) tərg soxdə; 2) ruj
carundə; **покидают свои дома**
şəndənyt xunəj xyşdəre

покладистость nərməruji

покладистый nərməxosijət,
nərməruj

поклажа jyk; bor

поклеп byxty; nəhoqi

поклон 1) sərzərə, sərzərəi; sərquz;
2) şolum; **земной поклон** suçdə;
класть земные поклоны suçdə
zərə

поклонение 1) sərzərə, sərzərəi; 2)
suçdəbəri

поклониться 1) səz zərə; 2) dyqədə
birə

поклонник suçdə bərdəgor,
sərzərəgor

поклонничество sərzərəi

поклоняться suçdə bərdə

поклоняющийся sərzərəgor

поклестся gof dorə; səvgənd
xundə; **кем поклянёшься?** ki
muno?

покой 1) sokiti, dinçi, rəhəti; **вам
нужен покой** işmurə rəhəti
gərək; **лишить покоя** rəhəti
bərdə; **не иметь покоя от кого-
либо, от чего-либо** vizor birə,
vizor omorə; **не давать покоя**

кому-либо vizor ovurdə, vizor soxdə
покойник myrdə, çinozə, mito, məit; **занимающийся ритуальным обмыванием покойников** mitoşur; myrdəşur
покойный I dinç, sokit, rəhət; <> **покойной ночи** şəv ə xəjr
покойный II rəhmətly
поколебать çumundə, ə şəki vəngəsə
поколение 1) nəsil (nəsl); 2) şivdö; 3) ərxə; **из поколения в поколение** nəsilbənəsil; ərxə-bə-ərxə; **семь поколений** həfd ərxə; **грядущее поколение** bijovho; **молодое поколение** (в семье, пле-мени и т.д.) ərxə; fərzəndho
поколоть kufdə, zərə, vənçirə (hyzym)
покончить varasdə, kyşdə
покорение 1) vəgyrdəi, zaft; 2) həjroni, həjronluq
покоритель 1) gyrdəgor, vəgyrdəgor; zaft soxdəgor; **покоритель мира** çohongir; 2) çonalan
покорить 1) vəgyrdə, ə dəs xyşdə vəgyrdə; ə zir hykm dəşəndə; zaft soxdə; 2) ə xyşdə oşuq soxdə; həjron soxdə (həjru soxdə); bənd soxdə
покориться, покоряться tobiḥ birə, gərdən qəd birə, gərdənqir birə, miti birə
покорно 1) fəqir-fəqir; miti
покорность 1) mitii; 2) zuhunsyzi
покорный dinç, sokit, gərdənqir; <> **покорный слуга** ишм. lələş
покос gijovzərəi, gijov vəcirəi; bicin; bicin soxdə çigə
покрасить rang zərə
покраснеть qirmizi birə
покрыв 1) pucuş; 2) miçənət

покровитель 1) dəsgir; 2) ərxə, sərpuş, səhib, qəjqukəş; 3) rəhburbun, rəhburbundəgor
покровительство dəsgiri; **пользующийся чьим-либо покровительством** ərxəly; <> **служебное покровительство личным друзьям и родственникам** dusdbazi; qohumbazi, qohumpərəzi
покровительствующий dəsgir; qəjqukəş; rəhburbun, rəhburbundəgor; <> **покровительствующий своим родственникам** qohumbaz, qohumpərəz
покрой andaza, ylcy
покрывало 1) lyhyf; 2) sərdəgi; codur; həndəq
покрывать dəgyrdə, sərjərə dəgyrdə; pucundə, pəhəny soxdə; dopucyndə, vopucyndə; **покрыть досками** təxtə zərə; **покрывать землей** xək şəndə
покрываться pucundə omorə; **горы покрылись зеленью** doqho ə savzərəvoz pucundə omorət <> **покрываться волдырями** qəbər voşəndə
покрышка şin (автомобильная)
покупатель 1) vosdorəgor; 2) xyrəgor; 3) myşdəri
покупать visdorə (vosdorə); xyrə (ишуринск.); **покупать с рук** əz dəs visdorə
покупка xyrə, vosdorə
покушать xurdə; nuxoruş soxdə
покушаться qəsd soxdə
покушение qəsd; qəsdsoxdəi
пол I xori, xori xunə (в доме); **из-под пола** əz zir xori
пол II çins, çinsijət
пол III (в значении "половина") nim, nimə; **пол-литра** nim litir
пола 1) bəl; **пола архалука** bəl qəbo; 2) ətək, pərdə; <> **из-под полы** перен. əz zir dəs; **полученный из-под полы** zirdəsi

полагать 1) gufdirə; **я** полагал... mə mugum...; 2) gumon soxdə, hisob soxdə; <> **надо полагать** vadi birəniki; **я** полагаю norənym

полагаться 1) bəl boqləmiş soxdə; 2) ərxoın birə

поладить ə rəh rafdə

полведа niməbədərə

полвека nimə sadsali; **перен.** nimə hımyr

полверсты niməvərs

полгода niməj sal

полдень 1) niməj ruz; 2) pişnəvi; **после полудня** əz pişnəvi bəqdə

полдник xurəg pişnəvi

полдороги niməj rəh

поле 1) cul; səhro; 2) məjdu, məjdon; **зелёное поле** savzəgəhi; **поле, засеянное хлебом** zimi

полевод zimi qulluq sox

полево́й zimiji; cyli

полегоньку jovoş-jovoş

полежать dəgəşdə

полезно fojdə, fojdəly; xəjr, xəirly

полезность fojdəlyi; vəç

полезный 1) həməlomorəni; 2) xəjrly, fojdəly, fərly; 3) mənfihətly, qəzonçly; 4) sarfly, sarfəly; **полезное дело** xəjrə kor; **сделать полезное дело** xəjrə kor soxdə; **быть полезным** fojdə dorə

полезть varafdə, darafdə

полемизировать bəhs bərdə, bəhs poisdə

полемика bəhs

полено hyzym; **обгорелое полено** kusov

полесье vişəi

полет parusdəi; par zərəi

полечь dəgəşdə

ползать, ползти çyl zərə; **ползать на четвереньках** corcəngi rafdə

ползун sərşuqəmi

ползучий sərşuqəmi

поливать ov dorə (*поле, огород*)

полиграфист dofusci

поликлиника poliklinika

полинявший paçirə

полированный hovomər; homor

полировать 1) hovomər soxdə; homor soxdə; 2) *дерб.* çəvhər dorə, çəvhər zərə

полироваться hovomər birə; homor birə

полировка 1) hovomər soxdəi; 2) çəvhər (*шуринск.*)

политика politika; sijəsət

политический politiki

полить ov dorə, tihi soxdə

полк polk

полка I raf; qəfəsə; **полка для постели (дерб.)** zux; **полка в нише стены** doqlə

полка II (прополка) əloq (oloq), əloq soxdəi

полкопейки nim kəpiki

полнеть coq birə

полно ambar; pur; pur-puri

полно *предик.* vəssi

полногрудый kələsinə

полнолицый purasifət

полномочие idxijor, idxijori; **иметь полномочие** idxijor birə

полностью 1) səlt; tomom, tomomilə, ə tomomirəvoz; **полностью отдалиться** səlt dur birə; 2) bəhəm; 3) bitəv (bitov); 4) bysbytytyn

полнота 1) coqi, qolini; 2) puri; 3) tomomi, bitəv

ПОЛНОЦЕННЫЙ 1) puraqimət; 2) *перен.* pur

ПОЛНОЧЬ nimaşəv; **ДО ПОЛУНОЧИ** tə nimaşəv

ПОЛНОЩЕКИЙ qolinəqutinə

ПОЛНЫЙ 1) coq, qolin, guşdlı; pur; 2) bitəv (bitov); 3) tomom; <> **ПОЛНЫМИ ПОДОЛАМИ** ətək-ətək; **ПОЛНАЯ ЧАША** pur; firəvoni

ПОЛНЫМ-ПОЛНО pur-puri

ПОЛОВИК zirpoji

ПОЛОВИНА nim, nimə, niməi; niməju

ПОЛОВИНКА nimələ; **ПО ПОЛОВИНКЕ** nimə-nimə

ПОЛОВИНЧАТОСТЬ niməliti

ПОЛОВИНЧАТЫЙ niməlit

ПОЛОВНИК kəmcə

ПОЛОВОДЬЕ sajl

ПОЛОВОЙ 1) çinsijət; 2) xori, xorişi

ПОЛОГ milcəkdon; 2) pərdə; hyçə

ПОЛОЖЕНИЕ 1) vəzijət; qojdə; **НАЙТИ ВЫХОД ИЗ ПОЛОЖЕНИЯ** rəh ofdə; **ПОЛОЖЕНИЕ ДЕЛ** hol-qozijə; 2) hol, holət; 3) nizomnomə; <> **НАХОДЯЩАЯСЯ В ПОЛОЖЕНИИ** vəhdəgior

ПОЛОЖИТЬ norə; vənorə; **ПОЛОЖИТЬ КУВШИН НА ПЛЕЧО** sovurə ə duş vənorə; **ПОЛОЖИ КНИГУ НА СТОЛ** kitobə ə sər stəl bini; **ПОЛОЖИТЬ КОНЕЦ ЧЕМУ-ЛИБО** dəs kəndə, dəs kəşirə, dəs vəgyrdə; **ПОЛОЖИТЬ РЯДОМ** ə ki xyşdə norə, ə jon xyşdə norə; jonoşmiş soxdə; <> **ПОЛОЖИМ, ЧТО...** gujimki (gujim ki)

ПОЛОЖИТЬСЯ bovor, soxdə, bəl boqləmiş soxdə, ərxoin birə; guvonmiş birə

ПОЛОЗ zir kirşə

ПОЛОМАННЫЙ 1) xyrd; 2) *перен.* şykəst; **ПОЛОМАННЫЙ СТУЛ** şykəstə stul

ПОЛОМАТЬ xyrd soxdə

ПОЛОМАТЬСЯ xyrd birə

ПОЛОМКА 1) xyrd; 2) *перен.* şykəsti

ПОЛОМОЕЧНЫЙ xorişur

ПОЛОМОЙКА xorişur (*работница, моющая полы*)

ПОЛОМОЙНЫЙ xorişur

ПОЛОСА 1) riz, zul; xit; mil; **ПОЛОСАМИ** zul-zul; miləmil; 2) *перен.* dəvr, pələsə,

ПОЛОСАТОСТЬ zul-zuli

ПОЛОСАТЫЙ zul-zul; pəl-pəl

ПОЛОСКА 1) riz, zul; **В ПОЛОСКУ** zul-zul; miləmil; 2) **ПОЛОСКА** xit, dilig

ПОЛОСКАНИЕ ov zərəi; **ПОЛОСКАНИЕ В ЧИСТОЙ ВОДЕ** davilo (davlo); **ПОЛОСКАНИЕ РТА, ГОРЛА** qərqərə

ПОЛОСКАТЬ ov zərə; **ПОЛОСКАТЬ РОТ, ГОРЛО** qərqərə soxdə; qərqərə gyrdə

ПОЛОСТЬ 1) buşluq, hərə; 2) qəd; **ПОЛОСТЬ РТА** qəd ləhə; həsmuj ləhə

ПОЛОТЕНЦЕ dəspoku, dəsmol, rujpoku; **ПОЛОТЕНЦЕ ДЛЯ ВЫТИРАНИЯ СТАКАНОВ** pəjləpoku; **ПОЛОТЕНЦЕ ДЛЯ ПОДНЯТИЯ ГОРЯЧЕГО КАЗАНА, КСТРЮЛИ** qəzqufugir

ПОЛОТНО kəton; <> **ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНОЕ ПОЛОТНО** rəh ohuni

ПОЛОТНЯНЫЙ kətoni

ПОЛОТЬ əloq soxdə

ПОЛОУМНЫЙ *шуринск.* kəmtəxdə; **ПОЛОУМНЫЕ СЛОВА** *шуринск.* kəmtəxdəjə gofho

ПОЛПУТИ niməj rəh; **ЧТОБЫ ТЫ ОСТАЛСЯ НА ПОЛПУТИ!** *бран.* ə niməj rəh munəş

ПОЛТИННИК nimmonəti; dəh şohi, dəhşohini

ПОЛТОРА jəki nim; **ПОЛТОРА ГОДА** jə şal nim

ПОЛТОРАСТА sadi pənçoh

ПОЛУБЕЛЫЙ niməsipi

ПОЛУБУМАЖНЫЙ niməiplyqi (*о пряже, ткани*)

ПОЛУГЛУХОЙ niməkar

полугодие nimsali
 полугодичный nimsalai
 полугодовалый nimsala
 полугодовой nimsala
 полуголодный niməgisnə
 полуда qələj
 полуденный pişnəvi
 полуживой niməzində, niməçun
 полукруг niməj cərx
 полульняной niməkətoni
 полумертвый niməmyrdə,
 niməçun, pələmyrd
 полумесяц niməməh
 полумрак toriki, nimətoriki;
 niməzulmoti
 полупальто kutəhə poltun
 полупустыня niməsəhro
 полупьяный niməkəjfly
 полуразрушенный
 niməvacarysdə
 полусвет tovuşi
 полусгоревший niməsuxdə
 полусон xiflät
 полусонный xovoly, niməxovoly
 полутемный nimətoriki
 получать, получить qobul soxdə;
 vəgyrdə; получить письмо ko-
 qozə qobul soxdə; получать удо-
 вольствие ləzət vəgyrdə; həz
 vəgyrdə; kəjf vəgyrdə; dylxoşi
 vəgyrdə
 полушерстяной niməpəşmi
 полущубок kutəhə pusti, kyrki
 полущутка niməzarifat
 полущутя zarafati (zarifati); ə zar-
 rifatirəvoz
 полхлеба niməj nun
 полчаса nimsəhət; на полчаса
 nimsəhətluq

полчище quşun, quşun dıymən
 полный buş
 полынь jovşon
 полыхать əlov gyrdə
 польза fojdə; xəjr, xəjri; mənfiyyət;
 qəzonç; sarf, sarfi; приносить
 пользу fojdə dorə; xəjr ovurdə;
 пропасть без пользы hic birə;
 puc birə
 полюбить 1) xosdə, dısdə doşdə;
 həziz doşdə; xotur xosdə; ə cum
 nışdə; 2) bənd birə; myhbətly
 birə; səvmiş soxdə; 3) dyl dorə;
 kohnə dorə; dyl-kovnə dorə; за-
 ставить кого-либо полюбить се-
 бя ə xuşdə bənd soxdə
 поляк poljək
 поляна tala, savzəgəhi; cəməh,
 cəməngəi, (cəməngəhi); sərcihi;
 поляна в цветах gylcimən
 (gylcəməh)
 помарка loko
 помазанник padşoh; помазанник
 Божий рел. moşijəh
 помаленьку jovoş-jovoş; xyrdə-
 xyrdə; kəmbiş
 помалкивать səs burra, səssyz
 birə; помалкивай! zuhuntyrə
 bur!
 поместить çigə dorə; поместить
 куда-либо dənorə; dorunda; di-
 rovunda
 поместиться doruşdə
 поместье mylk
 помесь qətur
 помесячный məhi; hərməhi
 помет guj (крупного рогатого ско-
 та); diqil; sindil (мелкого рогатого
 скота); zylq (птичий)
 пометить nuşunəly soxdə
 пометка nuşunə; nuşunə soxdəi
 помеха 1) əngəl, əngəli; monih,
 monihi; 2) cətinə ilyşyg; 3) rəhgiri
 (шуринск.); 4) перен. a) şy-
 qəmədord; б) cidor; с помехой

əngəllı, ilyşygly; **без помехи**
əngəlsyz

помеченный nuşunəly

помечтать xəjəl soxdə

помешанный xujgir, dəly, səron;
çingir; **он помешался** urə xuj
gyrdi; **как помешанный** dəly-dəly

помешательство xujgiri

помешать I monih birə

помешать II qəriş soxdə

помешаться dəly birə; səron birə;
əqylju qəriş birə; əqylju əz sər
rafda

помещать çigə dorə; dənorə

помещаться doruşda

помещение 1) binə; 2) xunə (xonə);
помещение суда divonxonə

помещик mylkədor, zimindor

помидор pomodur

помилование bəxşirəi

помиловать 1) bəxşirə; bəxşləmiş
soxdə; 2) əz gynohju giroşda; əz
təxsirju giroşda

помимо 1) bəşqə, çiro; 2) qəjr, qəjri;
помимо него əz u qəjr; 3) sovoi
(səvoi)

помянуть 1) ə jor ovurdə; 2) *пелуг*.
rəhmət xundə

поминки 1) boruxo; boruxodorə,
boruxodorəi; **делать поминки**
boruxo dorə; 2) xəjrot

помирить borışmiş soxdə

помириться borışmiş birə

помнить ə jor gyrdə, ə jor hişda,
furmış nəsoxdə; ə xotur doşda

помногу ambar-ambar

помножать zijod soxdə

помогать 1) kuməki soxdə; 2) *не-*
пен. xəjrə kor soxdə; **помогать**
друг другу kuməkini soxdə;
помогать материально dəsgiri
soxdə

по-моему ə hisobmə

помои murdali, mundali

помолвка qydyşi, qydyşin

помолвленный, помолвленная
1) ədoxly; 2) numkyrdəxund

помолодеть çovon birə, çohil birə

помолчать 1) gof nəsoxdə, lol birə;
sys birə, sys poisda; xomuş birə;
gym birə; **заставить помолчать**
zuhunə bəsdə; 2) *перен.* tob dorə,
votovusda; <> **помолчи!**
zuhuntyrə bur!

помост soku, təxtəbənd

помочиться iş soxdə

помочь kuməki soxdə; <> **помочь**
забыть обиду или горе dyl
vəbərda

помощник kuməkci

помощь 1) kumək, kuməki; 2) dod,
vədodi; 3) *перен.* daldə, ərxə;
ənçom; korguzəri; **просить о по-**
моши kuməki xosda, dod xosda;
найти помощь kuməki ofda;
daldə gyrdə; **звать на помощь** ə
kuməki horoj zərə; voj zərə; **вза-**
имная помощь kuməkini;
ожидать помощи cum dokoşda;
cum vənorə; **оказать помощь** əz
qul gyrdə; **Бог в помощь** Xudo
kumək; Xudo hərməhty; **с чьей-**
либо помощью ə dəsdi; ə
kuməki; **с Божьей помощью** ə
kuməki Xudorəvoz, ə dəsdi
Xudorəvoz; <> **помощь свыше**
vədodi

по-мужски mərdə xunə; **поступать**
по-мужски mərdjəti soxdə

помутиться bulanmiş birə, mundal
birə

помутнение lihəbirə

помутнеть bulanmiş birə; lihə birə,
lihəly birə

помчаться virixda, vidovusda

помысел məhşovo

помыслы fikir

помятый həlbirə; əzmiş

помять 1) voşışirə; 2) həl soxdə;
əzmiş soxdə; qyç soxdə; **сильно**

ПОМЯТЬ (напр., белье) quçə-quç soxdə
ПОМЯТЬСЯ quç birə; **СИЛЬНО ПОМЯТЬСЯ** quçə-quç birə
ПОНАДОБИТЬСЯ gərək birə; **ПОНАДОБИТСЯ** gərək imbu; **ЕСЛИ ПОНАДОБИТСЯ** əgər gərək bisdo
ПОНАПРАСНУ 1) nəhoq, nəhoqi, nəhoq çigə, nəhoqdən, ə nəhoqirəvoz; 2) buş-buş, buş-buşi, buş-buşinə; 3) hinomi
ПОНЕВОЛЕ 1) voigəsyz, corəsyz; 2) ə zurəvoz, nəvoisdə
ПОНЕДЕЛЬНИК dyşobot
ПОНЕМНОГУ 1) kəm-kəm, kəmlə, kəmbiş; 2) jovoş-jovoş; xyrdə-xyrdə
ПОНЕСТИ bərdə, vəbərdə; <> **ПОНЕСТИ НАКАЗАНИЕ** çozə kəşirə
ПОНИЖЕНИЕ ofdorəi; furomorəi, dərə furamorəi
ПОНИЗИТЬ dərə soxdə; kəm soxdə; **ПОНИЗИТЬ ЦЕНУ** uçuz soxdə; poj zərə, əz poj vəngəsə
ПОНИЗИТЬСЯ 1) kəm birə; cyklə birə; 2) furomorə; dərəvo furomorə; ofdorə; **ПОНИЗИТЬСЯ В ЦЕНЕ** xyrd birə; **ЦЕНЫ НА ЭТОТ ТОВАР ПОНИЗИЛИСЬ** qimət əni mol ofdori
ПОНИМАНИЕ varasirəi, 1) fikir, əqyl; fəhm; qonəçəq; 2) varasirəi, ə sər ofdorəi
ПОНИМАТЬ 1) varasirə; ə sər ofdorə; 2) fəhm soxdə, fəhmysdə; əqylju burra; **ЗАСТАВИТЬ ПОНЯТЬ** varasundə
ПОНИМАЮЩИЙ varasirəgor; ə sər ofdorəgor
ПОНИМАЯ varasirə-varasirə
ПОНОЖОВЩИНА kordəvoqundə
ПОНОС şyqəmi; pojəburu
ПОНОСИТЬ перен. xərəb gufdirə
ПОНОШЕННЫЙ kyhnə birə, nimdoşd
ПОНРАВИТЬСЯ ə cum nyşdə; ə xuş omorə; bəgən soxdə, bəgən birə

ПОНУДИТЬ məçbur soxdə
ПОНУКАТЬ təhədi dorə, hyl zərə, biz zərə
ПОНЮХАТЬ buj kəşirə
ПОНЯТИЕ 1) fikir, varasirəi; 2) dan-andəi
ПОНЯТЛИВОСТЬ 1) zihim; 2) fəhm, fəhmğəri, fəhmlyi
ПОНЯТЛИВЫЙ zihimly, fəhmly; xub ə sər ofdorəgor
ПОНЯТНО 1) məhlym; 2) ojdun
ПОНЯТНЫЙ 1) məhlym; 2) ojdun, oşkor; varasirəni
ПОНЯТЬ varasirə; ə sər ofdorə
ПООДАЛЬ jə kəm dur, jə kəm durtə; jə kəm hərəly
ПООДИНОЧКЕ tək-tək; jəki-jəki
ПООЧЕРЁДНО ə nybotəvoz
ПООЩРЕНИЕ həvəsədorə; vərzuşi
ПООЩРЯТЬ həvəsly soxdə; vərzundə
ПОП kəşuş
ПОПАДАНИЕ voxurdəi; ofdorəi
ПОПАДАТЬ voxurdə; **ПОПАДАТЬСЯ НА ГЛАЗА** ə cum rasd omorə;
ПОПАРНО 1) dydy-dydy, dyi-dyi; 2) cyft-cyft, cyftə-cyft; quşə-quşə; 3) toj-toj; **СКЛАДЫВАТЬ ПОПАРНО** toj-toj qəd soxdə, toj-toj çiro soxdə
ПОПАСТЬ 1) voxurdə; zərə; 2) ofdorə; **ПОПАСТЬ В СЕТИ** ə tur ofdorə; ə tələ ofdorə
ПОПАСТЬСЯ 1) rasd omorə; 2) перен. jəxənə ə dəs dorə
ПОПЕРЕК firəhuno; ə firəhuni gyrə
ПО-ПЕРСИДСКИ ə farsi
ПОПЕРХНУТЬСЯ vokufdə; cyp munda
ПОПЕЧЕНИЕ 1) qəjqu; 2) vihdə; **ОСТАВАТЬСЯ НА ЧЬЕМ-ЛИБО ПОПЕЧЕНИИ** ə vihdəju munda
ПОПЕЧИТЕЛЬ qəjqusox; **ПОПЕЧИТЕЛЬ СИНАГОГИ** goboj

попирать voşışirə; ə zir poj voşışirə;
попирать чьи-либо права (перен.)
zirpoji soxdə

поплавок baş dərzəqir

поплатиться çozoj xyşdərə kəşirə,
dərd xyşdərə kəşirə

попозже dirtə

пополам nimə, niməi; ə dy çigə

пополнеть coq birə; ə guşd omorə

пополнить pur soxdə, bitəv soxdə

попона palan; cul

поправить duz soxdə; duzəltmiş
soxdə,

поправка duzi; duzəltmiş
(duzəltmiş, duzəltmiş)

поправленный duzəltmiş
(duzəltmiş, duzəltmiş; **быть по-**
правленным duzəltmiş birə

поправлять duz soxdə, duzəltmiş
soxdə; gynçyndə

поправляться duzəltmiş birə; **по-**
правляться от болезни xub birə;
ə xyşdə diromorə; bobot birə; **он**
постепенно поправляется u
omorə-omorə ədəj xub birə (*о са-*
мочувствии)

попрать voşışirə

по-прежнему əvəliyə xuno

поприще məjdon

попрошайка dilənci; qərəci

попрошайничать diləncii soxdə

попрошайничество diləncii,
qərəcini

попрощаться soqboşi soxdə; **по-**
прощаться при расставании
навсегда или надолго həlölbo
xosdə

попугай tutuquş, tutuquş

популярный 1) məşhur; 2) ojdun,
varasirəni, həsont; 3) əri həmmə

попунктно bəndə-bənd

попустительство kohili

по-пустому с.м. попусту

попусту 1) buş-buş, buş-buşi; buş-
buşinə; **попусту болтать** buş-
buşinə gof soxdə; 2) nəhoq,
nəhoqi, nəhoq çigə; 3) hic

попутно 1) ə urəvoz ə jə çigə; 2)
həlysdı, gərək birəki

попутчик hərməh; həmrəh

попытать sinəmiş soxdə

попытаться çəhd soxdə, hərəkət
soxdə; calaşmış soxdə

попытка çəhd, hərəkət

пора vəxd (vəxt), zomon, zəmunə;
dəvr; vəxdjuni; **до сих пор** tə
imuhoj; **до сих пор на вас висит**
долг ə sər işmu tə imuhoj qərd
vomundi; **с давних пор**
əzzırəvoz; <> **пора! вставай!**
vəxtü! vəxtiz!

поработать kor soxdə

поработитель qul soxdəgor,
zylmdor

поравняться bərəbor birə, tən birə

порадовать şor soxdə

порадоваться şor birə

поражать с.м. поразить

поражаться 1) həjron birə; həjru
birə; təhəcyb munda; 2) (*от удив-*
ления, со страху) qoq birə
munda; mat birə munda

поразительный 1) zurba, zurbə,
zurbo; **поразительная смелость**
zurbəjə çyrhət; 2) təhəcybly

поразить 1) zərə; jaraly soxdə;
dərbədoqun soxdə; 2) həjron
soxdə, həjru soxdə; təhəcyb hişdə

поразиться с.м. поражаться

пораньше zutə; əzsəhəri

порванный para; burra; durra

порвать burra, para soxdə

поредение səjrəki

поредеть sərjək birə

порез burra, çigəj burra; çigəj jara

порицание 1) tәмбиhi, oxmuri; 2) tyhmät

порицать tәмbiñ dorä, tәмbiñ soxdä; tyhmät dorä; oxmuri şändä

поровну 1) bәрәbor (borobor); 2) tән

порог poşnä; konä; **порог двери** poşnäj dər, löv dər; domoj dər; konäj dər; ləhəj qorpu

порода çins; **плохая порода** bədäçins

породистость çinsijät

породистый çinsly

породить zändä, jaratmış soxdä, ә i hylom ovurdä

породнить qohum soxdä

породниться qohum birä

порождать һәsyl ovurdä, zändä; һәмәл soxdä

порожний tihi; buş; **оставаться порожним** buş mündä; **оставлять порожним** buş hişdä

порознь çiro-çiro,

порой bəhzibo; һәрдәнбир; bəhzi vəxd

порок һәjb; **имеющий порок** һәjbly; **обнаружить пороки** һәjbä vokurdä

поросенок vəcəxug; bala xuglä

пороть I qəmcil zərə; kufdä

пороть II 1) tyr-tyr soxdä; 2) (no швам) vorixundä

пороться (no швы) vorixdä

порох barut

пороховой baruti

порочить 1) bijəbur soxdä; bizuj soxdä; 2) bədnım soxdä; numä ә xori zərə; rusvoh soxdä; 3) перен. lokoly soxdä

порочность 1) нәpok; 2) перен. nətəmi

порочный 1) bədnım, lokoly; 2) перен. nətəmi; nəpok

пороша taza vər

порошок 1) tuz; 2) dərnu

порою һәрдән, һәрдәнбир; bəhzi vəxd

порт port

портить хәрәb soxdä; **портить кому-либо настроение** dylxur soxdä, dylgir soxdä; <> **портить кровь** идиом. xunä sijä soxdä

портиться 1) хәрәb birä; zaj birä; ә zaj vədarafdä; 2) təhsirä

портной, портниха dərzi

портняжная dərzixonä

портрет surot (surət); şəkil (şəkyl)

портсигар qob paprusi

портянки pitovi, doloq

порука zomin, zomini

по-русски ә urusi

поручать, поручить qədəqä zərə; tapşyrmiş soxdä

поручение qədəqä; tapşyrq (topşyrq), tapşurmä, tapşyrmiş

поручитель zomin

поручительство zomini; zominijät

поручиться çovəbdor birä; zomin birä

порхать par zərə

порченный хәрәbbirä; pisirä

порыв һәрәrät

порывать burra

порываться çəhd soxdä

порядок 1) ovodu; gynço; **приводить в порядок** ovodu soxdä; ә gynço ovurdä; jerbəjer soxdä; duzəltmiş soxdä; 2) nizom; qojdä, qojdä-qonun; 3) səliqä, səliqä; **в порядке** ә səliqärəvoz; **содержащийся в порядке** səliqəly; 4) çyr; **в таком порядке** i çyr; <> **по порядку** çərgä-çərgä; **в порядке** (в хорошем со-

стоянии) saz; **наводить поря-**
док где-либо dəs gərdundə
порядочность iħdibori; **быть уве-**
ренным в порядочности кого-
либо iħdibor soxdə
порядочно ambar; xəjli
порядочный nomusly; oburly;
быть порядочным oburly birə;
порядочное количество am-
 bar, xəjli
посадить 1) nuşundə (напр., на
 стул); vənüşyndə; 2) vəporə,
 donorə; 3) fudorə (напр., ребенка
 на горшок); 4) koşdə (напр., дере-
 вья)
посадка 1) nyşsdəi; 2) koşdəi; **по-**
садка деревьев dorkoşdə
посапывать fis soxdə
посвященный bələd
посев əkin, koşdəi
поседеть muj sər sipi birə; ə sər don
 ofdorə; **его голова поседела** ə
 sərju don ofdori
поселение kənd, məskən; çigə
 zindəguni
поселить çigə dorə
поселиться çigə gyrdə; muvo
 gyrdə; məskən zərə
посеребранный nyqrədorə
посередине ə miglə; ə minçi, ə
 minçiluqi; ə hərə; **находящийся**
посередине migləi
посетитель omorəgor
посетить, посещать omorə, ə
 sərkaşi omorə; sər kəşirə; dəgmiş
 birə; voxurdə
посещение sərkaşi; təşrif
посеять koşdə
посидеть nyşdə
посиневший gugərmiş
посинеть gugərmiş birə
поскирдно tojə-tojə

ПОСКОЛЬЗНУТЬСЯ cəmysdə; poj
 cəmysdə
ПО-СКОТСКИ груб. ə həjvonirəvoz;
поступать по-скотски груб.
 həjvoni soxdə
посланец ilcin
посланник ilci, ilcin
послать fyrsorə
после bəqdə, pəsdə (деп.); **после**
того əz u bəqdə; **после этого**
 əz i bəqdə (разг. əzimbəqdə)
последить за кем-либо с целью над-
зора ə xəjəl birə
последний əxir; əxiri, pəsini;
 pəskənəki; əxirinçi; **в последнее**
время əxir vəxdho; **последний**
шанс əxirinçi fursat
последовательно pəs-pəsə, pəs-
 pəsə jəki
последовать ə pəsəju rafdə
последствие nətiçə; əqibat; **по-**
следствия этого дела əqibat ən
 i kor
последующий 1) bəqdəinə,
 bəqdəki; pəskənəki; 2) unigə; **по-**
следующие uhonigə; **послед-**
ующая часть pəsə; **в после-**
дующем bəqdəho
последыш pəskənək (последний
 ребенок в семье)
послезавтра pərsəbəh
пословица 1) məsəl; məsələ; mətələ;
 2) gufdirəj bəbəho
послужить qulluq soxdə
послушать guş vokurdə, ə gof
 dənişirə; **послушай** (обращение)
 ə inço dəniş
послушно miti
послушный 1) nərməruj; 1) sokit;
 sərquz; 3) tom; bobi
посмеиваться xəndysdə
посметь çyrhət soxdə
посмеяться xəndə; **любитель по-**
смеяться ambarxənd

посмотреть dənışirə
пособник kuməkci
посол 1) ilci, ilcin; 2) posol
посолить mynyk şəndə, mynyk zərə
посольство (обязанности посланника) ilcii (ilcini)
посох dəsəcu, həso
поспать jə kəm xisirə
поспевание rasirə; voxurdəi (о плодах и овоцах)
поспевать rasirə; voxurdə (о плодах и овоцах)
поспеть I rasirə (əz tovon jəmiş, bəhər)
поспеть II xyşdərə rasundə
поспешить təhədi soxdə
поспешно təhədi, tərə-təhədi
поспешность təhədii
поспешный təhədi
поспорить mərəç gyrdə, hyçət soxdə
посрамленный yzyqərə; **оказаться посрамленным** yzyqərə vədiromorə
посреди ə miglə, ə gəriş, ə hərə
посредник dolol, hərəci
посредничество dəloli; **посредничество в переговорах** hərəcılıq
посредственно 1) bobot; jə bobot; 2) miglə (оценка знаний)
посредственный bobot, mijonə
посредством ə dəsdi
поссорившийся qəhri; qəhribirəqor
поссорить qəhri soxdə
поссориться qəhri birə
пост I рел. təhənit; **соблюдать пост** рел. təhənit gyrdə
пост II vəzifə
поставить norə, vənorə

поставщик ovurdəgor
постановить qəror norə, qəror vəgyrdə, qəror vədəşəndə
постановка quruluş
постановление qəror; **по этому постановлению** ə i qəror giro; **принять постановление** qəror qobul soxdə; qəror vəgyrdə
постараться çəhd soxdə
постареть 1) (о вещах) kyhnə birə; 2) (о человеке) a) pir birə; б) əz dəs-poj ofdorə
постарше kələtə
постатейно bənd-bənd
постелить dəşəndə
постель 1) lyhyf-dyşəg; 2) (дерб.) hələv-boluş; 3) çigə; **постелить постель** çigə dəşəndə; **прибрать постель** çigərə vəcirə
постепенно 1) omorə-omorə; **постепенно станет хорошо** omorə-omorə xub imbu; 2) jovoş-jovoş; xyrdə-xyrdə; 3) kəmbiş
постигать 1) varasirə; 2) dycor birə; **его постигло горе** u ə bolo dycor biri
поститься рел. təhənit gyrdə
постничать рел. təhənit gyrdə
постный 1) guşdsyz; ryqənsyz; 2) jovon; **постное мясо** jovonə guşd; 3) рел. təhənit; **постный день** ruiz təhənit
посторониться rəh dorə; xyşdərə ə qiroq kəşirə
посторонние yzgəho
посторонний 1) kəs; yzgə; jod; bigonə; 2) qiroq; **он посторонний человек** u qiroqə odomini; <> **посторонний человек** mərdym
постоялый: **постоялый двор** kərvonsurə
постоянно həmişə
постоять poisdə

пострадавший zarali dirəgor;
zaral kəşirəgor

постранично vərəq-bə-vərəq

постригать cirə, mujə cirə, mujə
kutəh soxdə

построение 1) vokurdəi; **построе-**
ние социализма sotsializmə
vokurdəi; 2) quruluş (*напр., рисун-*
ка, фразы)

построить vokurdə; **построить**
дом xunə vokurdə; **быть по-**
строенным vokurdə omorə;
qurmış birə

постройка 1) binə; 2) vokurdəi

поступать 1) omorə; **вчера по-**
ступила одна бумага di jə
koqoz omori; 2) soxdə; **я так по-**
ступаю mə həci soxdənyum; 3)
darafdə; **поступить на работу** ə
kor darafdə; 4) hərəkət soxdə; **ты**
поступил правильно ty dyzə
hərəkət soxdəj

поступление omorəi; gəlir

поступок 1) hərəkət, hərəkəti; **дет-**
ский поступок hərəkət həili; 2)
rafdor; 3) həməi; **дурной посту-**
пок bədə həməi; bədhəməi

поступь lyng

постучать 1) kufdə; 2) səs soxdə

постыдить 1) obur dorə; utanmış
soxdə; həjb dorə; həjo dorə; şər-
məndə soxdə; 2) həlov soxdə (həl-
hov soxdə)

постыдиться 1) həjb omorə; həjb
kəşirə; həjo kəşirə; həjb-hor
omorə; 2) utanmış birə, utanmışi
kəşirə; 3) şərməndə birə; 4) *перен.*
хəçələti kəşirə; 5) həlov birə (həl-
hov birə); **постыдись!** həl-hov
gərdoş!; utanmış-həlhov gərdoş!

постыдность bijoburi; həjbi;
rusvohi

постыдный həjb, həjbly; rusvoh

посуда qob; **фарфоровая посуда**
qob cini; **разная посуда** qob-
qıçoq

посудник, посудница qobşur

посудомоечный qobşuri

посылать fyrsorə

посыпать tili soxdə; səpələmiş
soxdə

посягательство qəsd

посягать 1) cum dokurdə, cum
vənorə; cum munda; 2) təməh
soxdə; qəsd soxdə, ə qəsd poisdə;
dəs duraz soxdə

ПОТ əraq; **быть весь в поту** ə qəd
əraq dəbirə; **в поту** əraqly-əraqly

потайной surly; **потайное место**
a) surlyjə çigə; б) *перен.* juvo;
daldə

потакать 1) ruj dorə; 2) quduz
soxdə (*чым-либо* капризам, ша-
lostям и т.п.)

потаскуха jovo

потасовка dədi-dədi, dədi-vəni;
vurhəvur

поташ pataş

потворствовать 1) ruj dorə; 2)
quduz soxdə; 3) rəh dorə

потемки toriki; zulmoti; qərənluq

потемнеть torik birə, tor birə; **по-**
темнеть в глазах cum tor birə

потение əraqsoxdəi

потепление gərm birəi

потеплеть gərm birəi

потереть sovsudə

потереться syrtmiş birə

потерпевший zaralidirəgor

потерпеть votovusdə, tob dorə,
dovom dorə, sabur soxdə; **потер-**
петь поражение bəsqun xurdə

потертый 1) syrt; 2) kyhnə; **быть**
потертым syrt birə, syrtmiş birə;
kyhnə birə; **сильно потертый**
syrtə-syrt

потеря 1) vir; virsoxdəi; 2) tələf; <>
потеря рассудка sərsəni

потерявший virbirə; virsoxdə; **по-**
теревший рассудок sərsən; **по-**
теревший надежду nəimid

потерять vir soxdə
потеряться vir birə
потеть ərəq soxdə
потешаться 1) ə dəs dəşəndə; 2) məsqərə soxdə
потешный xəndəi, məzəli
потихонечку jovoş-jovoş; ə xəvləti
потихоньку jovoş-jovoş; ə xəvləti
потный ərəqly; ərəqly-ərəqly
поток sajl; lilov; şəx : **речной поток** şəx nikəre; **бурный поток воды** şəx-şəx; <> **пусть тебя поток воды унесет** *бран.* sajlav bəro tygə
потолок 1) bun; 2) (махачкал.) sərqovi
потолстеть qolin birə, çoq birə
потом 1) bəqdə; bəqdəho; 2) pəsde (*дерб.*)
потомки ovlodho; bijovho
потомок fərzənd; xələf; nəsl
потомство 1) nəsil (nəsl); 2) nəvə-nişrə; fərzənd; 3) *перен.* tum; **дурное потомство** bədə ovlodho
потому ə u giro, əri əny, ə u xotur, cynki; **потому что** cynki
потоп 1) sajl, sajlav; 2) *рел.* dufun (tufon, tufun); **всемирный потоп** tufon Nyvəh
потопить qərq soxdə, batmiş soxdə
потратить xərc soxdə
потратиться *по какому-либо случаю* xərc kəşirə
потраченный xərcbirə
потребность 1) hədijoc, ihdijoci; mihtoç, mihtoçi; 2) həçət; **испытывать потребность в ком-либо, в чем-либо** mihtoç birə; **чувство острой потребности в ком-либо, в чем-либо** tamaruzi
потребовать tolob soxdə
потрескавшийся cata-cat
потрескаться tirakundə; tirakysdə

потрескивать 1) cat birə; 2) dəng soxdə
потроха 1) şyqəmbə; həfdhərysi; 2) icolət
потрошить vətirakundə
потрудиться zəhmət kəşirə; səhər kəşirə
потрясать şovundə; çumundə
потупить *взор* cumə ə xori dəşəndə
потускнеть tor birə
потусторонний *мир* u hylom
потухать kyşdə
потухнуть kyşdə omorə
потушенный kyşdəomorə
потушить (*огонь, свет*) kyşdə; **быть потушенным** kyşdə omorə
потчевать qinoq soxdə
потянуть kəşirə; **потянуть вверх** vəkəşirə; **потянуть вниз** fukəşirə
поужинать ci şəvirə xurdə
поумнеть əqylmənd birə, əqylly birə; **поумнеть** əqylju ə sərju omorə
поутру səbəh-səbəh
поучать ugud dorə; dəhno dorə; nəsihət dorə
поучение nəsihət, ugud, ugud-nəsihət; dəhno
поучительный nəsihəti
похвала təhərif; təhərif; **они достойны похвалы** uho lohiqyt ə təhərif
похвалить təhərif dorə
похвалиться lovqoi soxdə
похвальба təhərif; lovqoi
похвальный təhərif, təhərifly; **похвальный лист, похвальная грамота** təhərifnomə
похвастать lovqoi soxdə
похвастаться lovqoi soxdə

похититель dyzd, parundəgor

похищать 1) dyzdirə; parundə; 2) virixundə, viruxundə

похищение dyzdi

походить (на кого-либо, на что-либо) uxşəş zərə, uxşəş birə

походка rəhrafda, rəhrafdei; lyng

походный rəhluqi

похожий 1) uxşəş; bənzər; **быть похожим** uxşəş birə, uxşəş zərə; bənzər birə; **делать похожим** uxşəş soxdə, bənzər soxdə; **он похож на обезьяну** u ə məjmu uxşəşi; 2) xumunə, sujzərə

похолодать xiniki birə

похоронить qovrə soxdə, səxd soxdə, kovut soxdə; mitohəjim soxdə; **быть похороненным** qovrə birə

похороны mitohəjim; qovrə soxdə; **день похорон** ruz mitohəjim; <> **место для совершения обрядов при похоронах** hivro qədiş

по-хорошему ə xoşirəvoz

похорошеть xub birə, qəşənk birə; gygcəg birə; gyzəl birə

похотливость cumşuri

похотливый cumşur

похудеть ləqər birə; azmiş birə; sinixmiş birə

поцарапать qəlpə bərdə

поцеловать moc soxdə, buşə vəgyrdə; **дать поцеловать себя** buşə dorə

поцелуй moc, buşə; **получить поцелуй** buşə vəgyrdə

по-цыгански qərəcini

почва xok, zimi

почвенный xoki, zimiji

почвовед xokşunas

почвоведение xokşunasi

по-человечески ə odomijətirəvoz, ə insonjətirəvoz; insoni

почём ə cənd

почему ərcy, əri cy; əz tovun cy, əz cy tovun; ə səribəti cy

почему-то cyigə, əri cyigə

почерк xət; dəsxət; nyvysdəi; **нечеткий почерк** nəxundəni

по-черкесски ə cərkəzi

почернеть sijəh birə

почет hyrmət; **почести** sərzərəi

почетный hyrmətly; odly-sonly; **почетное место в комнате** (перен.) zəvəri sər

почин syfdə

починить 1) qyc soxdə; 2) pəly vənərə; pəly-pinə soxdə

починка qyc soxdəi; pəlu soxdəi

почистить təmiz soxdə

почитание hyrməti; hyrmət gyrdəi

почитатель pərəs; **почитатель огня** ataşpərəs

почитать I jə kəm xundə

почитать II hyrmət soxdə; **почтить приходом** təşrif ovurdə

почка anat. duqu

почта poct, poctxonə

почтальон poctaljon; koqozbərdəgor

почтение hyrmət

почтенный hyrmətly; odly-sonly

почти məşələn, kəm mündi..., mibu gufdirə ki; <> **почти даром** ə qimət ov

почтительный 1) hyrmətly; 2) xoturxoh

почтовый pocti; **почтовое учреждение** poctxonə; **почтовая станция** sapar xonə

почувствовать hiss soxdə; **почувствовать ужас** bim vəgyrdə, bim şişirə

почудиться ə pyşoj cum omorə

пошатнуть lərzundə; şovundə
пошивка duxdə, tikiş
пошлина boç; gymryk
пошлость 1) obursyzi; 2) kubuti; 3) *перен.* şiti
пошлый 1) obursyz; 2) *перен.* şit;
пошлый человек şitə ədomi
пошляк 1) obursyz; 2) şitə ədomi
пошутчно jəki-jəki; tək-tək; donə-donə
пошутить zərifat soxdə
пощада 1) omon; **не давайте пощады врагам** omon mādī dyşmənhorə; 2) rəhm
поощадить rəhm bərdə
пощечина 1) sillə; **дать пощечину** sillə zərə; 2) şəpoloq
поэзия 1) şohiri; 2) şiro, şiroho
поэма poema
поэт şohir
поэтно mətəbə-mətəbə
поэтапно pillə-pillə
поэтика şohiri
поэтический şohiri; **поэтическое искусство** sənihət şohiri; **поэтическое творчество** şohiri, şohirijəti
поэтический gyzəl, zərif, gəşəng
поэтому əri ənu; unə giro (unə-gyrə); ə i giro; ə i xotur
поющий xundəgor
появиться 1) omorə; vədiromorə; ə məjdu omorə; **появиться на поверхности** ə ruj vədiromorə; 2) həməl omorə; **появиться на свет** həməl omorə; həsyl omorə; (*о людях*) əz dədəj birə; zəndə omorə; 3) vədi birə; gyrykmiş birə; **подобная книга на татском языке не появлялась до настоящего времени** əz u kitob ə zuhun tati gyrykmiş nə biri tə imuhøj; 3) pejdə birə

появление omorə; vədiromorə; ə məjdu omorə; **появление на свет** а) həsyli, həsyl omorə; б) (*о людях*) əz dədəj birə; <> **появление чего-либо нового** dəğişugi

появляться см. **появиться**

пояс qəiş; kəmə, kəmərbəs kəmərbənd; kişdi, kişdibənd; **пояс из кожи** qəiş; **надевать пояс** qəiş bəsdə; kişdi bəsdə; **ниже пояса** əz kişdibənd dərə

поясной qəiş; **поясная повязка для брюк** ruştəj şovol

пояснение varasundə

поясница bəl, kəmə

пояснять varasundə, ə sər vəngəsə; ojdun soxdə

превратно jəhəlmiş, qələt

прабабушка kələ kələdədəj; kələ dədəjxolu

правда 1) duz, duzi; rasd, rasdi; 2) həq, həqiqi, həqiqət; **говорить правду** duzirə gufdirə, rasdirə gufdirə; **по правде говоря** rasdər rasd, əz rasdəkiş

правдивость 1) duzi, duzguni, duzgunluq; 2) rasdi, rasdəki

правдивый rasd, duz, duzgun, sədyq, dyrysd; **правдивое слово** rasdə gol

правдолюбец rasdixoh

правдоподобный 1) rasdkimi, rasdkimisi; rasdə xuno; ə rasdi uxşəş; 2) əqylburrani

праведник syqd (sədiq, sədyq, sydq)

правило 1) qojdə, qojdə-qonun; 2) *грам.* vərđyşi; **правило правописания** vərđyşi duz nyvysdəi

правильно 1) rasd, əz rasdəkiş; 2) duz, duzgun, dyrysd; 3) gərcək; **правильно расставлять** duz porə; <> **правильно и делаю!** (*удиом.*) əz dəsme voromori!

правильность 1) rasdi; duzi, duzguni, duzgunluq; dyrysd; 2) xosi

правильный duz; duzgun; dyrysd; sərrasd; xos

правитель hykymdor; **быть правителем** hykymdori soxdə

правительственный hykyməti; **правительственные органы** organhoj hykyməti; **<> правительственное учреждение** (yctm.) divon, divonxonə

правительство hykymət

править 1) duzəltmiş soxdə; 2) idorə soxdə; sərbərəhi soxdə; sərvori soxdə; 2) (автомобилем, трамваем и т.н.) həj soxdə

правка duzəltmiş (duzəltmiş, duzətmishi)

правнук, правнучка nişrə; **внуки и правнуки** nəvə-nişrə

право I həq; ixdiyor, ixdiyori; **иметь право** ixdiyor birə; **не имеет права** ixdiyor işmu nist; **кто вам дал такое право?** işmurə ki ixdiyor dori?; **лишенный прав** biixtiyor

право II duzi, rasdi, həqiqəti

правонарушитель qonunə puzmişsoxdəgor

правописание duz nyvysdəi, xə nyvysdəi; **правило правописания** vərдыşi duz nyvysdəi

правота rasdi, həqiqəti

правый I 1) taraf rasdi; 2) rasdi; **правая нога** poj rasdi; **правый столбец** rasdi şutunlə

правый II 1) rasdi; 2) duz; həqlı; 3) syqd (sədiq, sədyq, sydq)

прадед bəbəj kələbəbə

празднество 1) mihidi; 2) şori; **дом празднеств** şorixunə

праздник mihid; **канун праздника** məhləməj mihid

праздничный mihidi

праздно buş-buş, buş-buşi; korsyz-borsyz; **праздно шататься** bikor gəşdə; asudə gəşdə

праздность ovorəi

праздношатающийся 1) ovorə; 2) buşgəşdəgor

праздный ovorə, buş, məhənosyz

практика təcrybə

праправнук, праправнучка xidir

прах xok; **в пух и прах** tari-mar; **разнести в пух и прах** tari-mar soxdə

прачечная 1) çomoşurxonə; 2) paltar şuşdəniho çigə

прачка paltarşur; çomoşur

пребывание birəi; vəbirəi; ofdəi; mundəi, domundəi; poisdəi; **пребывание живым и здоровым** soqi-salamati

пребывать 1) mundə, domundə; 2) birə, vəbirə; 3) poisdə

превозносить 1) vəgir soxdə; vəgirly soxdə; 2) **перен.** quduz soxdə

превозноситься 1) vəgirly birə; 2) **перен.** quduz birə, qudurmiş birə

превосходить ystyn birə, zəvərtə birə

превосходный lap xub; əçəb

превосходящий ystyn

превратить carundə; **превратить в ничто** ə hic-puci vədəşəndə

превратиться carysdə; **превратиться в щепку** ə cyp carysdə

превратность jəhəlmishi; **превратности судьбы** qodo-bolə

превращать carundə

превращение carundəi, carysdəi

превышать əz hədd zəvər birə; ystyn birə

превышающий ystyn

прегораживающий burragor

преграда 1) capar; 2) əngəli, monihi

преградить vədəburra; pyşojurə gyardə; **преградить дорогу кому-либо** (с целью задержания,

ограбления и т.п.) pyşogiri gırdə; pyşoj rəhə vədəburra	знаменование! i cy hələməti! (в основном, о неприятном)
предавать odomi furuxdə; xohini soxdə; предавать проклятию ко-го-либо qərquş soxdə, qərquşi soxdə	предисловие pyşojgofı; sərgofı; mətələ
предаваться birə; soxdə; преда-ваться пьянству sərxuşi soxdə	предки 1) bəbəho, kələtəho; 2) ata-bobo; унаследованный от пред-ков əz ata-bobo mündi; 3) mədər-pədər (mədər-pidər)
преданность 1) syqdi (səduqi, sodiqi); 2) bofo (в любви и в друж-бе)	предлагать təklif soxdə
преданный 1) sodiq, syqd; быть преданным sodiq birə; оста-ваться, остаться преданным sodiq munda; 2) bofoly	предлог 1) volnə; искать предлог volnə gəşdə; найти предлог volnə ofdə; 2) byxty; 3) dəstəvuç
предатель 1) xohin, xojonətkor; 2) odomifurux; 3) cuqul, xəbərbər	предложение I грам. cımlə
предательски ə xohinirəvoz	предложение II məsləhət; təklif; сделать предложение təklif soxdə
предательство 1) xohini, xohinjəti; xojonət; 2) cuquli, xəbərbəri	предложить təklif soxdə; məsləhət norə
предать 1) ə dəs dorə; 2) xoini soxdə, şypərdə, xəbərbəri soxdə; mixeləti soxdə; предать забве-нию furmiş soxdə, əz jor vədəşəndə	предместье qıroq şəhər
предварительно əz əvəl	предмет ci; <> предмет желаний mirod; предмет, хранимый в память о ком-либо, о чем-либо jədigor
предварительный syfdəi; əvəli	преднамеренно qəsdən, ə qəsdəki, ə qəsdəvoz, ə qərazəvoz, ə qəsd-qərazəvoz; danyisdə-danyisdə
предвестие hələmət, nuşunə	предок kələtə
предвестник xəbər ovurdəgor	предопределение qismət; qozijə-qədər
предвещать əz əvəl xəbər dorə, pyşo-pyşoki xəbər dorə	предоставить dorə, ovurdə; пре-доставить возможность minkin dorə; предоставить удовольст-вие səfo ovurdə
предводитель rəhbər, sərbərəh; sərkələ; sərpuş	предостерегать pyşojurə gırdə, xəbərdər soxdə
предводительство rəhbəri, rəhbərluq, sərbərəhi	предостережение xəbərdorə, xəbərdorəi
предвыборный pyşoj vixdəiho	предосторожность hitijoti
предел əxir; hədd; sərhəd; за преде-лами buru; за пределами гра-ницы əz sərhəd buru; <> предел счета qədər-qijos; не было пре-дела этим разговорам i gəfə-gəfhorə qədər-qijos nəbu	предосудительный qinəmiş
предельный əxiri, əxiri vəxd	предотвратить pyşojurə gırdə; pyşojurə vəgyrdə
предзнаменование hələmət, hələməti; это что за пред-	предполагать, предположить 1) norə; 2) gumon soxdə, fərzirə; <> предположим, что binim ki
	предположение 1) gumon; 2) xəjol

предположительно təxminən, əqyljonə

предпосылка əvəli şərt

предприимчивость korguzəri; boçəruqi

предприимчивый korguzərly; korkyn; boçəruqlı

предпринимать soxdə; sər gyrdə,

предприниматель səhibkor

предпринимательство səhibkori

председатель sərnyş; sərpuş

председательство sərnyşi

председательствовать sərnyşi soxdə

предсказать təhbur soxdə, novijəti soxdə

представитель vəkil

представительный vədily; bujly

представительство vəkili

представить на обозрение ə hərə norə

представление 1) təmoşə, tomoşə; 2) vozi (театральное)

представлять vəkili soxdə; **пред-
ставлять на сцене** vozirə, vozi
soxdə; **представлять себе** ə fikir
ovurdə; ə xəjəl ovurdə; ə pyşoj
cum ovurdə; <> **представь** bini
ki; **представь себе** bini ki əri ty;
həci dan ki

представляться 1) num kəşirə; 2) omorə

предстоящий bijovho; **предстоя-
щие дни** bijovho ruzho

предубеждение jəhəlmişə fikir

предугадать təhbur soxdə; dyljurə
xəbər birə

предупреждать xəbərdor soxdə;
pyşojurə gyrdə

предупреждение 1) pyşogiri; 2)
xəbərdorə, xəbərdorəi; **без преду-
преждения** bixəbər

предусматривать ə fikir vəqyrdə

предусмотрительность hitijoti

предчувствие ə dyl dokufdə

предчувствовать dyljurə xəbər
birə; ə dyl dokufdə

предшествовать pyşoki birə

предыдущий 1) əvəli, ən əvəlki; 2)
pyşoki, pyşokinə; 3) giroşdə

преемник 1) voris; **не имеющий**
преемника bivoris; 2) xələf

прежде 1) əvəl; əvəlho; 2) pyşoki,
pyşo-pyşoki; **прежде всего** ən
əvəl

преждевременный əz vəxt pyşo

прежний 1) əvəli, pyşoki; 2) buho;
kəcmiş; **прежние времена**
əvəlho; **прежние времена и со-
временность** əvəlho və izmu

президент prezident

президиум prezidium

презирать nifrət soxdə; tufi-nəhləti
soxdə

презрение nifrət

преисподняя çəhəndəm

преклонение suçdəbəri

преклонить sərə ə poj ovurdə,
sərquz, gərdən qir

преклонный pir, salgiroşdə; **пре-
клонный возраст** ohili

преклоняться suçdə bərdə

прекословить gof vogordundə

прекрасный 1) xub, xub-xub, lap
xub; 2) rac, əntiqə; 3) *перен.*
kovtər, kovutər; **прекрасные гла-
за** kovtərə cumho (о любимых,
беспорочных глазах)

прекратить 1) burra; 2) pojundə;
прекратить отношения hərərə
burra; **я прекращу с тобой все
отношения** ə tyrəvoz hərərə
imburrum; **прекращать посеще-
ния** poje burra

прелестный gyzəl

прелесть gyzəli, raci
преломиться xyrđ birə
прельщать həjron birə, əz rəh
vədəşəndə
прельщаться təməh soxdə
прелюбодействовать zunəi
soxdə
прелюбодействующий zunə
(zuno)
пренебрежение ə hisob nəgyrdəi
прения bəhs
преобладание zijodi
преобладающий ystyn
преобразования dəgişugi
преобразовать 1) carundə; 2) əz
kykju dəgiş soxdə
преподавание nubodorə
преподаватель 1) məhlym;
nubodorəgor; vomuxdəgor
преподавать 1) nubo dorə; 2)
məhlymi soxdə; 3) vomuxundə
преподношение bəxys
препроводить fyrsorə
препятствие 1) ilyşyg; xəndəq; 2)
monih, monihi; əngəl, əngəli;
rəhgiri (*иурииск.*); **сопряженный**
с препятствиями ilyşygly;
əngəfly
препятствовать 1) monih birə; 2)
(*иурииск.*) rəhə gyrdə; rəhgiri
soxdə
препятствующий monih; rəhgir
(*иурииск.*)
прервать, прерывать burra; **пре-**
рвать на полуслове hərəj gofə
burra
пререкание 1) gof-gofi; 2) bəhs;
buqozçirmişi (*до хрипоты*)
прерывающий burragor
прерывистый xyrđə-xyrdə, hərə-
hərə
пресекать pyşojurə gyrdə, kykjurə
kəndə

пресладкий şip-şirin
преследование ə pəsəju vi-
dovusdəi; əz daldə dənişirə; gydmış
soxdəi
преследовать ə pəsəju vidovusdə;
əz daldə dənişirə; gydmış soxdə
пресловутый bədnım
пресмыкающийся 300л
sərşuqəmi
пресность mynyksyzi, şiti
пресный mynyksyz, şit
пресс məngənə
пресса press
представиться monuho birə
престиж hyrmət; nufuz; obur
престол təxt; toç-təxt; **сесть на**
престол ə təxt nysdə; **лишиться**
престола əz təxt ofdorə
преступление 1) xəto; xətokori; 2)
çinojət; çinojətkori, çinojət-
soxdəgori; 3) qətli
преступник 1) xətokor; 2) çinojət-
kór, çinojətsoxdəgor; 3) qətli
преступный 1) xətoi; 2) çinojəti
претворять ə çigə ovurdə, həməl
soxdə
претворяться ə sər omorə; ə çigə
omorə
претить dyl nəsvəgyrdə
преувеличивать 1) lap zijod
soxdə, ambar soxdə, kələ soxdə; 2)
vamasundə
преувеличиваться lap zijod birə,
ambar birə, kələ birə; 2) vamasirə
преходящий həlym-hovolim
при *предл.* 1) ə; **при помощи кого-**
либо ə dəşdi; **при смерти** ə
holət myrdəi; 2) ə jon, ə ki; **при**
клубе был открыт драмтеатр
ə jon klub vokurdə omo dramteatr
прибавить zijod soxdə
прибавиться zijod birə
прибавка sərzijodi

прибавление zijodi
прибавлять zijod soxdə; ə sərju omorə
прибавляться zijod birə
прибегать vidovusdə omorə
прибивать, прибить zərə; mix zərə; **прибивать доску** təxtərə zərə
прибирать 1) vəcirə; 2) çaru zərə, rufdə; 3) vəgyrdə
прибираться rufdə
приближать nəznik soxdə; jonoşmiş soxdə
приближаться 1) nəznik birə; nəznik omorə; jonoşmiş birə; 2) *дерб.* kynd omorə
приблизительно 1) dərə-zəvər; 2) təxminən; gyzəjəri; 3) nəznik, ə nəzniki; 4) əqyljonə
приблизительный əqyljonə
приблизить 1) nəznik soxdə; **приблизить кого или что к кому или к чему** jonoşmiş soxdə; 2) *дерб.* kynd soxdə
прибой ləpəhoj dərjoh
прибрежный qiroqi
прибывать omorə
прибыль 1) omorəji; gəlir; 2) mənfihət, qəzonç (*превышение дохода над затратами*); **получать прибыль** qəzonç soxdə; **извлекающий прибыль** mənfihətdor
прибыльность fojdəlyi; xəjrlyi; qəzonçlyi
прибыльный xəjrly; fojdəly; mənfihətly, qəzonçly
прибытие omorəji
прибыть omorə; **прибыть для встречи** ə pyşorəhi omorə; **прибыть ко времени** xyşdərə rasundə
привезти ovurdə
привередливость nəhsi; mizmizi; nazsoxi

привередливый miz-miz; mizmizi; nazsox
приверженец tarafdor
приверженность tarafdori
привести 1) soxdə; 2) ovurdə; **привести в негодность** xərab soxdə; **зай** soxdə; **привести в порядок** jərbəjer soxdə; **дузəltmiş** soxdə; **привести в чувство** ə xyşdə ovurdə; xəbər soxdə
привет şolum
приветливо xoş; mehribon, ə mihribonirəvoz; ə xəndəgyliərəvoz
приветливость mehriboni; xəndəgyli, xəndəruji; hyrmətcini
приветливый xoş, xoşəşifət; mehribon, şirinə zuhun; xəndəgyli, xəndəruji; **становиться приветливым** mehribon birə; mehriboni soxdə; **приветливое отношение** mehriboni
приветственный şolumi; **приветственное послание** koqoz şolumi
приветствие 1) şolum, şolumi; **еврейское приветствие в субботний день** şobot şolum; **направить приветствие** şolum fyrsorə; **обменяться приветствиями** xoş-bəş soxdə; 2) təbrik
приветствовать şolumi dorə; təbrik soxdə; **приветствовать гостя** xoşomori soxdə
прививать 1) qələm zərə, qələm soxdə; çələq soxdə; 2) dərzə zərə
прививка (растений) çələq; pəjvənd; qələm, qələmsoxdəi; **производить прививку (окулировку) дереву** dərə çələq soxdə
привидение xəjol
привить см. прививать
привиться 1) dərzə zərə gyrdə; 2) qələm zərə gyrdə
привкус dod
привлекательность xunşirini; gygcəgi

привлекательный 1) xoşomorəni; **его лицо было очень привлека- тельным** sifətly ambar xoşomorəni bu; 2) xunşirin; 3) jaraşuq; **привлекательная внеш- ность** gygəgi, xunşirini

привлекать kəşirə; çəlb soxdə; **привлечь на свою сторону** ə taraf xyşdə kəşirə

привлечение çəlb

привод ovurdə

приводить ovurdə; **приводить в порядок** jərbəjer soxdə; **duzəltmiş birə, duzəltmiş soxdə**

привоз ovurdə

привозить ovurdə

привозка ovurdə

привольно firəh, firəhu

привратник qopuci

привыкание xutəbirə

привыкать xutə birə; vərдыş birə, hədət soxdə

привыкший vərдыş; xutəbirə

привычка 1) xutə, xutəbirə; 2) vərдыşi, hədət; **у него была такая привычка** hədət ənu həci biri; 3) şivə, qojdə; **отрицательные при- вычки** xoşnəomorəniyə vərдыşihə

привычный 1) vərдыş; xutəbirə; hədəti

привязанность 1) nəznik birə; 2) vojgə, həvəs; 3) myhbət; **относя- щийся с привязанностью** myhbətly; **почувствовать привя- занность** myhbətly birə

привязать, привязывать bəsdə, boqləmiş soxdə; **привязать ре- мешки** dəsband soxdə; **привя- зать ребенка к колыбели с це- лью безопасности** həilə dəsband soxdə

привязаться, привязываться 1) bəsdə omorə; 2) xutə birə

пригибать quz soxdə

пригибаться quz birə; <> **приги- баться на одну ногу** ləng şəndə

приглаженный hovomər, homor

приглаживание homor soxdə; hovomər soxdə

приглаживать hovomər soxdə, homor soxdə

приглашать 1) horoj zərə; *дерб.* ogol zərə; **пригласи его** horoj zə urə; *дерб.* ogol zə urə; 2) təklif soxdə

приглашение 1) horojzərə; 2) *дерб.* ogolzərə; 3) təklifi, təklif soxdə

приглядывать 1) muqəjət birə; 2) əz daldə dənışirə

пригнуть quz soxdə; qəd soxdə

приговор hykm, hykym; **согласно приговору** ə hykym giro; **выно- сить, вынести приговор** hykym dorə, hykym norə

приговорить 1) kor burra; 2) hykym dorə, hykym norə

пригодиться gərək birə; **приго- дится** gərək imbu

пригодность sarfi; fərlyi; gərəki

пригодный 1) sarfi; həməlomorəni; fərly; 2) gərəki; gərəkini

приголубить səvmiş soxdə; həziz doşdə; timor soxdə

пригорать suxdə

пригород qiroq şəhəri, qəsəbə

пригорок tərə

пригоршня myşd, jə myşd

приготовить həzyr soxdə

приготовиться к чему-либо 1) həzyr birə; 2) tədəryki soxdə; **при- готовься к чему-либо** a) həzyr boş; б) tədərykirə viniş

приготовление 1) həzyri, həzyrluq; 2) tədəryk, tədəryki (*при подготовке к какому-либо делу*)

пригрозить tərsundə, bulə dorə

пригубить jəkəm hənçirə, əz sərju hənçirə; xyp zərə

придавать, придать 1) dorə; **придавать красоту** jaraşuq dorə; **придавать силу** quvot dorə; quvotly soxdə; 2) zijod soxdə

приданое çihiz; çihizluq; **с приданным** çihizly

придаток zijodi; **в придачу** sərystəlik

придача zijodi, zijod soxdəi; **без придачи** sərəsər

придающий dorəgor; **придающий силу** quvotdorəgor

придвинуть jonoşmiş soxdə

придворный qulluqci hərəmxunəi

приделка (о материи, об одежде) çələq,

придержаться gyrdə; doşdə, pəhəny soxdə; fudorə

придираться həlovo birə, sataş birə, vohnə gəşdə

придирчивый vohnə gəşdəgor; muzi

придумать ofdə, fikir soxdə ofdə

придурковатый 1) giçbəsar; sərsoq; 2) шурунск. kəmtəxdə

приезд omorəji; **приезд кого-либо** təşrif

приезжать omorə

приезжий 1) omorə; 2) gəlmə, qərib

прием I vəgyrdəi, qobul, qobul soxdəi; **прием гостей** mihmunı, qinoqi; <> **оказать дружелюбный прием** mehriboni soxdə, sifət burbundə

прием II fənd, təhər

приемлемый sarf; əqylburrani; həməl omorəni

приемная vitoq qobuli (о помещении); **приемная дочь** duxdəri; **приемный сын** kuki

приемыш 1) kuki; 2) ə kuki vəgyrdə; ə duxdəri vəgyrdə

приехать omorə

прижать şişirə

призадумываться fikir kəşirə, ə fikir rafdə

призвание 1) həvəs, vojqə; 2) qərd, məjl

призвать horoj zərə; <> **призови его к порядку** ləhəj ənurə zən

признавать şinoxdə; ə gərdə vəgyrdə

признаваться в чем-либо ə gərdə vəgyrdə; <> **не признаваться** həşo zərə

признак nuşunə; **признак, предвещающий что-либо** (в суеверных представлениях) hələmət

признание ə gərdə vəgyrdəi; **добейся его признания** urə ə myqyr bijor

признательность 1) razijəti, raziluq, raziməndi; şykyr; 2) minətdori; **не проявляющий признательности** за что-либо, к кому-либо biqədyr

признательный 1) razi; qədyrdan; 2) minətdor

признать şinoxdə; ə gərdə vəgyrdə

признаться ə myqyr omorə; **признаваться** в чем-либо ə gərdə vəgyrdə

признающий что-либо qoil

призрак 1) xəjol, nəhoqijə xəjol; 2) xəjələt

призрачный xəjoli

призыв 1) horoj; horojzərəi; **призыв в Красную Армию** horojzərəi ə Qirmizinə Ləşgər; 2) деп. ogol; <> **призыв на помощь** horoj; "Помогите!" "Oj, horoj!"

призывать 1) horoj zərə; 2) деп. ogol zərə; **призывать на помощь** dodi-bidod soxdə

прииск məhdon

прийти omorə; diromorə; **прийти в себя** ə xyşdə diromorə

приказ 1) hykm, hykym; **согласно приказу** ə hykym giro; 2)

hykymnomə (письменный); 3) bujruq, bujuruq	приласкать həziz doşdə; timor soxdə
приказавший bujruqdorəgər, bujruqci	прилегать ə jon jəki birə
приказание 1) qədəqə; qədəqən; 2) hykm, hykym; hykymnomə (пись- менный); 3) bujruq, bujuruq; 4) səgəncəm	прилегающий vogosirə mundə
приказать, приказывать 1) hykm soxdə; bujruq dorə, bujurmış soxdə; 2) qədəqə zərə; 3) əmr dorə; ты мне не приказывай ə mə əmr mədi	прилежание calaşmışı
приказной bujruqlı; приказным тоном ə bujruqlıjə səsəvoz	прилежный çəhdly; calışqon
приказчик pirkəşik	прилепить vogosundə
прикалывать dəzərə	прилетать par zərə omorə
прикалываться dəzəndə	прилечь dəgəşdə
прикасаться dəs zərə, voxurdə	прилипать vogosirə
прикидываться xışdərə ə lutijəti norə (с целью обмана)	прилипчивый şirişi
приклад dib tufəng	прилипший vogosirə mundə
приклеенный vogosirə mundə	приличие 1) ədəb; 2) obur, obur- həjo, oburlyi; lohiqi; 3) tərbiyə
приклеивать vogosundə	прилично ədəbly
приклеиваться vogosirə	приличный 1) oburly; 2) lohiq (lohiq); 3) ədəbly; приличное слово ədəblyjə gəl
приклеиться vogosirə	приложить vodorə
приковать bəsdə	приманивать furmundə
приколачивать zərə	приманка xorum əri tələ
приколоть dəzərə	пример məsəl (misol); привести пример məsəl ovurdə; показать пример rəh vokurdə; к примеру məsələn; 2) məsələ; 3) nuşunə; пример для подражания nymunə; пусть это будет для молодых примером для подра- жания bil i əri çohillho nymunə gərdə
прикоснуться dəs zərə, voxurdə	примеривание vərovurd, vərovurdi
прикрепить, креплять bəsdə; zərə; dəzərə; vogosundə	примеривать, примерить 1) vərovurd soxdə; 2) ylcy gyrdə, qici gyrdə; ə tən pəjmundə
прикрепляться dəzəndə	примерка vərovurd, vərovurdi
прикрывать 1) dəgyrdə; sərgurə dəgyrdə; 2) pucundə; dopucundə; 3) перен. ə buxcə dəşəndə	примерно məsələn; təxminən
прикрытие 1) pərdə; dopucundə; 2) daldə; найти покрытие daldə gyrdə	примесь qərişi; без примеси sof; xos
прикусить naşdovi soxdə (kəmləj)	примета 1) nuşunə; несчастливая примета bədənənuşunə; 2) hələmət
прилавок təxtə	приметить dirə, fikir dorə
прилаживать vogosundə	

примечательность *чего-либо* hələməti

примечательный hələmətly

примешивать dəcarundə; zijod soxdə

примирять borişmiş soxdə

примкнуть 1) jək birə; 2) vogosirə

приморский qiroq dərjoh

приморье qiroq dərjoh

примчаться vidovusdə omorə

принадлежности gərəkij, gərəkijho; **учебные принадлежности** gərəkijhoj nubo; **постельные принадлежности** lyhyf-dyşəg; **принадлежности для мытья головы** sərşur; **письменные принадлежности** divit-qələm; gərəkijhoj nubo

принадлежность lovozimət

принесение ovurdəi

принести ovurdə; **принести вниз** furovundə

принимать qobul soxdə; vəgyrdə; **принимать близко к сердцу** *чье-либо* dyl suxdə; **принимать участие** bəxş vəgyrdə; **принимать меры в отношении** *чего-либо* ənçom soxdə; **быть принятым** qobul birə, vəgyrdə omorə

приниматься *за что-либо* sər gyrdə

приноравливать gynçyndə

приноровиться gynçysdə

принос ovurdəi

приносить 1) ovurdə; 1) dorə; **приносить выгоду** fojdə dorə; **приносить горе** dərđ ovurdə; myrs dorə

приношение 1) ovurdəi; 2) *рел.* nidir; **произвести приношение в соответствии с данным обетом** nidir dorə, nidir ovurdə;

принудительность məçburi

принудительный içbori

принуждать məçbur soxdə

принуждение 1) məçburijət; 2) çəbyr zur; **по принуждению** zurəvoz; **без принуждения** xoşirəvoz

принужденный məçbur birəgor

принц şöhzadə

принцип prinsip

принятие qobul soxdəi; vəgyrdəi; **принятый в расчет** kov

принять 1) qobul soxdə; vəgyrdə; **быть принятым** qobul birə, vəgyrdə omorə; **принять меры** ruşojurə gyrdə; **принять постановление** qəror qobul soxdə; qəror vəgyrdə; 2) xurdə; **принять яд** oqu xurdə

приняться sər gyrdə

приободрять çun dorə,

приобрести, **приобретать** vosdorə; qəzonç soxdə; **приобрести имя, славу, известность** num qəzonç soxdə; **быть приобретенным** xyrə omorə

приобретение xyrə, vosdorə

приобретенный vosdorə omorə; qəzonç birə; xyrə omorə; <> **приобретенный честным путем** həlöl; **приобретенный нечестным путем** hərym (hərim)

приостанавливать pojundə

приоткрывать vokurdə

приохотить 1) xutə soxdə; 2) ə həvəs ovurdə; həvəsly soxdə

припадок 1) dylbərdə, dylbərdəi, dylbəri; 2) səkunə

припаивать vogosundə

припасы 1) doşdə xurəkho; 2) tədəryk, tədəryki; hitijot, hitijoti; 3) lovozimat

припаять lihim zərə; vogosundə

припевая xundə-xundə

приписать zijodi nyvysdə

приплод bala ovurdə, həsyl ovurdə

приплывать yzgyr zərə
приподнимать voşəndə, tik
 vəgyrdə; **Давид читает стихи,**
приподнимая и опуская руки
 Dovid dəshorə zəvər-zofru
 voşəndə-fuşəndə ədəj şiro xundə
приподнятый tik
припой lihim
припомнить ə jor ovurdə, ə jor
 dəşəndə; ə xotur ovurdə
припомниться ə jor omorə
приправа 1) hədəvot (*пряная*); 2)
 türşi (*кислая приправа к блюдам*
из алычи, из слив, из гранатового
сока и т.п.)
припухать vamasirə
припухлость vamas, vamasirəi
припухший vamasirə
приравнивать 1) borəbor soxdə
 (bərəbor soxdə); 2) toj soxdə, toj
 gyrdə (*кого-либо к кому-либо*); **к**
кому вы меня приравниваете?
 mərə ə kirəvoz toj soxdənīt?
природа divəh, təbihət, ofyrrəi
 (ofirgəi); **от природы** əz
 dədəjomorə
природный 1) əz dədəjomorə, xolis,
 həsyl, həqiq; 2) təbihəti
природоведение divəhnomə,
 divəhdani, təbihətnomə
прирожденный həqiq, həqiqi;
 həsyl, xolis; əz dədəjomorə
прирост zijod birəi; voromorəi
приручать dəsi soxdə; xutə soxdə
присаживаться nyşdə
присвоить bərdə, ən xyşdə soxdə
приседать nyşdə
присланный fyrsorə omoriho
прислать fyrsorə
прислонить, прислонить vodorə;
прислонись к стене xyşdərə ə
 divor vədi

прислониться xyşdərə vodorə;
 kəmərə vodorə
прислуга qulluqci; qəgəvoş
прислуживать qulluq soxdə
прислужник nykər; qulluqci;
 qəgəvoş; **прислужник в разде-**
валке çomodor
прислужничество qulluqpərəsi
прислушиваться guş doşdə; guş
 vokurdə; **не прислушиваться** ə
 guş nəgyrdə
прислушивающийся
 guşdoşdəgor
присматривать dənışirə; ə xəjol
 birə; cümə caru soxdə; **присмат-**
ривай за ребенком ə xəjol həil
 boş
присмотр dənışirəi, ə xəjol birəi
присниться ə xov omorə
приспешник kyməkci, zirdəsi
приспосабливать gynçyndə
приспособиться gynçysdə
приставание 1) həlovo, həlovobirə;
 2) (с целью задеть кого-либо)
 sataşi
приставать 1) həlovo birə; dəs
 nəvəgyrdə; sataş birə; 2) vogosirə,
 vogosirə munda; <> **приставать с**
ножом к горлу перен. qəmiş birə;
 əz jəxənju gyrdə; **приставать с**
просьбами ruj vənərə
приставить vodorə (vodorə); ə
 jonju norə
приставший vogosirə munda
пристально 1) ə tiqətəvoz; 2) tiç;
пристально всматриваться tiç
 dənışirə
пристанище mənzyr, xunə
пристойно ədəbly
пристойность ədəblyi
пристойный ədəbly, tərbijəly
пристрастие xutəbirəi

пристрастить *к чему-либо* xutə soxdə; dadanmış soxdə; **пристрастить к выпивке** xutə soxdə ə icki xurdə

пристраститься xutə birə ; dadanmış birə; **пристраститься к выпивке** ə icki xutə birə

пристрастно rujgir

пристрастность qərəz; rujgiri

пристрастный taraf doşdogor, tarafkəş; qərəzkor; **быть при-страстным** taraf doşdə, taraf gyrdə

пристроить ə jonju vokurdə

приступать sər gyrdə

пристыдить həjb dorə, obur dorə, həjo dorə; həlov soxdə; utanmış soxdə (utalmış soxdə); şərməndə soxdə

пристыженный 1) honkor; 2) xəçələtly

присудить dorə; kor burra

присутствовать birə; dəbirə

присяга səvgənd

присягать səvgənd xundə

присяжный jonnyş

притаиться pəhəny birə

притвориться xyşdəre vonorə, vohnə soxdə

притворно durgunəki; ə vohnəki

притворство ofnə, xyşdəre vənərə; tylkijəti

притворщик 1) həməldan; 2) *пен.* tylki

притворяться 1) ofnə soxdə; 2) xyşdəre ə lutijəti norə; xyşdəre ə tylkijəti vənərə (*с целью обмана*)

притеснение sixmişi

притеснять 1) sixmiş soxdə; təngi dorə; 2) zulm soxdə

приток qul nikərə

притом jəkigə, həmigə

притон 1) lutixonə (*место сбора с преступными целями*); 2) qəhbəxonə, jovoixonə

приторность *перен.* şiti

приторный 1) şit; 2) ruqəni; 3) *пен.* dylzərə; **приторно сладкий** əz həd zijod şirin

приточка (*о материи, об одежде*) çələq

притуплять kut soxdə

притупляться kut birə

притча məsəl; **стать притчей во языцех** ə zuhun ofdorə; ə ləhə ofdorə; **притча на религиозную тему** daraş

притязание talab (tolob)

притянуть kəşirə

приукрасить bəzənmiş soxdə; jaraşuq soxdə

приунуть əz ruh ofdorə

приучать vomuxdə; xutə soxdə

приучение xutəsoxdəi

прихлебатель jələq; nəxynəkci; kuntəştəxor

прихлебательство jələqi

приход 1) omorəji; 2) qəzonç; gəlir; mənfiqət; 3) təşrif

приходить omorə; diromorə; **приходить на работу** ə kor omorə; <> **придет время** vəxd imbu, jə vəxt imbu; **придти ни с чем** dəstihi omorə; <> **приходить к совместному соглашению** dilbir birə; **приходить в отчаяние** əz ruh ofdorə

прихожая siro

прихорашивать bəzənmiş soxdə; jaraşuq soxdə

прихорашиваться bəzənmiş birə; jaraşuq birə

прихотливый şiltoq; nazsox; miz-mizi

прихоть 1) naz, ərk-naz; şiltoqi; 2) vojgə, həvəs

прихрамывать ləngysdə; jə kəm ləngysdə; **ходить прихрамывая** ləngysdə-ləngysdə rafdə

прицел qərəz

прицеливаться qərəz gyrdə

прицепить, прицеплять bəsdə; dəbəsə

прицепиться ilişmiş birə

причал gəmi bəsdəniho çigə

причесать şunə zərə

причесываться şunə zərə

причина 1) səbəb; **по той причине** ə u səbəb; **быть причиной** səbəb birə; **имеющий причину** səbəbly; **по причине** a) əz tovun (кубинский диалект); б) ə tovun (дербентский диалект); **по причине чего-либо** giro (последок); **по причине этого** unə giro; 2) dəstəvuc; çəhət; **по какой причине?** çəhət cui?; 3) vohnə (вымышленная причина); **служить вымышленной причиной** vohnə birə; **создать вымышленную причину** vohnə soxdə; **по вымышленной причине** vohnəki

причинить, причинять soxdə; zərə soxdə; ovurdə; **причинить вред** zaral soxdə, zarali soxdə; zaral ovurdə; **причинять страдания** həzob dorə

причинность səbəbkori; səbəbijet

причинный vohnəi

причитание voj-zari; **причитание траурное** girjə

причитаться rasirə

причудливый myhyçyz; təhəçybly; 2) həçoib; qərib

пришелец qərib; jod; gəlmə

пришивание duxdəi

пришивать duxdə; **пришивать доски** mix zərə

пришлый jod, gəlmə, qərib

прищемить həl soxdə, şişirə

прищур hir

прищурить, прищуриваться hir soxdə; **прищурить глаз** cumə hir soxdə

приют jurd, jurd-juvo; **детский приют** jətimxonə

приютить dəhişdə

приятель 1) dusd; birorgili; hərməh; oşnə; rafiq; 2) nəznikə odomi; **приятели** 1) dusdho; hərməhho; 2) dusd-oşnə

приятельница dusd; rafiqə, xəlhərgili

приятно xoş; **как приятно!** ə xoş! (возглас получения удовольствия)

приятность xoşi; dylxoşi; ləzətlyi

приятный 1) xuş (xoş), xub; səfoly; **приятный запах** xuşbuj; 2) şiirin; dylvəbər; **приятная беседа** xoşə syhbət; şiirinə ixdilət; 3) xoşomorəni; **приятные слова** xoşomorəniyə gofho; 4) ləzətly (доставляющий удовольствие); **петь приятные песни** ləzətly məhəni xundə; **сделать приятное** dylxoşi dorə; səfo ovurdə; **приятный в общении** dylxoş; <> **приятного аппетита!** nyş gərdo!; nyş-hələl!

про 1) əz tovun (кубинский диалект); 2) ə tovun (дербентский диалект); **про меня** əz tovun mə

проба 1) təçrybə; sinəmiş soxdəi

пробег vidov, vidovi; vidovusdə, vidovusdəi

пробел 1) hərə, hərəluq; buşə çigə; 2) kəmsygi

пробить zərə, vokurdə

пробка probkə

проблема problem

пробовать dodjurə fəmə soxdə; sinəmiş soxdə

пробоина sula

проболеть azarly birə

проболтаться I buş gəşdə

проболтаться II şurə ocuq soxdə

пробор qyçym

пробраться ə cətinirəvoz giroşda, ə
pəhənyki giroşda

пробудить xəbər soxdə

пробудиться xəbər birə

пробыть munda, zihisdə

провакатор fitnokor

провал 1) cuxuri; 2) vacarysdəi; 3)
əqibətsyzi

провалить vacarunda; vəngəsdə;
bodo dorə

провалиться ofdorə; ə puci rafda;
ə şuqomo ofdorə; **провалиться**
сквозь землю перен. şuqomo
rafda

проведать sər kəşirə

провеивать vor dorə

проверить fəm soxdə; sinəmiş
soxdə; əz cum girovunda

проверка sinəmiş, sinəmiş soxdəi;
пройти проверку sinəmiş birə;
əz sinəmiş giroşda

провернуть 1) soxdə; bərdə; 2) gi-
rovunda; kəşirə; **провернуть мя-**
со через мясорубку guşda
kəşirə

провести bərdə, girovunda, kəşirə

проветривать vorhovo dorə

провеять vor dorə

провиант xurəg (xurək)

провидение qozijə-qədər

провизия xurəg (xurək)

провинившийся 1) təxsirkor
birəgər, gynohkor birəgər; 2)
sijəruj

провиниться təxsirkor birə,
gynohkor birə

провинность 1) təxsirkori,
gynohkori; 2) *пазг.* kutəhəzuhuni

проворно zuri-zuri

проворный zirək, zirəkly,
zirəkmənd

проворство 1) zuri; 2) zirəki,
zirəklyi, zirəkməndi

провод 1) məftil (məftyl); təl; 2) sim

проводить I girovunda; **прово-**
дить время vəxd girovunda

проводить II ə rəh dokunda (*про-*
водить в дорогу)

проводник 1) bələdci; 2) rəhburbun,
rəhburbundəgər; rəhsəxdəgər

провожатый 3) bələdci; 2) ə rəh
dokundəgər; rəhsəxdəgər

провожать rəh soxdə; ə rəh
dəşəndə, ə rəh dokunda

провокатор həraqərişsoxdəgər,
həraqərişku, məxəşifo

провокация fitnə (fitno); fitnokori

проволока 1) məftil (məftyl); təl; 2)
sim məftilə məftyl

проволочка əngəli, montihi, ləngi

проволочный məftilli

провонять buj gyrdə

проворно çəld

проворность 1) zirəki, zirəkməndi;
2) çəldi, çəldlyi

проворный çəld, çəldly, zirək,
dilboç (diriboş); **становиться**
проворным çəld birə; **провор-**
ный человек çəldə odomi, zirəkə
odomi

проворство çəldi, çəldlyi

прогадать qələt birə, zaral kəşirə

проглатывать, проглотить 1)
fubərdə (**проглатывай** fubər;
проглотить mifubəri); 2)
sypərdə

проглядеть ə cum rasd nəomorə;
проглядеть все глаза в ожида-
нии cum ə rəh domunda

прогнать 1) piş soxdə, quj soxdə,
rad soxdə; 2) tərğ soxdə; ibud
soxdə

прогнивать pisirə; təhsirə

проговаривать gof soxdə, syhbət
soxdə

проговариваться əz ləhə
vədəşəndə

проголодать gisnə mundə

проголодаться gisnə birə

прогоркнуть təhsirə

программа program

прогресс pyşovarafdə

прогрызть ə dəndyrəvoz vənçirə

прогуливаться gəşdə

прогулка 1) çəvlon; gəşdəi; səjr; 2) *шуринск.* pərvəryş; 3) **на прогулке** ə gəşdəki

продавать furuxdə

продаваться furuxdə omorə

продавец furuxdəgor; **продавец газет** qozitfurux; **продавец птиц** quşfurux; **продавец рыбы** çəhifurux; **продавец фруктов** bəhərfurux; **продавец фуража** ələffurux; **продавец цветов** gylfurux

продажа furuxdə, furuxdəi; **предназначенный к продаже** furuxdəni

продажный furuxdəni; **продажный человек** cuqul

продать furuxdə

продвигать pyşovo kəşirə

продевать girovundə

прodelать soxdə

прodelка 1) həməl, kələk, hilla; *фурьldoqi*; 2) *непен.* vozi; ujun

продержать doşdə

продеться giroşdə

продлить duraz soxdə

продлиться dur birə

продолговатый durazatəhər

продолжать dovom soxdə; bərdə; **он продолжает дело своего отца** a) u kor bəbəj xyşdərə ədəj dovom soxdə; b) u pəsəj kor bəbəre ədəj bərdə

продолжение 1) dovom; 2) pəsəj; **продолжение следует** pəsəju mijov

продолжительность durazi

продолжительный duraz; durazkəş, durazkəşi

продольно durazovunə

продольный durazovunə

продрогнуть lərz vənorə

продукт məhsyl; **продукты питания** xurəg (xurək)

продукция məhsyl; həsyot

продумать 1) hər tarafi fikir soxdə; 2) *непен.* norə-vəgyrdə

продырявить sula soxdə

проезд rafdəi; **проездные деньги** rəhpuli

проехать zərə giroşdə; rafdə

прожарить 1) doq soxdə; 2) buğcundə, vobuğcundə, çoqundə; 3) *(до образования поджаренной корки)* çyx dorə, çyx soxdə

прожариться byrçirə, qovormə birə

прожектор proçektor

проживать 1) zihisdə, hymyr girovundə, ruz girovundə; 2) xərc soxdə

проживающий zihisdəgor; <> **проживающий в одном и том же квартале** həmməhələ

прожорливый 1) jələq; 2) ambar cixür; 3) kələşyqəm; şyqəmpərəs

прожужжать viz zərə; **прожужжать уши** guşə dəng soxdə; muvəhju bərdə, bəinju bərdə

прозвать num norə, ləqəm norə; ləqəm vənorə

прозвище ləqəm

прозевать fursata əz dəs şəndə, fursatə əz dəs vədəşəndə

прозрачность sof; palaşi, təmizi

прозрачный 1) sof, palaş, ruşum; təmiz; **становиться прозрачным** sof birə, ruşum birə

прозывать см. прозвать

прозябнуть səxd lərz vonorə, bəjə zərə

проиграть vonorə; **проиграть сражение** bəsqun xurdə

произведение 1) soxdəi; 2) məhsyl; **литературное произведение** nyvysdəi

произвести, производить soxdə; həməl soxdə; bərdə; vəngəsə; dəşəndə; ovurdə; həsyl ovurdə; **произвести переполох** şuluqi vəngəsə; hoj dəşəndə; **произвести на свет** həsyl ovurdə, zəndə

производитель həsylovurdəgor

производительность məhsyldori

производительный məhsyldor

производить см. **произвести**

производиться həsyl omorə; **быть производным** duzəltmiş birə,

произвол 1) zulm, zulum; zulumi; 2) zurbəi; 3) əz səri-vəri xyşdə; **оставить на произвол судьбы** kuməksyz vəhişdə

произнести gufdirə; **произносить бранные слова** vəşmərdə

произношение 1) gofsoxdəi; 2) şivə (*говор, диалект*)

произойти 1) həməl omorə (*от чего-либо, от чего-либо*); 2) birə (*о событии*); **произойти выкидышу** həil ofdorə, həil şəndə

произрастать voromorə (*о растении*)

происки hilla, fitnəb fitno

происходить birə; **что произошло?** cy biri? cy bisto?

происхождение 1) həsyl; 2) həməl omorəi; birəi

происшествие 1) hadisə; ovholət (əhvolət); qəzo, qozijə; qozijə-qədər; həl-qozijə; **происшествия на дорогах** qozijəlio ə rəhho; <> **без происшествий** soq-salamat

пройдоха 1) luti, luti-puti; 2) biç; bədzad; məlhyn; 3) pazə. bijo-bura; qirişmol; hələm-qələm

пройти giroşdə, rafdə; <> **пройти испытание** sinəmiş birə; əz sinəmiş giroşdə

пройтись gəşdə; jəkəm gəşdə

прок xəjr, fojdə

проказа I zəxm

проказа II nədinçi soxdə

проказливый şuluq, şuluqci

проказник 1) nədinç, nədinçə həil; 2) şuluq, şuluqci; 2) ataş-əlov

проказничать 1) şuluqi soxdə; 2) ujun vədəşəndə, ujun vokurdə

прокалывать sula soxdə

прокат kiro; **брать в прокат** ə kiro vəgyrdə

прокипятить duşundə; doq dorə

прокисший turşbirə; turşov

прокладывать norə; rəh norə

проклинать 1) nifri soxdə, nifri xundə; tufi-nəhləti soxdə; qərquş soxdə, qərquşi soxdə; 2) nəhləti soxdə, nəhləti xundə; qəzəvoti soxdə

проклятие 1) nifri; qərquş, nifri-qərquş, qərquşi; **посылать проклятия** nifri xundə; qərquş soxdə, qərquşi soxdə; 2) nəhlət, nəhləti (ləhnət, ləhnəti); tufi-nəhləti; **подвергнуть проклятию** nəhləti soxdə; tufi-nəhləti soxdə; 3) qəzəvoti, qəzovoti; **чтобы никогда вслед ему (ей) не посылались проклятия** ə pəsəju qəzəvoti mægərdə

проклятый *бран.* 1) gurbəgur; bymyzdə sifət; 2) məlhyn; nəhləti (ləhnəti); tufi-nəhləti; 3) *перен.* niməlit

прокол sula

проколоть sula soxdə; **проколоть ланцетом** nəştər zərə

прокоптиться his kəşirə

прокуратура prokurorluq

прокурор prokuror

пролезать, пролезть giroşdə

пролёт hərə
пролетариат proletariat
пролетарий proletar
пролетарский proletari
пролетать par zərə rafdə
пролив buqoz
проливать, пролить tihi soxdə; rixundə
проливаться tihi birə; rixdə
проливной səxd kələ voruş
пролог sərgof, sərgofi
проложить norə
промах qələt, qələti; jəhəlmiş, jəhəlmiş
промахнуться zərə nədanysdə
промачивать tar soxdə
промедление dirbirə; dir birəi
промежность hərəj pojho, hərəj dy zani
промежуток hərə, hərəluq; buşluq; **с промежутками** hərəly, hərə-hərə; **промежуток времени** a) məhəl, məhəli; б) myhlət
промежуточно hərə-hərə
промелькнуть 1) (*перед глазами*) əz pyşoj cum zərə giroşdə; ə cum rasd omorə; б) (*о какой-либо мысли*) əz dyl giroşdə
променивать dəgiş soxdə
промер vərovurd, vərovurdi
промерить vərovurd soxdə
промоина colə-cuxuri
промокательный xyşg soxdəniho koqoz, xətxyşgsox
промокать ov girovundə
промокашка ov girovundəniho
промокнуть tar birə, nəm birə; ov-ovi birə
промокий ov-ovi
промолвить gufdirə

промолчать səssyz poisdə, çovob nədorə
промочить tar soxdə; **промочить ноги** pojə tar soxdə
промчаться zu rafdə; vidov-vidov rafdə; **промчаться мимо** jon rafdə
промыть şusdə
промысел 1) sənihət, pişə; 2) məhdon; **нефтяной промысел** məhdon nəfti
промыть şusdə
пронестись vidov-vidov rafdə; zu rafdə; vidov-vidov rafdə; **пронестись мимо** jon rafdə
пронзать sula soxdə
пронзительный tiç; **пронзительный взгляд** tiçə fəh; **пронзительно всматриваться** tiç dənışirə
проникать giroşdə; giroşdə darafdə
проныра 1) luti, luti-puti; 2) biç; 3) *перен.* həlbys
пропавший 1) virbiriho, surbirə; 2) zaj
пропадание virbirəi, surbirəi
пропадать см. **пропасть**
пропажа 1) vir; virbirə; virbirə ci; 2) virbirəi, surbirəi
пропасть vir birə, nisd birə, qui birə, sur birə; 2) zaj birə; 3) tələf birə; 2) *перен.* suxdə; **мой билет пропал** biletmə suxdə; <> **пропасть без пользы, пропасть даром** hic birə; puc birə
пропасть I 1) tyhym (*шуринск.*); 2) luqoni; luqondə dərə
пропасть II ambar, sojsyz-hisobsyz, həddsyz
пропеллер propeler
прописать nyvysdə
пропитание 1) xurək; 2) xorundəi; **без пропитания** xurəksyz
пропитать 1) xorundə; 2) tar soxdə

проповедь 1) nəsihət, ugud; 2) *pe-lig.* daraş

прополка əloq (oloq)

пропуск I təslixnomə; vəsigə

пропуск II *чего-либо* mundəi

пропускать, пропустить 1) rəh soxdə; rəhə dorə; 2) girovundə; 3) mundə (*занятия, заседание и т.п.*); **пропустить занятия** əz nubo mundə

прораб sərkor; prorab

проработать kor soxdə

прорастать çiça birə

проращиваться çiça şəndə

прорвать 1) lov soxdə; 2) burra

прорезь 1) sula; 2) hərə; 3) çiğə cum

прореха 1) para, sula; 2) çiğəj dug-məhoj şovol; 3) kəmsugi

пророк novi

пророчески noviji

пророчество novijəti

пророчествовать novijəti soxdə

пророчить əz bijovho ruzho xəbər dorə

прорубать vəkəndə, vənçirə

прорубь sula ə çiğəj bəjə

просачиваться tihi birə

просвежиться hovo kəşirə

просвет 1) yşyg; 2) zul (ə pogonho)

просветительство yşyqməndi;
просветительская работа kor yşyqməndi

просветить yşyq dorə

просвещение danandəi, yşyqməndi

просвещенный danan, danandə; yşyqmənd

проседь 1) siprə muj; 2) don; **у него появилась проседь** ə sərju don ofdori

просека rəh ə vişə; çilqə

проселок rəh dih

просеять əz qəlbər girovundə

проситель xosdəgər, minətci; xohiş soxdəgər; təvəqəci

просить xosdə; xohiş soxdə, xohiş gufdirə; minət soxdə, ə minət omorə, ə minət rafdə; təvəqə soxdə; riça soxdə; **просить о помощи** kuməki xosdə; **просить прощения** bəxşləmişi xosdə; mihilloi xosdə; **просить у бога долгих лет жизни кому-либо** hymyrdurazi xosdə; <> **прошу, возьми и меня с собой** cy imbu mərəş ə xyşdərəvoz vəgi

проскакивать virixdə, darafdə, giroşdə

проскальзывать pəhənyki giroşdə

прославиться numly birə; num qəzonç soxdə

прославление təhərifdorə, təhərif, təhərifsoxdəi

прославленный numly; odly-sonly, odly-şonly; bylynd

прославлять təhərif dorə, təhərif soxdə; <> **прославлять кого-либо своими действиями, высказываниями** rujurə sipi soxdə

проследить fəm soxdə

прослезиться hərs ovurdə; hərs rixundə

прослойка qət, təbəqə; **с прослойками** təbəqəi

просмотреть fəm soxdə; əz cum girovundə; **просмотреть наскоро** əz rujlə dənışirə

проснувшийся xəbər birə; oilmiş (ojılmış)

проснуться xəbər birə; **проснись!** xəbər boş!

просо suluf

просохнуть xyşg birə

просочиться ov giroşdə

проспать xisirə, xisirə domundə

просроченный vəxtgiroşdə

просрочивать vəxtjurə girovunda
проставить norə, nyvysdə
простаивать buş poisdə
простак 1) tyrk, tyrkəsəjəq; 2) dəlxək; xom
простенький 1) həsont; 2) paşut
простереться duraz kəşirə
простительный bəxşləmiş birəki
проституировать qəhbəi soxdə
проститутка 1) zunə (zuno); 2) *ғыльг.* qəhbə
проституция 1) zunəi (zunoi); 2) *ғыльг.* qəhbəi, qəhbəjəti; **заниматься проституцией** a) zunəi soxdə; б) *ғыльг.* qəhbəi soxdə
простить 1) bəxşləmiş soxdə, mihillo soxdə; 2) həlol soxdə
просто lap, həsont, hələ-bələ
простодушие tyrkəsəjəqi
простодушный tyrk, tyrkəsəjəq; həməlsyz; **простодушный человек** tyrkə odomi
простой I 1) həsont; 2) ocuqədył; paşut; **простая девочка** paşutə duxdər; **простой (обыкновенный) человек** bəndə
простой II buş poisdə, korsyz poisdə
простокваша 1) qətuq; 2) *дерб.* masd; **делать простоквашу** qətuq zərə
простолюдин bəndə
простор firəhu; ocuqi, ocuqluq
просторно buli-firəhuni
просторный 1) firəh, firəhu; 2) gəhəş; **у них просторная квартира** xunəj ən uho gəhəşi; **стать просторным** firəh birə; gəhəş birə
простофиля dəlxək
пространно hərtarafi, hərtarafly
пространный duraz, kələ

пространство *внутри чего-либо* qəd, qəriş; **находится внутри кастрюли** ə qəd qəzqu dəri; **посмотри во внутрь кастрюли** ə qəd qəzqu dəniş; **обозримое пространство** yfyg; **промежуточное пространство** hərə, hərəluq
простреливать gululə şəndə
прострочить bəxiyə kəşirə (*на швейной машинке*)
простуда 1) xiniki voxurdə, sətylçəhm birə; 2) sətylçəhm
простудить xiniki dorə
простудиться xiniki voxurdə, sətylçəhm birə
проступок 1) təxsir; gynoh; hovun; 2) xəto; **признаться в проступке** təxsirə ə gərdə vəgyrdə
простыня prostinə
простыть xinik birə, xiniki voxurdə
просунуть dənorə; **в рукава просунул руки** dənə dəsə ə qul şai
просушивать xyşg soxdə
просчет jəhəlmiş; qələt, qələti
просчитать hisob soxdə
просчитаться qələt birə; qələti soxdə
просыпать tihi soxdə
просыпаться xəbər birə
просьба 1) xohiş, xohişi, təvəqə, riça, minət, diləg; 2) lovə (lovo), lovo-toşvo
протез protez
протереть sovusdə, təmiz soxdə
протечь tihi birə
против 1) qərşu, ə qərşuj; ə pyşoj; **против науки** ə qərşuj ilm; 2) racə; **друг против друга** racə-bə-racə; <> **против воли** a) vo-jgəsyz; б) ə zürəvoz
противень tovo
противиться ə ruj poisdə

противник 1) dyşmə (dyşmən); 2) rəqib, qənim

противность nəgirəi

противный I xərab, əlcəq

противный II voşgunovo; в противном случае nəbugə; нужно хорошо подумать, в противном случае можно ошибиться xub fikir soxdə gərək, nəbugə qələt imboşi

противозаконный biqonuni

противолежащий qərşu

противоположное voşgunə, voşgunovo

противоположный qərşu; qənşər; **противоположная сторона** rəcə

протискиваться hyl zərə

проткнуть sula soxdə

протокол protokol

прототип uxşəş, nuşunə

протухнуть 1) xərab birə; 2) (напр., о мясе) buj gyrdə

протухший bujgyrdə

протыкать sula soxdə

протяжение durazi; на протяжении ə qəriş, ə durazi

протяжно kəşirə, duraz kəşirə; **протяжно-мелодичный** ovozly

протяжный duraz

протянуть duraz kəşirə; <> **протянуть ноги перен.** ləş birə

протянуться duraz birə

проучить tənbiş soxdə

профан ovom

профессионал 1) sənihətkor; 2) pişəkor, korpişəly

профессиональность ustajəti

профессиональный sənihəti; **профессиональные** лурсы kūrshoj sənihəti

профессия 1) sənihət; ustajəti; **получить профессию** sənihət vəgyrdə; **изучить профессию** sənihət vomuxdə; 2) pişə, korpişə; **ни работы, ни профессии** (о безработном) korsyz-pişəsyz

профессор professor

профиль jon sifət

профильровать palundə, syzmiş soxdə; əz rəhəti girovunda

профсоюз profsojuz

прохаживаясь gəşdə-gəşdə

прохвост luti, luti-puti; biç

прохлада sərini, zimzimi

прохладительный sərin; sərin soxdəniho; <> **сладкий прохладительный напиток** şərbət

прохладный sərin; **делать прохладным** sərin soxdə; **прохладная вода** zimzimijə ov

проход rəh; **сводчатый проход** dalan; **узкий горный проход** təngə

проходимец bijo-bura; **каждый, кому не лень** hər jətən

проходить giroşdə; **это дело как-нибудь пройдет** hər cytam giri i kor migiroru murav

проходное giroşdəni; **проходное место** zirpoji; **стать проходным местом** zirpoji birə

прохождение giroşdəi

прохожий rəhgiror

процедить palundə, syzmiş soxdə

процеженный palundəi; palundə birə

процеживаться palusdə, syzmiş birə

процент 1) sələm (процент на деньги, выданные в кредит); **выдать деньги под проценты** ə sələm pul dorə, pul ə sələmi dorə; **брать деньги под проценты** ə sələməvoz pul vəgyrdə, pul ə sələmi vəgyrdə; 2) present

процесс 1) rafda, rafda; proses; 2) birai; **процесс уничтожения** talafbirai; tarasbirai

прочее: между прочим 1) gofjonai; 2) zirzuhuni (*говорить*); **спросить между прочим** zirzuhuni pyrsirai

прочесть xunda

прочий 1) bəşqə, çiro; 2) qəjr, qəjri; yzga; **прочие** 1) bəşqə, çiro; 2) qəjriho; yzga

прочно 1) myhkəm, səxd; qoim; 2) qolind

прочность 1) səxd; myhkəmi, qoimi; 2) dovom, dovom dərani

прочный 1) səxd; myhkəm, qoim; 2) binəboruly; 3) ihdiborly

прочувствоваться *перен.* pur birai; kəvrək birai

прочь: прогнать прочь rad soxda; **прочь!** *межд.* rad boş!; ibud boş!; **пошел прочь!** *груб.* jeri!

прошедший 1) giroşda; 2) biriho, giroşdiho; 3) *диал.* kəcmiş, kəcmiş; **прошедшие дни** giroşda ruzho; **прошедшее время** (*грам.*) giroşdiho vəxt

прошение ərzə, ərzəhol; **прошение о разводе** gid

прошлогодний porinai; **жара в этом году сильнее прошлогодней** imisal gərmi əz porinai bətəri

прошлый giroşda, giroşdiho; biriho; əvəlho; **прошлый год** por, por sal por; porinai sal

прощание 1) çiro birai, çəjlə birai; 2) həlölbo xosdai; soqboşi gufdirai; 3) (*махачк.*) salamatbui

прощать 1) bəxşirə, bəxşləmiş soxda; mihillo soxda; 2) əz hovun giroşda; **простите меня** bəxşləmiş soxit məra; mihillo soxit məra; 2) gyzəst soxda; <> **прощать что-либо кому-либо** həlöl soxda

прощение 1) mihillo, mihilloi; 2) bəxşirə, bəxşirai; bəxşləmiş; həlölboi; **просить прощения** mihilloi xosdəj bəxşləmiş xosdə; **быть прощенным** bəxşləmiş

birai; əz hovun giroşda; 2) *пер.* korora, kororo; **прощать грехи** *чи-либо* hovunhorai korora soxda

проявить soxda; burbundai; ocuq soxda; kəşirai; **проявлять заботу** qəiqu kəşirai; **проявлять усердие** çəhdi soxda; çəhdi burbundai

прояснение ojdun birai; ocmiş birai

проясняться ojdun birai, ocmiş birai; **проясниться в голове** zihim ocmiş birai

пруд nohur

пружина joj; пружин

прут cubuq, şiv

прутья şuş

прыгать 1) lyng şənda (ləng şənda); hovoləng şənda; 2) çəsdə (*шуринск.*)

прыжок hovoləng şəndai; çəsdai

прыткий çəld, zirək, diliboç

прыткость çəldyi

прыщ çirqol

прыщик çirqol

прядь kələf; bənd muj

пряжа 1) iplyg; 2) çurubluq (*для вязания чулок, носков*)

пряжка 1) tuqə; 2) carpaz (*застежка*)

прямо 1) duz, dimduz (dib-duz); 2) ocuq, ocuq-ocuinai; 3) tik, şəx; 4) lap

прямой 1) duz, dimduz (dib-duz), duzgun; **прямая дорога** duzə rəh; 2) homor, hovomər; 3) sərrasd; 4) ocuq

прямота 1) duzi, raşdi; 2) duzuguni, duzugunluq; 3) ocuqi

прямоугольник duzəkynç

пряности hədəvot, hədəvot; **с пряностями** hədəvoti, hədəvotly

пряный hədəvoti, hədəvotly; **пряный запах** rihoni

прямь vojorundə
прятать pəhəny soxdə
прятаться pəhəny birə
прятки pəhənyvozi
псарня dəxməj səgho
псевдоним ləqəm
психика ruh, əhvol; **психически**
больной dəly, çingir, xujgir;
стать психически ненормаль-
ным dəly birə
психопат dəly, çingir, xujgir
пташка quş, quşlə
птенец balaj quş; bəhə; vəcə
птица quş; myrq; **домашняя птица**
a) myrqhoj xunə; xuruz-vəcə; б)
дерб. parandə; **полевые птицы**
myrqhoj culi; **любитель птиц**
quşbaz (*преимущественно голубей*
и ловчих); **продавец птиц**
quşfurgux
птицевод quşci
птицеводство quşçilıq
птицелов quşgir
птичий quşi; **птичий двор** kərg-
vəcə; **птичий помет** zylq
публика çəhmət, çəməhət
публиковать dofus zərə
публичный 1) ocuq; 2) xəlqi; <>
публичный дом qəhbəxonə
пугало bit əri tərsundə (ə boq)
пугать tərsundə; bulə dorə
пугаться tərsirə; hələçigər birə
пугливость tərs; tərsəngoi
пугливый tərsəngoh
пугнуть tərsundə; bulə dorə
пуговица dugmə; **застегивать пу-**
говицу dugməyə dəzərə
пуд pud
пудами pud-pud
пудра kirşon (*косметическая*); tuz

пузатый qolinəşyqəm; kələşyqəm;
şyqəmly
пузо şuqəm
пузырёк cyklə şişə
пузырчатый qəbəri, qəbər-qəbər
пузырь pufdə (*надувной*); **мочевой**
пузырь pufdədi
пулемет pulemjot
пулеметчик pulemjotci
пуля gululə, gullə;
пункт 1) punkt; 2) bənd; **по пунк-**
там bənd-bənd
пуп nof
пуповина nofi
пупок nof, noflə
пурга buran; cövqun
Пурим (*еврейский праздник*) Homunu
пурпурный tyndə qirmizi; **пур-**
пурный цвет sumoqi
пуск ə kor dəşəndəi
пускай bihil, bil; **не пускай что-**
либо сделать məhil, məjil
пускать 1) rəhə dorə, rəho soxdə; 2)
ə kor dəşəndə; **не пускать даль-**
ше rəh burra; <> **пускать в ход**
руки dəş duraz soxdə; **пускать**
пыль в глаза ə cum pərdə kəşirə
пустеть buş birə; buş munda
пустить см. **пускать**
пустовать buş munda
пустоголовый 1) bisər; 2) *перен.*
kələsər
пустозвон buşələhə, buşbuqoz,
ləqləq
пустой 1) buş, tihi; **пустой дом**
tihiə xunə; 2) dəh; **пустое дело**
buşə kor; dəhə kor; həlym-
hovolim; **пустые слова** buşə
goŋho; **пустой человек** buşə
odomi; **оставаться пустым** buş
munda; **оставлять пустым** buş
hişdə; **абсолютно пустой** lap
buş; **становиться пустым** buş

birə; 3) puc (напр., об орехах);
пустой человек pucə odomi
пустомеля buşbuqoz, ləqləq
пустослов buşbuqoz, buşələhə, ləqləq
пустословие ləqləqi; buşbuqozi; hədərən-nədərən
пустословить ləqləqi soxdə; buşə gof soxdə; buş-buşinə gof soxdə
пустосмешка hir-hir
пустота 1) buşi, buşluq; 2) puci
пустынный buşə xori, odomisyž, xəlvət
пустыня bijobu, səhro, pələsə
пустырь buşə çigə, buşə xori, culluq, pələsə
пусть 1) bihil, bil; **пусть уходит** bihil burov; 2) ...gu (несамостоятельная частица, пишется слитно с предыдущим словом) **пусть уходит** burovgu; **пусть останется** munugu; 3) boşgu, boşugu; xub: **пусть будет** gərdə; **пусть будет так** həjb nisdi; <> **пусть это останется между нами** gof ə inço munugu
пустяк buşə ci; **пустяки** hic-puc; **не пустяк** hic-puc nisdi
путаница qətmə-qəriş, qətməqərişi; **создавать путаницу** kələk omorə, kələk soxdə; qərişuqi soxdə
путаный 1) qərişuq; qətməqəriş; 2) ilyşygly; **путаное дело** ilyşyglyjə kor
путано qətməqəriş
путать qəriş soxdə, cəşmiş soxdə; jəhəlmış soxdə
путаться qəriş birə, cəşmiş birə; jəhəlmış birə
путевка 1) koqoz rəhi; 2) putjovka
путеводитель rəhburbun, rəhburbundəgor
путем I ə urəvoz, ə i rəhəvoz
путем II həməl omorəni, ə lo-hiqirəvoz

путешественник, путешественница səjrsoxdəgor, safarci
путешествие səjr, səjrsoxdəi; safar;
отправиться в путешествие ə safar rafdə
путешествовать səjr soxdə, ə safar rafdə
путник rəhgiror, rəhburov; ə rəh dəbirəgor; ə rəh dəriyə odomi
путы 1) cidor; 2) перен. buxov; **надеть путы** buxov zərə, ə buxov zərə, ə buxov dəşəndə; cidor soxdə
путь rəh; **новый путь** taza rəh; nygə rəh; **в пути** ə sər rəh; **находящийся в пути** ə rəh dəriyə odomi; **проложить путь** rəh kəşirə, rəh vokurdə; **отправиться в путь** ə rəh ofdorə, ə rəh rafdə; **наставить на путь истинный** ə rəh ovurdə; **помешать отправлению в путь, задержать в пути** əz rəh pojundə; **проводить в путь** ə rəh dokundə; **в добрый путь** rəhnik; rəhty nik; rəhişmu nik (пожелание при прощании с отъезжающим); Xudo hərməhty; **пожелать доброго пути отъезжающему** rəhnikbu soxdə
пух quv, pərqu, par; <> **в пух и прах** tari-mar; **разнести в пух и прах** tari-mar soxdə; **ни пуха, ни пера** rəhty nik!; ovond gərdə!
пухлость 1) şiş; vamas; 2) coqi; kymbəji; dombuli
пухлый 1) dombul; 2) coq
пухнуть 1) vamasirə, şişirə vamasirə; 2) coq birə
пуховый quvi; **пуховый матрац** pərqu
пучеглазый dombuləcum
пучина 1) qərqi; 2) kun nikərə, kun dərjoh
пучить vamasirə
пучок dəstə; **пучками** dəstə-dəstə
пушечный tupi; səs tup
пушистый nərm; şəlqəm; **пышные волосы** şəlqəmə mujho; nərmə mujho

пушка tup; **стрелять из пушки**
tup şəndə

пушнина xəz (xəvz); mol əri xəz

пуща vişə, siqə vişə

пчела həng; həng həsəli

пчелиный həngi; **пчелиный рой**
dəstəj həng

пчеловод həngdor

пчельник lulaj həngi

пшеница gəndym; **жареная пше-**
ница çoqundə gəndym

пшеничный gəndymi

пшено 1) jarma; 2) *депб.* ərzy

пыжиться xşdərə tik gyrdə

пыл 1) atəş, jəlov; vəgərə ryh; 2)
xunholi, qizqini, qizqinlyi; hərərət;
со всем пылом ə hərərətəvoz;; **с**
пылу, с жару gərmə-gərm

пылать suxdə; əlovly birə

пылесос tuzfubər

пылинка tuz

пылить tuz soxdə

пылища tuzonoq

пылкий əlovə xuno, atəşly, hərərətly

пылкость qizqini, qizqinlyi,
hərərətlyi

пыль tuz; **поднятая ветром пыль**
tuzonoq

пыльный tuzly

пырнуть voqundə; **пырнуть но-**
жом kordəgrə voqundə

пытать həzob dorə; 2) inçimiş soxdə,
həzob dorə

пытаться çəhd soxdə, hərəkət
soxdə; calaşmış soxdə

пытка həzijət dorəi

пыхтение nəfəsgyrdə

пышный 1) şəlqəm; **пышные во-**
лосы şəlqəmə mujho; 2) kymbəji;
пышный хлеб kymbə

пьедестал 1) zir həkəl; 2) kyrsi

пьеса pjes; **пьеса-комедия** pjesaj
xəndəji

пьющий xurdəgor, ickixur (ickuxur)

пьянеть sərxuş birə, pijon birə;
kəjfly birə

пьянить sərxuş soxdə, pijon soxdə;
kəjfly soxdə

пьяница ickixur, xurdəgor;
pijoniskə; **пьяница, чтобы вы-**
пить, причину найдет (*послови-*
ца) əri icki xurdəji ickixur vohnə
mijofu

пьянство kəjflyi, pijoniskəi; sərxuşi

пьянствовать pijoniskəi soxdə;
sərxuşi soxdə; icki xurdə

пьяный 1) *сущ.* pijon; sərxuş;
kəjfly; **в пьяном состоянии**
kəjfly-kəjfly; *перен.* lul; **мертвец-**
ки пьяный lul pijon, lul-qənbər;
2) *прилаг.* pijoni; **пьяный голос**
pijonijə səs; <> **напиться допья-**
на pijon birə; **напоить допьяна**
pijon soxdə

пядь viçə; **пядь за пядью** viçə-viçə

пята domon, domo; <> **находиться**
под чьей-либо пятой ə zir poj
domundə; ə zir qopoz domundə;
находящийся под пятой ə zir
qopoz domundəgor

пятак pənc kəpiki, şohi

пятёрка pənc, pənçi

пятерня pəncə

пятидесятилетие pənçohsali

пятидесятирублевый
pənçohmönəti

пятидесятый pənçohimyn

пятидневка pənçruzo

пятидневный pənçruzi

пятикилограммовый pənçkiloi

пятиклассный pənçklassi

Пятикнижие humoş

пятиконечный pənc kynçi

пятикопеечный pənçkəpikly; **пятикопеечная монета** jə ʃoi

пятилетие pənçsali

пятилетка pənçsali; **герои пятилетки** igidhoj pənçsali

пятилетний pənçsala

пятимесячный pənçməhə

пятиметровка pənçmetroi

пятипалый pənçəngyšdi

пятирублевка pənçmonəti; **пятирублёвая золотая монета** əḡşəfi

пятислойный pənçqədi

пятитонный pənçtoni

пятиться pəsəvo vogoşdə, pəsə kəşirə; pəsə-pəsə rafdə

пятиугольный pənçkynçi

пятиэтажный pənçmərtəbəi

пятка dobon

пятнадцать pazdəh

пятнать lokoly soxdə

пятнистый 1) xol-xol, xolly, xol-xoli; 2) ala, rangbərang

пятница orinə

ПЯТНО loko; **в пятнах** lokoly, loko-loko; **без пятен** lokosyz; **выводить пятна** loko bərdə; **появиться пятну** loko ofdorə; **запачкать пятнами** loko vəngəsdə; **белое пятно на лбу животных** qəşqə

ПЯТОК pənç donə

ПЯТЫЙ pənçimyn

ПЯТЬ pənç; **пять раз, в пять раз** pənçbo; **по пяти** pənçi-pənçi

ПЯТЬДЕСЯТ pənçoh; **пятьдесят первый** pənçohjəkimyn

ПЯТЬСОТ 1) pansad; 2) *диал.* pənçsad

Р

раб qul; **положение раба** quli, qul-luq; <> **раб божий** (о тихом, скромном человеке) bəndə; bəndə Xudoi

раба qul (zən); qəgəvoş

рабовладелец quldor; səhib qul

рабовладельческий quldorluq

рабовладение quldori

раболепие minəhəfi

раболепный jəltoq; minəhəfisox

раболепствовать minəhəfi soxdə

работа 1) kor; **хорошая работа** xubə kor; **плохая работа** bədə kor; **определить на работу** ə kor dəşəndə; **поступить на работу** ə kor darafdə; ə kor düzəltmiş birə; **без работы** korsyz; **оставаться без работы** korsyz mundə, buş mundə; 2) zəhmət, çəfo, ranç; səhər; 3) muxşyli; **какая-либо работа** kor-bor

работать 1) kor soxdə; kor dirə; **он работает на фабрике** u kor soxdəni ə fabrik; 2) *диалект.* kor kərdə; <> **работать вхолостую** buş-buşinə kor soxdə;

работенка kor, kor-bor

работник korsox

работоспособность hinərməndi, quvot korsoxi, calaşmışi

работоспособный hinərmənd, quvotlyjə korsox

работающий korsox, calışqon, korsəvən

рабочий fəhlə; korsox

рабски qulə xuno

рабский quli

рабство quli, qulluq; həzijəti

рабыня qul (zən); qəgəvoş

раввин rabi; **принадлежащий раввину** rabii; **диплом раввина** dəstür; **равина** rabi; **служба раввина** rabijəti; **служить раввином** rabijəti soxdə

равенство bərəbori (borobori)

равнина duzi; duzəngoh; məjduni; **зеленая равнина** ovloq

равно duzi, tən, bərəbor (borobor), həmcin; **все равно** təfiḥət nişdi, fərg nişdi; **не все ли равно** təfiḥət cūni, fərg cūni

равновесие taraz (təraz); **привести в равновесие с чем-либо** taraz soxdə; **прийти в равновесие** borobor birə; taraz birə

равноденствие borobori şəv-ruzi

равнодушие məraqsyzi; tiqətsyzi; bifiqəti

равнодушный məraqsyz; tiqətsyz

равномерно bərəbor, borobor

равноправный borobor ixdiyorly

равноценный jəqiməti

равный bərəbor (borobor); toj, tən; **делать равным** bərəbor soxdə, toj soxdə, tən soxdə

равнять bərəbor soxdə, tən soxdə

равняться toj birə; tən birə

радеть çun suxundə, çunsuxini soxdə

ради 1) *предлог*. əri; xotur; ə xotur, əz xotur; əz tovun; **ради чего?** əri cy?; ə xotur cy?; əz cy tovun, əz tovun cy; **ради тебя** ə xotur ty; **ради куска хлеба** ə xotur jə luqə nun; 2) *(последок)* giro; **ради того** ə u giro

радио radio; **относящийся к радио** radioji; **связанный с радио** radioji; **радиолюбитель** həvəskər radioji

радиоаппарат radio; aparat radioji

радиолюбитель həvəskər ən radioji

радиостанция stantsijə radioji

радист radioci, radist

радовать şor soxdə

радоваться şori soxdə; dylşori soxdə; dylşor birə; xəndə-şori soxdə; **я рад** mə şorum; **я рад тебе** mə əz ty dylşorum

радостно ə şorirəvoz

радостность xyromi, şori

радостный şor; dylşor, xyrom; **стать радостным** şor birə; **радостная весть** xəjrə xəbər

радость 1) şori; **слезы радости** hərşoj şori; **с радостью** ə şorirəvoz; **на радостях** ə şoriniki; **пусть народ придет по радостному случаю** çəhmət ə şori bijovo (*так говорят друг другу при прощании после траурного события*); 2) dylşori; xəndə-şori; xuromi; **доставить радость** dylşor soxdə; **испытывать радость** dylşor birə; **испытывающий радость от чего-либо** dylşor

радуга kovunə

радушие 1) mihriboni, qinoqpərəsi; 2) xəndəgyli, xəndəruji

радушный 1) mihribon, qinoqpərəs; 2) xoşəşifət; xəndəgyli; xəndəruj

раз I 1) bo; karaz; **один раз** jə bo; jə karaz; **два раза** dy bo; **два раза в день** ə jə ruz dy bo; **сто раз** sad bo; **первый раз, в первый раз** syfdəi bo, syfdəi karaz; əvəli karaz; **всякий раз** hərbo, hərboj; **сколько раз** cənd bo, cənd karaz; **в другой раз** jəbojgə; jə karazigə; <> **как раз в это время** hə imuhoj, imuloḥo (*кайт.*); **в этот раз** imuhojiş; **раз и навсегда** jəboluq; **в два раза** dyvojnə; **раз так...** imuhoj ki həci biri...; 2) *деф.* gilə; **и в этот раз** i giləş; **как-то раз** jə gilə; **в следующий раз** giləjgə

раз II jəbo, jədov, jəkaraz

раз III əgər

разбазаривать lov soxdə; **разбазаривать все имущество** əz hisd-nisd vadarafdə

разбег vidovusdəi

разбегаться vidovusdə

разбивать xırd soxdə; **разбивать**
вдребезги dərbədoqun soxdə

разбиваться xırd birə

разбирать vəkəndə (*напр., на от-
дельные детали*); vacarundə; **раз-
бирать дело в суде** ə kor
dənişirə

разбираться ə sər ofdorə, varasirə,
sər vədəbərde, sər vadarafde

разбитый 1) xırdbirə; qırmiş; 2) *не-
рен.* vomundə; **разбитый на мел-
кие куски** xırdə-xırd; mursi-
mursi

разбить xırd soxdə; sovə-sov soxdə;
разбить вдребезги parca-parca
soxdə; xırdə-xırd soxdə; xırd-xəşil
soxdə

разбиться xırd birə; sovə-sov birə

разбогатеть dəvlətlı birə; hoşir
birə; vorly birə

разбой tarəş; talan; corqun; qəcəqi;
sujmişi; sujmişsoxdəi; **разбой на
дорогах** rəhburi, rəhburrəi

разбойник 1) rəhburi, rəhburrəgor
(*на дорогах*); quldur; ta-
raşsoxdəgor; corqunci; qəcəq;
qocci; sujmişsoxdəgor

разбойничать qəcəqi soxdə; rəh
burra; sujmiş soxdə; talan soxdə;
tarəş soxdə

разбойничество corquncini

разболеться səxd azarly birə

разбомбить bomba şəndə

разбор 1) vacarundə; 2) vixdə; 3)
fəm soxdəi

разборчивый 1) ojdu; 2) talabkor

разбрасывать vacarundə şəndə

разбросанность doqunoqi

разбросанный doqunoq

разбросать vacarundə, şəndə

разбудить xəbər soxdə (*ото сна*)

разбухший vamasirə

разбушеваться qizişmiş birə

развал 1) dərbədoqun; vacarundəi;
2) borbodi; xərbəi

разваливать vacarundə; doqunoq
soxdə; dərbədoqun soxdə

разваливаться vacarysdə; **разва-
ливаться до основания**
dərbədoqun birə

развалившийся vacarysdə

развалины xərbə, xərbəi; **пре-
вращать в развалины** xərbə
soxdə; ə xərbəi carundə
(vəngəsdə)

развалить vacarundə, xərbə soxdə

развалиться vacarysdə, xərbə birə

разве I 1) bəgə (bəgəm), məgər; **раз-
ве так будет?** bəgə həci imbu?; 2)
частица bəs (pəs) (*употребляет-
ся для усиления выразительности
вопроса, ответа и т.п.*)

разве II əz rasdəkiş

развезти bərdə

развернуть vokyrdə, lov soxdə

развеселить kəjf ocmiş soxdə

развеселиться kəjf ocmiş birə

развесить voşəndə; **развесить бе-
лье (для сушки)** paltarə voşəndə

развести 1) çiro soxdə; 2) həl soxdə

развестись 1) çiro birə; **наш сосед
развелся с женой** qunşimu əz
zən çiro biri; 2) tonərə para soxdə;
3) toloq dorə; toloq vəgyrdə, toloq
vosdorə

развешивать voşəndə

развеять 1) vor dorə; 2) nisd soxdə;
3) vacarundə

развивать paramənd soxdə; **сле-
дует развивать наш язык**
zuhunimurə paramənd soxdə
gərəki

развиваться paramənd birə

развизжаться *перен.* sər-guş bərdə

развилина həcə

развилистый həcəly

развилка həcə

развитие 1) paraməndi, paraməndbirəi; **эта газета сделала многое для развития нашей литературы** 1) gozit ambara hərəketliḡ soxd əri paramənd birəi literaturajmı; 2) rəsirəi; <> **не достигший полного развития перен.** sytyl

развлечь dyl vəbərde

развод (*расторжение брака*) toloq; gid; **дать развод** toloq dorə;

разводить 1) çiro soxdə; 2) həl soxdə; **разводить огонь** ataş dəşəndə; ataş vənorə; tovə dəgəsundə

разводиться 1) çiro birə; 2) toloq dorə, toloq vosdorə (*расторгать брака*); **разводиться с мужем** əz şyvər toloq vosdorə

разворошить qurdələmiş soxdə, qəris soxdə; vorə-vorə soxdə; varundə

разврат əxloqsyzi; bizuji, jovo; *вulg.* qəhbəi

развратная jovo; gəşdəgor; *перен.* şəfdəpoj, pojšəfd; *вulg.* qəhbə

развратник jovo

развратница см. развратная

развратничать 1) jovo soxdə; 2) *вulg.* qəhbəi soxdə (*о женщине*)

развратный əxloqsyz; jovo

развязать vəkəndə; **развязывать** узел əngyl vəkəndə

развязный rujsyz; **становиться развязным** rujsyz birə; ruju oçuq birə

разгадать ofdə; ə sər ofdorə, təhbir soxdə

разгадчик ofdəgor

разгар qizqin; qizqinə vəxd

разгильдйй ovorə

разгладить 1) duz soxdə, hovomər soxdə; 2) utu zərə; 3) timor soxdə

разгладиться 1) duz soxdə, hovomər birə; 2) utu zərə omorə

разгласить gofə lov soxdə; syrrə oçuq soxdə

разглядеть dirə, şinoxdə

разглядывать fəm soxdə

разгневанный hosi, qəzəbly

разгневаться hosi birə, hyršly birə, dəly birə, qəzəbly birə, hyršləmiş birə; əz xyşdə vadarafdə

разгневить hyrš soxdə, dəly soxdə, qəhri soxdə; qəzəbly soxdə; hyršly soxdə, hyršə vorovundə, ə hyrš vəngəsde

разговаривать ixdilot soxdə; gof soxdə, gof-kələç soxdə; syhbət soxdə

разговор 1) ixdilot; syhbət, gof, gof-kələç, ixdilot; 2) ləxyrt, ləxyrti (*махач.*); **манера разговора** gofsoxdəi; **разговор был долгий** syhbət durəz kəşi; **пустые разговоры** buş-buşə syhbətho; <> **переменил разговор** a) syhbətə dəgiş soxdə; б) ə hərə gof dəşəndə; **стать предметом разговоров** ə zuhun ofdorə; ə ləhə ofdorə

разговорчивый ambargofsox; suhbətci;

разгораться suxdə, əlov gyrdə

разгоряченный hovoly; qizmiş; qizişmiş

разгорячить hovoly soxdə; hyrš soxdə

разгорячиться hyršly birə; qizmiş birə, qizişmiş birə

разграбить taraş soxdə; **быть разграбленным** taraş birə, taraş bərdə omorə

разграничивать 1) çiro soxdə; 2) sərhad norə; mərəç kəşirə

разгром dərbədoqun

разгром taraş; dərbədoqun, dərbədoqun soxdə; tari-mar

разгромить taraş soxdə; dərbədoqun soxdə; parca-parca soxdə; tari-mar soxdə

разгромленный qırmiş, qırmişbirə; tihorut; **быть разгромленным** dərbədoqun birə; qırmiş birə; taraş birə, taraş bərdə omorə

разгружать buş soxdə, kəm soxdə; ʔngyl soxdə

разгружаться buş birə, kəm birə; ʔngyl birə

разгуливать gəşdə

раздавать dorə, bəxş soxdə, bəxşipara soxdə; **быть розданным** bəxş birə

раздаваться I 1) bəxş birə; 2) həərə dorə

раздаваться II (о звуках) ʔnirə omorə; səs omorə

раздавить ʔʃirə həl soxdə

раздавленный həlbirə

раздать bəxş soxdə; bəxş soxdə dorə

раздаться I ʔnirə omorə, səs omorə

раздаться II 1) bəxş birə; 2) həərə birə

раздаться III перен. 1) coq birə; 2) firəh birə

раздваивать həcə zərə

раздвигать ʔiro soxdə, həərə soxdə

раздвигаться ʔiro birə; həərə birə

раздвоенный həcə; **раздвоенный язык** həcəjəzuhun (о змеях, ящерицах, лягушках)

раздвоить həcə zərə

раздевалка paltar vəkəndəniho ʔigə

раздевать 1) vəkəndə; paltarjura vəkəndə; 2) перен. lyt soxdə

раздеваться paltarə vəkəndə

раздел 1) (напр., книги) bəxş; 2) bəxşsoxdəi (напр., имущества)

разделаться varasdə

разделение bəxşsoxdəi; **разделение на части** bəxşəbəxş

разделитель bəxşsoxdəgor

разделить 1) bəxş soxdə; 2) dur soxdə; **разделить, чьё-либо мнение, горе** ʃərik birə

разделиться 1) bəxş birə; 2) ʔiro birə

разделявать tirakyndə (рыбу, птицу)

раздельно ʔiro-ʔiro

разделять bəxş soxdə; ʔiro soxdə,

раздетый birəhnə; lyt

раздеть 1) vəkəndə; paltarjura vəkəndə; 2) **раздеть догола** lyt soxdə

раздеться paltarə vəkəndə

раздираться para birə

раздобыть gəşdə ofdə

раздолье 1) firəhi; 2) buli; buli-firəhuni; 3) перен. kəjf

раздор ʔəng, pitnə (м)

раздражать 1) ə hyrş vəngəsə; 2) təngi soxdə; 3) xorə dorə

раздражаться hyrşly birə

раздражение I xorə

раздражение II hyrş; с **раздражением** ə hyrşəvoz

раздробить xyrdə soxdə

раздувать 1) puf zərə, puf dodorə; 2) firəh soxdə 2) vamasundə

раздуваться 1) firəh birə; 2) vamasirə

раздумать fikirə dəgiş soxdə

раздумывать fikir soxdə

раздумье fikir

раздуть 1) vamasundə; 2) puf dodorə

раздуться vamasirə

разжалобить кого-либо dylə nərm soxdə

разжеванный cəjnəmiş birə
разжевать çavusdə; cəjnəmiş soxdə;
разжевать и в рот положить cəjnəmiş soxdə ə ləhəju dəşəndə
разжевывать çavusdə
разжечь suxundə; **разжечь костёр** ataşə dəgəsundə; tovə dəgəsundə
разжиреть coq birə
раззадориться ə hıçət ofdorə
разинуть ləhə rəhə; **разинуть рот** (от удивления) ləhə rəhə mündə; ləhəj odomi mihtijor mündə
разиня 1) ləhərəhə; 2) məjməq; ovom; 3) *перен.* xəg
разить I buj omorə
разить II zərə, kyşdə, dərbədoqun soxdə
разлагаться pisirə; təhsirə (*гнить*)
разлаживать puzmiş soxdə
разлаживать xyrd soxdə
разлениться tənəli soxdə
разлетаться 1) parzərə rafdə; 2) *перен.* xyrd birə
разливать 1) dəkyrdə; 2) rixundə; tih soxdə
разливщик dəkyrdəgor
различать təfihət soxdə
различие təfihət, fərg
различные bəşqə-bəşqə; çyrbəçyr
разложение 1) buj gyrdəi, pisirəi; 2) çiro birəi
разложить duz norə, dəşəndə, bəxş soxdə; jerbəjer soxdə
разложиться pisirə; təhsirə (*гнить*)
разломать xyrd soxdə; tikə-tikə soxdə, parca-parca soxdə; vacarundə
разломаться xyrd birə; tikə-tikə birə, parca-parca birə; vacarysdə
разлука 1) çirobirəi; ojruluq, hiçron; 2) (*дерб.*) çəjləi, çəjlə birəi

разлучать çiro soxdə
разлучаться çiro birə
размазать sovusdə; şiriş zərə; **размазать трением** syrtmiş soxdə
размазня *перен.* (о человеке) buşə odomi
разматывать vəkəndə
размах firəhi
размашисто firəhu
размашистый firəhu
размежевать sərhəd norə; mərəç kəşirə
размельчать xyrdə soxdə
разменивать, разменять 1) dəgiş soxdə (*напр., квартиру*); xyrdə soxdə (*напр., деньги*)
размер 1) pəjmunə; ylcy; andaza; 2) kələi; 3) həng; 4) qədər
разместить norə; norə-vəgyrdə; jerbəjer soxdə
разместиться 1) dəbirə; 2) jerbəjer birə
размешивать qəriş soxdə
размещать norə; jerbəjer soxdə
размещаться 1) dəbirə; 2) jerbəjer birə
размножать ambar soxdə
размножаться ambar birə
размозженный xyrd-xəşil
размозжить xyrd-xəşil soxdə; səxd həl soxdə, parca-parca, əzmiş soxdə
разморозить əz bəjə vorixundə
размышление fikir; fikir-xəjol; məhşovo; varasirə
размышлять fikir soxdə
размягчать nərm soxdə; həl soxdə
размягчение nərmbirə; həlbirəi
размягчиться nərm birə; həl birə
размятый həl; xyrd-xəşil

размять 1) xırd-xəşil soxdə; 2) nərm soxdə; həl soxdə

разнести baxş soxdə; **разнести в пух и прах** dərbədoqun soxdə

разнестись 1) lov birə; 2) səs omorə

разнимать çiro soxdə

разниться çiro birə, fərq birə, təfihət vəbirə

разница təfihət, təfihəti; fərq; <> **какая разница** təfihət cəni, fərq cəni; **разницы нет** təfihət nısdı, fərq nısdı; **нет никакой разницы** hic təfihəti nısdı

разновидность çyrbəçyri

разногласие nərazijəti, birazii

разнообразие çyrbəçyri

разнообразный çyrbəçyr

разнородный 1) qərişuq; 2) çyrbəçyr çinsi

разносить I tyrtıyr soxdə

разносить II bəxş soxdə

разносторонний hər tarafli

разность fərq

разносчик lov soxdəgor; **разносчик приглашений на торжество** xundəgu (dərb.)

разноцветность rangəbərangi

разноцветные ala-ala

разноцветный ala, ala-ala; 2) rangbərang

разнузданный 1) çilovsyz; 2) *пен.* ovsarsyz

разный çyrbəçyr

разнять çiro soxdə

разоблачать ifşo soxdə; həjbə vokundə; sərgurə vokundə; **его разоблачили** *идиом.* pəxurju ocmiş biri

разоблачение ifşo; ifşo soxdəi

разобрать 1) çiro soxdə; 2) (*напр., товар в магазине*) parum-parum soxdə

разобраться ə sər ofdorə, varasda; **разобраться кто прав** (*по религиозным канонам*) şərḥ burra

разобщать çiro soxdə

разовый jəboi, jəborəi, jə karazi

разогнать piş soxdə

разогнуть duz soxdə; qədbirərə duz soxdə

разогнуться duz birə

разогреть gərm soxdə; tovunda (*на огне, в печи*)

разогреться gərm birə, qizmiş birə, qizişmiş birə

разодранный para birə; para-para

разозлить hyršly soxdə; qəhr dorə; ə qəhr vokurdə; qəzəbly soxdə; qəhri soxdə; qəhrly soxdə; qəzəbly soxdə; hyršə vorovunda, ə hyrš vəngəsda

разозлиться hyršly birə, hyrš soxdə; qəhr soxdə

разойтись I çirobirə, lov birə

разойтись II qizişmiş birə; , əz xyşda vadarafdə

разом birdən, həbirdən

разомкнуть ocmiş soxdə

разомкнуться ocmiş birə

разорвать para soxdə; **разорвать на куски** para-para soxdə; parca-parca soxdə; tikə-tikə soxdə; rugorug soxdə

разорваться parabirə; **разорваться на куски** para-para birə; parca-parca birə; rugorug birə

разоренность xərebəi

разоренный bərbod; xərebəbirə; taraşbirə

разорить 1) taraş soxdə; lov soxdə; **разорить чей-либо род** *перен.* tovə kyşda; 2) pankrut soxdə; əz birə-nəbirə hişda; əz hisd-nisd vadarafdə

разориться 1) pankrut birə; 2) talaş birə; lov birə

разослать fyrsorə
разостлать dəşəndə
разочарование əz həvəs ofdorəi; imid burra omorə
разочаровать imidə burra; əz həvəs ofdorə
разочароваться furmundə omorə
разравнять duz soxdə; hovomər soxdə
разравниваться duz birə; hovo-mər birə
разрезать səjrək soxdə
разрезаться səjrək birə
разрежение səjrəki
разрез burra; tirak; kut
разрезать burra, vənçirə; **разрезать на куски** para-para soxdə; tikə-tikə soxdə; **разрезать на полоски** dilig-dilig
разрешать 1) hişdə; ixdiyor dorə; ryxsət dorə; 2) həl soxdə
разрешаться 1) ixdiyor dorə omorə; həməl omorə; **разрешается** imbu; həməl mijov; **разрешите войти?, можно войти?** imbu dirəmorə?; 2) həl birə
разрешение 1) ixdiyor, ixdijori; ryxsət; **давать разрешение** ixdiyor dorə; ryxsət dorə; **без разрешения** ixdiyorsyz; ryxsət-syz; **просить разрешение** ixdi-jor xosdə; ryxsət xosdə; **иметь разрешение** ixdiyor birə; ryxsət vəgyrdə; **ты не имеешь разрешения** ixdiorty nişd; 2) həlsoxdə, həlsoxdəi; <> **разрешенный** (канонами еврейской религии) həlol
разрешить 1) hişdə; ixdiyor dorə; ryxsət dorə; 2) həl soxdə; <> **разрешить трудное дело** əngyl vəkəndə
разрисовать kəşirə; varavundə
разровняться duz birə; hovomər birə
разрозненность doqunoqi

разрозненный doqunoq
разрубать, разрубить burra, vənçirə; tikə-tikə soxdə
разруха xərəbəi, doqunoqi; bərbodi
разрушать, разрушить vacarundə; xərəbə soxdə; qirmiş soxdə
разрушаться vacarysdə; xərəbə birə; dərbədoqun birə
разрушение vacarysdəi, xərəbəi; dərbədoqun birəi; qirmiş
разрушенный xərəbə birə omorə; vacarysdə; bərbod
разрыв burra, para; çigəj burra, çigəj para; **разрыв сердца** dylparai
разрывать vənçirə; para soxdə
разрываться para birə
разрывной partləmiş birəniho
разрыдаться kələ-kələ girişdə
разрыхлять nərm soxdə
разрядить buş soxdə; sokit soxdə
разувать 1) əjoqqobirə vəkəndə; 2) tən birəhnə soxdə
разузнать 1) danysdə, vomuxdə; 2) əz ləhə gol kəşirə; pyrsirə; **разузнай о нем** pyrs urə
разукрасить 1) rang dorə; 2) bəzənmiş soxdə, jaraşuq soxdə
разукраситься jaraşuq birə, bəzənmiş birə
разум əqyl, fikir, fəhm
разумеется həlbətki, həlbəttə
разуметь varasirə
разуметься ə sər ofdorə
разумно ə əqylməndirəvoz
разумный 1) əqylly, qonəçəqly; 2) varasirəgor; varasirəni
разуть əjoqqobirə vəkəndə; əjoqqobi ənurə vəkəndə
разутый əjoqqobi xyşdəvə vəkəndə
разучивать əzbər soxdə

разучиваться əz jor vədəşəndə

разъедать əz doru kyrm xurdə

разъединенный 1) əz jəki çiro birə; 2) *перен.* doqunoq

разъединиться çiro birə

разъединять çiro soxdə

разъесть 1) xurdə; 2) kyrm xurdə

разъярённый 1) hyršly, qəzəbly, qizmiş; 2) çingyrdə; 3) quduz

разъяриться 1) hyršly birə, qəzəbly birə, qizmiş birə; 2) çin gyrdə; 3) quduz birə

разъяснение andurmişi; ə sər vəngəsdəi

разъяснитель əsərvəngəsdəgor

разъяснить, разъяснять 1) varasunda; ə sər vəngəsdə; ə muvəh dəşəndə; 2) andurmiş soxdə; diqduq soxdə; qondurmiş soxdə; 3) ojdun soxdə

разъясниться ocuq birə; ojdun birə

разыграть 1) vozirə, vozi soxdə; 2) furmunda; 3) *перен.* vəçovunda (vəçəhunda)

разыскать gəşdə ofdə

разыскаться ofdə omorə

рай gənhidim

район 1) rajon; 2) məhələ (məhəllə)

районный ən rajon

рак 1) *зоол.* xərcəng; 2) *мед.* qub; **болеть раком** qub vədəşəndə

ракета furşəng, raket

раковина *перен.* qobuq, cənəx

рама, рамка doroq (*устройство для сот в улье*); jə doroq həsəl **рамка меда**

рана 1) jara, lərbə; **перевязывать рану** jararə bəsdə, lərbərə bəsdə; 2) zəxm

ранение jara

раненый jaraly; **быть раненым** jaraly birə

раненько zutə

ранец cəntəj kəmə

ранить jaraly soxdə; **ранить колющим предметом** nəştər zərə

ранний zu, əz vəxd pyşo; **раннее утро** subsəbəh; **ранним утром, с раннего утра** əz səhəri

рано 1) zu; əz vəxd pyşo; **он рано пришел на занятия** u ə nybo zu omori; **рано или поздно** a) dir-zu; 6) əvəl-əxir; **рано утром** əz səhəri; sybh-səbəh; səbəhmunda, səbəh-səbəh; səhər-səhər; **с раннего утра** əz səhəri

раны lərbəho, jaraho, qəlpəho, lərbə-qəlpə

раньше 1) əvəl, pyşotə, pyşo, pyşoki; **раньше всех** ən əvəl; 2) əvəlho

рапорт raport

рапортовать raport dorə

рапускаться (*о тканях*) vorixdə; **чулок распустился** çurub vorixd

раскаиваться 1) pəşmunəti kəşirə; pəşmu birə; 2) tubo soxdə, tubo dorə

раскаивающийся pəşmu; pəşmubirəgor

раскаленность qizqini, qizqinly

раскаленный 1) kuzly, qizqin; səxd gərm; 2) tovsudə

раскалить tovsudə, səxd gərm soxdə; kuzly soxdə

раскалиться tovsudə, səxd gərm birə

раскалываться lov birə

раскат gurulti

раскачать 1) çəsdə, vor dorə, ləx soxdə, ə hərəkət vəngəsdə; 2) şovundə

раскачивание şovundəi; çəsdəi; şovundəi

раскаяние pəşmuni, pəşmunəti, pəşmunijəti; həjfbəri, tubo

раскаяться pəşmu birə; **заставить раскаяться** pəşmu soxdə

раскиданный doqunoq
раскидать şəndə; lov-tum soxdə, tutunə soxdə
раскладывать jerbəjer soxdə
расклеивать 1) əz şiriş vəkəndə; 2) ə hər çiğə vogosundə
раскол lov birəi, çiro birəi
расколотый (*на куски*) xyrda-xyrd
раскрашенный rangly
раскрашивать rang zərə
раскрошить 1) vənçirə; 2) tutum-tutum soxdə
раскрывать vokurda
раскрываться oşkor birə; ocuq birə
раскрытый ocuq
раскрыть ocuq soxdə, vokundə, vokurda; **раскрыть объятия** qələ vokurda; **следует раскрыть это дело** i korə ocuq soxdə gərək; <> **раскрыть рот** (*от удивления*) ləhə rəhə mundə
раскрыться 1) ocuq birə; oşkor birə; 2) ruj burbundə; 3) dyl xışdə dorə, şırə dorə
распаковать vəkəndə
распасться ofdorə, puc birə, parca-parca birə
распахивать (*dəre*) kələ vokurda
распахнутый ocuq
распевать (*məhni*) xundə
распечатать 1) cap soxdə; 2) pecat soxdə, pecat zərə, myhyrə vəkəndə
распиливать muşar zərə
расписать nyvysdə
расписаться qul kəşirə
расписка 1) qəvz (qəbz); 2) qul kəşirə
расписной nəxyşi, nəxyşly; bəzəg
расплавить həl soxdə
расплавиться həl birə

расплавленный həlbirə
расплакаться girisdə
расплата 1) qərdə dorə; 2) qisos; 3) qəhr vədəşəndə
расплатиться qərdə dorə, qisos bərdə, qəhr vədəşəndə, çəzojura dorə
расплодить ambar soxdə
расплодиться ambar birə
расплываться lov birə
распознавать şinoxda, danyşda
располагать jerbəjer soxdə; norə-vəgyrdə; j
располагаться jerbəjer birə
располагающий (*к себе*) dylvəbər
расползаться para birə
располнеть coq birə
расположение 1) dəbirəi; jerbəjer birəi; 2) myhbət; **иметь расположение к кому-либо** ə cum nyşda; **лишить своего расположения** əz cum vəngəsdə; **расположение духа** dōmoq; kəjf; ovqot; qyrym
расположить norə-vəgyrdə; jerbəjer soxdə
распоротый parabirə; vəkəndə omorə
распороть (*по швам*) vorixundə
распороться (*по шву*) vorixda
распорядитель sərkələ; səreñcom norəgor; **распорядитель на свадьбе** sərpəji
распорядиться səreñcom dorə
распорядок qojdə-qonun; nizom-intizom
распоряжение səreñcom
распоясаться quduqi soxdə
расправа qisos, divon
расправить duş soxdə, hovomər soxdə; **расправить крылья** qul-qənət şəndə

расправиться I duz birə, hovomər birə

расправиться II ə divon kəşirə, çozonjurə dorə; *перен.* pust kəndə

расправлять duz soxdə, hovomər soxdə

распределение bəxş; bəxşsoxdəi

распределитель bəxşsoxdəgor;
распределитель оросительной воды mirob

распределять bəxş soxdə

распределяться bəxş birə

распродажа furuxdə varasdə

распродать furuxdə varasdə

распрос pyrsyş; pyrsirəi

распространение firəhbirə,
firəhbirəi; lov birəi; *перен.* ofdorəi;
распространение недовольства nərəzigəri ofdorəi

распространённый lov birə

распространить lov soxdə, firəh soxdə; paramənd soxdə

распространиться 1) lov birə;
firəh birə; *перен.* ambar gof soxdə;
2) paramənd birə; *перен.* ofdorə;
распространилась **болезнь**
azar ofdori

распрягать dəbəsdərə vəkəndə; lo-
qum-çilovə rəho soxdə

распряmlяться duz birə, duzəltmiş birə

распускать rəhə soxdə; rəho dorə

распустить 1) vorixundə (*напр.,
распустить петли, превратив вя-
зание в нити*); **распустить чулок**
çurubə vorixundə; 2) vorə-vorə
soxdə

распуститься 1) əz rəh vadarafdə;
2) vorixdə

распутать ocmiş soxdə

распутный, распутная bədhəməl,
gəşdəgor

распутство əxloqsyzi, bədhəməli

распутье dyrəhi

распухать vamasirə

распушенность əxloqsyzi,
bədhəməli

распушенный əxloqsyz, bədhəməl

рассада şitil; **посадить рассаду**
şitil koşdə; **выращивать рассаду**
şitil soxdə

рассаdить 1) nuşundə; jərbəjer
soxdə; 2) şitil soxdə (*o rassade*);
səjrək soxdə (ci kosdə)

рассаdник 1) şitilluq; 2) məhdon

рассаживать nuşundə

рассвет sybh, səbəh, sybh-səbəhi,
səbəhmundə; don, səhəri, tovuşi;
cyşmə vərəfdəi; **перед рассветом**
pyşoj səbəh; **ранний рассвет**
tovuş səbəhi; tazalə yşyq vədiro-
morəi

рассветать tazalə yşyq vədiromorə;
cyşmə vərəfdə; ədəj yşyq birə

рассвирепеть qəzəbly birə; hyršly
birə

рассеивать lov soxdə

рассеиваться lov birə

рассекать vənçirə

рассердить hyršly soxdə

рассердиться hyršly birə,
hyršləmiş birə

рассесться hər kəs ə çigəj xyşdə
nyşdə

рассеянность 1) bitiqəti, tiqətsyzi;
cəşmiş; xyşdə, vir soxdəi; 2)
ovorəi, doqunoqi

рассеянный cəşmiş; tiqətsyz

рассеять 1) koşdə, tum şəndə; 2)
səjrək soxdə; **рассеять горе** dylə
tihi soxdə; **рассеять скуку** kəjf
ocmiş soxdə

рассказ ixdilot, nəqyl

рассказать 1) gufdirə; gof soxdə,
ixdilot soxdə; 2) nəqyl xundə; **рас-
сказать обо всем** dylə tihi
soxdə; **не все рассказать** ə ruj
nəzərə

рассказчик ixdilotci; ixdilot
soxdəgər

рассказывать gufdirə; ixdilot
soxdə; nəqyl xundə

расслышать şinirə, xub şinirə, ə
sər ofdolə

рассматривать 1) vinirə; dənışirə;
2) fəm soxdə

рассмешить xəndundə

рассмеяться xəndysdə

рассмотреть fəm soxdə

рассол şura ov; **сделать рассол**
şur soxdə

рассорить 1) hərə zərə; 2) ə hərə
gof dəşəndə

рассориться qəhri birə

рассортировать çyrbəçyr soxdə

рассосаться 1) xşdərə kəşirə; 2)
həl birə

расспрашивать 1) xəbər vəgurdə;
2) siroq soxdə; **расспрашивать о**
ком-либо **людей** siroqjurə
vəgyrdə

расспрашивая pyrsirə-pyrsirə

расспрос 1) siroq xəbər; 2)
vəgurdəi

расставание 1) çiro birəi, çəjlə
birəi; 2) hiçron

расставаться çiro birə

расставить duz norə

расстаться çiro birə

растёгивать vəkəndə (*dugmərə*)

растёгиваться vəkəndə

расстелить, расстилатъ 1) (*но-
стель, ковер*) dəşəndə; 2) lov
soxdə

расстояние hərə; **с близкого рас-
стояния** əz nəzniki; **фотогра-
фировать с близкого рассто-
яния** əz nəzniki surot kəşirə

расстраивать 1) xərab soxdə holə
(kəjfə, dylə, hovojurə); dylxur
soxdə, dylgir soxdə; pərişon soxdə;

pərt soxdə; 2) kəjfə puzmiş soxdə;
3) vacarundə; <> *идиом.* xunə
sijə soxdə

расстраиваться 1) xərab birə holə
(kəjfə, hovojurə); dylxur birə, dyl-
gir birə; kəjfə puzmiş birə; pərişon
birə; 2) ovqot təlh birə; hovoju təlh
birə (*быть в плохом настроении*);
pərt birə <> xun virixdə

расстрел gulləzərə, gulləzərəi

расстреливать, расстрелять gullə
zərə, gullulə zərə; zərə kyşdə

расстрелянный gulləzərə,
gulləzərəomora

расстроенность 1) pərişoni; 2)
nəsazi (*о музыкальном
инструменте*)

расстроенный 1) pərişon; 2) pərt;
3) nəsaz (*о музыкальном
инструменте*)

расстроить см. **расстраивать**

расстроиться см. **расстраиваться**

расстройство 1) puzmiş; 2)
nəsazi; 3) sərəğiç; 4) pərişoni;
расстройство кишечника
pojəbüru, şyqəmi,

расступиться rəh dorə

рассудительно həkimunə

рассудительность əqylməndi;
fəhmgəri, fəhm

рассудительный əqylly,
əqylmənd; ə sər ofdorəgor

рассудок əqyl, fikir; fəhm; **потеря**
рассудка sərsoni

рассуждать fikir soxdə; vərovurd
soxdə; *перен.* norə-vəgyrdə

рассуждение fikir; fikir soxdə;
vərovurd

рассчитать hisob soxdə, şumordə

рассчитаться dorə (həqə, myzdə);
puljurə dorə; həqqjurə dorə

рассчитывать 1) hisob soxdə,
şumordə; 2) (*на кого-либо*) imid
doşdə, imid bəsdə; bəl boqləmiş
soxdə

рассыпанный doqunoq

рассыпать tihi soxdə
рассыпаться tihi birə
рассыпчатый kəpəki; kəvrək
растапливать 1) həl soxdə; 2) (*о масле*) doq soxdə
растаптывать 1) voşışirə, ə zir poj vəşışirə; 2) taptalamış soxdə
растаять həl birə
раствор (*двери, окна, ворот*) qənət
растворение həl, həlbirəi
растворитель həlsox
растворить I vokyrdə (pənçəgərə)
растворить II həl soxdə
раствориться həl birə
растение bitki, savzi
растерзать parca-parca soxdə; tikə-tikə soxdə
растерянность cəşmiş, xşdərə vir soxdə; vir birəi
растерянный cəşmiş; sərgərdən
растерять vir soxdə
растеряться 1) cəşmiş birə; 2) xşdərə vir soxdə; əqylə vir soxdə; 3) vir birə
расти 1) kələ birə; 2) voromorə; 3) buj şəndə, buj voşəndə; 4) *перен.* duraz birə; **он растёт с каждым годом** salbəsal u duraz birəni
растирать sovsudə; syrt soxdə, syrtmiş soxdə
растирающий sovsudəgor
растительность 1) savzi (*в природе*); dor-kuləi; 2) muj (*в чэндэг*)
растительный savzi;
растительное масло ryqən savzi
растить 1) kələ soxdə; 2) vorovundə
растолкование 1) diqduqi; diqduq soxdə; 2) təhbul (təhbur)
растолковать 1) diqduq soxdə, qondurmiş soxdə; 2) varasundə; ə

sər vəngəsə; **растолковать по своему** təhbur soxdə
растолочь əzmiş soxdə
растолстеть 1) coq birə; 2) qolin birə; 3) vamasirə
растопить I ataş vonorə (*печку*)
растопить II doq soxdə, həl soxdə (*губы*)
растопиться həl birə
растопленный həlbirə; **растопленное масло** həlbirə ryqən
растоптанный taptalamış
растоптать voşışirə; **растоптать кого-либо** (*перен.*) zirpoji soxdə
расторжение: расторжение брака toloq
расторопность zirəki, diliboci
расторопный zirək, diliboc
расточитель bədxərç
расточительность bədxərçi
расточительный bədxərç
расточить puc soxdə
растратить puc soxdə; xərç soxdə
растрепанный 1) tyrttyr, tyrttyr-zyñçyl; 2) lov-tum; tutunə; 3) doqunoq; 4) pərişon; lovəmuş
растрепать 1) lov soxdə, lov-tum soxdə; tyrttyr soxdə; tutunə soxdə; 2) pərişon soxdə
растрескать tirakundə; cat soxdə
растрескивание catbirəi
растрескиваться cat birə; tirakysdə
растрогаться *перен.* kəvrək birə; pur birə
растягивать duraz soxdə
растягиваться duraz birə
растянуть duraz soxdə
растянуться duraz birə
расхаживать gəşdə

расхваливать ambar təhərif dorə
расхититель 1) taraşsoxdəgor; 2) dyzd
расхитить, расхищать 1) taraş soxdə; 2) dyzdi soxdə
расхищение 1) taraş; 2) dyzdi
расхлябанность pərtovi
расход хəғ, хəғи; **дорожные расходы** rəhхəғи; **деньги на мелкие расходы** əri хyrdə хəғи; хəғилuq cibі; **нести расходы** хəғ кəşirə
расходиться I 1) gəşdə; 2) lov birə
расходиться II 1) çiro birə; **наш сосед разошелся с женой** qunşimu əz zən çiro biri; 2) tonərə para soxdə; 3) toloq dorə; toloq vəgyrdə, toloq vosdorə
расходный хəғи; **расходные деньги** хəғилuq
расходование хəғ, хəғи; **предназначенный к расходованию** хəғçbirəni
расходовать хəғ soxdə
расходуемый хəғçbirəni
расхождение 1) hərəluq; 2) təfihəti
расхохотаться xəndysdə; kələ-kələ xəndysdə
расцвести 1) gyl vədəşəndə; 2) xub-rac birə; 3) paramənd birə
расцвет 1) paraməndi; 2) gyl vədəşəndə; xub-rac birə
расцветать gyl vədəşəndə; 2) xub-rac birə; 3) paramənd birə
расцеловать mocə-moc soxdə; marcamarə soxdə
расцеловаться mocə-moc soxdə; marcamarə soxdə
расценивать qimət norə
расценка qimət
расчесать şunə zərə
расческа şunə; dorəq
расчет 1) hisob; həq-hisob; 2) vərovurd, vərovurdi; 3) fojdə, xəjr

расчётливый həq-hisob danysdəgor
расчленить çiro soxdə
расчувствоваться перен. kəvrək birə
расшатать ləx soxdə, çumundə
расшататься ləx birə, çymysdə
расшиваться (no швы) vorixdə
расширение firəh birəi, firəh soxdəi
расширить, расширять firəh soxdə, gəhəş soxdə
расшириться, расширяться firəh birə, gəhəş birə
расшить (no швам) vorixundə
расшифровка diqduq, diqduq soxdəi
расщелина 1) təngə; təngə hərəj doqho, təngərəhi; 2) cat; tirak
ратифицировать təslix soxdə
рать 1) quşun; 2) dovho, jəki-kyşi
рацион 1) roj; 2) xorum (*корм для скота на одну кормежку*)
рвануть birdən kəşirə
рвануться birdən vidovusdə
рванный 1) para, para-para; 2) burra; 3) durra; 4) tyr-tyr
рвань 1) çundur, çundur-mundur, çir-çundur; çunduri; çurti-purti; lugu; purdali; 2) tyrtyrə ci
рвать I 1) cirə; 2) para soxdə, kəşirə para soxdə; vənçirə; 3) vədəşəndə, kəşirə vədəşəndə; 4) viruxundə; qupmiş soxdə
рвать II 1) vərəxşirə (*о пвome*); **ерo** pвёт u ədəj vərəxşirə; 2) dyl bulanmış birə
рваться I para birə
рваться II çəhd soxdə; çyrhət burbundə
рвение calaşmişi, çəhd, çyrhət, qirjət, həvəs, vəjə; vəjgə; **co pвe-**

нием həvasly; ə çyrhətəvoz, ə çəhdirəvoz, ə vojrəvoz
рвота vərəxşirə, vərəxşirəi; **вызывать рвоту, заставить произвести рвоту** vərəxşundə; **вызывающий рвоту** vərəxşundəni
рвотный средство vərəxşirəni; **рвотное** vərəxşundəni
реакционер kyhnəpərəs
реализация 1) furuxdə; 2) ə çigə ovurdə
реализм realizm
реализовать 1) furuxdə; 2) ə çigə ovurdə
реальность rasdi, həqiqi
реальный rasd; həqiq
ребенок həil; bala, fərzənd; **маленький ребенок** sovor, кырə, sovorə həil
реберный dəndəi
ребро dəndə; qəbyrqə (махач.)
ребята həilho, gədələho
ребяческий həili
ребячество 1) həil-vozi; 2) həiljəti
ребячиться həili soxdə
рев hərinə zərəi (hərinə kəşirəi) širinə zərəi (širinə kəşirəi); 3) zar-zar girisdəi
реванш nəqomo
реваншист nəqomovosdorəgor
реветь 1) boçəh zərə; səxdə həroj zərə; 2) hərinə zərə (hərinə kəşirə) širinə zərə (širinə kəşirə); 3) zar-zar girisdə; hirkə soxdə
ревизия revizija
ревматизм vor; **ползучий ревматизм** gəşdəniho vor; **я заболел ревматизмом** mərə vor gyrdi
ревнивец qisqonçə odomi
ревнивый qisqonç; **ревнивый муж** qisqonçə šyvər
ревновать qisqonçi soxdə

ревностно 1) ə qirjətəvoz, əz dyli-çuni; 2) ə vojrəvoz
ревностный 1) qirjətly; 2) calaşmiş soxdəgor
ревность qisqonçi, qisqonçluq
револьвер tapinçə
революционер revoljutsioner
революция revoljutsija
регистрация (жени́тьбы) tonə, tonəj
регулировать ə qojdə vəngəsə
редактор redəktor
редакторство redəktori
редакция redəksija
редеть 1) kəm birə; 2) səjrək birə
редиска qirmizinə durup
редкий 1) tək-tuk (бывающий или повторяющийся с большими промежутками); 2) səjrək, **редкий** səjrək; **с редкими зубами** səjrəkə dəndyho; **становиться редким** səjrək birə; **делать более редким** səjrək soxdə; kusə-kusə soxdə; **редкая вещь** a) kəm ofdə omorəniho ci; б) əntiqə
редко 1) kəm; 2) goh-goh; tək-tək; tək-tuk; **грамотные люди, хотя и редко, но все же среди нас были** dənysdəgorho tək-tukiş bugə ə qərişimu dəbirət; 3) səjrək
редковолосый səjrəkə mujho
редкостный 1) kəm ofdə omorəniho ci; 2) əntiqə,
редька durup; siprə durup
режим qojdə; rejim
режиссер rečissjor
режущий burragor,
резать vənçirə, burra; **резать ножами** qəjci zərə
резвиться vozi soxdə, ujnəmiş soxdə; vəçəsə, vəçəhisə
резвый çəld
резерв hitijot, hitijoti

резервуар cən: qəzqu; **нефтяные резервуары** qəzquhoj nəfti

резец qələm ən həjkəlqycsox

рези sonçi (sonçu)

резина 1) rezin; 2) çərçi; **резинка для стирания записей** puzmişsox; puzmiş soxdəniho

резиновый rezini

резкий 1) tiç; 2) kobut (kubut); 2) *перен.* təhl; (*дерб.*) təhl; **резкий на язык** diliboç

резкость kubuti

резник şohəd (şohid) (*совершающий убой скота и птиц в соответствии с ритуальными предписаниями у евреев*); molkuş

резня xunrizi; jəkikyşy; dy jəkirə kərdə zərəi; vənçi-vənçi; qırqin; qirimyri

резолюция qərər

результат 1) ənçom; 2) nətiçə

резчик burragor

резь sonçi (sonçu)

резьба nəxyş

рейка təmosə

рейхан *бот.* rihon (rəjhon) (*пряная зелень*)

река nikərə

реклама reklam

рекомендовать məsləhət norə, məsləhət dorə; **не рекомендуется** həməl nijov

реконструкция tazadən vokurdə

рекорд rekord

ректор rektor

религиозность dindori, dinpərəsi

религиозный 1) dinpərəs, dindor; 2) dini; **религиозное благородство** xosi; **религиозное обучение у равина** *уст.* nuboxundə

религия 1) din; 2) məsəb (məzhəb); **иудейская религия** jəhudii; ;

связанный с религией dini, dini-məsəbi

рельс rels

ремень 1) qəiş; 2) kəmə, kəmərbənd kəmərbəs

ремесленник pişəkor; sənihətkor; **курсы ремесленников** kurshoj sənihəti

ремесленный sənihəti

ремесло sənihət, pişə

ремонт qyci; qycsoxi; remont

ремонтировать qyc soxdə; remont soxdə

ремонтник qycsoxdəgor

рентабельность sarf

рентабельный qəzonçly; sarf

реорганизация tazadən təşkil soxdəi

реорганизовать tazadən təşkil soxdə

репа, репка durup; siprə durup

репрессия çozo

репутация obur; vərzyşi; **дурная репутация** bədnumi

ресница miçə, miçəj cum; biriç, biriç cumho; **подводить ресницы** syrmə kəşirə

республика respublika

ресторан oşxonə, restoran

ретроград kyhnəpərəs

рецидив dyborəku; **рецидив болезни** dyborəku biri

речистый zuhunly

речка nukərə, cyklə nikərə

речной nikərəi

речь 1) gof; gofsoxdəi; 2) syhbət; 3) *перен.* zuhun; **манера речи** gofsoxdəi

решать 1) həl soxdə; **мы решили эту задачу** imu i məsələyə həl soxdim; 2) qərər norə, qərər vəgyrdə, qərər vədəşəndə

решение 1) qəror; 2) həl (решение вопроса, задачи)

решенный (о вопросе, задаче) həlbirə

решетка 1) tur; 2) gəfəsə

решетник, изготовитель решета qəlborsi, qəlborsoxdəgor

решето (для зерновых) qəlbor, ordoviç; **просеивать** (зерновые) **через решето** qəlbor zərə, ə qəlbor kəşirə

решимость çyrhət, çyrhəti

решить 1) (вопрос, задачу) həl soxdə; 2) qərar nərə, qəror vəgyrdə, qəror vədəşəndə

решиться 1) dyl soxdə; çyrhət soxdə; 2) həl birə; **эта задача решилась** i məsələ həl bisto

ржаветь pars qyrdə

ржавчина pars; **быть изъеденным ржавчиной** pars gyrdə; **покрытый ржавчиной** parsi, parsly

ржавый parsi, parsly

ржание hyrşinə

ржать hyrşinə zərə, hyrşinə kəşirə

рига gijovluq

ринуться şəndə xyşdəre

рис dunə; **неочищенный рис** coltuk

риск 1) tərs, tərsirəi, sokunoi; xəto; 2) çyrhət

рискнуть çyrhət soxdə, dyl soxdə, nətərsirə

рискованный xətoiy; tərsi, həçəli, zarali, zarally; sokuno

рисковать çyrhət soxdə, dyl soxdə, nətərsirə

рисование şəkil kəşirəi, surət kəşirəi; **тетрадь для рисования** dəfdər surəti

рисовать kəşirə; şəkil kəşirə; surot kəşirə

рисовый dunəi; **рисовый суп** şilo-voj dunəi

рисунок 1) surət (surot); 2) nəxs; <> с рисунками gylly

рисунок-образец (для вышивания, для ковроткачества и пр.) coşnə

рисунчатый nəxyşly, gylly

ритм həng

риф doghoj zirovi

рифма qofija

робеть tərsirə, tərsəngoh birə, xyşdəre kəşirə-kəşirə

робкий 1) tərsəngoh, qurxoq; 2) çyrhətsyz; çigərsyz

робко 1) tərsirə-tərsirə; 2) kəşirə-kəşirə, xyşdəre kəşirə-kəşirə

робость tərsirəi; tərsəngoi; çyrhətsyzi,

ров xəndəq

ровесник, ровесница 1) toj; toj-tuş; **они – мои ровесники** uho toj-tuşhojməni; 2) həmsal

ровно 1) duz, dib-duz; 2) tən

ровность hovoməri; duzi

ровный 1) hovomər, duz; 2) şəx; 3) *перен.* sokit, nərmi; **ровное место** duzi; **совершенно ровный** dim-duz; **делать ровным** hovomər soxdə

ровня 1) toj; toj-tuş; **не было ровни ему в этом селе** ə i kənd urə toj nisdi; 2) borobor, çyr

ровнять hovomər soxdə; duzəltmiş soxdə

ровняться hovomər birə; duzəltmiş birə

рог syrg; с большими рогами kələsyrgi

рогастый kələ syrgvəri

рогатый syrgly, syrgvəri

рогач həcə

рогожа həsdili

рогожник həsdilisoх, həsdilici

род I 1) nəsil (nəsl); **из рода в род** nəsilbənəsil; 2) təjə; **без роду**

təjfəsyz; 3) əqrəbə, qumolət, ərxə; şivdo; 4) *перен.* tum; <> **из какого рода** əz kiho; **из хорошего рода** əz kələ xubə ərxəi; **не имеющий продолжателя своего рода** bivoris

род II çyr; **всякого рода** hər çyr

род III çins, çinsijət, həsyl; **от роду** əz dədəj omorə; **он от роду такой** u əz dədəj omorə həsyni

родимый həziz; çun-çigər; çon; **родимое пятно** xol

родина 1) vatan; 2) jurd-juvo

родинка xol; **имеющий родинку** xolly; **без родинки** xolsyz; **весь в родинках** xol-xol, xolə-xol

родители bəbə-dədəj

родить 1) zəndə; bala zəndə; həsyl ovurdə; 2) jaratmış soxdə

родиться əz dədəj birə, əz dədəj omorə; həsyl omorə; zəndə omorə

родич tum, qohum

родичи qohum-qərdəş; qulum-qunşi

родник biloq (buloq), cəsmə; **горный родник** biloq doqi; **родник с прозрачной холодной водой** zimzim

родной 1) (*состоящий в родстве*) syqd (sədiq, sədyq, sydq); **родной отец** syqdə bəbə; 2) a) həziz, xunguşd; б) səvgili; в) çun-çigər; 3) dədəi; **родной язык** zühun dədəi; 4) (*обращение*) çon; **братья родные!** Çon birorho!; <> **родной дом, родные места** juvo, jurd-juvo

родня qohum, qohum-qərdəş; qohum-qunşi, qulum-qunşi

родовитость həsilməndi

родовитый 1) həsilmənd; 2) çinsly; 3) *перен.* kutukly (*принадлежащий к старинному знатному роду*)

родовой 1) çinsijət; 2) çinsi

родословная şivdo

родственник, **родственница** qohum; **любовь и внимание к родственникам** qohumpərəzi

родство qohumi, nəzniki

рожать zəndə, bala zəndə; həsyl ovurdə

рожающая zəndəgor

рождение 1) zəndəi, zəndə birəi; 2) həsyli, həsyl omorəi; **с рождения** əz dədəj omorə; **день рождения** ruz əz dədəj birəi; **со дня рождения** əz dədəj birə ruz

рожденный zəndə omorə, həməl omorə

роженица zəndəgor

рожок dydyk

рожь girgoru

роза gyl; qyzyrgyl

розги şuş, ruzg; cubuq

рознь 1) təfihəti; 2) dyşməni, dyşməncini

розовый gyl, gylly; qyzyrgyli (*о цветах*); **розовый цвет** rang qyzyrgyli; ocuq qirmizi; **розовая вода** (*настоянная на лепестках роз*) gyləb, ov gyl; **делать розовую воду из лепестков роз** gyləb kəşirə; **сосуд для розовой воды** gyləbdon

розыгрыш vozirə, vozirəi

розыск gəşdə

рой dəstə (həilho); **пчелиный рой** dəstəj həng

рок 1) cərx; fələg (fələk); cərx-i-fələk; 2) qəzo; qəzijə-qədər; 3) tələ; 4) ruzgor; 5) qismət

роковой nəhs, bədbəxti, tərsəkor; **роковая судьба** qəzo; qəzo-qəzovoti

рокот gurulti

роль 1) rol; 2) əhmijət; **исполнитель роли в театре** vozirəgor

роман roman

романист roman nyvysdəgor

ромашка mərmər

ронять vəngəsə

ропот 1) giləi; zaj; 2) *перен.* nərazijəti

роптание zaj

роптать 1) giləi soxdə, zaj soxdə; 2) hosi birə; şumordə

роса şəj; **покрытый росой** şəjly

росистый şəjly; şəji

роскошный lap rac, lap qəşəng

роскошь 1) dəstkoh; 2) buli

рослый 1) hyndyrəbuj; 2) bujly, buj-buxunly, bujly-buxunly; 3) *перен.* a) duraz, uzunduraz; б) zurba (zurbo)

ропуск 1) rəhə soxdəi; 2) tərg soxdəi

Россия Ursijət, Urusijət

россыпь tutunə; **золотые россыпи** tutunəhoj syrxi

рост I buj; buxun; **человек маленького роста** buj sara odomi; **он высокого роста** u durazə buji; **во весь рост** timtik

рост II varafdəi; buj şəndəi

ростовщик sələmdorəgor; sələmci, sələmxur

ростовщичество sələmxuri, sələmcini

росток 1) şiv; zoq; çiça; **выпустить росток** çiça birə; çiça şəndə; 2) şitil

рот ləhə; **имеющий большой рот** kələləhə; **полость рта** qəd ləhə; həsmuj ləhə

рота rota

ротозей ləhərəhə

роща vişə, vişəluq

ртуть çivə

рубанок rində

рубаха şəi

рубашечный şəini

рубашка şəi; **нижняя рубашка** ziri şəi

рубеж sərhəd

рубец 1) çigəj jara; 2) şigəj bəxijə; 3) qiroq

рубин 1) lal; 2) jəqut

рубить burra, vənçirə; **рубить дрова** hyzym vənçirə; **рубить мясо** guşdə kufdə

рублевый monəti, monətluq; jəmonəti (*стоимостью в один рубль*)

рубль monət

рубщик burragor

рубящий burragor

ругань qərquş, nifri, nifri-qərquş; sygyş

ругательство nifri, qərquş; sygyş

ругать nifri soxdə, qərquş soxdə, xərəb gufdirə; vəşmərdə

ругаться sygyş soxdə; vəşmərdə; səri-ruji birə; bijəburi soxdə; çəng bərdə, çəng gyrdə; **ищущий повод ругаться** pynhylti, pylhynti

ругающийся sygyşci

рудник məhdon

ружейный tufəngi; **ружейный мастер** tufəngsaz

ружьё tufəng; **стрелять из ружья** tufəng şəndə; **заряжать ружьё** tufəngə pur soxdə; **вооружённый ружьём** tufəngədəs, tufəngly; **без ружья** tufəngsyz; **двуствольное ружьё** quşəlulə

руины xərəbə, xərəbəi; **превратить-ся в руины** xərəbə birə

рука dəs, qul; bazu (*часть руки от локтя до кисти*); **чтобы у тебя руки обломались** *бран.* bazujty xyrd gərdə; **пожать руку** dəs dorə; dəsə gyrdə; **взять за руку** əz qul gyrdə; **взять на руки** ə qəl vəgyrdə, ə kişə vəgyrdə, ə quşoq vəgyrdə; **рука об руку** dəsədəs; qul-ə-qul; əlbir, dəsək; **работать рука об руку** dəsədəs dorə kor soxdə; **лишённый руки или рук** şyl; **обеими руками** dydəsi; <> **под руку** qul-ə-qul; **на скорую руку** 1) həlysdı; 2) əzsər soxdə; **сидеть, сложа руки** buş mundə; **с пустыми руками** dəstihı,

dasbuş; <> **пускать в ход руки** dəs duraz soxdə
рукав qul; **рукав рубашки** qul şəi;
с длинными рукавами durazaqul
рукавица jəəngyšdi, əlçəg
руководитель rəhbər, sərbərəhi;
sərkələ, sərvor; sərnyş
руководить 1) rəhbəri soxdə,
sərkələi soxdə, sərvori soxdə;
sərbərəhi soxdə; 2) idorə soxdə;
sərnysı soxdə
руководство rəhbəri, rəhbərliq;
sərbərəhi; sərkələi; sərvori; sərnysı
руководствоваться 1) ə dəs
gyrdə; ə kor vəngəsdə; 3) xəjr
vəgyrdə; 2) həməl birə
руководящий 1) rəhbəri
soxdəgor, sərkələi soxdəgor;
sərvori soxdəgor; sərbərəhi
soxdəgor; 2) idorə soxdəgor; nuşu
soxdəgor
рукоделие kor dəsi
рукомойник dəsrujšur
рукопашный dəsbəjəxə; əlbəjəxə
рукописный dəsxətly
рукопись 1) xət; 2) dəsxət, dəsxəti; ə
dəsəvoz nyvysdəi
рукоплекскание cək; cəkə-cək; cək
zərəi
рукоплекскать cək zərə, cək-cək
zərə
рукоятка dəstək; qylp
рулон rulon
румяна gunə
румянец gunədorəi; qirmiziji
румянить gunə dorə
румянность gunədorəi
румяный 1) gunə; gunə dorə
omorə; qirmizi
русло rəh nikərə; cigəj nikərə
русский I суц. urus (мн. русские
urusho) (представители народа)

русский II прил. urusi; **русский**
язык zuhun urusi
русый şöhboludi muj
рутина kyhnəpərəsi
рутинер kyhnəpərəs
рутинерский kynəpərəs
рутинность 1) hərəkətsyzi, tənbəli,
kuti, kohili; 2) kyhnəpərəsi
рутинный hərəkətsyz, tənbel, kut,
kohil
рухлядь 1) kyhnə ciho, kyhnə-
myhnə, kyhnə-quruş; 2) çurti-
pürti; çundur-mundur, çir-çundur;
çunduri; 3) ci-cəm, cəm-ci
рухнуть vacarysdə
ручательство zomini
ручаться zomin birə
ручей cyklə nikərə, ərx
ручка 1) qələm (для письма); 2)
qylp (от двери, от кстрыли); 3)
dəstək
ручной dəsi; **ручная работа, руч-**
ной труд kor dəsi
рушить vacarundə
рушиться vacarysdə
рыба çəh (дерб.); kutum, qurzum
(кубинск.); moli (махач.); **прода-**
вец рыбы çəhfurux
рыбак çəhgir; qurzumgir; çəhci;
kutumci; **рыбак-артельщик**
vətaqəci
рыбалка çəhgiri, qurzumgiri; ov
kutumi
рыбацкий çəhgiri, qurzumgiri; ov
kutumi
рыбачить çəh gyrdə, kutum gyrdə,
qurzum gyrdə
рыбий, рыбный çəhi, kutumi;
рыбный запах buj çəhi; **рыб-**
ный промысел vətəqə
рыболов çəhgir
рыболовство çəhgiri
рыботорговец çəhfurux

рыдание 1) girisdəi; zar; zar-zar girisdə; 2) hinqinə, girjə; şivən; hirkə; **сдерживать рыдания** girjə ə buqoz vəpicirə

рыдать 1) girisdə; zar soxdə; zar-zar girisdə; girjə soxdə, şivən soxdə; hirkə soxdə; hinqinə gyrdə; **мне хочется рыдать** hinqinə gyrdi mərə; 2) marusdə (*махачкал.*)

рыжеволосый zərdə muj

рыжий zərd

рык şirinə

рыло 1) sifət həjvon; 2) vini xug

рынок bazar

рыночный bazari; **рыночная цена** məzəndə

рысак həsb

рыскать gəşdə

рысью jyrqə; **идти рысью** jyrqəi soxdə

рытвина colə; cuxur, cuxuri; buruq; **рытвины** colə-cuxur

рыть vəkəndə; **рыть колодец, яму** col vəkəndə

рыться gəşdə; dəs gərdəndə; **рыться в чем-либо** varundə

рыхлость (*о почве*) buşluq

рыхлить qirəbil soxdə

рыхлый 1) buş, nərm, ləx; 2) kəvrək

рычаг qul; ling

рычать 1) şirinə zərə, şirinə kəşirə; 2) boqəh zərə; 3) hər zərə

ряно ə həvəsəvoz, əz dyli-çuni, ə çəhdirəvəz

рябить pəl-pəl soxdə; pəl-pələ birə; **рябить в глазах** cum pəl-pəl soxdə; cum odomi ədəj lilov zərə

рябой cupur; **становиться рябым** cupur birə

рябчик cil

рябь 1) pəl-pəl, pəlpələ; 2) cyklə ləpərhoj ov; **с рябью** pəl-pəl

ряд çərgə, jə çərgə; **рядами** çərgə-çərgə; **быть в рядах кого-либо, чего-либо** ə dəstə birə; **ставить в ряд** а) çərgə-çərgə norə; б) duz norə

рядовой çərgəi

рядом əki, ə nəzniki; ə kyndi (*депб.*); ə jon; jon-jonə; ə jonjəki; **стоять рядом** ə jonjəki poisdə; **сядь рядом со мной** nyş əki mə; <> **рядом с деревом** ə binəj dor

С

с (со) предлог 1) əz, əz sər; **с детства** əz həili; **с прежних времен** əz əvəlho; **брать со стола** əz sər stol vəgyrdə; **упасть с крыши** əz bun oidorə; 2) ə ...-rəvoz; ə ...-əvoz; **с усердием** ə çəhdirəvoz; **брат с сестрой** biror ə xəhərvəz əjəki; **вместе с тем** ə urəvoz borəbor; 3) -ly; **с усами** biqlı; <> **с рукавами** qulvəri; **с умом** ə əqylməndirəvoz, əqyljonə

сабля qilinç, şimşil

саван 1) kəfən; **без савана** kəfənsyz; 2) əxirəti; **материал для савана** əxirətiluq

сад boq, **небольшой сад** boqlə, boqcə; **сад роз** gyllyston

садик boqcə, boqlə

садиться nyşdə; **садись** nyş; **садиться на что-либо** vənyşdə; **садиться верхом** suvorə birə

садовник boqbon, boqci, boqdor

садовод boqbon, boqci, boqdor

садоводство boqciluq, boqdori

садовый boqcə, boqlə

сажа his, qurum; **в саже** hisly; <> **дела — как сажа бела** korho xub nisd

сажать 1) koşdə; **сажать семена** tum koşdə; 2) nuşundə; **сажать кого-либо на стул** ə stul

nuşunda; 3) dəşəndə; **сажать в тюрьму** ə ducdoq dəşəndə
саженец şitil, qələm; şiv
сажень (мера длины) saçin; <> **ко-сая сажень в плечах** firəhə xijəh
саз saz (азербайджанский народный струнный щипковый музыкальный инструмент); **играть на сазе** saz zərə; **музыкант, играющий на сазе** sazzəgəgor
сазан sazan
сазандар (народный музыкант) sazandə, sazandar
сакля dəxmə
салазки kirşə, kirşəj dəsi
салат 1) salat (блюдо из овощей и зелени); 2) бот. (однолетнее овощное растение) kovu
сало 1) kəmtə; 2) pih; **без сала** pihsyz; **козьё сало** pih kəciji; **смазывать салом** pih zərə
салон salon
салфетка dəspoku, salfet; dəsmol
сальный pihi
салют saljut
салютовать 1) saljut soxdə; 2) şolumi dorə
сам (сама, само) xyşdə (xyşdən, xyşdəni); **я сам** xyşdənəm; **он сам** xyşdəniyu, ju xyşdəniyu; **он сам остался в одиночестве** ju xyşdəniyu münd təhno **они сами** xyşdənihoşu, işu xyşdənişu; **сам для себя, сам себе хозяин** xyşdəni əri xyşdə; <> **сам по себе** əz səri xyşdə
саман symər
саманный syməri; **саманный кирпич** kərpəc xoki
самец 1) ərkək; 2) nar, narinə
сами xyşdəniho; xyşdəniho; **пусть мои читатели увидят сами** bi-hil xundəgorhojmə işu xyşdənişu vinyt
самка dyşi

само см. сам
самобичевание рел. məlxut (самобичевание в Судный день)
самовар simovor
самовлюбленный см. себялюбивый
самовольничать əz səri-vəri xyşdə soxdə
самовольно ixdiyorsyz; yzbaşinə
самовольный ixdiyorsyz; yzbaşinə
самого́н əraqi dəsi; kəşirə omorə əraqi; **тутовый са́мого́н** əraqi tuti; **гнать са́мого́н** əraqi kəşirə
самого́нщик əraqikəşirəgor
самодельный ə dəşəvoz qyc soxdə omorə
самодержавие padşohi
самодовольный əz xyşdə razi, kələgəd, takabur
самодовольство 1) mənəmi, mənəm-mənəmi; 2) kələgədi, takaburi
самодур 1) sərkələ; 2) zalum; 3) *не-пен.* tərs, dəly, xəp
самодурство zalumi, zalumjəti
самозащита xyşdəərə muqojət soxdə
самозванец durgu, firildoqci
самолет samolet
самолично təkboşinə; yzbaşinə
самолюбивый xyşdənxoh
самолюбие 1) xyşdənxohi; 2) xotur; qirjət; 3) hor, nəmus; kəjf; **заде-вать самолюбие** а) ə xoturju zərə, ə xotur ən u tuxunmiş birə; б) ə qirjət voxurdə, ə kəjf voxurdə; **не задевай его самолюбие** ə xotur ənu dəs məzə; **не имеющий са-молюбия** horsyz, qirjətsyz, nəmusyz
само́мнение lovqoi
самонадея́нность ə xyşdə guvonmiş birəi; lovqoi

самонадеянный ə xyşdə guvonmiş birə; lovqo

самопожертвование xyşdəbə qurbu soxdə, əz çun xyşdə dəs kəşirə

самостоятельно sərbəst; təkboşınə

самостоятельность bimihtoçi, mihtoçsyzi

самоубийство xyşdəbə kyşdə, xyşdənküşi

самоубийца xyşdəbə kyşdəgor, xyşdənküş

самоуверенность lovqoi, ə xyşdə guvonmiş birə

самоуверенный 1) lovqo; 2) ə xyşdə guvonmiş birəgor

самоуспокоение xoturçəhmi

самоуспокоенность xoturçəhmi

самоучка əz səri xyşdə xundəgor

самоходный xyşdənju ə rəh ofdorəniho

самочувствие hol, ovhol (əhvol), hol-ovhol; kəjf; **справляться о самочувствии** hol-ovhol gyrdə, hol-ovhol pyrsirə; ; **как твоё самочувствие?** cytami holtu?

самшит şimşod

самшитовый şimşodi

самый 1) (частица для образования превосходной степени) ən; lap; cin (cyn); **самое меньшее** ən kəmi; lap kəmi; **самый маленький** ən cukləi; **самый младший** cin cykləi; **самый большой** ən kələi; **самое большее** lap ambari; **самый старший** cyn kələi; **самый последний** ən əxir; **самый длинный** lap durazi; **самый верхний** cyn zəvəri; <> **с самого начала** əzsər; əz binə; əvəldən; pyşo-pyşoki; 2) hə, həmin, xyşdən, əz rasdəkiş; <> **в самом деле** əz rasdiş

сан vəzifə; kələ vəzifə mərtəbə, mətrəbə

санаторий sanatorijə

сандалия səndəl

сани kirşə

санитар sanitar

санки kirşəj dəsi

санкционировать təslix soxdə

санкция təslix

сантиметр santimetr

сапог cəkmə; **сапоги** cəkməho; durazabuqoz, durazabuqozə cəkmə

сапожник cəkməci; **ремесло сапожника** cəkməcini

сапожничать cəkməcini soxdə

сапожный cəkməi; **сапожная мазь** maz cəkməi; **сапожный вар** şiriş

сапфир jəqut

сарай hombor

саранча cəgyrgə; molih

сарказм ruxşənd

саркофаг tobut sənqi

сатана 1) sadan; 2) şəhitu; 3) həlbys

сатанинский sadani

сатин sətin

сатира satira

сахар şəkər, qənd

сахаристый şirin, qəndi; şəkəri

сахарница qənddəku, şəkərdəku

сахарный şəkəri; qəndi; şirin; **сахарный тростник** qəmiş şəkəri

сбавлять, сбавить kəm soxdə

сбегать vidovusdə

сбежать virixdə; sər vəgyrdə virixdə

сберегательный omonəti; **сберегательная касса** kassaj omonəti

сбережения omonət; kura soxdəniho

сберечь doşdə, kura soxdə

сбивать, сбить 1) zərə vəngəsda; zərə dəşəndə; zərə xyrd soxdə; 2) həl soxdə; qəriş soxdə; **сбивать с толку кого-либо** jəhəlmiş soxdə; əz sər vədəşəndə

сбиваться, сбиться (о мыслях, ре-
чах, словах и т.п.) qəriş birə

сбивчивый qərişuq, dulaşuq, cəşmiş

сближать, сблизить nəznik soxdə; 2) mehribon soxdə, dust soxdə

сближаться, сблизиться 1) nəznik birə; 2) mehribon birə, dust birə

сближение 1) nəznik birə; 2) dust birə, mehribon birə

сбоку əz jon

сбор 1) kura, kurabirə; 2) vəcirə, vəcirə; 3) gyrdləmə; bulqə (шуринск.)

сборище kurabirə; bulqə (шуринск.)

сборка (на одежде) byzmə

сборщик 1) vəcirəgor (напр., нало-
гов); 2) kurasox, kurasoxdəgor;
сборщик шерсти pəşmivəcirəgor

сбрасывать şəndə; pərtovo dorə

сбрить cirə

сброд tyr-tykynty

сброс pərtovo

сбросить şəndə; **сбросить с плеч**
əz kul vəgyrdə, əz kul şəndə

сбруя loqum, oluq-loqum

сбудется (буд. вр. глагола birə) imbu

сбивать furuxdə

сбиваться ə sər bəhəm omorə; ə
çigə omorə

сбыт furuxdəi

сбыть 1) furuxdə; 2) tərg soxdə, rad
soxdə; <> **сбыть с рук** əz sər
soxdə

сбыться 1) birə; 2) həməl omorə; 2)
ə sər bəhəm omorə; 3) ə sər omorə;
сбыться желанию qismət birə

**свадебный: свадебный наряд же-
ниха** domorvori; **свадебный
наряд невесты** hərysvori

свадьба hərysi (hərisi); **сыграть
свадьбу** hərysi soxdə; <> **сидя-
щий на свадьбе слева от ново-
брачных** sulduş

сваливать, свалить 1) vəngəsda; 2)
şəndə, kura soxdə şəndə; **свали-
вать на кого-либо** (обязанности,
вину) ə gərdənju vənoro; ə sərju
voşəndə

сваливаться, свалиться ofdorə;
vacarysdə; **свалиться с ног**
xəsdə-məndə birə; əz poj ofdorə

свалка 1) yurhəyur; 2) **мусорная
свалка** zibili; çigə zibil

сваренный duşundə omorə; dyşirə
omorə

сваривать, сварить duşundə

свариваться, свариться dyşirə

сварливость ləqləqi

сварливый ləqləqə odomi; dəjci

сват I xozmunici, ilci (mərd)

сват II qəblə, qəbilə (mərd)

сватать 1) xosdə; **мой сын хочет
сосватать эту девушку** kukmə i
duxdəgə ədəj xosdə; 2) ə xozmuni
rafdə; **они пришли сватать** ə
xozmuni dirəmorət

сватовство 1) ilcii, ilcini; 2) xozmuni

сватья qəblə, qəbilə (zən)

сваха xozmunici, ilci (zən)

свая pojə, həcə

сверх zijodi

сведения xəbər; suroq; məhlymot;
собирать сведения suroq
soxdə; **собирал сведения обо
мне** məgə suroq soxdə

сведущий 1) danan, danandə;
danysdəgor; 2) xəbərdor;
məhlymötly; 3) bələd; **быть све-
дущим в чем-либо** bələd birə

свежевание fucirə; pust kəndəi

свежеванный fucirə omorə (убитое животное)

свежевать fucirə; pust kəndə (убитое животное)

свеженький taza, tazalə; təptaza

свежесть 1) tazai; 2) təmizi; 3) sərin

свежий 1) taza, nyg; 2) təmiz; 3) sərin; **сегодня я купил свежие огурцы** imburuz taza xijor vosdorəm; **становиться свежим** taza birə

свезти bərdə

свекла cuqundur

свекловица cuqundur

свекловод cuqundurci

свекловодство cuqundurcini

свекор 1) qəblə (bəbəj şyvər); 2) xysy, mərdxysy (шуринск.)

свекровь 1) qəblə (dədəj zən); 2) xysy, zənxysy (шуринск.)

свергать, свергнуть 1) vəngəsə; 2) fuşəndə

сверка bərəborsoxdəi (boroborsoxdəi)

сверкание 1) parilti; par-par yşyq dorə; par-par birəi; 2) tovuşi, ryqi, ryq-ryqi

сверкать 1) par-par yşyq dorə, yşyq çəsə; 2) ryq dorə, ryq-ryq dorə

сверкающий tovi, tovy; **становиться сверкающим** tov-tov birə

сверкнуть birənqinə zərə (о молнии)

сверлить burov zərə, sula soxdə

сверло burov

свернуть 1) dopucundə; 2) vəcirə; 3) burov zərə

свернуться 1) dəpicirə; 2) vəpicirə; **свернуться молоку** şir burra

сверстник, сверстница 1) toj; tojtuş; **я со своими сверстниками** mə ə tojhojmərəvoz; 2) həmsal

сверток boqləmə, buxcə

свертывать pucundə, buxcə-soxdə

свертываться см. свернуться

сверх: сверх того əz u səvoi

сверху əz sər, əz zəvər

сверхурочный əz vəxd zijod

сверчать çurçur zərə

сверчок çurçurak

свесить 1) dullu soxdə; 2) pəjmundə; kəşirə (ə tirozu)

свеситься dullu birə

свести 1) bərdə; 2) vəcirə; 3) jək soxdə; 4) ə qiroq kəşirə; **свести на нет** nisd soxdə; ə hic-puci vədəşəndə

свет I yşyq, tovuş, tovuşi, ruşnovi (шуринск.); **излучать свет** yşyq dorə; tovuş dorə; **без света** yşyqsyz; **отсутствие света** перен. zullmöt; <> **свет очей моих** yşyq cummə

свет II dynjoh, hylom; **тот край света** u sər dynjoh; **тот свет** u taraf dynjoh; <> **произвести на свет** həsył ovurdə, zəndə

светать səbəh ocmiş birə

светило 1) asdaraj həşmu; 2) vədilyə odomi; kələ sənihətkor; **дневное светило** ofdoi

светильник ciroq, kələ ləmpə; pirsuz; **подставка для светильника** ciroqdon

светить yşyq dorə; tovuş dorə

светиться yşyqlı soxdə; parlovuş dorə

светлеть 1) oscuq birə; ojdun birə; 2) yşyq dorə; 3) səbəh ocmişbirə

светло oscuqi, yşyqi; **на улице еще светло** buru hələ yşyqi

светло- первая часть сложных слов, в переводе начинается со слова oscuq, например: **светло-голубой** oscuq kovu; **светло-желтый** oscuqə zərd; **светло-зеленый** oscuqə savz; **светло-кофейный** oscuq qəfəi; **светло-красный**

ocuq qirmizi; **светло-лиловый**
ocuq bənəvşəi;
светлый ocuq, ojdun, yşyqlı; par-
par; **светлый цвет** ocuqə rang;
становиться светлым ocuq
birə, ojdun birə, sof birə; **светлый**
мир *перен.* yşyqi; <> **светлая**
память xosə jədigor
светопреставление həşir,
qijəmət; həşir-qijəmət
свечоч tovuş
свеча 1) şəhəm; qəndil (длинная); 2)
şof (геморроидальная)
свечной şəhəmi; **свечной завод**
zavod şəhəmi
свешивать 1) fuşəndə; 2) dullu
soxdə
свивать 1) burmiş soxdə; 2) qir-qir
soxdə
свиваться 1) burmiş birə; 2) qir-qir
birə
свидание ə jəki rasd omorə; gıryş,
gyryşmiş, rasd, rasd omorə; **до**
свидания soq boşi
свидетель şohod
свидетельство 1) şohodi; 2)
şohodət, şohodot; şohodotnomə
(письменное); **свидетельство о**
разводе gid
свидетельствование şohodi
свидетельствовать şohodi dorə,
subut soxdə burbunda
свидеться rasd omorə
свинарник govduj xugho
свинец qurquşu
свинина guşd xugi
свиновод xugdoşdəgor
свиноводство xugculuq;
xugdoşdəgori
свинцовый qurquşuni
свинья xug
свирель dydyk; **играющий на**
свири dydykzərəgor

свирепо ə qəhrəvoz, ə qəzəbəvoz
свиристовать zalumi soxdə,
qəhrə vədəşəndə, vəhşiji soxdə
свиристый zalum, qəhrly-qəzəbly;
omonsyz; vəhşi
свисать dullu birə
свист fid, fidafid
свистеть fid zərə; <> **когда рак на**
горе свистнет dym dəvə ə xori
rasirəki
свистнуть 1) fid zərə; 2) *перен.*
dyzdirə
свистун 1) fidzərəgor; fidci; 2)
перен. odomifurmu, odomifur-
mundəgor; durgu gufdirəgor
свисток fid, **дать свисток** fid zərə
свиток: свиток Торы Sifir Tyro
свить vəkurdə; **свить гнездо** lula
vokurdə
свиться burmiş birə
свобода xilosı; azadi, azadluq;
govləi; ojdunluq; hyrijət;
лишенный свободы əz azadi
məhrym; **лишить свободы дей-**
ствия *перен.* buxov zərə, ə buxov
zərə, ə buxov dəşəndə;
свободно 1) azad, xilos; 2) buş; 3)
firəh
свободный 1) azad, xilos; 2) ojdun;
3) buş (buşə çigə); firəh (partal); 3)
fəriqət; 4) *перен.* xuşdəni əri xuşdə;
свободная квартира buşə xunə;
свободное время buşə vəxd;
оставаться свободным buş
munda
свободолюбивый xilosixoh,
azadixoh; hyrijətsəvən
свободолюбие azadixohi
свободомыслящий ocuqəfikir
свод 1) tox, bun; 2) (вытуклая крыша
в виде полушария) qombo,
qombor; 3) təbəqə, miçənət; **свод**
законов qonunnomə; <> **свод**
законов, предписаний и норм,
регулирующий повседневный
быт еврея *пер.* Şulhon-horux

СВОДИТЬ 1) rasd ovurdə; 2) bərdə ovurdə; **СВОДИТЬ ВО ЕДИНО** jək soxdə; <> **ГЛАЗ НЕ СВОДИТЬ** cumə nəş vəgyrdə; **ЕДВА СВОДИТЬ КОНЦЫ С КОНЦАМИ** ə cətinirəvoz zihisdə; **СВЕСТИ С УМА** sərsən soxdə

СВОДКА məhlumot, xəbər

СВОДНИК 1) qurumsoq (qurumsox); 2) uqrəş

СВОДНИЧЕСТВО uqrəşi

СВОДЧАТЫЙ toxbənd; toxly; **СВОДЧАТЫЙ ПРОХОД** dalan

СВОЕВОЛИЕ əz səri-vəri xyşdə

СВОЕВОЛЬНИЧАТЬ əz səri-vəri xyşdə soxdə; ixdiyorsyz soxdə

СВОЕВОЛЬНЫЙ 1) yzbaşınə; 2) *перен.* ovsarsyz

СВОЕВРЕМЕННО ə vəxtju; vəxtly- vəxtində

СВОЕВРЕМЕННЫЙ ə vəxtju birə

СВОЕНРАВНЫЙ tərs

СВОЗИТЬ bərdə

СВОЙ xyşdə, ən xyşdə; **СВОЙ ДОМ** xunəj xyşdə

СВОЙСТВО xosijət

СВОРА dəstə, syry; **СВОРА СОБАК** syryj səgho

СВОРАЧИВАТЬ 1) pucundə, vəpucundə, dopucundə; vəcirə; 2) burov zərə; 3) buxcə soxdə; 4) carundə

СВОЯК boçənəq

СВОЯЧЕНИЦА balduz

СВЫКАТЬСЯ xutə birə

СВЫСОКА əz hyndyri; **СМОТРЕТЬ СЫСОКА** lövqoi soxdə, takaburi soxdə

СВЫШЕ əz hyndyri; 2) zəvər; **В ТЕАТРЕ БЫЛО СЫШЕ ТРЕХСОТ ЧЕЛОВЕК** ə teatr əz səsad zəvər odomi bu

СВЯЗАТЬ 1) bəsdə; 2) bofdə

СВЯЗКА I dəstə, boqləmə, şələ; **СВЯЗКАМИ** dəstə-dəstə

СВЯЗКА II bənd

СВЯЗЫВАТЬ bəsdə, boqləmiş soxdə,

СВЯЗЫВАТЬСЯ 1) bəsdə birə, boqləmiş birə; 2) hərməh birə; <> **НЕ СВЯЗЫВАЙСЯ С НИМ** ə urəvoz ləhə mədi, urə ləhə mədi

СВЯЗЬ 1) əloqə, bənd; 2) rafdə-omərə

СВЯТОЙ 1) odomi Xudoji; 2) sədiq, pok; **СВЯТАЯ ВОДА** ovi-zymzyimi, zymzyimi

СВЯТОСТЬ sədiqi, poki

СВЯТОТАТЕЦ 1) kofir; 2) ə qərşuj din-dohot rafdəgor

СВЯТОТАТСТВО 1) kofiri; 2) ə qərşuj din-dohot rafdəi; 3) ə dəs dəşəndə

СВЯЩЕННИК kəşuş

СВЯЩЕННЫЙ 1) ə din-dohotəviz bəsdə birə; 2) ən əziz; **СВЯЩЕННОЕ ПИСАНИЕ** Sifir Tyro

СГИБ qəd

СГИБЕНИЕ qəd, qədbirə

СГИБАТЬ qəd soxdə

СГИБАТЬСЯ qəd birə

СГЛАЗ cumsoxdəi

СГЛАЗИТЬ cum soxdə

СГНИВАТЬ, СГНИТЬ pisirə; təhsirə

СГНОИТЬ cyrytmış soxdə, pusundə

СГОВАРИВАТЬСЯ 1) şərt bəsdə; 2) razi birə

СГОРАНИЕ suxundəi

СГОРАТЬ suxdə; **СГОРАТЬ ОТ ЗАВИСТИ** əz bəxili suxdə

СГОРБИТЬСЯ 1) qəd birə; 2) monquz birə

СГОРБЛЕННЫЙ monquz

СГОРЕВШИЙ sugyrdə; suxdənijə ci

СГОРЕТЬ, СГОРАТЬ suxdə, su gyrdə

СГОРЯЧА hyrşly-hyrşly

СГУБИТЬ puc soxdə

СГУСТИВШИЙСЯ xəşdbirəi

сгустить 1) xəst soxdə; 2) tynd soxdə

сгуститься xəst birə

сгустками ləxtə-ləxtə

сгусток ləxtə; **сгусток каши** somon

сгущать xəsd soxdə (*сделать густым*)

сгущаться xəsd birə

сгущенный 1) xəsd; xəsd birə; 2) qətuq

сдабривать dəhəmlı soxdə

сдавать dorə, ə kiro dorə

сдаваться təslim birə, gyzəşt soxdə; **сдаваться в плен** ə jəsiri ofdorə; xuşdərə ə dəs dorə

сдавить şişirə; sixmiş soxdə

сдавленный buqundə omorə

сдавливать 1) şişirə; sixmiş soxdə; 2) buqmiş soxdə

сдать I dorə, ə kiro dorə; **сдать эк-замен** qimət vəgyrdə

сдать II ləqər birə, xərəb birə

сдаться təslim birə, gyzəşt soxdə; **сдаться в плен** ə jəsiri ofdorə; xuşdərə ə dəs dorə

сдача I 1) dorə; vögordundə; 2) zijodijə pulə vögordundə; 3) çuhob dorə; 4) bəxş soxdə (*qumor*)

сдача II təslim (*капитуляция*)

сдваивать çyft soxdə; quşə soxdə

сдваиваться quşə birə

сдвиг 1) əz çigə çumundə; 2) pyşovoi; pyşovarafdə; 3) dəgişygi; hərəkət

сдвигать 1) əz çigə çumundə, çigərə dəgiş soxdə; 2) hərəkət soxdə

сдвинуться çymysdə

сдвоенный quşə; **быть сдвоенным** quşə birə

сдвоить quşə soxdə; çyft soxdə

сделанный qycbirə; **сделанный вручную** dəsi

сделать 1) soxdə; zərə; **сделать толстым** qolin soxdə; **сделать упрек** sərkuvə zərə; 2) qyc soxdə

сделаться 1) birə; 2) qyc birə

сделка səvdə; **заключить сделку** səvdə bəsdə, səvdə soxdə

сдельный: сдельная работа pudrəd; **сдельная оплата** myzd puli ə soxdə kor gyrə

сдельщина ə pudrəd kor vəgyrdə

сдержанный saburly, gurun, xuşdərə doşdəgor; **сдержанный на язык** səxdələhə

сдержать 1) doşdə; 2) pyşojurə gyrdə; **сдержать свое слово** a) gofə ə çigə ovurdə; б) ə sər gof poisdə

сдержаться xuşdərə doşdə, sabur soxdə

сдирать 1) kəşirə, kəndə; 2) vəkəndə (*что-либо с кого-либо*); 3) qurmiş soxdə; **сдирать шкуру** pusdə vəkəndə, püstə kəndə

сдобный xurdəni, ryqəni, şişini

сдобрить dəhəmlı soxdə

сдохнуть myrdə; ləş birə

сдружить mehribon soxdə; dusd soxdə; hərməh soxdə

сдружиться dusd birə; hərməh birə; mehribon birə; hərməhi soxdə

себестоимость mojə

себя xuşdə, xuşdərə; **прийти в себя** ə xuşdə diromorə

себялюбец 1) xuşdənxoh; 2) mənəm-mənəm gufdirəgor, mənəm-mənəm soxdəgor

себялюбивый xuşdənxoh; **про-никнуться** **себялюбием** mənəm-mənəm gufdirə, mənəm-mənəm soxdə

сев 1) əkin; 2) koşdə, koşdəi

Север Sofun; Şimol

северный sofuni; şimoli; **северные моря** dərjohoj sofuni; **Северный Полюс** Poljus Sofuni; <> **северный ветер на Каспии** xəzri

сегодня imburuz, imburuzinə ruz, imruz; **сегодня вечером** imişəv

сегодняшний 1) imburuzi; **сегодняшний день** imburuzinə ruz; **клянусь сегодняшним днем** ə çun imburuzinə ruz; 2) isəhəti, isəhətinə

седалище səqri

седельник jəhərqycsox

седеть 1) muj sipi birə; 2) ə sər don ofdorə

седи́на siprəmuɟ

седлать jəhər vənərə

седло 1) jəhər; 2) (дерб.) oluq; 3) palan (вьючное седло); **оседланный вьючным седлом** palanly; **мастер по изготовлению вьючных седел** palansox

седловина 1) cuxuri kəmər; bəl; **на седловине гор** ə bəl doqho

седми́ца 1) hofdə; 2) hofdi

седобородый siprəruş

седовласый, **седоволосый** siprəmuɟ

седой 1) siprəmuɟ; 2) cal

седок nyşdəgor

седьмой hofdimyn; **седьмой день траура после похорон близкого родственника** hofdi

сезон vəxd, fəsil

сей (сия, сиё) 1) мест.указ. i; 2) hə, həj; **сейчас** həjsəhət; **сию минуту** həj munut, həj dəqiqə; **сейчас** həjmuhoj; **до сих пор** tə imuhoj; **до сих пор на вас висит долг** ə sər işmu tə imuhoj qərd vəmundi

сейчас 1) həj səhət, i səhət, imuhoj, izmu; 2) **сейчас** həjmuhoj, həjmohoj

секач sudum

секрет sur (surr)

секретарь xətot; **ответственный секретарь** çovoblyjə xətot, çovəbdorə xətot

секретничать guş-guşi soxdə

секретно pəhənyki, ə pəhənyki

секретность xəvləti; pəhənykini

секретный pəhənyki; surly; **секретное место** surlyjə çigə

сектор sektor

секунда dəqdəqə, səniyə

селевой sajly; **селевой поток** sajlov; <> **чтобы тебя селевым потоком унесло** (pyz.) sajlov bəro tyrə

селедка qurzum, zalom; seljodkə

селезенка sypyl

селение dih, kənd; məskən

село kənd, dih; **новое село** nygə dih

сель sajł

сельдерей бот. kərəvyz

сельдь qurzum, zalom; seljodkə

сельский kəndi; dihi; **сельская местность** kəndusdu, kənduston; **сельский житель** dihbən, kəndi; kəndly; dihbəni; **сельский старшина** juzboşi; kəndxudo

сельсовет sovet kəndi

сельчане kəndustoni; **сельчане со всех окрестных сел собрались вместе** həmməj kəndustoniho kura birət

сельчанин kəndly, dihbəni

семейный kifləti (принадлежащий семье); 2) kiflətlı (женатый)

семейственность qohumbazi, qohumpərəzi

семейство 1) kiflət, mişpoħo; xundəuni; 2) qumolət

семена 1) tum; 2) çica (для посева), tum əri koşdə; **отсутствие семян** tumsyzi

семенной tumi; **семенной материал** tumluq

семеноводство tumciluq
 (tumcylyuq)
семеноводческий tumciluqi
семерка hofdi
семеро hofd; **семеро людей** hofd
 nəfər, hofd odomi
семестр niməsal (ə institut); semestr
семечки tum; tumho; **семечки под-**
солнуха tum gylsəbəhi
семечко tum
семиаршинный hofdgəzə
семиверстный hofdvərsi
семидесятилетие hofdodsali
семидесятилетний hofdodsala
семидесятый hofdodimyn
семидневка hofdruzi, hofdi
семидневный hofdruzi
семикилограммовый hofdkiloi
семиклассный hofdklassi
семикратный hofd vojna; hofdqətə
семилетка hofdsali
семилетний hofdsala
семимесячный hofdməhə,
 hofdməhinə
семиминутный hofdmunuti,
 hofddəqiqəi
семипудовый hofdpudi
семислойный hofdqətə
семисотый 1) hofdsadi; 2)
 hofdsadimyn
семиструнный hofdsimli
семитомный hofdtomi
семиугольник hofdkynçi
семицветный hofdrangi
семичасовой hofdsəhəti
семнадцатый həvdəhi, həvdəhi-
 myn
семнадцать həvdəh

семь hofd; **семь раз** hofd bo; **семь**
поколений hofd ərxə; **всего**
семь hofdtəklə; **в семь слоев**
 hofdqətə; **отмечать семь дней**
 после смерти человека hofdi
 dorə; **по семи** hofdi-hofdi

семьдесят hofdod

семьсот hofdsad

семья 1) kiflət; **любящий семью**
 kiflətpərəs, kiflətdor; **не имею-**
щий семьи, без семьи kiflətsyz;
отсутствие семьи kiflətsyzi; ;
члены одной семьи jəkifləti; 2)
 mişpoħo; xunədun; **принадлеж-**
ность к какой либо семье
 xunəduni; 3) (*махач.*) xzyz, xzyzn

семьянин kiflətdor

семя tum

сени siro

сено gijov; xysgə gijov

сенозаготовки xysgə gijovə həzyr
 soxdəi

сенокос gijovzərəi, bicin

сенокошение gijovzərəi

сеноуборка gijov vəcirəi

сентиментальный *перен.* kəvrək

сентябрь sentjabr

сера gugyrt

сердечник yzəg

сердечно 1) əz dyli, əz dyli-çuni; 2)
 ə mehribonirəvoz; **сердечно бе-**
седовать ə mehribonirəvoz suhbət
 soxdə

сердечность mehriboni

сердечный 1) xunguşd; 2) dyli; **сер-**
дечная боль dylədərdi; **сердеч-**
ный приступ a) dylbərdə,
 dylbərdəi, dylbəri; б) dylgyrdə,
 dylgyrdəi

серdito 1) hyršly, hyršly-hyrşly; ə
 hyršəvoz; **серdito говорить** ə
 hyršəvoz gof soxdə; 2) qəhrly-
 qəzəbly

сердитость hyršəi; hyršinə

сердитый 1) hosi, hyršly; qəhrly, qəhrəgyn

сердить hosi soxdə, hyrš soxdə, hyršly soxdə; qəhrly soxdə; təngi soxdə

сердиться hosi birə, hyrš birə, hyršləmiş birə

сердце 1) dyl; у меня болит сердце dyl mə ədəj dord dorə; **сердце** моё очень уж сильно стучит dylmə ədəj səxdə kufdə; **быть не по сердцу** dyl nəsvəgyrdə; **от всего сердца** əz dyl, əz dyl-i-çuni; 2) перен. çon, çun; 3) перен. kohnə, dyl-kohnə (внутренний психический мир человека, его чувства, переживания, настроения)

сердцебиение dylkufdə, dylkufdəi; dyləbəri

сердцевина 1) doru (dorun), miglə; 2) yzəg, qut (растения, плода, семени); 3) ulyg (ən əsduqu)

серебристый nyqrəi

серебрить nyqrə dorə; nyqrəi soxdə

серебро 1) nyqrə; 2) məqrəf; **покрывать серебром** nyqrə dorə

серебряный nyqrəi; **серебряная монета** 1) pul nyqrəi; 2) siprə pul

середина 1) miglə; minçi, minçiluq; 2) hərə; hərəluq; **в середине** ə migləj, ə minçi, ə minçiluq, ə hərəluq; **находящийся посередине** migləi

средняк mijonə

сережка (украшение) guşvor, guşvorlə

серна kəci doqı, çəjron

сернистый gugyrti

серный gugurti

сероглазый kovrocum

серп ovroq, cin

серчать hosi birə

серый buz, şypənc; **серый цвет** rang xokistəri; <> **серая личность** şitə ədomi

серьга (украшение) guşvor

сестра xəhər; **сестра мужа** şəvxəhər

сестрица 1) xəhər, xəhərlə

сесть nyşdə; **заставить сесть** nuşundə; **сесть верхом** vənyşdə; <> **сесть на иглу** ə sənçəq nyşdə

сетка tur

сетовать giləi soxdə, zaj soxdə; şykəjət soxdə

сетчатый turly, turi; setkəi; **сетчатая сумка** sumkəj setkəi

сеть tur; **попасть в сети** ə tur ofdorə

сечка nimdu (крупная)

сечь zərə; **сечь кнутом** qəmcil zərə; **сечь прутьями, розгами** cubuq zərə

сеялка tum şəndəniho moşin

сеятель tumkoşdəgor, tumşəndəgor

сеять koşdə; tum şəndə; <> **сеять смуту** fitnə soxdə, fitnə vəngəsdə

сжалиться jəzugi omorə; rəhm omorə; ə insof omorə; çun suxundə

сжатие sixmişi

сжатость six, kutəhi; şişirəi

сжатый sixmiş; kurəh birəi

сжать şişirə

сжечь suxundə

сжимать şişirə; sixmiş soxdə

сжиматься 1) cyklə birə; sixmiş birə; 2) çarysdə

сзади ə pəsə, əz pəsə

сибирский sibiri

сибиряк sibiri

Сибирь Sibir; **пошлю тебя в Сибирь** sibiri misoxum tygə (как преступника)

сивый cal

сигара sigar

сигарета sigaret; **курить сигарету** sigaret kəşirə

сигаретный sigareti

сигаретница qob sigareti

сигарообразный sigarbənzər

сигнал signal

сигнализировать signal dorə

сигнальщик signalci, signal dorəgor

сидение 1) çigəj nyşdəi; 2) nyşdəmun, nyşdəi

сидеть nyşdə; **сидеть без дела** buş nyşdə; məhtəl nyşdə; **сидеть верхом** suvorə birə; **сидеть в ожидании**, **сидеть в дозоре** ə quzət nyşdə; **сидеть, скрестив ноги** cor zani zərə nyşdə

сидящий nyşdəgor

сие см. сей

сизый tyndkovu

сила guç, quvot, zur; omon; **заставлять силой** guç dorə, guç soxdə; zur soxdə; **я без сил** holimə nisd; **без сил** guçsyz, quvotsyz; **лишить кого-либо силы** перен. qil-qənəjturə burra; **придавать силу** quvot dorə; quvotly soxdə; <> **в силу чего-либо** giro (но-слелог); **в силу этого** unə giro; **не имеет силы** (как неверный вариант) dəri nisd;

силач pəhluvon, lap quvotlyjə inson

силиться 1) guç zərə; 2) calaşmış soxdə

силок çələ

силомер guçpəjmun; quvotpəjmun

силуэт sojə

сильнее bətər; **жара в этом году сильнее прошлогодней** imisal gərmi əz pörinə bətgri

сильно səxd; **сильно стучать** səxd kufdə

сильный 1) səxd; **сильный ветер** səxdə vorvori; 2) guçly, quvotly; 3) myhkəm, qoim; **сделаться более**

сильным myhkəm birə, qoim birə

симметричный andazaly (о фигуре)

симпатичный rac, xunşirin, xoşomorəni

симпатия xunşirini

симулянт həməldan

симфония simfonija

синагога nimaz (numaz)

синева kovuri

синеглазый kovrəcum

синеть kovu birə

синий kovu; gugərmiş

синить kovu zərə, kovu soxdə; **синить белье** lile zərə

синоним həmməhəno, jəkməhəno; sinonim

синька lil

синяк kovuri, kovui, kovrə çigəj zərə; gugərmiş

сип хур

сиплость xyri

сирень jəsəmən

сироп qəndov; duşob; şərbət; şirə

сирота 1) jətim, bəbəsyz (без отца); 2) jəsir; dədəjsyz (без матери); **круглый сирота** jətim-jəsir; **стать сиротой** jətim munda

сиротливый jətim, jəsir; qərib

сиротство jətimi; dədəjsyzi, bəbəjsyzi

система sistem; **привести в систему** ə sistem dəşəndə; **система устройства** quruluş

сиська əmçək, nənə

ситец cit

сито qəlbər, ordoviç (для просеивания муки)

ситуация vəzijət; <> **попасть в трудную ситуацию** ə xəbəbə ruz

- mundə; **попасть в скандальную ситуацию** ə gilguli ofdorə
- сия** см. сей
- сияние** 1) şəxino, nur-şəxino; yşuq, nur; tovdorə, tovdorəi, tovuşi; tər-tovuş, tov-tov dorəi; **утреннее сияние** tov-şəbəhi, tovuş səbəhi; 2) parilti, ryqi, ryq-ryqi; ləs (*шуринск.*); 3) *рел.* şəxino; **от его лица исходит божественное сияние** ə ruşoniju nur-şəxino vəri
- сиять** 1) tov dorə; şəxino dorə, nur-şəxino dorə; yşuq dorə; 2) ləs zərə (*шуринск.*)
- сияющий** 1) tovi, tov-tovi, tovy; ləszərə (*шуринск.*); 2) şorbirə, xəndəgyli
- скажем, что...** guimki, gujim ki
- сказ** nəqyl, dəston
- сказание** nəqyl, dəston; məhəsi; gusə (*кайтаг.*)
- сказанное** gufdirə, gufdirəho; **мы всегда исполняем слова, сказанные доктором** imu həmişə soxdənim gufdirəhoj duxdirə
- сказать** gufdirə; gof soxdə; **скажи** gu (guj); **он сказал** u gufdi, u mugu; **сказать в лицо, обвиняя в чем-либо** ə ruj zərə
- сказитель** nəqyl xundəgor; daston xundəgor, dastonci
- сказка** 1) nəqyl; ovosu, ovosunə (ovsunə); **рассказывать сказки** nəqyl xundə; **любитель сказок** nəqylbaz; ovosunəci; 2) məhəsi
- сказочник** 1) nəqylxun, nəqyl xundəgor; 2) ovosunəci, ovosunəxun
- сказуемое** грам. xəbər
- скакать** 1) həj soxdə; 2) çəsdə
- скакун** həsb, jyrqəjə həsb
- скала** doq, dohor
- скалистый** dohori
- скалка** tirocu, tuxmox
- скальный** dohori
- скальпель** nəştər; **порезать скальпелем** nəştər zərə
- скамья, скамейка** skamja; soku, sokunəi; tukunə
- скандал** 1) qolmoqol, qolmoqoli, gilguli; **нарваться на скандал** ə qolmoqol ofdorə; 2) çəng; dovho; 3) bijoburi
- скандалист** qolmoqolci, çəngəsür, çənggir; şuluqci; dolivoxor
- скандалить** qolmoqoli soxdə, şuluqi vəngəsdə, bijoburi soxdə; çəng bərdə, çəng gyrdə
- скандальность** qolmoqoli
- скандальный** gilgul; qolmoqoli
- скарб** şələ-kylə, şəj-şuj; ci-cəm; dyr-lyk
- скаред** simiç; səxd
- скаредничать** səxd soxdə
- скаредность** simiç; səxd
- скаредный** simiç; səxd
- скарлатина** 1) skarlatin; 2) buqozi
- скат** gunəi (*склон*)
- скатерть** şifro; **материал для скатерти** şifroi, mol şifroi
- скачки** cəpişmə
- скважина** 1) sulə; 2) col; **замочная скважина** çigə ocor; **буровая скважина** buruq; col buruqi; **нефтяная скважина** buruq nəfti; col nəfti
- сквашенный** miçəgyrdə
- сквер** cyklə boqə
- сквернеть** xərab birə, murdal birə
- сквернить** 1) xərab soxdə; 2) mundal soxdə; loko vəngəsdə; 3) təhqir soxdə
- скверно** xərab, murdal, pis; nəlohiq
- скверный** xərab, murdal, pis, bəd; **скверная погода** bədhovo; **скверные ругательства** nəlohiqə sygyşho; **скверный человек** mundalə odomi; nəçins

- СКВИТАТЬСЯ** kvit birə
СКВОЗНОЙ əz dy taraf ocuq
СКВОЗИТЬ vorvori zərə, yşyq giroşdə
СКВОЗЬ əz hərə; əz qəd; **СКВОЗЬ УШИ** guşəsovu; **СКВОЗЬ ЗУБЫ** (говорить) zirzuhuni
СКВОРЕЧНИК qutıləj quş; lulaş quş; quşxonə
СКЕЛЕТ 1) *анат.* skelet; 2) *перен.* lap ləqər, jə pust, jə əsduqu; jə pust, jə symyg
СКЕПСИС şək; şybhə
СКЕПТИК şəksox, şək soxdəgor; nəbovor
СКЕПТИЦИЗМ şəksoxi
СКЕПТИЧЕСКИЙ şəkly, şybhəly
СКИДКА gyzəşt
СКИДЫВАТЬ 1) vəngəsə; 2) ə gyzəşt rafdə
СКИРД tojə
СКИРДАМИ tojə-tojə
СКИРДОВАТЬ tojə zərə
СКИСАНИЕ turşbirəi
СКИСАТЬ turş birə
СКИСНУТЬ turş birə; **СКИСНУТЬ МОЛОКУ** şir burra
СКИТАЛЕЦ 1) qərib; 2) jurdsyz, jurdsyz-juvosyz; 3) dərbədə; ovorə, ovorə-sərgərdə; sərsəri
СКИТАЛЬЧЕСКИЙ qəribi
СКИТАЛЬЧЕСТВО sərsərii; qəribi (qəribluq); ovorəi
СКИТАТЬСЯ ovorəi soxdə; dərbədə; birə; asudə gəşdə; sər-gərdə gəşdə
СКИТАЮЩИЙСЯ ovorə, sərgərdən
СКЛАД hambor
СКЛАДКА byzmə, qəd; quç
СКЛАДНОЙ (*напр., стол*) qədbirə, qədbirəni
СКЛАДСКОЙ hambori
СКЛАДЧАТЫЙ qəd-qəd
СКЛАДЧИК hambordor
СКЛАДЧИНА tuçi; **СОБРАТЬ КОМПАНИЮ В СКЛАДЧИНУ** tuçi gyrdə
СКЛАДЫВАТЬ 1) kura soxdə, çəhm soxdə, dəcirə; 2) qəd soxdə
СКЛАДЫВАТЬСЯ kura birə; çəhm birə, qəd birə
СКЛАДЫВАЮЩИЙСЯ (*напр., стол*) qədbirə, qədbirəi
СКЛЕЕННЫЙ vogosundə omorə
СКЛЕИВАТЬ vogosundə
СКЛЕИВАТЬСЯ vogosundə omorə
СКЛИЗКИЙ lizi
СКЛОКА çəng
СКЛОН 1) gunəi (*напр.* склон горы); 2) **НА СКЛОНЕ ЛЕТ** ə pirə vəxd
СКЛОНИТЬ 1) quz soxdə, quz birə; **СКЛОНИТЬ ГОЛОВУ** a) sərquz poisdə; б) sər zərə; 2) razi soxdə, bovorin dorə
СКЛОННОСТЬ həvəs, vojgə, məjl
СКЛОЧНИК həzəzəragor, həzəqərişsox, həzəqərişsoxdəgor, həzəqərişku, məxəşifo
СКЛЯНКА qob şişəi
СКОБЛИТЬ xorusdə
СКОВОРОДА 1) tovo, tovolə, tovosər; 2) *дуал.* jəqlovo
СКОВЫВАТЬ buxov zərə, ə buxov zərə, ə buxov dəşəndə
СКОЛАЧИВАТЬ kura soxdə
СКОЛЬЖЕНИЕ cəmysdəi; **СКОЛЬЖЕНИЕ НА КОНЬКАХ, НА САНЯХ** çəsdəi
СКОЛЬЗИТЬ cəmysdə; **СКОЛЬЗИТЬ НА КОНЬКАХ, НА САНКАХ** çəsdə
СКОЛЬЗКИЙ 1) cəməki, cəm-cəməki; 2) (*махач.*) ləm-ləməzy
СКОЛЬЗЯ cəmysdə-cəmysdə
СКОЛЬЗЯЩИЙ cəmysdəni

СКОЛЬКО 1) cənd; **СКОЛЬКО СТОИТ** (*о цене*) ə cənd; **СКОЛЬКО РАЗ** cənd bo; cənd karaz; 2) qədər; cəndqədə, cəndqədər; **СКОЛЬКО РАЗ МОЖНО ГОВОРИТЬ** cənd qədər imbu gufdirə; 3) cənd-cənd; **СКОЛЬКО ЛЮДЕЙ ТАМ БЫЛО!** cənd-cənd odomiho ə unço birət!; <> **СКОЛЬКО** **УГОДНО** vøjəsoxdəqədər; **ПО СКОЛЬКО** ə cənd

СКОЛЬКО-НИБУДЬ 1) cəndqədər bisto; cənd qədərış bisdo; 2) kəm-ambar, kəmbiş

СКОМКАННЫЙ kutəkut

СКОМКАТЬ kutəkut soxdə; qyçundə; həl soxdə

СКОМОРОХ təlxək

СКОНФУЖЕННЫЙ 1) хəçələtly; sixmiş; 2) pərt

СКОНФУЗИТЬ pərt soxdə; həjb dorə

СКОНФУЗИТЬСЯ pərt birə; həjb kəşirə

СКОНЧАТЬСЯ 1) myrdə; monuho birə; 2) *перен.* tomom birə

СКОПЕЦ əxtə

СКОПИТЬ kura soxdə

СКОПИТЬСЯ kura birə

СКОПИЩЕ dəstə; məhrəkə; kurabirəi

СКОПЛЕНИЕ kurabirəi; **скопление туч** bulutluq; **скопление людей** çəhmət, çəməhət; dəstə

СКОПЛЯТЬСЯ kura birə

СКОРБЕТЬ qəm kəşirə; dərd kəşirə; dylə həl soxdə; ə dərd-qəm dəbirə

СКОРБНО dərdly-dərdly; moqbun-moqbun; zarynçi; **СКОРБНО ГОВОРИТЬ** dərdly-dərdly gof soxdə

СКОРБНЫЙ dərdly, moqbun; **СКОРБНОЕ СОСТОЯНИЕ** dərdlyi

СКОРБЬ dərd; qyssə; qəm; dərd-qyssə, dərd-qəm, qəm-qyssə; qəmgyni; moqbuni; **находиться в скорби** moqbun birə; <> **ИСПЫТЫВАТЬ СКОРБЬ** (*от обиды, неудачи, несчастья*) suxdə-suxdə munda;

jonə-jonə munda; **со скорбью** suxdə-suxdə; jonə-jonə

СКОРЕЕ zuri, çəld; <> **СКОРЕЕ!** zu boş!

СКОРЕЖИТЬСЯ qyçlələ birə; **СКОРЕЖИТЬСЯ ОТ ПЕРЕСЫХАНИЯ** ququz birə

СКОРЕНЬКО 1) zuri; 2) zutə

СКОРЛУПА qəbuq; **покрытый скорлупой** qəbuqlı

СКОРНЯЖНЫЙ (**скорняжное дело**) doboqı

СКОРНЯК xəzci, pustidux; doboq

СКОРО 1) ə i zuri; 2) zu, çəld, zuri, zuri-zuri

СКОРОПОСТИЖНО ə nəqofuli

СКОРОПОСТИЖНЫЙ nəqofuli

СКОРОСПЕЛЫЙ zu rasirəniho, zuri-zuri, əz vəxd pyşo

СКОРОСТЬ 1) syrhət; 2) zuri

СКОРПИОН *зоол.* əqrəb

СКОРЧИТЬСЯ (*напр., от боли*) dyqədə birə

СКОРЫЙ syrhətly, zu, zuri-zuri; **на скорую руку** 1) həlysdı; 2) əzsər soxdə

СКОСИТЬ I cəp soxdə

СКОСИТЬ II bicin soxdə, zərə

СКОТ mol, qəramol, molqərə, həjvon, cəravo; **крупный рогатый скот** molqərə, qəramol; **без скота** molsyz

СКОТИНА həjvon; **становиться скотиной** *ругат.* həjvon birə

СКОТОБОЙНЯ qəsobxonə

СКОТОВОД moldor; cəravodor, həjvondor

СКОТОВОДСТВО moldori; cəravodori, həjvondori

СКОТСКИ ə həjvonirəvoz

СКОТСКИЙ həjvoni

СКОТСТВО həjvoni

скребница (железная щетка для чистки животных) qəşov

скрежет qirinç; **скрежет зубами** dəndynəqirinç; **скрежетать зубами** qirinç soxdə; dəndy qirinç soxdə

скрежущий qirinç

скрепить 1) bənd soxdə, təslix soxdə; 2) vogosundə; bəsdə, səxd soxdə; myhkəm soxdə, qoim soxdə

скрепка səncəq; **скрепки для крепления досок** qərməq

скрепление vogosundə; bəsdə, səxd soxdə; myhkəm soxdə, qoim soxdə

скрещивание çyfti

скрещивать, скрестить 1) çyfti soxdə (спаривать); 2) **скрестить ноги** corzani zərə nyşdə

скривить şəfd soxdə

скривиться şəfd birə

скрип qirinç; səs qirinç; çiq-çiq

скрипач skripka zərəgor

скрипка skripka

скрипящий qirinç

скроить burra duxdə

скромность həjoməndi, həjbkəşi, utoñçəqi, oqurjonəi

скромный 1) həjbkəş, həjomənd, həjoly; 2) oqurjonə (об одежде)

скрутить 1) burmiş soxdə; 2) dəs-pojurə bəsdə

скрутиться burmiş birə

скрученный burmişbirə; buruq

скручивать burmiş soxdə; çarundə,

скручиваться burmiş birə (винтообразно)

скрывать 1) pəhəny soxdə; 2) həşo zərə (какое-либо сообщение, какую-либо новость); 3) перен. pucundə

скрываться 1) pəhəny birə; 2) перен. ə pəsəj hyçə mundə

скрытно 1) pəhənyki, ə pəhənyki; əz zir dəs; 2) xəvlətçə (xəlvətçə)

скрытный 1) surr nədorəgor, fikir xuşdərə, pəhəny soxdəgor; 2) pəhənykini; 3) перен. zirxorii

скрыто pəhənyki, ə pəhənyki; əz zir dəs

скрытый pəhəny; <> **скрытая злоба** перен. pəxyri

скрыть pəhəny soxdə

скрыться 1) pəhəny birə; 2) virixdə

скрючиться qyçlələ birə

скряга səxd, simiç, səqət, səqətə odomi; qəmsyn, xəsis

скряжничество simiçi; səxd; səqəti; xəsis

скудный 1) kəm; 2) bərəkətsyz, kəsod, qəhət; 3) zəhif; 4) kosib

скудоумие kəməqyli

скудоумный kutə bəin, kəməqyl

скака dylətəngi, dorixmişi

скулить viz zərə, vizinə zərə; zinqilti soxdə

скульптор həjkəlsoxdəgor, həjkəlsox, həjkəlci, həjkəlşunas

скульптура həjkəl

скупердяй səxd, simiç, səqət, səqətə odomi; qəmsyn, xəsis

скупец səxd, simiç, səqət, səqətə odomi; qəmsyn, xəsis

скупиться səxd soxdə, simiçi soxdə, səqəti soxdə

скупое kəm, lap kəm, lap kosib; nəvərzirə

скупой 1) səxd, simiç, səqət, səqətə odomi; qəmsyn, xəsis

скупость simiçi; səxd; səqəti; xəsis; **проявлять скупость** səqəti soxdə; səxd soxdə

скупщик vosdorəgor

скупать dorixmiş birə, dorixmiş kəşirə; **скупать** по кому-либо həsrətiju kəşirə

скупающий dorixmiş
скучный 1) qəmgyn, bikəjf, mo-qbun; 2) məraqsyz
слабеть əz quvot ofdorə, zəhif birə
слабительное dərmyj şyqəmi; işlətmə
слабить 1) buş soxdə; zəhif soxdə; 2) (о пищеводе) kor soxdə; şygəmi zərə
слабо zəhif
слабоволие hoçizi, kəmhinəri
слабовольный hoçiz, kəmhinəri
слабосильный 1) zəhif; əz quvot zəhif; 2) guçsyz, quvotsyz
слабость 1) zəhifi; guçsyzi, quvotsyzi; çunsyzi, holsyzi; 2) hoçizi
слабоумие kəməqyli
слабоумный kəməqyl
слабый 1) zəhif; 2) bihol; holsyz; 3) guçsyz, quvotsyz; guçsyz-quvotsyz; 3) çunsyz; duşqun, ləm-ləməzu; 4) перен. hoçiz; **слабый чай** ocuqə coj
слава 1) hyzət; həşq; şon; **во славу наших родителей** ə şon kələtəhojmu 2) num; numly; **приобрести славу** num qəzəncə soxdə, num vədiromorə, num vədi birə, numly birə; 3) şykyr (слова-словие); **слава Богу** şykyr ə Xudo
славный hyzətlı; bylynd
славословить şykyr soxdə
сладенький şirinlə
сладить dyzəltmiş soxdə; xub rafdor soxdə; boçormiş soxdə
сладкий şirin; **становиться сладким** şirin birə; **делать сладким** şirin soxdə
сладко şirin, şirin-şirin
сладковатый məzə; şirinlə; şirinhol; şirintəhər; şirinə xuno
сладкоежка şirinxur, şirinsəvən

сладкоречивость şirinzuhuni
сладкоречивый şiringofsox; şirinə zuhtun
сладости şirini, şirinijət; nəqul-nabat; cəraz
сладость şirini, ləzət, dod
сластолюбец nəhşəbaz
слащавый həsəli
слева əz taraf cəpi; <> **сидящий на свадьбе слева от новобрачных** sulduş
слегка jə kəm; **я слегка простудился** ə mə jə kəm xinik voxurdi
слегка jovoşlaj; **слегка холодно** xiniktə
след 1) ləpir (ləpyr); çigəj poj (отпечаток ноги или лапы на какой-либо поверхности); **мужчина ушел, оставляя следы на песке** mərd rafd, ə sər qum ləpyr xyşdəmə norə-norə; **взять след, идти по следу** ləpyr gyrdə; 2) iz (hiz); riz
следить 1) dənişirə, əz daldə dənişirə, əz daldə fəhm soxdə; 2) guş vonorə, cum dokyrdə
следовало gərək, mijosd
следователь silisci
следовательно jəhni, jəhəni, jəhənim; unə giro
следовать I ə pəsəju rafdə
следовать II: как следует ə lohiqirəvoz
следом ə pəsəju
следопыт ləpyrci
следствие 1) nətiçə; 2) silis
следующий 1) bəqdəki, bəqdəinə; 2) bijovho; 3) unigə, inigə; 4) (в сочетании с существительными образуется с помощью несамостоятельной частицы -гə, которая пишется слитно с предыдущим словом); **в следующий раз** i karazigə; **в следующем месяце** i məhiğə

слежка dənışirəi, əz daldə dənışirəi, əz daldə fəhm soxdəi; guş vonorəi, cum dokyrdəi

слеза hərs; **в слезах** hərsi, hərsly; **со слезами на глазах** cumhərsi; **проливая слезы** girisdə-girisdə

слезать furamorə

слезиться hərs rixundə

слезливый 1) hərsi, hərsly; 2) həmişə girisdəgor, giris-giris; 3) *перен.* kəvrək

слёзный hərsi, hərsly

слезоточивый hərs rixundəni

слезть furamorə

слёзы hərs; **слезы радости** hərshoj şori; **проливать слезы** hərs rixundə

слепить I gyncyndə

слепить II kur soxdə

слепнуть kur birə

слепо 1) kur; kurəxuno; 2) nədanysdə, nəpyrsirə

слепой kur; **словно слепой, как слепой** kurə xuno; <> **слепая кишка** а) kura ruri; б) şuldu

слепота kuri; **куриная слепота** şəvkuri

слесарь slesar

слёт 1) parzərə omorə; 2) sljot (sljot pionerho)

слететь I ofdorə

слететь II par zərə

слететься 1) kurə birə; 2) par zərə omorə

слечь 1) azarly birə; 2) ə lyhyf-dyşəg dəgəşdə

слива 1) govolu; 2) (*дерб.*) dombul

сливать 1) tihi soxdə, qəriş soxdə; 2) əjəki vogosundə

сливаться tihi birə

сливки 1) qəjməq; 2) ruş şir

сливовый govolui; **сливовое варенье** miroboj govolui

сливочный: сливочное масло kərə

слизь liz; şiriş

слипаться vogosirə

слитно ə jə çigə, əjəki

слитный bitəv, quşə

слиток kut; **слиток золота** kut syrə

слить tihi soxdə

слиться 1) tihi birə; 2) ə jəki vogosundə

сличение boroborsoxdəi

слишком 1) ambar; 2) əz hədd zijod

слияние 1) jəkbiərə, jəkibirə; 2) vogosundəi, quşə soxdəi

слобода 1) qəsəbə; **Красная Слобода** (*наименование поселка в Кубинском районе Азербайджана, где издревле компактно проживают горские евреи*) Qirmizina Qəsəbə; 2) sloboda; məskən

словарь 1) gofnomə, gofnumə; 2) lüğət (*в основном, переводной*)

словесно 1) ə gofəvoz; 2) sərləhəi, sərzuhuni; dilçovobi

словесный sərzuhuni; dilçovobi; ə gofəvoz; **словесный спор** gofə-gof

словечко goflə

словник gofnomə (gofnumə)

СЛОВНО союз 1) həci midani; gujgə; **словно стихи читает** həci midani ədəj şiro xundə; **у него словно крылья выросли** urə gujgə qənət voromori; 2) kimi; xuno; **sərgonə xuno** словно помешанный

СЛОВО 1) gof; **без слов** gofsyz; **придуманные слова** əz xyşdə gyncyndə gofho; **подыскивать слова** gof gəşdə; **задевать сказанным словом** gof dəşnovundə; **заручиться словом** gof vəgyrdə, gofə vəgyrdə; **быть задетым**

чым-либо **словом** gof voxurdə;
к слову gofjonə; **к его словам**
 прислушиваются gofju giroşdə;
пустые слова buşə gofho; **худое**
 слово xərəbə gof; **уместное**
 слово hisobijə gof; **не сдержат**
 своего слова əz gof xyşdə
 virixdə; 2) kəlimə (kəlmə); **слово**
 за слово gofə-gof

словом kutəhi gof; əxir ki

словообразование gof duzəltmiş
 soxdə

СЛОВООХОТЛИВЫЙ 1) ambargofsox;
 ləqləq; 2) suhbətci; ləxyrtci

СЛОГ I bəxş gof

СЛОГ II təhər nyvysdəi; təhər gof
 soxdəi

СЛОЕННЫЙ qəd-qəd; **слоенный хлеб**
 nun tutui

СЛОЖЕННЫЙ qədbirə; **сложенный в**
 два сгиба corqədə

СЛОЖИТЬ 1) qəd soxdə; 2) çəhm
 soxdə; 3) ə sərju omorə; **сложить**
слоями (напр., *стиранной белье*)
 qədbəqəd soxdə, qədbəqəd dəcirə;
сложить голову sərə vənorə

СЛОЖНОСТЬ cətin

СЛОЖНЫЙ 1) cətin; 2) qəliz; çəncəl;
сложный человек çəncələ
 odomi

СЛОИСТЫЙ 1) qəd-qəd; 2) təbəqəi

СЛОЙ 1) loj; 2) qəd; 3) təbəqə; **сде-**
 лать в два слоя dyqədə soxdə;
 dyvojnə soxdə

СЛОМАННЫЙ xyrd; synyq

СЛОМАТЬ xyrd soxdə; burra

СЛОМАТЬСЯ xyrd birə; synyq birə

СЛОН fil

СЛОНЁНОК balaj fil

СЛОНОВЫЙ fili, **слоновая кость**
 əsduquj fili

СЛОНЯТЬСЯ gəşdə; **слоняться без**
 дела buş gəşdə; asudə gəşdə;
слоняться по улицам ə kucəho
 buş-buşinə gəşdə; ovorə gəşdə;
 ovorəi soxdə

СЛОЯМИ loj-loj; qədbəqəd

слуга 1) qulluqci; nykər; 2) bəndə

служанка qərəvos; qulluqci (zən)

служащий qulluqci; **служащий в**
 синагоге şomoş

служба qulluq; **поступить на**
 службу ə qulluq darafdə; **служ-**
 ба в армии saldati

служитель qulluqci, qulluq
 soxdəgor

служить 1) qulluq soxdə; **служить**
 в армии ə saldati qulluq soxdə;
 2) birə; kor soxdə; **служить поме-**
 хой əngəl birə

слукавить kələk omorə, kələk
 soxdə

слух 1) səs; səs-ə-səs; **распростра-**
 ниться слуху, пройти слуху səs
 ofdorə; 2) gof; xəbər; **ни слуху, ни**
 духу nə xəbəri, nə ətər

случай 1) hadisə; ovholət (əhvolət);
 2) qəzo; hol-qozijə; 3) fursat, mu-
 qom; **в крайнем случае** bisdo-
 bisdo; **удобный случай** fursat;
найти удобный случай fursat
 ofdə, fursat soxdə; **ни в коем**
случае hic vəxd, əsləh, nəbodə;
 omon; **ни в коем случае не де-**
лай этого omon nəbu i korə
 soxi; **в таком случае** həci birəki;
 imuhəj ki həci biri...; **в против-**
ном случае nəbugə; **нужно хо-**
рошо подумать, в противном
случае можно ошибиться xub
 fikir soxdə gərəki, nəbugə qələt
 imboşi; <> **в случае** əgər

случайно nəxəbərəki; birdən,
 həbirdən; nəqofuli

случайность nəqofuli

случайный nəqofuli; **случайный**
 человек bijo-bura

случать çyfti soxdə

случаться birə; ə sər omorə; **что**
случилось? cy biri? cy bisto?;
ничего не случится hiciş nibu;
 <> **случиться неприятности** sər
 ə bolə dəbirə

случившееся ovholət

случка çyftii

слушатель şinirəgor, guş dorəgor

слушать 1) guş dorə, guş doşdə, guş vokurdə; 2) şinovusdə; **не слушать** ə guş nəgyrdə; **слушать дело в суде** ə kor dənışirə; **слушай** a) bişnəv; guş dor; 6) (обращение) ə inço dənış; **слушайте!** bişnəvit!; guş dorit!

слушаться ə gof dənışirə, ə gof guş doşdə; **слушаюсь!** ə sər cummə!

слушающий guşdoşdəgor

слыхать, слышать şinirə

слышаться səs omorə

слюна qiliz, ov ləhə,

слюнявый qilizi; **слюнявые губы** qilizə lov

слякотно hizly; maladi

слякоть malad, lihmə (lyhmə); **место скопления** **слякоти** lyhməi, maladi

смазанный syrt; **быть смазанным** syrt birə

смазать sovusdə, ryqən zərə

смазка 1) ryqənzərə; 2) sovusdəni

смазочный sovusdəni

смазчик ryqənzərəgor; ryqən sovusdəgor

смазывание ryqənzərəi

смазывать sovusdə, ryqən zərə; syrt soxdə; **смазывать жиром** pih zərə

сманить furmundə bərdə

смачный ləzətlı

смежно jon-jonə

смежный qunşii, əz dy jəki nəznik

смекалистость zirəki, zirəkməndi

смело mərdjonə, mərđi-mərdjonə; çyrhətlı, ə çyrhətəvoz

смелость 1) hinər; çobordi; çyrhət, çyrhətlı, çyrhəti; qucoqi, ruh; 2) (шуринск.) təvəkili; **проявить смелость** a) çyrhət burbundə; 6) təvəkili soxdə (шуринск.); **набе-**

рись смелости! çyrhət vəci ə xyşdə!

смелый 1) hinərmənd, hinərly, qucoq, çyrhətlı, ruhly; qirjətlı; çigərly; 2) (шуринск.) təvəkil, təvəkil

смельчак çyrhətlı, ruhly, qucoq, igid

смена 1) (беля) dəgişi, dəgişugi; 2) nubot; 3) əvəz

сменить dəgiş soxdə, əvəz soxdə

смениться dəgiş birə, əvəz birə

сменный nuboti

сменщик nubotci

сменять dəgiş soxdə, əvəz soxdə

сменяться dəgiş birə, əvəz birə

смерить pəjmundə

смеркаться toriki birə

смертельно 1) holət myrdə, omon-syz; 2) lap səxd

смертельный həçəli, ulymlı

смертность myrdəi

смертный həçəl; **наступил смертный час** həçəl omo; **смертная казнь** çozon ulymlı

смерть mərg, myrdə, myrdəi; həçəl, ulymlı; **быть при смерти** noşumo dorə; çun dorə; ə holət myrdəi; ; **смерть слишком рано забрала поэта** ulymlı zu bərdi şohirə; <> <> **перед смертью** ə əxiri nəfəs

смести 1) vəgyrdə (əz ruj xori); çaru zərə

сместить vədəşəndə, çigəjurə dəgiş soxdə

сместиться vədəşəndə birə, çigərə dəgiş birə

смесь qəriş, qərişi, qərişuq

сметливость 1) zirəki; zirəkməndi; 2) fəhm

сметливый zirək, zirəkly, zirəkmənd

сметь danysdā, çyrhāt soxdā; ixdiyor birā; **не смеешь этого делать** əri irā soxdā ixtdjorty nisdī<> **не смей** razg. qələt məsox

смех xəndā; xəndāi, xəndysdāi; **разбирать смехом** xəndā omorā; **прекратить смех** xəndārə pōjundā; **разразиться смехом** xəndā ofdorā; **зал разразился смехом** ə zal ofdori kələ xəndā; **умереть со смеху** əz xəndāi myrdā; **со смехом** xəndā-xəndā; **вызвать смех** xəndundā; **вызывающий смех** xəndundāni; **громкий смех** şəqqə; **с громким смехом** ə kələ şəqqərvōz

смехотворность xəndāi

смехотворный xəndā

смешанность qərişuqi

смешанный qərişuq; qəriş soxdā omorā

смешать qəriş soxdā, dəcarundā (м)

смешаться I qəriş birə

смешаться II cəşmiş birə, jəhəlmiş birə,

смешивать qəriş soxdā; dəcarundā

смешиваться qəriş birə

смешить xəndundā

смешливый xəndāi, xəndəji

смешно xəndāi; **мне стало смешно** xəndā omo mərə

смешной xəndāi, xəndəji, məzəly

смещение çigərə dəgiş soxdāi

смеяться 1) xəndysdā; 2) zarifət soxdā

смилоствиться rəhm omorā

смирено sokit; məzlumi

смиренность muloimi; sokiti

смиранный sokit; muloim; sərquz

смириться qoil birə; **я согласился (смирился) и с одиночеством, и с теснотой, и с трудностями** ə təhnoi, təngi, cətinī qoil birəm

смирно dinç, sokit

смирный 1) sokit; sərquz; 2) tom; bobi

смола zuft

смолкать sokit birə, xomuş birə, sys birə

смоль sijə, qip-gərə

сморкание fim, fim soxdāi

сморкаться fim soxdā; vinirə təmiz soxdā

смородина ongur-songur (красная)

сморщенный quçə-quç

сморщить 1) quçundā; 2) перен. cumə quç dirovundā

сморщиться quç birə

смотреть fəm soxdāi, dənişirāi

смотреть dənişirə, fəm soxdā; təmoşə soxdā (tomoşə soxdā); **смотреть в оба** corcumi dənişirə; **смотреть в упор** (на ко-го-либо) ə ruju tik dənişirə; **смотреть враждебно** tərs dənişirə; **смотреть исподлобья** əzzir dənişirə; **смотреть неприязненно** tərs dənişirə; **смотреть отрешенно перед собой в одну точку** cum ə rəh domundā; **смотреть с завистью** а) jonə-jonə dənişirə; б) suxdə-suxdā dənişirə; <> **смотря по чему-либо** giro (последог)

смотрины 1) şərmvokurdāi; **устраивать смотрины** şərmə vokurdā (şərm hərysə vokurdā, şərm domorə vokurdā) (обычай встречи до свадьбы жениха и невесты вместе со своими близкими родственниками); 2) burbundāi; ru-jburbuni (обряд знакомства жениха и его родственников с невестой)

смотритель dənişirəgor; **смотритель водного хозяйства** mirov (mirob)

смочить tar soxdā

сморд gurunə buj, xərəbə buj

сму́глый sijə, sijə təhər, sijələ; (дерб.) cijəcərdə

смута şuluq, qərişuqi, qətməqərişi; fitnə; **сеять смуту** fitnə soxdə, fitnə vəngəsə

смутить 1) pərt soxdə, həjb dərə; xəçələti dərə; 2) cəşmiş soxdə; şərməndə soxdə; pəşmu soxdə

смутиться 1) pərt birə, həjb omorə; həjb kəşirə; həjb-hor omorə; 2) cəşmiş birə; pəşmu birə; şərməndə birə

смутьян həraqərişku, hərazəragor, həraqərişsoxdəgor; məxəşifo

смущать 1) pərt soxdə, həjb dərə; xəçələti dərə; 2) cəşmiş soxdə; şərməndə soxdə; pəşmu soxdə

смущаться 1) pərt birə, həjb omorə; həjb kəşirə; həjb-hor omorə; 2) cəşmiş birə; pəşmu birə; şərməndə birə; sixmiş birə

смущаясь həjbə-həjb; **не смущаясь** həjbsyz, horsyz, horsyz-horsyz; pəşmu nəbirə

смущение 1) pəşmuni; həjb omorə; həjb kəşirə; 2) xəçələt; 3) utanmışi, utalmışi; <> **чувствовать смущение** xəçələti kəşirə

смущенно ə şərməvoz, həjbə-həjb

смущенность şərməndəi

смущенный 1) honkor, pəşmu; 2) pərt, xəçələtly; cəşmiş

смывать şuşdə; şuşdə təmiz soxdə

смываться 1) rafdə; nisd birə; 2) təmiz birə

смыкание vogosundəi, jək soxdəi; miç

смыкать vogosundə; jək soxdə

смыкаться vogosirə; jək birə

смысл məhəno; **имеющий смысл** məhənoi, məhənoly

смыслить 1) sər vadarafdə; 2) ə sər ofdorə

смысловой məhənoi

смыть şuşdə; şuşdə təmiz soxdə

смыться 1) rafdə; nisd birə; 2) təmiz birə,

смышленный 1) varasirəgor, varasirəni; ə sər ofdorəgor; 2) zirək, zirəkly, zirəkmənd; 3) hərif

смягчать 1) nərm soxdə; 2) (шуринск.) moil soxdə

смягчаться 1) nərm birə; 2) (шуринск.) moil birə

смягчающее средство nərmsoxdəni

смягчение nərmbirəi; **подлежащий смягчению** nərmsoxdəni

смягчить 1) nərm soxdə; 2) (шуринск.) moil soxdə

смягчиться 1) nərm birə; mıməxuno birə; 2) (шуринск.) moil soxdə

смятение həjəçon; qərişuqi

смятие həl birəi, əzmişbirəi

смятый əzmiş, qyçə-qyç, həlbirə

смять 1) həl soxdə; qyç soxdə; 2) puzmiş soxdə

смяться qyç birə; həl birə

снабжать təhmin soxdə

снабжаться təhmin birə

снабжение təhmini (təhmini)

снайпер duzqərəz; snajper

снаружи 1) əz buru; **снаружи доносится грохот канонады** əz buru omorəni səs tup-gululə; 2) əz ruj

снаряд I gulləj tup; mərmi

снаряд II gərəki; **спортивные снаряды** gərəkihoj ən sport

снаряжать dərə; **снаряжать оружием** jərəq dərə

снаряжение jərəq-sədəq

снасть 1) rasa; 2) gərəki; ovodu; lo-vozmət; **корабельные снасти** gərəkihoj gəmi; **рыболовные снасти** gərəkihoj əri çəhgiri

сначала 1) əvəl, əz əvəl, əz sər; tazadən; syfdə, əz syfdə; **сначала не соглашался** syfdə razi nəbiri; 2) pyşoki

снег vərɸ; **снег идет** vərɸ omorə
снегоочиститель əz vərɸ təmiz
 soxdəniho moʃin
снегопад vərɸomorə
снежинка donəhoj vərɸi
снежный vərɸi, vərɸly
снести 1) vacarundə; 2) tob dorə; 3)
 soxdə (xoja soxdə)
снести́сь əloqo bəsdə
снижать 1) kəm soxdə; 2) dərə
 soxdə; 3) zərə vəngəsdə; 4) uçuz
 soxdə
снижаться 1) kəm birə; 2)
 furomorə; dərəvo furomorə
снижение ofdorəi; furomorəi
снизить kəm soxdə; **снизить цену**
 uçuz soxdə; poj zərə, əz poj
 vəngəsdə
снизиться ofdorə; **цены на этот**
товар снизились qimət əni mol
 ofdori
снизойти gyzaşt soxdə
снизу 1) ə zir, əz zir; 2) əz dərə; **сни-**
зу доверху əz zir tə zəvər
снимать 1) kəndə, vəkəndə; **сни-**
мать пальто paltunə vəkəndə; 2)
 vəgyrdə, vədəşəndə; 3) sirot kəşirə
сниматься sirot kəşirə, ə rəh ofdorə
снимок sirot (foto)
снисходить gyzaşt soxdə
снисхождение gyzaşt
сниться ə xov dirə
снова tazadən; gənə
сновидение xov, xov dirəi
сноп dərɸ; **ряд нескольких сно-**
пов xəɸ; **вязальщик снопов**
 dərɸbəsdəgor
сноповязалка dərɸ bəsdəniho
 moʃin
сноровистый pərgol

сноровка 1) pərgoli; vərdysi; 2)
 boçəruqi; **отсутствие сноровки**
 boçəruqszy
сносить I kyhnə soxdə
сносить II bərdə
сносить III см. **снести**
сносно bobot, ja təhər
сносный mijonə
снотворное xovdorəni; ə xov
 vokýrdəniho
сноха hərys, duxdər qəblə
сношение 1) əloqo; 2) rafdor; rafda-
 omorə
снятие с чего-либо vəgyrdəi
снять vəgyrdə, vədəşəndə; **снять**
квартиру ə kiro gyrdə; **снять**
кожуру qobuqjurə kəndə; **снять**
мерку с кого-либо ylcy gyrdə;
снять со спины əz kul vəgyrdə,
 əz kul şəndə
со fəm sox "с"
собака səg; **стать злым, как соба-**
ка ə səg carysdə
собаковод səg doşdəgor
собаководство səgə qulluq soxdəi
собаколов səggir
собачий səgi; **жить по-собачьи**
 ruz səgi kəşirə
собеседник həmsuhbət; gofəgir;
 ixdilotci; syhbətci; ləxyrtci
собеседование syhbət
собиратель kurasox,
 kurasoxdəgor; vəcirəgor; gyrd
 soxdəgor
собирать 1) vəcirə, kura soxdə;
 çəhm soxdə; gyrd soxdə; **собирать**
хворост cyp vəcirə; 2) (с *дерева*)
 cira; **собирать яблоки** sib cira
собираться kura birə, gyrd birə;
девушки собрались у родника
 duxdərho kura birət ə sər biloq
соблазн təməh

соблазнительный 1) ləzətly; 2) təməhi; 3) *перен.* əz rəh vədəşəndəi

соблазнить, соблазнять 1) təməhly soxdə, ə təməh vəngəsə; şirin soxdə; 2) furmundə, əz sər vədəşəndə

соблазняться təməh omorə; təməh soxdə; təməhly birə

соболезнование təsəlimi, sərsoqbui; **соболезнование по поводу смерти** təsəlimi əz tovun myrdəi; **выражать соболезнование** sərsoqbui dorə; **принимать соболезнование** sərsoqbui qobul soxdə

соболезновать sərsoqbui dorə

собор kilsə

собрание gyrdləmə; kurabirə, kurabirəi; məçlus, divon, çəhm

собрать 1) kura soxdə; gyrd soxdə; **собрать в едином месте** ə jə çigə kura soxdə; 2) həzyr soxdə; gynçyndə

собраться kura birə, gyrd birə; çəhm birə; həzyr birə; **собраться с мыслями** əqylə ə sər kura soxdə

собственник səhib mylk, səhib

собственность 1) mylk, ci; 2) mol; səhibijət; **социалистическая собственность** səhibijət sosialisti

собственный 1) xyşdə; 2) ən ju; **его собственный** ənxyşdəniju

событие əhvolət (ovholət); qozijə; hadisə

сова kura jopoloq; bəjquş

совать dəşəndə

совать 1) xyşdərə dəşəndə; 2) hyl zərə

совершение soxdəi; **время со-вершения** çəgo-lybo məhəl, məhəli;

совершать soxdə; **совершать глупость** qələt soxdə; **совершать нападение** bəsquun soxdə; **совершать провокацию** fitnəkori soxdə

совершаться soxdə omorə

совершающий soxdəgor; **совершающий что-либо необычное** myhyçyzisox, myhyçyzisoxdəgor

совершенно 1) səlt; lap; tomom, tomomilə; **он говорит совершенно правильно** u tomom duz ədəj guldirə; **совершенно отсутствовать** səlt nisd birə; **совершенно наоборот** səlt voşgunovo; 2) sərəsər, əz sər tə əxir; bysbutyn; 3) hic, hiciş; **совершенно не...** (*употребляется для выражения категорического отрицания*) əsləh; <> **совершенно новый** qəttaza, lap təz; tər-taza; **совершенно ровный** dimduz; **совершенно сухой** xyşg-ququz; **совершенно чистый** pok; tər-təmiz; **совершенно ясно** lap ocuq; ocuq-ojdun; lap oşkor

совершенство:в **совершенство** pərgol; **я не владею в совершенстве русским языком** mə pərgol zuhun urusirə xub nəsdanym

совершенствование paraməndi

совершенствовать paramənd soxdə; **следует совершенствовать наш язык** zuhunimurə paramənd soxdə gərəki

совершенствоваться paramənd birə

совершить soxdə; **совершить глупость** qələt soxdə; **совершить покушение** qəsd soxdə; **совершить неприятное дело** xəto soxdə

совершиться birə

совестливый insofly

совестить həjb dorə

совестно həjb kəşirə; xəçələt kəşirə

совестный həjly, insofly

совесть insof, insonjəti, viçdon; obur, həjo; hor; **забыть о совести** xyşdərə ə horsyzi vənorə; **ни стыда, ни совести** həjb-hor nisd; **утратить совесть** əz insonjəti vadarafdə, insonjətirə yir soxdə; **чистой совестью** yziyoq, yzyjoq

совет I sovet

совет II məsləhət (məslīhət); **обратиться за советом** (к кому-либо) məsləhət soxdə; **давать совет** məsləhət norə, məsləhət dorə

советизация soveti girovundə, soveti soxdə

советник məsləhətci (məslīhətci)

советовать məsləhət norə (məslīhət norə), məsləhət dorə

советоваться (с кем-либо) məsləhət soxdə (məslīhət soxdə)

советский soveti; **советская власть** hykymət soveti

советчик məsləhətci (məslīhətci); nəsihətdorəgor, nəsihətci

совещание kurabirə, kurabirəi; məsləhəti

совещательный məslīhəti

совещаться məslīhət soxdə; pyrys soxdə

совладелец şərik; hovir

совместно 1) əjəki, ə jə çigə; 2) borobor

совместный hərməhi; ə jəki

совок xokindaz (для мусора; для золь)

совокупность çəhm; həmmə ə jəki

совпадать 1) duz omorə; 2) tuş omorə

совпадение 1) duz omorəi; 2) ə jə çigə birə, ə jə vəxd birə; 3) nəxəbərəki qismət birə

совпасть 1) duz omorə; 2) tuş omorə

современный 1) isəhəti, isəhətinə; **современные дети имеют хорошие знания** isəhətinə həillhorə xubə danandai hisdi; 2) taza

совсем 1) lap; tomom, tomomilə, ə tomomirəvoz; 2) səlt; **совсем наоборот** səlt voşgunovo; 3) sərəsər, əz sər tə əxir; <> **совсем синий** kipkovu

согласие 1) razi, razijəti, razilug; razi birəi; **дать согласие** razi dorə, razilug dorə; **получить чье-**

либо согласие raziju vəgyrdə; **заручиться чьим-либо согласием** razijətijurə vəgyrdə; **без согласия** razisyz; 2) raziməndi; razigəri (razigori); 3) jəduli, ə jəki, qobul; <> **жить в согласии** ə rəh bərdə, ə rəh rafdə

согласиться 1) razi birə; razi dorə; raziməndi dorə; **заставить согласиться** razi soxdə; 2) **согласиться с чьим-либо мнением** şərik birə; vojə birə; qobul soxdə; 3) qoil birə; **я согласился (смирился) и с одиночеством, и с теснотой, и с трудностями** ə təhnoi, təngi, cətinə qoil birəm; <> **согласен** boşgu; boşugu

согласно чему-либо giro (послед); **согласно этому постановлению** ə i qəror giro; **согласно нашему уговору** ə iqrərimu giro

согласный 1) razi, razimənd; razigər (razigor); 2) razigər, razigor

согласование razii; razisoxdəi

согласованность razii; razi soxdəi

согласовать raziju vəgyrdə, razijətijurə vəgyrdə

соглашаться см. **согласиться**

соглашение 1) razijəti, raziməndi; razilug; 2) borişmiş; **приходить к совместному соглашению** borişmiş birə; dilbir birə

согнать 1) piş soxdə, vədəşəndə; 2) təmiz soxdə

согнутость 1) qəd, qədbirəi; 2) quzi

согнутый quz

согнуть quz soxdə; qəd soxdə

согнуться quz birə; qəd birə; xuşdərə quz gyrdə; **согнуться в три погибели** dyqədə birə

согражданин həməşəhəri

согревать gərm vorovundə; gərm soxdə

согреваться gərm voromora; gərm birə

согретый qizişmiş

согреть см. **согревать**

согреться см. **согреваться**

согрешить 1) hovun soxdə, hovuni soxdə; 2) xəto soxdə

содействие 1) kumək, kuməki; **просить содействия** kuməki xəsdə; 2) dod; **надо оказать ему содействие** ə dod ənu rasirə gərəki; 3) korguzəri; **оказывать содействие** korguzəri soxdə; <> **при содействии** ə kuməki, ə dəsdi

содействовать kuməki soxdə; korguzəri soxdə; ə dod ənu rasirə

содержание I məhinə (о зарплате)

содержание II doşdəi (сохранение)

содержание III məzmun (то, о чем говорится, о чем повествуется); **глубокое содержание** dorunə məzmun; **форма и содержание** form nə məzmun; **по своему содержанию** ə məzmunju giro

содержание IV vihdə (непечение); **быть на чем-либо содержании** ə vihdəju munda

содержанка oşnə

содержательный 1) məhənoi, məhəpoly; 2) перен. pur

содержать 1) vəhişdə; 2) xorunda

содержимое qəriş

содом перен. horoj-boçəh

содрать kəndə, vəkəndə; **содрать кожу с кого-либо** а) pusťjurə kəndə; б) qobuqjurə kəndə; **содрать кожу со щек** qəlpəj qutinərə vəkəndə

содраться kəndə omorə, kəndə birə, vəkəndə birə

содрогание lərz, lərzirəi

содрогаться ə lərz ofdorə

содружество dusdi, jəki, hərməhi

соединение 1) jəkbiərə, jəkbiərəi; 2) çigəj çoloq

соединённый jəkbiərə, jək soxdə omorə

соединять 1) jək soxdə; 2) vogosunda

соединяться jək birə

сожаление 1) həjf, həjfbəri; 2) pəşmuni, pəşmunəti, pəşmunijəti; 3) jəzuqi omorəi

сожалеть 1) həjfi kəşirə, həjfbəri omorə, həjfbəri kəşirə; 2) pəşmu birə; **заставить сожалеть** pəşmu soxdə

сожалеющий (о содеянном) pəşmu, pəşmubirəgor

сожжение suxunda, suxundəi

сожженный suxunda omorə

созвать horoj zərə

созвездие kuləj asdara; asdarakulə; диал. byrç

созвучие həmovozı, əhəng

созвучно həmovoz; **быть одного голоса с кем-либо** həmovoz birə

созвучность həmovozı

созвучный həmovoz; **созвучные голоса** həmovozə səşho

создавать 1) ofirrə (ofyrrə), həməl ovurdə; həsyl ovurdə, zəndə; 2) qurmiş soxdə; jaratmiş soxdə; **быть созданным** ofyrrəomorə, ofyrrəomorə; **создать равновесие в чем-либо** taraz soxdə

создаваться jaratmiş birə; **как создавалась татская литература** cytar jaratmiş birigə literaturaj tati

создаваться 1) ofyrrə omorə; zəndə birə; 2) qurmiş birə; jaratmiş birə; **как создавалась татская литература** cytar jaratmiş birigə literaturaj tati

создание 1) ofyrrəi, ofyrrəi; 2) jaratmiş soxdəi, jaratmiş; 2) vo-kurdəi

создатель ofyrrəgor, ofyrrəgor; jaratmiş soxdəgor

создать см. **создавать**

создаться см. **создаваться**

созерцание tomoşə (təmoşə)

созерцать dənişirə; tomoşə soxdə (təmoşə soxdə)

созерцатель 1) tomoşaci; 2) danişirəgor

созидание ofirräi, ofyrräi

созидатель ofirrägor, ofyrrägor

созидательный jəratmişi

созидать 1) ofirrä, ofyrrä; 2) jəratmiş soxdə

сознавать danysdə, ə sər ofdorə;
сознавать свои недостатки həjb ə gərdə vəgyrdə

сознаваться ə gərdə (n) vəgyrdə;
я сознаюсь в том, что... mə ədəm vəgyrdə ə gərdənmə, ki...

сознание 1) varasiräi, fikir, əqyl; 2) hiss; qonəçəq; **лишиться сознания** sysd birə; əz xyşdə rafdə;
прийти в сознание ə xyşdə dirəmorə; **потерять сознание** əz xyşdə rafdə; dyl bərdə

сознательно danysdə-danysdə; 2) ə qəsdəvoz

сознательность qonəçəqi, varasiräi

сознательный qonəçəqli; varasirəgor; varasirəni

сознать см. **сознавать**

сознаться ə gərdə vəgyrdə

созревание rasiräi, voxurdäi (o *плодах, овощах*)

созревать rasirə, voxurdə

созревший rasirə; **недостаточно созревший** nərasirə, sytyl; **поздно созревающий** dir rasirəni

созреть см. **созревать**

созыв horojzəräi

созывать horoj zərə

соизволить bujürmiş soxdə

соименник ədəş

сойти furomorə; <> **сойти с ума** səron birə; xujgir birə; dəly birə

сойтись 1) rasd omorə; 2) gyrd birə

сок şirə

сократить, сокращать kutəh soxdə, kəm soxdə

сократиться kutəh birə, kəm birə

сокращение kutəh soxdäi, kəm soxdäi

сокращённо kutəhi, kutəhi gof; kutəhlə

сокращенный kutəhbirə, kutəhbiräi, kəmbiräi

сокровище 1) xəzinə (xəzino); 2) pul, dövlət; 3) çovohirət, çovohirho; **все сокровища мира** xəzinəhoj hylom

сокровищница xəzinə (xəzino)

сокрушать dərbədoqun soxdə, ta-raş soxdə

сокрушаться *перен.* suxdə; dylə suxundə

солгать durgu gufdirə

солдат saldat; əskər

солдатский saldati

солдатчина saldati

солевой mynyki

соление mynykşəndə; ə ov gyrdə

соленность şuri, mynyki; **недостаточная соленость** mynyksyzi, şiti

соленый 1) şur; mynyki; **соленая вода** şura ov; mynykov; **солёное болото** şura qubi; 2) ovgyrdə; **соленые помидоры** ovgyrdə pomodur; **не очень соленый** şurməzə; **соленое блюдо** şura

соленья turşu

солидарность 1) jəkdyli, jədyli; 2) hərməhi; dilbir

солидно gurun-gurun

солидность 1) hyrmətlyi, myhkəmi, vədilyi, ohili; 2) gurun (gurundi)

солидный 1) hyrmətly, myhkəm, vədily, ohil, kələ, ambar; 2) gurun (gurund); **веди себя солидно** gurun gi xyşdə

солист solist

СОЛИТЬ mynyk şandə, mynyk zərə; şur soxdə; öv gyrdə

СОЛНЕЧНЫЙ ofdoiji, ofdoily, cyşməly

СОЛНЦЕ 1) ofdoi (oftoi, oftai); 2) cyşmə (*шуринск.*)

СОЛОВЕЙ 1) bylbyl; 2) *пoэм.* hofdrangi; bylbyl hofdrangi

СОЛОМА symər, ləmbə, xyşgə gijov

СОЛОМЕННЫЙ syməri; gijovi; həsdili;
СОЛОМЕННАЯ ШЛЯПА pəpəx həsdili

СОЛОМИНКА cyp

СОЛОНКА mynykdoku, mynykdon; qob mynyki

СОЛОНО: НЕ СОЛОНО ХЛЕБАВШИ mīrōdhoju ə cumju mundi; mīrodju ə çigə nə omo

СОЛОНОВАТЫЙ şurməzə

СОЛОНЧАК şurluq, şuroi

СОЛЬ mynyk; **БЕЗ СОЛИ** mynyksyz, şit

СОЛЯНОЙ mynyki

СОМКНУТЬ ə jəki vogosundə

СОМНЕВАТЬСЯ şək soxdə, şybhə birə; məhtəl birə, məhtəl munda (*испытывать сомнение вследствие неясности, недопонимания, чего-либо*); **НЕ СОМНЕВАЙТЕСЬ** imidvor boşit

СОМНЕНИЕ şək; şybhə; biīhdibori; bibovorini; **БЕЗ СОМНЕНИЯ** şəksyz; şybhəsyz

СОМНИТЕЛЬНЫЙ biīhdibor; şybhəly, şəkly; ommoci

СОН 1) xov; **БЕЗ СНА** xovsyz; **ВИДЕТЬ СОН** xov dirə; **ВИДЕТЬ ВО СНЕ** ə xov dirə; **ПОГРУЗИТЬСЯ В СОН** ə xov rafdə; **МЕНЯ КЛОНИТ КО СНУ** mərə ədəj xov omorə; 2) xisirəi; **ВО ВРЕМЯ СНА** ə vəxd xisirəi; <> **ТОЛКОВАТЕЛЬ СНОВ** xovətəhbursox, minəçib

СОНЛИВОСТЬ xovolyi; xov gyrdəi

СОНЛИВЫЙ xovoly

СОННЫЙ xovoly

СООБРАЖАТЬ fikir soxdə; vərovurd soxdə; ə sər ofdorə; **НИЧЕГО НЕ СООБРАЖАТЬ** ə sər nəofdorə

СООБРАЖАЮЩИЙ varasirəgor

СООБРАЖАЮЩИЙ ə sər ofdorəgor

СООБРАЖАЯ varasirə-varasirə

СООБРАЖЕНИЕ fikir; fəhm; varasirə; vərovurd, vərovurdi

СООБРАЗИТЕЛЬНОСТЬ zirəki, zirəkməndi

СООБРАЗИТЕЛЬНЫЙ zirək, zirəkly, zirəkmənd; həməldan; fəhmly; oiq; diribəş

СООБРАЗИТЬ fəhm soxdə, fəhmysdə; ə sər ofdorə, varasirə

СООБРАЗНО giro (*последог*); **СООБРАЗНО С ЭТИМ** unə giro; **СООБРАЗНО УМУ** ə əqyl giro

СООБРАЗНЫЙ ujqun

СООБЩА əjəki; əlbir, dəsjək

СООБЩАТЬ 1) xəbər dorə; **МНЕ ТОЛЬКО ЧТО СООБЩИЛИ** mərə həimuhøj xəbər dorət; 2) məhlymōt dorə; siroq dorə

СООБЩЕНИЕ xəbər, xəbərdorə, xəbərdorəi; məhlymot; **ПЕЧАЛЬНОЕ СООБЩЕНИЕ** bədə xəbər, qəgəxəbər

СООБЩИК şərik; hərməh

СООБЩИЧЕСТВО hərməhi

СООРУДИТЬ vokurdə, binə vokurdə; qurmiş soxdə

СООРУЖЕНИЕ 1) binə; 2) vokurdəi, qurmişi

СООТВЕТСТВИЕ ujqun, duz; borobori; **В СООТВЕТСТВИИ С ЧЕМ-ЛИБО** giro, xuno; **В СООТВЕТСТВИИ С ЭТИМ ПОСТАНОВЛЕНИЕМ** ə i qəror giro; **В СООТВЕТСТВИИ С НАШИМ УГОВОРом** ə iqrorimu giro; **ВСЕ ДЕЙСТВУЮТ В СООТВЕТСТВИИ СО СВОИМИ СИЛАМИ** həmmə ə quvot xyşdə giro ədət hərəkət soxdə; **В СООТВЕТСТВИИ С СУЩЕСТВУЮЩИМИ ОБЫЧАЯМИ** hədət hisdihorə xuno

соответствовать 1) ujqun birə, ujqun omorə; ə əhəng birə; 2) *(быть к лицу)* jaraşmış birə

соответствующий gynçoly, ujqun; həmələmorəni; **соответствующий определенным правилам, нормам** xos

соотечественник həmvatani, vatandaş

соотношение nisbət

сопение fis

соперник qənim, midəvhi, rəqib,

соперница həvu *(относительно одной из жен при многоженстве)*

сопеть fis soxdə, xyr zərə

сопка tərə

сопли xylm (əz vini)

сопливый xylmi; **сопливый нос** xylminə vini

сопля xylm

сопляк 1) xylməvini; 2) *перен.* həil; boçəruqsyz, təcrybəsyz; xom; 3) *перен.* jaramaz, vəcşyz

сопоставление bərəborsoxdəi, boroborsoxdəi

сопровождать rəh soxdə; ə rəh dokurdə, ə jəcīgə ə jurəvoz rafdə (gəşdə)

сопровождающий rəhsoxdəgor

сопящий xyrxyri

сор zibil, xokoru; zir-zibil

сорить zibili soxdə, zir-zibili soxdə

сорный zibili

соразмерить pəjmundə

соразмерность əhəng; **быть в соразмерности с чем-либо** ə əhəng birə

соразмерный andazaly

соратник hərməh

сорвать cərə; **сорвать на ком-либо свой гнев** qəhirə vədəşəndə

сорваться qurpmiş birə; **дверь сорвалась** dər qurpmiş biri

сорвиголова diriboş (dəlyboş); qocci

соревнование 1) bəhs; bəhsəbəhs; 2) guryş, guryşmiş

соревноваться bəhs bərdə, bəhs poisdə

соринка cyp

сорить xokoru soxdə, zibil soxdə, tihi soxdə

сорняк əloq, oloq

сородичи qohum-qərdəş

сорок cyl; **сорок один** cyl jək; **отмечать сорок дней после смерти человека** cylə dorə

сорока *зоол.* qəçələ

сорокадневный cylruza; **сорокадневный период** *(после родов, после смерти)* cylə; **отмечать сорок дней после смерти человека** cylə dorə

сорокалетие cyl sali

сорокалетний cysala

сороковины cylə; **отмечать сороковины** cylə dorə

сороковой cylimyn

сороконожка *зоол.* qirxəjoq

сорочечный şəini

сорочины cylə

сорочка sorocka; şəi; ruji şəi; **нижняя сорочка** ziri şəi; **материал, годный для шитья сорочки** şəini

сорт 1) çins; nov; sort; 2) çyr; **всякого сорта** hər çyr; **подобного сорта** i çyr

сортировать 1) viçirə, duviç soxdə; 2) sof-cyryk soxdə *(в основном, о фруктах)*

сосание çumusdəi

сосать çumusdə; kəşirə xurdə; **сосать грудь** nənə xurdə, nənərə çumusdə

сосед qunşi
соседи qulum-qunşi
соседний qunşii
соседство qunşii, qunşijəti
соска nəpəcə
соскабливать xorusdə, vəkəndə
соскакивать lyng şəndə, ləng şəndə
соскальзывать cəmysdə
соскоблить xorusdə, vəkəndə
соскользя cəmysdə
соскочить ləng şəndə
соскучиться dorixmiş birə, dorixmiş kəşirə
сосланный surgun; surgunbirə;
быть сосланным surgun birə
сослать surgun soxdə
сослаться surgun birə
сословие təjfe
сослуживец həvir kori
сосна dər şəhəmi
сосновый şəhəmi
сосок bəş nəpə, əmçək
сосредоточить çəhm soxdə, kura soxdə
сосредоточиться (в одном месте) çəhm birə, kura birə; gyrd birə
состав miqdor
составитель gənçyndəgor; gyrd soxdəgor; gyrd soxdə varavundəgor (напр., словаря, сборника сказок и пр.)
составление duzəltmiş (duzəltmiş, duzətmış)
составлять gənçyndə; gyrd soxdə
собирать, собрать; gyrd soxdə varavundəgor **собиратель, составитель** (напр., словаря, сборника сказок и пр.)
составляться gənçə omorə
составная часть çəhət

состарить pir soxdə (о человеке); **тяжёлые дни его рано состарили** bədə ruz urə pir soxd

состариться pir birə

состояние I (о здоровье) əhvəl; həl, hələt, həl-qozijə; **каково Ваше состояние?** (как Вы себя чувствуете?) həl işmu cutami?; **он в тяжёлом состоянии** həljə guruni

состояние II (материальное) birəi, birənəbirə, hisd-nisd, dəvlət, vor-dəvlət, mol

состояние III (положение) vəzijət; danyisdəi; **он в тяжёлом состоянии** vəzijət ənu guruni; **быть в состоянии** birə; danyisdə; əz dəs voromorə; **быть в стеснённом состоянии** ə tənği birə; tənği kəşirə; **состояние здоровья** kəjl, domoq

состоятельность 1) rasdi, subuti, qoimi; 2) dəvlətlyi, dəvlətməndi

состоятельный 1) subutly, rasd, duzgün; 2) dəvlətly, dəvlətmənd, vorly, vorly-dəvlətly; pullu; birəgor; **сделаться состоятельным** vorly birə

состоять birə

состояться ə sər bəhəm rafdə

сострадание 1) jəzuqi omorəi; 2) rəhm, rəhməbəri, rəhmədyli; rəhmət; çunsuxi, dylsuxi; dyləsuxi, dylsuxdəi; **чувствовать сострадание к кому-либо** dyl suxdə

сострадательный rəhmədyli, rəhmly, rəhməbər, çunsuxun, dylsux

сострадать rəhm bərdə, rəhmi soxdə; **сострадать кому-либо** dyl suxdə

состязание 1) bəhs, bəhsəbəhs; 2) gyryş, gyryşmiş

состязаться 1) bəhs bərdə, bəhs poisdə; 2) **махач**. vəpicirə

сосуд I qob; **глубокий сосуд** хум, govduş; **сосуд для розовой воды** gyləddon

сосуд II анат. damar; **кровеносный сосуд** damar xun

сосун 1) şirxur, nənəxur; 2) çumus-dəgor

сосунок 1) nənəxur, şirxur; 2) *перен.* həil; boçəruqsyz, təcrybəsyz; xom

сосчитать şumordə

сотворение ofirrəi (ofyrrəi)

сотворить 1) ofirrə (ofyrrə); 2) həsyl ovurdə, zəndə; 3) soxdə

сотвориться 1) ofyrrə omorə (ofirrə omorə); 2) birə

соткать nəxc bofdə (*соткать узор, орнамент*)

сотник juzboşi

сотня sadi; **сотнями, по сотням** sadi-sadi

сотрудник korsox; hərməh

сотрудничать ə jəki kor soxdə

сотрясать lərzundə

соты şon, doroq; xunəj həng, luləj həng

сотый sadimyn

соучастник şərik, hərməh; **быть соучастником** şərik birə; hərməh birə

соха xiş

сохнуть xyşg birə

сохранение doşdəi

сохранить 1) doşdə; 2) vəhişdə **сохранить в памяти** ə xəjəl doşdə; <> **сохранять в тайне** ə buxcə dəşəndə

сохраниться 1) doşdə omorə; 2) doruşdə

сохранность 1) doşdəi; 2) *перен.* salamat; **в целости и сохранности** soq-salamat

социализм sotsializm

социалист sotsialist

социалистический социалистическое sotsialisti; **сореволю-** bəhs sotsialisti

сочетать gynçyndə

сочинение 1) ofyrrnyşi; **сочинения Горького** ofyrrnyşihoj Gorkij; 2) jaratmişi

сочинить 1) jaratmiş soxdə, dyzəltmiş soxdə; 2) nyvysdə; **сочинить сплетню** əz xyşdə gof vədəşəndə

сочиться tihi birə, domçi-domçi tihi birə

сочный şirəi (*о фруктах, овощах*)

сочувствие çunsuxi, çun suxdəi, dyl suxdəi, çunsuxundəi; rəhmət

сочувствовать çunsuxini soxdə, ə hol darafdə

сошурить hir soxdə cumhorə

справедливость insofi, rasdi, duzi

справедливый insofly, duzgun

спайка lihim

спальный xisirəni

спальня 1) xunəj xisirəni, xisirəniho xunə; 2) hərəmxunə

спаренный quşə

спаривание çyfti

спаривать çyfti soxdə

спарить çyft soxdə

спариться çyft birə

спасать xilos soxdə

спасение 1) xilos, xilos, xilos birəi, xilos soxdəi; iloç; 2) govləi

спасенный xilosbirəgor

спасибо soq boşi

спаситель 1) xiloşkor; xilos soxdəgor; 2) *пер.* moşijəh

спасти xilos soxdə; **спасти себя самого** xyşdərə xilos soxdə

спастись xilos birə; xyşdərə xilos soxdə

спасть ofdorə

спать xisirə; **мне хочется спать** mərə ədəj xov omorə; **укладывать спать** xysyndə; **спать чутко** ujoq xisirə

спаться xov omorə; **мне не спится** mərə xov nəs omorə

спаять lihim zərə

спектакль tomoşə (təmoşə)

спекулировать alvər soxdə, aluşvəruş soxdə

спекулянт alvərçi, aluşvəruşci

спекуляция alvər, aluşvəruş; **заниматься спекуляцией** alvər soxdə, aluşvəruş soxdə

спелый rasirə

сперва əvəl, pyşoki, syfdə

спереди əz pyşo; **спереди и сзади** pəsə-pyşo

спесивиться xyşdərə tik gyrdə

спесиво ə takaburirəvoz; lovqo-lovqo

спесивость takaburi; lovqoi, lovqoluq

спесивый kələgəd, lovqo; takabur; *перен.* gazly; **стать спесивым** takabur birə

спесь lovqoi; takaburi

спеть məhni xundə

спех təhədii

специалист sənihətkor; **великолепный специалист** kələ sənihətkor

специальность sənihət; pişə; **получить специальность** sənihət vəgyrdə; pişə vəgyrdə; **обучиться какой-либо специальности** sənihət vomuxdə

специя hədəvot; **со специями** (*приготовленный с использованием пряностей*) hədəvoti, hədəvotly

спешить təhədi soxdə; **спешить от нетерпения** tartapili soxdə; **не спеша** təhədi nəsoxdə; asta-asta, jovoş-jovoş; **спешащий от нетерпения** tartapil

спешно zu, zuri; təhədi, tərə-təhədi; ə tartapilirəvoz

спешность təhədii

спешный təhədi; **спешное дело** təhədişə kor

спина 1) kul, kəmə; **укрой мою спину** kulmədə dəgi, kəmərmədə dəgi; **взвалить на спину** ə sər kəmə; **на своей спине** ə kul xyşdə; **снять со спины** əz kul vəgyrdə, əz kul şəndə; **посадить на спину** ə kul gərdundə, ə kul vənə; 2) xijəh (*часть спины выше поясницы*)

спинной ən kəmə; **спинной хребет** əsduquj kəmə; şidraj kəmə

спиралевидный buruq-buruq; burov-burov

спирт spirt

спиртной, спиртовой spirtly; spirti; **спиртной напиток** icki (icku)

список nubotnomə

спица mil, tel

спичка spickə, kirbit

сплотиться kura birə

сплав həlbirə; **сплав для паяния** lihim

сплавить 1) həl soxdə; 2) rad soxdə; əz sər soxdə

сплевывать tuf şəndə; **сплюнь!** tuf şən!

сплести bofdə; nəxc bofdə (*сплести узор, орнамент*)

сплетни см. сплетня

сплетник 1) xəbərci, xəbərbər; 2) gofgərdū, gofgərdundəgor; 3) həraqərişsoxdəgor, həraqərişku, məxəşifo

сплетничать gof gərdundə; dovorihorə gyrdə; xəbərcini soxdə

сплетня 1) dedi-qudi; dovor; guş-guş; 2) xəbərbəri, xəbərcini; 3) byxty, bədgui (bədgui)

сплотить kura soxdə; jək soxdə

сплотиться kura birə; jəki birə

сплочённость kura birə; jəki birə; jəkii, jəklyi, dusdi

сплочённый kurabirə; jəkbirə;
jəkly

сплошной səlt; siq; əz sər tə əxir;
hərəsyz

сплошь səlt, bitəv (bitov); tomom,
bytyñ; sərəsər, əz sər tə əxir

сплюсценность təsgii

сплющивать təsg soxdə

сподвижник kuməkci, hovir,
hərməh, şərik

спозаранку əz səhəri; səbəh-səbəh

спокойно 1) jovoş; rəhət-rəhət,
səkit, dinç, təhədi nəsoxdə; 2)
hyrşsyz

спокойный 1) (о человеке) dinç;
səkit; tom; rəhət; **спокойный че-
ловек** rəhətə odomini; **сидеть
спокойно, вести себя спокойно**
rəhət nyşdə; **стать спокойным**
rəhət birə; **будьте спокойны**
rəhət boşit; 2) ərxoin; xoturçəhm;
əmin; fəriqət; **оставаться спо-
койным за кого-либо, за что-либо**
xoturçəhm birə; ərxoin birə; 3)
ləm-ləm; **спокойные воды** ləm-
ləmə ovho

спокойствие 1) dinçi; dyldinçi;
fəriqəti, ərxoini; rəhəti; səkiti;
təhmmini; **лишить спокойствия**
rəhəti bərdə; 2) xomuşi; xo-
turçəhmi

сползать 1) çyl zərə, çyl zərə
furamorə; ə sər şyqəm furamorə;
2) syryşmyş birə, cəmysdə

сполна 1) tomom; 2) bəhəm

спонсировать 1) pul dərə; 2) mojë
dərə; ə dəs mojë dəşəndə

спор 1) bəhs, bəhsəbəhs, mərəç, hyçət;
2) gof-gofi, gofə-gof; 3) *перен.*
buqozçirmiş

спорить mərəç gyrdə; bəhs bərdə,
bəhs poisdə; hyçət soxdə

спорный 1) mərəçi, bəhsi; 2) dohvoly

спорт sport

спорщик bəhsbər; jəhə odomi

споры gilguli

способ 1) rəh, təhər; tərz; çyr; səjəq;
старыми способами
kyhinətəhər; **иным способом** jə
çyr; 2) corə (coro), iloc; 3) qojdə,
fənd

способность 1) boçəruq; boçəruqi,
boçəruqlıy; 2) qəbilijət

способный 1) zihimly, hinərly; 2)
zirəkly, boçəruqlı; qəbilijətlı

способствовать kyməki soxdə,
minkin soxdə; korguzəri soxdə; ə
dod ənu rasirə

споткнуться cəmysdə

спотыкание cəmysdəi

спотыкаться cəmysdə

спотыкающийся cəmysdəni

спотыкаясь cəmysdə-cəmysdə

спохватиться həbirdən ə jor
omorə

справа əz taraf rasti; <> **сидящий
на свадьбе справа от ново-
брачных** soqduş

справедливо duz, insofi, həqlı;
**для того, чтобы справедливо
завершить этот спор, необхо-
димо...** əri i bəhsə duz varasdə,
gərəkı...

справедливость duzi, sədiqi,
rasdi, insofi; həq

справедливый rasdi; duz; həqlı;
ravo; syqd (sədiq, sədyq, sydq);
hisobi; **справедливое слово**
hisobijə gof; **справедливый че-
ловек** duzə odomi; duzə kohnə

справить soxdə, vosdorə

справиться 1) suroq soxdə;
syroqjurə danysdə; **справлялся
обо мне** mərə suroq şoxdi; 2)
boçormiş birə; boçormiş soxdə
(справиться с чем-либо)

справка 1) siroq (syroq); **навести
справку** siroq soxdə; 2) məhlymot

справляться 1) girovundə; 2)
pyrsirə; 3) əz vihdəju vədiromorə, ə
vihdəju voromorə (**справиться с
кем-либо, с чем-либо**)

справочник kniq syroqi; spravoc-nik

спрашивать см. **спросить**

спрашивая pyrsirə-pyrsirə

спрос 1) pyrsirəi; 2) tələb

спросить 1) pyrsirə; **спроси у него** əz u pyrs; **то, о чем необходимо спросить** pyrsirəni; 2) xəbər vəgyrdə; <> **удобно ли будет спросить вас!** həjb nəbu pyrsirə!

спросонок, спросонья xovolu

спрыгивать şəndə, ləng şəndə; xuşdəgə şəndə

спрятавший pəhənysoxdəgor

спрятавшийся pəhənybirə

спрятанный pəhəny, pəhənybirə

спрятать pəhəny soxdə

спрятаться pəhəny birə

спугивать tərsundə

спускать, спустить 1) fuşəndə, furovundə; 2) fudorə,

спускаться furamora

спустя 1) bəqdə; bəqdovoi; 2) pəsdə (дерб.); <> **спустя много времени** əxirtuxur

спутанный qərişuq

спутать qəriş soxdə, cəşmiş soxdə

спутаться qəriş birə, cəşmiş birə

спутник 1) hərməh; 2) rəhgiror; 3) косм. sputnik

спячка xisirə zimysdui

спящий xisirəgor

сравнение bərəbor soxdəi (borobor soxdəi); tənsoxi

сравнивать borobor soxdə, tən soxdə

сравниваться toj birə

сравнительно nisbətən

сравнять bərəbor birə, tən soxdə

сравняться bərəbor birə, tən birə; toj birə

сражаться 1) çəng bərdə, çəng gyrdə; dovho soxdə; 2) (дерб.) qovxo bərdə; **сражаться один на один** təkbətək çəng gyrdə

сражение 1) çəng; dovho; 2) bəsquni; **поле сражения** məjdu, məjdon

сразить zərə vəngəsə, kyşdə

сразиться см. **сражаться**

сразу hələməhəl, həjəbo; u məhəl, u səhət; həlysdı; birdən, hə birdən, birdən-birə; **моментально сгорел** birdən suxdı; **сразу же** u səhət; дерб. tytəm, züsəri

срам həjb, bizuj; bijobur, bijoburi; rusvoh, rusvohi; bədnımı; hor; yzyqərəi

срамитель bijobursox

срамиться bijobur birə

среда I (внутреннее содержание) duqun; həgə

среда II (день недели) corşobot

среди 1) ə həgə, ə miqlə, ə minçi; **среди народа** ə həgəj xəlq; ə minçi xəlq; 2) ə qəriş; **среди льдов** ə qəriş çilidho

средне bobot

средний miqləi; **среднего качества** bobot; mijonə

средство 1) corə (coro), dərmu, iloc; **средство** (раствор, настой или отвар) **для полоскания рта, горла** qərqərə; 2) əncom, ovqot; **средства связи** ovqothoj əloqoi; **средства для существования, для пропитания** pərnoso

срезать burra

срок vəxt (vəxd), myhlət, zomon; **дай мне срок** mərə vəxt di; **назначенный срок** vəhdə; **имеющий конечный срок** vəhdəly, vəhdəbirogor (не бес-срочный)

срочно zu, zuri

срочный zu

срубать burra, vənçirə
срывать 1) qurmuş soxdə; 2) (*с де-рева*) cırə; **срывать яблоки** sib cırə
ссадина qərməq; voxurdəi
ссора qəhri, qəhrii; çəng; dohvə-şohvo
ссорить qəhri soxdə
ссориться qəhri birə
ссуда qərd
ссукулиться monquz birə
ссылка 1) şurguni, surgunsoxdəi, surgunbirəi; 2) golut
ссылный surgun
стройный inçəbəl
стабильный myhkəm, həmişəki
ставень, ставня təxtəhoj pəncərə, lət, lət pəncərə
ставить norə; pojunədə; **ставить в известность** xəbər dorə
ставка (*в азартной игре*) xoripuli
ставня lət; **оконная ставня** lət pəncərə; təxtəhoj pəncərə
стадион stadion
стадия dəvr, dəvron, vəxd; **стадия развития** перен. pillə
стадо nəxir, syru, gələ; **целое стадо** jə nəxir
стаж staç; vəxd
стакан pəjələ, pəjlə; stakan; **посуда для мытья стаканов** pəjləşur
сталевар puladhəlsox; puladyşyndəgor
сталкиваться rujbəruj omorə; rast omorə
стало, стало быть 1) həci birəki; 2) jəhni, jəhəni, jəhənim
сталь pulad
стальной puladi
стамеска iskənə

стан I buj; buj-buxun
стан II moşin
стандарт standart
станица kənd
становиться 1) poisdə; 2) birə; **становиться большим** kələ birə
станок dəzgoh
станочник dəzgohci
станция stantsija
старание 1) çəhdi, çəhdsoxdəi; calaşmışi; 2) həziət; səhər; 3) *перен.* hərəkət; qırjət; tiqət; **учиться, не проявляя особого старания** çəhdsyz xundə
старательно çəhd; ə çəhdirəvoz
старательность çəhdi; calaşmışi,
старательный çəhdly, çəhdsoxdəgor; çun, suxundəgor, dyl suxundəgor; calışqon; tiqətlı
стараться çəhdi soxdə, çəhd burbundə; calaşmış soxdə, çəhdsoxdə; hərəkət soxdə; **стараться быть на виду** ə cum burbundə; **стараться произвести фурор** dodı-bidod soxdə
старая см. **старый**; **старая женщина** pirə zən, kələ zən; qəri
стареть 1) pir birə (*о человеке*); **не стареющий** həmişəçovon; 2) kyhnə birə (*о вещах*)
старец pir, pirəmərd, kələmərd; quçə
старик pirəmərd
стариковский piri, pirəmərđi
старина kyhnə vəxdho; kyhnə zəmonoho, pyşokiho, qədimiho; **любитель старины** kyhnəpərəs; **по обычаям старины** kyhnəsəjəq; **по старинке** kyhnətəhər
старинный qədim, kyhnə
стариться 1) pir birə; 2) kyhnə birə
староватый kyhnətəhər
старообрядный kyhnəsəjəq

староста kəndxudo, sərəkələ; **синагогальный староста** goboј

старость piri; **жить тебе до глубокой старости** (доброе пожелание) pir gərdəş!

старт start; vəxt sər gyrdəi

старуха 1) pirəzən; kələzən; 2) qəri; kaftar

старческий piri; **старческий возраст** piri; **старческий возраст** 1) pirəmərđi, kələmərđi (о мужчине); 2) pirəzəni, kələzəni (о женщине); **в старческом возрасте** ə vəxd pirəmərđi (о мужчине)

старшие kələtəho

старший (возглавляющий группу людей) kələ; **старший в отряде** kələј quşun; **старший** (по возрасту) kələtə, kələi; **старший брат** kələi biror

старый 1) kyhnə; qədim; **старыми методами** kyhnətəhər; 2) pir, pirəmərđ, quçə; <> **старый хрыч** pyg. quçə kaftar

старье kyhnə ciho; kyhnə-myhnə

старьевщик kyhnə paltar furuxdəgor (visdorəgor)

стаскивать 1) kəşirə bərdə; kəşirə ovurdə (ə jə çəgə); vəcirə bərdə; 2) перен. fuşəndə

статистика statistika

статный bujly, buj-buxunly, bujly-buxunly,

статуя həjkəl

статья I vəxyşdə, ə poj poisdə; birə, mundə; **статья безработным** bikor mundə; **у меня волосы стали дыбом** mujhojmə bimbiz bisdə; **во что бы то ни стало** hər cy bisdə boşugu; hykmən; **стало, стало быть** a) həci birəki; б) jəhni, jəhəni, jəhənim

статья II buj-buxun; **с широкой статью** firəhə xijəh

статья 1) nyvysdəi; 2) statja; **по статьям** bənd-bənd

стащить 1) bərdə, dəparundə; 2) vəcirə bərdə

стая syry

ствол lulə (оружия); luləј tufəng; **двуствольное ружье** quşəlulə

створ (двери, окна, ворот) lət; qənət

створка (двери, окна, ворот) lət; qənət; **створка двери** lət dər; **оконная створка** lət pənçərə

стебель şiv

стегальщик siriqzərəgor

стегание siriq

стеганка siriqi, siriqzərə

стеганный siriqi; siriqbərdə

стегать siriq kəşirə, siriq zərə

стежка siriq

стекать rixdə

стекло şişə; **вставить стекло** şişə dəşəndə; **изготовитель стекла** şişəci

стеклодув şişəpufzərəgor

стеклянный şişəi; **стеклянная посуда** qob şişəi

стекольный şişəi; **стекольный завод** zavod şişəi

стекольщик şişədəşən

стелить dəşəndə

стемнеть torik birə; toriki birə

стена divor, boru

стенание 1) ufsoxi; şivən; 2) zar, voj-zari

стенной divori; **стенная газета** gozit divori

степенно gurun-gurun

степенность gurun (gurundi)

степенный gurun (gurund) 1) hyrməti, myfikəm, vədily, ohil, kələ, ambar; 2) gurun (gurund); **веди себя степенно, с достоинством** gurun gi xyşdərə

степень 1) mərtəbə (mətrəbə), dərəcə; **в высшей степени** lap; **в значительной степени** qəd-qəd;

2) *перен.* num; <> **степень важности** myhym
степь 1) cul, culluq; 2) bijobu, səhro, pələsə; 3) *перен.* duzi, ciməngəi
стервятник çəndəgxur
стереть puzmiş soxdə, pokurdə; syrt soxdə
стереться puzmiş birə; syrt birə
стержень 1) mil, ux; 2) *перен.* yzəg, qul
стерпеть dovom dorə; votovusdə, tob dorə, sabur soxdə, qərol gyrdə; həbyl kəşirə
стертость puzmişi; çigə puzmiş birəi
стертый puzmiş; syrt, syrtmiş
стеснение 1) həjbəkəşi; utanmişi (utalmişi); xəçələti; 2) təngi (*об одежде*); dylətəngi; **стесненное положение** *перен.* təngi; **быть в стесненном положении** təngi kəşirə
стеснительность həjbəkəşi; şər-məndəi; xəçələti
стеснительный 1) həjbəkəş; 2) həjoi, həjoly; 3) şərməndə
стеснять 1) təngi soxdə (*об одежде*); 2) xəçələti dorə; həjb dorə
стесняться 1) həjb omorə, həjb kəşirə; həjo kəşirə, həjb-hor omorə; xəçələti kəşirə; utanmiş birə (utalmiş birə); utanmişi kəşirə (utalmiş kəşirə); 2) əz ruj nəvadarafdə; <> **постесняйся!** utalmiş-həlhov gərdəş!
стесняясь həjbə-həjb
стиль təhər
стирание I puzmiş soxdəi, pokurdəi; syrt soxdəi
стирание II çomoşuri; şuşdəji, paltar şuşdəi
стирать I şuşdə; **стирать белье** paltar şuşdə
стирать II см. **стереть**
стирка şuşdə, şuşdəji, şuş-ruf; paltar şuşdəi; çomoşuri

стискивать 1) tasundə, şişirə; 2) *перен.* qirinç soxdə; **стиснутые зубы** dəndynəqirinçi
СТИХ şiro, şəjr; **первая строка назидательного стиха** mətələ
стихнуть sokit birə, jovoş birə
стихотворение şiro, şəjr
стихотворец şohir
стлать dəşəndə, dyşəg dəşəndə
сто sad
стог tojə
стоимость qimət, vərzuş, vərzyşi
СТОИТЬ vərzirə (*иметь денежную стоимость*); **копейки не стоит** ə jə gəpikiş nivərzy; **сколько будет стоить?** ə cənd mərzy?; **не стоящий** həlym-hovolim
стойка 1) poisdəi; 2) sutun; dəjoq
стойкий myhkəm, daram, toby; dovom dorəgor
стойкость myhkəmi; dovom; tobi
стойло tovlə, govdu
СТОЛ stol, şulhon, kysri, corpoi; **украшать стол** syfrə varovunda
столб şalman, sutun, həcə, buruz; *шуринск.* qojmə
столбец sutunlə
столетие sadsali
столетний 1) sadsala (*о возрасте*); 2) sadsali (*о времени*)
столица pojtxət
столичный pojtxəti
столкновение ə jəki voxurdə
столкнуть hyl zərə; **столкнуться лицом к лицу** rujbəruj omorə
столоваться ci xurdə
столовая *сущ.* xurəgxonə, oşxonə, oşbazxonə
СТОЛОВЫЙ *прилаг.* xurəgi, cixuri; **столовая ложка** ləqəj xurəgi, ləqəj cixuri

столпиться kura birə

столпотворение 1) həşir, həşir-qijəmət; 2) qijəmət

столь unqədər, inqədər

столько unqədər, inqədər; cənd qədər (*значительное количество*); **где ты взял столько книг?** ty unqədər kitobhorə əzçə vəgyrdəj?; **ты столько плакал** ty inqədər girisdəj

столяр dylgər; xərrət

столярный dylgəri; xərrəti; **столярная мастерская** dylgərxonə; korxonəj dylgəri; **столярное дело** dylgəri; xərrəti

столярничать dylgəri soxdə; xərrəti soxdə

стон nolə; voj-zari; gym, gym-gymi; zirilti

стонать nolə kəşirə; voj zərə; gym zərə, gym-gymi soxdə; zirilti soxdə;

стопа pənçə

стопка (*бумага*) tup

сторож qərəulci (qərəvulci), guzətci; nigəhbən; **работа сторожа** qərəulciji, guzətciyi, nigəhbəni; **работать сторожем** qərəulciji soxdə; nigəhbəni soxdə; <> **сторож в синагоге** şomoş

сторожевой qərəuli (qərəvuli), guzətciyi; nigəhbəni

сторожить guzətciyi soxdə; nigəhbən doşdə, nigəhbəni soxdə; qərəuli kəşirə, qərəuli soxdə

сторожка qərəulxunə

сторона taraf, jon, qiroq; **в сторону, на сторону** ə taraf, ə qiroq; **перетянуть на свою сторону** ə taraf xışdə kəşirə; **в сторону кого-либо, чего-либо** ruja; **быть на чьей-либо стороне** taraf doşdə, taraf gyrdə; **лицевая сторона** ruj, ruji; **передняя сторона** pyşə, pyşoi; **со всех сторон** əz hər taraf; <> **родственник с обеих сторон** dysərə qohum

сторониться 1) rəh dorə, xışdərə jon kəşirə; 2) jon poisdə; pəsə poisdə

сторонний qiroq

сторонник tarafdor; tarafkəş; məjldəş; **быть сторонником** tarafdor birə; **сделать своим сторонником** ə taraf xışdə kəşirə; <> **не имеющий сторонника** перен. jonsyz

сторублевка sadi, sadmonəti

стоя ə poj poisdəki

стояние poisdə, poisdəi

стоянка 1) poisdəi; 2) mənzył (mənzyl), çigə poisdə, muvo

стоять poisdə; **стоять вдалеке** iroq poisdə; **стоять торчком** tik poisdə (*о предметах*); **стоять с гордо приподнятой головой** sərə tik gyrdə; **стоять, опустив голову** sərquz poisdə; **стоять и смотреть** poisdə dənışirə; **стой на своём месте** poj ə çigəjty; <> **стоять на своём** ə sər gof poisdə

стоящий poisdəgor; ə poj poisdəniho

стоящий vəzirəni

страдалец çofokəş, zəhmətkəş; dərdimənd

страдание 1) bolə (bolo); həzob, həzijət; doq; dərd, dərxdurdə; dərdaçəri, dərdiməndi; myrs, myrskəşi; 2) kovusdəi; gugup; **я страдаю от страданий** gugup mündi ə dylmə; 3) zulm, zulumi; **переносить страдания** zulm kəşirə, zulumi kəşirə; **причинять страдания** həzob dorə; **заставить страдать** ə zir zulm dəhişdə; 4) перен. çofə, zəhmət, ranç; səhər; <> **приносящий страдания** dərddorəgor; dəsgurun; myrsdi, myrsdorəgor

страдать 1) bolə kəşirə, dərd xurdə, dərdimənd birə; doq kəşirə, çofə kəşirə, zulumi kəşirə, həzijət kəşirə, həzob kəşirə; 2) kovusdə; 3) перен. voj zərə; 4) перен. suxdə; **заставить страдать** doq dorə; doq soxdə; ə zir zulm dəhişdə

страдающий dærdly, dærdæçər, dærdimənd; myrskəş

страдник myzdyr

стража 1) qərəul (qərəvul); 2) qərəulci

страждущий tamaruz; qonuq

страна ulkə, məmləkət, jurd

страница vəlg, vərəq; **смотри вторую страницу и другие** vniş dyjymyn vəlgə və uhonigərə; **страница за страницей** vərəq-bə-vərəq

странность həçoibi, təhəçybi, qəribi

странный 1) həçoib; təhəçyb; qərib; **что за странное дело** cy həçoibə kori; cy qəribə kori; 2) myhəçyz; **странное дело** myhəçyzə kor; 3) məhtəl, əçəb; jə təhər; **какой-то странный человек** jə çiroigə odoni; jətəhərijə inson; səcku; **показаться странным** həçoibi omorə

страствовать səjr soxdə, ə safar rafda

страстно ə həvəsəvoz, ə həərətəvoz; ə vojrəvoz

страстность qizqini, qizqinlyi, həərətlyi

страстный qizqin, qizqinly, həvəsly, həərətly

страсть 1) vojə, vojə, həvəs; nəfs; 2) qizqinlyi, həərət

страх 1) tərs, səhm; dyltərsi; **без страха** tərssyz, səhmsyz; 2) bim; hələçigəri; **со страхом** ə səhməvoz, ə tərsəvoz, tərsirə-tərsirə; hələçigər birə-birə

страшить tərsundə, tərs dorə; səhmunda; hələçigər soxdə

страшиться tərsirə; bim vəgyrdə, bim şişirə, ə bim domundə; səhmusdə; hələçigər birə

страшный səhmly, tərsly

стрекоза çurçurak

стрекот çurçur

стрекотание çurçur zərəi

стрекотать çurçur zərə

стрела ux; **пускать стрелы** ux şəndə

стрелка (часов) əqrəb

стрелок şəndəgor, gullə şəndəgor, tufəng şəndəgor; **стрелок из лука** uxşən

стрельба 1) а) (патронами) gullələ şəndə; б) (артиллерийскими снарядами) tup şəndə; в) (стрелами из лука) ux şəndə; 2) перен. звукоподр. partapart (частая стрельба); **началась стрельба** partapart sər gyrdi

стрельбище məjdon gullələ şəndə

стрелять 1) şəndə; gullələ şəndə; 2) zərə, kyşdə; **стрелять из ружья** tufəng şəndə; **стрелять из лука** ux şəndə

стремглав çəld

стремительно çəld; **стремительно упасть** şuqomo rafda

стремительный çəld

стремиться çəhd soxdə, calaşmiş soxdə

стремление həvəs; vojə, vojə; məjl; **стремление к лучшему** basarat; **стремление к личной выгоде, наживе** mənfihətpərəsi, dəvlətpərəsi; **вызывающий** **стремление** vojədorəgor, həvəsdorəgor; <> **предмет стремлений** mirod

стреноженный cətərly

стреножить 1) cidor soxdə, cətər soxdə; 2) перен. buxov zərə, ə buxov zərə, ə buxov dəşəndə

стригунок dajcə

стриженный cirə omorə

стрижка sərcirəi; mujə cirəji; **делать стрижку** sər cirə

стричь cirə; qəjci zərə; sərə cirə; mujə cirə

стричься sər cirə; muj gyrdə

строгальщик rindəzərəgor

строгание rində, rindəzərəi
строганный rindəzərə, rindəzərəomorə
строгать rində zərə, rində kəşirə
строгий talabkor, talabsox
строение 1) binə; 2) vokurdəi
строитель bənnə
строительный vokurdə omorəniho
строительство vokurdəi
строить 1) vokurdə; **строить дом** binə vokurdə, xunə vokurdə; 2) soxdə; <> **строить каверзы** kələk omorə, kələk soxdə; **строить глазки кому-либо** cum-qoş voçovundə
строиться 1) vokurdə omorə; 2) ə çərgə poisdə
строй 1) quruluş; 2) çərgə
стройка çigə vokurdə omorəniho
стройность 1) buj-buxun; 2) əhəng
стройный 1) buj-buxunly, bujly-buxunly; inçəbəl; 2) *перен.* şəx; şimşod
строка miqrə, riz; **красная строка** sər miqrə
строптивость hyçəti
строптивный hyçət
строфа bənd; **по строфам, строфа за строфой** bənd-bənd
строчить 1) duxdə; 2) bəxijə kəşirə (*на швейной машинке*); 3) *перен.* nyvysdə; siriq kəşirə, siriq zərə
строчка 1) riz, siriq; 2) bəxijə (*швейная*)
струиться tihi birə, rixdə
струна sim, təl
струнный simly
strup kuz; **покрыться струпами** kuz gyrdə
струсить tərsirə; hələçigər birə

стряпать ci soxdə; xurəg həzyr soxdə
стряпуха ci soxdəgor, xurəg soxdəgor; kəjvoni
стряхивать şovundə, tyr-tyr soxdə
студент tələbə, student
студенческий tələbəji, studenti
студенчество tələbəji, studenti
студеный suzovi; səxd xinik, çilidə ov
студень 1) xilədis; ləmbərə
студить xinik soxdə
стужа 1) suzov; şəxtə; 2) səxdə xiniki, covqun, kələ xiniki; bəjə
стук 1) kufdəi; 2) səs; tənq; **непрерывный стук** tənqə-tənq
стукнуть zərə
стул ştul, (ustul) (*мебель*); kysri, cor-poi; **низкий стул** şilhon
стула həvəng
ступать gəşdə
ступенчатый pilləi
ступень 1) pillə; **каменные ступени** pilləhoj sənqi; **в виде ступеней** pillə-pillə; 2) dərəçə
ступенька pillə; pilokon; **одна ступенька** jə pillə; **по ступенькам** pillə-pillə
ступеньчато, ступенями pillə-pillə
ступить poj norə
ступка həvəng; **ступка с пестиком** dəstəhəvəng
ступня pənçə; poşnə; zir poj, kunpoji
стучать zərə, kufdə; səs soxdə
стучаться zərə, kufdə
стыд 1) həjb, hor, həjb-hor; **ни стыда, ни совести** həjb-hor nisd; 2) həjo, obur, obur-həjo; 3) bizuj, bizuji (*в значении: стыд, позор*); 3) şərm, şərməndə (*чувство моральной ответственности за свое поведение*); 4) *перен.* xəçələt; **чувствовать стыд** həjb omorə; <>

потерять стыд xyšdərə ə horsyzi vənoğə

СТЫДИТЬ 1) obur dərə; utanmış soxdə; həjb dərə; həjo dərə; şərməndə soxdə; 2) həlov soxdə (həlov soxdə)

СТЫДИТЬСЯ 1) həjb omorə; həjb kəşirə; həjo kəşirə; həjb-hor omorə; 2) utanmış birə, utanmış kəşirə; 3) şərməndə birə; 4) *перен.* хəçələti kəşirə; **не стыдиться** xyšdərə ə horsyzi vənorə; **не стыдсь** horsyz-horsyz

СТЫДЛИВО ə şərməvoz, həjbə-həjb

СТЫДЛИВОСТЬ 1) həjb, hor, həjo; həjb-hor, həjb-həjo; həjb-kəşi, həjoməndi; 2) utanmış; şərməndəi

СТЫДЛИВЫЙ 1) həjb-kəş, həjomənd, həjo, həjoly; 2) utançəq

СТЫДНО həjbi; **как не стыдно!** həjb bu (tyrə, ismurə); utanmış-həlov!; (utalmış-həlv-hov!)

СТЫДЯСЬ həjbə-həjb; **не стыдсь** horsyz-horsyz

СТЫНУТЬ xinik birə

СТЫЧКА çəng gyrdəi

СТЯГ hələm

СТЯГИВАТЬ 1) kəşirə, kəşirə bərdə; 2) kura soxdə; 3) bəsdə

СТЯГИВАТЬСЯ 1) kəşirə omorə; 2) kura birə

СТЯЖАТЕЛЬ dəparundəgor

суббота şobot (*седьмой день еврейской недели, день отдыха; святость субботы обусловлена канонами иудаизма*); **еврейское приветствие в субботний день** şobot şolum; **несоблюдение обрядов святости субботы** şobothyli

субботний şoboti; **субботний день** şobot; ruz şobot; **первый субботний день после свадьбы** şoboti hərisi; **первый субботний день после совершения обряда обрезания** şoboti milo; **первый субботний день после совершения обряда совершеннолетия для мальчиков** şoboti təfilin vonorə; **субботние траурные**

дни после захоронения (как правило, четыре субботних дня) şoboti ovili

субъект 1) odomi, inson; 2) subjekt; 3) hərif

сугроб kuməj vərɸ; tərəj vərɸ

сугубо lap ambar; vəs qədəri

суд divon; şəhr; sud; **помещение суда** divonxonə

судить 1) şəhrə burra, şəhr soxdə; sud soxdə; 2) divun dərə; **его судили** divun ən u dotə omori

судно gəmi

судный: судный день Kipur; ruz Kipur (*Иом-Киппур: в еврейской традиции -- "День прощения", а также "Судный день"; день поста, покаяния и отпущения грехов*)

судовладелец səlib gəmi; gəmic

судомойка qobşur

судорога çymçymi; lərz; capalama

судорожно lərzirə-lərzirə; çymçymi; <> **судорожно вздыхать при плаче** hinqinə picirə, hinqinə gyrdə

судоходство gəmicini

судьба 1) qismət, bəxt, mozol; **быть довольным своей судьбой** əz bəxt xyšdə razi birə; 2) cərx, fələk, cərx-i-fələk; **судьба ему изменила** cərxju rafdi; 3) *перен.* ovholət, ruzgor, qəzo, tələ; əqibət; **как сложится их судьба?** cutar imbu əqibət ən uho?

судья həkim, sud soxdəgor; şəhrbur

суета hic, puc, puci, hic-puc; **суета сует** puci puciho

суетный həlym-hovolim

суждение raj, fikir

суждено: суждено было qismət biri; **не суждено было** qismət nəbiri

сузить quç dərə, təng soxdə

сузиться quç soxdə, təng birə

сук xyşgə lygə; bidoq

сука qənçuq, qənçuqə səg; dyşijə səg

суконо mohut

суконный mohuti

сулема sulejmoni

султан sultan

сума cəjtən, cəntə; turba

сумасброд dəly, çingir, xujgir

сумасбродный dəly, əqylsyz, sərsən

сумасбродство dəlyji, əqylsyzi, sərsəni

сумасшедший 1) xujgir, dəly, çingir; divonə, dəly-divonə; (каймаг.) adaşmış; он сошел с ума urə xuj gyrdi; как сумасшедший dəly-dəly; сумасшедший дом dəlyxonə, xujgirxonə

сумасшествие çingiri, xujgiri; dəlyji; divonəi

суматоха qərəsuqi, qərişmətili; vəlvələ; gulgulu; həngomə; məhrəkə; həj-horəj; произвести суматоху şuluqi vəngəsdə; həj dəşəndə

суматошный gulgul

сумах бот. sumoq; с сумахом sumoqi

сумерки toriki; наступить сумеркам tor birə, toriki birə, toriki ofdorə; оставаться до сумерек tə toriki birə poisdə

суметь ə vihdəju vədiromorə; guç rasirə; boçormiş soxdə

сумка sumkə, turba, cəjtən, cəntə (cəntəj); kisə; переметная сумка həjbə; xyrçun

сумма çəhm, çəhmi

суммировать çəhm soxdə

сумочник бот. pojmorcigə (настущья сумка, однолетнее растение семейства крестоцветных)

сумрак toriki

сумрачный torik

сумчатый kisəji (həjvonho)

сумятица həngomə; qərəsuqi, qərişmətili; vəlvələ; məhrəkə; gulgulu; həj-horəj

сундук sunduq

сундучок sunduqçə

сунуть dəşəndə

сунуться dəşəndə omorə

суп şilovo; şurpo; суп мясной с горохом buzboş; суп с бараниной jəhni; суп-лапша ginəj

суперобложка ruj miçənət

супротив qərşu

супруг şyvər; mərd

супруга zən

супруги zən-şyvər

супружество zən-şyvəri

сургуч gylərməni, surguc

сурово 1) omənsyz; 2) ə gəhrəvəz; 3) qəşqəboqlu

суровость 1) omənsyzi; 2) перен. tyndi; tyndluq; суровость характера tyndi ən xəsiyə

суровый 1) omənsyz; 2) перен. tynd (о характере); статья суровым səxd birə

сурьма syrmə

сурьянить syrmə kəşirə

суслик muşdori

сустав анат. bənd; сустав за суставом bənd-bənd; по суставам bəndə-bənd; суставы пальцев bəndhoj ən əngyşdho

сутки şəv-ruz; sutkə

сутолока qərişuqi, qərişmətili; məhrəkə

сутулиться monquz birə

сутулость monquzi

сутулый monquz

суть I məhəno, mətləb

суть II həsyl, həsyli; həqiqət; **суть нашего языка** həsyl ən zuhun imu

сутяжник ərzəbaz

сутяжничество ərzəbazi

сухари xyšgə nun; suxəri

сухо xyšg, xyšgə-xyšg

суховатый xyšgətəhər

сухой xyšgə vorvori, gərmə vorvori

сухожилие anat. rag; xyšgədamar

сухой xyšg; **совершенно сухой** xyšg-ququz; **сухая трава** xyšgə gijov

сухость xyšgi

сухофрукты xyšgə bəhər; jer-jemiş; cəgəz; əncinə; **любитель сушеных фруктов** cəgəzxor

сухощавый xyšgətəhər

сучковатый əngyli

сучок (в бревне, в доске) əngyl

суша xyšgi

сушёный xyšg, xyšgbirə; xyšg soxdə omorə

сушить xyšg soxdə

сушняк 1) şoxj 2) bəş (тонкие, сухие и быстро воспламеняющиеся дрова)

существенный əhmijətly

существо I 1) zində ci, nəşumo; 2) перен. bəndə

существо II həsyl, həsyli

существование 1) zindəguni; həjot; 2) birəi; **при существовании** birə-birə

существовать zihisdə, hymyr girovundə

существует hisd, hjsdi

сущий həsyl, həqiqi

сущность 1) həsyl, həsyli; 2) mətləb; məhəno

сфабрикованный qycbirə; **это - сфабрикованное дело** i qycbirə kəri

сфабриковать qyc soxdə

сфабриковаться qyc birə

сфера: небесная сфера fələg (fələk)

схватить 1) gyrdə, vəgyrdə, həbirdən vəgyrdə; 2) перен. jəxən gyrdə; 3) vogosirə

схватиться dəsbəjəxə birə

схватка kişdingiri; çəng

схватки dord, sonçi (sonçu); **чувствовать болевые схватки** sonçu gyrdə

схитрить kələk omorə, kələk soxdə; hilla i soxdə

сход 1) furomorə; 2) gyrdləmə; 2) çəhmət

сходиться I 1) rafdə; 2) ə buru vədarafdə; 3) furamorə

сходиться II vədarafdə; **не сходит с языка** əz zuhunju (əz ləhəju) nəş vədarafdə; **сходиться с ума** 1) əqylju əz şərju rafdə; 2) səron birə; xujgir birə; dəly birə

сходиться kura birə

сходка gyrdləmə

сходный uxşəş, bənzər; **быть сходным** uxşəş birə, bənzər birə; <> **сходное звучание** həmovoz i

сходство 1) uxşəşi, uxşəji; xumunə; 2) bənzəri

схожесть 1) uxşəşi, uxşəji; xumunə; 2) bənzəri

схожий 1) uxşəş; bənzər; 2) tojly

сцепиться (в драке) dəsbəjəxə birə

сцепление 1) jək birə; 2) ilišmişi

счастливый 1) mozolmənd, mozolly; **будь счастлив!** mozolly gərdəş!; 2) xoşbəxt; bəxtəvər; **быть счастливым** bəxtəvər birə; 3) поэт. məst; <> **стать счастливым** перен. ə yşyqi vədiromorə

счастье 1) а) *mozol*; бәхт, хошбәхти; бәхтәвәри; б) *пoэм.* мәсти; **на мое счастье** ә бәхтмә; 2) *mazantu*; **на счастье** (*пожелание*) а) *mazantu bu*; б) ә бәхтәвәрирәво; в) бәхтәбәхт; 3) *ovodu*; ојдунлуқ, ојдунлуқи; **достичь счастья** хунә оvodu soxdә; ә ојдунлуқи vadaraфdә; <> **жить в счастье** *пoэм.* ә мәсти zihisdә

счесть *hisob soxdә, şumordә*

счет *şumoruş, hisob*; **без счета** *hisobsyz, sojsyz-hisobsyz*; <> **в два счета** *hәlysdі*; **не принять в счет** *kov nәsoxdә*

счетовод *hisobdor*

счетоводство *hisobdori*

счѣтчик *hisob soxdәgor*

счеты *cutkә, şut*

счисление *hisob soxdәi*

считать 1) *şumordә*; **считай** *şumor*; 2) *hisob soxdә*; **считать виновным** *tәxsirkor hisob soxdә*; **считать долгом** *qәrd hisob soxdә*; 3) *danysdә*; **считать достойным** *lohiq danysdә*; <> **считать неудобным** *әz ruј nәvadarafdә* (*напр. отказать в чём-либо*)

считаться *hisob birә*; <> **не считаться с чем-либо** *hic ә vәçju nә omorә*

сшибать *vәngәsdә; zәрә vәngәsdә*

сшивать *duxdә*

съедать *xurdә*

съедобный *xurdәni, xurdәniјni*

съѣжиться *quç diromorә; quçlәlә birә; çarysdә*

съезд *sjezd*

съездить *rafdә; vәdiromorә*

сьемщик *kiroci*

съестное *xurәg (xurәk), xurdәniјә ci*

съесть *xurdә*

съехаться 1) *furamorә*; 2) *vәdarafdә*; 3) *cәmysdә*

съехаться 1) *gyrd birә*; 2) ә *jәki rasd omorә*

сыворотка 1) *zәrdov*; 2) *duq*

сыграть *zәрә, vozirә, vәçәsdә*; **сыграть шутку** *ujun vozirә, uјun ovurdә*

сызмала *әz hәili*

сызнова *tazadan*

сын 1) *kuk*; *pişәr*; *gәdә*; **отец с сыном** *bәbә-pisәr*; 2) *xәlәf*; **эх, сынок ты мой!** (*обращение*) ә *xәlәfmә!*; **приемный сын** *kuki*; ә *kuki vәgyrdә*

сыновий, сыновний *әn kuk*; *kuki*

сынок *kuk, xәlәf*; *gәdә*

сыпать *tihi soxdә; dәkyrdә*; *sәpәlәmiş soxdә; fukyrdә* (*махач.*)

сыпаться *tihi birә*

сыпной *vәdәşәndәi*; **сыпной тиф** *nәsoqı vәdәşәndәi*

сыпь (*сыпь на теле*) *gylbәnd*; *vәdәşәndәi*; **простудная сыпь на губах** *qәbәr*

сыр 1) *rәni*; **изготавливать сыр** *rәni gyrdә*; 2) *mutol* (*хранящийся в бараньей шкуре, в бурдюке*)

сыреть *nәм kәşirә*

сырец *homә mol*

сыро *nәм, nәmiş, nәmişlә; cikәcik*

сыроварня *rәniхonә*

сыроватый *nәм, nәmiş, nәmişlә; nәmov*

сырой 1) *cik, tar, nәм, nәmiş*; 2) *не-пен.* *nәrasirә, hom*

сырость *tari, nәmi, nәmişi, nәmişluq*

сырт *syrt, tәpәji*

сырье *homә mol*

сыскать *ofdә, gәşdә ofdә*

сытный *siroi*

сытость *siroi; мәsti; tuxi, tuxluq*

сытый 1) *mәst, siroi, tux*; 2) *cumsiroi, cumtux*

СЫЧ (*птица*) kura jopoloq

сюда inço,ə inço; **посмотри сюда** ə inço dəniş

сюжет məzmu, məzmui

сякой filon-fəstər

Т

та *мест.* u (*см. тот*); **без той** usyz; **та девушка** u duxdər; **та книга** u kitob

табак tutun, tombokq; **нюхательный табак** burnovti

табаковод tutunci

табаководство tutunciluq

табачник tutunci

табель tabel

таблетка həb

табор kyc; **цыганский табор** kyc ən qərcəiho

табун ilxi

табунщик 1) ilxici; 2) həsbxorundəgor

табуретка 1) corpoji; 2) taburetka

таврить dəqmə vənəgə

тавро dəqmə

таган səcəjəq, səjçəq (*железный об-
руч на ножках, служащий под-
ставкой для казана и т.п. при при-
готовлении пищи*)

таджик toçik

таз I 1) təst (*большой медный таз*), 2) logon; taz; 3) oşlov (*махач.*); 3) sərşur (*для мытья головы*)

таз II əsduquj pəsə (kun)

тазик logoncə, nimcə

таинственно pəhənyki, sur

таинственный surly; **таинствен-
ное место** surlyjə çigə

тайть pəhəny soxdə

тайться pəhəny birə

тайга tajga

тайком 1) pəhənyki, ə pəhənyki; 2) xəvlətçə (xəlvətçə), ə xəvləti; 3) ə dyzdirəvoz, dyzdə-dydz

тайна sur; **хранитель тайны** surdor, surdoşdəgor; **умеющий хранить тайну** səxdələhə

тайно 1) pəhənyki, ə pəhənyki; 2) xəvlətçə (xəlvətçə), ə xəvləti; 3) əz zir dəş

тайность sur; xəvləti

тайный 1) pəhənykini; 2) surly; **тай-
ное место** surlyjə çigə; **тайное
намерение** qərcəz; **тайное при-
станище** juvo; **тайные любов-
ные отношения** oşnəbazi

тайфун dufun

так I *нареч.* həci; **если так** həci birəki; **ему именно так хочется,** он именно так желает kəlfju həci voisdə; **так много** inqədər, inqədər; **так как** cynki; unə gyro ki; **так что** həci ki; **так ли?** həcini?; **так же, точно так же** hə həcy; **так на так** sərcəsər; **ме-
нять так на так** sərcəsər dəgiş soxdə; **так себе** bobot; <> **так тебе и надо** *бран.* mun suxdə-suxdə; **так, как и он** ə həng ənu; <> **и так, и эдак** jə həci, jə həcy

так II *частица* həgi

также 1) həm, həmcin (həmcyn); həmigo; **также и он** həmcin u; 2) –ş (*несамостоятельная частица, пишется слитно с предыдущим словом*); **я также иду с вами** məş otogənum ə iştugəvoz; **на-
писал также несколько пьес** jə cənd pjesahoş nyvysdi

такие həciniho; **есть и такие** həcinihoş hisdi

такие-то filonihə

такой 1) həcini; əzini, i çyr; i çirə; **такой как** cyn; **такой, как ты** cyn tyni; **такие, как мы** cyn imuniho; **таким образом** a) həcirəvoz, ə həcirəvoz; həci birəki; i çyr; i təhər; б) ə i gil, ə i uxşəş; в

- таком случае** həci birəki; imuhøj ki həci biri; 2) (в качестве существительного) həcini; **есть и такие** həcinihoş hisdi
- такой-то** 1) filon, filonkəs; filon-fəstər; **в таком-то месте** ə filon çigə; **на имя такого-то** ə num filonkəs; 2) çyləki
- такса** 1) nirx; məzəndə; 2) qimət
- такси** taksi
- таксировщик** nirxnorəgor
- такт I** həng; **в такт ему** ə həng ənu
- такт II** ədəb
- тактично** ə ədəbəvəz
- тактичный** ədəbly
- талант** zihim, talant
- талантливый** zihimly; talantly; **талантливый писатель** talantlyjə nyvysdəgor
- талисман** tilisim, həkəl
- талия** bəl; **с тонкой талией** inçəbəl
- ТАЛЛИТ** *рел. tales (прямоугольное молитвенное покрывало из шерсти или шелка с черными или голубыми полосами вдоль коротких сторон и с кистями sisid по углам); малый таллит рел. taleskəton (прямоугольник из шерстяной или ситцевой ткани с вырезом для шеи и с цицит sisid по углам, который ортодоксальные евреи носят под одеждой)*
- ТАЛЫЙ** həlbirə; **таялая вода** ov vərfi, ov əz vərfi
- ТАЛЫШ, талышка** taliş (*представитель народности, проживающей в Азербайджане*)
- ТАЛЫШСКИЙ** talişi; **по-талышски** ə talişi; **талышский язык** zuhun talişi
- там** unço, ə unço
- тамада** sərgoji; тамада
- таможня** gymrykxonə
- тамошний** unçoj, unçojini
- ТАМ-СЯМ** unço-inço
- танец** vəcəsdəi, vəcəhisdəi; rəgs
- танк** tank
- танкист** tankci
- танцевальный** vəcəsdəni
- танцевать** vəcəsdə, vəcəhisdə; ujnəmiş soxdə; **заставить танцевать** vəcəhundə, vəcəvundə; **буду танцевать** mivəcəhym
- танцовщик** vəcəsdəgor, vəcəhisdəgor
- танцульки** vəcəh-vəcəh
- танцующий** vəcəhisdəgor, vəcəsdəgor
- тар** tar (*азербайджанский струнный музыкальный инструмент*)
- тарабарщина** səgən-pəgən
- таракан** byhylyj kuxni, tarakan
- таранный: таранная кость** əşuq poj
- тарарам** qolmoqol
- тарелка** bylmə, buşqob, bodijə; **плоская (неглубокая) тарелка** təsgə bylmə; **неглубокая большая тарелка** sini
- тарист** tarzən (*музыкант, играющий на таре*)
- тариф** tarif, nirx
- таскать** 1) kəşirə, ovurdə; 2) vəcirə bərdə; **таскать из леса на своем горбу хворост** ə kul xyşdə əz vişə şox ovurdə
- тасовать** (*напр., игральные карты*) qəriş soxdə
- тат, татка** tat (*представитель народности в Азербайджане*)
- татарин, татарка** tatar
- татский** tati; **татский язык** zuhun tati; **на татском языке** ə zuhun tati
- тахта** təxt
- тачать** siriq kəşirə, siriq zərə; duxdə
- тачка** hərəbəj dəsi

тащить kəširə, kəširə bərdə; **тащить назад** pəsəvo kəširə

таяние həl birəi

твердет səxd birə, qoim birə, muhkəm birə

твердить əzbər soxdə, vogohruş soxdə

твердо muhkəm, səxd, qoim; **твердо верящий** *в кого-либо, во что-либо* imidly, imidvor

твердокожий 1) qolinəpusd; 2) *не-рен.* səxdəruj

твёрдость səxdı, muhkəmi, qoimi

твёрдый muhkəm, səxd, qoim

твёрдыня qələ

твой *притяж. мест.* ənty

творение ofirrəi (ofyrrəi); gынçyndə omorə ci

творец 1) ofirrəgor (ofyrrəgor); 2) gынçyndəgor, jaradan

творить 1) ofirrə (ofyrrə); 2) həsyl ovurdə, zəndə; 3) gынçyndə; soxdə

твориться 1) ofirrə omorə (ofyrrə omorə); 2) gынçyndə omorə; birə

творог 1) syzmə; 2) şur (*соленая створоженная молочная масса, соленый творог*); 3) palundəi

творчество ofyrrənyşi; gынçyndəi

те *мест.* uho (*см.* тот); **без тех** uhosyz

театр teatr; tomoşə

тезка ədəş

текущий imohoi (imuhoi); imohojiki

телега hərəbə

телеграмма telegram

телеграф telegraf

телеграфист telegrafci

теленок gusələ

телефон telefon; **по телефону** ə telefonəvoz; **звонить по телефону** zing zərə, zing soxdə; telefon zərə

телефонировать telefon zərə; zing soxdə

телефонист telefonci

телефонный telefoni; **в нашу комнату поставили телефонный аппарат** ə xynəjmu apparat telefoni norət

телка 1) dana; 2) dygə

тело çəndəg, tən, bədən; **тело покойного** mito

телогрейка siriqi, kyrki, çonluq

телосложение buj-buxun

тельник ziri şəi

телятина guşd gusələi

телячий gusələji

темнеть 1) torik birə; toriki zərə; 2) tynd birə

темница zindon; qombur; **бросить в темницу** ə zindon dəşəndə

темно-коричневый qəfəi

темно-красный tynd qirmizi

темно-синий syrməi

темнота I toriki, tiptoriki; tor, tori; qərənluq, qərənluqi; zulmot, zulmoti; kyhym (*махачк.*); **наступать темноте** toriki birə, toriki ofdorə; **до наступления темноты** tə toriki birə

темнота II ovomi, nadani (*невежество*)

темно-фиолетовый bodomçoni

темный 1) tor; torik; yşyqsyz; tutqun; zulmot; **темные ночи** zulmotə şəvho; **тёмный цвет** torikə rang; 2) tux, tynd (*о цвете*); **темного цвета** tyndərang; **темная окраска** tyndi; **темный человек** nadan, ovom (*необразованный*)

темным-темно tiptoriki

температура temperatur; **высокая температура** (у *больного*) qyzdyrmə

темя təpə, təpəj sər

тендир təny, təndir (глубокая, вырытая в земле и обложенная глиной печь для выпечки хлеба, лаваша, чуреков); **хлеб, выпеченный в тендире** nun tənyi; **лепить хлеб к стенке тендира** təny dəbəsə

тендирный tənyi, təndiri

тенистый, тенистое место sojəi; **находиться в тенистом месте** ə sojəi birə

теннис tennis

тень sojə; **не дающий тени** sojəsyz

теорема teorem

теперешний imuhoi, imuhoinə, i səhəti, i səhətinə

теперь imuhojiş, imuhoj, izmu, i səhət

тепленький gərmlə, lolə

теплеть gərm voromərə

тепллица şitilluq; şyşəbənd

тепло 1. gərm; 2. перен. ə mehribonirəvoz

тепловатый lolə; **тепловатая вода** loləjə ov

теплопроводный gərmirə girovündəniho

теплота 1) gərmi; gərmişi; 2) mehriboni

теплый 1) gərm; 2) lolə; **тёплая вода** loləjə ov; **тёплый воздух** hovo lolə; **стать теплым** gərm voromərə

терebить kəşirə, dinç nə hişdə; inçimiş soxdə

тереть sovsudə, syrt soxdə, syrtmiş soxdə

тереться syrt birə

терзать 1) zulm soxdə, zulumi soxdə; 2) həziyətdə; vacarundə; 3) para soxdə, para-para soxdə; **терзать душу** çigərə suxundə

терзаться 1) həzob kəşirə; 2) перен. xun vərəxşirə

терка sovsudəniho; **штукатурная терка** molə

терн 1) gygəm; 2) şəvəly

тернистый 1) tikoni; 2) перен. cətin

терпеливо ə saburəvoz

терпеливость saburi, saburlyi; tobi

терпеливый saburly; toby

терпение 1) sabur; tobi; dovomdorəi; 2) həmsolə, qərol, həbyl; **терпи** tob di, sabur sox; **да пошлет вам Бог терпения** Xudo sabur do işmurə (обычно говорят близким родственникам покойного); <> **потерять терпение** əz qərol ofdorə; **чаша терпения его переполнилась** çunju ə buqoz omori

терпеть votovusdə, tob dorə, dovom dorə, sabur soxdə, qərol gyrdə; həbyl kəşirə; **терпеть муки** həzob kəşirə

терраса təxtəbənd (пристройка к жилищу)

территория çigə, xori, çigəj xori

террор qəsdsoxdəi, zulumkori; terror

террорист qəsdsoxdəgor, zulumkor; terrorist

тертый syrt, syrtmiş

терщик kisəci (в бане)

терять vir soxdə; **терять голову** əqylju əz sərju rafdə

теряться vir birə; xşəderə vir soxdə

тесать rində zərə, rində kəşirə

тесло (под монара) kərki

теснина təngə dərə; dərbənd

теснить 1) təngi soxdə, təng birə; 2) şişirə

тесно təng

тесноватость dərisqoli, təngi

тесноватый dərisqol, təng

теснота dəriscqoli, təngi; **в тесноте** ə təngi

тесный 1) təng, dəriscqol; 2) siq; **тесная комната** dəriscqolə vitoq, təngə vitoq, qəzmə

тесто xəmi; **тесто подошло** xəmi omori; **замесить тесто** xəmi soxdə; **замазать тестом щели, трещины** xəmi zərə; **закваска для теста** xəmirə; **пресное бездрожжевое тесто** xəmirəsyz

тесть xysyr (bəbəj zən), qəblə

тесьма qəjton, bənd

тетка həmə, xolə

тетрадка dəftərlə

тетрадь dəftər

тетя həmə (*сестра отца*); xolə (*сестра матери*)

тефтели kyftə

техник texnik

течение tihibirəi; rafdə, rafdəi; <> **в течение** ə qəriş; **в течение 10-12 лет** ə qəriş 10-12 sal; **в течение этих нескольких лет** ə qəriş əni cənd salho

течь I *глаг.* rixdə, tihi birə; dəq omorə

течь II *сущ.* rixdəi, dəq, tihi

тешиться 1) ə dəs dəşəndə; ə məsqərə dəşəndə; 2) vəçəsə, vəçəhisə

теща qəblə, qəbilə, dədəj zən, zən xysyr

тигр pələng

тигрёнок balaj pələng

тик çymçym

тина lil, lihmə

тип hərif; tip

типография dofusxonə (dofusxunə), tipografija; **работник типографии** dofusci

типографщик dofusci

тираж tiraç, qədər dofus

тиран zalum, xunxur, zulmkor, zulmkor; rəhmsyz

тиранить zulm soxdə, zulumi soxdə, zulmkori soxdə

тирания zulm, zulum, zalumi, zalumjəti, zulumi, zulmkəşi, zulmkəşi, zulmkori, zulmkori

тире xitlə

тиски məngənə; **взять в тиски** ə məngənə bərdə; **попасть в тиски** ə məngənə ofdorə

титул titul; num

тиф tif (nəcoqi vədəşəndəi)

тихий 1) asta, jovoş; səssyz, səssyz-symygsyz; 2) sokit, diñç; **Тихий океан** Sokitə okean; 3) muloim; ləm-ləm; 4) sərquz

тихо 1) asta, sokit; diñç; jovoş, jovoş-jovoş; 2) səssyz; səş-kujsyz; səssyz-symygsyz; **сидеть тихо** səssyz-symygsyz nyşdə; 3) xomuş; fəqir-fəqir

тихонько asta, asta-asta; jovoşləj; jovoş-jovoş

тихоня 1) əmin; sokit; diñç; 2) *перен.* zirxorii; pəhənykini; pəhəny soxdəgor

тихо-тихо asta-asta

тишина sokiti, rəhəti; səssyzi; xomuşi

ткань mol; parça; arşinmoli; **белая ткань** oq; **ткань для скатерти** sifroi, mol sifroi; **ткань ручной выделки** (*шелковая или шерстяная*) tirmə

ткать bofdə

ткач bofdəgor

тленность puci

тленный мир həlym-hovolim; **тленный мир** pucə dunjoh

то II *мест.* u; **то здание** u binə; **в том здании** ə u binə; **в то время** u vəxt; **ради того** ə u xotur

то I *союз* goh; **он то так говорит, то по-другому** u goh həci

gufdirə, goh jə təhərigə; **то так, то эдак** goh həcu, goh həci; **а то, а не то** nəbugə; **нужно хорошо подумать, а не то можешь ошибиться** xub fikir soxdə gərəki, nəbugə qələt imboşi; <> **то да сё** filon-bəhmon, filon-bəsməkon; filon-fəstər, filon-fəstəri; **то тут, то там** а) goh inço, goh unço; **то и дело** hə; həmişə; zuri-zuri; **то и дело говорит** hə ədəj gufdirə; **то, бишь...** ino

то есть союз jəhni, jəhəni, jəhənim

товар mol; **без товара** molsyz; **упаковщик** товара molbəsədgər; **товар, купленный на базаре** mol bazari; <> **мелочной товар** xyrdəvot (xyrdəvot)

товарищ hərməh, həvir; dusd; birərgili

товарищеский hərməhi, həviri, dusdi

товарищество hərməhi, həviri

товаровед molşunas

товароведение molşunasi

товарообмен moldəgişi

тогда 1) u vəxt, u vəxti; 2) u məhəl, u məhəliho, uməhəli; 3) umohoj (umuhoj); u səhət; **тогда этого дома здесь не было** umuhoj i xunə ə inço nəbu; **тогда он был молодым равином** u məhəl u bu çohilə rabi; **тогда, когда...** u məhəl ki; uməhəli ki; **тогда, когда наша группа расширится** u məhəli ki dəsədə firəh bisdo

тогдашний umohoji (umuhoji); umuhoinə

того межд. ino (*произносится в случае заполнения паузы, когда говорящий не может подобрать нужное слово*)

тождественный uxşəş, bənzər; hə əzuni

тоже 1) həm; həmcin (həmcyn); 2) –ş (*несамостоятельная частица, пишется слитно с предыдущим словом, имеет значение тоже, также; и*); **я тоже иду с вами**

məş omorənym ə işmurəvoz; **и он тоже** uş; **и он тоже играл в группе артистов** uş həmcyn vözirənbu ə dəsədəj artistho; **написал также несколько пьес** jə cənd pjesahoş nyvysdi

ток II xərmən

ток I tok (*электрический*)

токарь tokar

токарный tokari

толк I 1) fojdə; xəjr, xəjri; **какой в нем толк?** ə u cy xəjr dəri?; 2) məhəno; əqyllyjə gof (fikir); **без толку** buş-buş, buş-buş

толк II: быть сбитым с толку cəşmiş birə; **сбить с толку** cəşmiş soxdə

толкать hyl zərə

толкаться hyl zərə

толки dədi-qudi (dədi-qudu); gofə-gof

толкнуть hyl zərə

толкование 1) diqduqi; daraş; 2) ə sər vəngəsədə, məhənəjurə qufdirə

толкование təhbul (təhbər); **толкование библейского или талмудического текста** daraş

толкователь ə sər vəngəsədgər; təhbər soxdəgər; daraş dərəgər; **толкователь** снов xovətəhbərsox, minəçib

толковать 1) syhbət soxdə; 2) ə sər vəngəsədə; varasundə; andurmiş soxdə; qondurmiş soxdə; təhbər soxdə; diqduq soxdə; daraş dərə

толково ojdun, ə əqyləvoz

толковый 1) xub varasirəgər; muvəhly, sərlı; əqylly; 2) diqduq

толкотня hyləhyl, basabas

толкучка şəhitubazar (*толкучий рынок*)

толочь 1) kufdə (ə qəd həvəng); 2) əzmış soxdə

толпа çəhmət, çəməhət; dəstə; xəlq

толпиться kura birə; kuemiş birə

толстетъ qolin birə
толстобрюхий kələşyqəm;
 qolinəşyqəm
толстогубый qolinəlov
толстокожий 1) qolinəpust; 2) *перен.* səxdəruj
толстоногий (*человек с толстыми икрами*) qolinəbud
толстопузый qolinəşyqəm
толстосум birəgor; vorly, dəvlətly;
 pully, hoşir
толстошей qolinəgərdən
толстощекий qolinəqutina
толстуха, толстушка gombul; *перен.* kymbəji
толстый 1) qolin; 2) gombul; *узуринск.* bozuq; *перен.* kymbəji; 3) coqə mərd, qolinə mərd
толстяк coqə mərd, qolinə mərd;
 gombul; *перен.* kymbəji
толчея hyləhyl
толчок hyl
толщина qolini
ТОЛЬКО I təkə; **только десять** dəhlə, dəhtəklə; <> **только-только появиться** taza birə
ТОЛЬКО II *част.* əncəq; <> **как только** həsiki; **не только...** nəki; **они выезжали не только в Баку** uho nəki ə Boku rafdənbyrut; **не только..., но и** nəki..., hətto; **не только дети, но даже и взрослые** nəki həlho, hətto kələtəhoiş
ТОЛЬКО ЧТО hə; hə imuhøj (həjmohøj); tazalə; **огурцы только что появились** xijor tazalə vədiromori; **только что состоявшийся** imuhøj; **этот разговор только что состоялся** i imuhøj ixdiloti
ТОМАТ pomodur; tomat
ТОМИТЬСЯ vomundə; **томиться в ожидании** cum ə rəh domundə; **томиться от жажды** çigər suxdə
ТОМНО xumor-xumor

ТОМНОСТЬ xumori
ТОМНЫЙ xumor; **томные глаза** xumorə cumho, xumoriş cumho
ТОН ovoz, səs; ton; **тон голоса** ton səsi
ТОНЕНЬКИЙ nazuklə; nazuk, zərif
ТОНЕНЬКО nazuklə
ТОНКИЙ nazuk, zərif, zərinç; **тонкий голос** nazukə səs; **становиться тонким** nazuk birə; **сделать тонким** nazuk soxdə; <> **тонкая кожа** pilkə; **тонкие брови** qələmə qoşho; **тонкое понимание чего-либо** sarrafi, sarrafməndi
Тонкобровый qələmə qoşho
Тонкостенный nazukə divori
Тонкость nazuki; inçəi; zərif
Тонкошерстный zərifəpəşmi
ТОННА ton
ТОННель tunel
ТОНУТЬ buqmiş birə, batmiş birə; qərq birə
Тонюсенький nazuklə; nazuk, zərif
ТОПАТЬ pojhərə ə xori zərə
ТОПИТЬ I (*в воде*) buqmiş soxdə; qərq soxdə
ТОПИТЬ II (*печку*) ataş vənərə; suxundə
ТОПИТЬСЯ I (*в воде*) buqmiş birə; qərq birə
ТОПИТЬСЯ II suxundə omorə (*зажигаться*)
ТОПКА tov
ТОПЛЕНый 1) doq; 2) həlbirə; **топленое масло** a) həlbirə ryqən; б) ryqən şiri; **топленое коровье масло** quçyr
ТОПЛИВО jə ci əri suxundə (nəft, kymyr, hyzym, benzin); suxundəni
ТОПОЛЬ 1) qoboq (qovoq), qoboqdor, dor qoboqi, 2) cinor; 3) *диал.* qələmə

топор 1) təvər; 2) nəçəq; **рубить топором** təvər zərə; 2) **кухонный топорик для рубки чего-либо, например, для рубки мяса** qiməku

топорность kubuti

топот, топотня tap-pa-tap

топтать voşışirə ə zir poj

топь bətləq; batmiş

Тора Tyro, Tiro; **умеющий читать Тору** Tyroxun, Tyroxundəgor

торба turba, cəntəj (cəjtən), cuvol, bardan, xərəl

торг əlvər, əluşvərūş

торговать əlvər soxdə, əluşvərūş soxdə, səvdo soxdə

торговец əlvərçi; əluşvərūşçi; səvdəgor; **мелкий торговец** cūlçi; **торговец тканями** parəcaci

торговля əlvər, əluşvərūş, səvdo; **заниматься торговлей** əlvər soxdə, əluşvərūş soxdə, səvdo soxdə; **застой в торговле** kəsodi; **переживать застой в торговле** kəsodi kəşirə

торжество mihid; məçlus; şori; **справили торжество** məçlyşə dyzəlmış soxdət; **на торжествах** ə şori-niki; **дом торжеств** şorixunə

тормоз 1) tormoz; 2) *перен.* əngəl, monih

тормозить 1) tormoz soxdə, tormoz dorə; 2) ləngyndə (*дело*); monih birə

торопить təhədi soxdə; zu soxdə

торопиться 1) təhədi soxdə; 2) tartapil birə, tartapili soxdə (*от нетерпения*); 2) zu birə; **поторопись!** zu boş!; **не торопись** təhədi nəsoxdə

торопливо təhədi; təhədi-təhədi, tərə-təhədi; zuri-zuri

торопливость 1) təhədii; 2) tartapil

торопливый tartapil

торопясь təhədi-təhədi, tərə-təhədi

торпеда torpeda

торф torf

торчком, торчмя bizbiz, bim-biz

то-сё filon-fəstər, filon-fəstəri; filon-bəhmon, filon-bəşməkon

тоска 1) həsrəti; **тоска по родине** həsrəti vətən; **в тоске** ə həsrəti; 2) dorixmiş; qəm, qəm-gyni; qyssə, dərd-qyssə; **с тоскою** ə həsrətirəvoz

тоскливо ə həsrətirəvoz; həsrət-həsrət

тоскливый qəmlu, dylbərdəi, həsrət

тосковать həsrəti kəşirə, həsrət munda; dorixmiş birə, dorixmiş kəşirə; qəm kəşirə; qyssə kəşirə; qəm-gyni soxdə; **тосковать по кому-либо** həsrətiju kəşirə

тоскующий həsrət; dorixmiş

ТОТ, то, та *мест.* u; **без того** usyz; **тот свет** u hylom; **то место** unço; **в то время** u vəxt, u vəxti; **с тех пор** əz u vəxt; **после того** əz u bəqdə; **вон тот, вот тот** uni; **тот (же) самый** həmin

тотчас u səhət; **тотчас же** hə u səhət, hə i səhət

ТОЧИЛО tiç soxdəniho sənq; **точильный круг** cərx, cərx tiçsox

точильщик 1) tiçsox, tiç soxdəgor, kordətiçsox; 2) cərxçi

точить tiç soxdə

точка nyqtə

точно 1) tomom, duz, dyrysd; tomomilə; 2) joqin; **я точно знаю, что...** mə joqin danysdənym ki

точность dyrysd, joqini (*достоверность*)

точный 1) duz; dyrysd; xolis

точь-в-точь 1) hə həcu; 2) tomomilə

ТОШНИТЬ 1) vərəxşirə omorə, vərəxşirə gyrdə; dilokovo gyrdə; nəgirə gyrdə; 2) dyl bulanmış birə; **заставить стошнить** vərəxşunda

ТОШНОТА vərəxşirə, vərəxşirəi; dilokovo; nəgirə gyrdəi; dylbulanmışi; <> **чувствовать** тошноту dyl qəriş birə

ТОЩИЙ 1) ləqər; guşdsyz; 2) quvotsyz; 3) перен. jovon

трав sayza (savza); gijov; **как тра-ва** gijovuxşəş, ə gijov uxşəş; **ли-шенный травы** gijovsyz; **мест-ность, покрытая травой** ovloq; **чихательная трава** burnovti

травма şykəsti

травосеяние gijov koşdəi

травоядное savzəxurdəgor, savzəxur

травянистый gijovuxşəş, ə gijov uxşəş

травяной savzəly; gijovi; **травяное покрытие** savzəgəhi

трагедия tragedija, façijə

трагикомический girjə-xəndəi

трагически zarynçi; dərdly

трагический zarynçi, façijəi; **тра-гическое событие** façijə

традиционный hədəti

традиция hədət; **несоблюдение принятых традиций** bihədəti; **соблюдающий традиции** hədətpərəs

трактир duxon

трактор traktor

тракторист traktorci

трамвай tramvaj

трамвайщик tramvajci, tramvaj həjsoxdəgor

транжира bədxərç

траншея xəndəq

трапеца sifro; xurək xurdəi; xurdəi

тратить xərc soxdə

траты xərc, xərci

траур ovil; jos; **соблюдать траур, носить траур по ком-либо** ovil gyrdə; **быть в трауре, выпол-**

нять траурные обряды ə ovil nyşdə; **находиться в трауре** ə ovil dəbirə; **находящийся в трауре** ovildor; **дом, в котором траур** xunəj ovili; josxunə; **но-сящий траур** ovili

траурный ovili; **завершение тра-урного периода** əz ovil vadarafdə

трахома cuməvru

требование 1) talab (tolob); 2) talabnomə, (talabnumə) (пись-менное); **написать требование** talabnomə nyvysdə

требователь talabkor, talabsox

требовательность talabkori, talabsoxi

требовательный talabkor, talabsox

требовать talab soxdə, talab xosdə

требуха icolət, şyqəmbə (внутрен-ности убитого животного); **жа-ренная требуха** çizbiz; **специа-лист по изготовлению жареной требухи** çizbizci

тревога 1) həjəçon; səmsəməku; nərəhəti; təşviş, 2) tərs; vəlvələ; horoç; **бить тревогу** horoç dəşəndə

тревожить inçimiş soxdə, həzijət dorə; təşvişi soxdə, nərəhət soxdə; ə həjəçoni vəngəsə; ə təşvişi vəngəsə

тревожиться dyləpəsə birə; dyləpəsəi kəşirə; həjəçon birə; ə təşvişi ofdorə; *деп.* cyk-cyki soxdə

треглавый səsəri

трезвенник 1) ickunəxur (o спиртных напитках); 2) işjorə mərd

трезвонить səs soxdə, zing soxdə; xəbər dorə; **трезвонить на весь мир** ə hylom lov soxdə

трезвость ojiqi (ujoqi); işjori

трезвый ujoq; işjor (işhor), işjorly

трель çəh-çəh; **заливаться трелью, рассыпаться трелью** çəh-çəh zərə

трение sovsudəi

треножник səçəjəq, səjçəq; uscıq, uscıjoq; (железный обруч на ножках, служащий подставкой для казана и т.п. при приготовлении пицци)

трепанный tyrtıyr

трепать tyrtıyr soxdə; **не трепли свою тетрадь** dəftərtıyrə tyrtıyr məsox

трепаться 1) tyrtıyr birə; 2) *перен.* lovqoi soxdə; ləqləqi soxdə

трепач buşbuqoz, ləqləq, jələq, lovqo, qompoqovöl

трепет lərz; dıllərzi, furaqusdəi; syl-syli, dyl lərzirəi (о сердце)

трепетать furaqusdə; lərzirə; ə lərz ofdorə; sylsyl soxdə; vor zərə; **за-ставить трепетать кого-либо** lərzunda

треск 1) cat, cəx; 2) cati, cəxi; cat birəi; cəx birəi; 3) səs cat birəi

трескание cati; cəxi; səs cat birəi

трескаться cat birə; cəx birə; tirakunda, vətirakunda

трескаться cat birə, cəx birə; tirakysdə, vətirakysdə

трескотня 1) həj-kyj; 2) səs çurçurak; 3) ləqləqi, qydydydi, ambargofsoxi

треснуть cat birə; cəx birə; tirakunda, vətirakunda

треснуться 1) cat birə; cəx birə; tirakunda, vətirakunda; 2) səxd voxurda

третий səjymyn (səimyn); **третьего дня** pəri

треть əz sə sə jəki

треугольник səkyñçi

треугольный səkyñçə, səkyñçly

треух 1) guş dullujə pəpəx; 2) silla, şopoluq

трехаршинный səgəzə

трёхгодовой (о времени) səsalı

трёхгранный sə rujə

трехдневка səruzə

трехкомнатный səxunəi

трехлетний 1) (о времени) səsalı; 2) (о возрасте) səsala

трехлеток səsala

трехмесячный 1) (о времени) səməhi; 2) (о возрасте) səməhə

трехнедельный səhofdəi

трехпалый səəngyşdi

трехрублевка səmonəti

трехцветный sərangı

трехэтажный səmərtəbəi

трещать 1) cat birə; 2) *перен.* dəng soxdə; ambar gof soxdə

трещина cat; cəx; cati; **весь в трещинах** cata-cat; **образование трещин** catbirəi

трещотка cox-cox; çiriq-çiriq

три sə, sə sə; **три груши** sə omburu; **по три** sə sə sə; **один из трех** əz sə sə jəki; **трое из них** sə səj ən iho; **три года назад** (позапрошлый год) pıroginə; **в три раза** səvoinə; **в три слоя** səqəd

трибуна (для выступлений) kysri; tribuna

трибунал tribunal

тридцатидневный siruzi

тридцатилетие sisali

тридцатилетний sisala

тридцатый siimyn (sijymyn)

тридцать si (siv); **тридцать один** siv jək; **по тридцать** si-si

трижды sə kəraz, səbo, səborə

трикотаж trikotaç

тринадцатый sizdəhi, sizdəhimyn

тринадцать sizdəh
трио səsəi, trio
триппер мед. syzənək
триста sasad
триумф bəsquni, barasi
трогательно 1) ə nazışməndirəvoz; inçə-inçə; ə mihribonirəvoz; 2) fəqir-fəqir
трогать I 1) voxurdə; dəs zərə (py-koy); **не тронь!** dəs məzəl; **трогать руками** dəsədəs soxdə; **не трогай руками!** dəsədəs məsoxl; 2) dəgmiş birə
трогать II ə rəh ofdorə
трогаться əz çigə çymysdə, ə rəh ofdorə
трое səsə, sə; sə nəfər
тройка 1) sə, səsə, səsəi; 2) səhəsbi
тройной səqəd, səvojnə
трон 1) təxt; toç-təxt; **лишиться трона** əz təxt ofdorə; 2) padşohi; **быть на троне** padşohi soxdə
тронутый dəly, çingir, xujgir; sərson
тронуть I voxurdə
тронуть II ə rəh ofdorə
тропа, тропинка çilqə
трос qolinə rasaj puladi
тростник qəmiş, qəmişluq; **сахарный тростник** qəmiş şəkəri; **за-росли тростника** qəmişluq
трость dəsədu, həso
тротуар soku
труба 1) nov, novca, lilovu; 2) tov, truba; **печная труба** boçə
трубач şiforzərəgor
трубить 1) şifor zərə; 2) *перен.* ə hylom lov soxdə
трубка 1) lulə; 2) tov; **трубка для курения** cubuq, qəjlon; **телефонная трубка** dəstək, trubkə (ən telefon)

трубочист boçə təmizsox, tov-təmizsox
трубочный: **трубочный** табак təmboku (tomboku)
труд çofə, zəhmət; ranç; həzijət; səhər; **напрасный труд** nəhoqə çofə, nəhoqə zəhmət; nəhoqə həzijət; **без труда** çofosyz, zəhmətsyz; rançsyz; həzijətsyz; **ка-торжный труд** qətrəi (qətroji); <> **с трудом** а) ə zulməvoz; ə zur-bolərvəvoz; ə guç-bolərvəvoz; б) xub-xərəb; *перен.* ənçəq-ənçəq
трудиться çofə kəşirə, zəhmət kəşirə; səhər kəşirə, səhər xurdə; **трудиться, работать в поте ли-ца** *перен.* kылнк zərə
трудноватый cətintəhər
трудность guruni (gurundi), həzi-jəti, cətini; əngəli; **трудность это-го дела** guruni ən i kor; **труд-ность заключается в том, что...** cətini ənu uniki...; **сопряженный с трудностями** əngəli, əngəlly
трудный gurun, gurun; həzijət; cətin, zəhmətlı; myşqyl; **жить трудно** 1) cətin zihisdə; 2) *перен.* sərə ə rəh bərdə
трудовой zəhməti, zəhmətlı
трудодень kor ruzi
трудолюбивый zəhmətxoh; korsox, korsəvən; calışqon
трудоспособный kor boçormış soxulo
трудящийся korsox; zəhmətkəş, çofokəş; rançbər, rançkəş
труженик zəhmətkəş, çofokəş; korsox; rançbər, rançkəş
трунить sataş birə; ə dəs dəşəndə
труп myrdə; ləş, məit; çinozə
труппа truppa
трус, трусиха tərsəngoh; hələçigər, çigərsyz, oççigər, qurxoq
трусить tyr-tyr soxdə (paltarə)
трусить tərsirə; **он трусил** 1) u ədəj tərsirə; 2) *перен.* dymju əzir dər dəri

трусишка см. трус

трусливость hələçigəri, oqçigəri; biqirjəti

трусливый hələçigər; tərsəngoh, oqçigər, qurxoq; biqirjət

трусость hələçigəri; , oqçigəri; biqirjəti; **из-за своей трусости** əz hələçigəri xyşdə

трут qov (*гриб, растущий на березе, карагаче, употребляемый в качестве трута при высекании огня*); **кремень, огниво и трут, используемые вместе при высекании огня** *собир.* sənpə soxtox nə qov

трухлявый pisirə

трущоба xərbəi

трюк 1) fənd, huqqə, ujun, hillə; 2) hinər; ustadi

трюкач fəndbaz, huqqəbaz, ujun-baz, hilləkor; fyryldoq

трюкачество fəndbazi, huqqəbazi, hilləi, hilləkori; fyryldoqi

трюм hombor gəmi

тряпка lugu; çundur

тряпье 1) çundur, çundur-mundur, çir-çundur; çunduri; çurti-purti; lugu; purdali; 2) tyrtyrə ci; **тряпичная ткань** sigəzi

трясение şovundəi

трясина bətləq

тряска şovundəi; çymçymi

трясти 1) şovundə; 2) tyrtyr soxdə; **трясти дерево** dərə şovundə (*для сбора плодов*); **трясти головой** səg vəçovundə

трястись xyşdərə şovundə; **трястись всем телом** çyl zərə; **заставить трястись** *кого-либо* lərzundə; **не трясись!** xyşdərə moşovu!

трясучка çylçyl (*болезнь*); **он болен трясучкой** u çylçyli

туалет 1) zoxut, zirpoji, zirob; ovxunə; həçətxunə; 2) *перен.* buru; **пойти в туалет** а) ə zoxut

rafdə; б) *перен.* ə buru rafdə, ə buru vədarafdə

туберкулез cuxutkə, tuberkuljoz

туберкулезный cuxutkəi

Ту-Би-Шват (*еврейский праздник*) hindorho

туго təng, səxd; daram; **туго натянуть** daram kəşirə

тугодум 1) qolinəqofo, qoq; həpəl; 2) *перен.* kut

тугой 1) təng; daram; 2) səxd, cətin, gurun; **становиться менее тугим** buş birə

туда ə unçə; **туда-сюда** unçə-inçə; **туда и обратно** dysəri

тужить dərd kəşirə, qəm kəşirə; dylə xurdə, dylə həl soxdə, dylxur birə

тужиться guç zərə

туземец inçigəji, inçigəjini; inçoi, inçoini; həmxorii; jərly

тузить myşd zərə

туловище 1) çəndəg, tən, bədən; 2) ləşə

тулуп pusti, jəpinçi, kyrki, xəvz

тумак myşd; **надавать тумак** ə myşdəvoz kufdə

туман I dumon; **густой туман** хуг-dumon

туман II tymən (*денежная единица в Иране*)

туманность 1) dumoni, dumonluq; 2) *перен.* pucundəi

туманный 1) dumoni; 2) *перен.* pucundə omorə

тундра tundra

тунеядец hovoixur, myftəxur; hərymxur

тунеядство myftəxuri

туннель tunel

тупеть kut birə

тупик 1) təngə rəhi, dalan; 2) *перен.* minkinsyze vəzijət

тупить kut soxdə

тупиться kut birə

тупица 1) qolinəqofo; kej; kyməh; 2) *перен.* kut; xə

тупоголовый qolinəqofo

тупой 1) kut, kyl; **тупой нож** kutə kordə; **сделать тупым** kut soxdə; 2) (*перен. о человеке*) kut, kej; pit; qonməz; zihimsyz, kəməqyl, əqylsyz; durazaguş; kyməh

тупость 1) kuti; kyli, kyljəti; 2) zihimsyzi

тупоугольный kutəkynç

тупоумный kəməqyl, qolinəqofo; kut, kej; pit; qonməz; zihimsyz, əqylsyz; durazaguş

тур I tur (ə şahmat); dəvrə

тур II kəci doqi

турач turaç (*птица*)

турбина turbin

турецкий tyrki

туризм turizm, gəşdəi

туркмен tyrkmen

турнир turnir

турок; турчанка tyrk

тусклый tor, torik, tutqun

тускнеть, стать тусклым 1) tor birə, torik birə; 2) bulanmış birə, mundal birə

тут *бот.* tut (*плоды тутового дерева - шелковицы*); xərtüt (*крупные плоды шелковицы черного цвета*)

тут *нареч.* ə inçə, inçigə; **тут же** u səliət

тутовник tutdor

тутовый tuti; **тутовое дерево** dor tuti, tutdor, tut (*шелковица*)

тутошний inçigəji, inçigəjini

туфли 1) tufli; 2) şibilit (*мужские*); 3) məhs; bəşməq

тухлый bujgyrdə, xəərb; lygi; **тухлое яйцо** lygiə xoje

тухнуть I kyşdə

тухнуть II pisirə, buj gyrdə, xəərb birə

туча bulut, sijə bulut; **покрытый тучами** bulutly

тучнеть coq birə

тучный 1) coq, guşdly; *перен.* kymbəji; 2) ambarə məhsyl, siq, bul, pur

тушевать tuş kəşirə

тушеный: тушеное мясо buqləmə

тушить I (*огонь, свет*) kyşdə (yşyqə)

тушить II ə buqəvoz burçundə

тушение kyşdəi (*огня*)

тфиллин *рел.* təfilin (*у евреев: корбочка с вложенными в нее стихами из Торы, налагаемая на голову и на руку при молитвенных обрядах*)

тщательно ə səliqəəvoz, ə tiqqəəvoz, tiqətlı

тщательность səliqəi; tiqət, tiqətlı

тщеславие xyşdənhoxi

тщеславный xyşdənhox

тщетно nəhoq

тщетность fojdəsyzi

тщетный buş, nəhoq, fojdəsyz

ты *личн. мест.* ty; **тебе** ə ty; **тебя** tyrə; **тобой** ə tyrəvoz; **тебе дозволено?** ə ty ravoi?; <> **ты посмотри!** viniş ho!; **ты что, онемел?** zuhunty lol biri?

тыкать I ə çiqəj “işmu” “ty” qufdirə

тыкать II dəşəndə; **тыкать в глаза** ə cum dəşəndə

тыква 1) kydy; 2) *диал.* bəlqəboq

тыквенный kydyji; **тыквенная каша** *иурин.* oş xamizəi

ТЫН boru

тысяча hozor; **четыре тысячи** cor hozor; **тысячи тысяч** bivər; **тысячами** ə hozorhorəvoz

тысячелетие hozorsali (dəvr)

тысячелетний hozorsala

тысячный 1) hozorimyn; 2) hozori, hozorly

тычок hyl, hylzərəi; myşd zərəi

тьма I toriki; qərqi; qərənluq; tip-toriki; 2) zulmot, zulmoti

тьма II ambar

тьма-тьмушая 1) qərqi; toriki; tip-toriki; 2) sojsyz-hisobsyz

тюбетейка ərəxci

тюк toj; **тюки хлопка** tojhoj pəmbə

тюками toj-toj

тюлень səgovi

тюль çunə, tyl

тюльпан lalə

тюрбан calma

тюрьма qəzəmot, dusdoqxonə, zindon; qombur; quduqluq; **посадить в тюрьму** dusdoq soxdə

тюфяк dyşəg, holov, nimdər

тюфячок dyşəgcə; nimdərcə

тяга 1) məjl, həvəs; 2) quvot kəşirəi

тягостный gurun (gurund); cətin

тягость dyltəngi, dyləsdi, vizori; həzobi; səhər; **чувствовать тягость** vizor birə, vizor omorə

тягота zobuni; dyltəngi, dyləsdi, vizori; həzijəti; səhər; **переносить тяготы** səhər kəşirə

тяготение 1) məjl, həvəs; 2) quvot kəşirəi

тяготить inçimiş soxdə

тяготиться vizor birə, vizor omorə, dorixmiş birə; dyləsdi kəşirə

тяжелеть gurun birə

тяжеловатый gurutəhər; jə kəm gurun

тяжеловоз həsb jyki

тяжелый 1) gurun (gurund); **быть тяжелым** gurun birə, gurun omorə; **человек с тяжелым характером** gurunə xosijət; 2) cətin; zobu; 3) tynd (*о характере*); **с тяжелым характером** tyndəxosijət; 4) həzijət; zəhməti, zəhmətlı; **тяжелый на подъем** gurunçymysdə; kohil; **тяжелый, неприятный запах** gurunə buj; **тяжелое дыхание** təngənəfəs

тяжесть 1) gurunə ci, guruni (gurundi); **на него надо положить какую-либо тяжесть** ə sər ənu guruni norə gərəki; 2) bor, jyk; 3) *перен.* zobuni

тяжкий gurun

тянуть kəşirə; **тянуть вверх** vokəşirə; **тянуть вниз** fukəşirə

тянучка səqyz

тяпка qiməku

тятя bəbə

У

У *предл.* ə, ə jon, əki, ə nəzniki; **у меня** ə mə; **кто у него находится?** əki ən u ki dəri?; **у моего дома** ə nəzniki xunəjmə

убавить, убавлять 1) kəm soxdə, kutəh soxdə; 2) vədəşəndə (*вычесть*)

убавляться kəm birə, kutəh soxdə

убаюкать xysyndə, nənyj xundə, lojləj xundə

убаюкивание xysyndəi, nənyj xundəi, lojləj xundəi

убаюкивать xysyndə, nənyj xundə, lojləj xundə

убедительно ə subutirəvoz

убедительный isboti, isbotly; subuti, subutly, bovorini

убедить *кого-либо* joqin soxdə; andurmiş soxdə; razi soxdə, bovorini dorə

убедиться bovor soxdə, razi birə, joqin soxdə, imidvor birə

убежать virixdə; **я хочу убежать** mərə voisdə virixym

убеждать см. **убедить**

убеждаться см. **убедиться**

убеждение 1) bovorini; 2) məslək

убежденность *в чем-либо* imidi, imidvori, bovorinlyi

убежище daldə, pəhənybirə çigə

убережение doşdəi

уберечь doşdə

убивать 1) kyşdə; kyşdmış soxdə; zərə; holok soxdə; **его отца убили** bəbəjyrə kyşdət; 2) *перен.* tomom soxdə

убиваться xyşdərə kyşdə; **не убивайся** məkyş xyşdərə

убийство kyşdəi; qətli, xunrizi

убийца qətil, kyşdəgor, xunriz; ədomikys

убирайся! 1) bura əz inçə!; 2) rad boş!; 2) *зуб.* jeri!

убирать 1) vəgyrdə; 2) vəcirə; rufdə, çaru zərə; ə qojdə dəşəndə, ə qojdə vəngəsə

убираться 1) vəcirə, varavundə, ə səliqə dəşəndə, ə qojdə dəşəndə; 2) rad birə; ibud birə; **убирайся!** a) rad boş!; б) *зуб.* jeri!; **убирайся отсюда!** rad boş əz inçə!

убитый kyşdəomorə

убить 1) kyşdə; kyşdmış soxdə; zərə; holok soxdə; 2) *перен.* tomom soxdə

убогий fəqir, juxsyl, şykəst; miskin, kosib

убожество 1) kosibi, miskini, fəqiri, juxsyli; 2) şykəsti

убой: убой скота molkyşi

убор paltar; ovoduni; çomo; sər-tən; puşuş; **головной убор** sərdəgi

убористый siq (*о почерке*)

уборка vəcirə, vəcirəi; çaruzərəi, rufdəi; **делать уборку** rufdə

уборная zoxut, zirob, zirpoji, həçətxunə; ovxunə (*дерб.*); **пойти в уборную** ə buru raldə

уборщик, уборщица çaruzərəgor; vəcirəgor

убранство bəzəg; bəzətməşi; **роскошное убранство** dəstkoş

убрать 1) vəgyrdə; 2) vəcirə; rufdə, çaru zərə; ə qojdə dəşəndə, ə qojdə vəngəsə

убывать kəm birə

убыль kəm birəi

убыток zaral; **терпеть убыток** ə zarali ofdorə; **причинять убыток** ə zarali vəngəsə, zaral ovurdə; zaral soxdə, zərəli zərə; **оказаться в убытке** ə zarali ofdorə

убыточный zarali, zarally

уважаемый hyrmətlı

уважать hyrmət soxdə, hyrmət doşdə; dyl xosdə, xotur xosdə; **я его уважаю** xotur ənurə xosdənym

уважение hyrmət; qədyr; xotur; **питать уважение** hyrmət doşdə; **с уважением относиться** xotur xosdə; **из-за уважения к нему** ə xoturju, əri xotur ən u; **он там пользуется уважением** unço xoturju hisd; **уважение к себе** lohiqət; <> **потерять уважение** əz cum ofdorə; əz obur ofdorə

уважительный xoturxoh

уведомить məhlym soxdə, məhlymot dorə; xəbər dorə, xəbərdor soxdə

уведомление məhlymot; xəbər, xəbərdori

уведомлять məhlym soxdə, məhlymot dorə; xəbər dorə, xəbərdor soxdə

увезти bərdə; vəgyrdə bərdə

увекочивание numnikii, num-
nikii soxdəi; həmişəluq ə jərgiri
hişdəi

увекочить numniki soxdə

увеличение zijodi, zijod soxdəi,
ambar soxdəi, kələ soxdəi

увеличивать zijod soxdə, ambar
soxdə, kələ soxdə

увеличиваться zijod birə, ambar
birə, kələ birə

уверение bovorini

уверенно bovorin

уверенность 1) bovorin, bovorini,
bovorinlyi; **с уверенностью** ə
bovorinlyirəvəz; 2) imidi, imidvori;
3) xoturçəhmi; 4) ərxoini

уверенный 1) bovorinly, imidvor,
ərxoin, imidly; **быть уверенным**
imidly birə; **будьте совершенно**
уверены imidvor boşit; 2)
xoturçəhm; **быть уверенным в**
ком-либо, в чем-либо xoturçəhm
birə

уверить bovorin dorə, imidvor
soxdə, ərxoin soxdə; joqin soxdə

увериться imidvor birə, ərxoin birə;
joqin birə

увертка fənd, hillə

увертливость fəndcini, fəndgiri

увертливый fəndci, fəndgir; findili-
fənd

уверять bovorin dorə, imidvor
soxdə, joqin soxdə; xoturçəhm
soxdə, xoturçəhmi dorə

увеселение tomoşə

увеселительный dylvoku

увесистый gurun (gurund)

увести bərdə; vəgyrdə bərdə

увечить şykəst soxdə

увечный şykəst

увечьё şykəsti

увещание nəsihət, ugud, ugud-
nəsihət

увещать nəsihət dorə

увещевание ugud (ugut), ugud-
nəsihət

увещевать ugud dorə, nəsihət dorə

увидаться dirə; rasd omorə

увидевший dirəgor

увидеть dirə, vinirə; **увидеть что-**
либо необычное myhyçyzi dirə

увлажниться nəm kəşirə, tar birə

увлажнять tar soxdə, nəm soxdə

увлечь həvəs dorə

увлечение həvəs, vojgə

уводить bərdə, virixundə
(viruxundə)

увозить bərdə

уволить vadəşəndə

уволиться vadarafdə

увольнение vadəşəndəi, vadarafdəi

увольнять vadəşəndə

увы *межд.* 1) uf; voj; əh; 2) həjf; həjf-
həjf, həjfk; 3) ej, dodi-bidod!

увядать sypənc birə; paçirə

увядший paçirə, pələmyrd; sypənc;
увядшие цветы sypəncə gylho

увязать bəsdə, pucundə

увянуть paçirə, sypənc birə

угадать ə sər ofdorə, ofdə

угар hir; **угар газа** hir gaz

угасить kyşdə

углекоп kymyrvəkəndəgor
kymyrvəkən,

углерод karbon

угломер kyncəjmun

углубление colə; cuxur, cuxuri;
небольшое чашеобразное уг-
лубление finç

углублять luqon soxdə

углубляться luqon birə

угнать 1) həj soxdə bərdə; parundə; 2) virixundə (viruxundə)

угнетатель zulumkor, zalum; bədxun; myrsdi, myrsdorəgor; **избавиться от своего угнетателя** əz zulum varasdə

угнетать zulumı soxdə, ə zir zulum dəhişdə; zulum soxdə; sixmiş soxdə; əzmiş soxdə; myrs dorə

угнетение zulum, zulum; zulumı; zulmkori, zulmkori; zulmkəşi, zulmkəşi; myrs, myrskəşi; **испытывать угнетение** zulumı kəşirə; myrs kəşirə; **чувствовать угнетение** vizor birə, vizor omorə

угнетённый zulmkəş, zulmkəş; myrskəş

угваривать см. уговорить

угвариваться см. уговориться

уговор 1) şərt; 2) vəhdə; iqror; 3) razıluq, bovordorə

уговорить razi soxdə, ə rəh ovurdə; qondurmiş soxdə

уговориться razi birə; şərik birə

угодить I razi soxdə; minəhəfi soxdə

угодить II darafdə; **угодить в огонь** ə ataş ofdorə

угодливость minəhəfi; jəltəqi

угодливый 1) minəhəfisox; 2) jəltəq

угодничество minəhəfi; qulluqpərəsi; jəltəqi

угождать minəhəfi soxdə

угол tin, kynç; **угол улицы** tin kucə; **нитка зацепилась за угол стола** rusmu ə tin stol domund; **с одним углом** jəkynçi; **расположенный под углом** carpaz

уголовный çinojəti

уголок I 1) vitoq; 2) *перен.* juvo; **цветущий уголок** gylzor; **уголок для молодой невесты в доме жениха** bəzmu, bəzmu hərys

уголок II kynç, kynçlə

уголочек vitoqlə

уголь kymyr, zuvol; **угольки** mura; **горячие угольки** gərmə mura; **каменный уголь** kymyrsənqi; **изготовитель угля, обжигатель угля** kymyrsuxundəgor, kymyrhəzyrsox; **превратиться в уголь** kymyr birə; **пылающие угли** kusov

угольный kymyri, zuvoli; **угольная пыль** tuz kymyri, tuz zuvoli

угольщик kymyrfurux

угомонить sokit soxdə; xysyndə

угомониться sokit birə

угонять 1) həj soxdə bərdə; parundə; 2) virixundə, viruxundə

угостить, угощать 1) qinoq soxdə, qinoqi dorə, qinoqi soxdə; 2) nun dorə

угощение qinoqi, qinoqluq; qinoqluqi

угрожать tərsundə, bulə dorə

угрожающий tərsi; **угрожающий взгляд** təlhəcumi

угроза tərs; bulə, hələ-bulə

угрюмый qəşqəboqlı; qəşqəboq

удав mar

удавить buqmiş soxdə; tasundə

удавка mançar

удаление vədəşəndə; tərg, rad soxdə; ibud; mirəxəs

удалец igid, qucoq

удалить vədəşəndə; ibud soxdə; dur soxdə, tərg soxdə, rad soxdə; **удалить зуб** dəndy vədəşəndə;

удалиться vadarafdə; quj birə; ibud birə; dur birə

удалой hinərly; igid, igidly, qucoq

удальство 1) hinər; 2) qucoqi

удалять см. удалить

удаляться см. удалиться

удар zarb, zərbə; **произвести удар** zərə, zərbə zərə; **удар ногой**

lāpik, tēpik; **удар по голове ладонью, пятерней** qopoz
ударить zərə, zərbə zərə; myşd zərə (ударить кулаком); **ударить человека** ōdomirə zərə; **ударить головой кого-либо** kəllə zərə; **ударить кнутом** qirmoç zərə; **ударить по голове ладонью, пятерней** qopoz zərə
удариться 1) voxurdə; 2) dəgmiş birə
ударник zərbəci
ударничество zərbəcini
ударять см. ударить
удаться əz sər bərdə
удача bəxt (bəxd), mozol, bəxtəvəri; mazantu; <> он приносит удачу poj ju subuki; <> пусть твоему дому сопутствует удача xunəjty ovond gərdə (пожелание)
удачливый mozolmənd, mozolly; xuşbəxd; bərkətlı
удачный xub; ovond
удваивать dyqədə soxdə; dyvojnə soxdə; dyvojnə zijod soxdə
удвоить см. удваивать
удел qismət, bəxt, mozol
уделять bəxşirə; **уделять внимание** fikir dorə
удержать, удерживать gyrdə
удешевить uçuz soxdə
удешевиться uçuz birə
удивительный 1) təhəçybly; 2) lap xub; 3) həçoib; qərib; myhçyz; 4) məhtəl; 5) zurba (zurbo); zurbai, zurboly; **удивительное дело** a) myhçyzə kor; b) məhtəli; **это - удивительное дело** i zurbolyjə kori; **показаться удивительным** həçoibi omorə
удивление təhəçyb; təhəçybi; məhtəli; **вызывающий удивление** təhəçybly; **без удивления** təhəçybsyz; **с удивлением** təhəçybi; **с удивлением посмотреть** təhəçybi dənışirə

удивленно təhəçyb
удивленный təhəçybly
удивлять təhəçyb hişdə
удивляться təhəçyb munda; məhtəl birə, məhtəl munda (испытывать удивление вследствие неясности, недопонимания чего-либо)
удилище dərzəqir
удирать virixdə
удить çəh gyrdə, kutum gyrdə, qurzum gyrdə
удлиненный durazbirə; durazatəhər
удлинять duraz soxdə
удлиняться duraz birə
удобно rəhət; **удобно лежать** rəhət dəgəşdə; **удобно устроить** rəhət soxdə
удобный 1) rəhət; 2) əlvərişli (əlvərişly), sarf; **удобный момент** muqom
удобрять pəjin dorə (навозом)
удобство rəhətluq, rəhəti
удовлетворение 1) raziməndi; təhmīni; 2) *поэт.* məsti; **доставить удовлетворение** dylşor soxdə; **испытывать удовлетворение** dylşor birə; **чувство удовлетворения** dylşori
удовлетворенность razigəri (razigori), razijəti, razilıq; raziməndi
удовлетворенный razi, razigər (razigor), razimənd
удовлетворительно 1) xub; bobot; 2) (оценка) mīglə
удовлетворить razi soxdə, rəhət soxdə; **удовлетворить просьбу** təhmīn soxdə; ə rəh dəşəndə, ə rəh dokunda
удовлетвориться razi munda, razi birə; rəhət birə
удовольствие 1) həz, ləzət, kəjf; dylşori; dylxoşi; **доставлять удовольствие** kəjf dorə; dylşor soxdə; ləzət dorə; **получать удо-**

вольствие ləzət vəgyrdə; həz vəgyrdə; kəjf vəgyrdə; dylxoşi vəgyrdə; **есть с удовольствием** ə ləzətəvoz xurdə; **слушать с удовольствием** ə ləzətəvoz guş dorə; 2) səfo (sofo); **испытывать удовольствие** səfo dirə; **доставляющий удовольствие** səfoly; <> **с превеликим удовольствием** ə kələ xuşholirəvoz

удод şunərip, gupgur

удой dyşirəi

удойная dyşyrəni

удостаивать lohiq danusdə; **удостаивать вниманием кого-либо** vərzuədə

удостоверение 1) təslix, təsdigi; 2) (письменное) təslixnomə; şohodotnomə

удостовериться bovor soxdə

удостоить lohiq danysdə

удочерить ə duxdəri vəgyrdə

удочка dərzəqir; qir

удрать virixdə

удрученность dylxuri, dylxyrdi, dylgiri, dyltəngi; sərxyrđi

удрученный dylxur, dylxyrd, dylgir, dyltəng; sərxyrđ

удручить pərt soxdə

удушение tasundəi

удушить tasundə

удушливый tasundəi

удушье təngənəfəsi; **чувствовать удушье** buqmiş birə, təsirə

единение 1) təhnoi, təki; 2) xəvlət (xəlvət)

уезжать rafdə

уж I зоол. marovi

уж II нареч. əz rasdəkiş

ужаливший gəzirəgor

ужалить 1) gəzirə; 2) nəštər zərə

ужас 1) səhm; **он внушает мне ужас** səhm ənu mərə şişirəni; на-

водящий ужас səhmly; **наводять ужас** səhmundə; **с ужасом** səhmysdə; 2) bim; **почувствовать ужас** bim vəgyrdə, bim şişirə

ужасный ambar xəreb; səhmly

уже нареч. dişə; **они уже здесь не живут** ulho dişə inçə nəş zihis-dənyt; **мужчины уже не спрашивают, кто этот паренек** mərđho imuhøj dişə nəş pyrsirənyt kinigə i gədə

уживаться 1) ə rəh bərdə, ə rəh rafdə; 2) girovundə

уживчивый ə rəh rafdəgor; qiliqlı; xub rafdər soxdəgor, muloin

ужин xurəg şəvi, ci şəvi; **званный ужин** qinoqi, qinoqluq (qunoqluq), qunoqluqi

ужинать xurəg soxdə; xurəg şəvi xurdə, ci şəvirə xyrdə

ужиться 1) ə jəki ə rəh rafdə, ə rəh bərdə, ə rəh rafdə; 2) girovundə

узаконить qonuni soxdə, zokuni soxdə; ə qonun vəngəsə, ə zokun vəngəsə; ə qonun girovundə, ə zokun girovundə

узбек uzbek

узда, уздечка nyxtə, ovsar, çilov, loqum, loqum-çilov; **с уздой** ovsarly, çilovly, loqumly; **без уздечки** ovsarsyz, çilovsyz, loqumyz; **надеть узду** ovsar bəsdə (на верблюда); loqumly soxdə

узел I buxcə, əngyl, bənd; boqləmə; **завязывать узлом** əngyl bəsdə

узел II mil dərjohi

узелок buxcə, boqləmə

узкий təng; **узкий горный проход** təngə

узко təng

узковатый dərışqol, təng; **узковатая улица** dərışqolə kucə; təngə kucə

узловатый əngyli

узнавать şinoxdə, danysdə; **узнай** dan

узник dustoq

узор 1) nəxʏş; nəxə; **рисовать узоры** nəxʏş kəʃirə; nəxə kəʃirə; **украшать узорами** nəxʏş zərə; **сплести, соткать узор** nəxə bəfda; **создавать узор** nəxə vəcirə; **мастер, рисующий узоры и орнаменты** nəxʏşbənd; nəxəbər; **покрытый узорами** nəxʏş-nəxʏş; **искусство создавать узоры** nəxəcijət; 2) gyl; 3) soʃnə (оля вышивания, оля ковро-ткачества и пр.)

узорчатый nəxʏşly, gylly

уозость təngi

уйма ambar; sojsyz-hisobsyz; hisobju nisd

уйти rafda; **уйти куда глаза глядят** sər vəgyrdə virixda

указание 1) tapşyryq; 2) burbundəi

указатель 1) burbunuş; 2) nubot-numə

указка cubuq, cubuq nuşudorəi

указывать burbundə

укалывание dərzəzərəi

укладывать dəcirə, vəcirə; **укладывать спать** xysyndə

уклоняться sərə viruxundə, qiroq kəʃirə

укол мед. dərzə, dərzəzərəi; **делать укол** dərzə zərə

уколоть 1) sula soxdə, jaraly soxdə; 2) dərzə zərə

укуп sərkuvo, tyhmət, dəhno

укорочение kutəh soxdəi

укорачивать kutəh soxdə

укорачиваться kutəh birə

укореняться kyk şəndə, kyk dəşəndə

укоризна sərkuvo, tyhmət, dəhno; **содержащий** укоризну tyhməttly

укоризненный sərkuşi

укоротить gudək soxdə, kutəh soxdə

укорять dəhno zərə, sərkuşi zərə, tyhmət dorə, təmbilə dorə, təmbilə soxdə

украдкой 1) pəhəny-pəhəny, pəhənyki, ə pəhənyki; xəvlətçə (xəlvətçə); 2) zircumi (незаметно для других); **смотреть украдкой** zircumi dənışirə, əz zir cum dənışirə; 3) ə dyzdirəvoz, dyzdə-dyrd

украсить bəzənmiş soxdə, rac soxdə; varavundə

украсть dyzdirə, virixundə; fur-mundə bərdə

украшать rac soxdə, bəzəg dorə, bəzənmiş soxdə; varaundə (varavundə, varajundə); **украшать елку** jolkarə varajundə

украшение 1) jaraşuqi, varajundəi; 2) raci; bəzəg; **нагрудное женское украшение** sinəbənd, sinəbəndi; **с нагрудными украшениями** (о женщине) sinəbəndly; **украшения из жемчуга** mirvori

укрепить myhkəm soxdə, qoim soxdə

укрепиться myhkəm birə, qoim birə

укрепление 1) myhkəm birəi, qoim birəi; myhkəm soxdəi, qoim soxdəi; 2) qələbəndi

укреплять myhkəm soxdə, qoim soxdə; səxd soxdə

укрепляться 1) myhkəm birə, qoim birə; 2) kyk şəndə, kyk dəşəndə

укромно xəvlətçə (xəlvətçə)

укромность xəvləti

укромный xəvlət (xəlvət); **укромное место** daldə; **найти укромное место** daldə gyrdə,

укроп şivit

укротитель dinç soxdəgor; **укротитель змей** marəxusundəgor

укротить 1) dinç soxdə, tobiñ soxdə; 2) dəs-poј vəcirə; 3) *идиом.* rəsajurə bəsdə

укрывательство 1) pəhənysoxdəi; 2) *перен.* pucundəi (*проступка, вины*)

укрывать pəhəny soxdə; pucundə; dəgyrdə; **укрой мою спину** kulmərə dəgi, kəmərmərə dəgi

укрываться pəhəny birə; picirə; **укрываться в тени** ə soјəi nyşdə

укрытие daldə; **найти укрытие** daldə gyrdə

уксус syrəkə

укус hənç; **место укуса** çigəј hənç; çigəј dəndy

укусить hənç vəgyrdə; 2) gyrdə (*səg*)

укутать, укутывать pucundə; dərucundə (*ребенка*); vərucundə; **укутанный в пеленках ребенок** qındoq

укутываться picirə, dəpicirə

уладить həl soxdə, duz soxdə

улей lulaj həng, lulaj həngi; həngxunə

улетать par zərə rafdə

улетучиться 1) par zərə rafdə; 2) vadarafdə, virixdə; 3) buq virixdə, buq rafdə; 4) *перен.* vir birə, puc birə; **улетучиться из памяти** əz xəјol vadarafdə

улечься dəgəşdə

улизнуть əz hərə virixdə

улика subuti; isbot

улица 1) kucə; 2) buru; **на улице** ə kucə, ə buru; **выйти на улицу** ə kucə rafdə, ə kucə vadarafdə; ə buru rafdə, ə buru vadarafdə; **прийти с улицы** əz kucə omorə

уличить *кого-либо* ə ruј poisdə

уличный kucəјi; **уличное движение** а) hərəkət kucəјi; б) *перен.* rafdə-omorə

улов ov kutumi; ov çəhi

уловка hillə, kələk, fənd

уложить 1) (*спать, в постель*) dəgərdundə; **уложи ребенка!** həilə dəgərdun!; 2) **уложить на месте** *перен.* duraz soxdə; **разок ударил и уложил его на месте** jəki zərym urə duraz soxdym

улучшать xub soxdə, ovond soxdə

улучшаться xub birə, bəbot birə, ovond birə; duzəltmiş birə

улыбающийся xəndə; **улыбающиеся уста** xəndəјə lovho

улыбаясь xəndəgyli

улыбка 1) xəndə; 2) xəndəgyli; **у них на лице даже улыбки нет** ə ruј işu xəndə nəvəri; **с улыбкой** xəndə-xəndə; **вызвать улыбку** xəndundə; **подобие улыбки** xəndə kimisi

улыбчивый xəndə

ультиматум ultimatum

ум 1) əqyl (həqyl), həxmə, zihim; fəhim; 2) *перен.* bəin (bəјin), muvəh; **лишить ума** *перен.* sərsən soxdə; **с умом** ə əqylməndirəvoz, əqylјonə; **по уму** ə əqyl gyro

умалить kəmə soxdə, əz qimət vəngəsdə

умалишенный 1) dəly, çingir, xujgir; 2) sərsən, şimşomohut

умелец boçəruqlы

умело pərgol

умелость pərgoli, boçəruqlыi

умелый boçəruqlы; hinərlы; mōhir; **умелый в работе** korsaz

умение 1) qəbilijət; 2) boçəruq, boçəruqi, boçəruqlыi; 3) hinər

уменьшать kəmə soxdə, cyklə soxdə

уменьшаться cyklə birə, kəmə birə

уменьшение cyklə soxdəi, kəmə soxdəi; cyklə birəi, kəmə birəi

уменьшить cyklə soxdə, kəmə soxdə

умеренность muloimi

умеренный 1) muloim; 2) bobot; 3) nərm

умереть 1) myrdə; monuho birə; 2) *перен.* tōmōim birə; <> **да умрет!** (*nifri*) miro!

умерить kəm soxdə

умертвить kyşdə; myrdə soxdə

умерший 1) myrdə birə; monuho birə; 2) uly, myrdə

умерщвлять kyşdə

уместиться doruşdə

уместный ə çigəju; **уместное замечание** hisobija gof

уметь danyşdə; **уметь делать что-либо** boçormiş soxdə; əz dəs voromora

умещаться doruşdə

умиление həzi, dylhəzi

умилосердить dylə nərm soxdə

умилостивиться rəhm bərdə

умирать çun vədarafdə; myrdə, monuho birə

умнеть həqylly (əqylly) birə

умник əqyllyjə odomi

умно əqylly; **говорить умно** əqylly gufdirə

умный 1) əqylmənd, əqylly, həxmoly, muvəhly, zihimly, fəhimly; 2) *перен.* kəllə, kəlləly; **быть умным** əqylly birə

умозрительно əqyljonə

умозрительный əqyljonə

умолить minət soxdə

умолкнуть 1) gofə burra; səsə rojunda; **заставить умолкнуть кого-либо** səsjurə burra; 2) *перен.* sys birə, sys poisda

умолять minət soxdə; lovə xosda

умоляюще minət soxdə-soxdə

умоляющий minət soxdəniho

умоляя minət soxdə-soxdə

умопомешательство səroni, çingiri, dəlyji, xujgiri

уморение holokot

уморить holok soxdə, holokot soxdə

умориться 1) holok birə, holokot birə; 2) nəfəs vomunda

умственно zihimi; əqyl, əz əqyl; **умственно отсталый** əz əqyl kəmi

умственный zihimi, əqyli

умчать vəgyrdə virixunda

умчаться vəgyrdə virixda

умывальный dəsrujşur

умывание şuş-ruf, şuşdəji; dəs-ruj şuşdəji

умывать şuşdə

умыкнуть virixunda; furmunda bərdə

умысел 1) nijət (*намерение*); **без умысла** nijətsyz; 2) qəşd; **с умыслом** ə qəşdəki; **злой умысел** qəraz, şəxsiqərazi; **со злым умыслом** ə qərazəvoz; ə qəşdəki, ə qəşdəvoz, qəşdən; volnəki

умыть şuşdə; dəs-ruj şuşdə; <> **умыть руки** xyşdərə ə qiroq kəşirə; qəriş nəbirə

умыться dəs-ruj şuşdə

умышленно ə qəşdəvoz, ə danyşdəirəvoz, danyşdə-danyşdə

унаби inob (*восточная пряность*)

унаследовать miros vəgyrdə

унести bərdə; vəgyrdə bərdə; parunda, dəparunda

универмаг univermag

универсальный universal

университет universitet

унижать əz hyrmət vəngəsda

унижаться xyşdərə əz hyrmət vəngəsda; quduqi soxdə

унижение təhqir; quduqi; xyrdi

униженный hoçiz; məzlum; **статья униженным** *перен.* zirpoji birə

унизить əz hyrmət vəngəsda

унизиться xyşdəre əz hyrmət vəngəsda

унимать sokit soxda

уничжение xyrdi

уничтожать, уничтожить puc soxda, tərgi-vərg soxda; tələf soxda; nisd soxda; sur soxda

уничтожение taraş, taraşbirəi; tələf, tələfbirəi; **изгнание и уничтожение** tərgi-tələf; **массовое уничтожение** qırqin, jəkikyşy

уничтоженный pucbirə

уничтожиться puc birə, tələf birə

уносить bərdə, vədəbərdə

унывать əz ruh ofdorə, qəm-gyn birə

уныло qəm-gyn; jonuqly-jonuqly; moqbun-moqbun

унылый moqbun, qəm-gyn; bikəjf

уныние qəm, imidsyzi; moqbuni; **находиться в унынии** moqbun birə

унять sokit soxda, pyşojurə gyrdə

упаковать cihorə bəsdə

упаковщик tojbəsdəgor

упасть ofdorə; **упасть в обморок** dyl bərdə; əz xyşdə rafda; **упасть в чьих-либо глазах** əz cum ofdorə

упитанность coqi, soqləmi

упитанный coq, soqləm

уплатить dorə, pul dorə

уплывать yzgyr zərə rəfdə

упование imid (ymyd)

уповать bəl boqləmiş soxda,

уподобить bənzər soxda, uxşəş soxda

уподобиться uxşəş birə, bənzər birə

уподоблять uxşəş soxda, bənzər soxda

упокоить rəhət soxda; **упокой, господи, душу (кого)** Xudo rəhmət soxo

уполномоченный vəkil

уполномочить ixdiyor dorə

упоминать 1) num gyrdə (*чьё-либо имя*); 2) ə jor dəşəndə

упорный tərs

упорствовать hyçət soxda; tərs soxda; pəjə səxd nərə; 2) ə qəhr ofdorə

упорядочивать ə qojdə vəngəsda

управление 1) idorə; 2) sərbərəhi; sərvori

управлять 1) idorə soxda; sərbərəhi soxda; sərvori soxda; 2) **управлять** (*автомобилем, трамваем и т.п.*) həj soxda

упражнение грам. vərdysi; **упражнения для правописания** vərđyşihoj duz nyvysdəi

упразднение tərgi; tərgsoxdəi; əz hərə vəgyrdəi

упразднить əz hərə vəgyrdə, tərg soxda

упрашивать xohiş soxda, lovə xosda; minət soxda; razi soxda

упрек qinəmiş, dəhno, sərkuvo, sərkuş; rujdəgyri, rujdəgyrdəi; sərdəgyri, sərdəgyrdəi; tyhmət, oxmuri; **содержащий упрек** tyhmətly; **получить упрек** tyhmətly birə; **подвергаться упрекам** qinəmiş birə

упрекать dəhno zərə, qinəmiş soxda; sərkuvo zərə, sərkuş zərə; tyhmət dorə; sərdəgyrdə soxda; təmbih dorə, təmbih soxda; oxmuri şəndə; ryxşənd soxda; *перен.* sənqəsor soxda; **не упрекайте меня** mərə qinəmiş məsoxit; ə mə sərkuvo məzənīt

упросить xohiş soxda, razi soxda; lovə xosda; minət soxda

упростить həsont soxda

упрочнение myhkəm birəi, qoim birəi; myhkəm soxdəi, qoim soxdəi

упрощать həsont soxdə

упругий qədnəbirəni

упряжь loqum, çilov; loqum-çilov

упрямец tərsə odomi. jəhə odomi; hyçət

упрямиться tərsi soxdə; nəhsi soxdə; ə gərdənjü ofdori

упрямство tərsi, nəhsi; hyçəti

упрямый tərs, hyçət; sika; sərtik;
упрямый человек tərsə odomi

упускать: упускать из виду əz cum şəndə; **упустить из рук** əz dəs vədəşəndə; **упустить подходящий момент** fursata əz dəs şəndə, fursatə əz dəs vədəşəndə

упущение qələti, tiqətsyzi

уравнение mat. tən

уравнивать tən soxdə; borobor soxdə

уравновешивать taraz soxdə

уравнять tən soxdə; borobor soxdə

уравниваться borobor birə; tən birə

ураган tufon, tufun (dufun)

урегулирование duzəltmişi
(duzəltmişi, duzətməşi)

урегулировать rəh ofdə

урезать burra

урезонить qondurmuş soxdə

уровень pələsə

урод, уродина bədəsifət, bədəsurət; həjbəçər, məjmusifət; şəfd-şur, şur; birac

уродливость biraci; həjbəçəri, şəfd-şuri

уродливый kifir, birac, şəfd-şur, həjbəçər, bişərk; **стать уродливым** həjbəçər birə

уродовать həjbəçər soxdə

уродство həjbəçəri

урожай məhsyl, bəhər, həsylot

урожайный məhsylly; bəhərly, bərakətly

урок nubo; **вести урок** nubo dorə;
готовить уроки nubo soxdə, nuborə xundə; **это стало для меня уроком** i əri mə nubo bisto

урон zaral; vir; tələf (на войне)

уронить vəngəsə

урчание: урчание в животе *звуко-подр.* qur-qur

ус biq

усадить I nuşundə

усадить II koşdə

усадьба mylk, xori jonxunəi

усаживаться nyşdə

усатый biqly, biqvəri

усач kələbiq

усваивать ə jor dəşəndə

усердие çəhd, çəhdi; qirjət; səhər; **приложить усердие** çəhdi soxdə; səhər kəşirə, səhər xurdə; **проявлять усердие** çəhdi soxdə; çəhdi burbundə; **не проявлять усердия** çəhdsyz

усердно ə çəhdirəvoz

усердный calışqon, çun suxundəgor, dyl suxundəgor; çəhdly; çəhd soxdəgor; qirjətly; **усердный службист** qulluqpərəs

усердствовать çəhd soxdə; çun suxundə; çunsuxini soxdə

усесться nyşdə

усидчивый sabrly

усиливать guçly soxdə, quvotly soxdə

усилие guç, quvot, çəhd; səhər; **приложить усилие** a) səhər kəşirə, səhər xurdə; б) çəhd soxdə, çəhd burbundə; **с усилием** ə çəhdirəvoz

усилить guç dorə, quvot dorə

усилитель quvotdorəgor

ускользнуть cəmysdə; əz pyşoj cum virixdə

ускорить, ускорять zu soxdə, zu vəngəsə; **ускорить шаг** poj vəcirə

условие 1) şərt; **вот мое условие** ini şərtmə; **с одним условием, при одном условии** ə jə şərtəvoz; **иметь условие** şərt birə; **заключить условия** şərt bəsdə, şərt burra; **ставить условия** şərt norə; **не выполнить условия** şərtə vacarundə; 2) şərtnomə; 3) iqrər; **условие об-ручения** tonə, kətubo; **условия жизни** zindəguni

условиться şərt bəsdə, şərt burra; iqrər soxdə

условия şərait

условность şərtii

условный şərti; **условные знаки** şərtijə nuşunəho

услуга qulluq; **оказать услугу** qulluq soxdə

услыхать, услышать şinirə

усмехаться 1) xəndysdə; 2) ruxşənd soxdə

усмешка ruxşəndi

усмирить 1) xysyndə; sokit soxdə; jəvoş soxdə; dəs-poj vəcirə; 2) *перен.* rasajurə bəsdə

усмириться sokit birə

усмотрение raj; **на его усмотре-ние** ə raj ənu dənışirə

услухнуть xisirə

усовеститься ə insəf omorə

усопший rəhmətly

успевать, успеть rasirə; rasundə; xuşdərə rasundə

успех bəsquni, barasi; **с крупным успехом** ə kələ barasirəvoz; <> **желаю успеха!** Xudo vorovuno!; Xudo rasuno!

успешный baras

успокаивать 1) sokit soxdə; dinç soxdə; ərxoin soxdə; təsəlimi dorə;

xoturçəhm soxdə, xoturçəhmi dorə; təhmin soxdə; 2) xoşi gyrdə; xomuş soxdə; 3) rəhət soxdə; dyl vəbərde; 4) *перен.* ə zir sərju boluş dənora (*усыпить бдительность*)

успокаиваться 1) sokit birə; ərxoin birə; dinç birə; çunju dinç birə; 2) xomuş birə, xoşi birə; myxşyl birə, təslim birə, rəhət birə; 3) qərol gyrdə; təhmin birə

успокоение sokiti; xomuşi, təsəlimi, əlxohini; təhmini

успокоить см. **успокаивать**

успокоиться см. **успокаиваться**

уста 1) lovho; **улыбающиеся уста** xəndəjə lovho; 2) ləhə; **я слышал это из его уст** irə əz ləhəj ənu şinirəm; **из уст в уста** ləhə-bə-ləhə

устав nizomnomə

уставать vomundə; vomundə birə; vomundə omorə; nəfəs vomundə; *перен.* holək birə

установить dənışirə; **установиться глазами во что-либо** cumə zul soxdə; **установиться перед собой в одну точку** zul dənışirə

устало məndə-məndə; vomundə

усталость vomundəi

усталый məndə; vomundə

устанавливать norə; qurmiş soxdə

устанавливаться qurmiş birə

установить norə; qurmiş soxdə; **быть установленным** qurmiş birə; **установить дружеские от-ношения** hərə duz soxdə

устаревать kyhnə birə

устарелость kyhnəi

устарелый kyhnəbirə

устать 1) vomundə; 2) əz çun ofdorə; holəkot birə; **устать от шума** dəng birə

устно sərləhəi, sərzuhi; dilçəvobi

устный sərləhəi

устойчиво myhkəm, qoim
устойчивость myhkəmi, qoimi;
dovom; tobi
устойчивый myhkəm, qoim
устоять 1) xışdərə doşdə; 2)
votovusdə, tob dorə
устроить duzəltmiş soxdə,
gynçynda
устроиться duzəltmiş birə;
gynçysdə
устранение rad, ibud, tərg; əz hərə
vəgyrdəi
устранять rad soxdə; tərg soxdə;
nisd soxdə; dur soxdə; əz hərə
vəgyrdə; **устранять** преграду
hərgərə vokurdə
устрашать tərsunda; bulə dorə
устрашение bulə, bulədorə
устремленность çyrhət
устроить duzəltmiş soxdə; ə qojdə
dəşəndə; gynçynda; **устроить уго-**
щение qinoqi dorə, qinoqi soxdə,
qinoqluq dorə, qinoqluq soxdə
устроиться duzəltmiş birə; **устро-**
иться на работу ə kor duzəltmiş
birə; **устроиться на квартиру**
muqorə gyrdə
устройство 1) duzəltmiş
(duzəltmiş, duzəltmiş); 2) moşin;
qurmişi
уступать ə gyzəşt rafdə; gyzəşt
soxdə
уступка gyzəşt
устыдить obur dorə; utanmiş
soxdə; həjb dorə; həjo dorə;
şərməndə soxdə; həlov soxdə (həl-
hov soxdə)
устье; устье реки ləhəj nikərə; sər
nikərə
усы biq; **усмехнуться в усы** zirbiqi
xəndysdə; **с усами** biqly, biqvəri
усыновить ə kuki vəgyrdə
усыпить, усыплять xysynda; ə hov
vokurdə; **усыпить бдительность**
перен. a) sər pucunda; ə zir sərju
boluş dənərə

утаивать, утаить 1) pəhəny soxdə;
2) перен. ə buxcə dəşəndə; sərjura
dəgyrdə; ə ruj nəzərə
утащить 1) bərdə; dəparunda; 2)
vəcirə bərdə
утварь ovoduni
утверждать təslix soxdə; tohin
soxdə; **быть** **утвержденным**
tohin birə
утверждение təslixi
утверждённый təslixbirə
утекать tihi birə
утёнок bala yrdəglə, vəcəy yrdəg
утеплять gərm soxdə
утереть pokunda, pokurdə
утес dohor; qələ
утечь tihi birə
утешать dyl vəbərdə, sokit soxdə;
təsəlimi dorə
утешение vədodi; təsəlimi
утешитель dylvəbər;
təsəlimidorəgor
утешить dyl vəbərdə, sokit soxdə
утешиться jovoş birə
утиль kyhnə ci, çundur, çundur-
mundur, çur-çundur, çurti-purti;
purdali
утирать pokunda, pokurdə
утихание dinç birəi, sokit birəi;
jovoş birəi
утихать dinç birə, sokit birə; jovoş
birə
утихомирить dinç soxdə, sokit
soxdə; jovoş soxdə
утихомириться dinç birə, sokit
birə; jovoş birə
утка зоол. urdəg, badbad (bidbid)
утолить: утолить жажду təşnəirə
xyrd soxdə
утолстить qolin soxdə
утомительный vomundəi

УТОМИТЬ, УТОМЛЯТЬ vomundə soxdə; holok soxdə, holokot soxdə; **УТОМИТЬ болтовней или шумом** dəng soxdə

УТОМИТЬСЯ 1) vomundə; vomundə birə, vomundə omorə; 3) əz poj ofdorə, əz çun ofdorə, əz hol ofdorə; 3) dəng birə

УТОМЛЕНИЕ 1) vomundə; 2) holokot

УТОМЛЕННЫЙ vomundə omorə

УТОНУВШИЙ batmiş, buqmiş

УТОНУТЬ batmiş birə; buqmiş birə; qərq birə

УТОНЧЕННОСТЬ nazuşməndi

УТОНЧЕННЫЙ nazuşmənd

УТОНЬШАТЬ nazuk soxdə

УТОПИТЬ batmiş soxdə; buqmiş soxdə; qərq soxdə

УТОПИТЬСЯ batmiş birə; buqmiş birə; qərq birə

УТОПИЧЕСКИЙ xəjoli

УТОПИЯ xəjol, xəj-m-xəjol, xəjələt

УТОПЛЕННИК ə ov batmiş birəgor; ə ov buqulmiş birəgor

УТРАТА 1) vir; virsoxdə; 2) zaral, zion

УТРЕННИЙ səbəhmundə; **утренний завтрак** naşdovi; **утреннее сияние** tov-səbəhi, tovuş səbəhi

УТРИРОВАТЬ vamasundə; kələ soxdə

УТРО səbəh; **с добрым утром!** səbəh ə xəjr!; **на следующее утро** səbəhigə, i səbəhigə; **с утра до вечера** ruş tə şəv; **раннее утро** subəsəbəh; **рано утром** əz səhəri; syblh-səbəh; səbəhmundə, səbəh-səbəh; səhər-səhər; **с раннего утра** əz səhəri

УТРОБА şuldu; şyqəm

УТРОИТЬ səvojnə soxdə

УТРОМ səbəhmundə

УТРУЖДАТЬ 1) zəhmət dorə; nərəhət soxdə; 2) rañçundə; **утруждать себя** həzijət kəşirə; **не утруждай себя** həzijət məkəş

УТЮГ utu; **гладить утюгом** utu zərə; **без утюга** utusyz

УТЮЖИТЬ utu zərə

УТЯЖЕЛЕНИЕ gurunbirəi

УФ межд. uf

УХА şurpoj kutumi

УХАБ colə-cuxur

УХАБИСТЫЙ colə-cuxur; **ухабистая дорога** colə-cuxurə rəh

УХАЖЕРСТВО 1) oşnəbazi; 2) zənbazi; arvadbazi

УХАЖИВАТЬ 1) (за больным, за детьми) qulluq soxdə; timor soxdə; 2) varavundə; **хорошо ухаживать за свин огородам** bustona xub varavundə

УХАРСТВОВАТЬ qucoqi soxdə

УХИТРИТЬСЯ danysdə; soxdə danysdə; boçormiş soxdə; əz dəs voromorə; rəh ofdə

УХИЩРЕНИЕ hilla; fənd; fəndhəməl

УХО guş

УХОД I rafdə, rafdəi; **уход из жизни** əz zindəguni rafdəi

УХОД II 1) qulluq; qulluq soxdə; 2) timor; 3) naz (*забота*)

УХОДИТЬ rafdə; **уходи отсюда** bura əz inçə; **уйди со своего места** çym əz çigəjty

УХУДШАТЬ xərəb soxdə

УЦЕЛЕТЬ soq mundə, bitəv mundə

УЧАСТВОВАТЬ bəxş vəgyrdə

УЧАСТИЕ bəxşvəgiri; bəxş vəgyrdə; **принимать участие** bəxş vəgyrdə

УЧАСТИТЬ zu soxdə

УЧАСТНИК bəxşvəgir; **участник соревнований** bəhşbər

УЧАСТОК 1) tikə; **участок земли** tikə; xori; 2) ucastkə; **приусадебный участок** ucastkə; jonxunəi; xori jonxunəi; **участок молодого леса** cordoq

участь bəxt, qismət, mozol, tələ
учащийся xundəgor, nuboxundəgor, şogurd, təlmid
учеба xundəi, xundəji; nubo, nuboxundə
учебный xundəi; **учебные принадлежности** gərəkihoj nubo, gərəkihoj xundəji
учение vomuxdə, vomuxdəi, xundəi
ученик şogurd, nuboxundəgor, təlmid
ученичество şogurdi
ученый 1) ilmci, ilmdan; 2) alim
учесть ə hisob vəgyrdə
учитель vomuxdəgor, nubodorəgor; məhlım; ucitel; **он работает учителем** u məhlımı ədəj soxdə
учительство məhlımı, uciteli (*профессия, деятельность учителя*)
учительствовать məhlımı soxdə; **он занимается учительством** u məhlımı ədəj soxdə
учить 1) vomuxundə; 2) xundə; vomuxdə
учиться vomuxdə; xundə
учреждение idorə
учтивость qonəçəqi, qonəçəqlıy, ədəblyi, tərbijəlyi; rafdorı
учтивый qonəçəqlı, ədəbly, tərbijəly; rafdor
ушанка pəpəx guşvəri
ушастый kələguş
уши guş, gyşho; **имеющий уши** guşvəri; **с ушами** (*например, о шанке*) guşvəri; **пропустить мимо ушей** ə guş nəgyrdə; **пропускающий все мимо ушей** guşəsovu
ушиб voxurdəi
ушибить voxurdə
ушко 1) qylp; **с ушком** qylply; 2) (*у иклы*) kun dərzə

ущелье təngə, dərə, dərbənd; **ущелья гор** bəl doqho
ущемление sixmişi
ущемленный sixmiş
ущемлять sixmiş soxdə
ущерб zaral; zarali; bədxərçi; **нанести ущерб** a) zaral ovurdə; zarali soxdə; б) *перен.* ləkət zərə; **нанесший ущерб** zarali soxdəgor
ущипнуть bibina vəgyrdə, bibina vəkəndə

уют səliqə, rəhəti
уютно rəhət
уютный rəhət
уязвить dylə xyrd soxdə; tuxunmiş birə, lərbəly soxdə
уяснить varasundə

Ф

фабрика fabrik, korxonə
фабрикант fabrikci, fabrikənt
фабриковать həzyr soxdə, dyzəltmiş soxdə
фабричный ən fabriki
фабула məzmun (*то, о чем говорится, о чем повествуется*)
фаза 1) dəvr; 2) faza
фазан qırqovul
факел şəhmələ
факт subut
фактически həqiqətən
факультет fakultə
фалда ətək
фальшивить qəlpı soxdə; fəndhəməli soxdə
фальшивка qəlp; fəndhəməl

фальшивость qəlpı; fəndhəməli
фальшивый qəlp; **фальшивые**
деньги qəlpə pul; **поступать**
фальшиво qəlpı soxdə;
fəndhəməli soxdə
фальшь 1), qəlpı; fəndhəməli; 2)
durgu, dyrujə
фамилия familjə, kiflət; **как твоя**
фамилия? familjəty cyi?
фамильярничать ərk soxdə
фамильярность ərk
фанатик təhsyb
фанатичность təhsybi
фанатичный təhsyb
фанера faner
фантазер ovosunəci; nəhoqijə
xəjəlcı, xəjəlpərvor, xəjəlpərz
фантазерство xəjəlpərzəzi,
xəjəlpərvori
фантазия fantazija, xəjəl, xəmə-
xəjəl, nəhoqijə xəjəl, xəjəlpərvori
фантастический xəjəli
фара fonor
фараон pərhy
фарисей dyrujə
фарисейство dyruji
фармацевт dərmuqycsox
фарси farsi
фартук pyşosinə (pişosinə)
фарфор cini, qob cini
фарфоровый cini; **фарфоровая**
посуда qob cini
фарш kəşirəguşd, kufdəguşd, qijmə
фаршировать qədjə pur soxdə
фасад pyşo; fasad
фасолевый poxləi
фасоль lobijə (lybijə), poxlə; **с фа-**
солью poxləi
фасон 1) fasun, fason; 2) furs

фасонистый fasunly
фасонить, фасониться fasun dorə;
furs dorə
фасонный fasuni, fasunly
фашизм faşisti
фашист faşist
фашистский faşisti
фаэтон fəjtun
фаэтонщик fəjtunci
фаянс səxsi, luq; **посуда из кера-**
мики или фаянса qob luqi
фаянсовый luqi
февраль fevral
февральский fevrali
федерация federatsija
фейерверк furşəng
феллах fəlləh
фельдшер fəldşer (*dual.* falşir)
фельетон feljeton
фельетонист feljetonci
феникс simyrq
феодал feodal, zimindor
феодализм feodolizm
ферма ferma
фермер fermer, zimindor
феска fəs
фестиваль festival
фея pəri
фиалка bənəvşə
фига *бom.* ənçil, ənçir
фигура 1) figurə; 2) bədən; 3)
odomi; 4) həkəl
физик fizik, fizikşunas
физика fizika
физиолог fiziolog
физиология fiziologija

физиономия sifət, sir-sifət, sər-sifət, sər-ruj

физический 1) fiziki, 2) bədən, əz taraf bədən; **физическое самочувствие** holət; **перенести физическое или душевное напряжение** səhər kəşirə, səhər xurdə

физкультура fizkultur, tərbiyə bədən

фиктивный durgu, fəndhəmali; qəlp

фикция durgu, durguni; fəndhəmali; qəlp; ujdurmə

филактерия рел. təfilin (у евреев: коробочка из черной кожи, содержащая написанные на пергаменте отрывки из Пятикнижия)

филармония filarmonija

филенка xungə

филин jəpoloq (jəpəloq)

филолог filoloq

философ filosof; həkim

философия filosofija

фильм film

фильтр syzgəç; rəhəti

фильтровать palundə, syzmiş soxdə; əz rəhəti girovundə

фильтроваться palusdə, syzmiş birə

финал əxir

финансировать pul dorə, pulə rəhə soxdə

финансовый puli

финик xirmov (xymov)

финиковый xirmovi; **финиковая пальма** dor xirmovi

финиш finiş; əxir

финка nəştər

финн fin

финский fini; **финский нож** nəştər

фиолетовый bənəvşəi; **фиолетовый цвет** rang bənəvşəi

фискальство çasyzi

фисташки pystə

фитиль piltə

флаг bəjroq, bəjdoq; hələm

флакон şişə; **флакон для розовой воды** gylobdon

флиртовать həşqbazi soxdə, məzəki soxdə

флот flot

фокус I fokus (оптический)

фокус II 1) fokus; **показывать фокус** fokus burbundə; 2) kələk, fyryldoq, huqqə; **выкидывать фокусы** fyryldoqi soxdə; huqqə vədəşəndə, huqqəbazi soxdə

фокусник huqqəbaz, ujunbaz

фокусничать huqqə vədəşəndə, huqqəbazi soxdə

фольклор folklor

фонарь fonar

фонтан fontan

форель зool. cəboq

форзац astar miçənət

форма furm, forma; qolub; fasun (fason); **круглая форма** cərx, cərx; bulul

формат uly

формировать duzəltmiş soxdə; təşkil soxdə; paramənd soxdə

формироваться duzəltmiş birə; təşkil birə; paramənd birə

форс furs; məh

форсировать zu soxdə

форсистый fursly

форсить furs dorə; məh dorə

форсун, форсунья fursly

форт qələcə

фортуна fələk; cərx-i-fələk

фото foto, sirot (surot), şəkyl
фотоаппарат fotoaparət
фотограф fotograf, surotkəş, şəkiləkəş (şəkylkəş)
фотографировать surot kəşirə;
сфотографируй ^{меня} surotmərə kəş; **фотографировать**
с близкого расстояния ^{эз} nəzniki surot kəşirə
фотокарточка foto, sirot (surot), şəkyl
фотолюбитель həvəskor ən foto
фотомастерская surotxonə, fotografxonə
фотопортрет foto, sirot (surot), şəkyl
фотостудия surotxonə, fotografxonə
фрагмент parca
фразёр buşbuqoz
фракция fraktsiya
франтить furs dorə
француз fransuz
фронт front; dovho; **ушел на фронт** э front rafdi, э dovho rafdi
фрукт məjvə, jer-jemiş; bəhər; jəmiş (шуринск.); **сушеные фрукты** səgəz, əncinə; **продавец фруктов** bəhərfurux
фруктовый jəmiş; **фруктовый сад** boq jərgəmiş
фрукты-овощи bəhər-tərəvəz
фуганок rində
фундамент binə; binəboru; **без фундамента** binəborusyz; **с фундаментом** binəi, binəly
фундук funduq
функционировать kor soxdə, hərəkət soxdə
фунт (мера веса в 400 грамм) gyrvənkə
фунтовый gyrvənkəluq

фураж ələf; **продавец фуража** ələffurux
фуражка kiləh, kəpkə
фургон furqon
фурункул cubon, dymbəl
футбол futbəl
футболист futbolci
футляр qob, quti, qovluq; **футляр для часов** qobsəhəti
фыркание fim
фыркать fim soxdə
фуфайка duşluq

Х

хадж hoç (обряд совершения паломничества в Мекку); **совершить хадж** э hoç rafde
хаджи (мусульманин, совершивший паломничество в Мекку) hoçi
хазары xəzəriho (конгломерат народностей в низовьях Волги в VI–IX веках)
хаки xoki (защитный цвет); **цвет хаки** rang xoki
халат xələt; **годный на халат материал** xələtluq
халатность 1) guşəsovuni, guşəsuri; 2) xirik dənışirəi
халва həlvə; həsido; **изготавливающий халву** həlvoci
халтурить эз sər soxdə
хам 1) qonməz, qonəçəqsyz, tərbiyəsyz, ədəbsyz; 2) перен. həjvərə
хамец (квасная еда, запрещенная в дни еврейской Пасхи) homis
хамить kələsəri soxdə; груб. həjvoni soxdə, həjvərəi soxdə

хамство 1) kələsəri; qonməzi, qonəçəqsyzı, tərbiyəsyzı, ədəbsyzı; 2) *перен.* həjvoni, həjvərəi

хан xon

ханжа dyruja, dyruja odomi

ханжество dyruji

ханство xonluq

ханум xonum

хаос qətmə-qərişi, çəvqi, lovi, lov-lovuşi, lovjəti; hərçi-mərçi

хаотически qətmə-qəriş

хаотический qətmə-qəriş

хаотично qətmə-qəriş

хаотичный qətmə-qəriş

хапуга dəparundəgor

характер 1) xosijət, qiliq; **мягкий** **характер** xoşə xosijət; **плохой** **характер** bədqiliq; 2) *перен.* təbihət, hovo; <> **человек с невыносимым** **характером** məlhyn, bədəxosijət

характеристика xosijətnomə

харкать xəjf şəndə; **харкать кровью** xun vərəxsirə

харкотина xəjf

харчевня oşbazxonə

хата dəxmə, qəzmə

хахаль luti

хвала təhərif

хвалебный təhərif, təhərifly; **хвалебные слова** təhərifə gofho, təhəriflyjə gofho

хваление təhərifsoxdəi

хвалёный nohoq təhəriflənmiş birə

хвалитель təhərifsox, təhərifsoxdəgor

хвалить təhərif dorə; **хвалить себя самого** xuşdərə təhərif dorə

хвалиться xuşdərə təhərif dorə

хвастаться xuşdərə təhərif dorə, fasun dorə, lovqoi soxdə

хвастливый lovqo

хвастун lovqo, kələgəd

хват zirək

хватать I vəs birə, vəssi; **не хватает** vəs nisd

хватать II gyrdə, əz jəxən gyrdə; dəs zərə; parundə, dəparundə; **хватать за душу** çigərə suxundə; **хватать за полы** ətək gyrdə; <> **не хватай** dəs məzə

хвататься dəsədəs soxdə

хватит *предик.* vəssi (*əri ki, əri cy*); **этого мне хватит** i vəssi əri mə; **хватит говорить** vəssi gof soxdəj

хворать kəjfsyz birə, nəcoq birə, nəxuş birə, azarly birə

хворост cyp; şox; baş; **мелкий хворост** cyp-cyp; **место, изобилующее хворостом** cyp, cyp luq; **собирать хворост** cyp vəcira

хворостина cyp; şox; cubuq

хворый nəxuş, nəcoq, xəstə, kəjfsyz, azarly

хворь xəstəi, nəxuşi, nəcoqi, kəjfsyzi, azar

хвост dym; **с хвостом** dymdullu, dymvəri; **вилять хвостом** dymə vəçovundə; **вертеть хвостом** dymə vəçovundə; **имеющий хвост** dymvəri

хвостатый dymvəri, dymly; kələdym

хибара dəxmə, cyklə dəxmələ

хижина qəzmə, dəxmə, kumə

хилеть ləqər birə, zəhif birə, çunsyz birə

хилость çunsyzi, zəhifi

хилый çunsyz, ləqər, zəhif, dərəcəər, ləm-ləməzu; pələmyrd; **стать хилым** pələmyrd birə

химера xəjol, xəmə-xəjol, xəjolət

химерный xəjoli, əsərnəomorəni

химик ximijəci, ximik

химия ximija

хина xinə

хинин xinin (*dərmi*)

хирург çərrəh

хирургия çərrəhi

хитрый zimingəz; **хитрая проделка** fəndhəməl

хитрец 1) hilləkor, fəndbaz, kələkbaz, hələm-qələm; 2) *перен.* biç, tylki, şəhitu, həlbys; 3) kusə (*персонаж сказок, притчей*)

хитрить biçi soxdə, kələkbazi soxdə, hilləi soxdə, tylkijəti soxdə, lutijəti soxdə

хитровато biç-biç

хитроватый biç-biç

хитрость biçi, bədzadi; kələk, kələkbazi, hillə, hilləi, hilləkor, tylkijəti, lutijəti, həməl, fənd, fəndcini, fəndgiri; həlbys; **лишенный хитрости** həməlsyz; **чуждый хитрости** tyrk, tyrkəsəjəq

хитроумный fəndci, fəndgir

хитрый biç, bədhəməl, luti-bombuli, hilləkor, fənddan, kələkbaz

хихикать xəndysdə; zirbiqi xəndysdə

хищение dyzdi, duzdirəi

хищник vəhşi; çənəvər, gyr

хищнически ə vəhşijətirəvoz

хищность vəhşijəti

хищный vəhşi

хладнокровие xinikə xun

хлам zir-zibil, zibil, çur-çundur, çunduri, çurti-purti, kyhnə-myhnə, həpyr-çupyr

хлеб 1) nun, kiləvo, kilcə; **хлеб с изюмом** kilcəj kişmişi; **печь хлеба** nun burçundə; **продавец хлеба** nunfurux; **без хлеба** nunsyz; **обряд освящения хлеба** ravinom misi; 2) təxyl (*зерно*); **молотить хлеб** təxyl kulda; <>

питаться одним хлебом nun tihi xurda

хлебница gob nuni

хлебный nuni; **хлебный магазин** tukuj nuni; **хлебные злаки** təxylho; **хлебные дрожжи** mojə xəmiri; <> **сидеть на одном хлебе** nun tihi xurda

хлебовоз nunbər

хлебозавод zavod nuni

хлебозаготовки təxyl həzyr soxdəi

хлебопашество əkincini, əkinciluq

хлебопашец əkinci

хлебопек nunburçun, nunburçundəgor

хлебороб rançbər, rançkəş; **работа хлебороба** rançbəri

хлебосол qinoqrəgəs, qinoqxoh

хлебосольный nunly

хлебоуборка təxylə vəcirə

хлеб-соль nun-mynyk

хлев govdu

хлестать qəmcil zərə

хлопать zərə; cək zərə; **хлопать руками** cək zərə, cək-cək zərə

хлопковод pəmbəci

хлопководческий pəmbəi; **хлопководческий колхоз** kolxoz pəmbəi

хлопковый pəmbəi; **хлопковая коробочка** quzə

хлопкороб pəmbəci

хлопнуть zərə, cək zərə

хлопок pəmbə; **с хлопком** pəmbəvəcirəgor **сборщик хлопка**

хлопотать calaşmiş soxdə, qəjqukəşi soxdə

хлопотливость calaşmişi

хлопотливый calışqon, calaşmiş soxdəgor; zəhməti, zəhmətly

ХЛОПОТЫ 1) dərdisər; səhər; 2) tədəryk, tədəryki (*при подготовке к какому-либо делу*); 2) qəjqu, həziyəti, zəhmət, sərədərdi

ХЛОПЧАТНИК pəmbə; **с хлопчатни-**
ком pəmbəi

ХЛОПЧАТОБУМАЖНЫЙ iplyg

ХЛОПЬЯ ləpə

ХЛОПЬЯМИ ləpə-ləpə; **снег падает**
хлопьями vərɸ oməgəni ləpə-ləpə

ХЛЫНУТЬ səjə xuno omorə

ХЛЫСТ qəmcil, qirmoç; cubuq; ruzg

ХМЕЛЕТЬ kəjfly birə, xumor birə

ХМЕЛЬНОЙ sərxuş, kəjfly

ХМУРИТЬСЯ durdomoqlı birə, durly-
domoqlı birə; qoşqoboqə dullu
soxdə

ХМУРЫЙ 1) durdomoqlı, durly-
domoqlı; qoşqoboqlı; qəraqoboq;
qəhri; 2) tutqun, buluti; **хмурое**
состояние durdomoqlı; **хмурое**
лицо qoşqoboqlı sifət

ХМУРЬ durdomoqlı

ХНА xinə; **выкрашивать волосы**
хной xinə vənorə, xinə zərə

ХНЫКАТЬ girisdə

ХОБОТ 1) vini fil; 2) xortum

ХОД hərəkət, hərəkəti; rafdə, rafdəi;
rəh

ХОДАТАЙ təvəqəci, minətci

ХОДАТАЙСТВО təvəqə, minət; ərzə,
xohiş

ХОДАТАЙСТВОВАТЬ təvəqə soxdə

ХОДИКИ səhət divori

ХОДИТЬ rafdə, gəşdə; **ходить без**
дела buş gəşdə; **ходить вокруг**
сərx xurdə; **ходить в гости** ə qı-
noq rafdə; **заставить ходить**
gərdundə; **ходить прихрамывая**
ləngysdə-ləngysdə; <> **ходить на**
задних лапах *перед кем-либо*
quduqi soxdə

ХОДЬБА rafdə, rafdəi; gəşdə, gəşdəi;
lyng; **ходьба вразвалку** ləj-luj,

ləj-luj; **ходьба мелким шагом**
səmsəməku

ХОДЯЩИЙ rəh rafdəniho

ХОЖДЕНИЕ rafdə, rafdəi; gəşdə,
gəşdəi; **хождение взад и вперед**
bura-bijo

ХОЗЯИН 1) səhib; oqo; *разг.* xuzəin;
2) səhibkor (*хозяин какого-либо*
предприятия); **стать хозяином**
səhib birə; **не имеющий хозяина**
səhibsyz; **отсутствие хозяина**
səhibsyzi

ХОЗЯЙНИЧАНЬЕ səhibi

ХОЗЯЙНИЧАТЬ səhibi soxdə, oqoluq
soxdə

ХОЗЯЙСТВО səhibi, səhibijət; mylk

ХОЗЯЙСТВОВАНИЕ sərbərəhi

ХОЗЯЙСТВОВАТЬ sərbərəhi soxdə,
səhibi soxdə

ХОЛИТЬ timor soxdə; varavundə; həziz
doşdə; xub dənişirə, nazjurə xurdə

ХОЛКА çidov

ХОЛМ tərə, syrt, dohor, gunəi

ХОЛМИК tərələ, cyklə tərələ

ХОЛМИСТЫЙ tərəi, tərəji, dərə-
tərəji, tərəly; dərə-tərə

ХОЛОД xiniqi; **переносить холод**
xiniqi kəşirə

ХОЛОДЕЦ xilədis, xələdis

ХОЛОДИЛЬНИК 1) xiniqsox (*кухон-*
ный агрегат); 2) çilidxonə (*поме-*
щение для хранения или перевозки
скоропортящихся вещей, напр.,
здание, вагон и т.п.)

ХОЛОДНО 1. xiniqi; 2. xiniq-xinik

ХОЛОДНОВАТО xiniqtə

ХОЛОДНОСТЬ xiniqi

ХОЛОДНЫЙ xiniq; **в холодном виде**
xiniq-xinik; **становиться холод-**
ным xiniq birə

ХОЛОП qul, nykər; gədə

ХОЛОСТОЙ I suboj; zənsyz

ХОЛОСТОЙ II buş; холостой патрон gulləsyz

ХОЛОСТЯК suboj; zənsyz; **БЫТЬ ХОЛОСТЯКОМ** suboj birə; **ПОЛОЖЕНИЕ ХОЛОСТЯКА** suboji

ХОЛОСТЯЦКИЙ suboji

ХОЛСТ kəton

ХОЛЩОВЫЙ əz kəton duxdə

ХОМУТ xomut

ХОМЯК sicovul

ХОНДРИЛЛА zəhəry (плод хондрилы, мякоть которого используется в качестве добавки к жвачке)

ХОР xor

ХОРОНИТЬ 1) qovrə soxdə, səxd soxdə; 2) mito vəgyrdə; mitohəjim soxdə

ХОРОШЕЕ xubi; **ЦЕНИТЬ ХОРОШЕЕ** xubirə danyzdə; **СДЕЛАТЬ МНОГО ХОРОШЕГО** ambarə xubiho soxdə; **ОСТАЕТСЯ ТОЛЬКО ХОРОШЕЕ** əncəq xubi munda

ХОРОШЕНЬКИЙ gukcək (gukcəg)

ХОРОШЕНЬКО lap xub, gərək hisdiho təhər; xubtə; ə lohiqirəvoz

ХОРОШЕТЬ xub birə, gukcəg birə, gyzəl birə

ХОРОШИЙ xub, xoş, fərly, gyzəl, qəşəng, nik; həmələmorəni; **ХОРОШИЙ ПОСТУПОК** xubə kor; *рел. misvo*; **НАХОДИТЬ ХОРОШИМ** bəgən soxdə, bəgənmiş soxdə, bəgəlmiş soxdə,

ХОРОШО I *нареч.* xub, gyzəl, qəşəng; əcəb; **ХОРОШО НАПИСАЛ** gəşəng nyvysdi; **ХОРОШО КУШАТЬ** xub xurdə; **БОЛЕЕ ХОРОШО** xubtə; **ХОРОШО ДЕЛАТЬ** xub soxdə; <> **ХОРОШО ДЕЛАЮ!** (*идиом.*) əz dəsinə vorəmoril; əcəb soxdəm!

ХОРОШО II *част.* boşgu, boşugu (*в значении согласия*)

ХОРОШО III *межд.* xoş; **КАК ХОРОШО!** ə xoş! (*возглас получения удовольствия*)

ХОТЕНИЕ voisdə; nəfs

ХОТЕТЬ 1) voisdə; **МНЕ ТАК ХОЧЕТСЯ** mərə həci voisdə; 2) xosdə; 3) vojdə soxdə; **СИЛЬНО ХОТЕТЬ** dyl vojdə soxdə

ХОТЕТЬСЯ *см.* хотеть

ХОТЬ hic bugə, hic nəbisdəgə, jəkiş bugə, hətto, lap; **ХОТЯ БЫ** hic bugə; koş, koşki; **ХОТЬ РАЗ, ХОТЯ БЫ ОДИН РАЗ** jəbo; **ХОТЬ РАЗ** jəbo; **ХОТЬ РАЗ ПОДОЙДИ ПОБЛИЖЕ** jəbo nəznik bji; <> **ХОТЬ ОТБАВЛЯЙ** vojəsoxdə qədər

ХОТЯ ommo, nədənişirə, hərcənd; **ХОТЯ БЫ** hətto, əgər; səmə; **ХОТЯ БЫ И ЕГО** urəş bugə səmə

ХОХЛАТЫЙ kəkylly

ХОХОЛ, ХОХОЛОК (*о волосах*) kəkyl; **с хохолком** kəkylly

ХОХОТ xəndə; şəqqə; **РАЗРАЗИТЬСЯ ХОХОТОМ** şəqqə zərə

ХОХОТАТЬ xəndysdə; şəqqə zərə; hər-hər zərə

ХРАБРЕТЬ qucoq birə

храбрец qucoq, igid; buhodur, bahadur

храбриться *упон.* mərdjəti soxdə

храбро mərdjonə, mərdi-mərdjonə; çyrhətly

храбрость igidi, igidjəti; mərdi, mərdjəti; hinər; qucoqi; çyrhəti; çyrhətly; **проявить храбрость** çyrhət burbundə; **отсутствии храбрости** çyrhətsyzi,

храбрый hinərly, mərd, hinərmənd, igid, çyrhətly, qirjətly, qucoq, çigərly

храм 1) kilsə, kilisə (*христианский*); 2) Bət-ə-Miqdoş (*наименование еврейской святыни Первого Храма, построенного в Иерусалиме царем Соломоном в начале 10-го века до н.э. и разрушенного вавилонянами в 586 году до н.э.*)

хранение doşdəi

хранилище hombor

хранитель doşdəgor, qoimdor; omənətci (*берущий на хранение денежные средства, ценности*)

хранить doşdə, nigəh doşdə
храниться doruşdə, doşdə birə
храп хур; пух; пухзərə
храпеть хур зərə, пух зərə
хребет 1) çərgəj doqho; 2) bəl, ərxə, şidraj kəmə
хрен xring
хрип хур, хурзərə; **хрипы в груди** хур ə sinə
хрипеть хур зərə
хриплый səsgyrdə
хрипота хур, səsgyrdəi
христианин хосрəсə
христианство хосрəсəi
хромать ləngysdə
хромой ləng, culox, tupol; əşmədəj; он хромой u ləngi
хромоногий (с укороченной или больной ногой) tupol; culox
хромота ləngi
хроника salnomə
хрупкий kəvrək; zəhif, zərif; **становиться хрупким** kəvrək birə
хруст çinqə-çinq
хрусталь xrustal, byllyr
хрустальный xrustali, byllyri; **хрустальная посуда** qobhoj byllyri
хрыч: старый хрыч пуг. quçə kaftar
хрюканье хyринə
хрюкать хyринə зərə
хряк qobon, ərkəgə xug
худенький ləqərlə
худеть ləqər birə, guşd tihi birə, azmiş birə (махач.)
худоба 1) ləqəri; 2) перен. çonsyzi, хуşgi
художник 1) şəkiləş, şəkylkəş; 2) rəssam; 3) нəхсбəг (рисующий узоры и орнамент)

худой I ləqər; guşdsyz; azmiş (махач.)

худой II хərəb, tyr-tyr

худородство bədhəsyli; həsylysyzi

худощавость ləqəri

худощавый ləqər, ləqərlə

хуже 1) lap хərəb, dijəş хərəb; 2) bətər; bəşbətər; **хуже меня** əz mə bəşbətər; **хуже всего** əz hərciş bətəri; **хуже смерти** əz ulymiş bətəri

хула хərəbə gof, bədgui, bədgui

хулиган xuligan, qocci

хулиганистый xuligan, xuligand

хулиганство xuligani

хулител bədgu

хурджин хурçun; həjbə

хурма xirmov, xymov

хутор ubo, xutor

Ц

цапать 1) parundə, dəparundə; 2) qərməq bərdə

царапанье (друг друга) qərməqbərdəi

царапать qərməq bərdə, qərməq kəşirə

царапина qərməq, çigəj qərməq

царевич şohzədə

царизм padşohi, parcohi; parcohjəti; **в период царизма** ə dəvr padşohi, ə dəvr parcohi; ə dəvr parcohjəti

царить padşohi soxdə

царица zən padşoh

царский parcohi; **в царское время** ə dəvr parcohi; **царский трон** təxti-toç

царство padšohi, parcohi, parcohjəti; **царство небесное** (кому) Xudo rəhmət soxo

царствование padšohi soxdəi; padšohi, parcohi

царь milix; šoh; padšoh, parcoh; **книга царей** šohnomə

цвести gyl vədəšəndə

цвет rang; **красивый цвет** rəcə rang; **неприглядного цвета** bədrang; **одинакового цвета** həmrang; **цвета кофе** qəfəi

цветастый gyl-gyl (с узором в виде крупных цветов или большим количеством цветов); gylly

цветение gyl vədəšəndəi

цветистый gylly

цветник gylboq, gylluq, gyllyston, gylzor, gylşon

цветной rangly, ranginə

цветок gyl; cıcək; **любитель цветов** gylbaz; **продавец цветов** gylfurux

цветочный gyli; gylly; **цветочный горшок** gylđon, gylđəni

цветущий soqlam

цедилка oşpalu; syzgəç

цедить palundə, syzmiş soxdə

цедиться palusdə, syzmiş birə

цезарь qəjsər

целебный əri çun xəjri

целесообразность sarf; əlvəruşly

целеустремлённый ojdunə mətləb birəgor

целехонький sip-soq

целиком 1) bitəv (bitov); bytyn, bysbytyn; 2) tomom, tomomilə; 3) əz sər tə əxir

целина xomə xok, xomə xori, tihinə xori, qurəmitə xoriho

целинный xom; qurəmit; **целинная земля** xomə xok; **целинные**

земли xomə xori, tihinə xori, qurəmitə xoriho

целить qərəz gyrdə

целиться qərəz gyrdə

целование mocə-moc

целовать moc soxdə

целое bitəv

целомудренная batullo (batulloh)

целостность bitəvi; **в целости и сохранности** soq-salamat

целый I 1) bitəv (bitov); **целых два дня мы рассматривали новую книгу** dy bitəvə ruz fəm soxdim taza kitobə; 2) bytyn; **целая пачка** bytyn packa; **целый день** bytyn ruz; **целый год** bytyn sal; 3) tomom; **я ждал его целый час** mə urə tomom jə səhət quzət soxdəm

целый II soq; **целый и невреди-мый** soq-salamat, sip-soq

цель 1) məqsəd, mətləb, mirod; **дос-тичь желаемой цели** ə mirod rasirə; mətləb vorovundə; 2) qərəz; hədəf; **наводить на цель** qərəz gyrdə

цельный xolis

цемент səmənd

цементный səməndi

цена 1) qimət; həq, nix; **определить цену** qimət burra; **назначить цену** qimət norə; **подняться в цене** qimət zəvər birə; **выше всякой цены** qimətsyz; **цены снизились** qimətho ofdori; **по какой цене?** ə cənd?; 2) *перен.* qədyr; **знать цену кому-либо, че-му-либо** qədyrjurə danysdə; <> **рыночная цена** məzəndə

цензура senzur

ценитель qədyrdan

ценить qimət norə; **ценить чьи-либо заслуги по достоинству** qədyrjurə danusdə

ценности *перен.* omonət

ценность qimätlyjə ci, buholyi, omonət

ценный 1) qimätly, vərzirəni buholyi; 2) *перен.* əntiqə

центнер sentner

центр mərkəz, miglə

цепенеть xyşq birə mundə

цепкий səxd vogosirəniho, tiçə nəxy

цепляться ilişmiş birə, vogosirə mundə

цепной zinçiri; **цепное звено** həliyəj zinçiri

цепочка zinçil (zinçir, zənçil); nazukə zinçir; **с цепочкой** zinçirly

цепь zinçil (zinçir, zənçil); çərgə; **двухрядная цепь** dyçərgəi; zinçir; **с цепью** zinçirly

церковь kilsə, kilisə

цех sex

цикл dəvr

цикля qəşov

цилиндр silindr

цинга tsinga

циник obursyz

циничный 1) obursyz; 2) *перен.* şit

циновка həlov qənəpi, həsdili

цирк tsirk

циркуляр səronçom

цирюльник dollok, dəllok

цирюльня dollokhonə

цистерна tsistern

цитадель hyndyrə qələ

цитрусовый: цитрусовый плод əsgog (*используется при ритуальных обрядах в праздник Суккот*)

цицит *рел.* sisid (*кусти из сложенных вдвое четырех шерстяных или шелковых нитей, прикрепляемые к углам таллита tales и таллит-катана taleskəton*)

цыган, цыганка qərəci

цып-цып çib-çib

цыпленок vəcə; **свежевылупленные цыплята** bəhə vəcə

цыпочки: на цыпочках ə səg ən-gyşd, ə səg nəxy, ə buz poi

цыц! sys!

Ч

чабан cupon

чад durə, his; durəlov

чадить durə dorə, his soxdə; durəlov zərə

чадо həil, ovlod, bala, fərzənd, xələf

чадолюбивый ovloxsəvən

чадра codur, corşov; sərdəgi; **в чадре** codurly; **носящая чадру** codurly; **без чадры** codursyz; **материал для чадры** codurluq

чаевые cojpuli

чай coj; **сладкий чай** şirinə coj; **некрепкий чай** ocuqə coj; **чай вприкуску** coj ə qəndəvoz; **деньги за чай** cojpuli; **любитель чая** cojxur; **чай с густой заваркой** məxməri, coj məxməri

чайная cojxonə

чайник cojdon, cojnik

чайный I coji; **чайный лист** vəlg coji

чайный II *прилаг.* cojxuri; **чайная ложка** ləqəj cojxuri

чайхана cojxonə

чайханщик cojci

чалить gəmiğə kəşirə bəsdə

чалма calma

чалый cal

чан cən

чанах сәпәх (деревянная большая миска)

чаргах (название одной из азербайджанских классических мелодий) corgoh

чарка bodə; pəjələ, pəjlə; qədəh; чарка для вина qədəh şorobi

чародей çədukor, ovosunəci, sihirbaz, sihirci, çindor

чародейство sihirbazi, çədukori, ovosunəciji, çindori

чары çədu, sihir

час səhət; **который час?** səhət cəndi?; **заседание окончилось в час ночи** gyrdləmə şəv səhət jəkii varasdi; **час от часу, с часу на час** səhətbəsəhət; **у меня осталось работы на два часа** dy səhətlüqə mərə kor mündi

часовня cyklə kilsə

часовой I guzətci, nubotci

часовой II saat; **часовая стрелка** əqrəb saat; **часовой мастер** səhətsaz

часовщик səhətsaz; **профессия часовщика** səhətsazi

часть zu soxdə

частица cyklə bəxş, cət

частично jə kəm, jə kəmlə

частный çiro

часто ambarə məhəl, ambarə vəxt; zuri-zuri; **часто заходить куда-либо** rəh küfdə

чапушка məjxonə; **исполнять чапушки** məjxonə xundə

частый siq

часть 1) bəxş; **первая часть** jəkyryn bəxş; 2) poj (доля, пай); 3) çuzlə; kəsəg (kəsək); <> **передняя часть** pyşo, pyşoi; **последующая часть** pəsə; **составная часть** çəhət

частями bəxşəbəxş

часы səhət; **настенные часы** səhət divori

чахлый zəhif, pələmyrd

чахнуть zəhif birə, dylə həl soxdə

чахотка cuxutkə, duşkuh

чахоточный cuxutkəi

чаша 1) qədəh; pəjələ; **чаша для вина** qədəh şorobi; 2) çom; **чаша весов** cum tirozu, bylməj tirozu; <> **полная чаша** pur; firəvoni

чашечка finçon

чашка pəjələ, pəjlə, finçon; çəşkə; **коленная чашка** suqrəzani

чаща doruni vişə; mərgə vişə

чаяние diləg, imid, vojgə, həvəs; <> **паче чаяния** əjhonə, əgər

чваниться lovqoi soxdə, takaburi soxdə, kələgəd birə, kələgədi soxdə

чванливо lovqo-lovqo; ə takaburirəvoz; kələgəd; **чванливо говорить** kələgəd gof soxdə

чванливость lovqoi, takaburi, kələgədi, utkəmi

чванливый kələgəd, lovqo, takabur; **становиться чванливым** lovqoi soxdə, takaburi soxdə, kələgəd birə, kələgədi soxdə

чванно ə takaburirəvoz; takaburly; lovqo-lovqo

чванный lovqo, qudurqon; qudurmiş; takaburly, hovoly; utkəm

чванство lovqoi, lovqoluq, takaburi, kələgədi, utkəmi; *перен.* quduzi

чей ən kini

чек cek

чеканить: чеканить монеты pul vədəşəndə

челка kəkyl

челнок boluş qəjton

челобитие suçdə

человек 1) odomi (ədomi); **он хороший человек** u xubə odomini; **он свой человек** u odomiməni; **пустой человек** buşə odomi; **на**

- два человека** dyodomini; 2) inson; 3) mærd; 4) nəfər
- человеколюбивый** insonpərvər (insonpərvor), insonə xosdəgor
- человеколюбие** insonjəti, odomijəti
- человекообразный** ə inson uxşəş
- человеческий** insoni (*присущий человеку*); **человеческое общество** cəhon, hylom; **по-человечески** ə odomijətirəvoz, ə insonjətirəvoz; insoni
- человечество** insonho, insonət
- человечно** ə odomijətirəvoz, ə insonjətirəvoz; insoni
- человечность** odomijəti; insonjəti; **утратить человечность** əz insonjəti vadarafdə, insonjətirə vir soxdə
- человечный** insonpərvər, insonpərvor; insoni; odomijəti
- челюсть** cunə; loxcunox
- чемодан** cimodon
- чемпион** cempion
- чепец** ərəxci, cutqu
- чепрак** cul (*попона*)
- чепуха** buşə gof, buşə gofho, cərən-pəgən,
- чепчик** ərəxci, cutqu
- червиветь** kym ofdorə, kym xurdə
- червивый** kym, kymly
- червонец** cervon
- червь, червяк** kym, molih
- чердак** cordoq
- чередование** ə nubotəvoz əvəz soxdəi
- через** 1) bəqdə, pəsdə (*дерб.*); **через 10 дней** dəh ruz bəqdə; 2) ə dəsdi, əz qəriş (*при помощи, из-за*); **через своего учителя** ə dəsdi vomuxdəgor xuşdərəvoz
- черенковый** qələmi
- черенок** (*для прививки растений*) qələm; pəjvənd; çələq
- череп** kəllə
- черепаха** bəqək
- черепица** luq
- черепок** xurdəjə luq
- чересчур** hədsyz, əz həd buru
- черешня** bəhəli; **черешневое варенье** miroboj bəhəli
- черкес** cərkəz
- черкеска** (*верхняя мужская одежда*) 1) suxo; 2) cərkəzi
- черкесский** cərkəzi
- чернеть** siyə birə
- чернила** cernil, mərəkəb, rang
- чернильница** 1) qob mərəkəbi, rangdoku, mərəkəbdoku; 2) divit; **чернильница с ручкой для письма** divit-qələm
- чернильный** mərəkəbi
- чернить** 1) siyə soxdə, lokoly soxdə; 2) cylkin soxdə, mundal soxdə; 3) zobuni soxdə
- чернобородый** siyə ruşho
- чернобровый** qərəqoş, siyə qoşho
- черноволосый** siyə muj
- черноглазый** siyə cum, siyə cumho, qərəgyz
- черноголовый** siyə sər
- чернозём** siyə xək
- чернокожий** siyəpusti
- черноокий** qərəgyz, siyəcumho
- чернослив** siyə govolu; əlybuxorə
- чернота** siyəhi, tyndi; **чернота этого цвета** tyndi ən i rang
- черношерстный** siyəpəşmi
- черный** 1) siyə, siyəh; **черная туча** siyə bulut; 2) şəvə, şivə, şivəly (*о глазах, волосах*); **черные с блеском волосы** şivəlyjə mujho;

совершенно черный zulsijə; sip-sijə; <> **чёрный накат** səpəx
черным-черно zulsijə
черпак cymcə; obigərdən, çamtaz, kəmcə
черпать vəgyrdə, kəşirə
черствость 1) xuşgi; 2) rəhmsyzi
черствый 1) (о продуктах) xuşg birə; 2) (о людях) sənqədyli; rəhmsyz, birəhm
черт sadan, molkomut, şəhitu, həlbys
черта 1) riz, çiziq; xit, zul; 2) sərhəd
чертёнок перен. şəhitu
чертить kəşirə, riz kəşirə, çiziq kəşirə
чертовский sadani
черточка xitlə, rizlə, çiziqlə
чесалка dorəq, bəl (для чесания шерсти, ваты)
чесальщик: чесальщик шерсти pəşmtəmizsox
чесать 1) xorəsdə; 2) dorəq zərə, bəl zərə (шерсть или вату)
чесаться 1) xorəsdə; 2) xorə dorə
чеснок sir
чесотка xoruş, xoruşi; xorədərə, xərədərəi; qutur
честовать təbrik soxdə, imborək soxdə, simonduvbu soxdə
честно duz; rasd; ə nomusəvoz, ə dyrysdirəvoz; mərdjonə, mərdi-mərdjonə
честность duzi, dyrysdi; duzguni, duzgunluq; rasdi; yziyoqi
честный 1) duz; tom; nomusly; horly-nəmusly; duzgun, dyrysd; yziyoq; **честный человек** dyrysdə odomi; 2) перен. pok; <> **приобретенный честным путем** hələl
честолюбивый xuşdənxoh
честолюбие xuşdənxohi

честь 1) nomus, hər, hər-nomus, vıçdon, obur, qırjət; **оберегать** **честь** qırjət, kəşirə; **задевать** **честь** a) ə qırjət vıxurdə; 6) ə nomus dəs zərə; **оберегающий** (свою или чью-либо) **честь, достоинство** qırjətly; **забыть о чести** xuşdərə ə hərsyzi vənərə; 2) hyzət; şon; **в его честь** ə hyzətli; **во славу наших родителей** ə şon kələtəhojmu

чесуча cesuncə

чет çyfd (çyft)

четность çyfti

четный, четное число çyfd (çyft)

четверг pərşəbot

четвереньки corcəngi

четверка cori

четверо cor

четвероногий corpoji

четвертый corimyn; **четвертая часть** corək; **четвертого дня (поза-позавчера)** pərində, pərintă

четверть corək, jə corək, əz cor jəki, cətvər, cət

четки təhsyb

четкий ojdun

четкость ojduni

четность çyfti

четный çyfd (çyft)

четыре cor; **четыре тысячи** cor hozor; **в четыре раза** corvoinə; **четыре на четыре** cor-nəcor; **по четыре** cori-cori

четыреста corsad

четырехактный corpərdəi

четырёхглазый corcumi

четырёхголосый corsəsi

четырёхдневка corruzə

четырёхдневный corruzi

четырёхклассный corklassi

четырёхколесный corcərxɪ
четырёхкратно corvoinə
четырёхлетие corsali
четырёхлетний corsala
четырёхместный corçigəi
четырёхмесячный corməhə
четырёхпалый corəngyşdi
четырёхпроцентный corprotsenti
четырёхрядный corçərgəi
четырёхслойный corqədə
четырёхсторонний cortarafi
четырёхструнный corsimi
четырёхугольный corkynçi
четырёхчасовой corsəhəti
четырёхэтажный cormərtəbəi
четырнадцать cordəh
чех cex
чехарда hovoləng
чехол 1) ruj; 2) mitil (*нижний чехол для тюфяка, одеяла, подушки*); 3) mərgəf (*для хранения или перевозки ковров, постельных принадлежностей*)
чечевица mərcymək
чеченец cəcən
чиж (чижик) durgun bylbyl
чик-чирик *звукоподр.* çik-çik; çyv-çyv
чин vəzifə; mərtəbə, mətrəbə
чина lərgə (*род растений семейства бобовых*)
чинара cinor
чингир cingir (*старинный музыкальный инструмент*)
чинить qyc soxdə; **чинить обувь** pinə soxdə; **чинить одежду** pəly soxdə, pəly vənorə; pəly-pinə soxdə
чиниться pəly birə (*об одежде*)

чинно ə ədəbəvozt
чиновник qulluqçij hykyməti
чирей cubon; dymbəl; **появился чирей** cubon vədiromori; dymbəl vədiromori
чирикание çyvzəre
чирикать çyv zərə, çyv-çyv zərə
численность 1) şumoruş; 2) qədar
числительное *грам.* şumoruşi
число 1) qədar, şumoruş, hisob; 2) ruş, vəxt; **числом** sərşumor (*шуринск.*)
чистилище *религ.* gyhnom
чистильщик təmizsox; **чистильщик обуви** cəkmə təmizsox
чистить təmiz soxdə; fucirə; **чистить кожуру** kəndə
чистка təmizsoxdəi
чисто təmiz; **совершенно чисто** tər-təmiz
чистоган nəqd
чистокровный təmizə çins; xolis; həsył
чистописание təmizə xə
чистоплотность təmizkori
чистоплотный təmizkor
чистосердечно ə təmizə duləvozt
чистосердечность sofədyli, təmizədyli
чистосердечный dyltəmiz, təmizədył, ocuqədył
чистосортный xolis
чистота təmizi, poki; sof; **чистота - это здоровье** təmizi – çunsoqini; <> **религиозная чистота** xosi
чисто-чисто tər-təmiz
чистый 1) təmiz, sof, xolis, lokosyz; 2) pok, həlöl; xos; 3) palaş; **совершенно чистый** tər-təmiz; muçuçi; <> **религиозно чистый** xos

читатель xundəgor; **читатели на-шей газеты** xundəgorhoj gozitimu

читать xundə; **читать нравоуче-ние** nəsihət dorə; **читать про-поведь** *религ.* daraş dorə; **чи-тать молитву каддиш** qədiş xundə, qədiş zərə

читающий xundəgor

читая xundə-xundə

чих sarb, sarb ovurdəi

чиханье sarb ovurdəi

чихать, чихнуть sarb ovurdə

чище dijaş təmiz

чищенный fucirə omorə; təmiz birə

чмок marc (звук чмоканья, а также и поцелуя)

чмоканье marcamarc

чмокать marcamarc soxdə; **чмо-кать губами** lovhorə marc-marc soxdə

чмокаться marcamarc soxdə

чокаться pəjlə zərə

чокнутый 1) səmsəkunə; 2) *перен.* şimşomohut

чрево şuqəm

чревоугодник cərəvoi

чрезмерно əz həd zijod; <> **чрез-мерно много** tə finç vini

чрезмерный həddsyz; pəjmunəsyz

чтение xundə, xundəi, xundəji; miqro (*шуринск.*)

чтец xundəgor

чтимый hyrmətly

читать hyrmət soxdə

что I *мест.* cy, cuni; **из чего** əz cy; **к чему** cy fojdə; cy gərəki; **что ещё** dija cy; **что бы то ни было** hər cyş hisdi; **что значит?** cui?; **что нужно?** cy gərəki?; **что слу-чилось?** cy biri?; **что толку** cy fojdə; **что будет, если** cy imbu;

что, если я пойду с тобой? ə tygəvoz omorum cy imbu?

что II союз ki (*в конце слова*); уви-дел, **что** идет мой сын dirənymki, kukmə ədəj omorə; так **что** həsiki

чтобы союз 1) ki (*в конце слова*); я пришел, **чтобы** поговорить с тобой omorumki ə tygəvoz gof soxum; 2) əri, ənuki; нам дали разрешение, **чтобы** провести эту работу imurə ixdiyor dorət əri i korə girovundə; 3) gufdirə; **чтобы** он хорошо учился, отец покупал для него много вещей u xub xunu gufdirə, bəbəşu əri ənu hərçi visdorənbu; <> **чтобы** ни случилось hər cy bisdo boşugu; **чтобы** все у тебя было благо-получно sər cumty ruşum bu!; **чтобы** ты стал... gərdoş...; **что-бы** ты стал умным əqylmənd gərdoş; **чтобы** ты стал взрос-лым kələ gərdoş; **чтоб** ты сго-рел! *бран.* su giroş!

что-либо, что-нибудь *мест.* jə ci, hər cy bisdo

что-то jə ci, cūgə; <> **что-то** он мне не по душе (*идиом.*) cummə əz u ov nəş xurdə

чуб kəkyl; с **чубом** kəkylly

чубарый xol-xol

чубастый kəkylly

чубатый kəkylly

чувал cuvol, bardan

чуваш cuvaş

чувашский cuvaşi

чувственный hisly

чувствительный 1) nazukədyt; 2) *перен.* kəvrək

чувство his, hiss; **привести в чув-ство** ə xyşdə ovurdə; xəbər soxdə; <> **чувство удовле-творе-рия** dylşori; **чувство локтя** bəl boqlənmişsoxdə; **чувство острой потребности** в ком-либо, в чем-либо tamaruzi

чувствовать 1) hiss soxdə; 2) birə, omorə; **чувствовать гнет, доку-ку** vizor birə, vizor omorə; **чув-**

ствовать неловкость həjb
 omorə
чувяки cust, məhs
чувячник custdux, bəşməqci
чугун cugun
чугунный cuguni
чугунок qəzqu
чугуноплавильный cugunhəlsox
чудак qəribə inson; həçoibə odomi
чудаковатость həçoibi, qəribi
чудеса myhyçyziho, həçoibi; **пока-
зывать чудеса** myhyçyz
 burbunda
чудесный 1) ambar xub; 2) həçoib;
 myhyçyz
чудище dəv, həçdəho (hoçdoho)
чудной 1) əçəb; 2) təhəçybly; 3)
 həçoib; **чудной человек** həçoibə
 odomi
чудный ambar xub, ambar qəşənq
чудо 1) myhyçyz; **совершать чудеса**
 myhyçyz, burbunda; 2) həçoibi; 3)
 перен. qijəmət
чудовище 1) dəv, həçdəho; 2)
 nəhəng, nəhənk
чудодейственный myhyçyz
чудотворец myhyçyz nuşudorəgor,
 myhyçyzi soxdəgor, myhyçyzisox
чужак gəlmə, qəribə; jod; yzgə;
 mərdym
чужбина qəribi, jodi; duri; **нахо-
диться на чужбине** ə qəribi birə
чуждаться dur birə, xşdərə kəşirə
чуждость jodi; yzgəi (yzgəji)
чуждый jod, kəs, yzgə; <> **чуждый**
хитрости tyrk, tyrkəsəjəq
чужеземец qərib; əz yzgə xorihojgə;
положение чужеземца qəribi,
 qəribluq
чужестранец umoq
чужие yzgəho, kəsho; **чужие народы**
 umoqho

чужой kəs, yzgə, qərib, jod,
 digoru; bigonə; qiroq; mərdym,
 mərdymi; **какой-то чужой**
 jətəhər; **он чужой для нас чело-
век** u jətəhərigə odomini; **чужой**
народ umoq

чулан cyclə hombor
чулок çurub; **в чулках** çurubly
чулочник çurubbof
чумазый cylki, cylki-parsi; hisly;
чумазый ребенок ишгл. qəgəci
чурбан kutuk
чуткий ujoq
чутко ujoq; **спать чутко** ujoq xisirə
чуткость ujoqi
чуточку jə kəm
чуть jə mursi, jə çiqir, kəmləj; **чуть**
было не kəm munda, kəm mundi
чуть-чуть jə mursi, jə çiqir, kəmləj;
 kəm munda, kəm mundi; **чуть-
чуть не упал** kəm mundi of-
 dorəm
чуха (верхняя длинная мужская оде-
 жда на Кавказе) suxo; **матери-
ал, пригодный для изготовле-
ния чухи** suxoı
чучело bit
чушь oxmoxə gof, məhənosyza gof
чуять ə sər ofdorə; ə dyl omorə

Ш

шабер qəşov
шаблон qolub, andaza; numunə
Шавуот (еврейский праздник в
 честь Откровения на горе Синай,
 а также начала сбора первых пло-
 дов) həsəltə
шаг lyng, ləng; abad (кайм.); **сле-
дять шаг** ləng şəndə; abad zərə

шагать rəh rafdə, ləng şəndə, lyng şəndə; lyng vəcirə; **шагай быстрее!** zu lyng vəcī!

шагающий rafdəgor; lyng şəndəniho; **шагающий экскаватор** lyng şəndəniho ekskavator

шагнуть lyng şəndə

шагом lyng-lyng

шагомер ləngşumor

шайка I dəsədj quldurho

шайка II qylplyjə bədrə

шайтан şəhitu

шакал coqol

шакерчурек (рассыпчатое печенье) şəkər-cyrək

шалаш suko; dəxmə, cordoq (əz şox, əz dor)

шалить nədinçi soxdə, şuluqi soxdə, ərkovuni soxdə; şiti soxdə

шаловливость şuluqi

шаловливый şuluq; şuluqci; ərkovun, ərkin; *перен.* şit; **шаловливый ребенок** nədinçə həil, ərkovunə həil; şitə həil

шалость nədinçi, şuluqi, ərkovuni; *перен.* şiti

шалун nədinç, nədinçə həil; ərkovun, şuluq, şuluqci

шаль şol; sərdəgi, şol sərdəgi; codur; **шаль из ткани ручной выделки** tirməşol

шампур bysk

шанс şans, gumon, minkin, imid

шапка kiləh; pəpəx; **с шапкой на голове** pəpəxəsər; **без шапки** pəpəxsys; **надеть шапку набекрень** pəpəxə jon vənorə; **надвинуть шапку на глаза** pəpəxə ə sər cum vənorə; <> **шапка-ушанка** pəpəx guşvəgi

шапочник pəpəxci

шар şar; cərx; **воздушный шар** pufdədi

шарахаться ə qiroq virixdə

шариат şərihət (религиозное право у мусульман)

шарить *где-либо* dəs gərdundə; gəşdə

шарлатан fyryldoqci, luti, xəspuş, hələm-qələm

шаровары şolvor, firəhə şolvor

шаровидный, шарообразный bulul; cərx, cərxinə

шарф şarf

шатание ləj-luj, loj-luj; çymysdəi

шатать şovundə, çumundə

шататься çymysdə; vəcəşdə, vəcəhisdə

шатающийся ləx

шатер codur, codurəvitoq, alacuq (ölucuq); suko

шаткий ləx, dəmdəməki; çymysdəgor; *перен.* iħdiborsyz

шафран *бот.* zəhfəron

шах I şax (в шахматной игре)

шах II şoh, padşoh

шахиншах şohənşoh

шахматист şahmatci

шахматы şahmat

шахта şaxta

шахтер kymyrvəkəndəgor; şaxtaci

шашка (холодное оружие) qiling

шашки (игра) domo

шашлык kəbob

шашлычник kəbobci

швейник dərzi

швейцар qopusci

швырнуть şəndə; **швырнуть кому-либо в лицо** ə sər şəndə

шевеление çumundəi

шевелить çumundə, qurdələmiş soxdə; varundə

шевелиться çymysdə

шебельнуть çumundə
шейка gərdən
шейх şeix
шелк əvryşym
шелковистый əvryşymə xuno
шелковица 1) tut; 2) dor tuti
шелковод boroməci; əvryşymci
шелководство boroməciluq, əvryşymciluq
шелковый əvryşymi
шелкопряд kym boromə
шелудивость qəlpəi
шелуха qobuq, pUSD (jaralmasi), pilka
шелушить ləpə soxdə (*орех, миндаль и т.п.*); qobuqjurə kəndə
шелушиться pustə dəgiş soxdə; pUSD dorə
шельма fyryldoqi, bədzad, biç; luti; *шумл.* hərəmzədə
шельмоватый luti-bombuli
шельмовать hərəmzədəi soxdə
шельмовство fyryldoqi, lutii, biçi
шемая şamaj (*рыба*)
шепелявость хуҗхуҗii
шепот pici-pici, pic-pic soxdəi
шептание guş-guşi, pici-pici
шептать pici-pici soxdə, pic-pic gof soxdə
шептаться pic-pic gof soxdə
шербет şərbət (*сладкий прохладительный напиток*)
шеренга çərgə
шероховатость şəfd-şyfdi, bihovoməri
шероховатый şəfd-şyfd, bihovomər
шерстистый pəşmi

шерсть pəşm; **похожий на шерсть** pəşmə xuno
шерстяной pəşmi
шершавый cupur
шест 1) cu; 2) duraza cubuq
шестеро şəş donə
шестигранный şəstarafi
шестидесятилетие şastsali
шестидесятилетний şastsala
шестидесятый şastimyn
шестикупольный şəşqombo, şəşqomborə (*название двухэтажной шестикупольной синагоги в Красной Слободе в Кубе*)
шестилетний şəşsala
шестимесячный şəşməhi
шестипалый şəşəngyşdi
шестиугольник şəşkynçi
шестиэтажный şəşmətrəbəi
шестнадцатый şazdəhimyn
шестнадцать şazdəh
шестой şəşimyn
шесть şəş; **всего шесть, только шесть** şəşlə, şəş təkə; **шесть раз** şəş bo
шестьдесят şast
шестьсот şəşsad
шеф rəhbər, sərəkələ, şef
шея gərdən
шибко zu, çəld
шиворот jəxə
шиворот-навыворот voşgunovo; zir-zəvər
шикарный qəşənk, gyzəl
шило biz, qujiq
шина şin
шинель şinel
шип tikon, dərzə

шипение хурхурii
шиповник (плод) çinqil
шипящий хурхури soxdəgor
ширванец (житель ширванской долины в Азербайджане) şirvoni
ширванский şirvoni
шире firəhtə
ширина firəhi, gəhəşi; **в ширину** firəhuno
ширинка (на брюках, трусах) gəzun
ширить firəh soxdə
ширяться firəh birə
ширма 1) həərburra; şirma; 2) pərdə
широкий firəh; gəhəş; **делать широкий** firəh soxdə; **стать широким** firəh birə
широко firəh, firəhu; gəhəş
широкозадый səqrily
широколицый firəhəsifət
широкоплечий firəhəduş, firəhəxijə
широта firəhi; **широта души** firəhədyli
ширь ocuqluq, firəhi, gəhəşi
шитый dyxdəbirə; nəxyşly
шить duxdə
шитье duxdəi, tikiş
шифер şifer
шифоньер şifoner; işkob
шишка I 1) vamasirə çigə; çigəj vamasirə; 2) fir, şiş
шишка II (плоды мушмулы) əzgil
шкала dərəcə
шкатулка quti, sunduqca
шкаф işkob
школа škola, nıboxundə; **средняя школа** mığləi škola; **начальная школа** syfdəi škola

шкура pısd (pust); cərm; miçənət; **сдирать шкуру** pust kəndə
шкурка 1) (фруктов) pilkə; 2) (животных) pısd (pust)
шкурник I mənfihətpərəs (стремящийся к личной выгоде, наживе)
шкурник II pustkən
шкуродер pustkəndəgor
шкуродерство pustkəndəi
шлем pəpəx ohuni
шлепок şəpoloq
шлюха qəhbə, jovo, zuno, vəşdi
шляпа şljapa
шляться ovorə gəşdə
шмель həng xorii, çurə həng; həhəng (шуринск.)
шнур qəjton, boq
шнуровать qəjton girovundə
шнурок qəjton
шнырять ə inço-unço virixdə
шов tox, duxdəi, bəxijə; siriq; tikiş; **без шва** tikişsyz; **прошить швом** tox gyrdə
шовинизм şovinizm
шовинист şovinst
шоколад şikolod
шоколадный şikolodi
шомпол bysk
шорник jəhərqycsox; doboq
шоссе şossə, rəh sənqi
шофар şufor (рожок, в который в еврейский новый год и на исходе Йом-Кипур трубят в синагоге)
шофер şofir; **занятие шофера** şofiri
шофёрский şofiri
шпага qilinç
шпагат duvolə
шпилька sənçəq

шпинат isponoq
шпингалет ruzə
шпион çasyz
шпионаж çasyzi
шрам çigəj jara
шрифт şrift; **письменный шрифт** dəsxət
штабелировать xəɾə dəcirə, ə xəɾə dəcirə
штабель xəɾə (*аккуратно сложенные в ряд или в стопку, напр., поленья дров*)
штамп muhur, şamp
штаны şolvor, şovol; tumon; **без штанов** şovolsyz; **штаны на подвязе** ruştəşovöl
штатив səpoji, səçəjəq
штилевой los
штиль losi
штопать pəly soxdə
штопор burov; probkəvədəşən
штопорообразный buruq
штора pərdə, pərdəj pənçərə
штраф ştraf; **заплатить штраф** ştraf dərə; **налагать штраф** ştraf vənərə
штрафовать ştraf vəgyrdə, ştraf vənərə
штрих çiziq, riz
штриховать çiziq kəşirə, riz kəşirə
штука donə; **одна штука** jə donə; **две штуки** dy donə; **пять штук** pənç donə; **сколько штук?** cənd donə?
штукатур moləkəş, suvoqci
штукатурить molə zərə, suvoq zərə
штукатурка molə, suvoq
штукатурщик suvoqci, moləkəş; **занятие** suvoqcini; **штукатурщика**

штык nizə; **проткнуть штыком** nizə zərə; **со штыком** nizəi
шуба pusdi (pusti), kyrki; **в шубе** pustily
шулер fyryldoq, həɾəməzədə
шулерство fyryldoqi, həɾəməzədəi
шум 1) kuj, həj-kuj; horoj-boçəh; **поднять шум** həj-kuj dəşəndə; horoj-boçəh dəşəndə; şuluqi vəngəsədə; 2) gurulti, məhrəkə, qolmoqol; **наделать шуму** qolmoqoli soxdə; 3) səs; **без шума** səssyz-symygsyz
шум-гам horoj-boçəh; horoj; buruq; gilguli; qolmoqol; səs-kuj; həj-kuj; **поднять шум-гам** həj-kuj dəşəndə
шуметь səs soxdə, səs-kuj dəşəndə; həj-kuj dəşəndə; buruq zərə, horoj-boçəh dəşəndə; **шуметь в ушах** ə guş zing zərə
шумиха 1) qolmoqol; kuj, həj-kuj; **без шумихи** həj-kuijsyz; 2) *перен.* qijəmət, həşir, həşir-qijəmət; 3) horoj-həşir, horoj-həşil, horoj-hyşyl (*искусственно раздуваемые толки*); **поднять шумиху** horoj-həşil dəşəndə
шумный səsly; qolmoqoli
шумовка kəfgir
шурин qəjin (*брат жены*)
шуринец şuroi (*житель города Темир-хан-Шура в Дагестане*)
шустрый 1) diriboş (diliboc), çəld, çəldly; ataş-əlov; zirək, zirəkly, zirəkmənd; **шустрый человек** çəldə odomi; **становиться шустрым** çəld birə; zirək birə
шут məsqərəci; təlxək; ujunbaz
шутить zarifat soxdə, hənəg soxdə, məzəki soxdə
шутка 1) zarafat (zarifat); 2) hənəg, huqqə, kələk; məzək; **обращать в шутку** ə zarifati vəngəsədə; 3) *перен.* ujun; vozi; <> **строить шутки** kələk omorə, kələk soxdə; **сыграть шутку** ujun vozirə, ujun ovurdə; **плоская шутка** şitə zarifat

шутливо э zarifatirəvoz
шутливость zarafati (zarifati)
шутливый məzəki
шутник zarafatci (zarifatci),
 kələkbaz, hənəgci
шушуканье guş-guşi, pic-pici, pici-
 pici
шушукаться guş-guşi soxdə, pici-
 pici soxdə

Щ

щавель turşəng; **конский щавель**
 əvəlyg (rod zeleni, употребляе-
 мой в пицц)
щадить rəhm bərdə, rəhmi soxdə;
 jəzuqi omorə
щебень cinqil; **покрытый щебнем**
 cinqilly
щебет, щебетание 1) çəh-çəh; 2)
 zymzymə; **щебетание птиц** çəh-
 çəh ən quşho; zymzyməj quşho
щегол зоол. quş poizi, bylbyl poizi
щеголь mudbaz, raca partal vo-
 kurdəgor
щеголять furs dorə, mudbazi soxdə
щедрость dəsocuqi, dəslovi;
 kərəmət
щедрый 1) dəsocuq, dəslov;
 kərəmətly; 2) bul
щека qutinə
щекастый kələqutinə
щеколда ruzə, qilindər
щекотание qili-qili, qidiq
щекотать qili-qili dorə
щекотка qili-qili, qidiq
щелканье bəşpinqoli
щелкать bəşpinqoli zərə

щелчок pinqol (пальцами, напр.,
 по лбу, по арбузу)

щель sula, tirak; cat

щениться zəndə (səg)

щенок quduq, vəcəquduq; vəcəsəg;
 bala səglə; tula

щепетильный əqibətlı

щепка tilış, qəcor

щепотка jə tuz; jə domçi, jə minçi;
дайте щепотку соли jə tuz (jə
 domçi) mynyk dit

щербатый 1) cupur; 2) kələ-kytyr

щербинка çigəj cupuri, cupur; cat,
 çigəj cat; **с щербинкой** cupur,
 cata-cat

щетина 1) muj xugi; 2) ambarə muj;
 3) ruş syfdəiruzi

щетинистый 1) ambar mujly; 2)
 bimbiz

щетинить mujhərə bimbiz soxdə

щетиниться mujhərə bimbiz birə

щётка cutkə

щи şurpoj kələmi; **кислые щи** şurpo
 əz turşə kələm

щиколотка əsduquj dobon

щипать 1) bibina vəgyrdə, bibina
 vəkəndə; 2) kəndə

щипок bibina

щипцы (для угля) moşə, kəlbəti; **щип-**
цы для колки орехов qəgəbəc
 xyrdsəx; **сахарные щипцы**
 qənd xyrdsəx

щит (для отражения ударов) qəlxən,
 qəlxənd

щурить cumhərə hir soxdə

Э

ЭГОИЗМ xyşdənəxohi, egoizm

ЭГОИСТ xyşdənəxoh, egoist

эдак hәci, hәcy; **и так, и эдак** jә hәci, jә hәcy; 2) *перен.* tәxminәn; **километров, эдак, двадцать** tәxminәn bist kilometr

эй *межд.* 1) hәj, ej, әj!; 2) әдә (*обращение к мальчику*)

экватор ekvator

эквивалент ekvivalent, borobori

экзамен ekzamen, imtohon

экзема azar pusdi, ekzema

экземпляр donә

экипаж minig

экономия 1) ekonomijә; kәmxәrçi, dәsdori; 2) fojdә, хәjr

экран ekran

эксплуататор rançundәgor

эксплуатация ekspluatasija, rançundәi, rançundәgori

эксплуатировать rançundә

экспромтом birdәn, hәzyr nә birә

экспроприация 1) ә zurәvoz vәgyrdә; 2) zaft

экспроприировать zaft soxdә; ә zurәvoz vәgyrdә

экстаз 1) hәvәs; 2) çәzb, çәzbә

экстракт çәvhәр, şirә

экстренно tәhәdi

экстренный tәhәdii

эластичный elastik

элегантность qәşәnki

элегантный qәşәnk

электрик elektrik

электричество elektrik

эмаль şirә; emal

эмблема nuşunә

эмбрион rişa

эмир әmir

эмоция hiss, hәvәs

энергия energija

энтузиазм ruh; vojә; **с энтузиазмом** ә vojәrәvoz

энциклопедия entsiklopedija

эпидемия azar

эпитет lәqәm

эпиграф mätәlә

эполеты cin

эпопея igidnomә, igidi, dәston

эпос dәston, epos

эпоха dәvr, dәvron, zomon, zomunә (zәmonә), vәxt

эра dәvr, dәvron, tovorix

эрудированный danan, danandә; hәrif

эрудит dananmәnd

эрудиция luqonә danysdәi

эскадра eskadra

эссенция çәvhәр; **уксусная эссенция** çәhhәр syrkә

эстрагон *бот.* tәrxun (*столовая зелень*)

эта *мест.указ.* i

этаж 1) mәrtәbә, mәtrәbә; **нижний этаж** dәрәi mәrtәbә; 2) tәbәqә

этажерка etaçerka

этажный mәtrәbәi; **двухэтажный** dymәtrәbәi

этак *см.* эдак

этакий i çirә; **этаким образом** hәci tәhәр

этап 1) *перен.* pillә; **по этапам** pillә-pillә; 2) (*пересылка заключенных под конвоем в тюрьму*) әtәb

эти *мест.указ.* iho

этика әxloq

этический әxloqi

этичный әxloqi

этнограф etnograf

ЭТО *мест.указ.* i; **в это время** ə i vəxd; **это нужно делать иным способом** iɾə jə səjəqigə soxdə gərəki; **это - другой разговор** i bəşqə syhbəti

ЭТОТ *мест.указ.* 1) i; **этот человек** i odomi; **этот (же) самый** hə i; həmin; 2) həzi; **этот свет** hylom həzi

эфес dəstə (qilinç)

эфир efir

эффект nətiçə, fəjdə; effekt; təhsir

эффективный fəjdəly

ЭХ *межд.* əh

ЭХО səş

эшафот dorəqəçi, qorinə

эшелон eşelon

Ю

юбилей jubilej

юбиляр jubiljar

юбка pəcə; tımön, jubkə; **короткая юбка** kutəhə pəcə; **длинная юбка** duraza pəcə

юбочник oşnəbaz

ювелир zargar (zargor); **профессия ювелира** zargari (zargori)

ювелирный, ювелирное дело zargari, zargori

Юг Zofrun

юдофил jəhudipərəş, çuhurpərəş

юдофоб jəhudinəxoh, çuhurnəxoh

юдофобство jəhudinəxohi, çuhurnəxohi

юла fîrfîra, dumduma

юмор jumor; xəndəgyli

юмористический xəndəgyli

юнга şogurd (ə dərjoh)

ЮНОСТЬ çovoni, çohili

юноша çovon, çohil; kuk

юношеский çovoni, çohili

юношество çovoni, çohili

юный çovon

юрист vəkil; qonunşunaz

юркий çəld, zirək, diliboc (diriboş); ataş-ələv

юркнуть çəld pəhəny birə

юркость çəldlyi

юродивый dəly-divonə

юрта olucuq, codur

ютиться çigə ofdə, zihisdə

юфть mişin

Я

Я *личн. мест.* mə; **мне** ə mə; məgə; **меня** ə mə, məgə; **посмотри на меня** ə mə dənış; **возьми меня с собой** məgə ə xyšdərəvoz vəgi; **дай мне** di məgə; **без меня** məsyz; **я сам** mənym

ябеда xəbərbəri, cuquli

ябедник xəbərbər, xəbərci, cuqul; byxtynkor

ябедничать xəbərbəri soxdə, cuquli soxdə

ябедничество xəbərcini, xəbərbəri, cuquli

яблоко sib

яблоневый sibi; **яблоневый сад** boq sibi

яблоня dor sibi

яблочный sibi; **яблочный сок** şirəj sibi

явиться omorə, birə; həşyl omorə; səbəb birə

явка 1) omorə; 2) çigəj rasd omorə
(место встречи)

явление I hadisə

явление II həsyli

являться omorə, birə; həsyl omorə;
səbəb birə

явно ocuq, ojdun, oşkor, ocuq-
ocuqunə, ocuq-oşkor, ə hylom
oşqori

явность oşkori

явный ocuq, ojdun, oşkor, ocuq-
oşkor

явственно lap ojdun, oşkor

явственный lap ojdun, oşkor

явствовать oşkor birə

явь rasdəki

ягненок vərə, quzi, quzu

ягниться vərə zəndə, zəndə

ягода gylə; **вишневая ягода** gyləj
bəhəly

ягодица 1) səqri; 2) jon

ягодка gylə; **вишневая ягода**
gyləj bəhəly; **по одной ягодке**
gylə-gylə; **перебирать по ягодке**
gylə-gylə vixdə

яд zəhər, oqu; **змеиный яд** zəhər
mar; **принять яд** oqu xurdə

ядовитость zəhərlyi

ядовитый zəhərly, oquly

ядро 1) ləpə (ореха, миндаля и других
плодов, имеющих скорлупу); 2)
doru, dorun; 3) yzəg; donə; 4) tup;
gullə

язва zəxm; jara, lərbə

язвительно перен. təlh; (дерб.)
təhl; təlhə-təlh; zəhərly

язвительный перен. təlh; (дерб.)
təhl; təlhə-təlh; zəhərly; **язвитель-**
ный смех təlhə xəndə;
язвительные слова zəhərlyjə
gofho, təlhə gofho; **язвительный**
человек təlhədyt

язвить təlhə gofho gufdirə; dylə xyrd
soxdə; перен. zəhər dorə, nəštər
zərə, jaraly soxdə

язвы lərbəho, qəlpəho, lərbə-qəlpə

язык I zuhun (средство общения,
разновидность речи); **наш род-**
ной язык zuhun dədəjimu; **язык**
горских евреев zuhun çuhuri;
изучать язык zuhun vomuxdə;
древнееврейский язык zuhun
Tyroi; **не знающий языка**
zuhunnədan; <> **злой на язык**
təlhədyt; **сдержанный на язык**
səxdələhə

язык II zuhun (орган животных и
человека); **говяжий язык** zuhun
ən gov; <> **еле ворочая языком**
zuhun cəmysdə-cəmysdə

язык III (воен.) jəsir

языкастый zuhunly

языковед zuhunşunas, zuhunşunaz

языковедение zuhunşunasi,
zuhunşunazi

языкознание zuhunşunasi,
zuhunşunazi

язычок zuhun; **с язычком** zuhunly

яичко xoje, xojələ

яичница xojəginə

яичный xojəi; **яичный белок** şipii
xoje; **яичный желток** zərdi xoje

яйцевидный, яйцеобразный
xojetəhər, xojəsəjəqi; ə xoje uxşəş

яйцо xoje; **класть яйца** xoje soxdə,
xojəgə kərdə; **яйцо всмятку** lolə
xoje

якать mənəm-mənəm gufdirə,
mənəm-mənəm soxdə

якобы gujə, gujəgə; . gujo

якут jakut

яловеть qysyr munda

яловость qysyri

яловый qysyr

яма 1) col; 2) colə, cuxur, cuxuri;
coləki; 3) перен. zindon, zirzimi,
dusdoqxona

ямистый colə-cuxur
ямища kələ-cuxur
ямка, ямочка coləki, cuxurəki (ə qutinə, ə cunə)
ямская уст. сапархонə
ямщик həjsox, həjsoxdəgor
январский janvori
январь janvar (janvor)
янтарный kəhrəboi, kəhrəboly
янтарь kəhrəbo
японец japoni
яркий ojdun, ocuq; **яркий, сияющий свет** parilti
ярко par-par; **ярко сиять** par-par uşuq, dorə; **ярко пылать** ataş gyrdi suxdə
ярко-красный qirqirmizi; mərçoni; **стать ярко-красным** qirqirmizi birə
яркость uşuqi; ojduni, ojdunluq, ocuqi
ярмарка jarmarka, makarijo
ярмо 1) bujunduruq; 2) zulm
яровой vasali
яrostный qəzəbly, hyrşly (hirşly); quduz
ярость quduzi, qizqini, qizqinlyi, qəzəb, qəhri-qəzəb; hyrş
ярус mərtəbə, mətrəbə; loj
ярый qizqin, qəddar; **ярый враг** qəddarə duşmən
яснеть ocuq birə
ясно ocuq; ojdun, ocuq-ocuinə; oşkor; **совершенно ясно** lap ocuq; ocuq-oidun; lap oşkor
ясность 1) ocuqi, ojduni, oşkori; 2) sofi
ясный 1) ocuq, oşkor, ojdun; **делать ясным** ojdun soxdə; oşkor soxdə; 2) ruşum; 3) sofi; 4) cyməngəi; <> **становиться, стать ясным** joqin birə; ojdun birə; **стало ясно, что...** joqin bisdo ki

яхонт jəqut
яхта jaxta
ячменный çyhi
ячень I çyh
ячень II мед. rəhruvok (на глазу)
ящерица marmuşək, kərtənkələ
ящик jəşik, quti; **ящик стола** dəxyl